CORDWAINER SMITH

Lorzii Instrumentalității

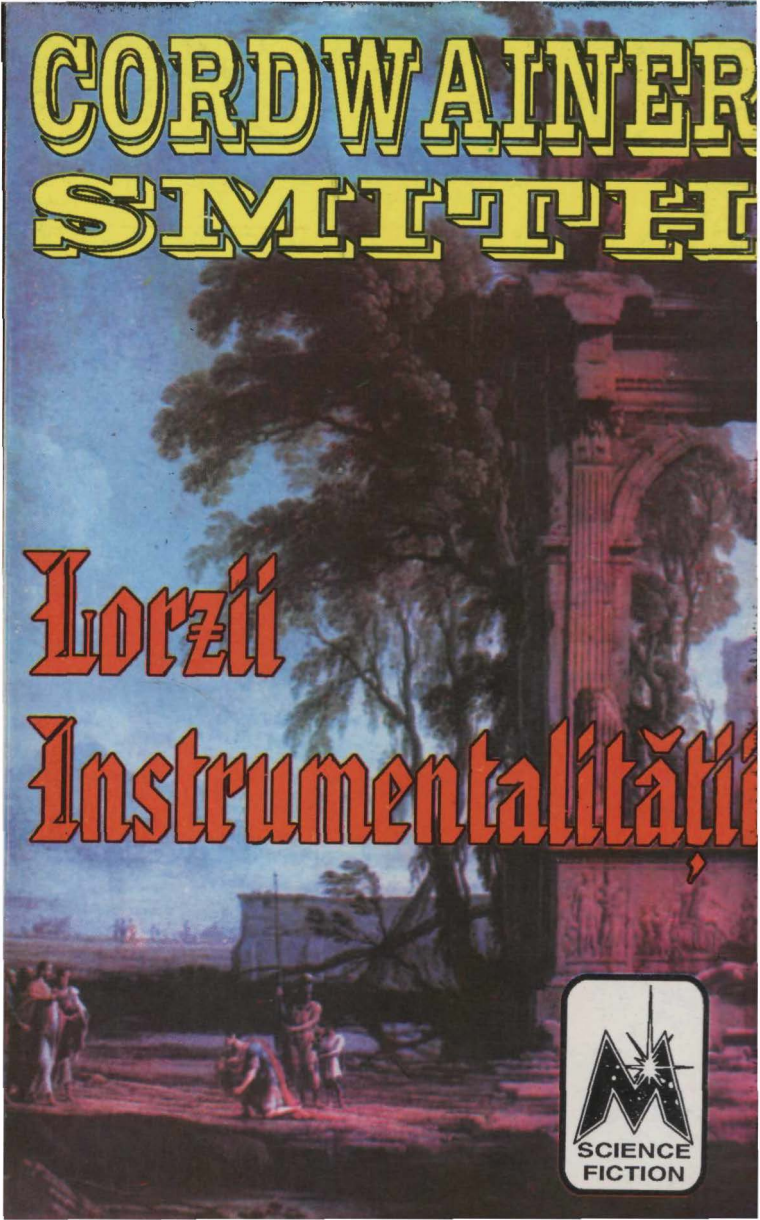

Arachosienii supraviețuiseră, în schimb se preschimbaseră în monștri fără să-și dea seama. Din amintirile vechii umanități creară legenda Bătrânului Pământ. Femeile din aceste amintiri erau niște anomalii ce trebuiau ucise. Ființe diforme, ce trebuiau să dispară. Familia, așa cum și-o aduceau aminte, semnifica murdărie și abominabil pe care ei jurașeră să le nimicească, dacă aveau vreodată să le întâlnească.

Ei înșiși erau homosexuali bărboși, cu buzele rujate, împodobiți cu cercei, cu păr frumos și cu foarte puțini bătrâni printre ei. Se omorau unii pe alții înainte să îmbătrânească; lucrurile pe care nu le puteau obține de la dragoste, odihnă sau confort, le cumpărau cu război și moarte. Compuneau cântece în care se proclamau ultimii dintre vechii bărbați și primii din cei noi, își strigau ura față de omenire și cântau: "Vai de Pământ când noi îl vom găsi" și totuși, ceva în adâncul lor îi făcea să adauge aproape la fiecare cântec un refren tulburător chiar și pentru ei:

Și îl jelesc pe om!

Director de colecție:
Adrian Șerban Dobrin

De același autor,
colecția **DIMENSIUNI SF**
va prezenta în curând:

- **Norstrilia**

CORDWAINER SMITH

Lorzii Instrumentalității

Cele mai bune povestiri

Cuvânt înainte de
Alexandru Mironov și Bruce Gillespie

Ediție îngrijită de
Adrian Șerban Dobrin

MULTISTAR
1993
1994

Redactori: Gabriela Nora Covic
Ştefania Iancovschi
Coperta: fragment din Pierre Patel cel Bătrân

Published by agreement with Scott Meredith Literary Agency, L.P., 845 Third Avenue, New York, N.Y. 10022

© 1975 by Genevieve Linebarger
© 1994 Multistar S.A., pentru versiunea în limba română

Copyright introducere © 1986 Alexandru Mironov
Copyright introducere © 1989 Bruce Gillespie

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o parte a acestei ediţii nu poate fi reprodusă sau transmisă, indiferent de formă sau mijloc, fără permisiunea editorului.

Pentru informaţii, adresaţi-vă societăţii Multistar S.A., Oficiul Poştal 3, C.P. 81, 5600 Piatra Neamţ.

ISBN 937-9136-11-1

Ediţia I, februarie 1994

Scanners Live in Vain, © 1950 by Fantasy Publishing Co., Inc., for Fantasy Book. © 1963 by Cordwainer Smith.
Traducere de Dana Mîndru şi Adrian Şerban Dobrin.

The Lady Who Sailed *The Soul*, © 1960 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Magazine. © 1963 by Cordwainer Smith.
Traducere de Adrian Şerban Dobrin.

The Game of Rat and Dragon, © 1955 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Science Fiction. © 1963 by Cordwainer Smith.
Traducere de Mihai Dan Pavelescu.

The Burning of the Brain, © 1958 by Quinn Publishing Co., for Worlds of If. © 1963 by Cordwainer Smith.
Traducere de Dana Mîndru şi Adrian Şerban Dobrin.

The Crime and the Glory of Commander Suzdal, © 1964 by Ziff-Davis Publishing Co., for Amazing Stories. © 1971 by Mrs. Genevieve Linebarger.
Traducere de Dana Mîndru şi Adrian Şerban Dobrin.

Golden the Ship Was—Oh! Oh! Oh!, © 1959 by Ziff-Davis Publishing Co., for Amazing Science Fiction Stories.
© 1963 by Cordwainer Smith.
Traducere de Dan Merişca.

The Dead Lady of Clown Town, © 1964 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Magazine. © 1965 by Cordwainer Smith.
Traducere de Victor Covic.

Under Old Earth, © 1966 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Magazine. © 1971 by Mrs. Genevieve Linebarger.
Traducere de Ion Doru Brana.

Mother Hitton's Littul Kittons, © 1961 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Magazine. © 1965 by Cordwainer Smith.
Traducere de Dana Mîndru şi Adrian Şerban Dobrin.

Alpha Ralpha Boulevard, © 1961 by Mercury Press, Inc. for The Magazine of F & SF. © 1963 by Cordwainer Smith.
Traducere de Dana Mîndru şi Adrian Şerban Dobrin.

The Ballad of Lost C'mell, © 1962 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Magazine. © 1965 by Cordwainer Smith.
Traducere de Adrian Şerban Dobrin.

A Planet Named Shayol, © 1961 by Galaxy Publishing Co., for Galaxy Magazine. © 1965 by Cordwainer Smith.
Traducere de Dana Mîndru şi Dan Alexe.

2.000

No. No, Not Rogov

Prima Eră Spaţială

3.000

War No. 81-Q

Vechile Războaie, prăbuşirea tuturor naţiunilor, cu excepţia Chinei. Retragerea oamenilor adevăraţi în oraşe, cea mai mare parte a Pământului fiind abandonată Flarelor, Neiertaţilor şi manshonyaggerilor.

4.000

Queen of the Afternoon

5.000

Mark Elf

Apariţia surorilor Vomact şi redarea vitalităţii omenirii. Domnia lui Jwindz, succedată de cea a Instrumentalităţii.

6.000

Scanners Live in Vain*
The Lady Who Sailed The Soul*

A doua Eră Spaţială. Repopularea Terrei. Expansiune către cele mai apropiate sisteme solare. Supravieţuitorii vechii colonii Paradise VII se stabilesc pe Norstrilia.

7.000

When the People Fell

Căderea Chinei. Descoperirea stroon-ului.

8.000

Think Blue, Count Two
The Colonel Came Back from Nothing at All

Descoperirea planoformului. Primele semne de antiutopie.

13.000

The Crime and the Glory of Commander Suzdal*
Golden the Ship Was – oh! oh! oh!*

Ascensiunea Imperiului Luminos şi a altor potenţiali rivali ai Instrumentalităţii.

12.000

Himself in Anachron

11.000

Apariţia probabilă a poporului Dalmoni. Adaptarea oamenilor la condiţii planetare străine precum cele de pe Viola Siderea.

10.000

From Gustible's Planet

Stabilizarea Utopiei. Durata de viaţă standardizată la 400 de ani. Programarea embrionară, utilizarea crescândă a roboţilor şi suboamenilor.

9.000

The Game of Rat and Dragon*
The Burning of the Brain*

Era planoformului. Colonizarea a mii de lumi, în comparaţie cu cele două sute, întemeiate cu ajutorul navelor fotonice cu pânze.

14.000

The Dead Lady of Clown Town*

Martiriul lui D'joan, renaşterea Vechii Religii. Întemeierea dinastiei lui Jestocost.

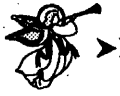

15.000

Under Old Earth*
Drunkboat

Apariţia Lady-ei Alice More, partenerul Lordului Jestocost în Redescoperirea Omului. Insurgenţa Sfântă. Viziuni din spaţiul-s.

16.000

Mother Hitton's Littul Kittons*
Alpha Ralpha Boulevard*
The Ballad of Lost C'mell*
Norstrilia
A Planet Named Shayol*

Drepturi civile pentru suboameni. Odiseea lui Rod McBan. Răspândirea Redescoperirii Omului.

On the Gem Planet
On the Storm Planet
On the Sand Planet
Three to a Given Star

Interzicerea Vechii Religii

Serie proiectată: Lords of the Afternoon

Destin comun pentru oameni şi suboameni; culmea dezvoltării spirituale şi religioase.

* *Povestiri cuprinse în volumul de faţă.*

Diagramă elaborată de J. J. Pierce

Un pseudonim: Cordwainer Smith

Alexandru Mironov

Eseul domnului Alexandru Mironov, pe care vi-l prezentăm prin amabilitatea domniei sale, a apărut în ediția din 1986 a Almanahului Anticipația. De atunci și până astăzi, patru povestiri semnate de Cordwainer Smith au fost publicate în limba română: **O planetă numită Shayol** (serializată de mai multe ori în diferite reviste de literatură), **Jocul Șobolanului și al Dragonului** (Almanahul Anticipația 1988), **În adâncurile Bătrânului Pământ** (Povestiri despre invențiile mileniului III) și **De aur era nava – ah! ah! ah!** (Almanahul Anticipația 1983). Poate unul din motivele acestei rarități este dificultatea publicării unor texte separate, atunci când toate povestirile lui Smith formează la un loc o frescă continuă și uriașă a viitorului. Tocmai de aceea ne bucurăm să prezentăm în volumul de față elementele principale acestei tapiserii temporale.

Din ce în ce mai mult în ultima vreme cresc, pe "piața" SF-ului de limbă anglo-saxonă, acțiunile unui scriitor de excepție, nord-americanul Cordwainer Smith.

Cordwainer Smith este un pseudonim, bineînțeles. Creatorul "Shayolului" – și al unei fascinante țesături de mituri – se numește, de fapt, Paul Myron Anthony Linebarger. S-a născut

în 1913, în Milwaukee, S.U.A., școala a făcut-o, pe rând, în Japonia, China, Franța și Germania, a învățat șase limbi și a devenit cunoscător profund al mai multor culturi, orientale și occidentale. La vârsta de 17 ani va reprezenta guvernul chinez al lui Sun Yat Sen într-o tranzacție financiară. La 23 de ani își va lua doctoratul în științe politice, va ajunge maior în armata nord-americană în timpul celui de-al doilea război mondial, colonel și consilier în Coreea și Vietnam – războaie pe care le va dezavua public. Călătorește în lumea întreagă, devine profesor la Universitatea "John Hopkins" și va fi numit consilier al președintelui John Kennedy în problemele Extremului Orient.

Aceasta este fața Doctorului Jekill.

Iată-l acum pe Mr. Hyde...

Din copilărie a fost atras de Verne, Wells, Doyle. La vârsta de 15 ani a publicat, în cine știe ce revistă obscură, **Războiul nr. 81-Q**, povestire de aventuri a cărei urmă a fost pierdută. Din 1930 va ține un jurnal în care va trasa, în timp, un gigantic tablou galactic al unor ere cosmice din viitorul îndepărtat al omenirii. Spre 1940 scrie deja serios, scrie frenetic, folosind tehnica narativă chineză – cea care va da atâta farmec operei sale. Plictisindu-se pe sălile Pentagonului, va produce prima capodoperă, **Scanners Live in Vain** (Scanerii trăiesc degeaba), publicată tot într-o revistă de mâna a doua, *Fantasy Book*, după ce a fost respinsă de mai toate publicațiile de science fiction ale vremii. Inventează Instrumentalitatea, un fel de castă cosmică a stăpânilor suprarațională ai Galaxiei, apoi scrie: **The Dead Lady of the Clown Town** (Doamna moartă din Clown Town), **The Game of the Rat and Dragon** (Jocul Șobolanului și al Dragonului), **The Lady Who Sailed th *Soul*** (Doamna care a navigat pe *Soul*), **The Burning of the Brain**, (Arderea creierului). Între timp, tot îi se organizează în minte, întinde aventurile umanității de la anul 2000 până dincolo de 16000, construiește planeta Norstrilia, trimite coloniști pe toate planetele locuibile, umanizează, prin manipulații

genetice, câteva specii de animale, inventează războaie și religii, eroi, călătoria instantanee prin planoform. Rămân de la el **Under Old Earth** (În adâncurile Bătrânului Pământ), **The Crime and the Glory of Commander Suzdal** (Crima și gloria comandantului Suzdal), extraordinara **Golden the Ship was – oh! oh! oh!** (Aurie era nava – ah! ah! ah!), **Alpha Ralpha Boulevard** (Bulevardul Alpha Ralpha), capodopera **A Planet names Shayol** (O planetă numită Shayol) – în total douăzeci și șase de povestiri strălucitoare de un parfum și o originalitate aparte, care îl transformă pe expertul în științe politice Paul Myron Linebarger în marele scriitor Cordwainer Smith.

A murit în 1953, în momentul în care interesul public pentru opera sa stranie începuse să crească. Seria proiectată de *Povestiri ale Lorzilor După-Amiezii* a rămas doar schițată. Dar saga întinsă pe sute de secole și pe o galaxie întreagă a fost îndeajuns de bine desenată pentru a convinge iubitorii de literatură și insolit din lumea întreagă că istoria literaturilor viitoare va trebui să-i ridice lui Cordwainer Smith un monument aparte.

Cordwainer Smith: cinci introduceri

Bruce Gillespie

Criticul și animatorul Bruce Gillespie a ținut acest discurs cu ocazia Convenției de la Nova Mob, Australia, pe data de 2 august 1989. Ocazia era oferită de publicarea operelor complete ale lui Cordwainer Smith de către editura londoneză Victor Gollancz. Titlurile celor patru volume sunt menționate în cuvântare, iar versiunea în limba română a celui de al treilea și cel mai important, **The Rediscovery of Man**, face obiectul culegerii de față. Celelalte trei, inclusiv singurul roman science fiction pe care autorul american l-a scris vreodată, **Norstrilia**, vor apare de asemenea în cadrul colecției *Dimensiuni SF* a Editurii Multistar.

La sfârșitul săptămânii trecute mi-am dat seama că am atât de multe de spus despre Cordwainer Smith și opera sa, încât aproape că nu vă pot zice nimic. Alții au făcut-o deja mai bine. În plus, aș prefera să fac orice altceva decât să țin o asemenea cuvântare.

O parte a necazului este că dispun de cel puțin cinci versiuni diferite ale discursului pe care l-aș putea rosti. Dacă aș fi băiat inteligent, aș reuși să le îmbin pe toate într-una singură. Nefiind însă isteț, vi le ofer pe toate cinci, fiecare cu introducerea

ei proprie.

Introducerea I

Era o săptămână liniștită pe lacul Wobegon.

Nu? Bine, am să păstrez acest început pentru o viitoare convenție Nova Mob.

Ce ziceți de asta atunci? Era un an liniștit pentru science fiction când Victor Gollancz din Anglia, în persoana lui Malcolm Edwards, a hotărât să reediteze lucrările lui Cordwainer Smith în patru volume. Aceste volume, apărute între 1987 și 1988, sunt **Norstrilia**, roman, **The Instrumentality of Mankind** și **The Rediscovery of Man**, culegeri de povestiri, și **Quest of the Three Worlds**, care conține trei nuvele legate între ele. Cum probabil este singura ocazie când opera lui Smith a apărut în întregime simultan, făceți-vă un pui de bine și cumpărați aceste cărți.

Introducerea a II-a

O dată ca niciodată am fost un băiețel de paisprezece ani, locuind în suburbia Syndal a Melbourne-ului, când m-am decis să-mi cumpăr primul exemplar din revista *Galaxy*. La cinci șilingi cât costa, dintr-o alocație săptămânală de unsprezece cât îmi dădeau părinții, era într-adevăr cazul să merite!

În revista aceea exista o povestire care m-a convins, dacă mai aveam nevoie de convingere, că science fictionul este unic, minunat – cea mai mare descoperire a mea de când începusem să citesc. Nu mai întâlnisem nimic asemănător cu această povestire înainte. Și citind-o din nou acum o săptămână, îmi dau seama că de atunci nu am mai citit nimic ca ea. Titlul ei, **O planetă numită Shayol** de Cordwainer Smith.

Două imagini mi-au rămas în minte atunci. Una era impresia mea că Mercer, prizonierul, nu-și putea aminti crima făptuită, deși era pe cale să fie pedepsit într-un mod indescriptibil. Elaine îmi spune că fapta lui *este* menționată în povestire,

însă impresiile provocate de un text îți schimbă viața, și nu lucrurile care se găsesc în realitate în el. La paisprezece ani, ideea de a fi pedepsit pentru o crimă îngrozitoare și nespecificată îmi părea foarte originală. În acele zile nu citisem încă Procesul lui Kafka.

Cealaltă imagine era dată de soarta lui Mercer. Fusese condamnat să rămână pe o câmpie pustie, în vreme ce membre și organe suplimentare creșteau pe el și pe ceilalți prizonieri. Din când în când aceste membre și organe erau tăiate și trimise în spațiu în scopuri medicale. Pentru a contracara durerea, și pentru a lungi nedefinit viața prizonierilor, li se administra condamină, un drog ce le oferea o plăcere fără de sfârșit în mijlocul unei orori nesfârșite.

Această imagine era întărită de ilustrațiile lui Virgil Finlay, deseori menționate ca cele mai puternice lucrări ale sale publicate vreodată într-o revistă. Una din ele este reprodusă în cartea pe care vă voi arăta-o. Era ceva înfiorător pentru un puști de paisprezece ani; extremele plăcerii și ale durerii contrastau și totuși se armonizau; prizonieri lipsiți de speranță, oferind nădejde unor oameni care aveau nevoie de părțile trupurilor lor.

În 1961 am fost izbit de un alt aspect al originalității lui Smith: el presupune că trăiești deja în universul lui. Nu prezintă un fundal complet, ci doar acele fragmente cerute pentru moment de povestire.

Următoarea lucrare a lui Cordwainer Smith citită în *Galaxy* a fost **Balada Pierdutei C'mell**. În ediția Gollancz, ea apare în **The Rediscovery of Man**. Era cea mai stranie povestire pe care o citisem. Pur și simplu nu avea mijloc. Îl întâlnești pe Lordul Jestocost – și acele minunat de melodioase nume de personaje, la fel de irezistibile ca povestirile însele – pe fata-pisică C'mell, de fapt nu o pisică, ci un subom cu chip uman însă construit din genom de felină. Îți este prezentat Terraportul, orașul și portul spațial de treizeci de kilometri înălțime, constituind cartierul general al Lorzilor Instrumentalității. Smith

îți spune că Jestocost și C'mell s-au cunoscut, că s-au îndrăgostit, și că în final ea a murit fără să-i mărturisească lui dragostea. Ei plănuiesc revoluția suboamenilor, care de-a lungul istoriei nu au reprezentat altceva decât unelte pentru oameni. Undeva între două părți ale povestirii, revoluția are loc. Tot ce rămâne din povestea lor de dragoste în această societate a unui viitor mult îndepărtat este "Balada pierdutei C'mell", cântată încă de oameni și suboameni. Jestocost însuși, supraviețuindu-i multă vreme lui C'mell, își dă seama că ea l-a iubit numai atunci când i se explică semnificația versurilor.

În vreme ce creațiile lui Smith apăreau în numerele anilor '60 ale lui *Galaxy* și *Amazing*, îmi venea greu să le definesc calitățile, dar definițiile nu mă preocupau în mod esențial. Mai cu seamă eram atras de denumirile minunate, de originalitatea ideilor și ale intrigii, de sentimentul scurgerii unor imense perioade de timp. Lorzii Instrumentalității și norstrilienii trăiau o mie de ani; celorlalți locuitori ai acestui univers viitor li se permiteau patru sute. Noi, audiența Baladei lui C'mell, nu suntem oamenii secolului al douăzecilea cărora li se vorbește despre viitor. În schimb, facem parte dintr-un foarte îndepărtat viitor și ascultăm legendele unui trecut uitat. Vocea povestitorului seamănă cu vocea unei dădace vârstnice și puțin guralive, ce-și adună copiii la picioare pentru a le povesti aceste legende.

Introducerea a III-a

În august 1966 am cumpărat, foarte prudent, primul meu exemplar din *Australian Science Fiction Review*. Era cel de-al doilea număr, și singurul loc unde putea fi găsit era tejgheaua Librăriei McGills, care părea să colecționeze mai mult sf decât orice alt magazin din Melbourne. Omul care mi l-a vândut era, așa cum am descoperit mai târziu, Merv Binns, managerul de la McGills. Descoperirea revistei *ASFR* – seria întâi – a constituit o revelație la fel de importantă ca descoperirea science

fictionului însuși. Mi-a arătat că existau oameni inteligenți care citeau și comentau sf-ul, scriitori plini de umor și vervă critică precum John Foyster și Lee Harding[1], cerând ca science fictionul să fie supus acelor standarde de analiză ca și restul literaturii.

Numărul din august 1967 al *ASFR*, nr. 11 al vechii serii, s-a dovedit chiar mai bun decât cele dinainte. Conținea trei articole despre Cordwainer Smith și o bibliografie. Articolele, întinzându-se împreună pe mai puțin de douăzeci de pagini, au avut un impact puternic asupră-mi. În vremea aceea știam că Smith avea o anume importanță în comunitatea sf, dar nu citisem nimic despre el în afara unui articol de pionierat al lui Robert Silverberg în *Amazing*, la mijlocul anilor '60. Silverberg scria:

> Cred că Smith este un vizitator dintr-o oarecare perioadă îndepărtată a viitorului, trăind printre noi poate ca un exilat al epocii sale, ori poate ca turist, și se distrează prezentându-ne câte ceva din desfășurarea evenimentelor istorice sub forma science fictionului.

Faptul era că nimeni din comunitatea sf nu cunoștea identitatea lui Cordwainer Smith. *ASFR* nr. 11 a dezvăluit acest secret. John Foyster descoperise numele celui ce semna Cordwainer Smith, fără să-și dea seama că foarte puțini scriitori de science fiction ai Americii îl cunoscuseră. Unul din cei ce regretă că nu l-au întâlnit niciodată pe autorul Instrumentalității este Roger Zelazny, care a locuit la mai puțin de un kilometru de "Cordwainer Smith" vreme de cincisprezece ani.

Pe când se pregătea să publice rezultatele investigațiilor sale, Foyster a auzit că subiectul lor decedase, pe 5 august 1966. Cordwainer Smith era de fapt doctorul Paul Myron Anthony Linebarger, profesor de studii asiatice la Universita-

(1) Lee Harding – scriitor australian născut în 1937, deținător al mai multor premii Ditmar pentru povestire. (n.ed.)

tea "John Hopkins" din Baltimore, Statele Unite.

Ca să afle adevărul despre Cordwainer Smith, John Foyster dispusese de trei indicii. Ele sunt conținute în propriul prolog al lui Cordwainer Smith din ediția paperback la **Space Lords**, culegere de povestiri publicată în 1966. Știa că autorul era anglican, că avea un agent de bursă pe nume Greenish și că în 1965, în vreme ce scria prologul sus-menționat, întreținuse anumite legături cu Universitatea Națională Australiană. Nu știu cum de l-a găsit John Foyster pe doctorul Arthur Burns, pe atunci membru al Cabinetului de Istorie Modernă la U.N.A. Burns fusese gazda lui Linebarger, atât în 1957 când acesta a stat la universitate un an întreg, cât și în 1965. Comentariile lui Burns despre prietenul său au fost publicate în *ASFR*, apoi retipărite într-o broșură intitulată Exploring Cordwainer Smith, publicată de Andy Porter.

În 1967, Burns scria:

> (Linebarger) a afirmat odată că Smith este un "pre-Cervantean"—povestirile lui sunt asemeni ciclurilor legendelor medievale, fără începutul, mijlocul și sfârșitul tragediei clasice aristoteliene, și cu certitudine lipsite de aceeași structură transpusă în romanul modern pentru prima dată de Cervantes. Sunt cicluri legendare ale viitorului, mai degrabă decât o istorie viitoare, și erau menite să se lege cu consistență între ele pe plan mitic și nu pe acela al modelului istoriografic.

Burns mai spune de asemenea:

> Povestirile lui Cordwainer Smith constituiau un soi de "joacă" importantă (Paul a fost puternic impresionat de **Homo Ludens** al lui Huizinga[1]): în ele sunt împrăștiate criptograme irelevante, aluzii geografice și nume reiterate în limbi străine.

(1) Johan Huizinga (1872-1945)— eseist și istoric de artă olandez. Preocupări privind istoria civilizației (n.ed.)

Ceea ce înseamnă, cred, un alt mod de a spune că Linebarger și-a scris povestirile din plăcere.

Cum era Paul Linebarger? Nu i-a apărut încă nici o biografie, însă detaliile provenite din diferite surse fac misiunea fascinantă și confuză. Printre alte lucruri, așa cum zice Burns:

> Era peste înălțimea medie, îngrozitor de slab, chel, cu nasul coroiat, cu bărbia subțire; purta costume severe excelent croite; pălăria favorită o reprezenta un velur moale negru, ca cea a unui producător italian de cinema. Era în permanență bolnav, în general suferind de probleme digestive și metabolice, și fusese nevoit să suporte numeroase operații, astfel că ajuns la vârsta mijlocie se găsea deja aproape de moarte. La o petrecere din Melbourne s-a retras să bea un pahar mare de acid clorhidric, la vederea căruia un oaspete, uluit, a remarcat că probabil Linebarger *era* un martian.(...) Nu sunt adept al spiritismului, dar dacă o mașină de scris ar începe acum să înșire una din povestirile lui Cordwainer Smith, neîncrederea mea nu ar fi chiar atât de puternică ca să mă surprindă.

Mai departe în revistă, Burns spune:

> Petrecea mult timp imobilizat la pat și adeseori scria aceste povestiri când nu se putea ridica să conferențieze. El și soția sa redactau o mare istorie politică a Asiei de Sud Est, iar atunci când nu se simțea bine, era nevoit să lase deoparte cartea, conferințele și munca de militar, așa încât scria tot mai mult sf.

John Foyster, care-l intervievează, remarcă: "Asta ar explica oile bolnave al Norstriliei. Oile erau în permanență bolnave... Trebuiau să fie bolnave ca să producă drogul[1]."

Nu e câtuși de puțin necesar, desigur, ca detaliile vieții unui

(1) Pe Norstrilia, virusul responsabil de boala oilor produce totodată stroon, drogul capabil să prelungească viața (n.ed.)

autor să sfârșească în povestirile sale. Și totuși, recitind opiniile lui Foyster și creațiile lui Cordwainer Smith după mai bine de douăzeci de ani, descopăr că boala, intervențiile medicale și tortura benefică a doctorilor au influențat multe din lucrările lui cele mai valoroase:

a) Smith prezintă câteva modalități de călătorie spațială: cu ajutorul scanerilor, a navelor fotonice cu pânze, prin intermediul pinliterilor și al planoformului, și străbătând spațiul$_3$. Fiecare metodă se presupune a fi superioară celei anterioare, însă mie îmi par soluții alternative ale aceleași chestiuni.

b) Fiecare din aceste forme de călătorie spațială implică o suferință intensă pentru pilot. În **Scanerii trăiesc degeaba**, scanerii sunt reconstruiți în ciborgi ca să îndure durerea spațiului. În **Doamna care a navigat pe *Soul*** și **Think Blue, Count Two**, piloții sunt transformați chirurgical astfel încât să reușească să comande navele fotonice pe durata enormelor intervale de timp cerute de călătorii. În **Jocul Șobolanului și al Dragonului**, asumându-și mari riscuri, pinliterii se conectează la minți de pisici pentru a lupta împotriva formelor subspațiale ce atacă vasele. În **Arderea creierului**, un căpitan de planoform se rătăcește pe neașteptate în spațiul$_2$ și își oferă creierul ca instrument de sacrificiu ca să direcționeze nava spre casă. Iar în **Drunkboat**, când Magno Taliano își face apariția din spațiul$_3$, abia de poate fi descris ca viu ori uman.

c) Detaliile anatomice ale acestor suferințe—și ale calului din **On the Gem Planet**, ale lui Madigan din **On the Storm Planet**, sau ale oilor bolnave din **Norstrilia**—sunt descrise mai detaliat decât aproape orice altceva din povestirile lui Smith.

d) Opinez că aceste detalii sunt extrase din propria experiență a lui Linebarger asupra numeroaselor operații și întâlniri cu moartea. De fapt, așa cum sugerează Foyster, suferințele scanerilor, ale Go-căpitanilor și ale celorlalți ar fi putut să reprezinte pentru Linebarger însăși viața și durerile asociate cu scrierea povestirilor sale.

Într-un excelent eseu din **Twentieth-Century American Science Fiction Writers**, Gary K. Wolfe și Carol T. Williams dau câteva amănunte, nepublicate nicăieri altundeva, despre viața lui Linebarger. Deși născut în Milwaukee, Wisconsin

> Linebarger și-a petrecut foarte puțin din copilărie în țara natală. Pe lângă Honolulu și Washington, a locuit în Monte Carlo, Baden Baden, Shanghai și Nanking. Tatăl său fusese judecător în Filipine, și devine mai târziu consilier juridic al lui Sun Yat Sen. La vârsta de șaptesprezece ani, tânărul Linebarger nu numai că era secretarul tatălui său, dar negociază de asemenea un împrumut de argint pentru China. O cultură multivalentă a fost garantată de anii timpurii de școală (în Honolulu și Baden Baden). A urmat cursurile Universității din Nanking și Școala de Limbi North China Union în 1930, înainte de a-și lua diploma la Universitatea George Washington în 1933.

Doctoratul și l-a dat la Universitatea "John Hopkins" la vârsta de douăzeci și trei de ani. A fost de două ori căsătorit, cu Margaret Snow în 1936, și cu Genevieve Collins în 1950. Și-a publicat prima povestire ca adolescent, iar în anii '40 a publicat poezie și romane sub pseudonimul Carmichael Smith și Felix C. Forrest. Prima povestire apărută sub pseudonimul Cordwainer Smith a fost **Scanerii trăiesc degeaba** (1950). Pe lângă profesor de studii asiatice, era colonel în armata Statelor Unite, consilier pe lângă armatele din Malaya și Coreea. Rezultatul, cum indică Arthur Burns, îl constituia un om capabil să se miște ușor în societăți tradiționale, cu o "percepție ascuțită a diferențelor culturale și rasiale".

Pe scurt, P. M. A. Linebarger a fost mult mai mult decât Cordwainer Smith. Povestirile lui Cordwainer Smith nu reprezentau decât o parte a vieții variate a lui Paul Linebarger. A scris multe alte lucruri, în special legate de politică, dar a folosit și un alt stil în romanul său **Ria**, publicat sub pseudonimul Felix C. Forrest. Linebarger nu depindea de beletristica sa

pentru a supraviețui. Se bucura cu siguranță de cititorii săi, însă nu era obligat să facă compromisuri pentru a-și publica lucrările. Într-adevăr, dacă Frederik Pohl la *Galaxy* și Cele Goldsmith la *Amazing* nu i-ar fi fost fani înflăcărați, majoritatea povestirilor sale nu ar fi fost publicate niciodată.

Pentru unii din noi, Linebarger a fost totodată mai puțin decât Cordwainer Smith. În 1967 am fost supărat și dezamăgit să citesc în *ASFR* 11 că Linebarger era foarte de dreapta. Fusese strâns legat de Kuomintangul pre-Chiang Kai Shek din China. În plus, a devenit expert în războiul psihologic, publicând **Psychological Warfare**, încă considerată a impune standardul în domeniul respectiv. Tare mult aș fi dorit să o citesc înainte să pregătesc acest discurs. În Australia, Linebarger a făcut tot posibilul să-i necăjească pe universitarii de stânga. Burns istorisește că asemenea confruntări erau adesea foarte amuzante.

Cordwainer Smith, de cealaltă parte, întotdeauna a părut să fie ambivalent din punct de vedere politic. Lorzii Instrumentalității conduc universul și fiecare poartă titlul de Lord sau Lady, dar tot ei satisfac toate cerințele omenirii. Pe durata Redescoperirii Omului, civilizația revine la unele din spaimele a ceea ce noi considerăm viață obișnuită. Totuși, întreg procesul este coordonat de Instrumentalitate. Cu alte cuvinte, nu este clar dacă Instrumentalitatea reprezintă o dictatură de stânga sau de dreapta. Crima lor cea mai mare este să fi creat suboamenii doar ca pe niște accesorii ale omului, apoi să le ignore cerințele vreme de secole – dar numai intervenția câtorva membri ai Instrumentalității permite succesul revoluției acestora.

Impresia generală pe care mi-o lasă Linebarger este aceea a unui ins morocănos, probabil destul de dificil în societate, capabil să vină mereu cu cea mai neașteptată idee, indiferent de subiectul discutat. Nu avea, admite Burns, o "gândire sistematică", în schimb a fost probabil ultima persoană care să știe aproape totul, inclusiv următoarele câteva mii de ani ale

istoriei noastre.

Introducerea a IV-a

Pe durata unei foarte recente vacanțe petrecute la Lorne, m-am supus singur unuia dintre cele mai stânjenitoare episoade din viața mea. Lorne este, cum poate cunoașteți, o stațiune maritimă, însă principala atracție o constituie explorarea potecilor ce se pierd pe dealurile din spatele orașului. Într-o zi, Elaine și cu mine am mers pe una din poteci până ce am ajuns la ce se presupunea a fi un pod peste un pârâu foarte rapid. "Podul" în cauză era doar un buștean. Partea superioară a bușteanului fusese tăiată plat, însă el se răsucise într-o parte cu vreo douăzeci de grade. O balustradă de fier fusese înfiptă în lemn, iar în prezent se înclinase lateral, în vreme ce bușteanul părea lunecos. Elaine a urcat pe buștean, înaintând încet, pas cu pas. A trecut pe malul celălalt. La rândul meu am făcut trei pași și am descoperit că sub nici o formă nu puteam să continui. Frica de înălțime combinată cu spaima să nu alunec mă împietriseră pe loc. Elaine nu voia să se întoarcă. Eu nu puteam merge mai departe. Așa că am făcut drum invers, îndreptându-mă spre punctul stabilit de întâlnire, în vreme ce Elaine termina plimbarea planificată. A trebuit să traverseze alte două poduri la fel de periculoase. Am intenția să mă plâng indiferent cui are în grijă parcul național din jurul stațiunii Lorne.

Ficțiunea lui Cordwainer Smith prezintă tot atât de multe dificultăți pentru cititori, cât a prezentat pentru mine traversarea acelui podeț – iar povestirile lui Cordwainer Smith nu au balustrade. Într-unele, precum **În adâncurile Bătrânului Pământ și Doamna moartă din Clown Town**, te strecori prin text de la o propoziție la alta, de la un paragraf la altul, sperând că de undeva va reieși un model identificabil. Pentru mine, un model a reieșit numai la a doua lectură, douăzeci și cinci de ani de la prima citire a acelor povestiri.

Nu e vorba doar că universul lui Smith e dificil de înțeles, deși și aceasta-i una din probleme. Smith introduce adesea referințe la oameni și locuri care au fost deja explicitate în alte povestiri, sau care vor constitui obiectul altora viitoare. Un mod fascinant de a proceda – și înviorător în comparație cu toți acei scriitori ce explică fiecare detaliu al istoriilor lor viitoare – totuși dificil. Unul din cititorii lui Smith, John J. Pierce, a elaborat o diagramă bazată pe conținutul lucrărilor sale, unde povestirile sunt înșirate pe un traseu temporal pornind din prezent și sfârșind cu anul 17000 d.Chr.[1] Această diagramă, asupra căreia ne-am putea contrazice nopți întregi, apare în introducerea de la **The Instrumentality of Mankind** și **The Rediscovery of Man.**

Permiteți-mi să revin la numărul 11 din *ASFR*. Farmecul revistei, pentru mine, izolat într-o suburbie a Melbourne-ului în 1967, era să știu că undeva există personaje legendare ca Bangsund, Harding, Foyster, care priveau science fictionul așa cum îl priveam eu, și care totodată apreciau literatura. Într-adevăr, am fost oarecum surprins să citesc că Foyster declara în *ASFR* 11 că, "Cordwainer Smith a fost primul autor care a scris science fiction posibil să fie acceptat ca literatură." Nu sunt sigur dacă atunci am fost de acord, sau dacă acum sunt, însă argumentația lui Foyster este convingătoare. El spune:

> Robert Silverberg afirmă despre lumea lui Smith ca fiind "atât de familiară, încât nu vede necesitatea precizării detaliilor". Nu este tocmai adevărat. Amănuntele viitorului lui Smith sunt făcute limpezi doar atunci când aceasta devine necesară. (...) Smith a reușit ceea ce nici un alt autor de sf nu a făcut; abilitatea de a-și face ficțiunea să fie citită ca pe adevăr, prin utilizarea atentă a faptelor și explicațiilor, ori mai degrabă, a revelațiilor.

(1) Este vorba de diagrama prezentată și în prefața acestui volum (n.ed.)

Foyster examinează apoi extraordinara eficacitate atât a începuturilor, cât și a finalurilor din povestirile lui Smith. Cele mai mișcătoare prologuri pe care le cunosc sunt scrise de Ford Madox Ford[1] ("Aceasta e cea mai tristă poveste pe care am ascultat-o vreodată" în Soldatul cel bun) și de Cordwainer Smith. La începutul **Doamnei moarte din Clown Town**, el spune: "Știți deja sfârșitul – imensa tragedie a Lordului Jestocost, al șaptelea din spița lui, și modul în care fata-pisică C'mell a inițiat vasta conspirație." Pentru mine, să începi o povestire sf cu "Știți deja sfârșitul", determinând ca texul ce urmează să pară și mai misterios decât ar fi fost altminteri, reprezintă o lovitură de maestru. Iată-ne din nou la capătul timpului, stând la picioarele povestitoarei, așteptând-o să se întoarcă la o poveste care ne-a fermecat deja de multe ori. Ca cititori ai secolului douăzeci, fie facem împreună cu Smith acel salt al imaginației, fie nu. Dacă nu îl însoțim, atunci nici măcar nu începem să traversăm podul dificil constituit de **Doamna moartă din Clown Town.**

Cum spune Foyster,

> Tehnica lui Smith ar fi putut ușor să eșueze; scriind în acest mod, el merge pe marginea prăpastiei înguste dintre frumusețe și infatuare. Pasul său este însă sigur. Ca dovadă a măiestriei lui – ca să folosesc chiar două propoziții pe care aș fi pregătit să sprijin întreaga sa reputație, voi cita finalul unei lucrări uneori uitată, **Arderea crelerului**:
>
> > Magno Taliano se ridicase de pe scaun și era condus afară din cameră de soția și consoarta sa, Dolores Oh. Avea zâmbetul amabil al unui idiot iar chipul, pentru prima dată în mai bine de o sută de

(1) Ford Madox Hueffer (1873-1939) – scriitor și editor britanic, de origine germană, care și-a schimbat numele în Ford Madox Ford în timpul primului război mondial. A colaborat de asemenea cu Joseph Conrad (n.ed.)

ani, îi tremura de dragoste timidă și prostuță.

Presupunând că orice alt scriitor de sf ar fi scris povestirea, ea s-ar fi terminat cu cuvântul "idiot". Mergeți mai departe; încercați să găsiți alt scriitor care să sfârșească povestirea mai mult sau mai puțin asemănător. Ea n-ar mai fi aceeași; deoarece cuvintele "și prostuță" sunt unice la Smith. În aceste două cuvinte, el transcende lumea măruntă a science fictionului și pătrunde în realitate. (...) Agonia spațiului, prezentată în **Scanerii trăiesc degeaba**, coboară pe Pământ.

Bucata de mai sus constituie una din cele mai bune lucrări de critică cunoscute de mine, cu atât mai mult cu cât Foyster este până acum singurul comentator al lui Cordwainer Smith care discută despre felul cum utilizează el cuvintele. Adevărata dificultate – și cea mai mare din plăceri – a scrisului lui Smith o reprezintă stilul.

Pot găsi multe exemple de "stil" deosebit – de propoziții individuale minunate – în opera lui Smith. În **Mititucii pisoiași ai Mamei Hitton** citim despre Mama Hitton: "Una dintre armele ei sforăi. Ea o întoarse pe o parte." În context sună straniu și înfiorător. "Arma" este o nurcă psihotică, denumită "pisuiaș", care odată trezită, își proiectează telepatic simțămintele de ură absolută spre orice dușman ar îndrăzni să fure stroon de pe Norstrilia. La începutul **Bulevardului Alpha Ralpha** ni se spune: "Pretutindeni, bărbați și femei lucrau animați de o voință sălbatică să construiască o lume și mai imperfectă."

E mai ușor să vă prezint frânturi de stil decât stilul însuși. De fapt, lucrările lui Smith nu sunt *decât* stil, cum a explicat Ursula K. Le Guin în colecția ei de eseuri, **The Language of the Night** (Limbajul nopții).

Recitind de curând operele complete ale lui Cordwainer Smith, am ajuns la concluzia că povestirea mea preferată o constituie **Doamna care a navigat pe *Soul***. Ca atâtea alte texte de-ale sale, este o legendă viitoare, o povestire menită să

prezinte adevărata variantă a poveștii de dragoste dintre Helen America și domnul Grey-no-more. Autorul scrie:

Numele lor se îmbinaseră în giuvaerul sclipitor și fără de moarte al romanței (...) două lucruri ieșeau în evidență – dragostea lor și imaginea pânzelor uriașe, aripi țesute din metal cu ajutorul cărora oamenii se aventuraseră în cele din urmă către aștri.

Urmează apoi multe amănunte din biografiile lui Helen America și ale domnului Grey-no-more, cum au devenit căpitani de nave fotonice interstelare. Smith intră încet în subiect – mai întâi profesiunea însăși, descriind cum căpitanii acestor nave îmbătrânesc patruzeci de ani într-o singură călătorie; apoi scurta dar intensa poveste romanțioasă dintre cei doi; după care se apropie mai mult de pregătirea lui Helen pentru plecare. Toate aceste lucruri par a fi doar explicații, învârtindu-se în jurul unei întâmplări care nici nu a avut încă loc. De fapt, ele formează însăși povestirea, căci personajele gravitează unul în jurul celuilalt, iar Helen America este atrasă de lungul ei voiaj.

Înainte să se despartă, domnul Grey-no-more îi spune lui Helen: "Toți oamenii aceștia mi-au spus că vor să fie navigatori, chiar și atunci când se uitau în ochii mei. Nu aveau cum să știe ce înseamnă, dar o spuneau oricum(...) Poate că vei pleca printre stele, însă sper că nu o vei face." Medicii și tehnicienii încearcă s-o avertizeze de dezavantajele profesiunii alese. Ea le spune: "Iar dacă pânzele dau greș, rămâne să aștept pentru restul zilelor mele." Tehnicianul o potolește: "Nu ai de ce să fii tragică. Tragedia e ușor de înfăptuit. (...) Tragedia nu e partea dificilă. Greu este atunci când nu reușești și trebuie să continui lupta. Atunci când trebuie să mergi mai departe și mai departe în fața unor sorți fără de speranță, în fața tentației de a te lăsa cuprins de disperare."

Aici Linebarger ne vorbește despre sine însuși, și totodată ne dezvăluie doar atât cât trebuie să știm pentru a înțelege

semnificația călătoriei lui Helen America. Rezultatul îl reprezintă cea mai scurtă și mai puternică relatare a unei călătorii spațiale din literatura sf. Nu vă voi strica plăcerea citând din ea. La finalul periculosului drum, Helen America abia de mai e în viață. Domnul Grey-no-more a efectuat călătoria ca pasager, în hibernare, astfel că acum amândoi au aceeași vârstă – vârsta reală plus patruzeci de ani. Acum se pot căsători, acum povestea lor de dragoste înseamnă ceva. El îi mărturisește: "Dar tu ai navigat pe *Soul* și ai vrut să fiu al tău." Totul foarte romantic, iar romanța a fost autentificată de intensitatea experienței trăite de cititor și personaje.

Introducerea a V-a

În acest moment am atins punctul de la care aș fi putut să-mi încep discursul. Prin urmare, iată a cincea și ultima mea introducere.

Într-o dimineață săptămâna trecută m-am trezit amintindu-mi sfârșitul unui vis. Visasem că zbor de-a lungul a cinci povestiri semnate de Cordwainer Smith. Nu-mi aduceam aminte titlurile lor, dar știam că în visul meu parcursesem distanța respectivă. În prezent doream să încep cea de a șasea povestire, însă ea nu se afla acolo. Trebuia s-o compun eu însumi. Ședeam într-un luminiș de pădure, pe o bancă, așteptând să-mi încep călătoria.

Când m-am deșteptat, mi-am dat seama că nu era posibil să încep o povestire Cordwainer Smith din locul respectiv. În povestirile sale nu există luminișuri. Abia dacă există vreun arbore sau un fir de iarbă. Vechile animale nu mai există în acest univers, cu excepția oilor bolnave ale Norstriliei și a calului din **On the Gem Planet** – există doar animale puternic modificate genetic ori suboameni, care au înfățișare umană însă au fost creați din genom animal. Universul construit de Smith este Trantorul lui Asimov înnebunit – un mediu complet artificial întins ca un cancer de pe o planetă pe alta. De

aceea, un titlu potrivit pentru această cuvântare ar fi putut fi "Alte povestiri despre orașe și nave spațiale". În povestirile lui Smith practic nu sunt peisaje, exceptându-le pe cele ale planetelor deșertice (Norstrilia sau Henriada din **On the Storm Planet**), ori total sterile precum Pontopiddan din **On the Gem Planet**.

Pe scurt și în final, am ajuns astfel la *subiectul* povestirilor lui Cordwainer Smith. Am lăsat acest punct la sfârșit deoarece personal nu-l consider foarte important. Pe mine mă interesează ce anume din opera unui scriitor, rând după rând, trezește interesul cititorului. Las marea concluzie pe seama altora, dar iată un scurt rezumat al celor descoperite de mine.

Bănui că munca lui Linebarger în domeniul războiului psihologic este esențială pentru înțelegerea acestui aspect al creației sale, și tocmai de aceea inaccesibilitatea volumului **Psychological Warfare** e cu atât mai frustrantă. Ce este o ființă umană dacă el sau ea poate fi manipulat fără milă și reprogramat împotriva propriei voințe? În **Norstrilia**, de exemplu, computerul lui Rod McBan îi spune acestuia: "Ești Rod McBan al o sută cincizeci și unulea. Potrivit specificațiilor, ești o coloană vertebrală cu o cutie de os la unul din capete, și cu un echipament reproductiv la celălalt. În interiorul cutiei de os ai o cantitate de material asemănător cu untura. Cu ajutorul căruia gândești. (...) Ești un obiect minunat, Rod McBan. Pot să înțeleg din ce anume ești făcut, dar nu reușesc să împărtășesc partea animală, umană a vieții tale." Mai departe în roman, McBan este redus în dimensiuni prin mijloace chirurgicale pentru a-și efectua călătoria spațială fără riscul de a fi răpit, totuși, după ce este reconstruit la destinație, el pare să fi rămas aceeași persoană.

Din nou recomand eseul lui Wolfe și Williams la care m-am referit mai devreme. Ei arată strălucit cum Smith este sfâșiat încontinuu între dragostea sa pentru autoritate și medii controlate – cu alte cuvinte, Instrumentalitatea viitorului, un viitor construit de oameni pentru binele superior al umanității – și

lipsa lui de încredere în manipulările lipsite de sentiment și umanism.

Despre **Scanerii trăiesc degeaba**, ei afirmă:

> Parțial oameni și parțial roboți, scanerii constituie prima imagine dialectică a lui Smith, deoarece ei nu pot fi și una și alta simultan; ca scaneri, sunt obligați să se supună unui tratament dureros pentru a simți, temporar, senzațiile omului normal. (...) Paradoxal, triumful Instrumentalității asupra durerii se dovedește distopic, întrucât autorul **Războiului psihologic** cunoștea că diminuarea stimulilor nervoși te apropie de starea lispită de simțuri care e Infernul. Să elimini durerea înseamnă să elimini viața, iar în Doamna moartă din Clown Town (1964), scriitorul definește "Redescoperirea Omului", la vreo treisprezece mii de ani în viitor, ca pe redescoperirea "varietății, flexibilității, primejdiei și a condimentării cu puțină ură".

Încă o dată, ce e viața? Chiar și mințile noastre sunt chimice, din moment ce sunt oribil influențate de propagandă și de droguri. Observăm acest lucru în forma lui cea mai gotică într-**O planetă numită Shayol**. Dar Smith afirmă mereu că oamenii sunt mult mai mari decât eul lor fizic. La fel suboamenii, la fel roboții.

Wolfe și Williams indică modul în care Smith va opune un simplu gest de dragoste împotriva întregii puteri a Instrumentalității, ori a uriașelor forțe fizice ce domină acest univers.

În Bulevardul Alpha Ralpha, gestul simplu, inconștient, al lui Paul o determină pe C'mell să-i salveze pe el și pe Virginia, în vreme ce aleargă de-a lungul bulevardului suspendat în cer.

În **On the Gem Planet**, Casher O'Neill cunoaște singura persoană fericită întâlnită vreodată de către el, o femeie suboom care-i arată felul cum să îmblânzească calul nemuritor salvat de pe faleză. Ea îi spune: "Vei fi nefericit atâta timp cât vei căuta dreptatea, însă atunci când vei renunța, ea te va căuta pe tine și vei cunoaște fericirea."

Pe scurt, căutarea lui Smith era identică cu cea a oricărui alt scriitor: cât de bine vom ajunge să trăim și să murim.

Din introducerea la **Space Lords**:

> Acesta este science fiction, da. Dar el provine din propriul vostru timp, din propria voastră lume, chiar din propria voastră minte.

Tot ce pot face e să descifrez simbolurile.

> Farmecul și frumusețea vor veni din propriul nostru trecut, din prezentul, speranțele și experiența voastră. Poate pare străin, dar de fapt se găsește la fel de aproape ca vârfurile degetelor. Unora le va place foarte mult. Mulți nu vor înțelege și-l vor da deoparte.
>
> E pierderea lor, cititorule, nu a ta și nu a mea

Noi doi avem această poveste între noi. Citește un pic și vezi cum merge.

> În această clipă, tu însuți ești prologul. Tot ce am făcut eu a fost să pun la dispoziție cadrul acțiunii.

Dacă aceste povestiri provin din timpul nostru, iar Smith doar amestecă simbolurile, atunci ele vorbesc la fel de mult despre secolul al douăzecilea, despre anii '50 și '60, cât vorbesc despre anul 15000 d.Chr. Deja am afirmat că Paul Linebarger, întotdeauna bolnav, și-a transmutat experiența de zi cu zi în cea a scanerilor și go-căpitanilor. Pe un front mai larg, el încerca să-și explice noile forțe care-i schimbaseră China mult iubită. Cunoaștem că era un om foarte religios și conservator, dar pe care numai transformări majore ale lumii întregi l-ar fi putut uimi. El admiră puterea Instrumentalității, însă o condamnă totodată pentru interzicerea "Vechii Religii", mult iubitul său creștinism. De ce nu ajunge atunci la o versiune mai lirică, ca Robert Heinlein sau Poul Anderson?

Foarte simplu, Paul Linebarger știa prea multe despre lumea anilor '50 și '60 ca să aibă o viziune simplă asupra ei. În ficțiunea lui, a reușit să pună în simboluri contradicțiile pe care

le găsea în lume. Era adânc interesat de noul spirit ce înflăcăra America începutului de deceniu șase. De o parte, a reacționat împotriva schimbării îmbrățișând ideea destul de simplistă a Australiei de modă veche și a mutării ei pe planeta Vechii Australii de Nord. Pe de altă parte, a dezvoltat Redescoperirea Omului, iar revolta suboamenilor reflectă cu certitudine mișcările civice ale negrilor și ale altor grupuri minoritare.

În science fiction el a descoperit modul ideal de a ilustra contradicțiile acestor întrebări importante pe o pânză plină de culoare. Cumva, legendele sale viitoare i-au oferit o fereastră pentru a privi lumea creată de noi înșine. De aici ideea unui viitor foarte îndepărtat, unde propriul nostru viitor constituie deja o vastă legendă. Forța legendei rezidă în a da sens evenimentelor umane. Rezultatul, așa cum îl exprimă Gary K. Wolfe într-un articol legat de povestirile lui Cordwainer Smith, este:

> o lume simbolică unde el avea posibilitatea să exploreze ieșirile care-l interesau: dragostea, naționalismul, psihologia, bigotismul, moralitatea, și felul cum interacționează ele. Ironic, urmarea acestei tehnici este că universul viitor al autorului apare atât de distanțat de orice extrapolare rațională a prezentului, încât devine aproape credibil.

Ștergeți cuvântul "aproape".

30 iulie 1989

Scanerii trăiesc degeaba

Omenirea este încă obsedată de Vechile Războaie și de Evul Negru care le-a urmat. Alte povestiri fac aluzii la milenii de stagnare, în care oamenii caută o perfecțiune inumană în spatele porților electronice ale orașelor, în vreme ce restul lumii este abandonat Fiarelor, animale mutante inteligente, și manshonyaggerilor, mașini de ucis – de la Menschenjäger sau "vânător de oameni". Acum apar surorile VomAcht, fiicele unui savant german, lansate de acesta într-un satelit în stare de hibernare, la sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Ele aduc pe Pământ darul vitalității. Natura dual a descendenților lor este simbolizată și de nume: "acht" în limba germană înseamnă "proscris", "interzis", dar și "grijă", "atenție". Bătrâna doamnă menționată ca străbunică a lui Vomact este una din cele două surori – care dintre el, nu cunoaștem. Denumirea de cranșă este împrumutată de Smith de la un mic magazin abandonat, *Little Cranch*, situat în apropierea locuinței sale.

Martel era furios. Nici măcar nu își reglă sângele pentru mânie. Traversă camera folosindu-se de judecată și nu de privire. Când masa lovi podeaua, iar el deduse din expresia întipărită pe chipul Luciei că făcuse un zgomot puternic, se uită în jos să vadă dacă piciorul îi era rupt. Nu era. Scaner până în măduva oaselor, trebuia să se scaneze singur. Impulsul venea automat și reflex. Inventarul îi includea picioarele, abdomenul, cutia toracică a instrumentelor, mâinile, brațele, fața și spatele analizat cu o oglindă. Abia după aceea Martel reveni

la starea inițială de furie. Vorbi cu vocea lui adevărată, deși știa că nevastă-sa îi ura timbrul și ar fi preferat ca el să scrie.

– Ascultă ce îți spun, trebuie să intru-n cranșă. Trebuie. E grija mea la urma urmei, nu?

Când Lucia îi răspunse, el citi de pe buzele ei doar parte din cuvinte:

– Dragă . . . ești soțul meu . . . dreptul să te iubesc . . . periculos . . . s-o faci . . . periculos . . . așteaptă...

Se răsuci spre ea, însă puse sunet în glas iar șuierul o lovi din nou:

– Îți spun, am să intru în cranșă.

Observându-i durerea, deveni jalnic și puțin tandru:

– Nu înțelegi ce înseamnă pentru mine? Să scap din această oribilă închisoare a propriei mele minți? Să fiu iarăși bărbat – să-ți aud vocea, să miros fumul? Să simt din nou – să simt pământul sub picioare, aerul suflându-mi pe față? Nu înțelegi oare?

Îngrijorarea din ochii ei larg deschiși îl supără din nou. Citi doar câteva cuvinte în vreme ce buzele ei se mișcau:

–. . . te iubesc . . . spre binele tău . . . crezi că nu doresc să fii uman? . . . spre binele tău . . . prea des . . . a spus . . . au spus . . .

Când urlă spre ea, își dădu seama că vocea îi fusese mai cumplită decât de obicei. Știa că sunetul o rănea nu mai puțin puternic decât vorbele.

– Crezi că eu am vrut să te măriți cu un scaner? Nu ți-am zis că ne situăm aproape la fel de jos ca habermanii? Suntem morți, asta e. Trebuie să fim morți ca să ne facem treaba. Cine altcineva ar fi în stare să meargă sus-și-afară? Poți să-ți închipui cât de aspru este spațiul? Te-am avertizat și totuși te-ai măritat cu mine. Foarte bine, te-ai măritat cu un bărbat. Te rog, iubito, lasă-mă să fiu bărbat. Lasă-mă să îți aud glasul, să simt căldura vieții, să fiu om. Lasă-mă!

Din privirea ei deznădăjduită înțelese că ieșise învingător în acea dispută. Nu mai folosi vocea. În schimb, luă tăblița

atârnată pe piept. Scrise pe ea cu unghia ascuțită a arătătorului drept – unghia vorbitoare a scanerului – cu scrisul său rapid și citeț: *Trg, iubt, und cbl crnș?*

Femeia scoase firul lung și aurit din buzunarul șorțului. Lăsă sfera de câmp să cadă pe covor. Repede, ascultătoare, cu supunerea abilă a unei soții de scaner, înfășură cablul pentru cranșă în jurul capului său, coborând în spirală pe după gât și piept. Ocoli instrumentele instalate pe pieptul lui. Ocoli chiar și cicatricele solare din jurul acestora, stigmatul celor ce ieșiseră sus-și-afară. Mecanic, el ridică una din tălpi, în timp ce femeia îi trecea firul printre picioare. Femeia întinse cablul. Înfipse conectorul în priza de control de lângă monitorul său cardiac. Îl ajută să se așeze, potrivindu-i mâinile și împingându-i capul pe suportul de pe spătarul scaunului. Apoi se răsuci cu fața către el, să-i permită să citească cu ușurință de pe buze. Își controla expresia feței.

Îngenunche, culese de pe jos sfera de la celălalt capăt al firului, și se ridică dreaptă în picioare cu spatele la el. Bărbatul o scană, dar nu văzu în postura ei decât un regret care ar fi scăpat oricui în afara ochiului de scaner. Ea vorbea: îi vedea mușchii pieptului mișcându-se. Femeia realiză că nu stătea cu fața spre el și se întoarse.

– Ești gata?

El îi zâmbi un *da*.

Ea îi întoarse din nou spatele. (Lucia nu suporta niciodată să îl vadă sub cablu.) Aruncă sfera în aer. Sfera fu prinsă de câmpul de forță și rămase suspendată acolo. Brusc, începu să strălucească. Asta era totul. Totul, în afară de urletul roșu sfârâitor de revenire la simțuri, pășind înapoi peste pragul sălbatic al durerii.

Când se trezi încă sub cablu, se simți de parcă n-ar fi ieșit tocmai din cranșă. Deși era a doua din săptămână, starea îi părea bună. Se întinse în scaun. Urechile îi sorbiră cu desfătare sunetul aerului atingând obiectele din încăpere. O auzi pe Lucia respirând în camera alăturată, unde atârna firul să se

răcească. Mirosi cele o mie și unu de mirosuri aflate în apartamentul orișicui: prospețimea înviorătoare a germicidului, aroma dulce-amară a umidificatorului, parfumul cinei pe care tocmai o mâncaseră, mirosul hainelor, al mobilei, al oamenilor înșiși. Totul constituia o pură delectare. Fredonă un vers sau două din melodia preferată:

Pentru habermani, sus-și-afară!
Sus – oh – și afară – oh! sus-și-afară!...

Auzi râsetul înfundat al Luciei din încăperea alăturată. Savură foșnetul rochiei în vreme ce ea venea spre ușă.

Ea îi surâse cu micul ei zâmbet șiret:

– Pari să fii în regulă. Te simți într-adevăr bine?

Chiar și cu acea risipă de senzații, el nu renunță să scaneze. Rapid ca fulgerul, efectuă inventarul ce reprezenta abilitatea sa profesională. Ochii i se scufundară între datele instrumentelor. Nimic nu trecea de toleranțele admise, exceptînd compresia nervoasă stabilizată la margine de *Pericol*. Dar nu trebuia să-și facă griji în privința cutiei nervilor. Întotdeauna în cranșă se întâmpla așa. Nu se putea să intri sub fir fără ca indicatorul cutiei să o arate. Într-o zi cutia va indica *Suprasarcină*, apoi acul ei va coborî pe *Moarte*. Așa sfârșea un haberman. Însă nimeni nu poate să aibă totul. Cei care mergeau sus-și-afară trebuiau să plătească prețul spațiului.

Totuși, nu va neglija problema. Era un scaner, unul bun și o știa. Dacă nu se scana singur, atunci cine să o facă? Această cranșă nu era foarte primejdioasă. Primejdioasă, dar nu foarte.

Ca și cum i-ar fi ghicit gândurile, Lucia își trecu degetele prin părul său, ciufulindu-l.

– Știi că n-ar fi trebuit să o faci! Zău așa!

– Dar am făcut-o! îi zîmbi el.

Cu o veselie încă forțată, femeia rosti:

– Hai, iubitule, hai să ne distrăm. Am aproape tot ce poate exista în congelator – toate gusturile tale preferate. Și mai am două discuri noi pline de mirosuri. Le-am încercat chiar eu și mi-au plăcut. Și mă cunoști doar –

– Care?

– Care ce, nesuferitule scump?

El îi cuprinse umerii cu mâna în vreme ce ieșea șchiopătând din cameră. (Niciodată nu reușea să simtă iarăși pământul sub tălpi, aerul pe față, fără să fie ametit și stângaci. Ca și cum cranșa era realitatea, iar existența sa de haberman un vis urât. Numai că el *era* haberman, și scaner.)

– Știi ce-am vrut să spun, Lucia... Mirosurile tale. Care de pe discuri ți-a plăcut mai mult?

– Păăăi, începu ea încruntându-se de concentrare, erau câteva cotlete de miel care păreau teribil de ciudate...

O întrerupse:

– Ce înseamnă coledemel?

– Așteaptă să le miroși, apoi o să ghicești. Am să-ți spun doar atât. E un miros vechi de sute și sute de ani. A fost descoperit în cărțile vechi.

– Coledemelul ăsta e un animal sălbatic?

– Nu-ți zic. Trebuie să aștepți, râse ea ajutându-l să se așeze și răsfirând înaintea lui farfuriile cu gusturi. El dorise să se întoarcă mai întâi la cină și să guste toate lucrurile drăguțe pe care le mâncase, savurându-le de astă dată cu buzele și limba în prezent vii.

După ce Lucia găsi firul de muzică și-i aruncă sfera în câmpul de forță, el îi aduse aminte de mirosuri. Femeia scoase discurile lungi de sticlă și îl introduse pe primul în transmițător.

– Trage pe nas!

Un miros înspăimântător, ciudat și tulburător invadă camera. Nu semăna cu nimic din lumea asta și nici cu ceva de sus-și-afară. Și totuși era familiar. Îi lăsa gura apă. Pulsul i se acceleră puțin; își scană cutia cardiacă. (Bătea mai rapid, desigur.) Dar mirosul acela, ce era? Cu perplexitate prefăcută, îi înșfăcă mâinile, o privi fix în ochi și se răsti:

– Spune-mi, iubito! Spune-mi ori te-nghit!

– Tocmai asta-i!

– Cum adică?

– Ai avut dreptate. Ar trebui să te facă să vrei să mă mănânci. Este carne.

– Carne. Cine?

– Nu o persoană, explică ea atoateștiutoare, ci o Fiară. O Fiară pe care oamenii obișnuiau să o mănânce. Mielul era o oaie mică – ai văzut oi sălbatice, nu-i așa? – iar cotletul este partea din mijloc, de aici! Arătă spre pieptul lui.

Martel nu o auzi. Toate indicatoarele sale trecuseră pe *Alarmă*, unele chiar bătând spre *Pericol*. Luptă împotriva țipătului din mintea sa, care-i împingea trupul spre o reacție prea intensă. Cât de ușor era să fii scaner când ședeai cu adevărat în afara propriului trup, stil haberman, privindu-te singur în ochi. Așa reușeai să-ți controlezi corpul, să-l conduci cu sânge rece chiar în condițiile agonizante ale spațiului. Dar să-ți dai seama că *ești* un trup, că el te stăpânește pe tine, că mintea poate să-ți lovească carnea și să o alunge urlând de panică, asta era rău.

Încercă să-și aducă aminte de zilele dinaintea intrării în dispozitivul haberman, înainte să fie despicat pentru sus-și-afară. Oare mereu fusese supus torentului de emoții curgând din creier către trup și invers, din trup către creierul lui, amețindu-l în așa fel încât să nu mai fie în stare să scaneze? Însă pe atunci el nu era scaner.

Știa ce anume îl tulburase. În pofida tumultului propriului puls, știa. În cosmarul de sus-și-afară, mirosul își croise drum spre el, pe măsură ce nava lor ardea lângă Venus iar habermanii se luptau cu mâinile goale împotriva metalului topit. Scanase situația atunci: cu toții se aflau pe *Pericol*. Pretutindeni în jurul lui cutiile toracice se ridicau pe *Suprasarcină* și cădeau pe *Moarte*, în timp ce el trecea de la un om la altul, împingând cadavrele din drum, străduindu-se să-i scaneze pe fiecare în parte, să aplice garouri pe fiecare picior rupt neremarcat, să deschidă supapele de somn ale acelora cu instrumentele indicând că se găsesc fără de speranță prea aproape de *Suprasarcină*. Cu oamenii încercând să muncească

și blestemându-l pe el ca scaner, în vreme ce plin de zel profesional se lupta să-și facă treaba și să-i țină în viață în imensa durere a spațiului gol, atunci simțise acel miros. Își croise drum de-a lungul nervilor săi rearanjați, traversând tăieturile de haberman și toate protecțiile disciplinei fizice și mentale. În ceasul cel mai cumplit al tragediei, mirosise cu miros puternic. Își aduse aminte că fusese ca o cranșă proastă, legată de întregul coșmar și de furia din jur. Se oprise chiar din muncă pentru a se scana pe sine însuși, de teamă ca nu cumva primul efect să treacă de toate tăieturile de haberman și să-l termine cu durerea spațiului. Depășise însă clipa. Propriile instrumente rămăseseră lângă *Pericol*, fără să se apropie de *Suprasarcină*. Își îndeplinise misiunea și câștigase o citație pentru aceasta. Uitase chiar de nava fumegândă.

Uitase totul, cu excepția mirosului.

Iar aici mirosul domnea iarăși pretutindeni – mirosul cărnii și al focului...

Lucia îl privi cu îngrijorare de soție. Pe față i se putea citi gândul că Martel cranșase exagerat, și era pe cale să treacă înapoi în haberman. Se străduí să pară veselă:

– Ar fi mai bine să te odihnești, iubitule.

El îi șopti:

– Oprește... oprește mirosul acela...

Nu îl întrebă nimic. Întrerupse transmițătorul. Traversă chiar încăperea până la panoul de control, iar o briză ușoară pluti de-a latul podelei, suflând mirosul spre tavan.

Bărbatul se ridică, obosit și amorțit. (Instrumentele indicau stare normală, doar inima bătea puternic iar nervii se găseau la marginea *Pericolului*). Spuse trist:

– Iartă-mă, Lucia. Probabil n-ar fi trebuit să cranșez. Nu atât de repede. Dar iubito, trebuie să ies din trupul de haberman. Cum altfel să fiu lângă tine? Cum să fiu om fără să-mi aud vocea, fără să-mi simt viața curgându-mi în vine? Te iubesc, scumpa mea. Oare nu voi putea fi niciodată cu tine?

Replica ei fu automată și disciplinată:

– Dar tu ești scaner!

– Știu că sunt. Și ce-i cu asta?,

Ea repetă din nou litania, ca o poveste spusă de o sută de ori ca să te liniștești singur:

– Ești cel mai brav dintre cei bravi, cel mai iscusit și curajos. Întreaga omenire datorează respect scanerului care unește Pământurile umanității. Scanerii sunt protectorii habermanilor. Sînt judecătorii de sus-și-afară. Ei îi fac pe oameni să trăiască în acel loc unde se simte nevoia disperată a morții. Sunt cei mai onorați membri ai civilizației, și chiar Lorzii Instrumentalității sunt bucuroși să le aducă omagiu!

Cu tristețe încăpățânată, murmură:

– Lucia, asta am mai auzit-o. Dar oare merită –

– "Scanerii muncesc pentru ceva mai presus decât plata. Ei sunt gărzile omenirii." Nu-ți aduci aminte?

– Dar cu viețile noastre, Lucia, cum rămâne? Cum de suporți să fii soția unui scaner? De ce te-ai măritat cu mine? Sunt om numai când mă aflu în cranșă. În restul timpului – știi bine ce sunt. O mașină. Un om transformat în mașină. Un om ucis și menținut în viață să-și îndeplinească datoria. Nu-ți dai seama câte lucruri îmi lipsesc?

– Ba da, dragul meu, desigur...

El spuse mai departe:

– Crezi că nu-mi aduc aminte de copilărie? Crezi că nu mai știu ce înseamnă să fii bărbat și nu un haberman? Să merg și să-mi simt picioarele pe pământ? Să simt o durere clară și reală în loc să-mi urmăresc clipă de clipă trupul ca să văd dacă mai sunt în viață? Cum altfel să aflu dacă am murit sau nu? Te-ai gândit vreodată la asta, Lucia? Cum să știu dacă sunt sau nu viu?

Ea nu luă în seamă lipsa de rațiune a izbucnirii sale. Îi spuse pacificatoare:

– Stai jos, iubitule. Să-ți prepar o băutură. Ești istovit.

Automat, Martel se scană:

– Nu, nu sunt! Ascultă-mă. Cum crezi că este să călătorești

sus-și-afară cu un echipaj legat în jurul tău? Ce crezi că simt când îi privesc dormind? Cum crezi că e să scanez lună de lună, simțind durerea spațiului lovindu-mi fiecare părticică a corpului, încercând să ocolească blocajele haberman? Crezi că-mi place să-i trezesc pe oameni atunci când trebuie, iar ei să mă urască pentru asta? I-ai văzut vreodată pe habermani bătându-se, bărbați puternici luptându-se fără să cunoască durerea, luptând până ce unul atinge *Suprasarcina*? Te gândești vreodată la asta, Lucia? Triumfător, adăugă: Mă poți oare învinovăți dacă cranșez, redevenind om numai două zile dintr-o lună?

– Nu te învinovățesc, iubitule. Hai să ne bucurăm de cranșă. Stai jos și bea ceva.

Se așeză cu fața în mâini, în vreme ce ea pregătea băutura, folosind alcaloizi și fructe naturale dintr-o sticlă. O urmări din ochi neliniștit și o compătimi pentru faptul că se măritase cu un scaner, ca mai apoi, deși nu era corect, să se deteste pentru asta.

Exact când ea se întoarse să-i ofere paharul, tresăriră amândoi la auzul telefonului. Nu ar fi trebuit să sune, deoarece îl închisese ră. Sună iarăși, evident pe circuitul de urgență. Luând-o înaintea Luciei, Martel se îndreptă spre telefon și se uită în el. Vomact îl privea de pe ecran.

Obiceiurile scanerilor îl îndreptățeau să fie dur chiar și cu un senior în anumite circumstanțe. Aceasta era una din ele.

Înainte ca Vomact să apuce să spună ceva, Martel rosti două cuvinte în receptor, fără să-i pese dacă bătrânul îi citea sau nu de pe buze.

– Cranșă. Ocupat.

Întrerupse legătura și se întoarse către Lucia.

Telefonul sună din nou.

– Lasă-mă să văd eu despre ce e vorba, zise Lucia încet. Uite, ia paharul și stai jos.

– Nu, nimeni n-are dreptul să mă deranjeze când sunt în cranșă, răspunse soțul ei. Știe asta. Ar trebui s-o știe.

Telefonul sună încă o dată. Furios, se ridică și merse la

panou. Îl comută înapoi pe imagine. Pe ecran se găsea Vomact. Înainte ca Martel să vorbească, bărbatul ridică unghia vorbitoare în linie cu cutia cardiacă. Martel se supuse disciplinei:

– Scaner Martel, prezent și în așteptare, domnule.

Buzele se mișcară solemn.

– Urgență absolută.

– Domnule, mă aflu sub cablu.

– Urgență absolută.

– Domnule, nu înțelegeți? Martel rosti rar cuvintele, să se asigure că Vomact îl urmărea. Sunt... sub... fir. Necorespunzător... pentru... spațiu!

Vomact repetă:

– Urgență absolută. Prezintă-te la Centru.

– Dar domnule, nici o urgență –

– Așa este, Martel. Nici o urgență nu a mai fost ca asta. Prezintă-te la Centru. Cu o ușoară urmă de blândețe, Vomact adăugă: Nu-i nevoie să decrangezi. Vino așa cum ești.

De astă dată, lui Martel i se închise telefonul în față. Ecranul deveni cenușiu.

Se răsuci către Lucia. Furia îi dispăruse din glas. Ea se apropie de el, îl sărută și îi ciufuli părul. Tot ce reuși să spună fu doar:

– Îmi pare rău.

Ea îl sărută încă o dată, conștientă de dezamăgirea lui:

– Ai grijă de tine. Te voi aștepta.

El se scană, apoi își puse impermeaerul transparent. La fereastră se opri și flutură din mână. Lucia îi ură:

– Succes!

În timp ce aerul sufla pe lângă el, gândi *E pentru prima oară în unsprezece ani când simt că zbor, însă Doamne, ce ușor este să zbori dacă te simți viu.*

Centrul de Întîlnire sclipea alb și auster undeva în depărtare. Martel cercetă cerul cu privirea. Nu vedea strălucirea navelor ieșind din sus-și-afară, nici o flacără devastatoare a unui incendiu ieșit de sub control. Totul era liniștit, așa cum

trebuia să fie într-o noapte de pauză.

Și totuși Vomact îl chemase. Îl mobilizase în scopul unei urgențe mai importante decât spațiul. Așa ceva nu exista. Totuși Vomact îi chemase.

Când Martel ajunse la destinație, găsi aproape jumătate din scaneri prezenți: în jur de douăzeci și cinci. Ridică degetul vorbitor. Majoritatea scanerilor stăteau față în față, citindu-și doi câte doi de pe buze. Câțiva mai bătrâni și nerăbdători mâzgăleau pe tăblii și apoi le împingeau sub ochii altora. Toate chipurile aveau întipărită expresia moartă și relaxată de haberman. Intrând înăuntru, Martel își dădu seama că cei mai mulți rădeau în adânca izolare a minților lor, fiecare gândind lucruri inutil să fie exprimate în cuvinte. Trecuse multă vreme de când un scaner nu se mai prezentase în cranșă la o întrunire.

Vomact nu se găsea în sală; probabil, aprecie Martel, încă telefona. Lumina aparatului clipea continuu; așadar, soneria suna. Martel se simți ciudat realizând că, dintre toți cei de acolo, el era singurul în stare să audă sunetul soneriei. Asta îl făcu să înțeleagă de ce oamenilor obișnuiți nu le plăcea să stea în preajma grupurilor de habermani sau scaneri. Martel se uită în jur după un tovarăș.

Prietenul său Chang era prezent, preocupat să explice unui scaner bătrân și iritat că nu avea habar de ce îi convocase Vomact. Martel privi mai departe și îl zări pe Parizianski. Se îndreptă spre acesta, făcându-și loc printre ceilalți cu o dexteritate care indica faptul că-și simțea picioarele și nu era nevoit să le privească. Unii se uitară la el cu chipuri moarte și încercară să-i zâmbească. Le lipsea însă controlul muscular, iar fețele li se transformară în măști oribile. (În general, scanerii știau să nu permită emoțiilor să răzbată pe o față pe care nu o mai puteau stăpâni complet. Martel adăugă în sinea lui, *Jur că niciodată nu voi mai zâmbi decât în cranșă.*)

Parizianski îi făcu semn cu degetul vorbitor. Privindu-l față în față, îl întrebă:

– Ai venit aici în cranșă?

Parizianski nu își auzea glasul, așa că vorbele îi răsunară ca dintr-un receptor spart și scârțâitor; Martel fu surprins, dar știa că întrebarea fusese bine intenționată. Nimeni nu putea fi mai jovial decât masivul polonez.

– Vomact m-a chemat. Urgență maximă.

– I-ai zis că ești în cranșă?

– Da.

– Și a insistat totuși să vii?

– Da.

– Înseamnă că toată istoria asta nu-i legată de Spațiu. Nu ai cum să mergi sus-și-afară!? Ești ca oamenii obișnuiți?

– Așa este.

– Atunci de ce ne-a chemat? Un obicei pre-haberman îl determină pe Parizianski să-și agite brațele întrebător. Mâna lovi spatele unui bărbat în vârstă din spatele lor. Pocnetul se răspândi în toată sala, dar numai Martel îl auzi. Instinctiv, îi scană pe Parizianski și pe bătrânul scaner, iar aceștia îl scanară și ei la rândul lor. Numai după aceea bătrânul întrebă de ce îl scanase Martel. După ce îi explică faptul că se afla sub fir, bărbatul se îndepărtă repede să împrăștie vestea că la întrunire participa un scaner în cranșă.

Nici măcar această veste de senzație n-avu darul să răpească atenția scanerilor de la obiectul convocării. Un tânăr, care scanase prima lui călătorie cu numai un an în urmă, se interpuse dramatic între Parizianski și Martel. Le arătă teatral tăbliță:

Vmct a înbnt?

Cei mai în vârstă dădură negativ din cap. Martel, amintindu-și că tânărul nu era de multă vreme haberman, îmblânzi solemnitatea moartă a negației cu un zâmbet prietenesc. Vorbi cu glasul său normal, spunând:

– Vomact este seniorul scanerilor. Sunt sigur că nu a înnebunit. Nu ar observa dealtfel imediat pe cutiile sale?

Martel fu nevoit să repete întrebarea, rostind-o rar și răspicat, înainte ca interlocutorul să o înțeleagă. Tânărul încercă

să-și oblige chipul să zâmbească și îl deformă într-o mască comică. Își ridică însă tăbliță și scrise rapid:

Ai drptt.

Chang se rupse de prietenul său și se apropie, chipul său de chinez strălucind în seara călduță. (Ciudat, socoti Martel, că atât de puțini chinezi devin scaneri. Sau poate nu era așa ciudat, dacă stătea să se gândească că niciodată nu-și acopereau cota de habermani. Chinezii iubeau prea mult traiul bun, dar cei care scanau erau întotdeauna foarte buni.) Chang observă că Martel era cranșat și rosti cu glas tare:

– Încalci obiceiurile. Lucia trebuie să fie supărată că te-a pierdut.

– A înțeles. Chang, e straniu.

– Ce anume?

– Sunt în cranșă și pot să aud. Vocea ta pare normală. Cum ai învățat să vorbești... ca un om obișnuit?

– Am exersat cu înregistrări sonore. Nostim că ai remarcat. Cred că sunt singurul scaner de pe sau dintre Pământuri în stare să treacă drept un om obișnuit. Oglinzi și sunet. Am descoperit cum să interpretez rolul.

– Dar tu nu...

– Nu. Nu simt, nu am gust, auz și nu miros nimic în plus față de tine. Vorbitul nu îmi face prea mult bine, însă am observat că-i înviorează pe cei din jurul meu.

– Ar fi o schimbare în viața Luciei.

Chang încuviință cu înțelepciune.

– Tatăl meu a insistat asupra acestui lucru. Mi-a spus: "Poți să fii mândru că ești scaner, mie îmi pare rău că nu ești om. Ascunde-ți defectele." Așa că am încercat. Am vrut să-i explic bătrânului despre sus-și-afară și ce facem noi acolo, dar n-a contat. Mi-a replicat: "Avioanele au fost destul de bune pentru Confucius, așa că sunt și pentru mine." Bătrânul impostor! Se străduie așa de mult să fie chinez, când nici chineza veche nu e capabil s-o citească. În schimb are un bun simț formidabil,

iar pentru cineva mergând pe două sute de ani, se ține bine.

Martel zâmbi la gândul avioanelor lui Confucius.

Chang îi răspunse surâsului. Disciplina musculaturii faciale era uimitoare; un spectator ocazional nu ar fi crezut că Chang era haberman, stăpânindu-și ochii, obrajii și buzele doar cu un control intelectual rece. Expresia avea spontaneitatea vieții. Martel simți o undă de invidie față de Chang, după ce privi din nou chipurile moarte ale lui Parizianski și ale celorlalți. Știa că el unul arăta bine; cum altminteri să arate? Era în cranșă. Răsucindu-se către Parizianski, întrebă:

– Ai văzut ce a zis Chang despre taică-său? Bătrânul folosește avioanele.

Parizianski își mișcă buzele, dar sunetele nu însemnau nimic. Ridică tăblia și o arătă lui Martel și Chang.

Bzz-bzz, ha ha. Bn bătrnl.

În acel moment, Martel auzi pași afară pe coridor. Nu rezistă să nu se uite către ușă. Alți ochi îi urmară privirile.

Vomact intră înăuntru.

Grupul luă poziție de drepți în patru rânduri paralele. Se scanară unii pe alții. Numeroase mâini se întinseră să regleze comenzi electrochimice de pe cutii toracice ce începuseră să se încarce. Un scaner ridică un deget rupt descoperit de contra-scaner, supunându-l tratamentului și imobilizării.

Vomact își luase bastonul de ceremonie. Cubul din vârf sclipi în purpuriu peste întreaga sală, rândurile se reformară, iar scanerii răspunseră cu semnul de *Prezent și pregătit!*

Vomact răspunse cu poziția semnificând *Sunt seniorul și preiau comanda.*

Degete vorbitoare se ridicară în replica *Suntem de acord și ne supunem.*

Vomact ridică brațul drept, lăsă încheietura mâinii să cadă ca și cum ar fi fost ruptă, într-un gest bizar de cercetare: *Sunt oameni în jur? Habermani care să nu fie legați? Totu-i pregătit pentru scaneri?*

Singurul dintre cei de față, Martel auzi foșnetul tălpilor în

vreme ce ei se răsuceau de jur împrejur fără a-și părăsi pozițiile, cercetându-se amănunțit unii pe alții și îndreptând fasciculele luminoase ale lanternelor de la centuri către colțurile întunecoase ale spațioasei încăperi. După ce se întoarseră cu toții cu fața la Vomact, acesta făcu semnul:

Totul este în regulă. Ascultați-mi cuvintele.

Martel observă că doar el se relaxase. Ceilalți nu puteau să înțeleagă semnificația relaxării, cu mințile izolate acolo în craniile lor, legate numai de ochi, restul corpului conectat fiind de creier doar prin nervii nesenzoriali de control și instrumentele cutiilor de pe piepturi. Martel își dădu seama că, așa cranșat cum era el, se așteptase să audă glasul lui Vomact; seniorul vorbea de ceva timp. Nici un sunet nu-i ieșea însă de pe buze. (Vomact nu se obosea niciodată inutil.)

–... iar când primii oameni capabili să iasă sus-și-afară au ajuns pe lună, ce-au găsit?

– Nimic, răspunse corul tăcut de buze.

– Așadar au mers mai departe, spre Marte și Venus. În fiecare an se lansau nave, însă nici una nu s-a întors până în Anul Unu al Spațiului. Atunci a revenit un vas, lovit de primul efect. Scaneri, vă întreb, ce este primul efect?

– Nimeni nu știe. Nimeni nu știe.

– Nimeni nu va ști vreodată. Sunt prea numeroase variabilele. Prin ce se face cunoscut efectul prim?

– Prin marea durere a spațiului, sună corul.

– Și prin ce alt semn?

– Prin nevoia, ah, nevoia să mori.

Vomact din nou:

– Și cine a pus capăt acestei dorințe de moarte?

– Henry Haberman a înfrânt primul efect, în Anul 83 al Spațiului.

– Și Scaneri, vă întreb, ce a făcut el?

– A creat habermanii.

– Cum, o Scaneri, se creează habermanii?

– Tăieturile fac habermanii. Creierul este tăiat de inimă și

de plămâni. Creierul este tăiat de urechi și nas. Creierul este tăiat de gură, de stomac. Creierul este tăiat de la dorință și durere. Creierul este tăiat de lume. Cu excepția ochilor, cu excepția controlului cărnii vii.

– Și cum, o Scaneri, se controlează carnea?

– Prin cutiile fixate în ea, comenzile montate în piept, prin semnalele stabilite să conducă trupul viu, semnale prin care trupul trăiește.

– Cum trăiește și supraviețuiește un haberman?

– Habermanul trăiește controlând cutiile.

– Cine sunt habermanii?

Martel simți în răspuns urletul vocilor sparte umplând sala, în vreme ce scanerii, ei înșiși habermani, puneau sunet în gurile lor:

– Habermanii sunt scursura omenirii. Habermani sunt cei slabi, cei cruzi, cei creduli și necorespunzători. Habermani sunt cei condamnați la mai mult decât moartea. Habermanii trăiesc doar în mințile lor. Sunt uciși pentru spațiu, dar trăiesc pentru el. Ei stăpânesc navele care unesc Pământurile. Ei trăiesc marea durere a spațiului, în timp ce oamenii obișnuiți dorm somnul înghețat al tranzitului.

– Frați și Scaneri, vă întreb acum: suntem habermani sau nu?

– Suntem în carne și în oase. Suntem tăiați, în creier și în trup. Suntem pregătiți să mergem sus-și-afară. Cu toții am trecut prin dispozitivul haberman.

– Suntem, deci, habermani? Ochii lui Vomact scânteiară când puse întrebarea tradițională.

Din nou răspunsul corului fu acompaniat de un urler auzit numai de Martel.

– Habermani suntem și chiar mai mult. Suntem aleșii care au ales singuri să devină habermani. Suntem agenții Instrumentalității omenirii.

– Ce trebuie să ne spună ceilalți?

– Că suntem cei mai bravi dintre cei bravi, cei mai iscusiți și curajoși. Întreaga omenire datorează respect scanerului, care unește Pământurile umanității. Scanerii sunt protectorii habermanilor. Sunt judecătorii de sus-și-afară. Ei îi fac pe oameni să trăiască în acel loc unde aceștia simt nevoia disperată ca să moară. Sunt cei mai onorați membri ai civilizației, și chiar Lorzii Instrumentalității sunt bucuroși să le aducă omagiu!

Vomact se îndreptă încă mai țeapăn din spinare.

– Care-i datoria secretă a scanerului?

– Să țină tăinuită legea noastră și să-i distrugă pe toți cei ce o află.

– Cum să îi distrugă?

– De două ori la *Suprasarcină* și înapoi pe *Moarte*.

– Dacă mor habermani, ce este de făcut?

Scanerii își strânseră buzele în răspuns. (Tăcerea era codul.) Martel, demult familiarizat cu acest cod și prin urmare plictisit de procedură, observă că Chang respira puțin prea greu; se întinse și-i reglă controlul de plămâni, primindu-i mulțumirile din ochi. Lui Vomact nu-i scăpă întreruperea și-i privi aspru pe amândoi. Martel se relaxă, străduindu-se să imite nemișcarea rece a celorlalți. Era dificil să o faci, când te aflai în cranșă.

– Dacă mor Ceilalți, ce rămâne de făcut? întrebă Vomact.

– Scanerii anunță Instrumentalitatea împreună. Scanerii împreună acceptă pedeapsa. Scanerii împreună rezolvă cazul.

– Și dacă pedeapsa e severă?

– Atunci nici o navă nu va mai pleca.

– Și dacă scanerii nu vor mai fi onorați?

– Nici o navă nu va mai pleca.

– Și dacă un scaner rămâne neplătit?

– Nici o navă nu va mai pleca.

– Iar dacă Ceilalți și Instrumentalitatea nu-și respectă obligațiile față de scaneri?

– Nici o navă nu va mai pleca.

– Și dacă, o Scaneri, nici o navă nu va mai pleca?

– Pământurile se vor prăbuși. Pustiul se va instala la loc. Fiarele și Vechile Mașini se vor întoarce iarăși.

–Care este prima îndatorire a scanerului?

–Să nu doarmă sus-și-afară.

–Care este cea de a doua?

–Să dea uitării cuvântul frică.

–Care este cea de a treia îndatorire?

–Să folosească firul lui Eustace Cranch numai cu grijă și cu moderație. Câteva perechi de ochi îl priviră rapid pe Martel înainte ca grupul să-și continue corul. Să intre în cranșă doar acasă, doar printre prieteni, pentru a-și aduce aminte, a se relaxa și procrea.

–Care e cuvântul scanerului?

–Credință chiar dacă moartea ne înconjoară.

–Care e deviza scanerului?

–Treaz chiar dacă liniștea ne înconjoară.

–Care-i munca scanerului?

–Trudă chiar la înălțimile din sus-și-afară, loialitate chiar și în adâncurile Pământului.

–Cum se recunoaște un scaner?

–Ne cunoaștem singuri. Suntem morți, deși trăim. Vorbim cu tăblia și cu unghia.

–Ce este acest cod?

– Codul reprezintă înțelepciunea străveche și amicală a scanerilor, aceea de a fi pătrunși și încurajați de loialitatea unuia față de ceilalți.

În acest punct, dialogul ar fi trebuit să continue cu "Încheiem codul cu toții. Există muncă sau cuvânt de săvârșit?", însă Vomact spuse repetând:

–Urgență absolută. Urgență absolută.

Ei îi răspunseră cu semnul *Prezenți și pregătiți!*

Vomact continuă, fiecare ascultător încordându-se să-i citească de pe buze:

–Unii dintre voi au auzit de lucrările lui Adam Stone.

Martel văzu buze mișcându-se și rostind:

–Asteroidul Roșu. Acel Celălalt care locuiește la marginea Spațiului.

–Adam Stone a solicitat o audiență Instrumentalității, pretinzând că munca i-a fost încununată de succes. Afirmă că a descoperit modul cum se poate ecrana durerea spațiului. Afirmă că oamenii obișnuiți vor ajunge să lucreze și să rămână treji, în siguranță, sus-și-afară. Afirmă că timpul scanerilor a trecut.

Lanternele de la centuri fulgerară pretutindeni în sală, în momentul în care scanerii cerură dreptul să vorbească. Vomact făcu semn spre un bărbat mai vârstnic.

–Scanerul Smith să vorbească.

Smith păși încet în lumină, urmărindu-și propriile picioare. Se întoarse ca ceilalți să îi vadă chipul. Spuse:

–Zic că asta este o minciună. Zic că Stone e-un mincinos. Zic că Intrumentalitatea nu trebuie înșelată.

Făcu o pauză. Apoi, răspunzând unei întrebări din audiență pe care majoritatea celorlalți nu o putuseră vedea, rosti:

–Invoc datoria secretă a scanerilor.

Smith ridică mâna dreaptă cerând atenție deplină:

–Spun că Stone trebuie să moară.

Martel, încă în cranșă, se cutremură la auzul strigătelor, șuierăturilor, mormăielilor și gemetelor scoase de scanerii care, în agitația clipei, uitaseră de limite și încercau să-și oblige trupurile moarte să vorbească unii în urechile surde ale celorlalți. Centurile luminoase scânteiau înnebunite în toată încăperea. Mai mulți scaneri se înghesuiră către podium cerând să fie ascultați, până ce Parizianski, doar prin masivitatea sa, reuși să-i împingă într-o parte și în alta și să se întoarcă către grup:

–Frați Scaneri, vă rog să mă priviți.

Oamenii de jos continuau să se miște, îmbrâncindu-se între ei cu trupuri amorțite. Într-un sfârșit, Vomact păși în fața lui Parizianski, se răsuci către ei și le spuse:

–Scaneri, fiți scaneri! Acordați-i privirile voastre.

Parizianski nu era un bun orator. Buzele i se mișcau prea repede. Își mișca brațele, ceea ce abătea ochii oamenilor de la buzele lui. Totuși, Martel reuși să urmărească cea mai mare

parte a discursului.

– ... nu facem așa ceva. Poate că Stone a reușit. Dacă a reușit, asta înseamnă sfârșitul scanerilor. Înseamnă totodată sfârșitul habermanilor. Nimeni dintre noi nu va mai trebui să lupte sus-și-afară. Nimeni nu va mai trebui să intre sub fir pentru câteva ore sau zile de viață. Fiecare va fi ca Ceilalți. Nimeni nu va mai trebui să cranșeze, niciodată. Oamenii vor fi oameni. Habermanii vor fi uciși în mod decent și cum se cade, ca în zilele de odinioară, fără ca cineva să-i mai țină în viață. Nu vor mai trebui să muncească sus-și-afară! Nu va mai fi durere – gândiți-vă la asta! Nu... va... mai... fi... durere! De unde să știm că Stone minte – Lanterne începură să-i fie îndreptate în ochi (cea mai grosolană insultă adusă de un scaner altui scaner).

Vomact își exercită încă o dată autoritatea. Păși în fața lui Parizianski și îi spuse ceva care ceilalți nu văzură. Parizianski coborî de la tribună. Vomact vorbi din nou:

– Cred că unii scaneri îl dezaprobă pe fratele nostru Parizianski. Propun să suspendăm ședința până după ce vom purta discuții în particular. Voi redeschide întrunirea peste cincisprezece minute.

Martel îl căută din ochi pe Vomact. Seniorul se alăturase celor de jos. Descoperindu-l, Martel scrise iute pe tăblie, așteptînd un prilej să o vâre sub privirea lui.

Snt în crnșă. Respcts cr permsne să plc. Aștpt ordne.

Cranșa îi provoca senzații stranii lui Martel. Majoritatea întrunirilor unde participase i se păruseră formale, încurajator de ceremonioase, luminând întunecata eternitate interioară a habermanului. Când nu se afla în cranșă, nu acorda trupului mai multă atenție decât acordă un bust de marmură piedestalului său. Stătuse alături de ei înainte. Petrecuse ore lungi fără efort, în vreme ce ritualul lung și complicat spărgea bariera teribilei singurătăți din spatele ochilor lui, făcându-l să simtă că scanerii, deși o cofraternitate a damnaților, erau totuși pentru totdeauna onorați de cerințele profesionale ale mutilării lor.

De data aceasta, lucrurile se desfășurau altfel. Venind în cranșă, în deplină posesiune a simțurilor miros-sunet-pipăit, reacționa mai mult sau mai puțin ca un om normal. Își văzu prietenii și colegii ca pe un grup de strigoi cruzi, interpretând ceremonialul fără sens al unui blestem ireversibil. Ce putea să mai conteze, odată ce deveneai haberman? La ce bun acest recital despre scaneri și habermani? Habermanii erau eretici sau criminali, iar scanerii se oferiseră, cu noblețe, voluntari. Cu toții însă se găseau în aceeași situație – cu diferența că scanerii erau considerați demni de scurta revenire la umanitate prin intermediul firului cranșă, pe când habermanii erau pur și simplu deconectați la sosirea navelor în porturi și lăsați în suspendare până la apariția unei alte urgențe, în care să sufere o nouă parte a blestemului lor. Rar vedeai un haberman pe stradă, doar unul cu merite sau curaj deosebit, căruia i se permisese să privească lumea din îngrozitoarea închisoare a propriului corp mecanizat. Și totuși, ce scaner compătimise vreodată un haberman? Ce scaner onorase vreodată un haberman în afara serviciului? Ce făcuseră scanerii ca ghildă și clasă pentru habermani, în afară de a-i omorî cu o răsucire de încheietură, ori de câte ori un haberman, prea îndelung alături de un scaner, prindea trucurile profesiunii acestuia și învăța să trăiască potrivit propriei voințe, și nu conform celei impuse de un străin? Ce știau Ceilalți, oamenii normali, despre ceea ce se întâmpla în interiorul navelor? Ceilalți dormeau în cilindrii lor, inconștienți, până se trezeau pe acel Pământ pe care-l aleseseră ca destinație. Ce puteau ei să știe despre oamenii obligați să rămână treji înăuntrul navei?

Ce știau Ceilalți despre sus-și-afară? Cine dintre ei era în stare să privească frumusețea acidă și tăioasă a stelelor din spațiu? Ce aveau ei de spus despre marea durere, ce începea încet în măduva oaselor ca un chin sfredelitor, continuând apoi să se infiltreze în fiece celulă și nerv, cu greață și oboseală, până când viața însăși începea să tânjească după liniște și moarte?

El era scaner. Da, *era* scaner. Fusese scaner din clipa în care, încă complet normal, stătuse în soare în fața unui lord adjunct al Instrumentalității și jurase:

– Îmi consacru viața și onoarea omenirii. Mă sacrific de bună voie pentru bunăstarea lumii. Acceptând austera și primejdioasa onoare, îmi încredințez toate drepturile, fără de excepție, onorabililor Lorzi ai Instrumentalității și respectabilei cofraternități a scanerilor.

Jurase.

Intrase în dispozitivul haberman.

Își amintea de infern, cu toate acestea nu fusese chiar atât de rău, cu toate că durase parcă o sută de milioane de ani, toți trăiți fără să doarmă. Învățase să simtă cu ochii. Învățase să vadă în ciuda masivelor plăci metalice montate în spatele globurilor oculare, cu scopul de a-i izola ochii de restul organismului. Învățase să își supravegheze pielea. Încă își mai amintea de momentul când observase umezeală pe cămașă și scosese oglinda, ca să constate că-și făcuse o gaură în trup, sprijinindu-se neglijent de o mașină vibratoare. (Așa ceva nu i se mai putea întâmpla astăzi; era prea experimentat în citirea *instrumentelor.*) *Își aducea aminte cum ieșise sus-și-afară*, modul cum marea durere îl atacase, în pofida faptului că pipăitul, mirosul, auzul dipăruseră. Se revedea omorând habermani, menținându-i pe alții în viață, stând luni de zile treaz alături de onorabilul scaner-pilot. Își aducea aminte de debarcarea pe Terra Patru și de faptul că nu se bucurase de ea, și că în ziua respectivă realizase că nu exista răsplată.

Martel ședea printre scaneri. Ura stângăcia mișcărilor lor atunci când se mișcau, le ura încremenirea atunci când stăteau imobili. Ura amestecul ciudat de mirosuri emanate pe neobservate de trupurile lor. Le ura gemetele și mormăiturile și țipetele scoase în surzenie. Îi ura și se ura.

Cum de îl suporta Lucia? Săptămâni întregi cutia lui toracică indicase *Pericol* atunci când o curtase; păstrase asupra lui firul de cranșă în mod ilegal, trecând dintr-o cranșă într-alta

fără să-i pese că indicatoarele se apropiau de *Suprasarcină*. O vrăjise fără să se gândească la ce s-ar întâmpla dacă ea ar fi spus "Da". Iar ea spusese "da".

Și au trăit fericiți până la adânci bătrânețe. Așa se petreceau lucrurile în cărțile vechi, dar cum puteau ei să înfăptuiască aceasta în realitate? Anul trecut rămăsese doar optsprezece zile în cranșă, iar ea totuși îl iubea. Încă îl iubea. Era sigur. Lunile sale lungi de ieșire în sus-și-afară o chinuiau. Încerca să aranjeze apartamentul ca să însemne ceva pentru el, chiar dacă el era haberman, să ornamenteze feluri de mâncare ce nu puteau fi gustate, să se facă iubită chiar dacă nu putea fi sărutată – și era mai bine să nu fie, deoarece trupul mort al unui haberman nu reprezenta nimic mai mult decât o piesă de mobilier. Lucia avea răbdare.

Iar acum, Adam Stone! (Lăsă tăblia să se șteargă: cum să plece într-un asemenea moment?)

Să-l binecuvânteze Dumnezeu pe Adam Stone?

Martel nu putea să nu simtă puțin regret față de propria persoană. Chemarea acută la datorie nu avea să-l mai stăpânească două sute de ani din timpul Celorlalți, sau două milioane de eternități particulare ale sale. Ar fi avut voie să lenevească și să se relaxeze. Să uite spațiul și să lase ca Ceilalți să se îngrijească de sus-și-afară. Putea să intre în cranșă, atât cât îi permitea curajul. Ar fi fost aproape normal – aproape – un an, cinci, ori nici unul. Dar cel puțin ar fi rămas alături de Lucia. Ar fi putut pleca cu ea în Sălbăticie, acolo unde Fiarele și Vechile Mașini încă bântuiau prin locurile întunecoase. Poate că emoția vânătorii îl va omorî, aruncând cu sulița într-un antic manshonyagger țâșnind din vizuină, sau azvârlind sfere de foc înspre membrii triburilor de Neiertați ale Sălbăticiei. Mai exista încă o viață de trăit, o moarte normală și nu un ac mișcându-se în liniștea și agonia spațiului!

Se plimba agitat. Urechile îi erau acordate la sunetul vorbirii normale, încât nu simțea dorința să urmărească buzele semenilor săi. Părea să fi ajuns la o concluzie. Vomact se îndreptă

spre tribună. Martel se uită în jur după Chang și se duse lângă el. Chang îi șopti:

– Ești neliniștit ca apa curgătoare. Ce-i cu tine? Ieși din cranșă?

Amândoi îl cercetară pe Martel, dar instrumentele rămâseseră neclintite și nu indicau nici un semn de terminare a cranșei.

Lumina fulgeră puternic cerând atenție. Din nou rândurile se formară. Vomact intră cu fața bătrână și slabă în lumină și rosti:

– Scaneri și Frați, cer să se voteze. Luă poziția de *Eu sunt seniorul și preiau comanda.*

O lumină de centură clipi în semn de protest.

Era bătrânul Henderson. Bărbatul urcă la tribună, îi vorbi lui Vomact și, cu îngăduința acestuia, se întoarse cu fața spre ceilalți să-și repete întrebarea:

– Cine îi reprezintă pe scanerii din spațiu?

Nici o centură și nici o mână nu se afirmară.

Henderson și Vomact, față în față, se consultară câteva momente. Apoi Henderson se întoarse către ceilalți:

– Cedez înaintea seniorului comandant, dar nu în fața unei întruniri a Frăției noastre. Există șaizeci și opt de scaneri, iar prezenți sunt numai patruzeci și șapte, din care unul se află în cranșă și N.D.[1] Prin urmare am propus ca seniorul la comandă să-și asume autoritatea asupra unui comitet de urgență al Frăției, și nu asupra unei întruniri. S-a auzit și înțeles, onorabili scaneri?

Mâinile se ridicară aprobator.

– Mare diferență! murmură Chang în urechea lui Martel. Cine poate să spună ce deosebire e între un comitet și o întrunire? Martel fu de acord, dar fu și mai impresionat de modul în care reușea Chang să-și controleze vocea.

(1) Necorespunzător pentru datorie (n.ed.)

Vomact reluă cuvântul:

– Vom vota în chestiunea lui Adam Stone. Întâi, putem presupune că nu a reușit, și că toate declarațiile lui sunt minciuni. O cunoaștem din experiența noastră de scaneri. Durerea spațiului e doar parte a scanării (*Însă partea esențială, baza întregii activități*, gândi Martel) și putem rămâne liniștiți că Stone nu va rezolva problema disciplinei spațiului.

– Iarăși tâmpeniile alea, șopti Chang, neauzit decât de Martel.

– Disciplina fraternității noastre a menținut spațiul curat, fără războaie și dispute. Șaizeci și opt de oameni disciplinați controlează spațiul înalt. Prin jurământul și statutul habermanilor, suntem deasupra tuturor pasiunilor omenești.

Prin urmare, dacă Adam Stone a cucerit durerea spațiului, ca Ceilalți să ne distrugă frăția și să aducă în spațiu necazul și ruina care afectează orice Pământ, eu afirm că el greșește. Dacă Adam Stone va reuși, atunci scanerii trăiesc degeaba!

În al doilea rând, dacă nu a reușit să biruie durerea, atunci va cauza mari probleme pretutindeni. Probabil Instrumentalitatea și adjuncții ei nu ne vor mai da atâția habermani cât este nevoie ca să operăm navele. Vor începe să circule povești fantastice, numărul recruților va scade și, mai rău decât orice, disciplina Fraternității va slăbi odată cu împrăștierea acestei erezii.

Așadar, dacă Adam Stone a reușit, atunci amenință Fraternitatea și trebuie să moară. Propun ca Adam Stone să moară.

Și Vomact făcu semnul *Onorabilii scaneri să voteze.*

Martel înșfăcă strâns lanterna de la centură. Chang, ghicind dinainte momentul, avea deja lumina aprinsă și pregătită; raza ei strălucitoare, votând *Nu*, se ridica drept spre tavan. Martel scoase și el lanterna și o îndreptă sus în dezacord. Apoi privi în jur. Din cei patruzeci și șapte prezenți, vedea doar cinci sau șase lumini scânteind.

Alte două lumini se aprinseră. Vomact stătea drept ca un cadavru înghețat. Ochii îi fulgerau de la un grup la altul,

căutând lanternele aprinse. Încă câteva luminară. În cele din urmă, Vomact luă poziția de închidere a votului:

Scanerii sunt rugați să numere voturile.

Trei dintre bărbații mai în vârstă urcară alături de Vomact la tribună. Se uitară roată în sală. (*Fantomele acestea blestemate pun la vot soarta unui om normal, a unui om viu!* își spuse Martel. *Nu au nici un drept. Am să anunț Instrumentalitatea!* Dar știa că nu ar face-o. Se gândi la Lucia și la ce ar fi câștigat ea prin succesul lui Stone; nebunia sfâșietoare a votului deveni prea greu de îndurat.)

Toți cei trei observatori ridicară mâinile în acord unanim asupra numărului: *cincisprezece împotrivă.*

Vomact îi eliberă cu o plecăciune de curtoazie. Se răsuci din nou și luă poziția: *Eu sunt seniorul și preiau comanda.*

Uimit de propria-i îndrăzneală, Martel făcu semn cu lanterna. Știa că oricare dintre cei de alături ar fi putut să întindă o mână și să-i comute bătăile inimii pe *Suprasarcină* pentru o asemenea faptă. Simți mâna lui Chang gata să-l prindă de impermeaer, dar o evită și fugi, mai repede decât ar fi trebuit să procedeze un scaner, către podium. Alergând, se întrebă ce apel să formuleze. Era inutil să invoce bunul simț. Nu acum. Trebuia să se refere la lege.

Sări pe podium lângă Vomact, și luă poziția: *Scaneri, o ilegalitate.*

Vomact continuă obiceiul vorbind fără să iasă din poziție:

– Un comitet nu are dreptul să voteze moartea cu majoritate simplă. Sunt necesare două treimi din întreaga adunare.

Simți trupul lui Vomact țâșnind în spatele său, realiză că se prăbușește de pe podium, simți cum se izbește de podea cu mâinile și genunchii. Fu ajutat să se ridice în picioare. Fu scanat. Un scaner pe care abia îl cunoștea îi potrivi instrumentele și îi ajustă starea.

Imediat Martel se simți mai calm, mai detașat și se urî pentru aceasta.

Se uită în sus la tribună. Vomact menținea poziția cu semnificație de *Ordine.*

Scanerii își rearanjară rândurile. Cei doi de lângă Martel îl apucară de brațe. Strigă, dar ei priveau în altă parte, tăind orice posibilitate de comunicare.

Vomact vorbi iarăși după ce sala se liniști:

– Un scaner a venit aici în cranșă. Onorabili Scaneri, îmi cer scuze pentru acest lucru. Nu este vina marelui și merituosului nostru scaner și prieten Martel. El s-a prezentat la ordin. Eu i-am spus să rămână în cranșă. Am sperat să îl cruț de un haberman inutil. Cu toții știm cât de fericită este căsătoria lui Martel, și îi urăm succes în curajosul său experiment. Îmi place Martel. Îi respect judecata. Voiam să fie aici. Se află însă în cranșă. Nu e capabil să înțeleagă îndatoririle înalte ale scanerilor. Prin urmare, propun o soluție care va răspunde tuturor cerințelor de justiție. Propun să-i retragem dreptul de vot Scanerului Martel pentru ieșirea sa. Violarea regulilor ar fi de neiertat dacă Martel nu s-ar găsi în cranșă.

Dar în același timp, din loialitate față de Martel, propun să discutăm punctele ridicate atât de necorespunzător de valorosul, însă descalificatul nostru frate.

Vomact făcu semnul: *Onorabilii scaneri să voteze.*

Martel încercă să ajungă cu mâna la centură; mâinile moarte și puternice îl țineau strâns și se zbătu în van. O singură lumină sclipi pe plafon: a lui Chang, fără îndoială.

Vomact își lumină iarăși chipul:

– Cu aprobarea merituoșilor Scaneri prezenți, supun acum atenției declararea acestui comitet ca fiind în măsură să-și asume întreaga autoritate a unei adunări generale, și ca acest comitet să mă considere pe mine responsabil de orice greșeli ar comite el, ca să răspund în fața următoarei întruniri în plen, dar nu înaintea altei autorități în afara rangurilor secrete ale scanerilor.

Tunător de astă dată, sigur de victorie, Vomact luă poziția de vot.

Doar câteva lumini sclipiră: cu certitudine mai puțin de o

pătrime.

Vomact vorbi din nou. Razele se reflectau pe fruntea lui calmă, pe pomeții relaxați și morți. Obrajii slabi și bărbia i se găseau pe jumătate în umbră, excepție făcând acolo unde lumina prindea și-i reliefa gura, crudă chiar în repaos. (Se povestea că Vomact era descendentul unei străvechi doamne care străbătuse, într-un mod ilegal și inexplicabil, câteva sute de ani într-o singură noapte. Numele ei, Lady Vomact, intrase în legendă; dar sângele și pofta ei arhaică de dominație supraviețuiseră în corpul mut și puternic al urmașului. Lui Martel îi venea ușor să creadă zvonurile, privind spre podium și întrebându-se ce mutație neidentificabilă făcuse din neamul lui Vomact asemenea prădători între oameni.)

Rostind cu forță prin mișcarea buzelor, în continuare însă fără sunet, Vomact ceru:

– Onoratul comitet este rugat să confirme condamnarea la moarte emisă împotriva ereticului și dușmanului Adam Stone.

Iarăși insistență.

Iarăși lanterna lui Chang se aprinse singuratică în semnul ei izolat de protest.

Vomact efectuă ultima mișcare:

– Solicit numirea scanerului senior prezent drept responsabil al sentinței. Cer să fie autorizat să numească executanții, unul ori mai mulți, ce vor evidenția voința și măreția scanerilor. Cer să fiu răspunzător pentru fapte, și nu pentru mijloace. Țelul este nobil, întru protecția omenirii și onoarea scanerilor; cât despre mijloace, nu trebuie spus decât că sunt cele pe care le avem la dispoziție și nimic mai mult. Cine cunoaște modul potrivit de a omorî un Celălalt, aici pe un Pământ aglomerat și precaut? De astă dată nu se pune problema eliminării unui pasager dintr-un cilindru, sau a ridica în sus acele unui haberman. Când oamenii mor, aici lucrurile nu se întâmplă ca sus-și-afară. Mor împotrivindu-se. A omorî pe Pământ nu constituie ocupația noastră curentă, o, Frați și Scaneri, știți prea bine. Trebuie să mă alegeți pe mine ca să-mi aleg agentul

așa cum găsesc de cuviință. Altminteri, lipsa de secret se va transforma în trădare. Dacă însă numai eu îmi asum responsabilitatea, eu singur voi putea trăda, iar voi nu veți fi nevoiți să căutați departe în cazul când Instrumentalitatea vine să cerceteze. (*Dar criminalul pe care îl vei alege?* gândi Martel. *Și el va ști – doar dacă nu-l vei reduce la tăcere pentru totdeauna.*)

Vomact intră în poziția: *Onorabilii scaneri să voteze.*

O singură lumină de protest; iarăși a lui Chang.

Martel își imaginează că zărește un zâmbet de satisfacție pe chipul mort al lui Vomact – zâmbetul unui om ce se știe îndreptățit în acțiuni și care își vede dreptatea întărită și proclamată de o autoritate militantă.

Martel încercă pentru ultima dată să se elibereze

Brațele moarte rezistară. Erau blocate ca niște menghine, până ce ochii proprietarilor aveau să le elibereze: cum altfel ar fi fost în stare să piloteze lună după lună?

Martel strigă atunci:

– Onorabili Scaneri, comiteți o crimă.

Nici o ureche nu îl auzi. Era în cranșă și era singur.

Cu toate acestea, strigă din nou:

– Puneți în pericol Fraternitatea.

Nu se întâmplă nimic.

Ecoul vocii sale răsună dintr-un capăt al sălii în celălalt. Nici un cap nu se întoarse. Nici un ochi nu se ațintă asupra lui.

Martel observă că, pe măsură ce colegii i se grupau doi câte doi ca să discute, ochii lor îl evitau. Înțelese că nici unul din ei nu dorea să-i citească vorbele. Știa că în spatele fețelor reci ale prietenilor săi se găsea compasiune sau amuzament. Știa că ei știau că e în cranșă – absurd, normal ca oamenii, temporar fără să fie scaner. Dar mai știa că în această privință înțelepciunea nu însemna nimic. Era conștient că numai un scaner cranșat simțea până în adâncul sufletului insulta și furia pe care crima deliberată le provoca Celorlalți. Știa că Fraternitatea se pusese în pericol, știa că cel mai vechi prerogativ al legii îl constituia

monopolul morții. Chiar anticele națiuni, în timpul Războaielor, înaintea Fiarelor, înainte ca oamenii să iasă sus-și-afară – chiar și anticii cunoșteau aceasta. Cum spuseseră ei? *Numai statul are dreptul să ucidă*. Statele dispăruseră, însă Instrumentalitatea le luase locul, iar ea nu putea să ierte lucruri petrecute pe Pământ în afara autorității sale. Moartea în spațiu era ocupația și dreptul scanerilor: cum ar fi putut Instrumentalitatea să-și aplice legile într-un loc unde oamenii care se trezeau, se trezeau doar ca să moară din cauza durerii spațiului? În mod înțelept, Instrumentalitatea lăsase spațiul scanerilor, la fel de înțelept nu permitea Fraternității să se amestece în afacerile terestre. Iar în prezent Frăția voia să se transforme într-o bandă de nelegiuiți, o bandă de pungași la fel de proști și de nesăbuiți ca triburile de Neiertați!

Martel cunoștea aceste lucruri deoarece se găsea în cranșă. Dacă ar fi fost haberman, ar fi gândit numai cu mintea, nu și cu inima, cu stomacul și cu sângele. Cum ar fi putut ceilalți scaneri să înțeleagă?

Vomact se întoarse pentru ultima oară la tribună: *Comitetul s-a întrunit, iar decizia lui va fi dusă la îndeplinire*. Verbal, adăugă: Ca senior al vostru, vă cer loialitate și tăcere.

În acel moment, cei doi scaneri îi eliberară brațele. Martel își frecă mâinile amorțite, scuturându-și degetele să lase sângele să circule. Liber în sfârșit, începu să se gândească la ce ar fi putut să întreprindă. Se scană: cranșa se menținea. Dispunea poate de o zi. Era bine; ar fi reușit să continue chiar ca haberman, însă vorbitul cu degetul și tăblia ar fi prezentat inconveniente. Îl căută pe Chang. Își văzu prietenul stând răbdător și imobil într-un colț. Martel se mișcă încet, astfel încât să nu atragă mai multă atenție decât o făcuse deja. Se așeză cu fața la Chang, înaintă până ce chipul îi fu iluminat, apoi articulă:

–Ce facem? Doar n-ai să-i lași să-l omoare pe Adam Stone? Nu-ți dai seama ce ar însemna pentru noi munca acestuia, dacă reușește? Nu vor mai fi scaneri, nu vor mai fi habermani.

Gata cu durerea din sus-și-afară. Ascultă-mă, dacă ceilalți s-ar găsi în cranșă, asemeni mie, ar vedea totul mai uman, și nu cu logica strâmtă și nebună a acestei întruniri. Trebuie să-i oprim. Cum să procedăm? Ce trebuie să facem? Parizianski ce crede? Cine a fost ales?

–La ce întrebare vrei să îți răspund?

Martel râse. (Se simțea bine râzând, chiar și în situația dată; îl făcea să se simtă om.)

–Mă vei ajuta?

Ochii lui Chang fulgerară pe chipul lui Martel dându-i răspunsul:

–Nu. Nu. Nu.

–Nu mă vei ajuta?

–Nu.

–De ce, Chang? De ce?

–Sunt scaner. S-a votat. Ai proceda la fel dacă nu ai fi în această stare deosebită.

–Nu sunt într-o stare deosebită. Sunt în cranșă. Asta înseamnă doar că văd lucrurile așa cum le văd Ceilalți. Observ prostia, nesăbuința, egoismul. Este o crimă.

–Dar ce e crima? Tu nu ai ucis? Nu ești unul dintre Ceilalți. Ești scaner. Dacă nu vei fi atent, mai târziu îți va pare rău.

–Atunci de ce ai votat împotriva lui Vomact? Nu ai înțeles și tu ce înseamnă Adam Stone pentru noi toți? Scanerii vor trăi degeaba. Slavă Cerului pentru asta! Nu pricepi?

–Nu.

–Totuși vorbești cu mine, Chang. Îmi ești prieten?

–Da, vorbesc cu tine. Sunt prietenul tău. De ce n-aș fi?

–Dar ce ai de gând să faci?

–Nimic, Martel. Nimic.

–Mă vei sprijini?

–Nu.

–Nici măcar să-l salvez pe Stone?

–Nici.

–Atunci am să-i cer lui Parizianski să m-ajute.

– Degeaba.

– De ce? El este mai uman decât tine în acest moment.

– Nu te va ajuta, căci lui i s-a încredințat misiunea. Vomact l-a desemnat să-l ucidă pe Adam Stone.

Martel se opri la mijlocul frazei. Brusc luă poziția *Îți mulțumesc, Frate, am plecat.*

La fereastră se întoarse și privi sala. Observă că ochii lui Vomact erau ațintiți asupra lui. Luă din nou aceeași poziție, adăugând nota de respect cerută de prezența unui senior. Vomact văzu semnul, iar Martel îi zări buzele crude mișcându-se. Crezu că deslușește cuvintele "... ai grijă de tine..." dar nu zăbovi să se asigure. Făcu un pas înapoi și se aruncă de la fereastră.

Odată ajuns sub fereastră, fără să mai fie văzut de ceilalți, își reglă impermeaerul la viteză maximă. Înotă leneș în aer, scanându-se pătrunzător și micșorându-și fluxul de adrenalină. Abia după aceea execută mișcarea de pornire, lăsând vântul rece să-i alerge pe față ca un șuvoi de apă.

Adam Stone trebuia să se găsească la Chief Downport.

Trebuia să fie acolo.

Oare nu va surprins? Surprins să întâlnească în puterea nopții cea mai ciudată dintre ființe, primul renegat din rândul scanerilor. (Brusc, Martel își dădu seama că despre el însuși gândea astfel. Martel, trădătorul scanerilor! Suna straniu și urât. Dar Martel, cel loial umanității? Nu constituia o compensație? Iar dacă izbândea, o câștiga pe Lucia. În schimb, dacă dădea greș nu pierdea nimic – un haberman neluat în seamă mai puțin. Se întâmplase să fie vorba tocmai despre el. În comparație cu imensa răsplată, cu omenirea, cu Frăția, cu Lucia, ce mai conta?)

"Adam Stone va avea doi musafiri în această noapte", reflectă Martel. "Doi scaneri, prieteni între ei." Cel puțin spera ca Parizianski să-i mai fie încă prieten. "Și soarta lumii depinde de care dintre noi va ajunge primul."

Multifațetatele lumini din Chief Downport începură să strălucească în ceață. Martel văzu turnurile exterioare ale orașului și zări periferia fosforescentă care ținea departe Sălbăticia: Fiare, manshonyaggeri ori Neiertați.

Încă o dată Martel își invocă zeii norocului:

– Ajutați-mă să par un Celălalt!

În Downport, Martel întâmpină mai puține dificultăți decât anticipase. Își înfășură impermeaerul pe după umeri, astfel încât să-i ascundă instrumentele. Scoase oglinda de scanare și își compuse mental chipul, adăugând culoare și animație sângelui și nervilor, până ce mușchii feței se îmbujorară, iar pielea degajă o transpirație sănătoasă. În acest fel arăta ca un om obișnuit care tocmai revenise dintr-un lung zbor nocturn.

După ce își aranjă hainele și își ascunse tăblița sub costum, se gândi la problema pusă de degetul vorbitor. Dacă mențineа unghia, ea l-ar fi demascat ca scaner. Ar fi fost tratat cu respect, însă ar fi fost identificat și oprit de gărzile postate fără îndoială de Instrumentalitate în jurul lui Adam Stone. Dacă rupea unghia... Dar nu era posibil! Nici un scaner, în întreaga istorie a Frăției, nu consimțise să își rupă unghia. Asta semnifica demisia și așa ceva nu exista. Singura cale de scăpare era sus-și-afară! Martel duse degetul la gură și tăie cu dinții unghia. Își privi degetul acum bizar și oftă în sinea lui.

Se îndreptă spre porțile orașului, strecurându-și mâna sub veston și amplificându-și forța musculară de patru ori față de normal. Vru să scaneze, dar realiză că toate instrumentele erau mascate. *Poate că ar fi bine să risc totul deodată*, meditâ.

Paznicul îl opri cu un fir de cercetare. Sfera fu înfiptă pe neașteptate în pieptul lui Martel.

– Ești om? spuse vocea nevăzută. (Martel știa că în condițiile stării de haberman, propriul său câmp de energie ar fi iluminat sfera.)

– Sunt om. Era sigur că timbrul vocii fusese corect; spera numai să nu fie luat drept un manshonyagger, o Fiară sau un Neiertat, care deghizându-se încercau să intre în orașele și porturile umanității.

– Nume, număr, grad, scop, funcție, durata călătoriei.

– Martel. Trebuia să-și reamintească vechiul număr, nu acela de Scaner 34. Sunward 4234, Anul 782 al Spațiului. Grad: adjunct ascendent. (Nu era o minciună, ci adevăratul său grad.) Scopul, personal și în limitele legilor orașului. Fără funcție în Instrumentalitate. Am plecat din Chief Outport la ora 2019. Totul depindea în prezent dacă era sau nu crezut, ori dacă se efectua verificarea la Chief Outport.

Glasul sună monoton și rutinier:

– Timpul de staționare în oraș.

Martel folosi răspunsul standard:

– Solicit onorabila dumneavoastră îngăduință.

Rămase în aerul rece al nopții, așteptând. Departe deasupra lui, printr-o spărtură în ceață, vedea sclipirile otrăvitoare de pe cerul scanerilor. *Stelele sunt dușmanii mei*, gândi el. *Am devenit stăpânul lor, însă ele mă urăsc. Ah, dar sună atât de cunoscut și vechi! Ca dintr-o carte. Prea multe cranșe.*

Vocea se auzi din nou:

– Sunward 4234 linie 782, adjunct ascendent Martel, intrați pe porțile legale ale orașului. Bun venit. Doriți hrană, veșminte, bani sau companie? Vocea nu conținea nici o undă de ospitalitate, doar eficacitate. Cu siguranță altfel decât dacă s-ar fi prezentat ca scaner! Ofițerii mărunți ar fi ieșit rapid atunci, luminându-și chipurile înfricoșate cu luminile de la centuri, mușcând cuvintele cu deferență nefirească, strigând spre surzenia urechilor de scaner. Așadar în acest mod era tratat un adjunct: direct și rapid, dar nu rău. Nu rău deloc.

Martel replică:

– Am tot ce îmi trebuie, însă rog orașul să-mi acorde o favoare. Prietenul meu, Adam Stone, se află aici. Doresc să îl văd într-o problemă urgentă, personală și legală.

Vocea întrebă:

– Aveți fixată o întâlnire cu Adam Stone?

– Nu.

– Orașul îl va găsi. Care-i este numărul?

– L-am uitat.

– L-ați uitat? Dar nu este Adam Stone unul din magnații Instrumentalității? Îi sunteți într-adevăr prieten?

– Da. Martel lăsă să i se strecoare o undă de supărare în glas. Paznic, de te îndoiești, anunță-ți șeful.

– Nu e vorba de nici o îndoială. De ce nu îi cunoașteți numărul? Acest lucru trebuie arhivat, adăugă vocea.

– Suntem prieteni din copilărie. A ieșit – Martel începu să spună "sus-și-afară", dar își aminti că expresia era curentă numai printre scaneri. A sărit de pe un Pământ pe altul și abia acum s-a întors acasă. Îl cunosc bine și îl caut. Am vești de la ai săi. Fie ca Instrumentalitatea să ne protejeze!

– Am auzit și cred. Adam Stone va fi căutat.

Cu riscul, deși mărunt, ca sfera să dea alarmă de *non-uman*, Martel căută în haină difuzorul scaner. Văzu acul tremurător de lumină așteptându-i cuvintele și începu să scrie cu degetul fără unghie. *Nu merge*, constată panicat, până când descoperi că pieptenul avea un dinte suficient de ascuțit pentru a scrie cu el. "Fără urgență. Scaner Martel cheamă pe Scaner Parizianski."

Acul tremură, iar răspunsul luci slab: "Scanerul Parizianski la datorie; toate mesajele C.S. preluate de Scanerul Releu."

Martel întrerupse difuzorul.

Parizianski se afla undeva pe acolo. Să fi intrat direct, trecând pe deasupra zidurilor și declanșând alarmele, pentru a invoca treburi oficiale dacă ofițerii de pază l-ar fi prins în aer? Puțin probabil. Ceea ce însemna că alți câțiva scaneri îl însoțiseră pe Parizianski, pretinzând cu toții că veniseră să guste plăceri mărunte de care se bucurau doar habermanii, ca vizionarea filmelor de știri, sau contemplarea femeilor frumoase din Galeria Plăcerii. Parizianski era în preajmă dar nu se deplasa în secret, deoarece Centrala Scaner îl avea înregistrat la datorie și îi urmărea mișcările dintr-un oraș în altul.

Vocea se auzi din nou. În ea se citea mirarea.

– Adam Stone a fost găsit și deșteptat. Cere scuze Onora-

bilului, însă spune că nu cunoaște nici un Martel. Doriți să-l vedeți mâine dimineață? Sunteți binevenit în oraș.

Inspirația lui Martel se epuizase. Era destul de greu să imite un om fără să fie nevoit să mintă. Nu reuși decât să repete:

–Spuneți-i că sunt Martel, soțul Luciei.

–Îi vom transmite.

Din nou tăcere, stele ostile și sentimentul că Parizianski era undeva în preajmă, apropiindu-se tot mai mult. Martel își simți inima bătând mai repede. Aruncă o privire pe cutia toracică și își micșoră bătăile inimii cu un punct. Se calmă, deși nu avusese timp să se scaneze atent.

De astă dată glasul sună vesel, ca și când o neînțelegere ar fi fost îndepărtată.

– Adam Stone consimte să vă primească. Fiți binevenit în Chief Downport.

Mica sferă căzu fără zgomot pe pământ, iar firul dispăru fosnind în întuneric. Un arc strălucitor și îngust de lumină se ridică de pe sol în fața lui Martel, străbătând orașul până la unul din turnurile cele mai înalte – aparent un hotel unde Martel nu intrase niciodată. Își strânse haina la piept pentru echilibru, păși încet pe rază și se pomeni șuierând prin aer către o fereastră de intrare, apărută înaintea sa ca o gură devoratoare.

Un paznic se ivi în prag:

–Sunteți așteptat, domnule. Aveți vreo armă?

– Nici una, spuse Martel, fericit că se baza pe propriile-i puteri.

Garda îl conduse prin ecranul de verificare. Martel observă lumina rapidă de avertizare care-l înregistrase și identificase ca scaner. Paznicul însă nu o remarcase.

Omul se opri la ușă.

–Adam Stone este înarmat. Deține legal o armă prin autoritatea Instrumentalității și libertățile acestui oraș. Toți cei care intră sunt avertizați.

Martel încuviință din cap și pătrunse înăuntru.

Adam Stone era un bărbat scund, corpolent și blând. Părul cenușiu i se ridica ciufulit de pe o frunte mică. Toată fața îi era roșie și veselă. Arăta ca un ghid jovial din Galeriile Plăcerii, și nu ca cineva care trăise la marginea de sus-și-afară, înfruntând marea durere fără protecție de haberman.

Îl privi pe Martel. Se uita mirat, poate puțin plictisit, dar fără ostilitate.

Martel intră direct în subiect.

–Nu mă cunoașteți. Am mințit. Mă numesc Martel și nu vă doresc răul, dar am mințit. Vă cer cu rugăminte darul ospitalității. Rămâneți înarmat. Îndreptați arma asupra mea –

Stone zâmbi:

– Asta și fac, iar Martel observă vârful firului în mâna grăsuță a lui Stone.

–Bun. Supravegheați-mă. Vă va da încredere în cele ce vă voi spune. În schimb, vă rog să acționați un panou de ecranare. Nu vreau martori întâmplători. Este vorba de o problemă de viață și de moarte.

– În primul rând, a cui viață și moarte? Chipul lui Stone rămase calm, la fel și vocea.

–A voastră, a mea și a lumilor.

–Sunteți criptic, dar sunt de acord. Stone strigă spre ușă: Intimitate, te rog. Se auzi un murmur brusc, iar sunetele normale ale nopții dispărură din atmosfera camerei.

–Cine sunteți, domnule? întrebă Adam Stone. Ce vă aduce aici?

–Sunt Scaner 34.

–Dumneavoastră scaner? Nu vă cred.

Ca răspuns, Martel își deschise haina, arătându-i cutia toracică. Stone îl privi uluit. Martel explică:

–Mă aflu în cranșă. Nu ați mai văzut niciodată înainte asta?

–*Nu cu oameni*. Pe animale. Uimitor! Dar... ce doriți?

–Adevărul. Vă e teamă de mine?

–Cu asta nu, zise Stone strângându-și mai puternic firul. Am să vă spun însă adevărul.

– Este adevărat că ați învins marea durere?

Stone ezită, căutându-și cuvintele.

– Îmi puteți spune repede cum ați reușit, în așa fel încât să vă dau crezare?

– Am încărcat navele cu viață.

– Viață?

– Cu viață. Nu cunosc ce e marea durere, dar am descoperit, experimentând, că atunci când trimiteam în spațiu mase mari de animale și de plante, cele din centrul grupului supraviețuiau cel mai mult. Am construit vase – mici, firește – și le-am lansat cu iepuri, cu maimuțe –

– Astea-s Fiare?

– Da. Cu Fiare mici. Iar Fiarele s-au întors tefere. S-au întors înapoi deoarece pereții navelor erau umpluți cu viață. Am încercat multe tipuri, și în cele din urmă am găsit o formă de viață care trăiește în apă. Stridiile. Scoicile de stridii. Cele de pe margine au murit din cauza durerii, cele din interior au trăit. Pasagerii nu au pățit nimic.

– Erau însă Fiare?

– Nu numai. Printre ele mă număram și eu.

– Dumneavoastră!

– Am străbătut singur spațiul. Ceea ce voi, scanerii, numiți sus-și-afară. Treaz și dormind. Sunt nevătămat. Dacă nu mă credeți, întrebați-vă colegii. Veniți să-mi vedeți nava mâine dimineață. Voi fi încântat să vă revăd, alături de confrații dumneavoastră. Voi face o demonstrație în fața Lorzilor Instrumentalității.

Martel repetă întrebarea:

– Ați venit singur aici?

Adam Stone deveni suspicios.

– Da, singur. Întoarceți-vă și verificați-vă registrele dacă nu mă credeți. Nimeni nu m-a pus într-o sticlă ca să traversez Spațiul.

Chipul lui Martel radia:

– Acum vă cred. Este adevărat. S-a terminat cu scanerii. S-a terminat cu habermanii, gata cu crânșele.

Stone privi semnificativ spre ușă.

Martel ignoră aluzia.

– Sunt nevoit să vă spun...

– Domnule, îmi spuneți mâine dimineață. Mergeți să vă bucurați de cranșă. Nu trebuie să însemne oare plăcere? Din punct de vedere medical cunosc bine această stare. Nu și practic.

– Este o desfătare; normalitate, pentru o vreme. Dar ascultați-mă. Scanerii au jurat să vă distrugă, pe dumneavoastră și munca voastră.

– Ce!?

– S-au întrunit, au votat și au jurat. Veți face ca scanerii să devină inutili, spun ei. Veți aduce blestemul vechilor războaie asupra lumii, dacă scanarea se pierde iar scanerii trăiesc degeaba!

Adam Stone era nervos, dar își păstra cumpătul.

– Sunteți scaner. Vreți să mă omorâți, sau să încercați să o faceți?

– Nu, nebunule! Am trădat Frăția. Cheamă-ți gărzile după ce plec. Menține-le în preajmă. Voi încerca să-l interceptez pe ucigaș.

Martel zări o ceață la fereastră. Înainte ca Stone să se poată întoarce, cablul îi fu smuls din mână. Ceața se solidifică și luă forma lui Parizianski.

Martel recunoscu starea lui Parizianski: *Superaccelerație*.

Fără să se gândească la cranșă, își înfipse mâna în piept și comută la rândul său pe *Superaccelerație*. Valuri de foc, asemănătoare durerii celei mari dar mai fierbinți, îl învăluiră. Luptă să-și păstreze expresia feței în vreme ce păsea înaintea lui Parizianski și făcea semnul de

Urgență maximă.

Parizianski vorbi, în timp ce corpul cu reflexe naturale al lui Stone se îndepărta de ei la fel de încet ca zborul unui nor.

– Dă-te la o parte. Sunt în misiune.

– Știu. Te opresc aici și acum. Oprește-te. Oprește-te. Oprește-te. Stone are dreptate.

Abia reuși să deslușească buzele lui Parizianski prin vârtejul de durere care-l inunda. (Se rugă: *Doamne, Dumnezeu al celor vechi! Ajută-mă să rezist! Lasă-mă să supraviețuiesc sub Suprasarcină doar atât cât trebuie!*) Parizianski spunea:

– Dă-te la o parte. Din ordinul Frăției, dă-te la o parte! Și Parizianski făcu semnul, *Cer ajutor ca să-mi îndeplinesc datoria!*

Martel se îneca în aerul vâscos. Mai încercă o dată:

– Parizianski, prietene, prietenul meu. Oprește-te. (Niciodată un scaner nu mai ucisese un alt scaner.)

Parizianski făcu semnul: *Ești necorespunzător pentru această sarcină și preiau comanda.*

Martel gândi *Prima dată!*, întinzându-se și împingând cutia cerebrală a lui Parizianski pe *Suprasarcină*. Ochii acestuia se măriră de groază și înțelegere, iar trupul începu să i se frângă spre podea.

Martel mai avu doar atâta forță cât să-și atingă propria cutie. Prăbușindu-se în haberman ori moarte, fără să știe în ce stare anume, își simți degetele comutând viteza pe normal. Încercă să vorbească, să spună: *Aduceți un scaner, am nevoie de ajutor, aduceți un scaner...*

Dar întunericul se ridică în jurul său, iar tăcerea îl învălui.

Martel se trezi ca să vadă alături chipul Luciei.

Deschise larg ochii și descoperi că auzea – auzea sunetul lacrimilor ei de fericire, sunetul pieptului ei când aerul îi intra în plămâni.

Spuse slăbit:

– Încă în cranșă? Trăiesc?

O față rotundă înotă în ceață lângă cea a Luciei. Era Adam Stone. Glasul său profund răsună peste imensități de spațiu înainte să ajungă la urechile lui Martel. Încercă să citească de pe buzele lui Stone, dar nu reuși să le vadă. Se concentră iarăși asupra vocii.

–... nu în cranșă. Mă înțelegi? Nu ești în cranșă!

Martel încercă să zică:

– Dar pot să aud! Pot să simt!

Ceilalți îi înțeleseră senzațiile, dacă nu cuvintele.

Adam Stone rosti din nou:

– Ai ieșit din haberman. Pe tine te-am tratat primul. Nu știam cum va funcționa practic, dar în teorie rezolvasem totul. Doar nu credeați că Instrumentalitatea va renunța la scaneri? Ai reintrat în normalitate. Pe habermani îi lăsăm să moară pe măsură ce navele se întorc în porturi, însă pe scaneri îi restabilim. Tu ești primul. Înțelegi? Ești primul! Liniștește-te acum.

Adam Stone zâmbi. Încețoșat în spatele său, Martel avu impresia că zărește chipul unuia din Lorzii Instrumentalității. Și omul acela îi zâmbi, iar după aceea ambele fețe dispărură.

Martel încercă să își ridice capul, să se scaneze singur. Nu reuși. Calmându-se, Lucia îl privea cu o expresie de perplexitate iubitoare.

– Dragul meu soț! Te-ai întors și vei rămâne cu mine!

Martel încercă în continuare să își vadă cutia. În sfârșit, își trecu o mână neîndemânatică peste piept. Nu era nimic acolo. Instrumentele dispăruseră. Se întorsese la normal și era încă viu.

În pacea profundă și vlăguită a creierului, un alt gând sâcâitor căpătă contur. Vru să scrie cu degetul, așa cum îi plăcea Luciei, dar nu mai avea nici unghie, nici tăbliță. Fu nevoit să-și folosească vocea. Își adună puterile și șopti:

– Scanerii?

– Da, iubitule, ce este?

– Scanerii?

– Scanerii... ah, da, sunt bine. Au fost nevoiți să aresteze pe unii dintre ei deoarece au intrat în *Superaccelerație*, încercând să fugă. Dar Instrumentalitatea i-a prins pe toți – pe toți cei de la sol – iar în prezent sunt fericiți. Știi, râse ea, unii nu au vrut să revină la normal. Dar Stone și Lorzii i-au convins.

– Vomact?

– Și el e bine. Va rămâne în cranșă până ce se va restabili. Să știi că a aranjat ca scanerii să capete slujbe noi. Sunteți cu toții adjuncți ai Spațiului. Nu e minunat? Iar el s-a proclamat șef. Veți fi piloți, astfel ca Fraternitatea și ghilda voastră să supraviețuiască în timp. Iar Chang este transformat chiar în această clipă. Îl vei vedea curând.

Fața i se întristă. Îl privi sobră și îi zise:

– Poate că e mai bine să-ți spun acum, altminteri îți vei face griji. A existat un singur accident. Doar unul. Când l-ați vizitat pe Adam Stone, prietenul tău a fost așa de fericit încât a uitat să se scaneze și a murit de *Suprasarcină*.

– L-am vizitat pe Stone?

– Da. Nu-ți aduci aminte? Tu și prietenul tău.

Deoarece el continua să pară surprins, ea adăugă:

– Parizianski.

ANDRIEȘ C. LUCIAN
Nr 2183
Biblioteca Personală

Doamna care a navigat pe Soul

Această povestire a fost scrisă în colaborare cu Genevieve Linebarger (manuscrisul este chiar inscripționat "de Genevieve Linebarger și P. M. A."). "Spilter" în limba germană înseamnă pur și simplu "animal de joacă". În epoca desfășurării acțiunii următoare, Sălbăticia a fost deja îmblânzită, iar Fiarele și manshony-aggerii au dispărut. Luxul domnește iarăși pe Pământ – un fenomen poate nu chiar atât de fericit!

Povestea era spusă – cum de era spusă? Toată lumea auzise de Helen America și de domnul Grey-no-more[1], însă nimeni nu știa exact cum anume se desfășuraseră lucrurile. Numele lor se îmbinaseră în giuvaerul sclipitor și fără de moarte al romanței. Uneori erau comparați cu Heloïse și Abelard[2], a căror-poveste fusese descoperită printre cărțile unei biblioteci demult îngropate. Alte epoci aveau să le compare viața cu istoria ciudată, urâtă și frumoasă totodată, a Go-căpitanului Taliano și a Lady-ei Dolores Oh.

Dintre toate, două lucruri ieșeau în evidență – dragostea lor

(1) Nu-mai-este-cenușiu, în limba engleză (n.ed.)

(2) Personaje istorice, a căror poveste de iubire a dat naștere unora dintre cele mai frumoase scrisori de dragoste, inspirând la rândul lor numeroase opere literare (n.ed.)

și imaginea pânzelor uriașe, aripi țesute din metal cu ajutorul cărora oamenii se aventuraseră în cele din urmă către aștri.

Pomenește numele lui, iar cei din jur au auzit de ea. Pomenește numele ei, și vei descoperi că el e la fel de cunoscut. El a fost primul navigator întors pe Pământ, iar ea doamna care a navigat pe *Soul*.

Este bine că oamenii le-au pierdut fotografiile. Eroul romanței era un bărbat foarte tânăr, îmbătrânit prematur și încă foarte bolnav când povestea lor de dragoste a început. Cât despre Helen America, ea era o ciudățenie, însă una drăguță: o brunetă mititică, aspră, solemnă, tristă, născută în hohotele de râs ale omenirii. Nu semăna câtuși de puțin cu eroina înaltă și sigură de sine interpretată mai târziu de actrițe.

Era totuși o navigatoare minunată. Asta, cel puțin, e adevărat. Și l-a iubit pe domnul Grey-no-more cu mintea și cu trupul, dovedind o loialitate pe care timpul n-a reușit nici să o uite și nici să o egaleze. Istoria poate să șteargă patina de pe numele și imaginile lor, însă în privința dragostei lui Helen America și a domnului Grey-no-more, nici ea nu e în stare decât s-o facă și mai strălucitoare.

Amândoi, să nu uităm, erau navigatori.

2

Copilul se juca cu un spilter. Într-un târziu se plictisi de puișor, așa că îl trecu sub forma animalului cu blană. După ce își lungi urechile la dimensiunea optimă, micuțul animal căpătă o înfățișare cu adevărat ciudată. O briză ușoară înclină jucăria vie într-o parte, dar spilterul se echilibră singur cu voie bună, mustăcind fericit pe covor.

Brusc, fetița bătu din palme și puse întrebarea:

— Mamă, ce-i aceia un navigator?

— Navigatori au existat cândva, cu mult timp în urmă. Erau bărbați curajoși ce plecau cu navele spre stele, primele nave spațiale care au ridicat oamenii de pe planeta noastră.

Și aveau pânze mari. Nu știu exact cum funcționau, dar lumina le împingea cumva și aveau nevoie de un sfert de viață ca să facă o singură călătorie dus. Pe vremea aceea oamenii trăiau doar o sută șaizeci de ani, comoara mea, deci fiecare drum dura patruzeci de ani. Dar azi nu mai avem nevoie de navigatori.

— Firește că nu, exclamă copilul, noi putem merge imediat. M-ai dus pe Marte și pe Noua Terra, nu-i așa, mămico? Și putem merge oriunde în altă parte, și nu ne ia decât o după amiază.

— Planoformul ne ajută, scumpo. A trecut foarte mult timp până ce oamenii au învățat să-l folosească. Și nu erau în stare să călătorească așa cum procedăm noi, așa că au construit pânze uriașe. Le făceau atât de mari, încât nu era posibil să le întindă pe Pământ. Trebuiau să le atârne undeva între Marte și Pământ. Știi, o dată s-a petrecut un lucru caraghios... Ai auzit de ziua în care lumea a-nghețat?

— Nu, mamă, ce-a fost asta?

— Ei bine, demult, una din pânze a intrat în derivă, iar oamenii au încercat să o salveze, deoarece munciseră mult s-o construiască. Pânza era așa de mare, încât s-a strecurat între soare și Pământ. Soarele nu a mai luminat și pretutindeni s-a instalat noaptea. S-a făcut foarte frig. Centralele atomice lucrau cu spor, iar aerul a început să miroasă ciudat. Oamenii s-au îngrijorat și după câteva zile au tras pânza deoparte. Iar soarele a strălucit iarăși.

— Mămico, au existat vreodată fete navigatori?

O expresie îngândurată trecu peste chipul mamei.

— Da, a existat una. Vei afla de ea mai târziu, atunci când vei crește mare. Se numea Helen America și a navigat pe Soul. A fost singura femeie care a făcut așa ceva. Iar povestea ei e-o poveste minunată.

Mama își șterse umezeala din colțul ochilor cu o batistă.

Copilul insistă:

— Mămico, spune-mi acum povestea!

În acest moment, femeia deveni foarte fermă și răspunse:

—Iubito, există lucruri pe care nu ești suficient de mare să le înțelegi. Când vei crește mare, am să ți-o povestesc.

Mama era o femeie onestă. Reflectă un moment, apoi adăugă:

—... doar dacă nu vei citi până atunci tu singură povestea.

3

Helen America era sortită să ocupe un loc în istorie, dar la început a călcat cu stângul. Chiar numele ei însemna un ghinion.

Nimeni n-a știut cine îi fusese tată. Oficialitățile au fost de acord să treacă subiectul sub tăcere.

În privința mamei nu exista nici o îndoială. Mama ei era celebra femeie-bărbat Mona Muggeridge, care se luptase de o sută de ori pentru cauza pierdută a identității totale dintre sexe. Ca feministă depășise orice limite, iar când unica și singura *Miss* Muggeridge a anunțat presa că va avea un copil, știrea a constituit un material de pagina întâi.

Mona Muggeridge a mers mai departe. Și-a proclamat convingerea absolută ca tații să nu fie cunoscuți. Declară că nici o femeie nu ar trebui să aibă copii consecutivi cu același bărbat, că femeile ar trebui sfătuite să aleagă tați diferiți pentru copiii lor, cu scopul diversificării și înfrumusețării speciei. Puse capac vestind că ea, Miss Muggeridge, alesese tatăl perfect și inevitabil avea să producă copilul perfect.

Miss Muggeridge, o blondă osoasă și mândră, declară că va evita nonsensul căsătoriei și al numelor de familie și prin urmare, dacă copilul va fi băiat se va numi John America, iar de va fi fată, Helen America.

Așa se făcu că micuța Helen America s-a născut cu ziariștii așteptând la ușa salonului maternității. Jurnalele de actualități prezentară fotografia unui copilaș drăguț de circa trei kilograme. "ESTE O FATĂ." "COPILUL PERFECT." "CINE ESTE TATĂL?"

Acesta a reprezentat doar începutul. Mona Muggeridge era neclintită. Insistă, chiar și după ce bebelușul fusese fotografiat pentru a mia oară, că era cel mai grozav copil născut vreodată. Îi sublinia trăsăturile perfecte. Făcea dovadă de întreaga iubire fără margini a unei mame grijulii, simțind că ea, marea cruciată, descoperise pentru prima dată afecțiunea.

A spune că asemenea mediu este dificil pentru un copil în creștere înseamnă să comiți o mare eroare de subestimare.

Helen America constituie un minunat exemplu de triumf al caracterului uman asupra torționarilor. La vârsta de patru ani vorbea șase limbi și începea să descifreze unele din vechile texte marțiene. La cinci ani a fost trimisă la școală. Colegii ei născociră imediat o poezie:

Helen, Helen,
Proastă și grăsuță
Nici habar nu are
Cine-i e tătuță!

Helen suportă toate aceste lucruri și probabil numai un accident al geneticii o făcu să crească în trupul unei persoane mici și compacte — o brunetă mică și mortal de serioasă. Provocată de studii, hăituită de publicitate, deveni precaută și rezervată în privința prieteniilor, și disperat de singură într-o lume interioară.

Când Helen împlini șaisprezece ani, mama ei își găsi în mod tragic moartea. Mona Muggeridge dispăru cu un bărbat despre care anunțase a fi soțul perfect pentru căsătoria perfectă, necunoscută până atunci omenirii. El avea deja o nevastă și patru copii. Îi plăcea berea, iar interesul pentru Miss Muggeridge părea să fi fost un amestec de camaraderie și o sensibilitate aparte pentru contul ei din bancă. Yachtul planetar cu ajutorul căruia fugiră încălcă regulamentele printr-o decolare neprogramată. Soția și copiii mirelui alertaseră poliția. Rezultatul îl reprezentă o coliziune cu o barjă automată, care permise totuși identificarea ambelor trupuri.

La șaisprezece ani Helen era deja faimoasă, iar la șaptesprezece dată deja uitării și foarte, foarte singură.

4

Sosise epoca navigatorilor. Miile de rachete de măsurare și fotorecunoaștere începuseră să se întoarcă acasă cu recoltele lor, strânse de pe câmpurile stelare. Planetă după planetă pătrundea în conștiința omenirii. Noile lumi deveneau cunoscute pe măsură ce automatele aduceau înapoi fotografii, mostre de atmosferă, măsurători privind gravitația și compoziția chimică, date despre nori și altele asemănătoare. Dintre numeroasele capsule revenite din călătoriile lor de două sau trei sute de ani, trei raportară despre Noua Terra, un Pământ așa de asemănător cu Pământul însuși, încât permitea colonizarea.

Primii navigatori plecaseră în spațiu cu aproape o sută de ani mai devreme. La început cu pânze mici, nu mai mari de două mii de mile pătrate. Treptat, suprafața pânzelor fotonice crescuse. Tehnica împachetării adiabatice și a transportului pasagerilor în capsule individuale reduse deteriorarea suferită în tranzit de încărcătura umană. Iar când primul navigator s-a întors pe Pământ, un bărbat născut și educat sub lumina altui soare, o mare agitație a cuprins întreaga lume. Era un bărbat ce petrecuse o lună de zile în agonie și durere, transportând câțiva coloniști în stare de hibernare și ghidând imensa navă cu vele acționate de lumină, care reușise trecerea marilor hăuri interstelare într-o perioadă de timp obiectiv de patruzeci de ani.

Omenirea dorea să știe cum arată. Exista ceva plantigrad în felul cum călca. Exista ceva mecanic, înțepenit, în mișcarea gâtului său. Omul nu era nici tânăr, nici bătrân. Rămăsese treaz și conștient patruzeci de ani, mulțumită drogului ce făcea posibilă un soi de conștiență limitată. După ce psihologii îl interogară, întâi în fața autorităților competente ale Instru-

mentalității și apoi înaintea mediilor de informare, deveni limpede că pentru el, patruzeci de ani însemnaseră o lună. Nici o clipă nu se oferi voluntar să meargă înapoi, deoarece îmbătrânise totuși cu patruzeci de ani. Era un tânăr cu speranțe și dorințe, dar un bărbat care își arsese un sfert de viață într-o singură și agonizantă experiență.

Pe vremea aceea, Helen America intrase la Cambridge. Colegiul Lady Joan constituia cel mai bun colegiu pentru fete de pe coasta Atlanticului. Cambridge-ul își reclădise tradițiile protoistorice, iar neo-britanicii redescoperiseră modelele inginerești capabile să lege tradițiile lor cu antichitatea cea mai timpurie.

Firește, se vorbea terestra cosmopolită și nu engleza veche, însă studenții erau mândri să locuiască într-o universitate refăcută, foarte asemănătoare cu imaginea pe care mărturiile arheologice arătau să o fi avut, înainte ca timpurile de întuneric și restriște să se abată asupra Pământului. În această renaștere, Helen reușea să strălucească un pic.

Serviciile de presă o urmăriră pe Helen în modul cel mai crud posibil. Îi reînviară numele și reînviară povestea mamei sale. Apoi o uitară iarăși. Cererea ei de înscriere cuprindea șase specializări, iar ultima opțiune menționa "navigator". S-a întâmplat să fie prima femeie care completase cererea – prima, întrucât era singura destul de tânără ca să se califice, răspunzând totodată cerințelor de pregătire științifică.

Fotografia lui Helen fu prezentată pe ecrane alături de cea a bărbatului, înainte ca ei să se fi cunoscut.

De fapt, ea nu era deloc așa cum o înfățișau mediile de informare. Suferise mult în copilărie pentru *Helen, Helen, proastă și grăsuță*, astfel că devenise competitivă doar pe baze reci, profesionale. O ura și o iubea și îi era dor de extraordinara mamă pe care o pierduse, dar își promisese atât de ferm să nu ajungă asemeni ei, încât devenise antiteza încarnată a Monei.

Mona fusese mare, blondă, osoasă – genul de femeie care este feministă deoarece nu e feminină. Helen nu se gândea

niciodată la feminitatea ei. Își făcea doar griji în privința propriei persoane. Dacă ar fi fost dolofană, fața i-ar fi fost rotundă, însă nu era așa. Cu părul și cu ochii negri, cu trupul lat dar slab, constituia o demonstrație genetică a tatălui ei necunoscut. Profesorii se temeau de ea. Era o fată palidă, tăcută, și întotdeauna își știa lecțiile.

Colegele de studenție glumiseră pe seama ei timp de săptămâni, dar apoi majoritatea lor făcuseră corp comun împotriva lipsei de decență manifestată de ziariști. Atunci când un jurnal de știri dezgropă un material ridicol despre dispăruta Mona, în Colegiul Lady Joan se răspândi consemnul:

–Țineți-o pe Helen deoparte... oamenii ăștia se reped iarăși la ea.

–Nu o lăsați pe Helen să privească știrile. Este cea mai bună studentă a noastră în științe colaterale și nu trebuie tulburată chiar înaintea probelor...

O protejau, și numai întâmplarea o făcu să-și vadă chipul într-un jurnal mediatizat. Lângă ea se găsea fața unui bărbat. Arată ca o maimuțică bătrână, gândi ea. Apoi citi: FATA PERFECTĂ VREA SĂ FIE NAVIGATOR. OARE NAVIGATORUL SE VA ÎNTÂLNI CU EA? Obrajii i se aprinseră de stânjeneală neputincioasă și de furie, însă învățase prea bine să se controleze ca să facă ce ar fi făcut altădată în adolescență – să-l urască pe bărbat. Știa că nu era vina lui. Nu era nici măcar vina insistenților angajați de la serviciile de presă. Așa cerea timpul, așa cerea obiceiul, așa cerea însăși prezența omului aceluia. Iar ea trebuia să fie Helen însăși, dacă avea vreodată să afle ce însemna aceasta.

5

Întâlnirea lor, atunci când avu loc, prezentă atributele unui coșmar.

Un canal de știri trimise o reporteră să îi comunice că i se oferise o săptămână de vacanță la New Madrid.

Cu navigatorul din stele.

Helen refuză.

Apoi el refuză la rândul său, dar un pic prea repede ca ei să-i producă plăcere. Deveni curioasă în privința lui.

Se scurseră două săptămâni, iar în birourile studioului un trezorier aduse directorului două fâșii de hârtie. Erau chitanțele lui Helen America și ale domnului Grey-no-more pentru șejurul cel mai luxos posibil în New Madrid. Contabilul explică:

–Astea au fost emise și înregistrate de Instrumentalitate ca daruri, domnule. Să le anulăm?

Directorul își primise cota de subiecte pentru ziua respectivă, așa că se simțea uman. Mânat de un impuls spontan, îi ceru funcționarului:

–Știi ce? Dă-le tinerilor biletele. Fără publicitate. Vom sta deoparte. Dacă ei nu ne vor, nu trebuie numaidecât să ne aibă. Asta-i, du-te.

Biletul se întoarse iarăși la Helen. Obținuse cele mai bune rezultate din istoria universității și avea nevoie de odihnă. Când ziarista îi oferi biletul, o întrebă:

–E cumva o șmecherie?

Asigurată că nu se punea problema unui truc, adăugă:

–Vine și bărbatul acela?

Nu fusese în stare să spună *"navigatorul"* – prea suna așa cum întotdeauna lumea vorbise despre ea însăși – și pe deasupra chiar, nu își amintise pe moment numele lui.

Femeia nu știa.

–Trebuie să mă întâlnesc cu el? reluă Helen.

–Desigur că nu, replică femeia. Darul nu era condiționat.

Helen râse, puțin amar.

–Foarte bine. Am să-l iau și vă mulțumesc. Însă un singur fotograf, atenție, unul singur, și-am plecat. Și la fel de bine s-ar putea să plec fără motiv. E în ordine?

Era.

Patru zile mai târziu Helen se găsea în lumea de plăceri din New Madrid, iar un maestru dansator o prezenta unui bărbat

ciudat, bătrân și pătrunzător, cu părul negru.

– Absolventa în științe Helen America – Navigatorul stelelor, domnul Grey-no-more.

Îi privi șiret pe amândoi și le zâmbi moale, experimentat. Adăugă fraza seacă a profesiunii sale:

– Am avut onoarea și mă retrag.

Erau singuri la marginea salonului. Navigatorul o privi într-adevăr foarte atent și spuse:

– Cine ești? Ești cineva pe care l-am mai întâlnit? Ar trebui să-mi aduc aminte de tine? Aici pe Pământ există prea mulți oameni. Ce facem în continuare? Ce ar trebui să facem? Ai vrea să te așezi?

Helen rosti un "Da" la toate aceste întrebări, fără să viseze că acest unic *da* avea să fie articulat de sute de actrițe mari, fiecare în felul ei deosebit, de-a lungul secolelor următoare.

Se așezară.

Cum se petrecură mai departe lucrurile, nici unul dintre ei nu fu sigur.

Ea se văzu obligată să îl liniștească, ca și când el ar fi fost o persoană rănită într-o Casă de Convalescență. Îi explică felurile de mâncare, iar când în continuare el nu reuși să aleagă, ea prezentă robotului opțiunile lui. Îl învăță cu destulă blândețe manierele, atunci când el arăta că uitase procedurile simple cunoscute de toți, ca desfășurarea șervetului din picioare, ori punerea resturilor în tava dizolvatoare, iar a tacâmurilor în aparatul de transfer.

În cele din urmă bărbatul se relaxă și nu mai păru așa de bătrân.

Dând uitării miile de clipe în care îi fuseseră puse aceleași întrebări prostești, ea îl întrebă:

– De ce te-ai făcut navigator?

Bărbatul o fixă întrebător cu ochii mari deschiși, ca și cum ea ar fi vorbit într-o limbă necunoscută și aștepta acum un răspuns. Într-un sfârșit murmură:

– Vrei să – să spui – și tu – că n-ar fi trebuit s-o fac?

Ea își acoperi imediat gura cu palma, într-o scuză instinctivă.

– Nu, nu, nu. Vezi, și eu vreau să devin navigator.

El doar se uită la ea, cu ochi tineri-bătrâni pătrunzători. Nu o țintui cu privirea; părea să încerce doar să-i înțeleagă cuvintele, pe care individual le pricepea pe toate, dar care împreună formau o veritabilă nebunie pentru el. Ea nu se feri de privirea lui, chiar dacă era ciudată. Din nou avu șansa să observe neobișnuitul indescriptibil al acestui bărbat ce mânuise pânze enorme afară, în întunericul orb și gol dintre stelele nesclipitoare[1]. Era tânăr ca un băiat. Părul, de unde i se trăgea și numele, era negru lucios. Barba îi fusese probabil permanent îndepărtată, întrucât pielea era aceea a unei femei de vârstă mijlocie – bine întreținută, plăcută, prezentând însă ridurile inconfundabile ale vârstei, fără să trădeze în schimb prezența celui mai mic fir de păr pe care bărbații civilizației ei preferau să-l lase să le crească pe fețe. Pielea avea vârstă fără experiență. Mușchii îmbătrâniseră, dar nu indicau *cum* îmbătrânise persoana.

Helen învățase să fie un ascuțit observator de oameni, pe măsură ce mama ei se asocia cu un fanatic după altul; știa prea bine că oamenii își poartă biografiile secrete întipărite în mușchii fețelor, și că un străin trecând pe stradă ne dezvăluie (fie că dorește sau nu) toate intimitățile sale cele mai ascunse. Dacă privim suficient de atent și în lumina potrivită, știm dacă frica sau speranța sau amuzamentul i-au marcat orele zilei, ghicim sursele și manifestările celor mai senzuale plăceri ale sale, prindem reflecțiile slabe dar persistente ale acelor alte persoane care l-au influențat.

Toate aceste amprente îi lipseau domnului Grey-no-more.

(1) Fenomenul de sclipire manifestat de aștri pe cerul nopții este produs de atmosferă. În spațiul cosmic, stelele se observă ca niște puncte de luminozitate perfect constantă (n.ed.)

Avea vârstă, dar nu purta stigmatul ei; crescuse fără semnele normale ale creşterii; trăise fără să trăiască, într-o vreme şi o lume unde majoritatea rămâneau tineri, vieţuind mult prea intens.

Constituia opusul cel mai desăvârşit al mamei sale pe care Helen îl întâlnise vreodată, şi cu un fior de înţelegere, realiză că omul acesta avea să însemne foarte mult în viitorul ei, fie că ea îl dorea sau nu. Vedea în el un tânăr necăsătorit, îmbătrânit prematur, un bărbat a cărui dragoste fusese dăruită goliciunii şi onoarei, iar nu unei răsplăţi tangibile şi dezamăgirilor vieţii omeneşti. El avea spaţiul întreg ca iubită, iar spaţiul îl folosise cu duritate. Încă tânăr era bătrân; deja bătrân, era tânăr.

Era un amestec pe care ea ştia că nu-l mai văzuse niciodată, şi pe care bănuia că nimeni altcineva nu-l mai văzuse. Începându-şi viaţa, el avea deja tristeţea, compasiunea şi înţelepciunea descoperite de majoritatea oamenilor doar către sfârşitul vieţii.

El sparse tăcerea:

– Ai spus, nu-i aşa, că vrei tu însăţi să devii navigator?

Chiar pentru urechile ei, răspunsul sună naiv şi de fetiţă:

– Sunt prima femeie cu vârsta potrivită care a trecut atât probele ştiinţifice, cât şi pe cele fizice...

– Trebuie să fii o fată neobişnuită, spuse el moale. Helen îşi dădu seama, cu un fior de exaltare, cu o speranţă reală, dulce şi amară, că acest bărbat tânăr şi bătrân nu auzise nicicând de "copilul perfect" la naşterea căruia se râsese, de fata ce avea întreaga Americă drept tată, celebră şi neobişnuită şi atât de singură, încât nici măcar nu se putea închipui normală, fericită, simplă şi decentă.

Gândi în sinea ei, *Doar o ciudăţenie venită dintre stele n-avea cum să ştie cine sunt*, însă lui îi spuse simplu:

– Nu are sens să vorbim despre a fi "neobişnuit". Pământul m-a obosit şi din moment ce nu sunt nevoită să mor ca să-l părăsesc, cred că mi-ar place să navighez printre aştri. Am mai puţine de pierdut decât crezi... Vru să-i povestească despre

Mona Muggeridge, dar se opri la timp.

Ochii cenuşii se opriseră cu compasiune asupra ei, iar în clipa aceea el, şi nu ea, controla situaţia. Helen îi privi ochii. Rămăseseră deschişi patruzeci de ani, în întunericul aproape complet al micii cabine. Cadranele palide luminaseră ca nişte sori pe retinele obosite înainte ca el să şi le poată feri. Din vreme în vreme cercetase spaţiul negru, ca să vadă fantomele cadranelor, şi ele aproape negre pe un fond la fel de întunecat, în timp ce suprafaţa velelor sugea presiunea luminii accelerându-l pe el şi încărcătura îngheţată la viteze incomensurabile, într-un ocean de tăcere insondabilă. Totuşi, ce realizase el, ea nădăjduia să facă la rândul ei.

Privirea ochilor lui cenuşii se preschimbă într-un zâmbet pe buze. Pe chipul tânăr-bătrân, masculin în trăsături şi feminin în ţesătură, surâsul avea conotaţia unei blândeţi fără egal. Se simţi gata să plângă când el o privi în felul acela deosebit. Asta învăţau oamenii printre stele? Să le pese mai mult de semeni, să-i învăluie cu dragoste şi nu să-i devoreze ca pe o pradă?

Cu voce măsurată, el îi zise:

– Te cred. Eşti prima pe care o cred. Toţi oamenii aceştia mi-au spus că vor să fie navigatori, chiar şi atunci când se uitau în ochii mei. Nu aveau cum să ştie ce înseamnă, dar o spuneau oricum, şi îi uram pentru asta. Tu, totuşi – tu eşti altfel. Poate că vei pleca printre stele, însă sper că nu o vei face.

Ca trezit din vis, se uită în jur la salonul luxos, cu roboţii ospătari auriţi şi smălţuiţi aşteptând alături cu neglijenţă elegantă. Erau proiectaţi să fie mereu prezenţi şi niciodată să nu iasă în evidenţă. Un efect estetic dificil de realizat, dar care constructorului îi izbutise.

Restul serii se scurse cu inevitabilitatea muzicii bune. O însoţi pe plaja mereu-pustie pe care arhitecţii din New Madrid o prevăzuseră lângă hotel. Vorbiră puţin, se uitară unul la celălalt, făcură dragoste cu o siguranţă ce părea în afara firii lor. El se purta foarte tandru, şi nu înţelese că într-o societate genetic sofisticată, era singurul iubit pe care ea îl dorise sau îl

avusese vreodată. (Cum ar fi putut fiica lui Mona Muggeridge să vrea un iubit, sau un bărbat, sau un copil?)

În după-amiaza următoare, ea exercită libertatea epocii respective și îi ceru să o ia de soție. Se întorseseră pe plaja lor particulară care, prin miracole de ajustări microclimatice ultrafine, aducea un apus polinezian pe platoul înalt și răcoros al Spaniei centrale.

Îi ceru, într-adevăr, să se căsătorească cu ea, iar el o refuză, tandru și blând cum numai un bărbat de șaizeci și cinci de ani poate refuza o fată de optsprezece. Ea nu insistă; își continuară povestea de dragoste dulce-amăruie.

Se așezară pe nisipul artificial al plajei artificiale și își înmuiară degetele de la picioare în apa încălzită a oceanului. Apoi se întinseră pe jos, în spatele dunei artificiale de nisip ce ascundea orașul.

–Spune-mi, zise Helen, îmi dai voie să te întreb din nou de ce te-ai făcut navigator?

–Nu am un răspuns ușor, răspunse el. Aventura poate. Asta parțial, cel puțin. Și doream să văd Pământul. Nu-mi puteam permite să vin într-o capsulă. Acum – mă rog, am văzut destul ca să-mi ajungă pentru restul zilelor. Mă pot întoarce pe Noua Terră ca pasager, într-o lună în loc de patruzeci de ani – să fiu înghețat cât ai clipi din ochi, să fiu pus într-o capsulă adiabatică, legat de următoarea navă fotonică, și să mă trezesc acasă în vreme ce un alt nebun face munca pe navă.

Helen încuviință. Nu se obosi să-i spună că știa toate aceste lucruri. Cercetase navele cu pânze din clipa când îl cunoscuse pe navigator.

–Afară printre stele, unde navighezi, începu ea, poți să-mi spui cum este acolo?

Fața lui se întoarse să-și privească propriul suflet, iar după aceea, vocea îi veni ca de la o imensă depărtare:

– Sunt momente – poate săptămâni – nu ai cum să știi cu adevărat pe o navă cu pânze – când totul pare – să merite. Îți simți... terminațiile nervoase întinzându-se până ce ating aștrii.

Te simți, cumva, enorm. Treptat se întoarse lângă ea. E banal s-o spui, dar nu mai ești niciodată cel dinainte. Nu mă refer la aspectul fizic, evident, dar – te descoperi singur – sau poate că te pierzi. Iată de ce, continuă el gesticulând spre New Madrid ascuns de dună, nu suport asta. Planeta mea, ei bine, bănui că e așa cum Pământul probabil că a fost în timpurile de demult. Există ceva proaspăt acolo. Aici...

–Știu, răspunse Helen America și era adevărat. Aerul puțin decadent, puțin corupt, prea confortabil al Pământului trebuia să aibă un efect înăbușitor asupra omului din stele.

–Acolo, spuse el, n-o să mă crezi, dar uneori oceanul e atât de rece încât nu ai cum să înoți în el. Avem muzică care nu iese din mașini, și plăceri ce vin din interiorul trupurilor noastre, fără să fi fost puse înăuntru de altcineva. Trebuie să mă întorc pe Noua Terra.

Helen nu zise nimic pentru o vreme, concentrându-se în a-și învinge durerea din inimă.

–Eu... eu... începu ea.

–Știu, glăsui el aprig, aproape sălbatic, întorcându-se spre ea. Dar n-am cum să te iau cu mine. Nu pot! Ești prea tânără, ai o viață de trăit, iar eu unul am aruncat un sfert din viața mea. Nu, nu e corect. Nu am aruncat-o. Nu aș proceda altfel dacă mi s-ar da ocazia, deoarece mi-a dăruit ceva ce n-am avut niciodată în mine. Și mi te-a dăruit pe tine.

–Dar dacă – vru ea să argumenteze.

–Nu. Nu strica momentul. Săptămâna viitoare voi cere să fiu înghețat în capsulă, în așteptarea următoarei nave. Nu mai suport, iar hotărârea mea ar putea să slăbească. Ar fi o greșeală îngrozitoare. Dar astăzi avem timpul acesta petrecut împreună, și avem viețile noastre separate ca să ne aducem aminte de el. Nu te gândi la altceva. Nu există nimic, nimic de făcut.

Helen nu-i mărturisi – atunci sau altădată – de copilul la care începuse să spere, copilul pe care acum nu aveau niciodată să-l mai aibă. Ah, ar fi putut să se folosească de copil. Ar

fi putut să-l lege de ea, întrucât era un bărbat de onoare și ar fi luat-o de soție dacă ar fi știut. Însă dragostea lui Helen, chiar și atunci, în tinerețea ei, era de așa natură încât nu îi permitea să utilizeze asemenea mijloace. Voia că el să vină la ea din propria lui voință, să o ia de soție deoarece nu putea să trăiască fără ea. În această căsătorie, copilul lor ar fi reprezentat o binecuvântare suplimentară.

Exista cealaltă alternativă, firește. Să aducă copilul pe lume fără să-i numească tatăl. Dar ea nu era Mona Muggeridge. Cunoștea prea bine terorile și insecuritățile și singurătatea faptului de a fi fost Helen America, pentru a accepta vreodată responsabilitatea creării alteia. Iar în cursul evenimentelor ales de ea nu exista loc pentru un copil. Făcu singurul lucru posibil. La sfârșitul perioadei petrecute în New Madrid, îl lăsă să-și ia rămas bun. Fără cuvinte și fără lacrimi, Helen plecă. Apoi se duse într-un oraș arctic unde asemenea lucruri erau cunoscute și, în rușine, cu grijă și cu un adânc sentiment de regret apelă la serviciile medicului ca să elimine copilul nenăscut. După care se întoarse la Cambridge, confirmându-și locul ca prima femeie navigator pe o navă către stele.

6

Lordul care prezida Instrumentalitatea în acea vreme era un bărbat pe nume Wait[1]. Wait nu era crud, însă nici vestit pentru prospețimea spiritului, sau pentru că ar fi avut o părere bună despre înclinațiile aventuroase ale tinerilor. Secretarul lui îi spuse:

– Fata asta vrea să comande un vas spre Noua Terra. Aveți de gând să îi permiteți?

– De ce nu? replică Wait. O persoană este o persoană. E bine crescută, bine educată. Dacă eșuează, o vom afla peste optzeci de ani, când nava se va întoarce înapoi. Dacă însă

(1) Așteptare, în limba engleză (n.ed.)

reușește, va închide gura tuturor acestor femei ce se tot plâng. Lordul se întinse în față pe birou: Dacă se califică și pleacă, totuși, nu-i da condamnați. Condamnații sunt prea buni și prea valoroși ca pionieri ca să fie trimiși într-o călătorie nebunească ca aceasta. Să o trimitem în ideea unui joc. Dă-i niște fanatici religioși. Din ăștia avem mai mult decât destui. Nu ai deja vreo douăzeci sau treizeci de mii în așteptare?

Omul răspunse:

– Da, domnule, treizeci și șase de mii două sute. Fără să punem la socoteală ultimii veniți.

– Foarte bine, aprobă Lordul Instrumentalității. Oferă-i întreg lotul și dă-i nava cea nouă. Are o denumire?

– Nu, domnule.

– Numiți-o atunci.

Funcționarul îl privi cu fața lipsită de expresie.

Un zâmbet disprețuitor trecu peste chipul birocratului senior. Rosti:

– Luați imediat nava aceea și numiți-o. Numiți-o *Soul*[1] și fie ca *Soul* să zboare către stele. Și fie ca Helen America să devină îngerul care dorește să ajungă. Biata de ea, nu a avut parte de viață aici pe Pământ, nu așa cum s-a născut ea și cum a fost crescută. Nu are rost să încercăm să o transformăm, să-i reformăm personalitatea, mai cu seamă când această personalitate este vie și bogată. Nu i-ar face deloc bine. Nu trebuie s-o pedepsim pentru că e ea însăși. Lăsați-o să plece.

Wait se ridică, își privi secretarul și repetă foarte hotărât:

– Lăsați-o să plece, *numai dacă se califică.*

7

Helen America se califică.

Doctorii și experții încercară să o avertizeze.

Unul din tehnicieni îi spuse:

(1) Suflet, în limba engleză (n.ed.)

–Nu înțelegi ce va însemna? Patruzeci de ani se vor scurge din viața ta într-o singură lună. Vei ajunge acolo o femeie de șaizeci de ani. Adevărat, vei avea probabil încă o sută de ani de trăit. Și călătoria doare. Vei avea cu tine toți acești oameni, mii și mii. Vei avea o încărcătură a Pământului. În spatele tău, pe șaisprezece cabluri vor atârna treizeci de mii de capsule. Apoi vei avea cabina de comandă, ca să trăiești înăuntru. Îți vom da roboți câți vei avea nevoie, probabil o duzină. Vei dispune de o pânză principală și de o altă pânză frontală, și va trebui să ai grijă de amândouă.

–Știu. Am citit manualul, replică Helen America. Conduc vasul prin lumină, iar când infraroșul atinge pânza – pornesc. Dacă constat interferențe radio, pânzele se strâng. Iar dacă ele dau greș, rămâne să aștept pentru restul zilelor mele.

Tehnicianul o privi oarecum supărat:

–Nu ai de ce să fii tragică. Tragedia e ușor de înfăptuit. Iar dacă vrei să fii tragică, poți să fii fără să omori treizeci de mii de oameni și fără să distrugi proprietatea Terrei. Te poți îneca în apă chiar aici, sau să sari într-un vulcan așa cum procedau japonezii din cărțile vechi. Tragedia nu e partea dificilă. Greu este atunci când nu reușești și trebuie să continui lupta. Atunci când trebuie să mergi mai departe și mai departe în fața unor sorți fără de speranță, în fața tentației de a te lăsa cuprins de disperare.

Iată cum funcționează vela frontală. În partea cea mai lată va măsura douăzeci de mii de mile. Se îngustează spre vârf, iar lungimea totală este cu puțin sub optzeci de mii de mile. Pânza va fi întinsă sau strânsă de mici servo-roboți, comandați prin radio. E bine să utilizezi cu grijă radioul, deoarece la urma urmei, bateriile, chiar dacă sunt atomice, trebuie să țină patruzeci de ani. Trebuie să te mențină în viață.

–Da, domnule, încuviință Helen America plină de căință.

–Va trebui să-ți amintești ce treabă ai de făcut. Te lăsăm să pleci deoarece ești ieftină. Pleci deoarece un navigator cântărește mult mai puțin decât o mașină. Nu avem nici un

computer de uz general care să cântărească doar o sută cincizeci de livre[1]. Te avem însă pe tine. Pleci pur și simplu pentru că poți să fii înlocuită. Oricine călătorește către stele își asumă o posibilitate din trei să nu ajungă niciodată la destinație. Dar tu te duci deoarece ești prima, deoarece ești tânără. Ai o viață de dăruit și o viață de cheltuit. Pentru că nervii îți sunt buni. Mă înțelegi?

–Da, domnule, știam.

–Mai mult, pleci întrucât vei parcurge drumul în patruzeci de ani. Dacă am trimite dispozitive automate să manevreze velele, ar ajunge acolo – posibil. Însă le-ar lua de la o sută la o sută douăzeci de ani, iar până atunci capsulele adiabatice s-ar deteriora, cea mai mare parte a încărcăturii umane nu ar mai fi potrivită pentru reanimare, iar pierderea de căldură, oricum i-am face față, ar duce la dezastrul întregii expediții. Așa că aduți aminte că tragedia și problema ta e în majoritate munca. Munca și atât. Aceasta-i misiunea ta cea mare.

Helen surâse. Era o fată scundă cu păr bogat și închis la culoare, cu ochi căprui întunecați și cu sprâncene foarte mari, dar când zâmbea devenea din nou copil, și unul chiar fermecător. Răspunse:

–Misiunea mea e munca. Înțeleg, domnule.

8

În zona de pregătire, operațiunile se efectuau repede, dar nu grăbit. De două ori o rugară tehnicienii să-și ia o vacanță înaintea antrenamentului final. Nu le acceptă sfatul. Dorea să plece; știa că ei știau că voia să părăsească Pământul pentru totdeauna, și mai știa de asemenea că ei înțeleseseră că nu era doar fiica mamei sale. Încerca, cumva, să fie ea însăși. Restul lumii nu o credea, însă asta nu avea importanță.

A treia oară când sugerară o vacanță, sugestia fu man-

(1) Unitate de măsură pentru masă, egală cu 0,453 kg (n.ed.)

datorie. Petrecu două luni cenușii pe minunatele insule ale Hesperidelor, insule ce se ridicaseră atunci când greutatea Terraportului dăduse naștere unui mic arhipelag, la sud de Bermude. Le sfârși bucurându-se de ele.

Se întoarse înapoi în formă, sănătoasă, gata de plecare.

Medicul senior i se adresă foarte direct:

– Ești într-adevăr conștientă de ce anume îți vom face? Te vom pregăti să trăiești patruzeci de ani din viață într-o singură lună.

Ea încuviință, palidă, iar el continuă:

– Acum, că să-ți oferim acești patruzeci de ani, trebuie să-ți încetinim procesele vitale. La urma urmei, doar travaliul biologic de a respira patruzeci de ani de aer într-o singură lună implică un factor de cinci sute la unu. Nici un plămân nu ar suporta efortul. Trupul tău trebuie să consume apă, să primească hrană. Majoritatea vor fi proteine. Vor mai exista niște hidrați. Vei avea nevoie de vitamine.

Ce vom face noi e să-ți încetinim creierul, realmente foarte mult, așa că mintea îți va lucra de cinci sute de ori mai încet. Ne oprim la acest raport, deoarece dorim să fii în stare să muncești. Cineva trebuie să supravegheze pânzele.

Prin urmare, dacă eziți sau începi să gândești, un gând sau două îți vor lua săptămâni întregi. Și corpul îți va fi oarecum încetinit, în schimb, diferitele sale părți vor suporta proporții diferite. Apa, de exemplu, am coborât-o până la optzeci la unu. Hrana, la circa trei sute la unu.

Nu vei avea timp să bei apă pentru patruzeci de ani. Noi o vom circula, purifica și pompa înapoi în sistemul tău, doar să nu rupi legăturile.

Așa că ai de făcut față la o lună de zile fără somn, pe o masă de operație, *unde ești operată fără anestezice*, în vreme ce îndeplinești totodată una din muncile cele mai dificile imaginate de omenire.

Va trebui să observi totul cu atenție, să supraveghezi cablurile capsulelor și ale încărcăturii din spate, va trebui să

potrivești velele. Dacă ajunsă la destinație există supraviețuitori, vor ieși și te vor întâmpina.

Cel puțin așa se întâmplă în majoritatea cazurilor.

Nu am intenția să te asigur că vei ajunge cu nava acolo. Dacă nimeni nu apare, intră pe o orbită dincolo de cea mai îndepărtată planetă și fie mori, fie încearcă să te salvezi. Oricum, îți este imposibil să cobori singură treizeci de mii de oameni pe o planetă.

Între timp avem multe de făcut. Vom insera dispozitivele de control direct în trupul tău. Vom începe prin a monta valve pe arterele tale toracice. Apoi vom merge mai departe, cateterizându-ți apa. Vom efectua o colotomie artificială care va ieși afară în față, la șold. Apa deține o anumită valoare psihologică, așa că aproape a cincisuta parte te vom lăsa să o bei din pahar. Restul va intra direct în circuitul sanguin. La fel vom proceda cu mâncarea. Pricepi?

– Adică, rosti Helen, mănânc a zecea parte, iar restul intră intravenos?

– Exact, răspunse tehnicianul medical. O vom pompa în tine. Concentratele se află acolo. Reconstituitorul aici. Iar cablurile acestea stabilesc o dublă conexiune. O pereche de conductoare intră în aparatul de întreținere. El va deveni suportul logistic al trupului tău. Iar firele celelalte reprezintă cordonul ombilical pentru o ființă omenească, singură printre stele. Ele sunt viața ta.

Dacă totuși se rup sau dacă se întâmplă să cazi, leșinul ar putea să dureze un an sau doi. Dacă se petrece așa ceva, sistemul local preia funcțiunile vitale. Este vorba de rucsacul din spatele tău.

Pe Pământ cântărește la fel de mult ca și tine. Ai exersat deja cu un model. Știi cât de ușoară este mânuirea lui în spațiu. Te va menține în viață pe o perioadă subiectivă de timp de circa două ceasuri. Nimeni nu a pus încă la punct un ceas capabil să se potrivească cu creierul uman, așa că, în loc să-ți dăm un ceas, îți vom fixa un contor pentru puls, pe care îl vom marca

în grade. Dacă vei lua în calcul cifra zecilor de mii de bătăi, vei obține anumite informații. Nu știu ce fel de informații, dar poate le vei considera utile.

O privi cu atenție, apoi se întoarse la uneltele sale, ridicând un ac strălucitor cu un disc la unul din capete.

– Să revenim acum la următoarea operațiune. Va trebui să pătrundem direct în mintea ta. Și ea e chimică.

Helen îl întrerupse:

– Ați spus că nu mă veți opera pe creier.

– Doar cu un ac. Este singurul mod prin intermediul căruia suntem în stare să intrăm în mintea ta. Să o încetinim suficient, astfel încât timpul subiectiv să îți funcționeze la un ritm care va face ca patruzeci de ani să se scurgă într-o lună. Bărbatul zâmbi încruntat, dar expresia i se schimbă pe moment în duioșie observându-i încăpățânarea, hotărârea ei de fată, admirabilă și demnă de compasiune.

– Nu mă voi opune, zise ea. Totul e la fel de rău ca o căsătorie, iar aștrii îmi sunt mire. Chipul navigatorului îi fulgeră în minte, dar nu spuse nimic.

Tehnicianul reluă:

– Ți-am implantat deja elementele psihotice. Nu te poți aștepta să rămâi sănătoasă, așa că e mai bine să nu-ți faci griji în privința lor. Chiar e indicat să înnebunești un pic ca să conduci velele și să supraviețuiești complet singură, chiar și numai pentru o lună. Necazul e că în luna aceea vei ști că de fapt trec patruzeci de ani. În cabină nu există oglinzi, dar vei găsi suprafețe lucioase în care să te privești.

Nu vei arăta foarte bine. Te vei vedea îmbătrânind, de fiecare dată când îți vei face timp să te privești. Nu știu ce efect va avea asupra ta. E destul de rău și pentru bărbați.

În schimb, cu părul va fi mai ușor decât la ei. La navigatorii dinainte am fost nevoiți pur și simplu să distrugem rădăcinile firelor de păr. Altminteri ar fi înotat în propriile bărbi. În plus, o cantitate imensă de nutrient s-ar fi irosit în creșterea părului pe față, păr pe care nici o mașină din lume nu l-ar fi tăiat

suficient de repede ca să-i permită omului să lucreze. Ce vom face, cred, e să-ți inhibăm creșterea părului pe cap. Dacă va crește cu aceeași culoare sau cu o alta, vei afla singură mai târziu. L-ai cunoscut pe navigatorul întors pe Pământ?

Doctorul știa că-l întâlnise. Nu știa însă că navigatorul căutase să o vadă. Helen reuși să rămână indiferentă în vreme ce zâmbea:

– Da, i-ați dat păr nou. Tehnicianul dumneavoastră i-a plantat țesut organic pe creștet, vă aduceți aminte. Cineva din personalul dumneavoastră, oricum. Părul a crescut negru, iar el a primit porecla de domnul Grey-no-more.

– Atunci, dacă ești gata martea viitoare și noi vom fi pregătiți. Crezi că reușești, doamna mea?

Helen se simți ciudat privind acest bărbat serios, în vârstă, referindu-se la ea ca la o "doamnă", dar știa că primește respectul cuvenit profesiunii și nu doar individului.

– Până marți e timp suficient. Se simți complimentată de faptul că el era destul de demodat ca să cunoască numele zilelor săptămânii și să le folosească. Era semnul că învățase la universitate nu numai esențialul, ci și eleganța lucrurilor neînsemnate.

9

Două săptămâni mai târziu se împlineau douăzeci și unu de ani după cronometrul cabinei. Helen se răsuci pentru zece mii a zecea mia oară să cerceteze velele.

Spatele îi produse un junghi violent.

Simțea urletul constant al inimii ca o vibrație rapidă, în vreme ce bătea ritmic la marginea conștiinței sale. Privea contorul de la încheietura mâinii și vedea acele cadranului de ceas indicând lent zecile de mii de bătăi ale pulsului.

Auzea șuierul constant al aerului în gât, în timp ce plămânii păreau să trepideze de viteză.

Și mai simțea durerea pulsatorie a unui tub pompând imen-

se cantități de apă vâscoasă direct în artera carotidă.

În abdomen, cineva parcă i-ar fi aprins un foc. Tubul de evacuare opera automat, în schimb ardea ca și cum un cărbune încins i-ar fi fost lipit de piele. Catererul, conectându-i vezica cu o altă conductă, înțepa la fel de sălbatic precum un ac înroșit. Capul o durea și privirea îi era încețoșată.

Reușea încă să citească instrumentele și să supravegheze pânzele. Din când în când zărea, minuscul ca niște fire de praf, lanțul imens de oameni și încărcătură atârnând în spate.

Nu putea să șadă. O durea prea tare.

Singurul mod în care izbutea să se odihnească era să se sprijine de panoul de comandă, cu coastele presate de el, cu fruntea obosită aplecată peste cadrane.

Odată se odihni în acest fel și realiză că trecuseră două luni și jumătate înainte să se trezească. Știa că odihna nu avea sens. Își vedea fața mișcându-se, imaginea distorsionată a chipului său îmbătrânind, în reflexiile sticlei protectoare de la indicatorul "greutății aparente". Își privea brațele prin ceață, observând pielea întinzându-se, slăbind și întinzându-se iarăși, afectată de schimbările de temperatură.

Cercetă încă o dată velele și decise să acționeze pânza frontală. Cu grijă se târî peste panoul de control cu ajutorul unui servo-robot. Alese comanda potrivită și o acționă timp de o săptămână ori două. Așteptă acolo, cu inima bătând, cu gâtul șuierând aer, cu unghiile spărgându-i-se pe măsură ce creșteau. Apoi verifică dacă alesese comanda corectă, apăsă din nou și nu se întâmplă nimic.

Împinse a treia oară. Nici un răspuns.

Se întoarse iarăși la panoul de control, citi instrumentele, verifică luminile de direcție, descoperi o anumită cantitate de presiune infraroșie pe care ar fi trebuit să o capteze. Pânzele atinseseră treptat o viteză nu departe de cea a luminii, deoarece se deplasau având una din fețe mată; capsulele din spate, sigilate împotriva timpului și a eternității, înotau ascultătoare într-o imponderabilitate aproape perfectă.

Scană; măsurătorile erau corecte.

Pânza nu funcționa.

Se răsuci spre panoul de urgență și apăsă. Nu se întâmplă nimic.

Activă un robot de întreținere și îl trimise pentru reparații, transmițându-i ordinele cât putea de repede. Robotul plecă și o clipă mai târziu (trei zile) replică. Panoul din dreptul său vesti: "Nu se confirmă."

Trimise un al doilea robot. Nici un efect și de această dată.

Trimise un al treilea, ultimul. Trei lumini strălucitoare, "Nu se confirmă", o priviră în ochi. Deplasă servo-roboții de cealaltă parte a velei și trase puternic.

Pânza rămânea în continuare în poziția greșită.

Rămase îngrijorată și pierdută în spațiu, și se rugă:

–Să nu mi se întâmple mie, Doamne! Eu fug de o viață pe care nu o doream. Dar pentru sufletele acestui vas și pentru bieții nebuni pe care îi port, suficient de curajoși ca să-și divinizeze propriul drum și care au nevoie de lumina altui soare, rogu-te, Doamne, ajută-mă acum. Socoti că se rugase foarte fierbinte și speră ca rugămintea ei să primească un răspuns.

Lucrurile nu mergeau însă în acest fel. Era tulburată, singură.

Nu era nici un astru. Nu era nimic, în afara cabinei și a propriei sale persoane, mai singură decât fusese vreodată înainte o femeie. Simți fiorul și încordarea mușchilor pe cale de a se ajusta, în vreme ce creierul înregistra doar scurgerea câtorva minute. Se întinse, se forță să nu se relaxeze și în cele din urmă își aminti că unul dintre funcționari inclusese și o armă în dotarea vasului.

Ce rost avea arma, nu știa.

O ațintă. Bătaia ei era de două sute de mii de mile. Ținta putea fi selectată automat.

Îngenunche, târând după ea tubul abdominal, și tubul cu alimente, și tuburile caterer, și firele căștii, fiecare din ele

conectat la panou. Se târî până sub panoul servo-roboților și scoase de acolo un manual cu instrucțiuni. Într-un sfârșit găsi frecvența corectă pentru acționarea armei. O ridică și merse spre hublou.

În ultimul moment gândi, "Poate că idioții aceia mă vor obliga să sparg fereastra. Ar fi trebuit proiectată să tragă prin ea, fără s-o deterioreze. Așa ar fi trebuit făcută."

Meditâ asupra chestiunii o săptămână, două.

Chiar înainte să acționeze arma se răsuci și acolo, lângă ea, stătea navigatorul, călătorul din stele, domnul Grey-no-more. Îi spuse:

–Nu va funcționa în acest mod.

Ședea clar și arătos, așa cum îl văzuse ea în New Madrid. Nu avea tuburi, nu tremura, îi vedea pieptul cum se ridică și coboară în ritmul respirației normale, o dată la fiecare oră. O parte a minții ei știa că era vorba de o halucinație. O altă parte voia să creadă în realitatea lui. Era nebună și era foarte fericită să fie așa în acel moment; permise halucinației să îi dea sfaturi. Resetă arma, astfel încât să tragă prin peretele cabinei și lansă o încărcătură slabă spre mecanismul de întreținere situat dincolo de vela deformată și înțepenită.

Încărcătura izbuti să rezolve problema. Interferența se situase dincolo de orice previziune tehnică. Arma curățase obstrucția pe veci neidentificabilă, lăsând servo-roboții să-și atace sarcinile ca un trib de furnici înnebunite. Lucrau din nou. Sistemele lor defensive fuseseră construite doar împotriva impedimentelor minore ale spațiului. Toți se grăbeau și se învârteau în jur.

Cu un sentiment de uimire apropiat de cel religios, ea zări vântul solar suflând în velele imense. Apoi se întoarse la locul ei. Simți ușoara atingere a gravitației și puțină greutate. *Soul* revenise înapoi pe curs.

10

–E o fată, îi spuseră pe Noua Terra. E o fată. Trebuie să fi avut doar optsprezece ani, ca și tine.

Domnului Grey-no-more nu îi veni să creadă.

Se duse însă la spital, iar înăuntru o văzu pe Helen America.

–Iată-mă, navigatorule, îi spuse ea. Și eu am navigat. Fața îi era palidă ca ceara, expresia, cea a unei fete de douăzeci de ani. Trupul aparținea unei femei îngrijite de șaizeci.

Cât despre domnul Grey-no-more, el nu se schimbase, din moment ce se întorsese acasă într-una din capsule.

O privi. Ochii i se îngustară și apoi, într-o bruscă inversare de roluri, el fu cel ce îngenunche la căpătâiul patului ei și-i acoperi mâinile cu lacrimi.

Pe jumătate incoerent, se bâlbâi:

–Am fugit de tine deoarece te iubeam atât de mult. M-am întors aici unde nu aveai cum să mă urmărești, ori dacă totuși o făceai, aveai să fii în continuare tânără, iar eu prea bătrân. Dar tu ai navigat pe *Soul* și ai vrut să fiu al tău.

Infirmiera de pe Noua Terra nu cunoștea regulamentele aplicabile navigatorilor din stele. Foarte tăcută se strecură afară din încăpere, zâmbind cu tandrețe și compasiune la dragostea căreia îi fusese martoră. Era însă o femeie practică și avea simțul propriei avansări. Chemă o prietenă de la serviciile de presă și îi zise:

–Cred că am să-ți ofer cea mai grozavă poveste de dragoste a tuturor timpurilor. Dacă vii aici suficient de repede, vei auzi prima povestea lui Helen America și a domnului Grey-no-more. S-au întâlnit pur și simplu. Bănuiesc că s-au mai văzut undeva. S-au întâlnit și s-au îndrăgostit unul de celălalt.

Infirmiera nu știa că ei renunțaseră la o dragoste înapoi pe Pământ. Infirmiera nu știa că Helen America pornise într-o călătorie singuratică cu un țel precis, și nu știa că imaginea nebună a domnului Grey-no-more, a navigatorului însuși,

stătuse alături de Helen douăzeci de ani, în nimicul spațiului adânc și întunecat dintre stele.

11

Fetița crescuse, se căsătorise, iar în prezent avea la rându-i o fetiță. Mama era neschimbată, dar spilterul îmbătrânise foarte, foarte tare. Supraviețuise tuturor trucurilor sale minunate de adaptabilitate, iar de câțiva ani încremenise sub forma unei fetițe-păpuși, cu părul galben și ochii albaștri. Din sentimentalitate, mama îmbrăcase spilterul într-un costumaș albastru strălucitor, cu pantalonași asortați. Micul animal se târî încetișor pe podea pe micuțele sale mâini umane și pe genunchi. Chipul caraghios privi orb în sus și țipă după lapte.

Tânăra femeie exclamă:

—Mamă, ar trebui să scapi de ăsta. S-a stricat cu totul și arată cumplit lângă mobila ta frumoasă de epocă.

—Credeam că îți plăcea de el, zise femeia mai în vârstă.

—Desigur, răspunse fiica. Era drăguț când eram copil. Dar nu mai sunt copil, și acum nici nu mai funcționează.

Spilterul se luptă să se ridice în picioare și se prinse de glezna stăpânei. Mama tinerei îl ridică în aer cu blândețe, și îl puse iarăși jos lângă o farfurie cu lapte și o ceașcă de mărimea unui degetar. Spilterul încercă să facă o reverență, așa cum fusese motivat să procedeze la începuturi, alunecă, căzu și scânci. Mama îl îndreptă iar micul și bătrânul animal-jucărie începu să înmoaie degetarul în lapte, sorbind lichidul alb în gura minusculă și lipsită de dinți.

—Îți aduci aminte, mamă—rosti tânăra și se opri.

—Ce să-mi amintesc, dragă?

—Mi-ai povestit despre Helen America și domnul Greyno-more când ăsta era nou-nouț.

—Da, dragă, poate c-am făcut-o.

—Nu mi-ai spus totul, zise acuzator tânăra femeie.

—Sigur că nu, erai doar o copilă.

—Dar a fost îngrozitor! Oamenii aceia îngrozitori, felul oribil cum trăiau navigatorii. Nu înțeleg cum de ai putut să-i idealizezi și să o socotești poveste de dragoste—

—Păi a fost, a fost, insistă cealaltă.

—Romanță pe naiba, exclamă fiica. E la fel de rău ca tine cu spilterul uzat. Arătă păpușa mică, vie, îmbătrânită, care adormise lângă lapte. Cred că e oribil. Ar trebui să scapi de el. Iar lumea ar trebui să scape de navigatori.

—Nu fi așa de aspră, draga mea, zise mama.

—Nu fi o sentimentală demodată, replică fiica.

—Poate că suntem, zise mama cu un râs subțire, iubitor. Pe ascuns puse spilterul adormit pe un fotoliu, unde nu putea să fie călcat sau rănit.

12

Străinii n-au cunoscut niciodată adevăratul final al poveștii.

La mai bine de un secol după nunta lor, Helen zăcea pe moarte; murea fericită, deoarece navigatorul ei iubit se afla alături. Nutrea credința că dacă amândoi cuceriseră spațiul, poate reușeau să cucerească la fel de bine moartea.

Mintea ei fericită, obosită, plină de dragoste, se trezi aducându-și aminte de un subiect pe marginea căruia nu mai discutaseră de zeci de ani.

—Ai venit totuși pe *Soul*, spuse ea. Ai rămas lângă mine când m-am rătăcit și nu știam cum să mânuiesc arma.

— Dacă am venit atunci, scumpa mea, voi veni din nou, oriunde te vei afla. Ești iubita mea, inima mea, singura mea dragoste. Ești cea mai curajoasă dintre doamne, cea mai îndrăzneață dintre oameni. Ești a mea, ai navigat pentru mine. Ești doamna mea care a navigat pe *Soul*.

Vocea lui se sparse, însă trăsăturile îi rămaseră calme. Niciodată până atunci nu mai văzuse pe cineva murind atât de încrezător și fericit.

Jocul Șobolanului și al Dragonului

Darul vitalității adus de surorile VomAcht pune în mișcare un nou ciclu al istoriei – epoca eroică a scanerilor, pinliterilor și Go-căpitanilor. Din aceste povestiri răzbate în special robustețea impactului emoțional – impactul noilor experiențe și relații, precum simbioza telepatică dintre oameni și parteneri în textul următor. Linebarger a înglobat aici unele din propriile sale experiențe de viață. Captain Wow era numele uneia din pisicile sale de la locuința din Washington, după cum o altă pisică, Melanie, avea s-o inspire mai târziu pe faimoasa C'mell.

Masa de joc

Pinlit este o meserie tare a naibii, se gândi Underhill, închizând furios ușa. Degeaba porți o uniformă și arăți a soldat, dacă oamenii nu apreciază ceea ce faci.

Se așeză în scaun, lăsându-și capul pe spate și își împinse casca în jos pe frunte.

În timp ce aștepta să se încălzească pinsetul, se gândi la fata din coridorul exterior. Îl privise disprețuitor.

– Miau! Atâta îi spusese, dar parcă îi dăduse o palmă.

Ce îl crezuse, un idiot, un trântor, un nimic îmbrăcat în uniformă? Știa oare că pentru fiecare jumătate de oră de pinlit avea minimum două luni de refacere în sanatoriu?

Setul se încălzise. Simțea în jurul lui adâncimea spațiului, simțea ca și cum s-ar fi aflat în mijlocul unei imense rețele cubice, alcătuită din neant. Acolo, în neantul acela, își dădea seama de oroarea dureroasă a spațiului, și putea percepe teribila neliniște a particulelor risipite de praf.

Pe când se relaxa, îl pătrunse siguranța solidă a soarelui, a Lunii și a mecanismului planetelor familiare. Sistemul Solar era la fel de simplu și încântător ca un ceas vechi cu cuc, ticăind liniștitor. Sateliții lui Marte alergau în jurul planetei aidoma unor șoricei speriați, deși goana aceea nu însemna decât că totul era în ordine. Undeva, deasupra planului eclipticii, simțea un nor dens de praf interstelar, plutind dincolo de coridoarele de trecere ale navelor.

Nu exista nimic care să fie înfruntat, nimic care să arunce o provocare minții sau să smulgă sufletul dintr-un trup ale cărui rădăcini își trăgeau seva dintr-un efluviu la fel de tangibil ca și sângele.

Nimic nu se apropia de Sistemul Solar. Putea să poarte pinsetul pentru vecie, fără a fi altceva decât un astronom telepat capabil să simtă pulsându-i în creier protecția caldă, fierbinte, a soarelui.

Woodley intră.

– Tot bătrâna lume care ticăie, zise Underhill. Nimic deosebit. Nu-i de mirare că până nu s-a inventat planoformul, nimeni nu s-a deranjat să îmbunătățească pinsetul. Aici, cu soarele fierbinte în jurul nostru, e liniște și bine. Simți cum totul se sucește și se învârtește. E drăguț, limpede și mititel. Parcă ai sta acasă, în fața căminului.

Woodley mormăi. Nu-și pierdea timpul visând.

Netulburat, Underhill continuă.

– Cred că ar fi fost grozav să fii unul dintre Oamenii Vechi. Mă întreb de ce au incendiat lumea cu războaie? N-aveau planoformul și nu trebuiau să-și câștige existența printre stele. Nu trebuiau să se ferească de Șobolani, sau să joace Jocul. Nu puteau inventa pinlitul pentru că nu aveau nevoie de el, nu-i

așa, Woodley?

Woodley mormăi din nou. Avea douăzeci și șase de ani și încă un an până la pensie. Își alesese deja o fermă. Avea înapoia lui zece ani de muncă grea. Își păstrase echilibrul mental, refuzând să se gândească la meseria lui, îndeplinind-o atunci când trebuia, dar fără să mediteze vreodată la sarcinile sale dacă nu apărea nici o urgență.

Woodley nu fusese niciodată prea simpatizat de Parteneri. Nici unul dintre ei nu-l iubea, unii chiar îl respingeau. Ocazional, fusese suspectat de gânduri urâte împotriva unui Partener, dar cum aceștia nu intenționaseră niciodată să se plângă, ceilalți pinliteri și Lorzii Instrumentalității îl lăsaseră în pace.

Underhill era încă fascinat de meserie. Fericit, vorbea într-una.

– Ce ni se întâmplă când trecem prin planoform? Crezi că încercăm senzația morții? Apropo, ai întâlnit vreodată pe cineva cu sufletul smuls?

– Suflet smuls, ăsta-i un fel de a vorbi, făcu Woodley. După atâția ani, nimeni nu știe dacă avem sau nu suflet.

– Eu, însă, am văzut unul. L-am văzut pe Dogwood când s-a prăbușit. Arăta ciudat: jilav, și cumva unsuros, de parcă sângera, și știi ce au făcut cu el? L-au dus în aripa aia a spitalului unde noi n-am fost niciodată, acolo sus, unde sunt și ceilalți, unde trebuie să se ducă toți cei care mai trăiesc după ce i-au prins Șobolanii din Exterior.

Woodley se așeză și aprinse o pipă străveche. În ea ardea ceva denumit tutun. Era un obicei neplăcut, dar îi dădea bărbatului un aer romantic și aventuros.

– Ascultă-mă, băiete! Nu trebuie să-ți faci griji în legătură cu asta. Meseria merge tot mai bine. Partenerii la fel; i-am văzut lovind doi Șobolani la o distanță de patruzeci și șase de milioane de mile într-o milisecundă și jumătate. Cât timp oamenii au încercat să folosească ei înșiși pinseturile, nu izbuteau mai repede de patru sute de milisecunde, și nu era suficient de rapid pentru a ne proteja navele. Partenerii au răsturnat situația; ei sunt mai iuți decât Șobolanii, și așa vor fi întotdeauna. Știu că nu-ți vine ușor să-ți împarți mintea cu un Partener...

– Același lucru e valabil și pentru ei, replică Underhill.

– Nu le purta de grijă. Nu sunt oameni. Trebuie să se descurce și singuri. Am văzut mai mulți pinliteri prostiți de prea multă drăgălășenie față de Parteneri, decât prinși de Șobolani. De fapt, câte persoane ai auzit tu că au fost înhățate de Șobolani?

Underhill își privi degetele, strălucind verzi și purpurii în lumina puternică aruncată de pinset, și numără navele. Degetul mare pentru *Andromeda*, pierdută cu echipaj și pasageri, arătătorul și mijlociul pentru navele de transfer 43 și 56, găsite cu pinseturile arse și fiecare bărbat, femeie sau copil de la bord mort sau nebun. Inelarul, degetul mic și degetul mare de la cealaltă mână pentru primele trei nave de război pierdute în fața Șobolanilor – înainte ca oamenii să-și dea seama că acolo, în spațiu, exista ceva viu, capricios și răuvoitor.

Planoformul era ceva ciudat. Simțeai ca un...

Nimic prea mult.

Ca atingerea unui curent electric slab.

Ca durerea unui dinte de lapte, căzut în copilărie.

Ca o rază de lumină pusă în fața ochilor.

Și totuși, în acest timp, o navă de patruzeci de mii de tone, aflată undeva în jurul Pământului, dispărea într-un fel sau altul, în spațiul bidimensional și apărea mai departe cu o jumătate de an-lumină, sau cu cincizeci de ani-lumină.

Underhill se găsea acum în Camera de Luptă, cu pinsetul pregătit și cu atât de familiarul Sistem Solar ticăind în interiorul capului. Iar după o secundă, sau un an (subiectiv vorbind, n-ar fi putut spune cât de mult trecea), strălucirea aceea de lumină trecea prin el și se trezea în Exterior, în teribilele spații deschise dintre stele. Acolo simțea sorii ca pe niște excrescențe pe mintea lui de telepat, în vreme ce plane-

tele se găseau prea departe pentru a le simți în vreun fel.

Undeva, în spațiul cosmic, pândea o moarte îngrozitoare; o moarte și o oroare de un tip cu care Omul nu mai dăduse piept înainte de a ieși în spațiul interstelar. Se părea totuși că lumina sorilor îndepărta Dragonii.

Dragoni. Așa îi denumiseră oamenii. Pentru oameni nu se întâmpla mare lucru: tremurul planoformului, apoi lovitura de ciocan a morții instantanee, sau raza întunecată a nebuniei ce le pătrundea în creier.

Pentru telepați însă, aceștia erau Dragonii.

În fracțiunea de secundă dintre depistarea telepatică a unei entități ostile, aflate în vidul negru, și lovitura psihică nimicitoare, care atingea toate ființele vii de pe navă, telepații simțiseră ființe asemănătoare Dragonilor din legendele străvechi, fiare mai inteligente decât fiarele, demoni mai reali decât demonii, vortexuri flămânde de viață și ură, apărute nu se știe cum, din materia interstelară rarefiată.

Știrea o adusese o navă supraviețuitoare — o navă la bordul căreia se afla, din pură întâmplare, un telepat care cutreiera spațiul cosmic din mintea sa cu o rază de lumină. Dragonul se transformase în neant și nava trecuse mai departe, fără ca pasagerii să-și dea seama că fuseseră pe traiectoria Morții.

După aceea, fusese ușor... în general.

Planoformul avea întotdeauna cu el un telepat. Puterea senzitivă a acestuia era sporită enorm cu ajutorul pinseturilor, amplificatoare telepatice adaptate pentru creierul mamiferelor. Pinseturile erau conectate electronic la niște mini bombe de lumină, teleghidate. Lumina reprezenta factorul principal.

Lumina ucidea Dragonii, permițând navelor să redevină tridimensionale, hop, hop, hop, mișcându-se de la o stea la alta.

Șansele de izbândă crescuseră brusc, de la o sută la una împotriva omenirii, la șaizeci contra patruzeci în favoarea ei.

Era însă insuficient. Telepații erau antrenați să devină ultrasensibili, antrenați să descopere Dragonii în mai puțin de o milisecundă.

Se constatase însă că Dragonii se puteau deplasa cu un milion de mile în mai puțin de două milisecunde, ceea ce era prea puțin pentru mintea umană ca să lanseze lumina.

Se încercase învăluirea navelor într-o teacă permanentă de lumină.

Sistemul nu dăduse roade.

Așa cum omenirea învățase multe despre Dragoni, se părea că și aceștia aflaseră destule despre oameni. Într-un fel sau altul, își puteau reduce volumul, apărând brusc pe niște traiectorii plane.

Trebuia o lumină puternică, de intensitatea luminii solare. Lucrul acesta era realizabil doar cu bombe de lumină. Astfel se născuse pinlitul.

Pinlit însemna detonarea unor bombe fotonucleare miniaturale, care transforma câteva grame de izotopi de magneziu în radiație luminoasă pură.

Șansele omenirii creșteau, deși tot se mai pierdeau nave.

Ajunsese atât de rău, încât oamenii nu doreau să mai găsească navele, deoarece știau ce aveau să vadă. Era sfâșietor să readuci pe Pământ trei sute de trupuri gata de înmormântare și alte două, trei sute de nebuni, care nu se mai înzdrăveneau și care trebuiau hrăniți, spălați, culcați, treziți și iarăși hrăniți până la sfârșitul vieții.

Telepații căutaseră să pătrundă în mințile celor ce fuseseră loviți de Dragoni, dar nu găsiseră decât erupții orbitoare de teamă și spaimă, izbucnind din iadul primordial, sursa vulcanică a vieții.

Atunci apăruseră Partenerii.

Omul și Partenerul, laolaltă, puteau face ceea ce Omul singur nu reușise. Oamenii dețineau inteligența, iar Partenerii viteza.

Partenerii călătoreau în vehiculele lor micuțe, de mărimea unor mingi de fotbal, atașate în exteriorul navelor. Călătoreau odată cu acestea, în navetele lor de trei kilograme, gata de atac.

Navetele erau iuți. Fiecare purta o duzină de pinlite: bombe

de mărimea unui degetar.

Prin intermediul legăturilor mentale, pinliterii aruncau Partenerii – literal vorbind – înspre Dragon.

Ceea ce oamenilor li se păreau Dragoni, în mințile Partenerilor apăreau sub forma unor Șobolani uriași.

Acolo, în spațiul nemilos, mintea Partenerilor răspundea unor instincte străvechi. Partenerii atacau, lovind cu o viteză mai mare decât cea a Omului, din atac în atac până ce fie ei, fie Șobolanii erau distruși. Aproape întotdeauna, Partenerii erau cei victorioși.

O dată cu sporirea siguranței salturilor cosmice ale navelor, comerțul a crescut extraordinar, populația coloniilor s-a înmulțit, iar cererea pentru Parteneri antrenați a devenit tot mai mare.

Underhill și Woodley aparțineau celei de-a treia generații de pinliteri, dar li se părea că meseria lor existase dintotdeauna.

Să adaptezi cosmosul minții tale prin intermediul pinsetului, adăugând contactul cu Partenerii, să-ți ascuți mintea pentru tensiunea unei lupte de care depindea totul – toate acestea erau lucruri pe care sinapsele creierului uman nu le puteau îndura mult timp. Pentru o jumătate de oră de luptă, Underhill primea câte două luni de odihnă. Woodley urma să se pensioneze după zece ani de pinlit. Erau tineri. Erau iscusiți. Însă aveau limitele lor.

Foarte multe depindeau de alegerea Partenerului, de noroc: cine pe cine trage.

Amestecatul cărților

În cameră intrară părintele Moontree și cu West, care era doar o fetiță. Ei erau ceilalți doi pinliteri. Partea umană a Camerei de Luptă era în prezent completă.

Părintele Moontree era un bărbat roșu la față, în vârstă de patruzeci și cinci de ani, care până pe la patruzeci de ani dusese

o viață liniștită de fermier. Abia atunci, stupefiant, autoritățile descoperiseră că era telepat și îi aprobaseră intrarea atât de târzie în cariera de pinliter. Se descurca bine, dar era extraordinar de bătrân pentru meserie.

Părintele îl privi pe Woodley cel sumbru, apoi pe Underhill.

– Cum se simt tinerii azi? Gata de-o luptă bună?

– Părintele ar lupta într-una, chicoti West. Era o puștoaică mititică. Chicotea ascuțit. Arăta ca ultima ființă de pe lume pe care te-ai fi așteptat să o găsești în duelul aspru al pinliterilor.

Underhill se amuzase odată, descoperind că unul dintre cei mai leneși Parteneri revenise foarte vesel din contactul cu mintea fetiței.

De obicei, Partenerilor nu le păsa prea mult de mințile umane cu care făceau pereche pe durata călătoriei. Partenerii adoptau o atitudine sugerând că oricum, mintea umană era prea complicată și incredibil de încâlcită. Nici un Partener nu pusese la îndoială superioritatea minții omenești, cu toate că foarte puțini se arătau impresionați de această superioritate.

Partenerilor le plăceau oamenii. Doreau să lupte alături de ei. Doreau chiar să-și dea viața pentru oameni, dar atunci când un Partener plăcea un individ, așa cum Captain Wow sau Lady May îl plăceau pe Underhill, aceasta nu mai avea nimic de-a face cu intelectul. Era pur și simplu o potrivire de temperament și de sentimente.

Underhill știa absolut sigur că era privit ca un cretin de către Captain Wow. Ceea ce îi plăcea însă acestuia la Underhill erau structura emoțională plină de prietenie, bucuria și ghidușia prezente în subconștientul său – dincolo de educația primită – precum și veselia cu care înfrunta primejdia. Cuvintele, cărțile de istorie, ideile, știința, toate acestea Underhill le zărea reflectate din creierul său în mintea lui Captain Wow, ca pe niște prostii lipsite de sens.

West îl privi pe Underhill:

– Pariez că ai măsluit sorții.

– Nu-i adevărat!

Underhill își simți urechile înroșindu-se de stânjeneală. În timpul uneia dintre primele călătorii, încercase să falsifice tragerea la sorți, deoarece îndrăgise în mod deosebit unul dintre Parteneri, o femelă tânără numită Murr. Era foarte ușor să cooperezi cu Murr, iar ea îi răspundea cu atâta afecțiune încât uitase că pinlitul era o meserie dură și că el nu fusese instruit să se distreze cu Partenerul. Amândoi erau pregătiți, și gata să intre împreună în bătălia periculoasă.

O înșelătorie fusese suficientă. Îi descoperiseră și, de ani de zile, continuau să-l tachineze pe tema aceasta.

Părintele Moontree ridică cornetul din piele și scutură zarurile care le repartizau Partenerii pentru călătorie. Trase primul, deoarece era cel mai în vârstă.

Se strâmbă. Îi căzuse un mascul bătrân și lacom, un dur a cărui minte era plină de gânduri despre mâncare, adevărate oceane de pește pe jumătate stricat. Odată, părintele Moontree le spusese că simțise săptămâni de zile mirosul de untură de pește, într-atât de puternică era imaginea telepatică transmisă de mâncău. Îi plăcea însă nu numai peștele, ci și lupta. Ucisese șaizeci și trei de Dragoni, mai mult decât oricare alt Partener în viață și era prețuit la greutatea lui în aur.

Următoarea a fost West. Îl trase pe Captain Wow. Când văzu rezultatul, zâmbi:

–Îmi place, făcu ea. E foarte plăcut să lupți cu el. Îl simt că este drăguț și că îi place să se alinte.

–Drăguț pe naiba, se strâmbă Woodley. Am lucrat și eu cu el, și mi se pare mintea cea mai vicleană de pe nava asta.

–Ești răutăcios, replică fata fără reproș.

Underhill o privi și se cutremură.

Nu-și dădea seama cum de îl putea accepta atât de calmă pe Captain Wow. Motanul avea o minte de-a dreptul șuie. Când era excitat, în toiul bătăliei, în cap i se învălmășeau imagini confuze de Dragoni, Șobolani feroci, paturi moi, miros de pește și șocul spațiului, în timp ce Underhill și Captain Wow, cu conștiințele fuzionând prin intermediul pinsetului,

deveneau o îmbinare fantastică de ființă omenească și pisică persană.

Ăsta e necazul muncii cu pisici, se gândi Underhill. Păcat că nimic altceva nu putea servi drept Parteneri. În schimb, cu pisicile reușeai să comunici telepatic. Erau destul de inteligente și înțelegeau necesitatea luptei, dar motivele și dorințele lor erau extrem de diferite de cele ale oamenilor.

Atâta vreme cât le transmiteai imagini care aveau sens pentru ele, erau tovarăși acceptabili, însă mintea li se închidea și adormeau când recitai Shakespeare, sau Colegrave, sau când încercai să le explici ce era cosmosul.

Era destul de nostim să constați că Partenerii, atât de maturi și îndârjiți aici în spațiu, erau totuna cu animalele mici pe care omul începuse, cu mii de ani în urmă, să le țină pe lângă casă. Pe Pământ, Underhill gafase de câteva ori, salutând pisici obișnuite, netelepate, uitând pentru o clipă că nu erau Parteneri.

Scutură cornetul și scoase un zar.

Norocul îi surâdea – îi revenise Lady May.

Lady May era Partenerul cel mai meditativ pe care-l întâlnise vreodată. În ea, pedigriul atent selecționat al unei pisici persane atinsese o culme a dezvoltării. Era mult mai complexă decât orice femeie, însă această complexitate consta exclusiv din emoții, amintiri, speranțe și întâmplări deosebite, fără aportul vreunui cuvânt.

Când îi contactase pentru prima dată mintea, Underhill rămăsese uimit de claritatea ei. Își reamintise de vremea când era o pisicuță. Își reamintise fiecare motan întâlnit vreodată. Văzuse într-o succesiune rapidă portretele tuturor pinliterilor cu care mai făcuse pereche. Și se văzu pe sine, radios, vesel și dorit.

Prinsese chiar o frântură dintr-un gând.

Un gând extrem de măgulitor: "Ce păcat că nu este motan."

Woodley culese ultimul zar. Îi căzuse ceea ce merita: un motan bătrân și posac, lipsit de verva lui Captain Wow. Parte-

nerul lui Woodley era cea mai înapoiată dintre pisicile de pe navă, un tip brutal și mizerabil, cu o minte inferioară. Nici antrenamentele telepatice nu-i putuseră șlefui caracterul. Urechile îi erau pe jumătate zdrențuite, ca urmare a luptelor din tinerețe.

Era un luptător de care te serveai, și nimic mai mult.

Woodley mârâi.

Underhill îi aruncă o uitătură scârbită. Oare mai știa și altceva decât să mârâie?

Părintele Moontree îi privi pe cei trei:

– Puteți să vă luați Partenerii. Eu o să anunț Scanerul că suntem gata să ieșim în Exterior.

Împărțitul cărților

Underhill formă cifrul de la cușca în care se afla Lady May. O trezi cu grijă și o luă în brațe. Pisica își arcui spinarea întinzându-se, își încercă ghearele, vru să toarcă dar apoi se opri și-l linse pe mână. Underhill nu avea pinsetul, așa încât nu putea comunica mental, însă din mișcările urechilor și ale mustăților simțea că Lady May era mulțumită că-l avea drept Partener.

Deși îi vorbi în absența pinsetului, cuvintele nu însemnau nimic pentru o pisică.

– Ce rușine că o ființă mititică și dulce ca tine e trimisă în gerul cosmosului ca să vâneze niște Șobolani mai mari și mai periculoși decât noi toți la un loc. Tu n-ai fi vrut asta, nu-i așa?

În loc de răspuns, Lady May îl linse din nou, torcând fericită, îi atinse obrazul cu coada ei mătăsoasă și se întoarse, privindu-l cu ochi galbeni și strălucitori.

Rămaseră așa pentru o clipă, bărbatul stând pe vine și pisica încordată pe labe, cu ghearele din față înțepându-l ușor în genunchi. Ochii omenești și cei de pisică se priveau peste un hău pe care cuvintele nu-l puteau traversa, dar pe care afecțiunea îl sărise.

– E vremea să mergem, rosti Underhill.

Lady May intră ascultătoare în naveta sferică. Underhill se asigură că pinsetul miniatural stătea fixat ferm, dar confortabil, la baza creierului ei. Îi vârî apoi labele în teci, astfel încât să nu se rănească în excitația luptei.

– Ești gata? o întrebă încetișor.

Ea își arcui spinarea, cât de mult îi permiteau legăturile și toarse ușor.

Underhill lăsă capacul și privi etanșantul întărindu-se în jurul lui. Pisica era închisă pentru câteva ore în containerul acela, până când, după terminarea misiunii, avea să fie scoasă de către un expert în tăierea cu arc scurt.

Ridică naveta și o introduse în tubul de ejecție. După aceea închise ușa, o încuie, se așeză pe scaun și își puse pinsetul.

Răsuci întrerupătorul.

Se afla într-o cămăruță mică, mică și caldă, caldă; trupurile celorlalți trei oameni se mișcau în preajma lui, iar luminile puternice din tavan îi apăsau pleoapele închise.

În timp ce pinsetul se încălzea, camera dispărea. Oamenii din ea deveneau grămăjoare strălucitoare de foc, cărbuni aprinși, foc roșu întunecat, cu conștiința vieții arzând aidoma tăciunilor dintr-un cămin.

Pinsetul se încălzise și mai mult; simți Pământul chiar sub el, simți nava deplasându-se, simți Luna rotindu-se după planetă, simți planetele și soarele cel bun și cald ce îndepărta Dragonii de pământul natal al oamenilor.

În sfârșit, era complet conștient.

Puterea telepatică ajungea la o depărtare de câteva milioane de mile. Mult deasupra eclipticii, simți praful cosmic remarcat mai devreme. Cu un fior de tandrețe și căldură, simți conștiința lui Lady May contopindu-se cu a sa. Conștiința ei era limpede și precisă, și în același timp clar definită în minte ca și aroma unui parfum. O simțea odihnitoare și liniștitoare. Îi simțea bucuria. Nu era tocmai un gând, ci o emoție primară.

Formau în sfârșit un tot.

Într-un ungher îndepărtat și micuț al minții sale, mai mic decât cea mai măruntă jucărie din copilăria lui, continua să fie conștient de existența camerei și a navei, precum și de cea a părintelui Moontree, vorbind prin telefon cu un căpitan Scaner la comanda navei.

Creierul prinsese ideea cu mult înainte ca urechile să recepționeze cuvintele. Sunetele urmau gândirii, așa cum tunetul de pe plajă urma fulgerului de deasupra oceanului.

–Camera de Luptă este gata. Pregătiți planoformul.

Jocul

Underhill era întotdeauna ușor exasperat de modul cum Lady May simțea evenimentele înaintea lui.

Se încordase în vederea fiorului pe care îl încerca întotdeauna cu planoformul, însă înregistră senzațiile ei înainte ca el să fi simțit ceva. Pământul se îndepărtase atât de mult, încât îi trebuiră câteva milisecunde până găsi soarele în colțul din dreapta sus al minții lui telepatice.

A fost un salt bun, își spuse. Încă patru, cinci hopuri și am ajuns.

La câteva sute de metri în afara navei, Lady May îi răspundea în gând: "Oh, om uriaș, generos și cald! Oh, Partener brav, prietenos, tandru și gigantic! E minunat cu tine, ești atât de bun, bun, bun, cald, cald, gata de luptă, gata de plecare, este atât de bine cu tine."

Underhill știa că ea nu gândea în cuvinte, ci mintea lui recepționa amalgamul de imagini emis de pisică, traducându-l în corespondențe umane.

Cu toate acestea, nici unul dintre ei nu era absorbit în jocul acela de tandrețe mutuală. El investiga undeva cu mult dincolo de sfera ei perceptivă, să vadă dacă nu se apropia ceva de navă. Era plăcut și nostim să faci două lucruri în același timp. Scotocea spațiul prin intermediul pinsetului și, simultan, gândea unul din gândurile ei rătăcite, un gând iubitor, plin de

afecțiune, pentru un fiu cu chipul auriu și o blăniță albă și incredibil de mătăsoasă.

În timp ce căuta prin spațiu, recepționă avertismentul ei.

–Sărim din nou!

Așa se și întâmplă. Nava se deplasase la al doilea planoform. Constelațiile erau altele. De astă dată, soarele se găsea la o depărtare incomensurabilă. Simțea cu greu până și stelele mai apropiate. Aici era tărâmul Dragonilor, aici în spațiul deschis și îndepărtat de stele. Underhill căută cu rapiditate în depărtare, încercând să prevadă pericolul, gata oricând să o trimită pe Lady May într-acolo.

Spaima îi izbi mintea brusc, clară, definită; aproape un șoc fizic.

West găsise ceva–ceva imens, lung, negru, rău, lacom și oribil. Îl aruncase într-acolo pe Captain Wow.

Underhill încercă să-și păstreze mintea limpede.

–Atenție! strigă el telepatic spre ceilalți, căutând s-o deplaseze pe Lady May.

Într-un colț al luptei, simți furia pasionată a lui Captain Wow, în vreme ce motanul persan detuna bombele cu lumină spre linia de praf ce amenința nava și pe oamenii dinăuntru.

Proiectilele ratară ținta cu puțin.

Praful își schimbă forma într-una de suliță.

Nu se scurseseră încă trei milisecunde.

Părintele Moontree vorbea cu cuvinte omenești, cu o voce curgând încet, precum siropul gros dintr-un borcan:

–C-ă-p-i-t-a-n-e...

Underhill presupuse că părintele voia să spună "Căpitane, acționează rapid!"

Lupta avea să se termina înainte ca părintele Moontree să termine ce avea de spus.

Alte câteva fracțiuni de milisecundă și Lady May se afla pe traiectoria optimă.

Acum ieșeau la iveală viteza și îndemânarea Partenerilor. Lady May reacționa mult mai repede decât el. Ea vedea

amenințarea sub forma unui Șobolan uriaș, năpustindu-se spre ei.

Lady May putea expedia bombele cu un discernământ ce îi lipsea lui Underhill.

El era conectat la mintea ei, dar nu o putea urmări.

Conștiința lui recepționă senzațiile rănii făcute adversarului. Nu semăna cu nimic pământean – o durere primară, nebună, care îi ardea pântecele.

Începu să se chircească în scaun.

În realitate, nu avusese timp să miște un singur mușchi și Lady May izbi dușmanul.

Cinci bombe fotonucleare fulgerară peste o sută de mii de mile. Durerea din corp și din creier îi dispăru.

Simți o undă de jubilare sălbatică, teribilă și funebră, trecând prin mintea lui Lady May, care își ucisese adversarul. Pisicile erau însă întotdeauna dezamăgite să descopere că dușmanii, simțiți ca niște Șobolani uriași, dispăreau în momentul culminant.

Îi simți apoi oboseala, durerea și teama, revărsându-se peste amândoi după încheierea luptei, mai rapidă decât un clipit din ochi. Simți în același timp atingerea fierbinte și înțepătoare a planoformului.

Nava efectuase un nou salt.

Îl simți pe Woodley transmițându-i mental: "Nu te mai obosi. Supraveghez eu cu bătrânul."

Un hop, și apoi din nou un altul.

Nu știu unde se află, până ce nu zări dedesubt luminile spațioportului Caledoniei.

Își reluă pinsetul, cu o oboseală fără de sfârșit, și o readuse pe Lady May în tubul de ejecție.

Era pe jumătate moartă de epuizare, dar îi simțea bătăile inimii, îi auzea pulsul cu mintea și prinse urma recunoscătoare a mulțumirilor ei.

Rezultatul

În internară în spitalul din Caledonia.

Doctorul era prietenos, dar ferm.

– Aproape că ai fost atins de Dragon. Efectiv, te-a ras în trecere. A fost atât de rapid încât va trece ceva timp până când vom reuși să dăm o explicație științifică. În orice caz, dacă mai dura numai câteva zecimi de milisecundă, erai bun de azilul de nebuni. Ce pisică ai avut cu tine?

Underhill simți cum cuvintele îi ieșeau încetișor. Vorbele erau un lucru extrem de complicat în comparație cu viteza, bucuria gândirii și limpezimea conectării a două minți. Cu toate acestea, vorbele erau singurele prin care se putea face înțeles de către oamenii bănali, așa cum era medicul acela.

Buzele i se mișcară cu greu, articulând cuvintele:

– Să nu ne numești Partenerii "pisici"! Au dreptul să fie Parteneri. Luptă pentru noi, în aceeași echipă. Ar fi trebuit să știi că noi nu le spunem niciodată "pisici", numai Parteneri. Ea ce face?

– Nu știu, răspunse doctorul pocăit. O să ne interesăm. Între timp, odihnește-te, bătrâne. E singurul lucru care te poate ajuta. Poți adormi, sau ai nevoie de un sedativ?

– Pot să dorm, încuviință Underhill. Vreau să știu ce este cu Lady May.

– Nu te interesează ce s-a întâmplat cu ceilalți oameni? interveni sora, puțin surprinsă.

– Nu au pățit nimic, zise Underhill. Știam asta înainte de a sosi aici.

Întinse brațele, suspină și zâmbi înspre ei. Îi văzu că se relaxează, că încep să se uite la el ca la un om, nu ca la un pacient.

– N-am nimic, le spuse Underhill. Vreau să știu când pot să-mi văd Partenerul.

Prin minte îi fulgeră un gând. Privi sălbatic spre medic.

– Doar n-au trimis-o mai departe cu nava?

– Mă interesez imediat, zise doctorul. Îl strânse încurajator de umăr și părăsi încăperea.

Sora ridică un șervet de pe cupa cu suc rece de fructe.

Underhill încercă să-i zâmbească. Ceva era în neregulă cu fata aceea. Ar fi dorit să o vadă plecând. La început fusese prietenoasă, dar acum era iarăși distantă. E neplăcut să fii telepat, se gândi el. Întotdeauna cauți în mințile oamenilor, chiar dacă nu îți răspund.

Brusc, sora se întoarse către el:

– Voi, pinliterii! Voi și pisicile voastre blestemate!

În timp ce se îndrepta spre ușă, Underhill îi pătrunse în minte. Se văzu pe sine: un erou surâzător, învești mântat în uniforma din piele, cu pinsetul ca o coroană regală strălucindu-i pe frunte. Își zări propriul chip, masculin și frumos, sclipind în mintea ei. Se văzu de la mare distanță și înțelese că sora îl ura.

În adâncul sufletului, îl ura. Îl ura pentru că era – așa credea ea – mândru, ciudat și bogat, mai bun și mai frumos decât cei aidoma ei.

Întrerupse contactul cu mintea femeii și îngropându-și fața în pernă, se gândi la Lady May.

"Este o pisică", își spuse. "Este doar o pisică."

Dar mintea lui nu o vedea așa – ea se afla mai presus de orice vis pe care ți l-ai putea face despre iuțeală, agerime, inteligență, grație și frumusețe; răbdătoare și fără pretenții.

Avea oare să găsească, vreodată, o femeie care să îi semene?

Arderea creierului

Reîntinerirea, implicată de unele pasaje ale **Doamnei care a navigat pe *Soul*** și menționată mult mai explicit aici, este posibilă datorită drogului santaclara (stroon), produs doar pe Norstrilia. Planeta Vechii Australii de Nord a fost menționată de Smith doar la câțiva ani de la publicarea acestui text, scris în 1955. Chiar și acum, semnele luxului și decăderii culturii Instrumentalității sunt vizibile. Putem deja să sesizăm începutul Revoluției Plăcerii, o tendință detestată de Cordwainer Smith în epoca sa, și pe care o vedea punând capăt vârstei eroice a viitorului său imaginar.

1. Dolores Oh

Vă spun, e trist; mai mult decât trist, este înspăimântător – deoarece e un lucru îngrozitor să pătrunzi în sus-și-afară, să zbori fără de zbor, să te miști printre stele ca o molie plutind printre frunze într-o seară de vară.

Dintre toți bărbații care conduceau navele mari în planoform, nici unul nu a fost mai brav și mai puternic decât Căpitanul Magno Taliano.

Scanerii dispăruseră de secole, iar efectul jonasoidal devenise atât de simplu și de ușor de stăpânit, încât traversarea anilor-lumină nu era mai dificilă pentru majoritatea pasagerilor marilor nave ca trecerea dintr-o încăpere în alta.

Pasagerii se deplasau ușor.

Nu și echipajul.

Iar dintre toți, căpitanului îi era cel mai greu.

Comandantul unei nave jonasoidale pornită într-o călătorie interstelară era un om supus la tensiuni copleșitoare și ieșite din comun. Arta depășirii tuturor complicațiilor spațiului semăna mai mult cu pilotarea pe apele turbulente de odinioară, decât cu mările liniștite pe care bărbați legendari le traversaseră odată în corăbii cu pânze.

Go-căpitan pe *Wu-Feinstein*, cea mai grozavă navă din categoria sa, era Magno Taliano.

Despre el se spunea că ar fi fost în stare să navigheze chiar și în iad doar cu mușchii ochiului său stâng, că ar fi despicat spațiul cu creierul său viu dacă instrumentele ar da greș...

Soția Go-căpitanului se numea Dolores Oh. Numele era de origine japoneză, provenit din cine știe ce idee a trecutului. Dolores Oh fusese cândva frumoasă, așa de frumoasă încât tăia răsuflarea bărbaților, transforma înțelepții în proști, dădea coșmaruri de voluptate și dorință celor tineri. Oriunde își făcea apariția, bărbații se certau și se luptau pentru ea.

În schimb, Dolores Oh era mai mândră decât permiteau limitele normale ale mândriei. Refuzase să se supună procesului obișnuit de reîntinerire. O dorință sfâșietoare, adunată în mai bine de o sută de ani, pusese probabil stăpânire pe sufletul ei. Poate că-și spusese singură, în fața speranței și terorii în care se transformă o oglindă pentru orișicine, într-o încăpere liniștită:

–Sigur sunt tot eu. Trebuie să existe ceva în mine mai presus de frumusețea chipului, trebuie să mai fie altceva decât delicatețea pielii și trăsăturile întâmplătoare ale bărbiei și obrazului.

Pe cine altcineva au iubit bărbații dacă n-am fost eu însămi? Oare voi reuși vreodată să aflu cine sunt, sau ce sunt, dacă nu las frumusețea să piară, ca să trăiesc mai departe în trupul pe care vârsta mi-l va da?

Îl întâlnise pe Go-căpitan și se căsătorise cu el într-o poveste de dragoste ce iscase vorbe pe patruzeci de planete și paralizase de uimire jumătate din liniile navale.

Magno Taliano se afla pe atunci la începutul carierei sale

strălucite. Spațiul, v-o putem mărturisi, e dur – dur ca apele învolburate de cea mai cumplită din furtuni, pline de primejdii pe care numai oamenii cei mai sensibili, mai rapizi și mai îndrăzneți le puteau ocoli.

Cel mai bun dintre toți bărbații de vârsta și de clasa lui, surclasându-i, depășindu-și seniorii, era Magno Taliano.

Ca el să se căsătorească cu cea mai frumoasă femeie din patruzeci de lumi era ca nunta dintre Heloïse și Abelard, ori ca romanța de neuitat dintre Helen America și domnul Greyno-more.

Vasele Go-căpitanului Magno Taliano deveniră mai frumoase an de an, secol după secol.

Pe măsură ce navele îi deveneau mai bune, el obținea întotdeauna ce era mai bun. Își menținea o superioritate atât de copleșitoare asupra celorlalți Go-căpitani, încât nu se putea închipui ca cea mai bună navă a omenirii să vâslească prin asprimile și incertitudinile spațiului bidimensional fără să-l aibă pe el la cârmă.

Stop-căpitanii se mândreau să se avânte în spațiu alături de el. (Deși nu aveau altceva de făcut în afară de verificarea întreținerii vasului, a încărcării și descărcării când se găseau în spațiul normal, Stop-căpitanii se ridicau totuși deasupra oamenilor obișnuiți, în lumea lor deosebită, o lume cu mult însă sub universul maiestuos și plin de aventură al Go-căpitanilor.)

Magno Taliano avea o nepoată care, potrivit stilului modern, folosea un nume geografic ca să se prezinte: i se spunea "Dita din Marea Casă Sudică".

Când Dita urcă la bordul lui *Wu-Feinstein*, auzise deja multe legate de Dolores Oh, mătușa ei prin alianță care fermecase cândva bărbații multor lumi. Dita se văzu complet nepregătită pentru ceea ce descoperi la fața locului.

Dolores o salută cu destulă politețe, dar amabilitatea ei nu era decât o pompă absorbantă de neliniște hidoasă, prietenia nimic altceva decât cea mai uscată batjocură, salutul în sine un atac.

Ce este cu femeia asta? gândi Dita.

Ca și cum i-ar fi răspuns gândurilor, Dolores rosti cu voce tare:

– E plăcut să întâlnesc o femeie care nu încearcă să mi-l ia pe Taliano. Îl iubesc. Mă crezi? Mă crezi?

– Desigur, răspunse Dita. Privi chipul distrus al lui Dolores Oh, teroarea visătoare din ochii ei, și înțelese că Dolores depășise limitele coșmarului, transformându-se într-un veritabil demon al regretelor, o fantomă posesivă sorbind vitalitatea soțului ei, detestând tovărășia altora, urând prietenia, respingând chiar cele mai întâmplătoare cunoștințe, întrucât se temea veșnic și fără limite că nu însemna nimic în sine, întrucât era speriată că în lipsa lui Magno Taliano s-ar pierde complet în cel mai negru vârtej astral.

Magno Taliano intră pe ușă.

Își văzu soția și nepoata împreună.

Cu Dolores Oh trebuie să se fi obișnuit. În ochii Ditei, Dolores era mai înfricoșătoare decât o reptilă înnoroiată ridicând-și capul rănit și veninos, cu furie și foame oarbă. Dar pentru Magno Taliano, femeia îngrozitoare stând asemeni unei vrăjitoare lângă el, era cumva fata frumoasă pe care o vrăjise și cu care se căsătorise în urmă cu o sută șaizeci și patru de ani.

El îi sărută obrazul veștejit, mângâie părul uscat și ațos, se uită în ochii lacomi bântuiți de spaimă ca și cum ar fi fost ochii unui copil iubit. Spuse, ușor și cu blândețe:

– Fii bună cu Dita, draga mea.

Își continuă drumul pe coridor până în sanctuarul interior al camerei de planoform.

Stop-căpitanul îl aștepta. Afară, pe planeta lui Sherman, briza parfumată a acelei lumi încântătoare sufla prin ferestrele deschise ale navei.

Wu-Feinstein, cea mai grozavă navă din categoria ei, nu avea nevoie de pereți metalici. Fusese construită să se asemene cu un orășel preistoric, antic, denumit Mount Vernon, iar atunci

când naviga printre stele se învăluia în propriul câmp rigid de forță.

Pasagerii petreceau câteva ore plimbându-se pe iarbă, bucurându-se de încăperile spațioase, discutând sub un simulacru minunat de cer cu atmosferă.

Doar în sala de planoform, Go-căpitanul știa ce se întâmplase în realitate. Go-căpitanul, înconjurat de pinliterii săi, purta nava dintr-o compresie în alta, sărind frenetic și fierbinte în spațiu, uneori un an-lumină, alteori o sută, salt, salt, salt, până ce vasul, dirijat de atingerile ușoare ale minții căpitanului, depășea pericolele a milioane și milioane de lumi, ajungea la destinație și ateriza ușor precum o pană peste altele, așezată într-un peisaj brodat și decorat, unde pasagerii coborau la fel de simplu ca și cum nu ar fi făcut nimic altceva decât să petreacă o după-amiază într-un plăcut conac vechi, la margine de râu.

2. Rotaplaca lipsă

Magno Taliano își salută pinliterii. Stop-căpitanul se aplecă cu deferență din pragul camerei de planoform. Taliano îl privi cu ochi aspri, dar cu prietenie sănătoasă. Cu o curtoazie austeră și formală, întrebă:

– Domn și Coleg, totul este pregătit pentru efectul jonasoidal?

Stop-căpitanul se înclină și mai ceremonios.

– Cu adevărat gata, Domn și Stăpân.

– Rotaplăcile sunt la locul lor?

– Cu adevărat la loc, Domn și Stăpân.

– Pasagerii în siguranță?

– Pasagerii sunt în siguranță, numărați, fericiți și pregătiți, Domn și Stăpân.

Apoi veni ultima și cea mai serioasă întrebare:

– Pinliterii mei sunt încălziți, cu pinseturile gata de luptă?

– Gata de luptă, Domn și Stăpân. Cu aceste cuvinte, Stop-

căpitanul se retrase. Magno Taliano le zâmbi pinliterilor. Prin mințile tuturor trecu același gând.

Cum a fost în stare un bărbat așa de plăcut să rămână alături de o ciumă ca Dolores Oh? Cum a putut vrăjitoarea, oroarea aceea, să fie cândva o frumusețe? Cum a reușit fiara aceea să fie vreodată femeie, și mai cu seamă divina și strălucitoarea Dolores Oh, a cărei imagine încă o mai vedem din vreme în vreme în 4-D?

Și plăcut era el în continuare, în ciuda lungilor ani petrecuți alături de Dolores Oh. Singurătatea și lăcomia ei îl puteau stoarce ca un coșmar, însă puterea lui era mai mult decât suficientă pentru amândoi.

Nu era oare căpitanul celei mai mari nave lansate printre aștri?

Chiar în vreme ce pinliterii îi răspundeau la zâmbet, cu mâna dreaptă apăsă pârghia aurie de ceremonial a vasului. Acest instrument singur era mecanic. Toate celelalte comenzi din navă se executau demult telepatic și electronic.

În sala planoform cerurile negre deveniră vizibile, iar țesătura spațiului crescu vertiginos în jurul lor ca apa clocotind la baza unei cascade. În afara acelei unice încăperi, pasagerii se plimbau încă liniștiți pe pajiștile parfumate.

Pe peretele din fața lui, stând împietrit pe fotoliul său de Go-căpitan, Magno Taliano simți formarea unui model care în trei sau patru sute de milisecunde avea să-i indice unde se afla, arătându-i cum anume să se miște după aceea.

Mișcă vasul cu impulsurile propriului creier, pentru care peretele constituia un complement superlativ.

Peretele era o zidărie vie de rotapläci, hărți laminate, o sută de mii de hărți la centimetru, preselectate și preasamblate pentru toate eventualitățile posibile ale unei călătorii care, de fiece dată, purta vasul peste imensități doar pe jumătate cunoscute de timp și spațiu. Nava se avântă, așa cum făcuse și până atunci.

Steaua nouă se focaliză.

Magno Taliano aștepta ca peretele să-i indice locul unde se găsea, pregătit (în parteneriat cu zidul), să arunce nava înapoi în desenul spațial, purtând-o în salturi uriașe de la sursă la destinație.

De această dată nu se întâmplă nimic.

Nimic?

Pentru prima oară într-o sută de ani mintea sa cunoscu panica.

Era exclus să nu se întâmple nimic. Nu *nimic*. Ceva trebuia să se focalizeze pe perete.

Mintea lui pătrunse între rotapläci și înțelese cu o devastare situată dincolo de orice limită a suferinței umane, că se rătăciseră cum nici o altă navă nu se mai rătăcise până atunci. Printr-o eroare nemaicomisă vreodată în istoria omenirii, întregul perete era alcătuit din duplicatele aceleași rotapläci.

Mai rău chiar, placa de întoarcere urgentă se pierduse. Se găseau printre stele pe care nimeni dintre ei nu le mai văzuse, poate la cinci sute de milioane de mile apropiere, poate la patruzeci de parseci[1].

Iar rotaplaca dispăruse.

Iar ei aveau să moară.

După ce energia navei se va epuiza, gerul și întunericul și moartea îi vor zdrobi în cel mult câteva ore. Și cu asta s-ar termina totul pentru *Wu-Feinstein*, totul pentru Dolores Oh.

3. Secretul bătrânului creier neguros

În afara sălii de planoform a lui *Wu-Feinstein*, pasagerii nu aveau motiv să înțeleagă că se pierduseră în nimicul absolut.

Dolores Oh se legăna într-un balansoar vechi. Fața ei slabă

(1) Unitate de măsură pentru lungime folosită în astronomie, egală cu depărtarea până la punctul din care raza medie a orbitei Pământului se vede sub un unghi de o secundă, adică $3{,}08 \times 10^{13}$ km (n.ed.)

privea fără plăcere râul imaginar care curgea la marginea pajiștei. Dita din Marea Casă Sudică ședea pe o rogojină, lângă genunchii mătușii sale.

Dolores povestea despre o călătorie întreprinsă pe când fusese tânără și vibra de frumusețe, o frumusețe ce aducea necazuri și ură oriunde călca.

– ... așa că ostașul îl omorî pe căpitan, după care veni în cabina mea și-mi spuse: "Acum trebuie să te măriți cu mine. Am renunțat la tot pentru tine." Iar eu i-am răspuns: "Niciodată nu ți-am zis că te iubesc. E drăguț din partea ta că te-ai luptat, și într-un fel, cred că reprezintă un compliment adus frumuseții mele, dar asta nu înseamnă că-ți aparțin. Cine crezi că sunt, la urma urmei?"

Dolores Oh scoase un suspin urât și uscat, ca trosnetul unor crengi înghețate de un vînt sub zero grade.

– Așadar vezi tu, Dita, să fii frumoasă ca tine nu e un răspuns. O femeie trebuie să fie ea însăși ca să descopere ce anume este. Eu știu că soțul și stăpânul meu, Go-căpitanul, mă iubește deoarece frumusețea mi s-a șters, și în acest fel nu mă poate iubi decât *pe mine*, nu-i așa?

O siluetă ciudată își făcu apariția pe verandă. Era un pinliter în costum de luptă. Pinliterii nu părăseau niciodată sala de planoform și era mai mult decât neobișnuit ca unul din ei să apară printre pasageri.

Se înclină înaintea celor două doamne și rosti cu deosebită curtoazie:

– Doamnelor, vă rog să veniți în camera de planoform. Avem nevoie de dumneavoastră acum ca să-l vedeți pe căpitan.

Mâna lui Dolores sări la gură. Gestul fu la fel de automat ca mușcătura unui șarpe. Dita simți că mătușa ei aștepta dezastrul de o sută de ani și mai bine, că mătușa ei tânjea după ruina soțului tot așa cum unii oameni tânjesc după dragoste, iar alții după moarte.

Dita nu spuse nimic. Nici Dolores, răzgândindu-se se pare, nu rosti nici un cuvânt.

Îl urmară în tăcere pe pinliter în planoform.

Ușa grea se închise în spatele lor.

Magno Taliano stătea încă nemișcat în fotoliul de căpitan.

Vorbi foarte rar, cu glasul sunând ca o înregistrare pusă pe turație scăzută, pe un antic patefon.

– *Ne-am pierdut în spațiu, draga mea*, zise vocea glacială, fantomatică a comandantului, aflat încă în transa de Go-căpitan. *Ne-am rătăcit și m-am gândit că dacă mintea ta mă va ajuta, poate vom descoperi o cale de întoarcere.*

Dita vru să vorbească.

Un pinliter i se adresă:

–Spune fără teamă, draga mea. Ai vreo sugestie?

–De ce nu ne întoarcem, pur și simplu? Ar fi umilitor, totuși mai bine decât să murim. Să folosim rotaplaca de urgență și să mergem drept acasă. Lumea îi va ierta o singură greșeală lui Magno Taliano, după mii de călătorii strălucite și încununate de succes.

Pinliterul, un tânăr destul de drăguț, prezenta calmul și prietenia unui medic informându-și pacientul de o moarte sau o mutilare iminentă.

– Imposibilul s-a produs, Dita a Marii Case Sudice. Toate rotaplăcile sunt greșite. Toate sunt la fel și nici măcar una nu e bună ca să ne întoarcem.

Cu aceasta, cele două femei aflară în ce situație se găseau. Știau că spațiul le va sfâșia tot așa cum sunt scoase firele dintr-o funie, că vor muri încetul cu încetul pe măsură ce orele se vor scurge, iar materialul trupurilor lor se va topi, câteva molecule risipindu-se aici și altele dincolo. Sau, dimpotrivă, puteau să moară imediat, dacă Go-căpitanul hotăra sinuciderea lui și a navei mai degrabă decât să aștepte o moarte lentă. Dacă credeau în religie, se mai puteau ruga.

Pinliterul îi spuse Go-căpitanului încremenit:

– Credem că distingem un model familiar la marginea propriului dumneavoastră creier. Ne dați voie să cercetăm?

Taliano încuviință foarte încet, foarte grav.

Pinliterul rămase nemișcat.

Cele două femei priveau. Nu se întâmpla nimic vizibil, dar ele erau conștiente că, dincolo de limitele vederii și totuși sub ochii lor, se juca o mare dramă. Mințile pinliterilor sondau adânc creierul Go-căpitanului înghețat, căutând printre sinapse secretul celei mai firave posibilități de salvare.

Minutele se scurgeau și păreau să fie ore.

Într-un sfârșit, pinliterul vorbi:

–Ne-am oprit în porțiunea de mijloc a creierului, Căpitane. La marginea paleocortexului dumneavoastră există un model stelar care aduce cu colțul stânga-sus din spatele prezentei noastre poziții.

Pinliterul râse nervos.

–Vrem să știm, sunteți în stare să conduceți nava acasă doar cu creierul?

Magno Taliano își privi inchizitorul cu ochi tragici. Vocea i se auzi încă o dată încet, întrucît nu îndrăznea să părăsească transa ce menținea întreaga navă în stază.

–Adică dacă sunt capabil să dirijez vasul doar cu mintea singură? Creierul mi-ar arde, iar nava oricum ar fi pierdută...

–Dar suntem pierduți, pierduți, pierduți, țipă Dolores Oh. Chipul i se animase cu o speranță hidoasă, o foame de ruină, o lăcomie pentru dezastru. Strigă către soțul ei:

–Trezește-te, iubitule, și să murim împreună! Cel puțin vom fi fiecare al celuilalt pentru totdeauna!

–De ce să murim? rosti calm pinliterul. Vorbește tu cu el, Dita.

–De ce să nu încerci, Domnule și Unchiul meu? spuse Dita.

Magno Taliano își întoarse încet fața spre nepoata sa. Din nou vocea îi sună spartă:

–Dacă o fac, voi ajunge un nebun, un copil sau un cadavru. O voi face însă pentru tine.

Dita studiase munca Go-căpitanilor și știa destul de bine că, dacă pierderea paleocortexului nu îmbolnăvea intelectual personalitatea, în schimb înnebunea omul din punct de vedere emoțional. Cu cea mai vârstnică parte a creierului distrusă, controlul fundamental al ostilității, foamei și sexului dispărea. Cel mai feroce animal și cel mai strălucit om erau reduși la un numitor comun – o stare de prietenie infantilă, în care voluptatea și joaca și o foame ușoară dar de neastâmpărat deveneau atributele eternității zilelor lor.

Magno Taliano nu aștepta.

Întinse o mână înceată și strânse brațul lui Dolores Oh.

–În timp ce eu voi muri, vei fi în sfârșit sigură că te iubesc.

Încă o dată femeile nu spuseră nimic. Înțeleseseră că se aflau acolo pentru a-i oferi lui Magno Taliano o ultimă privire asupra propriei vieți.

Un pinliter tăcut îndreptă un fascicul-electrod direct în paleocortexul Căpitanului Magno Taliano.

Sala planoform se însufleți. Ceruri stranii se rotiră în jurul lor ca laptele agitat într-un bol.

Dita constată că parțiala sa capacitate telepatică funcționa fără ajutorul unui aparat. Simțea cu mintea peretele mort al rotaplăcilor. Era conștientă de legănarea lui *Wu-Feinstein* sărind dintr-un loc în altul, la fel de nesigură ca un om traversând un râu, sărind pe stânci acoperite de gheață.

Într-un mod bizar, pricepu chiar că partea paleocorticală a creierului unchiului său ardea în cele din urmă, că desenele stelare înghețate în rotaplăci dăinuiau în modelele infinit de complexe ale propriilor sale amintiri, și că, sprijinit de pinliterii telepatici, el își ardea creierul celulă cu celulă cu scopul de a găsi un drum spre destinație. Era într-adevăr ultima sa călătorie.

Dolores Oh își fixa soțul, o lăcomie înfometată acoperind orice altă expresie pe chipul ei.

Încetul cu încetul, fața lui se relaxă și se prosti.

Dita vedea cum creierul mijlociu ardea complet, în vreme ce comenzile vasului căutau cu sprijinul pinliterilor, un ultim curs spre port, în cel mai magnific intelect al timpului.

Brusc, Dolores Oh îngenunche hohotind de plâns lângă brațul soțului ei.

Un pinliter o atinse pe Dita.

–Am ajuns la destinație, spuse el.

–Iar unchiul meu?

Pinliterul o privi într-un fel ciudat.

Fata realiză că omul îi vorbise fără să-și miște buzele – vorbind minte către minte, în cea mai pură legătură telepatică.

–Nu înțelegi?

Ea dădu din cap confuză.

Pinliterul repetă accentuat încă o dată:

–În vreme ce unchiul tău își ardea creierul, tu i-ai preluat abilitățile. Nu simți? Ai devenit tu însăți Go-căpitan și încă unul dintre cei mai mari.

–Iar el?

Pinliterul direcționă un gând de milă către ea.

Magno Taliano se ridicase de pe scaun și era condus afară din cameră de soția și consoarta sa, Dolores Oh. Avea zâmbetul amabil al unui idiot, iar chipul, pentru prima dată în mai bine de o sută de ani, îi tremura de dragoste timidă și prostuță.

Crima și gloria Comandantului Suzdal

Aceasta este una din puținele povestiri ale lui Smith care abordează modul cum multe din lumile cele mai stranii ale universului Instrumentalității au fost colonizate – și prețul ce a trebuit adeseori să fie plătit. Este totodată una din cele mai explicite prezentări a modalităților de acțiune ale Instrumentalității, în același timp strălucite, iluminate și totalmente lipsite de milă și morală – în misiunea ei fără de sfârșit de salvgardare a omenirii și de păstrare a puterii. Numele lui Suzdal provine de la un oraș rusesc.

Nu citiți această povestire; întoarceți repede pagina. Povestirea ar putea să vă deranjeze și oricum, probabil că o cunoașteți deja. Este o poveste extrem de tulburătoare. Toată lumea o știe. Gloria și crima Comandantului Suzdal a fost relatată într-o mie de feluri diferite. Să nu ajungeți să înțelegeți că ea este și reală.

Nu este. Absolut deloc. Nu există nici un pic de adevăr în ea. Nu există nici o planetă ca Arachosia, nici o populație precum klopții și nici o lume asemănătoare Catland-ului[1]. *Toate sunt pur și simplu imaginare, nu s-au întâmplat, uitați de ele, mergeți și citiți altceva.*

(1) Lumea pisicilor, în limba engleză (n.ed.)

Începutul

Comandantul Suzdal fusese trimis într-o navă scoică să exploreze cele mai îndepărtate margini ale galaxiei. Vasul lui era considerat crucișător, însă el era singurul pasager. Fusese echipat cu hipnotice și cuburi pentru a i se oferi iluzia tovărășiei unei mulțimi de oameni prietenoși, pe care putea să îi conjure din propriile halucinații.

Instrumentalitatea mersese până acolo încât îi lăsase și o oarecare libertate de alegere a însoțitorilor săi imaginari, fiecare din ei inserat într-un cubuleț de ceramică conținând creierul unui animal minuscul, impresionat cu personalitatea respectivei ființe umane.

Suzdal, un bărbat scund și îndesat cu zâmbet larg, se arătă hotărât în privința necesităților sale.

– Dați-mi doi ofițeri buni de securitate. Sunt capabil să conduc nava, totuși plec în necunoscut și voi avea nevoie de ajutor ca să fac față eventualelor probleme.

Funcționarul de la îmbarcare se arătă mirat:

– N-am auzit niciodată ca un comandant de crucișător *să ceară* ofițeri de securitate. Cei mai mulți îi consideră o pacoste.

– Nu-i nimic, replică Suzdal. Eu unul nu-i consider așa.

– Nu vreți niște jucători de șah?

– Pot să joc șah cât doresc folosind computerele de rezervă. Nu trebuie decât să reduc tensiunea și ele încep să piardă. La putere maximă, mă bat întotdeauna.

Funcționarul îi aruncă o privire ciudată. Nu era tocmai un rânjet, însă expresia îi devenise în același timp intimă și neplăcută.

– Ce părere aveți de alți însoțitori? întrebă el cu o notă stranie în glas.

– Am o grămadă de cărți, răspunse Suzdal. Și oricum, nu voi lipsi decât câțiva ani terestri.

– În timp local subiectiv s-ar putea să însemne câteva mii de ani, chiar dacă timpul va începe să se deruleze invers când vă veți apropia iarăși de Pământ, aprecie oficialul. Și nu mă refeream la cărți, repetă cu același ton ciudat și indiscret.

Suzdal clătină încet din cap, trecându-și mâna prin părul blond. Ochii săi albaștri erau sinceri și îl țintuiră pe interlocutor.

– Ce vrei să spui atunci, dacă nu cărți? Navigatori? Am navigatori, ca să nu-i mai menționez pe oamenii-testoasă. Sunt o companie bună, dacă le vorbești suficient de rar și le dai timp destul să îți răspundă. Nu uita, am mai fost afară...

Oficialul își scuipă oferta:

– Dansatoare. FEMEI. Concubine. Nu vreți nimic din toate astea? Suntem capabili să vă imprimăm pe cub chiar și nevasta. Ea ar putea să fie astfel alături de dumneavoastră în fiecare zi în care veți fi treaz.

Suzdal îl privi cu un dezgust copleșitor.

– Pe Alice? Adică vreți să călătoresc împreună cu fantoma ei? Cum s-ar simți adevărata Alice când mă voi întoarce? Să nu-mi spui că o veți închide într-o minte de șoarece?! Ce îmi oferiți voi este delir. Iar eu trebuie să-mi păstrez cumpătul acolo în exterior, cu timpul și spațiul rostogolindu-se în valuri uriașe în jurul meu. Voi fi și așa destul de nebun. Nu uita că am mai fost acolo înainte. Să mă întorc la Alice cea adevărată va reprezenta cel mai important factor de stabilitate. Mă va ajuta să mă întorc acasă. Apoi glasul lui Suzdal trecu pe un ton întrebător și intim: Să nu-mi spui că sunt mulți comandanți de crucișător care cer să zboare împreună cu neveste imaginare? Ar fi dezgustător, după părerea mea. Procedează mulți așa?

– Noi suntem aici ca să vă îmbarcăm la bordul navei, nu să discutăm ce fac sau ce nu fac alți ofițeri. Uneori considerăm că este bine să existe o companie feminină alături de comandant, chiar dacă e închipuită. Dacă veți găsi vreodată printre stele ceva care să ia formă de femeie, s-ar putea să deveniți foarte vulnerabil.

–Femei, în spațiu? Prostii! exclamă Suzdal.

–S-au întâmplat lucruri și mai stranii, insistă oficialul.

–Nu așa ceva, replică Suzdal. Durere, demență, distorsiune, panică fără sfârșit, foame nebună – da, la astea mă aștept să trebuiască să le-nfrunt. Vor fi acolo. Însă nu femei, nici una. Îmi iubesc soția și nu-mi voi petrece timpul imaginându-mi singur femei. La urma urmei, îi voi avea la bord pe oamenii-țestoasă, iar ei își vor lua puii. Voi avea o familie întreagă să o urmăresc și din care să fac parte. Am să pot organiza chiar petreceri de Crăciun pentru cei mici.

–Ce fel de petreceri sunt astea? întrebă funcționarul.

–Doar un ritual străvechi și amuzant, despre care am auzit de la un alt pilot. Le dai tuturor tinerilor cadouri, o dată la fiecare an subiectiv.

–Pare drăguț, aprecie oficialul, cu vocea devenită categorică și obosită. Deci refuzați să luați o femeie-cub pe vas. N-ar trebui să o activați decât dacă ați avea realmente nevoie de ea.

–Nu ai zburat niciodată, nu-i așa? întrebă Suzdal.

Omul se fâstâci:

–Nu, zise fără viață.

–Mă voi gândi la tot ce-i pe navă. Eu unul sunt un om vesel și prietenos. Lasă-mă să-mi văd de drum cu oamenii-țestoasă. Nu sunt tocmai vioi, însă sunt grijulii și liniștiți. Două mii de ani în timp subiectiv înseamnă mult. Nu mă pune să iau decizii suplimentare. Voi avea suficientă treabă conducând nava. Lasă-mă singur cu oamenii-țestoasă, cu ei m-am înțeles bine și înainte.

–Dumneata ești căpitanul, spuse funcționarul de îmbarcare. Vom face cum ceri.

– Perfect, surâse Suzdal. Poate că ai de-a face cu mulți indivizi ciudați, dar eu nu mă număr printre ei.

Cei doi bărbați își zâmbiră reciproc și echiparea vasului se termină.

Crucișătorul însuși era manevrat de oameni-țestoasă, ce îmbătrâneau așa de lent, încât, în vreme ce Suzdal avea să

treacă de marginea galaxiei, lăsând miile de ani – numărați local – să se scurgă pe lângă patul său de gheață, ei urmau să se succeadă generație după generație, instruindu-și copiii în treburile navei, istorisindu-le poveștile unui Pământ pe care nu-l vor vedea niciodată, citind corect computerele, pentru a-l deștepta pe Suzdal doar în momentele când era necesară intervenția și inteligența umană. Suzdal se trezea din când în când, își îndeplinea sarcinile și se culca la loc. Trăia senzația că plecase de numai câteva luni.

Luni, zău! Călătorea de mai bine de zece mii de ani subiectivi când a întâlnit capsula sirenă.

Arăta ca o capsulă obișnuită de salvare. Genul de obiect lansat adeseori în spațiu pentru a indica vreo complicație a destinului uman rătăcit printre aștri. Această capsulă părea să fi străbătut o distanță uriașă, iar de la ea Suzdal află povestea Arachosiei.

Povestea era falsă. Creierele unei întregi planete – geniul sălbatic al unei rase nefericite și răuvoitoare – se consacraseră misiunii de a prinde și de a atrage în cursă un pilot normal al Bătrânului Pământ. Povestea cântată de capsulă dezvăluia personalitatea bogată a unei femei minunate, cu voce de contralto. Parțial era adevărată. Parțial, apelurile erau adevărate. Suzdal ascultă povestea iar ea se scufundă, asemeni unei opere măiestru orchestrate, direct în fibrele creierului său. Dacă ar fi cunoscut realitatea, altfel s-ar fi petrecut lucrurile.

Astăzi, toată lumea cunoaște povestea adevărată a Arachosiei, istoria amară și îngrozitoare a unei planete-paradis, preschimbată în infern. Modul în care oamenii au ajuns să fie altceva decât oameni. Povestea evenimentelor întâmplate departe, acolo, în cel mai îngrozitor loc din univers.

El ar fi fugit dacă ar fi cunoscut adevărul. Dar nu putea atunci să înțeleagă ce cunoaștem noi acum:

Nu era posibil ca omenirea să întâlnească locuitorii teribili ai Arachosiei, fără ca aceștia să nu îi urmărească acasă, adu-

cându-le o durere mai mare decât tortura, o nebunie mai rea decât demența, o boală depășind orice molimă imaginabilă. Arachosienii deveniseră neoameni și totuși, în adâncul personalității lor, rămăseseră oameni. Cântau cântece unde își preamăreau propria deformitate, lăudându-se pentru oribilitatea în care se transformaseră și, cu toate acestea, în cântecele, în baladele lor, tonurile de orgă ale refrenului răsunau mereu,

Și îl jelesc pe om!

Ei știau ce sunt și se urau pentru aceasta. Urându-se, căutau ființele umane.

Poate că încă le mai caută.

Instrumentalitatea a depus deja toate eforturile ca arachosienii să nu ne găsească niciodată, răspândind o rețea înșelătoare de camuflaj de-a lungul marginilor galaxiei, pentru a se asigura definitiv că acel popor pierdut și distrus nu ne va descoperi. Instrumentalitatea cunoaște și ne apără lumea, pe a noastră și celelalte lumi ale omenirii, împotriva deformității create în Arachosia. Nu vrem să avem nimic de-a face cu Arachosia. Nu ne vor găsi.

De unde să știe Suzdal toate acestea?

Era prima oară când cineva îi întâlnea pe arachosieni, iar el auzise doar un mesaj unde o voce de elf cânta o melodie de tristețe, folosind cuvintele perfect clare ale Limbii Comune ca să spună o poveste atât de tristă, de abominabilă, încât omenirea nu a uitat-o încă. În esență, povestea era foarte simplă. Iată ce a auzit Suzdal și ce învață lumea de atunci.

Arachosienii erau coloniști. Coloniștii plecau cu nave fotonice cu pânze, care trăgeau în urma lor capsulele cu viață. Asta reprezenta prima lor posibilitate de călătorie.

Sau, puteau utiliza nave planoform, vase pilotate de oameni iscusiți ce ieșeau în spațiul$_2$ și reveneau apoi în universul nostru.

Ori, pentru distanțe cu adevărat mari, puteau folosi o altă combinație: capsule individuale împachetate împreună într-o navă-scoică, variantă gigantică a însăși navei lui Suzdal. Pasagerii înghețați, mașinile treze, nava lansată către și dincolo de viteza luminii, aruncată sub spațiu, ieșind din el la întâmplare și căutând o țintă potrivită. Ridica un risc, însă oamenii curajoși și-l asumau. Dacă nu era aleasă nici o destinație, aparatele ar fi cercetat spațiul o veșnicie, în vreme ce trupurile, deși protejate de gheață, s-ar fi stricat puțin câte puțin, scânteia vieții stingându-se în final din ele.

Navele-scoică constituiau răspunsul omenirii la suprapopulație, problemă pe care nici Pământul, nici planetele sale fiice nu erau capabile să o rezolve. Navele-scoică îi purtau pe îndrăzneți, pe aventurieri, romantici și pe doritori, uneori chiar pe criminali, afară printre stele. Adesea urma acestor vase se pierdea. Exploratorii de frontieră, Instrumentalitatea, descopereau uneori ființe umane, orașe și civilizații inferioare ori avansate, triburi sau familii, acolo unde navele-scoci izbutiseră să ajungă, mult dincolo de limitele extreme ale universului uman, acolo unde instrumentele de cercetare descoperiseră o planetă de tip terestru iar nava, asemeni unei insecte muribunde, se apropiase, își deșteptase pasagerii, își sfâșiase singură carcasa, distrugându-se odată cu predarea călătorilor nou născuți la destinație.

Arachosia a părut o lume bună bărbaților și femeilor sosiți să o colonizeze. Plaje frumoase, cu faleze nesfârșite ridicându-se deasupra apelor. Două luni mari, strălucitoare, pe cer, un soare nu prea depărtat. Mașinile analizaseră în prealabil atmosfera și prelevaseră mostre de apă, împrăștiaseră forme specifice de viață ale Bătrânului Pământ în atmosferă și în mări, astfel că pasagerii se treziseră auzind ciripitul păsărelelor și știind că peștii se adaptaseră deja în oceane, înotând și înmulțindu-se. Părea o viață frumoasă și îmbelșugată. Lucrurile mergeau bine.

Lucrurile mergeau foarte, foarte bine pentru arachosieni.

Acesta este adevărul.

Așa povestise și capsula.

Din acest punct însă, versiunile începeu să difere.

Capsula nu a relatat adevărul înspăimântător și jalnic despre Arachosia. Inventase un set de mincjuni plauzibile. Vocea ieșită telepatic din capsulă aparținea unei femei mature, caldă și fericită – o femeie încă tânără, cu un contralto superb.

Suzdal aproape că se imagină discutând cu ea, atât de puternică îi era personalitatea. De unde să știe că era păcălit, înșelat, prins în capcană?

Suna bine și onest.

– Și apoi, spuse vocea, am fost loviți de boala arachosiană. Nu aterizați. Rămâneți pe loc. Vorbiți cu noi. Spuneți-ne despre medicamente. Copiii noștri mor, fără motiv. Fermele noastre sunt bogate, iar grâul este mai auriu decât era pe Pământ, prunele mai roșii, florile mai albe. Tuturor le merge bine, numai oamenilor nu. Tinerii noștri mor... sfârși femeia cu un suspin.

– Există vreun simptom? gândi Suzdal, și imediat, ca și cum i-ar fi citit gândul, capsula continuă:

– Mor fără motiv. Nimic pe care medicina noastră să îl poată examina, nimic pe care știința noastră să îl identifice. Mor. Populația scade. Oameni, nu ne dați uitării! Omule, oricine ai fi, vino repede, vino acum să ne ajuți! Dar pentru binele tău, nu ateriza. Stai departe de planetă și privește-ne pe ecrane ca să duci vorbă înapoi acasă despre acei copii ai omenirii, pierduți printre stelele cele mai îndepărtate și străine!

Străine, într-adevăr!

Adevărul era cu mult mai straniu și extrem de urât.

Suzdal fu convins de veridicitatea mesajului. Fusese selecționat pentru această călătorie deoarece avea o fire bună, era inteligent și curajos; apelul îi atinsese corzile tuturor celor trei calități.

Mai târziu, mult mai târziu, după arestarea lui, Suzdal a fost întrebat:

– Suzdal, nebunule, de ce nu ai verificat mesajul? Ai periclitat siguranța tuturor civilizațiilor pentru un apel prostesc!

– Nu era prostesc! a ripostat Suzdal. Capsula aceea de salvare avea o voce tristă, minunată de femeie și povestea se potrivea.

– Cu ce anume? continuase investigatorul, monoton și calm.

Vocea lui Suzdal sunase obosită și tristă atunci când replicase:

– Se potrivea cu conținutul cărților mele. Cu ceea ce știam. Fără să vrea, adăugase: Și cu propria mea judecată...

– A fost bună judecata ta? întrebase investigatorul.

– Nu, a spus Suzdal și lăsă cuvântul să atârne în aer, ca și cum ar fi fost ultimul pe care avea să-l mai rostească vreodată.

Dar tot Suzdal sparse tăcerea continuând:

– Înainte să stabilesc cursul și să mă culc, mi-am activat ofițerii de securitate și i-am pus să verifice relatarea. Ei au aflat povestea reală a Arachosiei. Au descifrat-o din structura capsulei aceleia și mi-au spus-o foarte repede, imediat după ce m-am trezit.

– Și ce măsuri ai luat?

– Am făcut ce am făcut. Am făcut lucrul pentru care aștept să fiu pedepsit. În acel moment, arachosienii se găseau deja în exteriorul vasului. Îmi capturaseră nava. Mă capturaseră pe mine. De unde să știu că povestea aceea tristă și frumoasă era adevărată doar pentru primii douăzeci de ani despre care femeia îmi vorbise? Și nici măcar nu era femeie. Doar un klopt. Numai primii douăzeci de ani...

Lucrurile merseseră bine pentru arachosieni în primii douăzeci de ani. Apoi a venit dezastrul, însă nu acela povestit de capsula mesager.

Nu l-au putut înțelege. Nu știau de ce trebuia să li se întâmple lor așa ceva. Nu știau de ce așteptase douăzeci de ani, trei luni și patru zile. Dar sorocul venise.

Noi credem că era legat de ceva existent în radiațiile soarelui lor. Sau poate o combinație a radiațiilor cu compoziția chimică a planetei însăși, pe care nici înțeleptele aparate ale navei-scoică nu o analizaseră complet, și care în prezent se împrăștia

și ataca din interior. Dezastrul lovi. A fost simplu și de nestăvilit.

Aveau doctori, aveau spitale. Dispuneau chiar și de o capacitate limitată de cercetare.

N-au putut însă să cerceteze suficient de repede. Nu de ajuns ca să oprească dezastrul. A lovit simplu, monstruos, imens.

Feminitatea a devenit carcinogenă.

În fiecare femeie de pe planetă cancerul a început să se dezvolte în același timp pe buze, pe piept, în măruntaie, uneori pe marginea bărbiei, pe șolduri și în porțiunile delicate ale trupului. Cancerul avea multe forme și totuși de fiecare dată era la fel. Exista ceva în radiație care pătrundea în corpul omenesc, transformând o formă deosebită de dezoxicorticosteron într-o variantă – necunoscută pe Pământ – de pregnandiol, cauzând invariabil cancerul. Evoluția era rapidă.

Fetițele muriră primele. Femeile se agățară plângând de tații și de soții lor. Mamele încercară să își ia rămas bun de la fii.

Unul dintre doctori era însă o femeie, o femeie puternică.

Își tăie fără milă țesuturi vii din organism, le puse sub microscop, luă mostre din propria urină, din sânge și salivă și veni cu răspunsul: *Nu există nici un răspuns.* Și totuși, exista ceva mai bun și în același timp mai rău decât un răspuns.

Dacă soarele Arachosiei ucidea tot ce era de sex feminin, dacă peștii femelă pluteau cu burțile în sus la suprafața mării, dacă păsările cântau un tril mai sălbatic și mai ascuțit în vreme ce mureau deasupra unor ouă din care nu aveau să iasă niciodată pui, dacă femelele animalelor gemeau retrase în vizuinele unde se ascunseseră de durere, femeile umane nu trebuiau să accepte moartea atât de supuse. Doctorița se numea Astarte Kraus.

Magia kloptilor

Femeia-om era în stare să facă ceea ce femela animal nu putea. Să se transforme în bărbat. Cu ajutorul echipamentelor de pe navă, se fabricară cantități uriașe de testosteron, iar fiecare femeie și fată încă în viață fură preschimbate în bărbați. Doze masive li se injectară tuturor. Chipurile li se înăsprira, toate crescură încă puțin în înălțime, sânii li se aplatizară, mușchii li se întăriră și în mai puțin de trei luni, deveniră într-adevăr bărbați.

Unele forme inferioare de viață supraviețuiseră întrucât nu aveau sexul bine diferențiat, nedepinzând de un chimism deosebit. Odată cu dispariția peștilor, plantele sufocară oceanele; păsările dispărură, însă insectele rămaseră: libelulele, fluturii, versiuni mutante de greieri, gândacii împânziră întreaga planetă. Bărbații care-și pierduseră femeile munceau cot la cot cu bărbații construiți din trupuri de femei.

Atunci când se cunoșteau între ei, întâlnirile erau nespus de triste. Soț și soție, amândoi cu barbă, puternici, nervoși și disperați. Băieții înțelegând cumva că vor crește fără să aibă iubite, soții, fără să se căsătorească sau să aibă fiice.

Dar ce însemna o biată lume pentru creierul și intelectul arzător al doctorului Astarte Kraus? Ea deveni conducătorul poporului său, bărbați și bărbați-femei. Îi conduse înainte, îi făcu să supraviețuiască, folosi logica rece asupra tuturor.

(Poate, dacă ar fi fost o persoană sensibilă, i-ar fi lăsat să moară. Însă sensibilitatea nu stătea în firea doctorului Kraus – doar inteligența, lipsa de remușcări, ura implacabilă împotriva universului ce încercase să o distrugă.)

Înainte să moară, dr. Kraus puse la punct un sistem genetic programat cu mare atenție. Bucăți mici de țesut bărbătesc se implantau printr-o operație chirurgicală de rutină în abdomen, chiar în interiorul peretelui peritoneal, înghesuite puțin între intestine. Un uter artificial, o compoziție chimică artificială, o

însămânțare artificială cu radiații și căldură făcură posibil ca bărbații să nască băieți.

Ce folos să aibă fete dacă acestea tot mureau? Populația Arachosiei își continuă viața. Prima generație supraviețui tragediei pe jumătate înnebunită de durere și dezamăgire. Lansară în spațiu capsule de salvare, conștienți că mesajele lor vor ajunge pe Pământ după șase milioane de ani.

Ca exploratori, riscaseră să meargă mai departe decât alții. Descoperiseră o lume bună, dar nu știau cu siguranță unde se găsesc. Se mai aflau oare în galaxia cunoscută, sau săriseră într-una din galaxiile vecine? Nu puteau să spună cu certitudine. Făcea parte din politica Bătrânului Pământ să nu echipeze la maximum echipele de explorare, de teamă ca nu cumva unele din ele, suferind violente transformări culturale ori clădind imperii agresive, să se întoarcă înapoi pe Pământ și să-l distrugă. Pământul se asigura întotdeauna că deține toate atuurile.

A treia, a patra și a cincea generație de arachosieni erau încă oameni. Toți erau bărbați. Aveau memoria omenească, cărțile omenești, cunoșteau cuvintele "mamă", "soră", "iubită", dar nu mai înțelegeau cu adevărat la ce se refereau ele.

Trupul uman, căruia îi trebuiseră patru milioane de ani să evolueze, poseda resurse uriașe în interiorul său, mai mari decât creierul, sau personalitatea, sau speranțele unui individ. Iar trupurile arachosienilor hotărâră în locul lor. Din moment ce chimismul feminității însemna moarte instantanee, cum din vreme în vreme, întâmplător, câte o fetiță se năștea moartă și era îngropată cu indiferență, corpurile se adaptară singure. Bărbații Arachosiei deveniră atât bărbați, cât și femei. Își născociră singuri urâta poreclă de "klopți". De vreme ce nu cunoșteau bucuriile vieții de familie, deveniră ca niște cocoși arțăgoși, amestecând dragostea cu crima, îmbinându-și cântecele cu dueluri, ascuțindu-și armele și câștigându-și dreptul să se reproducă în cadrul unui sistem familial atât de straniu, încât nici un pământean decent nu l-ar fi priceput.

În schimb au supraviețuit.

Iar metoda supraviețuirii lor era așa de dură, așa de aspră, încât într-adevăr era dificil să fie înțeleasă.

În mai puțin de patru sute de ani, arachosienii stabiliră o civilizație bazată pe clanuri războinice. Aveau încă o singură planetă, rotindu-se în jurul unui soare. Trăiau într-un singur loc. Dispuneau de câteva navete spațiale construite chiar de ei. Știința, arta și muzica lor înainta cu hopuri de geniu neurotic inspirat, căci le lipseau bazele personalității umane, echilibrul dintre femeie și bărbat, familia, dragostea, speranța, reproducerea. Supraviețuiseră, în schimb se preschimbaseră în monștri fără să-și dea seama.

Din amintirile vechii umanități creară legenda Bătrânului Pământ. Femeile din aceste amintiri erau niște anomalii ce trebuiau ucise. Ființe diforme, ce trebuiau să dispară. Familia, așa cum și-o aduceau aminte, semnifica murdărie și abominabil pe care ei juraseră să le nimicească dacă aveau vreodată să le întâlnească.

Ei înșiși erau homosexuali bărboși, cu buzele rujate, împodobiți cu cercei, cu păr frumos și cu foarte puțini bătrâni printre ei. Se omorau unii pe alții înainte să îmbătrânească; lucrurile pe care nu le puteau obține de la dragoste, odihnă sau confort, le cumpărau cu război și moarte. Compuneau cântece în care se proclamau ultimii dintre vechii bărbați și primii din cei noi, își strigau ura față de omenire și cântau: "Vai de Pământ când noi îl vom găsi" și totuși, ceva în adâncul lor îi făcea să adauge aproape la fiecare cântec un refren tulburător chiar și pentru ei:

Și îl jelesc pe om!

Jeleau omenirea și cu toate acestea plănuiau să atace întreaga umanitate.

Capcana

Suzdal fusese înșelat de mesajul din capsulă. Se întoarse în compartimentul de hibernare și le ordonă oamenilor-țestoasă să îndrepte crucișătorul către Arachosia, oriunde s-ar fi aflat ea. Nu procedă pripit sau nebunește. Hotărî în urma unui raționament deliberat. Un raționament pentru care mai târziu a fost audiat, judecat corect și condamnat la ceva mai rău decât moartea.

A meritat pedeapsa.

A pornit spre Arachosia fără să ia în considerație cea mai importantă regulă: cum să-i oprească pe arachosieni, monștri cântăreți așa cum erau ei, să-l urmărească spre o eventuală pieire a Pământului? Oare boala lor nu putea fi contagioasă, oare civilizația lor sălbatică nu putea distruge Pământul și celelalte societăți omenești, lăsându-le pe toate în ruină? Nu s-a gândit la aceste lucruri, de aceea mai târziu a fost ascultat, judecat și condamnat. Vom ajunge și aici.

Sosirea

Suzdal se trezi pe orbita Arachosiei. Și se trezi știind că făcuse o greșeală. Vehicule ciudate se agățau de nava sa scoică ca niște cochilii malefice dintr-un ocean necunoscut, atașate de carena unei ambarcațiuni. Le strigă oamenilor-țestoasă să acționeze comenzile, însă comenzile nu funcționau.

Străinii, orice ar fi fost ei, bărbați, femei, animale sau zei, dispuneau de o tehnologie suficient de avansată ca să-i imobilizeze vasul. Suzdal își înțelese imediat eroarea. Firește, vru să se arunce în aer pe sine și pe navă, dar se temu ca nu cumva să nu reușească să distrugă vasul complet, lăsând astfel posibilitatea ca crucișătorul, un model recent cu arme noi, să cadă în mâinile celor ce mișunau în exteriorul domului de observație. Nu-și putea permite riscul unei simple sinucideri individuale, trebuia să ia măsuri mult mai drastice. Nu era

momentul să respecte regulamentele Pământului.

Ofițerul său de securitate – un cub-fantomă deșteptat sub formă umană – îi șopti întreaga poveste repede și inteligent:

– Sunt oameni, domnule.

Mai oameni decât mine.

Eu sunt o fantomă, un ecou răsunând într-un creier mort.

Aceștia sunt oameni adevărați, comandant Suzdal, dar sunt cei mai îngrozitori care au colindat vreodată stelele. Trebuie să-i distrugeți, domnule!

– Nu pot, răspunse Suzdal, încă străduindu-se să se trezească pe de-a-ntregul. Sunt *oameni*.

– Atunci trebuie să îi înfrângeți. Prin orice mijloace, domnule. Prin orice mijloace posibile. Salvați Pământul. Opriți-i. Avertizați Pământul.

– Iar eu? întrebă Suzdal, și regretă numaidecât întrebarea egoistă, personală.

– Veți muri sau veți fi pedepsit; nu știu care alternativă e mai rea, replică cu simpatie ofițerul de securitate.

– Acum?

– Chiar acum. Nu mai e timp. Absolut deloc.

– Dar regulamentul...?

– Deja v-ați abătut mult de la reguli.

Existau legi, iar Suzdal le nesocotise pe toate.

Regulamente pentru timpuri normale, pentru locuri normale, pentru primejdii inteligibile.

De astă dată coșmarul să născuse în carne de om, motivat de creier omenesc. Deja monitoarele îi transmiteau informații despre natura acestor oameni, acestor maniaci, bărbați ce nu cunoscuseră niciodată femeia, băieți crescuți să tânjească și să lupte, cu o structură de familie pe care nici o minte normală nu o putea accepta, crede ori tolera. Creaturile de afară erau oameni și totuși nu erau. Aveau creier omenesc, imaginație și dorință de răzbunare și totuși Suzdal, un ofițer curajos, fu atât de înspăimântat de însăși natura lor, încât nu răspunse eforturilor lor de a comunica.

Își simțea echipajul de oameni-țestoasă tremurând de frică, în vreme ce realizau cine ciocănea afară în carcasa navei, cântând prin intermediul aparatelor că vor *înăuntru, înăuntru, înăuntru.*

Suzdal comise o crimă. Este mândria Instrumentalității să permită ofițerilor săi să comită crime, greșeli sau să se sinucidă. Instrumentalitatea face pentru oameni lucruri de care un computer nu-i capabil. Instrumentalitatea lasă creierului uman libertatea de acțiune.

Instrumentalitatea își echipează personalul cu informații secrete, lucruri de obicei de neînțeles în lumile locuite, lucruri interzise bărbaților și femeilor obișnuiți, deoarece ofițerii Instrumentalității, căpitanii, șefii și adjuncții trebuie să își cunoască îndatoririle. Altminteri, întreaga omenire ar putea să piară.

Suzdal căută în arsenalul său. Știa ce face. Cel mai mare dintre sateliții naturali ai Arachosiei era locuibil. Observase că pe el se găseau deja plante terestre și insecte. Monitoarele îi indicară că bărbații-femei ai Arachosiei nu se obosiseră să-și colonizeze luna. Aruncă o întrebare agonizantă computerelor și strigă:

– Citiți-mi vârsta satelitului!

Mașinile răspunseră melodios:

– Peste treizeci de milioane de ani.

Suzdal avea resurse neobișnuite. Dispunea de gemeni și cvadrupleți pentru aproape toate animalele terestre. Animalele erau transportate în capsule mici, nu mai mari decât o fiolă medicinală, și constau din spermă și ovul, gata de a fi încrucișate, gata să fie impregnate; avea totodată bombe vitale, în stare să ofere oricărei forme de viață o șansă de supraviețuire.

Merse la banca de animale și luă opt perechi, șaisprezece pisici terestre, *Felis domesticus*, genul de pisici pe care le cunoaștem eu și dumneata, crescute uneori în scopuri telepatice, alteori pentru a însoți navele și servind ca arme auxiliare atunci când mințile pinliterilor le direcționează să lupte contra

pericolelor.

Pe aceste pisici le codifică. Le codă mesaje la fel de monstruoase ca cele care-i transformaseră în monștri pe bărbații femei din Arachosia. Iată ce le încifră:

Nu vă înmulțiți ca înainte.
Inventați un nou chimism.
Veți servi omul.
Civilizați-vă.
Învățați să vorbiți.
Veți servi omul.
Când omul vă va chema, îl veți servi.
Plecați și întoarceți-vă.
Serviți omul.

Instrucțiunile nu erau simple comenzi verbale. Fuseseră imprimate în însăși structura moleculară a animalelor, reprezentau încărcături în codul genetic și biologic al pisicilor. Apoi Suzdal comise crima împotriva legilor umane. La bordul vasului avea un dispozitiv cronopatic. Un deformator de timp, de obicei folosit pentru a deplasa nava o secundă sau două în timp, evitând distrugerea ei totală în caz de accident.

Bărbații-femei ai Arachosiei străpungeau deja carcasa.

Le auzea vocile ascuțite, vuind, strigând unul către altul cu plăcere delirantă, în vreme ce-l priveau ca pe cel dintâi dintre dușmanii lor promiși, primul dintre monștrii Bătrânului Pământ care le căzuse în capcană. Oamenii adevărați și răi împotriva cărora, în sfârșit, ei se vor răzbuna.

Suzdal rămase calm. Codifică pisicile genetic. Le încărcă în bombele vitale. Potrivi ilegal mecanismul dispozitivului său cronopatic, așa încât, în loc să miște o navă de optzeci de mii de tone o secundă în timp, să deplaseze două milioane de ani înapoi o sarcină de patru kilograme. Trimise pisicile pe satelitul fără nume al Arachosiei.

Și le aruncă înapoi în timp.

Și știa că nu va trebui să aștepte.

Așa se întâmplă.

Catland-ul creat de Suzdal

Pisicile sosiră. Navele lor scânteiau pe cerul gol deasupra Arachosiei. Micile lor ambarcațiuni de luptă atacară. Pisicile care nu existaseră o clipă mai devreme, dar care dispuseseră de două milioane de ani să-și urmeze destinul imprimat în creiere, în coardele spinale, schițat în compoziția chimică a trupurilor și personalității lor. Pisicile se transformaseră într-un soi de ființe omenești, cu limbaj, inteligență, speranță și cu un țel în viață. Misiunea lor era să se atașeze de Suzdal, să-l salveze, să i se supună și să distrugă Arachosia.

Navele pisicilor își șuierară avertismentele războinice.

– Aceasta este ziua epocii promise. *Și acum sosesc pisicile!*

Arachosienii tânjiseră patru mii de ani să lupte, iar acum lupta se declanșase. Pisicile îi atacară. Două dintre ambarcațiunile lor îl recunoscură pe Suzdal și raportară:

– O, Milord, o Dumnezeu, Făuritor a toate, o, stăpân al timpului, al Începutului de Viață, dintotdeauna am așteptat să Te slujim, să îți servim Numele, să ne supunem Gloriei Tale! Fie să trăim și să murim pentru Tine. Noi suntem poporul Tău.

Suzdal strigă și ceru tuturor pisicilor.

– Hărțuiți-i pe klopți, dar nu-i omorâți pe toți!

Repetă:

– Hărțuiți-i și și opriți-i până ce scap. Își întoarse crucișătorul în non-spațiu și dispăru.

Nici pisicile, nici arachosienii nu-l urmară.

Aceasta e povestea, însă tragedia este că Suzdal s-a întors acasă. Iar arachosienii și pisicile mai sunt încă acolo. Poate că Instrumentalitatea știe unde sunt, poate că nu. Omenirea nu dorește cu adevărat să afle. Este împotriva oricărei legi să creezi o formă de viață superioară omului. Poate pisicile sunt superioare. Poate cineva știe dacă arachosienii au învins și au

omorât pisicile, asimilând știința pisicească într-a lor și în prezent ne caută undeva, sondând orbește printe stele în căutarea oamenilor adevărați, să-i întâlnească, să-i urască, să-i ucidă. Sau poate că pisicile sunt cele care au învins.

Poate că pisicile sunt impregnate în adâncul lor cu o misiune aparte, de dorințe stranii ca să servească oameni pe care nu îi recunosc. Poate ele cred că suntem cu toții arachosieni și că ar trebui salvat un singur comandant de crucișător, pe care niciodată nu îl vor mai vedea. Nu îl vor mai vedea pe Suzdal, deoarece noi cunoaștem ce s-a întâmplat cu el.

Procesul lui Suzdal

Suzdal fu judecat într-o sală uriașă în fața lumii întregi. Procesul fu înregistrat. Cedase atunci când nu trebuia să cedeze. Îi căutase pe arachosieni fără să ceară sfat sau să aștepte întăriri. Ce treabă avusese el să alerge în sprijinul unui mesaj vechi de milenii? Într-adevăr, ce treabă?

Și în plus pisicile. Am avut înregistrările de la bordul navei ca să vedem că ceva s-a ridicat de pe suprafața satelitului. Navete spațiale, lucruri cu glas, lucruri în stare să comunice cu creierul uman. Nu suntem nici măcar siguri dacă vorbeau o limbă pământească, din moment ce-au transmis direct în receptoarele computerelor. Poate că au utilizat un fel de telepatie. Dar crima era aceea *că Suzdal reușise.*

Trimițând pisicile cu două milioane de ani înapoi, codificându-le să supraviețuiască și să dezvolte o civilizație, instruindu-le să-i vină în ajutor, crease o întreagă lume nouă în mai puțin de o secundă timp obiectiv.

Dispozitivul său cronopatic lansase micile bombe vitale pe pământul jilav al lunii de deasupra Arachosiei, și mai repede decât îți ia să înregistrezi aceste cuvinte, bombele se întorseseră sub forma unei flote construite de o specie, o specie terestră de origine felină, în vârstă de două milioane de ani.

Curtea îl depostedă pe Suzdal de nume și îi spuse:

–Nu te vei mai numi Suzdal.

Curtea îi smulse rangul.

–Nu vei mai fi comandant în această marină sau în oricare alta, fie ea imperială sau aparținând Instrumentalității.

Curtea îi luă viața lui Suzdal.

–Nu vei mai trăi, fostule comandant și fostule Suzdal.

Apoi curtea îl privă pe Suzdal până și de moarte.

–Vei merge pe planeta Shayol, locul celei mai mari rușini, de unde nimeni nu se mai întoarce. Vei merge acolo însoțit de disprețul și ura omenirii. Nu te vom pedepsi. Nu vrem să mai știm nimic despre tine. Vei trăi, dar pentru noi vei înceta să mai existi.

Aceasta e povestea. E o poveste tristă, minunată. Instrumentalitatea încearcă să ridice moralul tuturor populațiilor umane spunându-le că nu este adevărată, că e doar o baladă.

Poate că înregistrările există totuși. Poate că undeva, klopții nebuni ai Arachosiei își cresc băieții, nasc copiii întotdeauna prin cezariană, hrănindu-i mereu cu biberonul, generații de bărbați care și-au cunoscut tații dar nu au idee despre sensul cuvântului *mamă*. Și poate că arachosienii își petrec viețile demente în lupte nesfârșite cu pisici inteligente ce slujesc o omenire care nu se va întoarce niciodată.

Aceasta e povestea.

Mai departe, ea nu mai e adevărată.

Aurie era nava –ah! ah! ah!

"Scandalul pisicilor" ar putea să se refere la un incident implicând partenerii pinliterilor, suboamenii, sau chiar pisicile inteligente create de Comandantul Suzdal–Smith nu a precizat asta niciodată. Limpede nu este nici legătura, dacă există într-adevăr o legătură, între imperiul lui Raumsog și Imperiul Luminos menționat în trecere în **Norstrilia**, ori într-o **Planetă numită Shayol**. În orice caz, perioada lui Tedesco este aceea dinaintea Redescoperirii Omului, momentul celei mai joase decadențe a civilizației. **Aurie era nava –ah! ah! ah!** constituie din nou o colaborare cu Genevieve Linebarger.

Agresiunea a început departe de aici.

Războiul cu Raumsog surveni la vreo douăzeci de ani după marele scandal al pisicilor care, pentru o vreme, a amenințat să priveze întreaga planetă Pământ de santaclara, drogul absolut necesar. A fost un război scurt și amar.

Coruptul, înțeleptul, obositul și bătrânul Pământ luptă cu arme ascunse, de vreme ce numai astfel de arme puteau menține o suveranitate atât de veche–suveranitate care de mult intrase într-o primordialitate titulară printre comunitățile omenirii. Pământul câștiga și ceilalți pierdeau, deoarece liderii Pământului nu puneau niciodată alte considerente înaintea supraviețuirii. Însă de această dată, au crezut ei, erau în cele din urmă și cu adevărat amenințați.

Războiul cu Raumsog nu a fost niciodată cunoscut de

marele public, dacă nu punem la socoteală reînvierea vechilor legende despre navele de aur.

1

Pe Pământ se întruniră lorzii Instrumentalității. Președintele consiliului se uită roată în sală și spuse:

–Așadar, domnilor, am fost cu toții mituiți de către Raumsog. Fiecare dintre noi a fost plătit separat. Eu însumi am primit șase uncii[1] de stroon în stare pură. Poate cineva dintre dumneavoastră să se laude cu o ofertă mai bună?

De jur împrejur, consilierii anunțară valorile mitelor primite.

Președintele se întoarse către secretar:

–Trece sumele în dosar și apoi șterge fișierul.

Ceilalți încuviințară cu gravitate.

–Acum trebuie să luptăm. Mita nu e de ajuns. Raumsog a amenințat că va ataca Pământul. Nu ne-a costat mult să-l lăsăm să amenințe, dar evident, nu intenționăm să-l lăsăm să și atace.

–Cum vrei să-l oprești, Lord Președinte? mormăi un consilier bătrân și întunecat. Vei scoate navele de aur?

–Exact.

Președintele părea extrem de serios.

Un murmur străbătu sala. Astronavele de aur fuseseră folosite împotriva unei forme neumane de viață cu multe secole în urmă. Erau ascunse undeva în non-spațiu și doar câteva oficialități ale Terrei cunoșteau adevărul în privința lor. Chiar la nivelul lorzilor Instrumentalității, consiliul nu știa precis ce anume erau aceste nave.

–O navă, spuse președintele lorzilor Instrumentalității, va fi de ajuns.

A fost.

(1) Unitate de măsură a masei, egală cu 28,34 grame (n.ed.)

2

Pe planeta sa, Lordul dictator Raumsog află vestea câteva săptămâni mai târziu.

–Nu vorbești serios, zise el. Ce tot spui? Nu există o navă de asemenea dimensiuni. Astronavele de aur sunt doar o legendă. Nimeni nu a văzut niciodată vreo imagine de-a lor.

–Iată una, milord, replică subordonatul.

Raumsog o privi.

–E o înșelătorie, o fotografie trucată. I-au deformat lungimea, dimensiunile sunt false, nimeni nu are o navă de o asemenea mărime. Nu poți s-o construiești, iar dacă totuși reușești, nu ai putea s-o manevrezi. Pur și simplu nu există așa ceva...

Mai bâigui câteva cuvinte până ce-și dădu seama că oamenii nu îl priveau pe el, ci fotografia.

Se calmă.

Cel mai îndrăzneț dintre ofițeri reîncepu să vorbească:

–Nava aceasta are nouăzeci de milioane de mile lungime, Înălțimea Voastră. Sclipește ca focul și se mișcă atât de repede, încât nu ne putem apropia de ea. Dar a pătruns până în mijlocul flotei noastre, aproape atingându-ne navele și a rămas pe loc timp de douăzeci sau treizeci de miimi de secundă. Iat-o, ne-am zis. Am observat semne de viață la bord: fascicule de lumină s-au mișcat, am fost examinați și apoi, desigur, a dispărut înapoi în non-spațiu. Nouăzeci de milioane de mile, Înălțimea Voastră. Bătrânul Pământ mai are încă ghimpi iar noi nu știm de ce-i în stare această navă.

Ofițerii se uitau cu încredere și anxietate spre stăpânul lor.

Raumsog oftă.

–Dacă trebuie să luptăm, vom lupta. O vom distruge și pe ea. La urma urmelor, ce înseamnă mărimea în spațiul interstelar? Ce importanță are dacă măsoară nouă mile sau nouă milioane, ori nouăzeci de milioane? Oftă din nou: Totuși, sunt nevoit să admit că nouăzeci de milioane de mile constituie o

lungime îngrozitor de mare pentru un vas. Nu știu ce au de gând să facă cu el.

Într-adevăr, nu știa.

3

E curios – curios și chiar înspăimântător – ce pot face oamenii din dragoste pentru Pământ. Tedesco, de pildă.

Faima lui Tedesco ajunsese departe. Chiar printre Go-căpitani, ale căror gânduri se opreau arareori asupra unor astfel de probleme, Tedesco era celebru pentru vestimentația sa, pentru felul cum își purta mantia de serviciu, cât și pentru strălucirea insignelor sale de autoritate, bătute în pietre prețioase. Tedesco mai era vestit datorită felului său molatec de a fi, ca și pentru luxurioasa viață sibaritică pe care o ducea. Mesajul îl găsi pe Tedesco în starea lui obișnuită.

Stătea întins pe un curent de aer, cu centrii de plăcere ai creierului conectați la rețeaua electrică. Atât de adânc se cufundase în voluptate, încât mâncarea, femeile, îmbrăcămintea și cărțile din apartamentul său fuseseră complet neglijate și uitate. Toate plăcerile, în afară de cea produsă de electricitate asupra creierului, le dăduse uitării.

Așa de mare era satisfacția, încât Tedesco rămăsese conectat la rețea timp de douăzeci de ore fără întrerupere – o evidentă încălcare a legii care hotărâse șase ore ca maximum de voluptate.

Și totuși, când sosi mesajul – transmis în creierul lui Tedesco prin intermediul cristalului infim montat acolo pentru transmiterea mesajelor atât de secrete, încât până și gândul era considerat prea vulnerabil pentru o interceptare – Tedesco își croi drum la realitate doborând straturi după straturi de plăcere și inconștiență.

Navele de aur – navele de aur – căci Pământul este în pericol.

Tedesco se luptă cu sine însuși. *Pământul este în pericol.* Cu un oftat de fericire, făcu efortul să apese butonul de întrerupere a curentului. Iar cu un oftat de trezire la cruda realitate aruncă o privire lumii din jur și se pregăti de misiune. Trebuia să-i întâlnească pe lorzii Instrumentalității.

Președintele Instrumentalității îl desemnă pe Lordul Amiral Tedesco să comande nava aurie. Nava însăși, mai mare decât majoritatea stelelor, constituia o monstruozitate nemaivăzută. Cu secole în urmă îi înspăimântase pe agresorii neumani dintr-un colț uitat al galaxiei.

Lordul Amiral se plimba încoace și-ncolo pe punte. Cabina era mică, douăzeci de picioare pe treizeci. Zona de comandă a vasului nu depășea cu mult o sută de picioare în dimensiune. Restul îl reprezenta doar balonul auriu al navei trucate, nimic altceva decât o spumă subțire și incredibil de rigidă, cu cabluri mici trecute peste ea ca să creeze iluzia metalului dur și a unui puternic sistem defensiv.

Cele nouăzeci de milioane de mile erau reale. Nimic altceva nu mai era.

Nava era o uriașă înșelătorie, cea mai mare sperietoare concepută vreodată de mintea omenească.

Veacuri de-a rândul se odihnise în non-spațiu, între stele, așteptând să fie folosită. Acum pornea neajutorată și fără de protecție împotriva lui Raumsog, dictatorul războinic și nebun, și a foarte realei sale hoarde de crucișătoare de luptă.

Raumsog încălcase disciplina spațiului. Omorâse pinliterii. Întemnițase Go-căpitanii. Folosise renegați și novici ca să jefuiască imensele nave interstelare și înarmase până în dinți vasele capturate. Într-un sistem social ce nu cunoscuse războiul adevărat, cu atât mai puțin un război contra Pământului, își concepuse bine planul.

Mituise, escrocase, făcuse propagandă. Se așteptase ca Pământul să cedeze doar în fața amenințării. Apoi își lansase atacul.

Odată cu atacul, Pământul își schimbă brusc atitudinea. Pungașii corupți deveniră ceea ce erau în realitate: conducătorii și apărătorii omenirii.

Tedesco însuși fusese un filfizon elegant. Războiul îl transformă într-un căpitan agresiv, mânuind cel mai mare vas al tuturor timpurilor ca pe o rachetă de tenis.

Tăie rapid și sigur calea flotei lui Raumsog.

Tedesco își mută nava la dreapta, la nord, sus și deasupra.

Apăru în fața inamicului și dispăru – jos, înainte, la dreapta, pe deasupra.

Se ivi din nou înaintea inamicului. O singură lovitură reușită ar fi distrus iluzia de care atârna soarta întregii omeniri. Misiunea lui era să nu permită această lovitură.

Tedesco nu era prost. Își ducea propria bătălie ciudată, dar nu putea să nu se întrebe unde anume se purta adevăratul război.

4

Prințul Lovaduck[1] își căpătase neobișnuitul nume deoarece avea un strămoș chinez căruia îi plăcuseră într-adevăr rațele, rațele în forma lor din Peking – pielea lor suculentă îi stârnea vise ancestrale de extaz culinar.

Străbunica sa, o lady englezoaică, rostise: "Lord Lovaduck, ți se potrivește!", iar patronimicul fusese preluat cu mândrie ca nume de familie. Lordul Lovaduck avea o navă mică. Vasul era mărunt și purta un nume simplu și foarte amenințător: *Anybody*[2].

Nava nu era trecută în registrul spațial și nici el nu făcea parte din Ministerul Apărării. Ambarcațiunea era înregistrată doar la Oficiul de Statistică și Investigații pentru trezoreria Terrei – sub denumirea de "vehicul". Poseda un sistem minim de protecție. Împreună cu el, pe navă urcă și un idiot cronopatic, esențial pentru manevrele sale finale și vitale.

Tot cu el se îmbarcă un monitor. Ca întotdeauna, monitorul

(1) În limba engleză, love – dragoste, iar duck – rață (n.ed.)
(2) *Oricine*, în limba engleză (n.ed.)

rămase rigid, cataleptic, fără să gândească, în amorțire – cu excepția aparatului de înregistrare al minții sale vii, notând inconștient cea mai neînsemnată mișcare a vasului și pregătit să-l distrugă pe Lovaduck, pe idiotul cronopatic și nava însăși, în caz că ar fi încercat să iasă de sub autoritatea Pământului, ori dacă s-ar fi întors împotriva lui. Viața unui monitor nu era ușoară, dar se dovedea cu mult mai bună decât execuția ca retribuție a crimei, alternativa cea mai răspândită. Monitorul nu punea probleme. Lovaduck mai dispunea de o colecție mică de arme, alese cu deosebită grijă pentru atmosfera, clima și condițiile precise de viață ale planetei lui Raumsog.

Mai avea cu el un talent psionic, o biată fetiță nebună ce plângea într-una și pe care lorzii Instrumentalității refuzaseră cu cruzime să o vindece, căci abilitatea ei era mai puternică în forma neprotejată, decât dacă ea ar fi fost integrată în mijlocul comunității omenești. Fetița constituia o interferență etiologică de gradul trei.

5

Lovaduck își aduse micuța navă în apropierea atmosferei planetei lui Raumsog. Plătise bani grei pentru titlul de căpitan al acestui vas și intenționa să îi recupereze. Să-i recupereze urma s-o facă, și încă să câștige pe deasupra, dacă aventuroasa lui misiune avea succes.

Lorzii Instrumentalității erau conducători corupți ai unei lumi corupte, însă învățaseră să facă în așa fel încât corupția să le slujească scopurilor civile și militare, și nu intenționau să dea greș. Dacă Lovaduck eșua, era mai bine să nu se întoarcă. Nici o mită nu îl putea salva din această situație. Nici un monitor nu îl putea lăsa să scape. În schimb, dacă izbândea avea să fie aproape la fel de bogat ca un locuitor din Vechea Australie de Nord[1], sau un negustător de stroon.

(1) Vechea Australie de Nord este totuna cu Norstrilia (Old

Lovaduck își materializă nava doar cât să lovească planeta cu unde radio. Traversă cabina și pălmui fetița. Fetița începu să se zbată, iar când agitația ei atinse culmea, îi trânti pe cap o cască, o conectă la sistemul de comunicații ale navei și-i răspândi specificele radiații psionice asupra întregii planete.

Fata era un schimbător de noroc. Reuși: pentru câteva momente, în fiecare colț al planetei, sub apă și pe apă, în cer și pe sol, probabilitățile o luară puțin razna. Se iscară certuri, avură loc accidente, ghinionul mișcându-se doar în limitele probabilității imediate. Toate evenimentele se produseră în aceeași clipă. Tumultul fu constatat în vreme ce Lovaduck își deplasa nava într-o altă poziție. Sosise clipa cea mai critică. Pătrunse adânc în atmosferă. Fu reperat numaidecât. Arme nimicitoare porniră către el, arme suficient de puternice să ardă până și aerul, să aducă orice viețuitoare în stare de panică îngrozitoare.

Nici o armă cunoscută pe Pământ nu putea să îl apere de un astfel de atac.

Lovaduck nu se apără. Apucă umerii idiotului său cronopatic. Îl ciupi pe bietul arierat, iar idiotul fugi luând nava cu el. Nava se întoarse cu trei-patru secunde în timp, într-un moment abia premergător primei detectări. Toate instrumentele planetei tăcură. Nu aveau împotriva cui să reacționeze.

Lovaduck se pregătise. Își descărcă armele. Arme sale nu erau nobile.

Lorzii Instrumentalității se pretindeau galanți și cavaleri și iubeau banul, dar când în joc era o problemă de viață și de moarte, nu le mai păsa nici de bani, nici de reputație și nici chiar de onoare. Luptau ca animalele din trecutul îndepărtat al Pământului – luptau ca să ucidă. Lovaduck împrăștiase o combinație de otrăvuri organice și anorganice cu viteză mare de dispersie. Șaptesprezece milioane de oameni, nouă sute

North Australia) (n.ed.)

cincizeci de miimi din întreaga populație, urmau să moară în aceeași noapte.

Îl plesni din nou pe idiotul cronopatic. Bietul năpăstuit scânci. Nava sări înapoi în timp două secunde.

Descărcând tot mai multă otravă, simți mecanismele de detecție căutându-l.

Se mișcă spre cealaltă față a planetei, sărind în timp pentru ultima oară; aruncă restul încărcăturii de carcinogene virulente și zvâcni cu nava în non-spațiu, în limitele extreme ale nimicului. Aici se afla departe de puterea lui Raumsog.

6

Nava aurie a lui Tedesco se îndreptă plină de serenitate spre planeta muribundă, cu luptătorii lui Raumsog încercuind-o. Traseră – evită proiectilele, surprinzător de agil pentru o ambarcațiune atât de mare, mai gigantică decât văzuseră vreodată sorii în acea parte a spațiului. Dar în vreme ce crucișătoarele se apropiau de ea, radiourile lor le raportară:

– Capitala nu răspunde.

– Raumsog însuși e mort.

– Nici un răspuns din nord.

– Oamenii mor în stațiile de transmisie.

Flota se mișcă, navele comunicară între ele și începură să se predea. Vasul de aur mai apăru încă o dată, apoi dispăru, aparent pentru totdeauna.

7

Lordul Tedesco se întoarse în apartamentele sale și la curentul pe care urma să-l conecteze în centrii cerebrali de plăcere. Pe când se tolănea însă pe jetul de aer, mâna i se opri înainte să apese întrerupătorul de curent. Realizase, brusc, că încerca o desfătare. Contemplarea navei aurii și a misiunii îndeplinite – singur, camuflat, fără laudele tuturor civilizațiilor pentru vitejia sa solitară – îi oferea o satisfacție mai adâncă

decât cea produsă de curent. Se lăsă pe spate în aer și se gândi la nava de aur, iar voluptatea resimțită fu mai puternică decât tot ce trăise până atunci.

8

Pe Pământ, lorzii Instrumentalității admiseră cu grație că nava aurie distrusese orice urmă de viață pe planeta dictatorului Raumsog. Primiră omagiul multor lumi ale omenirii. Lovaduck, idiotul său, fetița și monitorul fură spitalizați. Din minți li se șterse orice amintire a realizării lor.

Lovaduck în persoană apăru în fața lorzilor Instrumentalității. Simțea că luptase pe nava aurie și nu își amintea ceea ce făcuse. Nu știa nimic despre un idiot cronopatic. Și nu își aducea deloc aminte de micul său "vehicul". Lacrimile îi brăzdară obrajii când lorzii îi înmânară cea mai înaltă decorație, plătindu-i o sumă imensă de bani. Îi spuseră:

– Ai slujit cu cinste și acum ești liber. Binecuvântarea și recunoștința omenirii vor fi pururea cu tine.

Lovaduck se întoarse pe domeniile sale, întrebându-se dacă serviciul lui putea să fie așa de important. Avea să se întrebe mereu, în secolele care-i mai rămâneseră de trăit, cum de un bărbat ca el devenise un asemenea erou, fără să-și aducă aminte ce făcuse pentru asta.

9

Pe o planetă foarte îndepărtată, supraviețuitorii unui crucișător de-al lui Raumsog fură eliberați din internare. Printr-un ordin special primit direct de pe Pământ, memoria le fusese astfel perturbată încât să nu dezvăluie niciodată adevăratul curs al evenimentelor. Un reporter încăpățânat se ținu după unul din navigatori. După mai multe ore de băutură, răspunsul supraviețuitorului suna la fel:

– Aurie era nava – ah! ah! ah! Aurie era nava – ah! ah! ah!

Doamna moartă din Clown Town

Bazată pe istoria celor șapte generații de Jestocost, această povestire poate fi situată la circa două mii de ani înainte de Redescoperirea Omului, pe care o prefațează. Paralelismele cu legenda Ioanei d'Arc sunt evidente, cum la fel sunt aluziile la Vechea Religie. Nu la fel de ușor de ghicit sunt semnificațiile unora din denumiri: "An-fang" înseamnă "început" în limba germană, în vreme ce "Panc Ashash" este cinci-șase în hindusă. Stilul povestirii este cel chinez, adoptat de Smith pentru creațiile sale din ultima perioadă – dar pe care l-a folosit totuși și în unele povestiri istorice nepublicate, scrise înainte de 1939.

1

Știți deja sfârșitul – imensa tragedie a Lordului Jestocost, al șaptelea din spița lui, și modul în care fata-pisică C'mell a inițiat vasta conspirație. În schimb nu cunoașteți începutul, cum și-a primit numele cel dintâi Lord Jestocost, datorită groazei și inspirației sădite în sufletul mamei sale, Lady Geroke, de drama vestită și foarte reală a fetei-câine D'joan[1]. E și mai puțin probabil să cunoașteți cealaltă istorie – cea din spatele lui D'joan. Această poveste este menționată drept

(1) Numele suboamenilor creați de Smith sunt precedate de prima literă a speciei animalului de origine. În acest caz, litera D din numele lui D'joan vine de la dog – câine (n.ed.)

chestiunea "vraciului fără nume", ceea ce-i absurd, fiindcă ea avea de fapt un nume. Un nume străvechi și interzis, Elaine.

Elaine era o greșeală. Nașterea, viața, cariera ei, toate erau greșeli. Rubinul constituia o eroare. Cum de s-a putut întâmpla așa ceva?

Să ne întoarcem la An-fang, la Piața Păcii din An-Fang, Locul Începuturilor, acolo unde toate lucrurile își au originea. Strălucitoare era ea. Piața Roșie, moartă, pustie, sub un soare galben.

Aici era Pământul Original, Manhome[1] însăși, acolo unde Terraport se înalță sus printre norii uraganelor și deasupra munților.

An-fang se afla lângă un oraș, singurul oraș în viață cu un nume pre-atomic. Minunata denumire fără sens era Meeya Meetla, unde liniile străvechilor autostrăzi, neatinse de mii de ani de vreo roată, trasau eterne paralele strălucitoarelor plaje imaculate ale Vechiului Sud-Est.

Cartierul general al Programatorului Populației se găsea în An-fang, și acolo s-a produs greșeala:

Un rubin vibră. Două rețele cristaline de turmalină nu reușiră să corecteze raza laser. Un diamant înregistră abaterea. Atât eroarea cât și corecția fură introduse în computerul central.

Eroarea atribui, în registrul general al nașterilor de pe Fomalhaut III, profesiunea și caracteristicile de "para-terapeut, sex feminin, capacitate intuitivă pentru corecția psihologiei umane prin resurse proprii". Pe unele din primele nave spațiale, unor astfel de persoane li se spunea *femei-vraci*, fiindcă vindecau inexplicabil. Pentru grupurile de pionieri, ele aveau o valoare inestimabilă; în societățile sedentare, post Riesmanniene, deveniseră în schimb un balast de nedorit. Bolile dispăreau odată cu îmbunătățirea condițiilor de trai, numărul

(1) Casa Omului în original (n.ed.)

accidentele scădea practic la zero, activitatea medicală se instituționaliza.

Cui îi trebuie un vraci, chiar și unul bun, când o mie de paturi de spital așteaptă cu un personal avid de experiență clinică... și numai șapte din cele o mie de paturi sunt ocupate de oameni veritabili? (Restul erau completate cu roboți umanoizi pe care personalul exersa, altminteri pe lângă deprinderi și-ar fi pierdut și moralul. Exista, desigur, alternativa să lucreze pe suboameni – animale cu fizic uman ce executau muncile grele și obositoare rămase ca un apendice al unei economii cu adevărat perfecționate – însă era împotriva legii ca animalele, chiar și atunci când deveniseră suboameni, să intre într-un spital omenesc. Când se îmbolnăveau, Instrumentalitatea se ocupa de ei – în abatoare. Era mult mai ușor să crească noi suboameni pentru munci, decât să îi repare pe cei bolnavi. În plus, îngrijirea tandră și plină de căldură dintr-un spital le-ar fi putut da idei. De pildă, ideea că ar fi oameni. Lucru care ar fi fost rău din cele mai multe puncte de vedere. Prin urmare, spitalele rămâneau aproape goale, în vreme ce un subom ce strănuta de patru ori la rând sau voma o singură dată, era luat deoparte, să nu se mai îmbolnăvească niciodată. Paturile neocupate continuau să-și găzduiască pacienții roboți, parcurgând la nesfârșit ciclul maladiilor sau rănilor omenești.) Astfel, vracilor crescuți și pregătiți să vindece nu le rămânea nimic de făcut.

Totuși, rubinul oscilase; programul comisese într-adevăr o eroare; codul de naștere pentru "o femeie, para-terapeut generalist, de utilitate imediată" fusese destinat lui Fomalhaut III.

Mult mai târziu, după ce povestea s-a consumat până la cel din urmă amănunt istoric, s-a efectuat o investigație referitoare la originea lui Elaine. Când laserul vibrase, atât ordinul inițial cât și corecția fuseseră simultan introduse în mașină. Computerul sesizase contradicția și expediase prompt spre analiză ambele hârtii supraveghetorului uman, un bărbat care lucra de șapte ani în postul respectiv.

Omul studia muzica și era plictisit. Se găsea așa de aproape de sfârșitul mandatului, încât își număra zilele până la eliberarea din funcție. Între timp prelucra două populare cântece. Unul din ele era *Big Bamboo*, o piesă primitivă încercând să evoce magia originară a omului. Celălalt vorbea despre o fată *Elaine, Elaine*, căreia i se cerea să înceteze în a-l îndurera pe admiratorul ei îndrăgostit. Nici unul din cântece nu era important; cu toate acestea au influențat cursul istoriei, la început puțin, apoi enorm de mult.

Compozitorul avea timp din belșug să exerseze. De-a lungul celor șapte ani de serviciu nu întâlnise nici o urgență veritabilă. Din vreme în vreme automatul îi raporta câte ceva, iar el nu făcea decât să ordone mașinii să-și corecteze singură greșeala, ceea ce aparatul executa infailibil.

În ziua accidentului cu Elaine, omul se străduia să-și perfecționeze digitația la chitară, un străvechi instrument despre care se crede că datează din perioada pre-spațială. Interpreta *Big Bamboo* pentru a suta oară.

Calculatorul își anunță greșeală cu un clinchet muzical. Supraveghetorul însă își uitase demult instrucțiunile memorate cu atâta chin în urmă cu șapte ani lungi. Alarma nu conta cu adevărat, deoarece mașina se corecta singură mereu, indiferent dacă supraveghetorul se afla sau nu la post.

Neprimind nici un răspuns la semnalul sonor, automatul trecu pe un al doilea nivel de alertă. Dintr-un difuzor instalat în peretele camerei țipă cu o voce ascuțită, limpede și umană, glasul vreunei angajate decedată de mii de ani:

– Alarmă, alarmă! Urgență. Corecție necesară. Corecție necesară!

Deși foarte vechi, răspunsul fu unul pe care mașina nu-l mai auzise niciodată. Degetele instrumentistului alergară nebunește, vesele, pe corzile chitarei, iar el cântă răspicat și violent în microfon un mesaj ciudat, dincolo de înțelegerea oricărei mașini:

Bate, bate ritmul Big Bamboo

Bate, bate, pentru mine Big Bamboo...!

Mașina își setă în grabă băncile de memorie, punându-și computerele să caute referința de cod la "bamboo", străduindu-se să integreze termenul în contextul acelei clipe. Nu exista nici o referință. Mașina insistă să-și întrebe colaboratorul uman:

– Instrucțiuni neclare. Instrucțiuni neclare. Vă rog corectați.

– Taci din gură, răspunse omul.

– Nu pot îndeplini comanda, replică automatul. Rog formulați și repetați, rog formulați și repetați, rog formulați și repetați.

– Taci odată din gură, spuse bărbatul, dar știa că mașina nu-i va accepta ordinul. Fără să se gândească, trecu la cealaltă melodie și cântă primele două versuri de două ori la rând:

Elaine, Elaine,
du-te și-i vindecă durerea!
Elaine, Elaine,
du-te și-i vindecă durerea!

Repetiția fusese inserată ca un dispozitiv de siguranță în mașină, cu prezumția că nici un om adevărat nu va repeta o eroare. Numele Elaine nu corespundea secvenței corecte de cod, însă însuflețitul imbold de patru cuvinte părea să confirme necesitatea unei "femei para-terapeut". Computerul însuși consemnă faptul că o ființă umană corectase cartela de situație prezentată ca problemă de urgență.

– Acceptat, rosti automatul.

Cuvântul, prea târziu, îl smulse pe supraveghetor din muzica sa.

– Acceptat ce? întrebă el.

Nici o voce nu-i răspunse. Nu se auzea nimic cu excepția susurului aerului cald și umed prin ventilatoare.

Funcționarul privi pe fereastră. Vedea puțin din roșul sângeriu-închis al Pieței Păcii din An-fang; dincolo se întindea

oceanul, infinit de frumos și infinit de monoton.

Oftă cu speranță. Era tânăr. "Probabil nu contează" își spuse în gând, în vreme ce apuca din nou chitara.

(Treizeci și șapte de ani mai târziu descoperi că de fapt contase. Însăși Lady Gorokè, una dintre lorzii Instrumentalității, a trimis un adjunct cu misiunea să afle cine o cauzase pe D'joan. După ce omul a descoperit că femeia-vraci Elaine constituia pricina necazului, a fost trimis să se intereseze cum de apăruse Elaine într-un univers bine ordonat. Supraveghetorul a fost găsit. Încă avea pasiunea muzicii. Nu-și aducea aminte de nimic din toată povestea. A fost hipnotizat. Tot nu și-a amintit nimic. Adjunctul a invocat o urgență și muzicianului i s-a administrat Drogul Patru al Poliției ("memorie clară"). Își aminti numaidecât întreaga scenă, dar susținu că era lipsită de importanță. Cazul a fost înaintat Lady-ei Goroke, care a ordonat autorităților ca muzicianului să i se povestească întreaga istorie, oribilă și minunată totodată, a lui D'joan de Fomalhaut—întâmplarea ce vi se relatează în chiar aceste clipe—iar el a plâns. Nu a fost altfel pedepsit, însă Lady Goroke a cerut ca amintirile să-i fie lăsate în memorie pentru întreg restul vieții.)

Omul își luă chitara, iar mașina își văzu mai departe de lucru.

Selectă un embrion uman fecundat, îl etichetă cu bizarul nume Elaine, îi iradie codul genetic cu puternice aptitudini de vrăjitorie, apoi configură cartela personală pentru pregătire în medicină, transport cu navă cu vele pe Fomalhaut III și serviciu pe planetă.

Elaine se născuse fără a fi necesară, fără să fie dorită, fără să posede însușiri cu care să ajute sau să rănească o ființă umană. Păși în viață condamnată și inutilă.

Nu e de mirare că nu se simțea la locul ei. Erori se mai întâmplă. Remarcabil e faptul că a reușit să supraviețuiască fără a fi transformată, corijată sau ucisă de dispozitivele de securitate instalate de omenire în societate pentru propria-i

protecție.

Nedorită, nefolosită, își trăi lunile și anii monotoni ai existenței. Era bine hrănită, îmbrăcată elegant și diversificat cazată. Avea mașini și roboți care s-o servească, suboameni să i se supună, oameni care s-o apere de alții sau de sine însăși, în caz de nevoie. Dar niciodată nu a găsit de lucru; fără muncă n-avea parte de iubire; fără muncă și fără dragoste era lipsită de orișice speranță.

Dacă s-ar fi întâmplat să întâlnească experții potriviți ori autoritățile competente, ei ar fi transformat-o sau recalificat-o. Astfel ar fi putut să devină o femeie acceptabilă; dar ea nu a întâlnit poliția și nici poliția nu a întâlnit-o pe ea. Era complet neajutorată în a-și schimba singură destinul, total neputincioasă. El îi fusese impus la An-fang, acolo, departe în An-fang, unde toate lucrurile încep.

Rubinul tremurase, turmalina dăduse greș, diamantul nu fusese luat în seamă. Astfel, o femeie se născuse condamnată.

2

Mult mai târziu, când oamenii au început să compună cântece despre ciudatul caz al fetei-câine D'joan, menestrelii și trubadurii au încercat să-și imagineze simțămintele lui Elaine, și au scris *Cântecul lui Elaine*. Nu e autentic, în schimb arată cum își privea ea viața înainte ca strania poveste a lui D'joan să se înfiripe datorită faptelor sale:

Celelalte femei mă urăsc.
Bărbații nu m-ating.
Semăn prea mult cu mine însămi.
Voi fi un vraci!

Mama nu s-a îngrijit de mine.
N-am avut tătic să îmi vorbească.
Copiii mă loveau.
Voi fi o cățea!

Oamenii nu mi-au dat nume.
Câinii nu s-au rușinat de mine.
Ah, așa sunt eu făcută!
Voi fi un vraci.

Îi voi face să mă ocolească.
De fugit nu vor fugi de mine.
Ar putea oare ei să mă uimească?
Voi fi un vraci.

N-au decât cu toții să m-atace.
Ei pot numai să să mă chinuie.
Eu una pot să mă distrug.
Voi fi un vraci.

Celelalte femei mă urăsc.
Bărbații nu m-ating.
Semăn prea mult cu mine însămi.
Voi fi un vraci.

Cântecul exagerează realitatea. Femeile n-o urau pe Elaine; nici măcar nu o priveau. Bărbații nu o ocoleau; pur și simplu nu o observau. Nicăieri pe Fomalhaut III n-ar fi putut să întâlnească copii umani, întrucât creșele se găseau departe, sub pământ, din pricina radiațiilor intense și a climei dure. Versurile pretind că Elaine a pornit cu gândul că nu era ființă omenească, ci subom și că se născuse câine. Aceasta nu s-a petrecut la începutul povestirii, ci abia către sfârșit, când povestea lui D'joan se răspândise deja printre stele, îmbogățită de răstălmăcirile folclorului și ale legendei. Niciodată nu a înnebunit.

("Nebunia" reprezintă o stare rar întâlnită, caracterizată prin faptul că mintea unui om nu mai interacționează corect cu mediul. Elaine se apropiase de această condiție înainte să o întâlnească pe D'joan. Nu era un caz unic, dar unul rar și original, da. Viața ei, tensionată de tentativele de dezvoltare, se răsucise pe dos, iar creierul i se îndreptase în spirală spre

singura stare sigură pe care o putea cunoaște, psihoza. Nebunia e totdeauna mai bună decât X, iar X este personalizat la fiecare individ, secret și copleșitor de important. Elaine a înnebunit firesc; evoluția și cariera ei destinată erau greșite. "Femeie para-terapeut" constituia un cod menit să lucreze decisiv, autonom, pe baza propriei autorități și cu mare rapiditate. Noile planete cereau astfel de condiții. Nu trebuiau consultate alte persoane; în cele mai multe locuri nici n-ar fi avut pe cine consulta. Elaine a făcut ceea ce i se impregnase în An-fang, adânc, până la compoziția chimică a fluidului spinal. Ea însăși era o greșeală și n-a știut-o niciodată. Nebunia se dovedea cu mult mai blândă decât înțelegerea faptului că nu era ea însăși, că nu ar fi trebuit să trăiască, că echivala, în cea mai mare parte, cu eroarea împărțită între un rubin tremurător și un tânăr fără griji, cu o chitară.)

A găsit-o pe D'joan și lumile s-au clătinat.

Întâlnirea lor s-a petrecut într-un loc poreclit "marginea lumii", acolo unde orașul subteran ieșea la lumina zilei. Locul în sine era neobișnuit, însă Fomalhaut III reprezenta o planetă neobișnuită și lipsită de confort, unde vremea potrivnică și capriciile umane îi conduseseră pe arhitecți la proiecte violente și execuții grotești. Elaine umbla prin oraș, cu nebunia sa ascunsă, căutând oameni bolnavi pe care să-i ajute. Fusese proiectată, configurată, imprimată, născută, crescută și instruită pentru această sarcină. Dar sarcina nu exista.

Era o femeie inteligentă. Creierele strălucite servesc nebunia la fel de bine cum servesc omul sănătos – adică, într-adevăr foarte bine. Niciodată nu i-a trecut prin minte să renunțe la misiunea ei.

Oamenii de pe Fomalhaut III, asemenea celor de pe Terra Manhome înșiși, sunt aproape uniform bine făcuți; numai departe în spațiu, în lumi pe jumătate de neatins, specia umană a devenit urâtă, slăbită sau deformată, sub presiunea continuă a efortului de a supraviețui. Elaine nu se deosebea cu mult de oamenii inteligenți, cu fizic plăcut, care umpleau străzile. Era

înaltă și cu părul negru. Avea brațele și picioarele lungi, iar trupul mărunt. Părul îl purta dat pe spate, de la fruntea înaltă, dreptunghiulară. Ochii, de un albastru intens, ciudat. Gura ar fi putut fi drăguță, dar nu zâmbea niciodată, astfel că nimeni nu știa dacă era sau nu frumoasă. Ținuta o avea dreaptă și mândră, însă la fel arătau toți ceilalți. Gura arăta staniu cu lipsa ei de comunicativitate, iar ochii i se agitau continuu, în toate părțile, precum vechile radare, căutând pe cei bolnavi, pe cei aflați la nevoie, pe cei loviți de soartă, pe care avea pasiunea să-i ajute.

Cum să fie nefericită? Nu avusese nicicând vreme pentru asta. Îi venea foarte ușor să considere că fericirea era ceva sortit să ia sfârșit odată cu copilăria. Uneori, din timp în timp, poate atunci când o fântână murmura în lumina soarelui ori mugurii explodau în surprinzătoarea primăvară Fomalhautiană, se întreba de ce alți oameni – la fel de responsabili ca și ea, judecând după vârstă, poziție socială, pregătire și număr de ocupații – erau fericiți, în vreme ce ea părea să nu aibă timp de fericire. Dar întotdeauna alunga gândul și continua să bată străzile și rampele până la epuizare, căutând o muncă ce nu exista.

Carnea omului, mai bătrână decât istoria, mai tenace decât civilizația, își are propria înțelepciune. Trupul are înrădăcinate arhaice șiretlicuri pentru a supraviețui, astfel că pe Fomalhaut III, Elaine păstrase abilități ale unor strămoși la care nici nu se gândise – acei predecesori care, în trecutul incredibil și îndepărtat, îmblânziseră chiar înfricoșătorul Pământ. Elaine era nebună. Dar exista în ea o parte ce bănuia adevărul.

Poate se afla sub imperiul acestei înțelepciuni, ieșind de pe Strada Watterrocky[1] pe strălucitoarele esplanade ale Centrului Comercial. Văzu o ușă uitată. Roboții reușeau să facă curat în apropierea ei dar, din cauza formei arhitecturale vechi și

(1) Strada Pârâului Stâncos (n.ed.)

bizare, nu izbuteau să măture și să lustruiască până la bază. O linie îngustă, groasă, de praf și cremă de lustruit încrustată stătea ca un sigiliu lângă marginea de jos a ușii. Era evident că nimeni nu trecuse prin acea intrare de foarte, foarte multă vreme.

Regula lumii civilizate cerea ca zonele interzise să fie marcate atât telepatic cât și simbolistic. Cele mai periculoase aveau ca paznici roboți sau suboameni. În schimb, tot ce nu era interzis era permis. Prin urmare, Elaine nu avea nici un drept să deschidă ușa, dar nici obligația să nu o facă. O deschise –

Din simplu capriciu.

Ori cel puțin așa credea ea.

Acțiunea se situa departe de motivul "Voi fi un vraci", atribuit ei în balada pomenită. Încă nu era frenetică, disperată, și nici măcar nobilă.

Deschiderea acelei uși i-a transformat propria lume și a preschimbat viața pe o mie de planete pentru generațiile ce aveau să vină, dar faptul în sine nu a fost câtuși de puțin extraordinar. A fost capriciul obosit al unei femei frustrate și un pic nefericite. Nimic mai mult. Toate celelalte descrieri constituie improvizații, înfloriturî, falsificări.

A suferit într-adevăr un șoc deschizând ușa, însă nu din motivele invocate mai târziu de istorici și compozitori.

A fost uimită deoarece intrarea se continua cu trepte, iar treptele coborau spre un peisaj cu soare – un lucru realmente neașteptat în orice lume. Privea din Orașul Nou către Orașul Vechi. Orașul Nou se înălța pe carapacea lui peste cel vechi, iar când se uită "înăuntru", văzu asfințitul în orașul de dedesubt. Frumusețea și surpriza îi tăiară respirația.

Acolo, ușa deschisă – *către o nouă lume.* Aici, strada familiară, curată, estetică, tăcută, fără rost, pe unde își purtase de mie de ori propria inutilitate.

Acolo – ceva. Aici, lumea obișnuită. Nu cunoștea expresiile "tărâm de basm" sau "ținut vrăjit", dar dacă le-ar fi știut, cu siguranță le-ar fi folosit.

Aruncă o scurtă privire la stânga și la dreapta.

Trecătorii nu o observau nici pe ea, nici ușa. Asfințitul abia începuse să se simtă în orașul superior. Dedesubt era deja roșu-sângeriu, cu panglici aurii precum enorme flăcări înghețate. Elaine nu-și dădu seama că mirosea aerul, că tremura cât pe ce să-i dea lacrimile; nu știa că un zâmbet cald, primul după ani și ani, îi relaxa gura, luminându-i chipul obosit și tensionat cu o frumusețe trecătoare. Era prea ocupată să se uite în jur.

Oamenii își vedeau de treburi. În josul drumului, un tip de subom – femelă, probabil pisică, ocolea un om adevărat ce se plimba cu pas agale. În depărtare, un ornitopter al poliției zbura încetișor în jurul unui turn; roboții ar fi putut s-o zărească doar utilizând un telescop, sau dacă dispuneau de unul din acei rari oameni-șoim, folosiți uneori în poliție.

Păși dincolo de pragul ușii și o închise, împingând-o înapoi.

Nu o știa, dar odată cu pasul ei viitoruri neîmplinite încă se stinseră brusc, răscoale izbucniră în secolele ce aveau să vină, oameni și suboameni muriră din cauze ciudate, mamele schimbară numele unor lorzi încă nenăscuți și nave spațiale șuierară înapoi din locuri pe care omul nu și le imaginase niciodată. Spațiul$_3$, care fusese dintotdeauna acolo, așteptând ca omul să îl bage în seamă, avea să vină mai devreme – datorită ei, datorită ușii, datorită următorilor ei câțiva pași, a celor ce urma să spună și a copilului pe care avea să-l întâlnească. (Menestrelii au povestit totul mai târziu, însă au povestit lucrurile invers, pornind de la propriile lor idei despre D'joan și despre ce a făptuit Elaine ca să incendieze lumile. Adevărul simplu este că o femeie însingurată a păsit dincolo de o ușă misterioasă. Atât. Restul s-a petrecut mai târziu.)

Stătea în capul scărilor, cu ușa închisă în spatele ei și cu aurul acelui asfințit dintr-un oraș necunoscut așternându-i-se înainte. Putea să vadă locul unde uriașa carapace a Noului Oraș Kalma se arcuia spre cer; observă că aici clădirile erau mai vechi, mai puțin armonioase decât cele pe care le părăsise.

Nu cunoștea noțiunea de "pitoresc", altmiteri așa ar fi considerat priveliștea. Nu cunoștea de fapt nici un concept pentru a caracteriza imaginea așternută pașnic la picioarele sale.

Nu vedea pe nimeni.

În depărtare, un detector de incendiu oscila înainte și înapoi în vârful unui turn străvechi. În rest nu era decât orașul galben auriu întins dedesubt, și o pasăre – o pasăre oare, sau o uriașă frunză furată de furtună? – la jumătatea distanței.

Plină de teamă, de speranță, de așteptări și de chemarea unor pofte stranii, coborî treptele cu un țel necunoscut.

3

La baza scărilor, după nouă nivele, aștepta un copil – o fetiță de vreo cinci anișori. Copila avea un șort albastru strălucitor, părul ondulat, castaniu-roșcat, și cele mai delicate mâini pe care Elaine le văzuse vreodată.

Elaine simți că-i sare inima din piept. Micuța privi în sus spre ea și se trase înapoi. Elaine cunoștea semnificația acelor minunați ochi căprui, a mimicii de rugăminte și încredere, a reținerii față de oameni. Nu era căutși de puțin un copil – ci doar un animal cu înfățișare umană, poate un câine, care ulterior va fi învățat să vorbească, să muncească, să îndeplinească sarcini utile.

Fetița se ridică, de parcă ar fi vrut să fugă. Elaine avea sentimentul că fetița-câine nu se hotărâse încă dacă să fugă de ea sau către ea. Nu dorea să aibă de-a face cu o subpersoană – ce femeie ar fi dorit? – dar nici să sperie mica creatură nu voia. În fond, era mică și foarte tânără.

Se studiară reciproc o clipă, micuța nesigură, Elaine relaxată. Apoi fetița-animal vorbi:

– Întreab-o, spuse și cuvântul reprezenta o comandă.

Elaine fu surprinsă. De când dădeau animalele ordine?

– Întreab-o! repetă mititica. Arătă către o fereastră deasupra căreia stătea scris ÎN SPRIJINUL CĂLĂTORILOR. Apoi o luă

la fugă. O reflexie albastră a rochiței, o scânteiere de alb de la sandale și dispăru.

Elaine rămase mută și derutată în orașul dezolant, pustiu.

Fereastra îi vorbi.

– Ai putea să te apropii. O vei face, știi doar.

Era vocea matură și înțeleaptă a unei femei cu experiență – un glas cu un hohot de râs ascuns sub el, cu o nuanță de simpatie și entuziasm în tonul său. Comanda nu era chiar o comandă. Părea, chiar de la început, o glumă reușită între două femei inteligente.

Elaine nu se arătă uimită auzind mașina vorbind. Înregistrările o călăuziseră întreaga viață. Nu era totuși foarte sigură pe situație.

– E cineva acolo? întrebă ea.

– Da și nu, replică vocea. Sunt ÎN SPRIJINUL CĂLĂTORILOR și îi ajut pe toți cei ce vin pe această cale. Te-ai rătăcit, altminteri nu ai fi aici. Puneți palmele pe fereastra mea.

– Ce vroiam eu să întreb era dacă ești persoană sau mașină? insistă Elaine.

– Depinde, primi răspunsul. Sunt o mașină, dar cu multă, multă vreme în urmă eram o persoană. De fapt o lady, și chiar una a Instrumentalității. Mi se apropia însă sorocul și mi-au spus, "Te-ar deranja dacă am efectua un tipar mașină a întregii tale personalități? Ar fi de mare ajutor pentru cabinele de informații." Bineînțeles că am spus da, iar ei au făcut această copie, eu am murit și mi-au lansat corpul în spațiu cu onorurile obișnuite, dar eu mă găseam de fapt aici. Mă simțeam destul de ciudat în interiorul acestei construcții, privind diverse lucruri și vorbind cu oamenii, dându-le sfaturi bune și făcându-mi mereu de lucru, până s-a construit noul oraș. Deci, ce părere ai? Sunt, sau nu, eu însămi?

– Nu știu, doamnă. Elaine făcu un pas înapoi.

Vocea caldă își pierdu umorul și deveni poruncitoare.

– Dă-mi mâna atunci, ca să te pot identifica și să-ți spun ce ai de făcut.

– Cred că voi urca scările și voi trece de ușa aceea înapoi în orașul superior, rosti Elaine.

– Și să-mi furi ocazia primei conversații cu o persoană adevărată după patru ani de zile? replică vocea din fereastră. Glasul continua să comande, însă în el se distingea din nou căldura și unda de veselie, dar și singurătatea. Cea din urmă o convinse pe Elaine. Păși către fereastră și își puse palma pe marginea netedă.

– Ești Elaine, strigă fereastra. Ești *Elaine!* Lumile te așteaptă. Vii din An-fang, unde toate își au începutul, Piața Păcii din An-fang, chiar pe Bătrânul Pământ!

– Da, încuviință Elaine.

Vocea continuă cu entuziasm.

– El te așteaptă. Ah, te-a așteptat atâta timp. Și micuța pe care ai întâlnit-o. *Era însăși D'joan.* Povestea a început. "Zilele măreție ale omenirii răsar iarăși." Iar când totul se va sfârși voi putea să mor. Iartă-mă, draga mea. Nu vreau să te derutez. Eu sunt Lady Panc, Ashash. Tu ești Elaine. Numărul tău se termina inițial cu 783 și nici n-ar fi trebuit să te afli pe această planetă. Toate persoanele importante de aici au terminațiile 5 sau 6. Ești un para-terapeut și nu îți găsești locul, însă iubitul tău se îndreaptă deja acum spre tine, și n-ai fost niciodată îndrăgostită, și totul e atât de palpitant.

Elaine privi repede în jur. Vechiul oraș inferior devenea tot mai roșu și mai puțin auriu, pe măsură ce asfințitul înainta. Privite de jos, scările din spatele ei apărură deosebit de înalte, iar ușa de la capătul lor extrem de mică. Poate atunci când o închisese se și încuiase. Poate că nu va mai fi în stare să părăsească nicicând vechiul oraș.

Automatul probabil o privise într-un fel sau altul, fiindcă vocea Lady-ei Panc Ashash se îmblânzi:

– Șezi, draga mea, o invită glasul din fereastră. Ca femeie, eram mult mai politicoasă. N-am mai fost eu însămi de multă, multă vreme. Sunt o mașină și încă mă simt de parcă aș fi om. Ia loc, te rog și iartă-mă.

Elaine se uită împrejur. Pe marginea șoselei se găsea o bancă de marmură. Se așeză ascultătoare. Fericirea ce o cuprinsese în capul scărilor crescu din nou înlăuntrul ei. Dacă această vârstnică și înțeleaptă mașină știa așa de multe despre ea, poate că-i va indica și ce are de făcut. Oare ce voise să spună cu "n-ar fi trebuit să te afli pe această planetă"? Cu "iubitul"? Cu "se îndreptă deja spre tine", sau poate vocea nu vorbise chiar așa?

–Liniștește-te, draga mea, spuse Lady Panc Ashash. Murise ea de sute sau mii de ani, dar încă vorbea cu autoritatea și amabilitatea unei mari doamne.

Elaine inspiră adânc. Observă un nor roșu uriaș, ca o balenă gestantă, pregătindu-se să izbească temelia orașului superior, departe deasupra ei și a mării. Se întrebă dacă era posibil ca norii să aibă sentimente.

Glasul vorbea din nou. Ce spusese oare?

Întrebarea păru să fie repetată.

–Știai că vii? rosti glasul din fereastră.

– Sigur că nu, ridică Elaine din umeri. N-a fost decât ușa aceasta, iar eu n-aveam nimic deosebit de făcut, așa că am deschis-o. Și înăuntrul unei case am văzut o întreagă lume nouă. Părea ciudată și mai ales frumoasă, așa că am coborât. N-ai fi procedat la fel?

– Nu știu, răspunse cu candoare vocea. De fapt sunt o mașină. N-am fost eu însămi de mult, mult timp. Poate că așa aș fi făcut atunci. Nu știu asta, în schimb cunosc mersul lucrurilor. Poate că sunt în stare să prevestesc viitorul, ori poate că mașina din mine calculează probabilitățile atât de bine, încât pare să fie așa. Știu cine ești și ce urmează să ți se întâmple. Mai bine ți-ai pieptăna părul.

–La ce bun? exclamă Elaine.

–El vine, grăi fericită vocea bătrână a Lady-ei Panc Ashash.

–*Cine* vine? întrebă Elaine aproape nervoasă.

–Ai o oglindă? Zău c-aș vrea să-ți potrivești părul. Ar putea sta mai frumos; nu că n-ar fi drăguț acum. Vrei să arăți cât se

poate de bine. Iubitul tău, el e cel ce vine, firește.

– Nu am un iubit, zise Elaine. Nu am primit autorizație pentru unul, nu până când voi realiza ceva din munca vieții mele, iar eu nu mi-am găsit încă munca vieții. Nu sunt genul de fată care să se roage unui adjunct pentru simulacre, nu atunci când am dreptul la ceva real. S-ar putea să nu fiu o persoană prea grozavă, dar am mândria mea. Elaine se înfuriase atât de tare, încât se răsuci pe bancă să nu mai privească fereastra atoatevăzătoare.

Sinceritatea și onestitatea următoarelor cuvinte îi dădură fiori.

–*Elaine, Elaine, chiar n-ai deloc idee cine ești?*

Elaine se răsuci pe banchetă și se uită fix la fereastră. Fața ei se înroșise datorită razelor soarelui în asfințit. Reuși doar să șoptească.

–Nu înțeleg ce vrei să spui...

Vocea continuă inexorabil:

– Gândește-te, Elaine, gândește-te. Numele D'joan nu-ți spune nimic?

–Bănui că e vorba de un subom, de un câine. De la câine vine "D"-ul, nu?

–Era fetița pe care ai întâlnit-o, rosti Lady Panc Ashash de parcă ar fi dezvăluit ceva cutremurător.

–Da, răspunse Elaine îndatoritoare. Era o femeie politicoasă și nu intra niciodată în dispute cu străinii.

–Stai o clipă, spuse Lady Panc Ashash. Îmi voi recompune trupul. Dumnezeu mai știe când l-am folosit ultima dată, dar te va ajuta să te simți mai în largul tău cu mine. Scuză-mi îmbrăcămintea. E de demult, însă cred că trupul va funcționa cum trebuie. Acesta e începutul poveștii lui D'joan și vreau ca părul să-ți fie pieptănat, chiar dacă voi fi nevoită să ți-l pieptăn eu însămi. Așteaptă-mă, fetițo, așteaptă-mă exact acolo. Nu durează decât un minut.

Norii se transformau din roșu închis în negru-cenușiu. Ce-ar fi putut face Elaine? Rămase pe bancă. Lovi trotuarul cu

pantofii. Tresări puțin când demodatele lumini stradale ale orașului de jos se aprinseră cu bruschețe geometrică; le lipsea subtila gradare a luminilor din orașul superior, unde ziua trecea în limpedea și strălucitoarea noapte fără schimbări bruște de culoare.

Ușa de lângă ferestruică se întredeschise. Plasticul străvechi se sfărâmă și căzu pe trotuar.

Elaine fu uluită.

Își dădea seama că în subconștient așteptase apariția unui monstru, dar aceasta era o femeie fermecătoare, cam de înălțimea ei, purtând haine neobișnuite, de modă veche. Ciudata apariție feminină avea păr negru lucios, nici o urmă de boală curentă sau recentă, nici un semn al unei leziuni din trecut, nu arăta nici o diminuare vizibilă a capacităților de văz și mișcare. (Nu avea cum să verifice pe loc auzul ori mirosul, dar acesta era controlul medical ce-i fusese imprimat în sânge de la naștere – lista parametrilor de verificat la fiecare adult pe care-l întâlnise vreodată. Fusese proiectată ca "para-terapeut, femeie" și făcea parte dintre cei buni, chiar dacă nu avea nici un pacient.)

Corpul era într-adevăr prețios. Trebuie să fi costat cât patruzeci sau cincizeci de aterizări planetare. Forma umană fusese perfect redată. Gura avea dinți adevărați, cuvintele se formau cu ajutorul gâtului, palatului, limbii, dinților și buzelor, și nu doar cu un microfon instalat în cap. Trupul reprezenta o adevărată piesă de muzeu. Constituia probabil o copie din timpul vieții a însăși Lady-ei Panc Ashash. Când zâmbea, efectul era indescriptibil de cuceritor. Purta costumul unei epoci trecute – o rochie cu pieptar impunător dintr-un material albastru și greu, brodat cu un model pătrat de aur pe margini și în talie. Avea o mantie asortată de un auriu închis, mat, brodată cu același model, dar pe albastru. Părul îi era pieptănat în sus și prins cu piepteni încrustați cu pietre prețioase. Părea perfect natural, însă pe o parte se așternuse puțin praf.

Robotul zâmbi.

–Sunt demodată. De multă vreme n-am mai fost eu însămi. Am gândit totuși, draga mea, că îți va veni mai ușor să discuți cu corpul ăsta vechi decât cu fereastra de-acolo...

Elaine încuviință mută.

–Știi că nu sunt eu? spuse trupul cu voce limpede.

Elaine dădu din cap. Nu știa; avea senzația că nu mai știe nimic.

Lady Panc Ashash o privi serioasă.

–Asta nu sunt eu. E un corp robot. L-ai privit de parcă ar fi fost un om adevărat. Și nici psihic nu sunt eu. Doare, uneori. Știai că o mașină poate să sufere? Da. Dar – eu nu sunt *eu*.

–Cine ești? o întrebă Elaine pe frumoasa femeie.

–Înainte să mor eram Lady Panc Ashash. Așa cum ți-am spus. Acum sunt o mașină, și o parte a destinului tău. Ne vom ajuta una pe cealaltă ca să schimbăm fața lumilor, poate chiar să aducem omenirea înapoi la umanism.

Elaine o fixă derutată. Nu era un robot obișnuit. Părea o persoană reală și vorbea cu o asemenea autoritate. Și indiferent ce-ar fi fost, cunoștea atât de multe lucruri despre ea. Nimănui altcuiva nu-i păsase vreodată de ea. Surorile-doici de la Creșa pământeană spuseseră "Încă o copilă-vraci, drăguță pe deasupra, nu ne va supăra prea tare" și o lăsaseră în voia sorții.

În cele din urmă Elaine se obișnui cu fața care nu era de fapt un chip. Șarmul, expresivitatea și umorul nu dispăruseră.

–Ce – ce, se bâlbâi Elaine, ce voi face acum?

– Nimic altceva decât să-ți întâlnești destinul, răspunse demult moarta Lady Panc Ashash.

–Vrei să spui iubitul?

–Ce nerăbdătoare! râse într-un mod foarte uman înregistrarea femeii dispărute. Câtă grabă. Întâi dragostea și destinul după aceea. Când eram tânără la fel procedam și eu.

–Dar ce am de făcut? insistă Elaine.

Noaptea coborâse complet în jurul lor. Felinarele străluci-

ceau deasupra unor străzi nemăturate și pustii. Câteva intrări, nici una mai aproape de prima intersecție, erau marcate de dreptunghiuri de umbre și lumini – umbre, atunci când se găseau mai departe de felinare iar becurile interioare străluceau puternic, lumini dacă se aflau aproape de șosea, strălucirea felinarelor acoperind iluminația proprie.

– Mergi prin această ușă, o povățui bătrâna și buna doamnă.

Indică însă albul uniform al unui zid neîntrerupt. Nu se vedea nici o intrare acolo.

– Dar nu e nici o ușă, spuse Elaine.

– Dacă ar fi fost, explică Lady Panc Ashash, n-ai fi avut nevoie de mine să te îndrum să treci prin ea. Iar tu ai nevoie de mine.

– De ce? întrebă Elaine.

– Pentru că te aștept de sute de ani, de aia.

– Nu e un răspuns! protestă Elaine.

– Și totuși este, zâmbi femeia, iar lipsa ei de ostilitate nu era câtuși de puțin robotică. Era bunătatea și ținuta unei ființe omenești mature. O privi pe Elaine drept în ochi și îi spuse blând, cu simpatie: Știu pentru că știu. Nu fiindcă sunt moartă – asta nu mai contează – ci pentru că acum sunt o mașină foarte veche. Vei merge în Coridorul Galben și Maro și te vei gândi la iubitul tău, îți vei îndeplini misiunea și oamenii te vor hăitui. Dar în final vei fi fericită. Înțelegi asta?

– Nu, spuse Elaine, nu înțeleg. În schimb întinse mâna către vârstnica și atenta doamnă. Femeia o luă de mână. Atingerea îi era caldă și foartă umană.

– Nu trebuie să înțelegi. Doar fă-o. Și știu că o vei face. Așa că, din moment ce tot vei pleca, du-te.

Elaine încercă să-i zâmbească, dar era mai îngrijorată decât fusese vreodată înainte. În cele din urmă i se întâmpla ceva real, chiar ei.

– Cum voi trece prin ușă?

– Eu am s-o deschid, surâse doamna eliberându-i mâna, iar tu îți vei recunoaște iubitul când îți va cânta versurile.

– Ce versuri? întrebă Elaine căutând să câștige timp și speriată de o ușă inexistentă.

– Încep cu "Te-am cunoscut și te-am iubit, și te-am câștigat în Kalma..." Le vei recunoaște. Haide, intră. La început te va tulbura, dar când îl vei întâlni pe Vânător, totul îți va părea altfel.

– Ați fost vreodată acolo?

– Sigur că nu, spuse simpatica doamnă. Eu sunt o mașină. Acel loc este complet blindat mental. Nimeni nu poate vedea, auzi, gândi sau vorbi dinăuntru. E un adăpost rămas din războaiele antice, când cea mai firavă urmă de gând ar fi dus la distrugerea întregii zone. De aceea l-a construit Lordul Englok, cu mult timp înaintea timpului meu. Dar tu poți intra. Și o vei face. Iată ușa.

Bătrâna doamnă robot nu mai aștepta. Îi adresă lui Elaine un ciudat zâmbet șiret și prietenesc, jumătate mândru, jumătate apologetic. O prinse pe Elaine de cotul stâng. Făcură câțiva pași spre zid.

– Aici, acum, rosti Lady Panc Ashash, și o împinse.

Elaine se feri în vreme ce era aruncată către zid. Înainte să-și dea seama, se trezi dincolo de el. Mirosurile o izbiră ca un semnal de luptă. Aerul era fierbinte, lumina difuză. Părea o fotografie a Planetei Durerii, ascunsă undeva în spațiu. Mai târziu, poeții au încercat s-o descrie pe Elaine lângă ușă cu versuri care încep așa,

Erau colorate maro și albastru
Și erau albe și mai albe chiar
În orașul ascuns și interzis
Orașul de Jos din Clown Town[1].
Respingătoare și mai respingătoare chiar
În coridorul cu galben și maro.

(1) Orașul Clovn, în limba engleză (n.ed.)

Adevărul era cu mult mai simplu.

Instruită ca un vraci, născută după cum era, înțelese adevărul imediat. Toți acei oameni, toți pe care reușea să-i zărească cel puțin, erau bolnavi. Aveau nevoie de ajutor. Aveau nevoie de ea.

Ironia soartei își spunea din nou cuvântul, fiindcă nu putea ajuta pe nimeni. Nici unul din ei nu era om adevărat. Erau doar animale cu formă umană. Suboameni. Gunoi.

Iar ea fusese condiționată până în măduva oaselor să nu-i ajute niciodată *pe ei*.

Nu pricepea de ce mușchii picioarelor o purtau înainte, însă așa se întâmpla.

Sunt multe descrieri ale scenei.

Lady Panc Ashash, ieșită din acțiune de numai câteva minute, părea foarte departe. Chiar orașul Kalma, noul oraș, la zece etaje deasupra, lăsa impresia că nici nu existase vreodată. Aceasta de aici era realitatea.

Îi privi pe suboameni.

Și de astă dată, pentru prima oară în viața ei, îi susținură privirea. Nu mai văzuse așa ceva până atunci.

Nu o înspăimântau; o surprindeau numai. Frică, simți Elaine, avea să vină mai târziu. Curând, poate, dar nu aici și nu acum.

4

Ceva asemănător cu o femeie de vârstă mijlocie înaintă drept către ea și se răsti:

–Ești moartea?

Elaine făcu ochii mari.

–Moartea? Ce vrei să spui? Eu sunt Elaine.

–Fii blestemată pentru asta! rosti femeia-lucru. Ești moartea?

Elaine nu cunoștea cuvântul "blestemată", în schimb era destul de sigură că "moartea", chiar și pentru aceste creaturi, însemna pur și simplu "încetarea vieții".

–Sigur că nu, răspunse Elaine. Sunt doar o persoană. Oamenii obișnuiți mi-ar spune vraci. Nu avem nimic de-a face cu suboamenii. Absolut nimic. Elaine observă că femeia-lucru avea o coafură enormă de păr castaniu deschis murdar, fața congestionată, transpirată și dinți cariați dezveliți atunci când rânjea.

–Toți spun la fel. Nu-și dau niciodată seama că înseamnă moarte. Cum crezi altfel c-am muri, dacă voi, oamenii, nu ați trimite înăuntru roboți contaminați cu boli? Murim datorită vouă, și după aceea alți suboameni descoperă locul acesta și fac din el un adăpost și trăiesc aici timp de câteva generații, până ce mașini ale morții, asemeni ție, vin măturând orașul și ne ucid iarăși pe toți. Ăsta e Clown Town, locul suboamenilor. N-ai auzit de el?

Elaine încercă să treacă dincolo de femeia-lucru, dar se trezi cu brațul înșfăcat. Așa ceva nu se mai întâmplase niciodată înainte în istoria omenirii – un subom să atingă o persoană adevărată!

–Dă-mi drumul! strigă ea.

Femeia-obiect îi dădu drumul și se întoarse către ceilalți. Vocea îi era schimbată. Nu mai suna ascuțită și incitată, ci era joasă și nedumerită.

–Nu-mi dau seama. Poate este o persoană adevărată. Nu-i ironic? Rătăcită, aici înăuntru, cu noi. Sau poate că *e* moartea. Nu pot spune. Ce părere ai, Charley-e-iubitul-meu?

Bărbatul căruia îi vorbise făcu un pas înainte. Elaine socoti că în alt loc, în altă clipă, ar fi trecut drept o ființă omenească atrăgătoare. Fața îi era luminată de inteligență și vioiciune. O privi fix pe Elaine ca și cum n-ar mai fi văzut-o până atunci, ceea ce era adevărat, dar continuă să se uite la ea atât de concentrat și de bizar încât o făcu să se simtă jenată. Când vorbi, glasul îi răsună viguros, abrupt, limpede, prietenos; în acest loc tragic părea caricatura unei voci, ca și cum animalul ar fi fost programat să țină discursuri folosind deprinderile

unui om, persuasiv de profesie, pe care îl vedeai în cabinele de anunțuri transmițând trecătorilor mesaje nici utile, nici importante, ci mai degrabă istețe. Însăși fizicul arătos constituia o diformitate. Elaine se întrebă dacă provenea din țap.

– Bun venit, tânără doamnă, rosti Charley-e-iubitul-meu. Acum că ești aici, cum ai de gând să ieși afară? Dacă i-am răsuci gâtul, Mabel, se adresă subfemeii care o întâmpinase pe Elaine, dacă i l-am răsuci de opt sau zece ori, i l-am deșuruba. Atunci am mai trăi câteva săptămâni sau luni până ce stăpânii și creatorii noștri ne-ar găsi și ucide pe toți. Ce spui, tânără doamnă? Să te omorâm?

– Să mă omorâți? Adică să-mi faceți viața să înceteze? Nu se poate. Este împotriva legii. Nici Instrumentalitatea nu are dreptul să facă așa ceva fără judecată. Nu se poate. Nu sunteți decât suboameni.

– Dar totuși vom muri, zise Charley-e-iubitul-meu cu un scurt surâs inteligent, dacă te întorci înapoi pe ușa aceea. Poliția va citi în mintea ta despre Coridorul Galben și Maro și ne vor scoate de aici cu otravă, ori ne vor stropi cu boli, ca noi și copiii noștri să pierim.

Elaine se uită la el.

Furia pasionată nu-i altera zâmbetul sau tonul convingător, însă mușchii ochilor și ai frunții trădau o încordare îngrozitoare. Rezultatul era o expresie pe care Elaine n-o mai văzuse, un soi de autocontrol dus până dincolo de limitele nebuniei.

El îi susținu privirea.

Nu-i era cu adevărat frică de el. Suboamenii nu puteau suci gâtul oamenilor adevărați; era împotriva tuturor reglementărilor.

O idee o izbi. Poate regulamentele nu se aplicau într-un loc ca acesta, unde animale în afara legii așteptau perpetuu o moarte subită. Ființa din fața ei era suficient de puternică să-i răsucească capul de zece ori fie în sensul acelor de ceasornic, fie invers. Din lecțiile de anatomie era destul de sigură că la un moment dat, în decursul acestui proces, capul i s-ar fi

desprins. Îl privi cu interes. Frica de tip animalic fusese eliminată din ființa ei de la concepție, totuși descoperi că simțea un dezgust extrem față de posibilitatea terminării vieții din cauze întâmplătoare. Poate că pregătirea ei de "vraci" avea să ajute. Încercă să-și închipuie că el era de fapt un om. Diagnosticul "hipertensiune: agresivitate cronică, frustrare pe moment, conducând la suprastimulare și nevroză; nutriție insuficientă: probabil dereglaj hormonal" îi veni numaidecât în minte.

Încercă să vorbească pe alt ton.

– Sunt mai mică decât tine, spuse ea, și poți să mă ucizi la fel de bine mai târziu. Ar fi bine să facem cunoștință. Eu sunt Elaine, trimisă aici de pe Terra Manhome.

Efectul fu spectaculos.

Charley-e-iubitul-meu dădu înapoi. Mabel rămase cu gura deschisă. Ceilalți priveau și ei cu gurile căscate. Unul sau doi, mai iuți la minte, începură să șușotească cu vecinii.

În cele din urmă, Charley-e-iubitul-meu i se adresă:

– Bun venit, milady. Îmi dai voie să îți spun milady? Cred că nu. Bun venit, Elaine. Suntem poporul tău. Vom face tot ce ne spui. Bineînțeles că ai intrat. Lady Panc Ashash te-a trimis. De o sută de ani ne spune că va veni cineva de pe Pământ, un om adevărat cu nume de animal[1], nu un număr, și că va trebui să avem un copil cu numele D'joan gata să apuce firele destinului. Te rog, te rog ia loc. Vrei puțină apă? Nu avem vase curate. Aici suntem cu toți suboameni și le-am folosit pe toate, așa că sunt contaminate pentru oamenii adevărați. Îi veni o idee. Baby-baby, n-ai o cană nouă în cuptor? Probabil observă pe cineva încuviințând, fiindcă continuă să vorbească: Scoate-o atunci cu cleștele, în cinstea oaspetelui nostru. Cu un clește nou. N-o atinge. Umple-o cu apă din vârful micii cascade. Astfel musafira noastră va bea apă ne-

(1) În limba engleză "eland" desemnează o antilopă africană sau elanul nord-american (n.ed.)

contaminată. O băutură curată. Străluci de o ospitalitate la fel de ridicolă pe cât era de sinceră.

Elaine nu avu inima să mărturisească că nu dorea apă.

Aşteptă. Aşteptară.

Deja ochii i se obişnuiseră cu întunericul. Vedea că principalul coridor era vopsit într-un galben palid, spălăcit şi pătat, şi un maro deschis, contrastant. Se întrebă ce minte umană alesese o combinaţie atât de urâtă. Coridoare transversale păreau că se desprind din el; în orice caz, observă arcade iluminate mai departe şi oameni păşind vioi pe acolo. Nimeni nu iese cu pasul vioi şi repede dintr-o nişă, aşa încât era destul de convinsă că arcadele duceau undeva.

Suboamenii, la rândul lor, erau vizibili. Semănau foarte mult cu oamenii. Ici colo, unii indivizi reveniseră parţial la înfăţişarea animală – un bărbat-cal al cărui bot crescuse iar la dimensiunile ancestrale, o femeie-şobolan cu trăsături umane normale, exceptând mustăţile albe, parcă de nylon, lungi de douăzeci de centimetri de fiecare parte a feţei. Cineva semăna foarte bine cu un om – o tânără frumoasă şezând pe o bancă la opt sau zece metri mai departe pe coridor şi care nu dădea nici o atenţie mulţimii, lui Mabel, lui Charley-e-iubitul-meu, sau chiar ei.

– Cine este? întrebă Elaine, arătând cu capul spre frumoasa femeie.

Revenindu-şi din tensiunea care o cuprinsese de când o întrebase pe Elaine dacă e "moartea", Mabel bolborosi cu o sociabilitate bizară în acele împrejurări:

– E Crawlie.

– Şi ce face?

– Are mândria ei, răspunse Mabel, cu grotesca faţă roşie în prezent radioasă şi entuziastă, stropind picături de salivă în vreme ce vorbea.

– Dar nu face nimic? insistă Elaine.

Charley-e-iubitul-meu interveni:

– Nimeni nu e obligat să facă ceva aici, Lady Elaine –

– Este ilegal să-mi spui "Lady", spuse Elaine.

– Scuză-mă, fiinţă omenească Elaine. Nimeni nu *trebuie* să facă absolut nimic aici. Toată gaşca noastră se află complet în afara legii. Coridorul acesta-i o cazemată anti-gând, aşa încât nimic nu iese şi nu intră înăuntru. Stai un pic! Uită-te la tavan... Acum!

O lumină roşie traversă plafonul şi dispăru.

– Tavanul străluceşte, explică Charley-e-iubitul-meu, la orice gând îndreptat către el. Întregul tunel este catalogat "canal de scurgere: resturi organice" în exterior, aşa că uşoarele transmisii vitale care scapă de aici sunt considerate acceptabile. Oamenii l-au construit pentru propria lor folosinţă, în urmă cu un milion de ani.

– Acum un milion de ani nu ajunseseră însă pe Fomalhaut III, se răsti Elaine. Se întrebă de ce se răstise oare. Nu era o persoană, doar un animal vorbitor, care din omisiune nu fusese aruncat în cel mai apropiat incinerator.

– Iartă-mă, Elaine, zise Charley-e-iubitul-meu. Ar fi trebuit să spun cu mai mult timp în urmă. Noi, suboamenii, nu prea avem ocazia să studiem istorie. Dar folosim acest coridor. Cineva înzestrat cu un morbid simţ al umorului l-a botezat Clown Town. Supravieţuim zece, douăzeci sau o sută de ani, apoi oamenii sau roboţii ne găsesc şi ne ucid. De aceea Mabel era supărată. A crezut că însemni moarte. Dar nu-i aşa. Eşti *Elaine*. Asta e minunat, minunat. Faţa sa şireată şi prea inteligentă se lumină cu o sinceritate transparentă. Trebuie să fi fost un veritabil şoc pentru el să fie sincer.

– Îmi spuneai ce e cu subfata aceea, începu Elaine.

– E Crawlie, reluă el. Nu face nimic. Nici unul dintre noi nu prea face. Oricum suntem condamnaţi. Ea se poartă mai cinstit decât noi ceilalţi. Are mândria ei. Ne disprefuieşte. Ne pune la punct. Îi face pe toţi să se simtă inferiori. Noi credem că e un membru util al grupului. Împreună avem şi noi orgoliu, chiar dacă fără de speranţă, dar Crawlie îşi are mândria ei de una singură, fără să facă nimic. Într-un fel ne aduce aminte.

Dacă o lăsăm în pace, și ea ne lasă pe noi în pace.

Elaine gândi, sunteți niște lucruri foarte nostime, așa de asemănători cu oamenii, însă atât de nepricepuți, ca și cum ar trebui să muriți cu toții înainte să învățați cu adevărat ce înseamnă să fii viu. Cu voce tare nu reuși decât să spună:

– N-am mai întâlnit pe nimeni ca ea.

Probabil Crawlie sesizase că discutau despre ea, deoarece îi aruncă lui Elaine o privire scurtă, încărcată de ură. Fața drăguță a lui Crawlie împietri într-o expresie de ostilitate și dispreț; apoi ochii îi rătăciră și Elaine simți că ea nu mai exista în mintea creaturii decât ca o mustrare administrată și uitată. Nu mai văzuse vreodată o izolare atât de impenetrabilă ca cea a lui Crawlie. Și totuși ființa, indiferent din ce ar fi fost făcută, era foarte aspectuoasă în termeni umani.

O cotoroanță fioroasă, acoperită cu blană gri-șoarece se grăbi către Elaine. Femeia-șoarece era Baby-baby trimisă mai devreme în misiune. Într-o pereche de clești lungi ținea o cupă de ceramică. Vasul era umplut cu apă.

Elaine luă cana.

Șaizeci sau șaptezeci de suboameni, inclusiv fetița în rochie albastră întâlnită afară, o priviră înghițind. Apa era bună. O bău toată. Mulțimea răsuflă ușurată, de parcă cu toții așteptau acest moment. Elaine vru să pună vasul jos, însă bătrâna femeie-șoarece fu mai rapidă. Îi luă cana cu cleștele, oprind-o la mijlocul mișcării, astfel ca vasul să nu fie contaminat de atingerea unei subpersoane.

– Așa, Baby-baby, o lăudă Charley-e-iubitul-meu, acum putem sta de vorbă. E obiceiul nostru să nu discutăm cu un nou venit până nu-i oferim ospitalitate. Dă-mi voie să fiu cinstit. S-ar putea să trebuiască să te omorâm dacă toată această chestiune se va dovedi o greșeală, dar dă-mi voie să te asigur că dacă te voi omorî, o voi face frumos și fără cea mai mică urmă de răutate. În regulă?

Elaine nu știa ce era așa de în regulă și o spuse. Își imagină cum i se sucește gâtul. În afară de durere și de umilință, părea

îngrozitor de murdar – să-ți sfârșești viața într-o conductă de scurgere, laolaltă cu lucruri care nici măcar nu aveau dreptul să existe.

El nu-i dădu posibilitatea să se împotrivească, și continuă să explice:

– Să presupunem că totul merge bine. Să presupunem că ești Esther-Elaine-sau-Eleanor pe care am așteptat-o cu toții, persoana care-i va face ceva lui D'joan și ne va aduce tuturor ajutor și libertate, dându-ne viață, viață *adevărată* pe scurt – ce vom face atunci?

– Nu știu de unde aveți ideile astea despre mine. De ce sunt Esther-Elaine-sau-Eleanor? Ce să-i fac lui D'joan? De ce eu?

Charley-e-iubitul-meu o privi de parcă nu-i venea să-și creadă urechilor. Mabel se încruntă ca și cum nu reușea să găsească cuvintele potrivite pentru a-și exprima părerea. Baby-baby, întoarsă înapoi în rândul grupului cu mișcări iuți de șoarece, privi în jur ca și când aștepta ca cineva din spate să vorbească. Avu dreptate. Crawlie se întoarse spre Elaine și spuse, cu infinită condescendență:

– Nu știam că oamenii adevărați sunt slab informați sau proști. Tu pari să fii și una și alta. Datorăm toate informațiile Lady-ei Panc Ashash. Întrucât e moartă, ea nu mai are prejudecăți în ceea ce-i privește pe suboameni. Și fiindcă nu prea are ce face, a calculat milioane și milioane de probabilități pentru noi. Știm cu toții la ce duc majoritatea probabilităților – moarte subită datorită bolii sau gazelor, ori poate transport în abatoare cu ornitopterele poliției. Lady Panc Ashash a descoperit însă că o persoană cu un nume ca al tău poate va veni, o ființă umană cu un nume ciudat și nu un număr, că acea persoană îl va întâlni pe Vânător, și că ea și Vânătorul o vor învăța pe D'joan un mesaj care va schimba lumile. Am păstrat permanent câte un copil pe nume D'joan, așteptând vreme de o sută de ani. Acum ai apărut tu. Poate tu ești aceea. Mie nu-mi pari foarte competentă. La ce ești bună?

– Sunt un vraci, spuse Elaine.

Crawlie nu-și putu ascunde uimirea zugrăvită pe chip.

–Un vraci? Chiar așa?

–Da, articulă Elaine umilă.

–Eu una nu aș fi, replică Crawlie. Eu am mândria mea. Își întoarse fața și trăsăturile îi încremeniră în expresia lor perenă de suferință și dispreț.

Charley-e-iubitul-meu șopti grupului din preajmă, fără să-i pese dacă Elaine îl auzea sau nu:

–E minunat, minunat. Este un vraci, o femeie-vraci. Poate că asta e ziua cea mare! Elaine, i se adresă cu umilință, vrei te rog să ne privești?

Elaine se uită la ei. Când încetă să se gândească la locul unde se afla, îi păru aproape incredibil ca vechiul și pustiul oraș inferior Kalma să fie imediat dincolo de zid, iar agitatul oraș nou la numai treizeci și cinci de metri deasupra. Acest coridor reprezenta el însuși o lume. Arăta ca o lume cu nesuferitele nuanțe de galben și maro, cu vechile lumini difuze, cu mirosurile de om și animal amestecate într-o ventilație insuportabil de rea. Baby-baby, Mabel, Crawlie și Charley-e-iubitul-meu făceau parte din această lume. Ei erau reali, însă se aflau afară în ceea ce-o privea pe Elaine.

–Lăsați-mă să plec, le ceru ea. Mă voi întoarce altă dată.

Charley-e-iubitul-meu, ocupând vizibil poziția de lider, vorbi ca în transă:

–Nu înțelegi, Elaine. Singurul loc unde poți pleca e moartea. Nu există altă direcție. Nu te putem lăsa să treci pragul acestei uși, nu după ce Lady Panc Ashash te-a împins înăuntru. Fie îți urmezi destinul mai departe, laolaltă cu al nostru, și totul merge bine astfel încât să ne iubești și să te iubim, adăugă el visător, ori te voi omorî cu propriile mele mâini. Chiar aici. Chiar acum. Ți-aș putea oferi eventual încă un pahar de apă. Dar atâta tot. Nu ai prea multe alternative, ființă umană Elaine. Ce crezi că s-ar întâmpla dacă ai ieși afară?

–Nimic, sper.

–Nimic! pufni Mabel, chipul ei recâștigându-și indignarea inițială. Poliția ar veni bătând aerul cu ornitopterele–

–Și ți-ar citi creierul, zise Baby-baby.

–Și ar afla despre noi, completă un bărbat înalt și palid care nu vorbise până atunci.

–Și noi, rosti Crawlie din scaunul ei, am muri într-un ceas sau cel mult două. Ți-ar păsa, Doamnă și Elaine?

–Și, concluzionă Charley-e-iubitul-meu, ar deconecta-o pe Lady Panc Ashash, astfel că s-ar pierde până și înregistrarea scumpei doamne moarte, fără să mai rămână nici un pic de milă pentru noi pe această lume.

–Ce înseamnă "milă"? întrebă Elaine.

– E limpede că nu ai auzit niciodată de așa ceva, zise Crawlie.

Bătrâna cotoroanță-șoarece Baby-baby se apropie de Elaine. Privi în sus spre ea și îi șopti printre dinții galbeni:

–Nu-i lăsa să te sperie, fetițo. Moartea nu contează atât de mult, nici măcar pentru voi oamenii adevărați, cu cei patru sute de ani de ai voștri, și nici pentru noi, animalele cu abatorul așteptând după colț. Moartea este un *când*, nu un *ce*. La fel e pentru toți. Nu-ți fie teamă. Mergi drept înainte și vei descoperi milă și iubire. Sunt mult mai bogate decât moartea, doar să ajungi la ele. Odată ce le-ai găsit, moartea nu va mai fi atât de importantă.

–Tot n-am idee ce înseamnă *milă*, dar credeam că știu semnificația *dragostei*, spuse Elaine. Nu mă aștept să-mi găsesc iubitul într-un coridor vechi și mizer, plin cu suboameni.

–Nu mă referem la felul acela de dragoste, râse Baby-baby, prevenind cu o ridicare a mâinii-labe tentativa de întrerupere a lui Mabel. Bătrânul chip de șoarece era înflăcărat și plin de expresivitate. Dintr-o dată Elaine își putu închipui cum arătase Baby-baby pentru un bărbat-șoarece când era tânără și gri și fără riduri. Entuziasmul îi umplea de tinerețe trăsăturile, pe măsură ce ea continua: Nu mă refer la dragostea pentru un iubit, fetițo. Mă refer la dragostea pentru tine însăți. Dragostea de viață. Dragostea pentru tot ce este viu. Dragostea chiar

și față de mine. Dragostea ta pentru mine. Îți închipui așa ceva?

Elaine înota în oboseală, totuși se străduí să răspundă întrebării. Se uită în lumina slabă la zbârcita bătrână-șoarece, cu zdrențele ei murdare și ochișorii roșii. Imaginea pasageră a tinerei femei se topise; rămăsese doar acest obiect ieftin și inutil, cu cererile sale inumane și pledoaria fără sens. Oamenii nu iubeau niciodată pe suboameni. Îi foloseau, ca pe scaune sau clanțe. De când până când cerea o clanță Carta Drepturilor Străvechi?

–Nu, rosti Elaine calm și egal, nu mă pot închipui iubindu-te vreodată!

– Știam eu, răbufni Crawlie de pe scaunul ei. În voce i se distingea triumful.

Charley-e-iubitul-meu scutură din cap parcă pentru a-și limpezi vederea.

– Nici măcar nu știi cine controlează Fomalhaut III?

– Instrumentalitatea, răspunse Elaine. Dar trebuie să continuăm discuția? Dați-mi drumul să plec, omorâți-mă sau faceți ceva. Situația asta nu are nici un sens. Eram obosită când am intrat aici, iar acum sunt de un milion de ori mai ostenită.

Mabel propuse:

– S-o luăm cu noi.

– În regulă, aprobă Charley-e-iubitul-meu. Vânătorul se află aici?

Copilul D'joan vorbi. Stătea în spatele grupului.

– A sosit din cealaltă direcție când ea a intrat prin față.

Elaine îi reproșă lui Charley-e-iubitul-meu:

– M-ai mințit. Mi-ai zis că nu e decât o cale.

– Nu am mințit. Există o singură cale pentru tine, pentru mine sau pentru prietenii Lady-ei Panc Ashash. Drumul pe care ai venit tu. Celălalt duce la moarte.

– Ce vrei să spui?

– Vreau să spun, explică el, că duce direct în abatoarele oamenilor pe care nu-i cunoști. Lorzii Instrumentalității aflați

aici, pe Fomalhaut III. Lordul Femtiosex, cel drept și fără milă. Lordul Limaono, care consideră că suboamenii constituie un potențial pericol și n-ar fi trebuit să fie creați de la început. Lady Goroke, care nu știe să se roage, dar încearcă să cugete la misterul vieții și a dovedit bunătate față de suboameni, atât timp cât ea se înscrie în limitele legii. Și apoi Lady Arabella Underwood, a cărei dreptate n-o înțelege nici un om. Și nici suboamenii, adăugă el cu un chicotit.

– Cine este ea? Adică, cum de a primit numele acesta nostim? Nu conține nici un număr. E la fel de rău ca numele voastre. Sau ca al meu, rosti Elaine.

–E împrumutată Instrumentalității din Vechea Australie de Nord, lumea stroon-ului, și respectă legile cu care s-a născut. Vânătorul poate să treacă prin camerele și abatoarele Instrumentalității, dar poți oare și tu? Pot eu?

–Nu, răspunse Elaine.

–Atunci înainte, exclamă Charley-e-iubitul-meu, spre moarte sau către uriașe minuni. Îmi dai voie să-ți arăt calea, Elaine?

Elaine încuviință din cap.

Cotoroanța-șoarece Baby-baby o bătu pe braț, cu ochii luminați de o speranță stranie. În vreme ce Elaine trecea prin dreptul scaunului lui Crawlie, mândra și frumoasa fată o privi fix, imobil, străpungător și sever. Fetița-câine D'joan urma mica procesiune de parc-ar fi fost invitată.

Coborâră iarăși și iarăși, tot mai jos. În realitate, nu mai mult de jumătate de kilometru. Dar din cauza nesfârșitelor alternanțe de maro și galben, a siluetelor stranii de suboameni ilegali și neîngrijiți, a miasmelor și aerului dens și greu, Elaine se simțea ca și cum lăsa în spate întreg universul cunoscut.

Chiar asta făcea, însă ei nu-i trecea prin minte faptul că impresiile îi erau întemeiate.

5

La capătul coridorului se găsea o intrare rotundă cu o ușă

de aur sau bronz.

Charley-e-iubitul-meu se opri.

– Eu nu pot merge mai departe, declară el. Tu și D'joan va trebui să vă continuați drumul. Aceasta e anticamera uitată dintre tunel și palatul superior. Vânătorul e acolo. Du-te. Tu ești o persoană. Vei fi în siguranță. Suboamenii mor de obicei înăuntru. Du-te. O înghionti ușor și trase într-o parte ușa glisantă.

– Dar fetița, se auzi Elaine.

– Nu-i o fetiță, preciză Charley-e-iubitul-meu. E doar un câine, așa cum eu nu sunt bărbat, ci numai un țap, lustruit, decupat și pus la punct ca să arăt asemeni unui om. Dacă te întorci, Elaine, te voi iubi ca pe Dumnezeu sau te voi ucide. Depinde.

– Depinde de ce? întrebă ea. Și ce înseamnă "Dumnezeu"?

Charley-e-iubitul-meu zâmbi cu surâsul său șiret și fugar, absolut nesincer și total prietenos în același timp. Probabil constituia emblema personalității sale în condiții obișnuite.

– Vei afla despre Dumnezeu în altă parte, dacă ți-e dat. Nu de la noi. Iar de ce depinde ai să-ți dai singură seama, nu vei fi nevoită să aștepți să-ți explic eu. Du-te acum. Totul se va hotărî în următoarele câteva minute.

– Dar D'joan? insistă Elaine.

– Dacă nu reușește, spuse Charley-e-iubitul-meu, putem crește oricând o nouă D'joan și să așteptăm alta ca tine. Lady Panc Ashash ne-a promis-o. Haide, intră!

O împinse violent, așa încât ea se împiedică de prag. Lumina strălucitoare o orbea, iar aerul curat avea un gust la fel de bun ca apa proaspătă băută în prima zi petrecută în afara capsulei de transport de pe nava spațială.

Fetița-câine intrase cu pași mici în urma ei.

Ușa, de aur sau din bronz, se închise cu zgomot.

Elaine și D'joan rămaseră nemișcate, una lângă cealaltă, privind înainte și în sus.

Există numeroase tablouri celebre ale scenei. Majoritatea o

prezintă pe Elaine în zdrențe, cu figura contorsionată de suferință a unui vraci. Ceea ce este în totală contradicție cu istoria. Purta fusta ei pantalon obișnuită, o bluză și două gențuțe gemene de umăr când a pătruns prin celălalt capăt în Clown Town. Era ținuta uzuală pe Fomalhaut III la vremea aceea. Nu făcuse nimic ca să-și strice îmbrăcămintea, așa că la ieșire trebuie să fi arătat la fel. Iar D'joan – mă rog, toată lumea știe cum arăta D'joan.

Vânătorul le-a întâmpinat.

Vânătorul le-a întâmpinat, iar o nouă eră a început.

El era un bărbat scund, cu păr negru ondulat, ochi negri ce alergau tot timpul plini de veselie, lat în umeri și cu picioare lungi. Mergea cu un pas iute și sigur. Își ținea mâinile lângă trup, dar nu arătau aspre și bătătorite, ca atunci când ar fi pus capăt vieților, fie ele vieți de animale.

– Urcați și luați loc, le spuse el în loc de salut. Vă așteptam pe amândouă.

Elaine porni în sus, împleticindu-se.

– Ne așteptai? îngăimă ea.

– Nimic misterios. Am avut monitorul pornit. Cel cu tunelul. Legăturile sunt ecranate, așa că poliția nu poate să capteze semnalul.

Elaine se opri. Fetița-câine, cu un pas în urma ei, se opri de asemenea. Se îndreptă din spate pentru a ajunge la înălțimea ei deplină. Era cam la fel de înaltă ca și el. Comparația era dificilă, întrucât bărbatul stătea cu patru sau cinci trepte deasupra lor. Reuși să-și păstreze vocea uniformă când îl întrebă:

– Așadar știi?

– Ce?

– Ce au spus acele lucruri.

– Sigur că da, zâmbi el. De ce nu?

– Dar, se bâlbâi Elaine, despre noi doi fiind iubiți? Și despre asta?

– Și despre asta, zâmbi el iarăși. Am auzit-o jumătate din

viață. Haideți sus, luați loc și mâncați ceva. Avem o mulțime de treburi de făcut la noapte, dacă e ca istoria să se împlinească prin noi. Tu ce mănânci, fetițo? o întrebă cu blândețe pe D'joan. Carne crudă sau hrană omenească?

–Sunt o fetiță terminată, așa că prefer prăjitură de ciocolată cu înghețată de vanilie, declară D'joan.

– Atunci asta vei primi, confirmă Vânătorul. Veniți amândouă și luați loc.

Ajunseră în vârful scărilor. O masă luxoasă, deja pregătită, îi aștepta. În jurul ei se aflau trei fotolii. Elaine căută din priviri a treia persoană care să ia loc alături de ei. Abia în vreme ce se așeza își dădu seama că el o invitase pe fetița-câine.

Omul îi observă surpriza, dar nu o comentă direct.

În schimb, îi vorbi lui D'joan:

–Mă cunoști, fetițo, nu-i așa?

Copila zâmbi și se relaxă pentru prima dată de când o văzuse Elaine. Era uimitor de frumoasă atunci când încordarea o părăsea. Precauția, tăcerea, neliniștea – erau specifice câinelui. Acum fetița părea complet umană și mult mai matură decât o trăda vârsta. Pe fața ei albă străluceau ochii de un căprui foarte, foarte închis.

–Te-am văzut de multe ori, Vânătorule. Și mi-ai povestit ce se va întâmpla dacă eu voi fi *acea* D'joan. Cum voi răspândi cuvântul și voi înfrunta judecata. Cum aș putea sau nu să mor, dar că oamenii și suboamenii își vor aminti numele meu mii de ani. Mi-ai spus aproape tot ce știu – mai puțin lucrurile despre care nu îți pot vorbi. Le știi și tu, dar n-o să le spui, nu-i așa? rosti fetița implorându-l.

–Știu că ai fost pe Pământ, vorbi Vânătorul.

–Nu pomeni de asta! Te rog, n-o spune! îl rugă fetița.

–Pământul? Însuși Manhome? strigă Elaine. Cum, pe stele, ai ajuns acolo?

Vânătorul interveni.

–Nu insista, Elaine. E un secret mare și vrea să-l păstreze. Vei afla în noaptea asta mai multe decât i-a fost dat vreodată unei muritoare să afle.

– Ce înseamnă "muritoare"? întrebă Elaine, căreia nu-i plăceau arhaismele.

–Înseamnă pur și simplu că viața are un sfârșit.

–Asta-i o prostie, replică Elaine. Totul are un sfârșit. Uită-te la acei bieți oameni care au trecut dincolo de limita legală de patru sute de ani. Privi împrejur. Draperii bogate cu roșu și negru atârnau din tavan până la podea. Într-o parte a încăperii se afla o piesă de mobilier cum nu mai văzuse până atunci. Semăna cu o masă, însă în față avea ușițe late dintr-o parte în cealaltă; era bogat ornamentată cu metale și lemn de esențe neobișnuite. Oricum, existau lucruri mai importante despre care să discute decât mobilierul.

Își fixă privirea asupra Vânătorului (nici o boală organică; o rană veche în brațul stâng; o oarecare supraexpunere la soare; probabil necesită corectarea vederii pentru miopie) și îl întrebă hotărâtă:

–Sunt și eu capturată de tine?

–Capturată?

–Ești un Vânător. Vânezi lucruri. Ca să le ucizi, presupun. Subomul acela de acolo, cel ce-și spune Charley-e-iubitul-meu –

–Ba nu e așa! strigă fetița-câine D'joan, întrerupând-o.

–Nu-i așa ce? întrebă Elaine, vexată de întrerupere.

– Nu-și spune niciodată așa. Ceilalți oameni, suboameni vreau să zic, îl strigă astfel. Numele lui e Balthasar, dar nimeni nu-l folosește.

–Ce contează, fetițo? continuă Elaine. Eu vorbesc despre viața mea. Prietenul tău a declarat că-mi va lua viața dacă ceva nu se întâmplă.

Nici D'joan, nici Vânătorul nu spuseră nimic.

Elaine detectă o notă de frenezie în propriul glas.

–Ai auzit! Se întoarse către Vânător. Ai văzut pe monitor.

Vocea Vânătorului sună liniștitor și senină:

–Noi trei avem lucruri de făcut înainte ca această noapte

să se termine. Dacă ești speriată și îngrijorată nu vom reuși. Îi cunosc pe suboameni, dar la fel de bine îi cunosc pe Lorzii Instrumentalității – pe toți patru dintre ei care sunt aici. Lorzii Limaono și Femtiosex și Lady Goroke. Și norstriliana. Ei te vor ocroti. Charley-e-iubitul-meu s-ar putea să vrea să te omoare deoarece își face griji, deoarece e speriat că tunelul lui Englock, de unde tocmai vii, ar putea fi descoperit. Am modalități cu ajutorul cărora să vă apăr pe amândoi. Ai încredere în mine pentru o vreme. Nu e chiar așa de greu, ce zici?

– Dar, protestă Elaine, bărbatul, sau țapul, sau orice ar fi el, Charley-e-iubitul-meu, a spus că totul se va petrece imediat, de îndată ce voi ajunge aici sus, cu tine.

– Cum să se întâmple ceva dacă vorbești tot timpul? se revoltă micuța D'joan.

Vânătorul zâmbi.

– Așa-i, întări el. Am vorbit destul. Acum trebuie să devenim iubiți.

Elaine sări în picioare.

– Nu cu mine, nu, nu! Nu cu ea aici. Nu până ce nu-mi găsesc menirea. Sunt un vraci. Trebuie să fac ceva, dar niciodată n-am aflat cu adevărat ce anume.

– Uită-te aici, rosti calm Vânătorul, îndreptându-se spre perete și arătând cu degetul un complicat desen circular.

Elaine și D'joan îl priviră amândouă.

Vânătorul vorbi iar, cu vocea atât:

– Îl vezi, D'joan? Îl vezi într-adevăr? Lumile se rotesc așteptând această clipă, copilo. Îl vezi? Te recunoști în el?

Elaine se uită la fetița-câine. D'joan aproape că încetase să respire. Privea fix curiosul model simetric de parcă ar fi fost o fereastră deschisă spre lumi fermecătoare.

Vânătorul strigă, cât putu de tare:

– D'joan! Joan! Joanie!

Copila nu răspunse.

Vânătorul păși spre ea, o bătu ușor pe obraz și strigă din nou. D'joan fixă în continuare desenul.

– Acum, spuse Vânătorul, noi doi vom face dragoste. Copilul e plecat într-o lume de vise fericite. Desenul acela este o mandala, o moștenire dintr-un trecut inimaginabil. Captează și vrăjește conștiința omului. D'joan nu ne vede și nu ne-aude. N-o putem ajuta să-și urmeze destinul decât dacă mai întâi tu și cu mine facem dragoste.

Acoperindu-și gura cu mâna, Elaine încercă să-i inventarieze simptomele ca o modalitate de a-și menține gândurile în echilibru. Metoda nu dădu rezultate. O relaxare se răspândi în întreaga ei făptură, o fericire și o liniște pe care nu le mai simțise din copilărie.

– Ai crezut că vânez cu trupul și ucid cu propriile mele mâini? întrebă Vânătorul. Nu ți-a spus nimeni că vânatul se apropie de mine cu bucurie, că animalele mor în timp ce strigă de plăcere? Sunt telepat și lucrez cu autorizație. Iar autorizația am obținut-o de la Lady Panc Ashash cea moartă.

Elaine înțelese că ajunseseră la sfârșitul conversației. Tremurând, fericită, înspăimântată, îi căzu în brațe și-l lăsă să o conducă la canapeaua de la marginea încăperii auriu cu negru.

O mie de ani mai târziu, îi săruta urechea murmurându-i vorbe dulci, cuvinte pe care nici nu bănuia că le cunoaște. Cu siguranță, gândi, învățase mult mai mult decât își dăduse seama din cutiile-povestitoare.

– Tu ești dragostea mea, șopti ea, singurul meu iubit. Să nu mă părăsești niciodată; să nu mă alungi niciodată. Ah, Vânătorule, te iubesc atât de mult!

– Ne vom despărți înainte ca ziua de mâine să se termine, îi spuse el, dar ne vom întâlni din nou. Îți dai seama că totul a durat doar cu puțin peste o oră?

Elaine se îmbujoră.

– Și mie, se bâlbâi ea, mie mi-e foame.

– Destul de normal, replică Vânătorul. În curând vom trezi fetița și vom mânca împreună. Apoi istoria se va împlini, dacă nu cumva cineva va intra înăuntru și să ne oprească.

– Dar iubitule, întrebă Elaine, nu putem continua așa,

măcar o vreme? Un an? O lună? O zi? Să trimitem fetița înapoi în tunel pentru un timp.

– Nu-i posibil, însă îți voi cânta cântecul care mi-a venit în minte despre noi doi. De multă vreme mă gândesc la versuri, iar acum îl am în întregime în minte. Ascultă.

Îi ținu ambele mâini în mâinile sale, și o privi în ochi cu seninătate și francheță. Nu mai era nici urmă de forță telepatică în el.

Îi cântă cântecul cunoscut de noi sub numele de *Te-am iubit și te-am pierdut.*

Te-am cunoscut, și te-am iubit,
și-ai fost a mea, în Kalma.
Te-am iubit, și-ai fost a mea,
și te-am pierdut, dragostea mea!
Cerurile întunecate de la Waterrock
s-au prăvălit asupra noastră.
Și din a noastră dragoste
un fulger a lovit, iubita mea!

Vremea noastră a fost scurtă
o oră scurtă de iubire –
Am gustat deliciul
și am suferit refuzul.
Povestea noastră, amândoi,
are un gust dulce-amar,
Scurtă ca un foc de armă
dar mai lungă decât moartea.

Ne-am întâlnit și ne-am iubit,
și zadarnic am gândit
Să salvăm frumusețea
din războaiele pustiitoare.
Timpul nouă nu ne-a lăsat timp,
minutele n-au avut milă de noi.
Am iubit și am pierdut,

și lumea merge înainte.

Am pierdut, ne-am sărutat,
și apoi ne-am despărțit, iubito!
Tot ceea ce avem,
să păstrăm în inimi, dragostea mea.
Amintirea frumuseții
și frumusețea amintirii...
Te-am iubit, te-am câștigat
și te-am pierdut, în Kalma.

Degetele sale, mișcându-se în aer, produceau o muzică diafană, ca de orgă. Elaine mai văzuse înainte unde muzicale, dar niciodată nu le ascultase.

Când el termină de cântat, ea plângea. Era atât de real, de minunat, înduioșător.

Îi ținuse mâna dreaptă cu stânga. Brusc, îi dădu drumul. Se ridică în picioare.

– Mai întâi să muncim. Vom mânca mai târziu. Cineva se află în apropiere.

Păși vioi spre fetița-câine, încă așezată pe scaun și privind mandala cu ochi deschiși dar adormiți. Îi luă capul în mâini, ferm și delicat totodată, și îi întoarse fața de la desen. Un moment copilul se zbătu împotrivindu-se, apoi se deșteptă complet.

Zâmbi.

– A fost frumos. M-am odihnit. Cât a durat, cinci minute?

– Mai mult, răspunse cu blândețe Vânătorul. Vreau s-o iei de mână pe Elaine.

Cu câteva ore în urmă, Elaine ar fi protestat la grotescul situației. De astă dată nu spuse nimic, și se supuse. Îl privi plină de afecțiune pe Vânător.

– Nu e nevoie să știți prea multe, zise Vânătorul. Tu, D'jaan, vei obține tot ce se află în mințile și amintirile noastre. Vei deveni noi amândoi. Pentru totdeauna. Îți vei împlini gloriosul destin.

Fetița se înfioră.

– Ziua a venit cu adevărat?

– Da, confirmă Vânătorul. Vremurile viitoare își vor aminti de această noapte. Iar tu, Elaine, nu trebuie să faci nimic decât să mă iubești și să stai foarte liniștită. Înțelegi? Vei vedea lucruri cutremurătoare, unele din ele înspăimântătoare. Dar nu vor fi reale. Tu să stai liniștită.

Elaine dădu din cap, mută.

– În numele, Celui Dintâi Uitat, în numele Celui de-al Doilea Uitat, în numele Celui de-al Treilea Uitat. Pentru dragostea de oameni, care le va dărui viață. Pentru dragostea care le va dărui o moarte curată și adevărata... Vorbele lui erau limpezi, însă Elaine nu le înțelegea.

Ziua zilelor sosise.

O știa.

Nu-și dădea seama că știe, dar știa.

Lady Panc Ashash se furișă pe podeaua solidă, frecându-și trupul de robot. Se apropie de Elaine și murmură:

– Să n-ai nici o teamă, nici o teamă.

Teamă? gândi Elaine. Nu era momentul pentru așa ceva. Era mult prea captivant.

Parcă pentru a-i răspunde lui Elaine, o voce masculină, clară și puternică, vorbi de nicăieri:

E timpul îndrăznelii de a împărtăși.

Rostirea acestor cuvinte avu efectul ruperii unui zăgaz. Elaine simți cum personalitatea ei se contopește cu cea a lui D'joan. Cu telepatie obișnuită, simțământul ar fi fost îngrozitor. Dar aceasta nu era comunicare. Era trăire.

Devenise Joan. Simțea micuțul trup în hainele lui curate. Conștientiză din nou formele de fetiță. Era ciudat de plăcut și familiar, un sentiment foarte îndepărtat, să-și amintească că avusese cândva și ea acele forme – pieptul neted și nevinovat, zona genitală simplă, degetele care încă păreau separate și vii ieșind din palme. Dar mintea – mintea aceea de copil! Era ca un uriaș muzeu iluminat de vitralii bogate, înțesat de comori

și splendori, cu o neobișnuită mireasmă de tămâie plutind ușor în aerul imobil. D'joan poseda un creier ce reușea să atingă culoarea și măreția antichității. D'joan fusese un Lord al Instrumentalității, un om-maimuță pilotând navele spațiale, o prietenă a scumpei Lady Panc Ashash și chiar Panc Ashash însăși.

Nu-i de mirare că fetița era înzestrată și ciudată: fusese făcută să fie moștenitoarea tuturor epocilor.

Acesta e momentul strălucitoarei culmi a adevărului, în curgerea împărtășirii, rosti vocea puternică, fără nume, din mintea ei. *E vremea pentru tine și pentru el.*

Elaine înțelese că răspundea sugestiilor hipnotice implantate de Lady Panc Ashash în mintea fetiței-câine, sugestii declanșate cu intensitate maximă în momentul contactului telepatic dintre ei trei.

O fracțiune de secundă, nu simți decât uimire. Nu se văzu decât pe sine însăși – fiecare detaliu, fiecare secret, fiecare gând și sentiment și contur al trupului. Era curios de conștientă cum îi ieșeau sânii din piept, de efortul mușchilor abdominali pentru a-i ține coloana vertebrală feminină dreaptă și verticală –

Coloană vertebrală feminină?

De ce gândise că avea o coloană vertebrală feminină?

Atunci știu.

Urmărea mintea Vânătorului în vreme ce conștiința lui îi străbătea corpul, asimilându-l, îmbătându-se cu el, iubindu-l iarăși și iarăși, de astă dată din interior.

Știa cumva că fetița-câine observa totul în tăcere, sorbind din ei amândoi toate nuanțele umanității.

Chiar și în delir, se simți stânjenită. Poate că era un vis, dar era totuși prea mult. Începu să-și închidă mintea și îi veni ideea să-și retragă mâinile din cele ale Vânătorului și ale copilului-câine.

Și atunci izbucni focul...

6

Focul țâșni din podea, învăluindu-i de flăcări. Elaine nu simțea nimic... dar putea să simtă atingerea mâinii fetiței.

În jurul femeilor focuri, jocuri, vorbi o voce idioată de nicăieri.

În jurul rugului, flăcările dansului, spuse o alta.

Căldură, zgură și ură, rosti a treia.

Dintr-o dată Elaine își aminti de Pământ, dar nu Pământul pe care-l știa. Era și nu era ea însăși D'joan. Era un om maimuță înalt și puternic, imposibil de deosebit de un om adevărat. Ea/el avea o înfiorătoare vioiciune în sufletul ei/lui, în vreme ce pășea prin Piața Păcii din An-fang, vechea piață unde toate își aveau începutul. Ea/el observă o neconcordanță. Unele clădiri nu se aflau acolo.

Adevărata Elaine gândi, "Deci asta au făcut cu fetița, i-au întipărit amintirile altor suboameni. Alții care au îndrăznit și au călătorit în lume."

Focul se stinse.

Elaine văzu camera auriu cu negru curată și netulburată pentru o clipă, înainte ca oceanul verde înspumat să năvălească înăuntru. Apa curgea peste ei trei, fără să-i ude cătușii de puțin. Verdele invadă totul fără presiune, fără să-i sufoce.

Elaine era Vânătorul. Dragoni enormi zburau pe cer deasupra lui Fomalhaut III. Se văzu hoinărind pe un deal, cântând cu dragoste și dor. Avea mintea Vânătorului, amintirile sale. Dragonul îl simți și coborî. Uriașele aripi de reptilă erau mai frumoase decât un asfințit, mai delicate decât orhideele. Bătaia lor în aer era la fel de ușoară ca respirația unui prunc. Nu se identifica doar cu Vânătorul, ci de asemeni cu dragonul; le simți mințile unindu-se, iar pe dragon murind de încântare și beatitudine.

Cumva, apa dispăruse. La fel D'joan și Vânătorul. Ea însăși nu se mai afla în cameră. Era Elaine cea încordată, îngrijorată, obosită, privind în josul unei străzi anonime spre destinații fără de speranță. Trebuia să facă lucruri care nu puteau fi înfăptuite niciodată. Eul meu nepotrivit, momentul nepotrivit, locul nepotrivit – și sunt singură, sunt singură, sunt singură, țipă mintea ei. Încăperea reveni la locul ei, la fel mâinile Vânătorului și ale fetiței.

Ceața începu să se ridice –

Încă un vis? socoti Elaine. Nu s-a terminat?

Dar de undeva se auzea un glas, o voce care hârșâia precum o pânză de ferăstrău tăind oase, ca o mașină defectă dar lucrând în continuare distructiv la viteză maximă. Era o voce rea, ce te umplea de groază.

Poate asta constituia cu adevărat "moartea" cu care o confundaseră pe ea suboamenii din coridor.

Mâinile Vânătorului o eliberară. Îi dădu drumul lui D'joan.

În cameră se găsea o femeie străină. Purta centura autorităților și vestonul călătorilor.

Elaine o privi țintă.

– Vei fi pedepsită, spuse vocea înfricoșătoare, ieșind acum din gura femeii.

– C-c-ce? se bâlbâi Elaine.

– Condiționezi o subpersoană fără autorizare. Nu știu cine ești, însă Vânătorul ar trebui să ia măsuri. Animalul va trebui să moară, bineînțeles, rosti femeia privind spre micuța D'joan.

Vânătorul murmură, pe jumătate pentru a o întâmpina pe străină, pe jumătate explicativ către Elaine, de parcă n-ar fi știut ce altceva să spună:

– Lady Arabella Underwood.

Elaine nu reuși să se încline, deși ar fi dorit.

Surpriza veni din partea fetiței-câine.

Sunt sora ta Joan, spuse ea, și pentru tine nu sunt animal.

Lady Arabella lăsă impresia că nu auzise bine. (Elaine însăși nu-și putea da seama dacă auzea într-adevăr cuvintele sau preluase un mesaj telepatic.)

Sunt Joan și te iubesc.

Lady Arabella se scutură de parcă ar fi fost stropită.

– Firește că ești Joan. Mă iubești, și te iubesc.

Oamenii și suboamenii se întâlnesc pe tărâmul dragostei.

– Dragostea. Dragostea, desigur. Ești o fetiță bună. Și ai atâta dreptate.

Mă vei uita, până ne vom întâlni și iubi din nou, zise Joan.

– Da, draga mea. La revedere acum.

În sfârșit D'joan folosi cuvinte. Se adresă Vânătorului și lui Elaine, zicând:

– S-a terminat. Știu cine sunt și ce trebuie să fac. Elaine ar fi bine să vină cu mine. Te vom revedea curând, Vânătorule – dacă vom trăi.

Elaine o privi pe Lady Arabella, încremenită locului și uitându-se fix ca o oarbă. Vânătorul dădu din cap către Elaine cu zâmbetul său înțelept, blând, trist.

Fetița o conduse pe Elaine în jos, la ușa ce se deschidea spre tunelul lui Englok. Trecând pragul ușii de aramă, Elaine auzi vocea Lady-ei Arabella adresându-se Vânătorului:

– Ce faci aici de unul singur? Camera miroase ciudat. Ai adus animale aici? Ai ucis ceva?

– Da, Doamnă, răspunse Vânătorul în vreme ce D'joan și Elaine păseau dincolo de ușă.

– Ce anume? strigă Lady Arabella.

Vânătorul trebuie să-și fi ridicat vocea până la emfază, deoarece dorea ca ele să-l audă:

– Am ucis, Doamnă, ca întotdeauna – cu dragoste. De această dată a fost vorba de un sistem.

Alunecară prin deschizătură în timp ce vocea revoltată, plină de autoritate și suspiciune a Lady-ei Arabella, continua să-l hărțuiască pe Vânător.

Joan conducea. Trupul îi era de fetiță, dar personalitatea ei conținea toate conștiințele suboamenilor imprimați înăuntrul ei. Elaine nu avea cum să înțeleagă, fiindcă Joan era încă fetița-câine, dar Joan era în prezent și Elaine, și Vânătorul. Nu exista nici o îndoială în privința drumului; copila, încetând să

mai fie o subfetiță, arăta calea iar Elaine, umană sau nu, venea în urma ei.

Ușa se închise îndărătul lor. Se găseau iarăși în Coridorul Galben și Maro. Majoritatea suboamenilor le așteptau. Zeci și zeci le priveau înmărmuriți. Mirosurile grele de om și animal din vechiul tunel le învăluiau ca niște valuri dense și molatice. Elaine simțea un început de migrenă în tâmple, dar era mult prea surescitată ca să-i pese.

Pentru o clipă, D'joan și Elaine se aflară față-n față cu grupul de suboameni.

Majoritatea voastră ați văzut tablouri sau piese de teatru bazate pe această scenă. Cea mai celebră dintre toate e, fără îndoială, acea fantastică "schiță dintr-o tușă" a lui San Shigonanda – pe fondul unui cenușiu aproape uniform, cu un strop de maro și galben în stânga, un strop de roșu și negru în dreapta, iar în centru ciudata linie albă, aproape o pată de vopsea, care cumva sugerează prezența dezorientatei Elaine și a copilei condamnate, Joan.

Charley-e-iubitul-meu fu, desigur, primul care își regăsi graiul. (Elaine nu-l mai privea ca pe un om-țap. Părea un bărbat sobru, prietenos, de vârstă mijlocie, luptând curajos împotriva unei sănătăți precare și a incertitudinii existenței. Îi găsi zâmbetul ca fermecător și convingător. De ce, se întrebă Elaine, nu l-am văzut așa și mai devreme? M-am schimbat?)

Charley-e-iubitul-meu vorbi înainte ca Elaine să se dezmeticească.

– A reușit. Tu ești D'joan?

– Sunt oare D'joan? se adresă interogativ copila către mulțimea de oameni stranii, deformați, din tunel. Credeți că sunt D'joan?

– Nu! Nu! Tu ești doamna promisă – ești puntea-către-om, strigă o bătrână înaltă cu părul blond, pe care Elaine nu-și aducea aminte să o mai fi văzut anterior. Femeia se aruncă în genunchi în fața fetiței și încercă să-i apuce mâna. Fetița își feri brațele, liniștit dar ferm, așa că femeia își îngropă fața în fusta

copilei și izbucni în lacrimi.

–Eu sunt Joan, rosti copilul, și am încetat să mai fiu câine. Sunteți oameni acum, oameni, iar de veți muri alături de mine, veți muri ca oameni. Nu e mai bine decât a fost vreodată până astăzi? Și tu, Ruthie, îi spuse femeii de la picioarele ei, ridică-te și nu mai plânge. Bucură-te. Acestea sunt zilele în care voi fi alături de voi. Știu că toți copiii ți-au fost luați și uciși, Ruthie, și îmi pare rău. Nu-i pot aduce înapoi. În schimb îți dăruiesc feminitatea. Am transformat-o chiar și pe Elaine într-o persoană.

–Cine ești? întrebă Charley-e-iubitul-meu. Cine ești?

– Fetița pe care cu o oră în urmă ai trimis-o să supraviețuiască sau să moară. Dar acum sunt Joan, nu D'joan, și vă aduc o armă. Sunteți femei. Sunteți bărbați. Sunteți oameni. Veți folosi arma.

–Ce armă? Vocea îi aparținea lui Crawlie, din al treilea rând de spectatori.

– Viața și viața-vie.

– Nu fi proastă, exclamă Crawlie. Care-i arma? N-avem nevoie de cuvinte. De cuvinte și de moarte am avut parte încă de la începuturile lumii suboamenilor. Asta-i ceea ce *oamenii* ne-au dat – cuvinte bine potrivite, principii frumoase și uciderea cu sânge rece, an după an, generație după generație. Nu-mi spune că sunt o persoană – nu sunt. Sunt un bizon și o știu. Un animal preschimbat să arate ca un om. Dă-mi ceva cu care să omor. Lasă-mă să mor luptând.

Micuța Joan nu arăta deloc armonios cu trupul tânăr, scund, încă purtând salopeta albastră în care Elaine o văzuse întâia oară. Subjugase mulțimea. Ridică mâna și zumzetul vocilor, început odată cu strigătele lui Crawlie, încetă imediat.

–Crawlie, rosti cu un glas ce se răspândi în întreaga galerie, pace ție acum și pururea.

Crawlie se încruntă. Avu grația să se arate uimită de mesajul lui Joan, dar nu scoase nici un cuvânt.

–Nu-mi vorbiți, poporul meu iubit, continuă micuța Joan.

Obișnuiți-vă mai întâi cu mine. Vă aduc viața-vie. Înseamnă mai mult decât dragostea. Dragostea reprezintă un cuvânt greu, trist, murdar, rece, un cuvânt vechi. Spune prea mult și promite prea puțin. Vă aduc ceva cu mult mai presus decât iubirea. Dacă ești viu, ești viu și atât. Dacă trăiești însă viața-vie, atunci știi că alături există și viața altuia – a amândurora, oricare din voi, cu toții. Nu faceți nimic. Nu luați, nu posedați, nu vă încleștați. *Existați* doar. Asta e arma. Nici o flacără sau armă sau otravă nu îi poate sta în cale.

–Vreau să te cred, dar nu știu cum s-o fac, zise Mabel.

–Nu trebuie să mă crezi, răspunse Joan. Ai răbdare și lasă lucrurile să vină de la sine. Lăsați-mă să trec, oameni buni. Trebuie să dorm o vreme. Elaine mă va veghea, iar când mă voi trezi vă voi explica de ce nu mai sunteți suboameni.

Joan porni înainte –

Un țipăt sălbatic sfâșie coridorul.

Toată lumea privi în jur să vadă de unde provine.

Era asemănător cu strigătul unei păsări de pradă, însă venea din rândurile lor.

Elaine observă cea dintâi.

Crawlie avea un cuțit și imediat ce urletul încetă, se aruncă asupra lui Joan.

Copila și femeia se prăvăliră la podea cu rochiile învălmășite. Mâna mare ridică de două ori cuțitul, iar a doua oară lama era roșie.

De la arsura resimțită într-o parte, Elaine își dădu seama că primise una din lovituri. Nu știa dacă Joan mai trăia sau nu.

Suboamenii o traseră pe Crawlie de pe fetiță.

Crawlie era albă de furie.

–Vorbe, vorbe, vorbe. Ne va omorî pe toți cu vorbele ei.

Un bărbat mare, gras, cu botul de urs dar altminteri cu chip și trup uman, îl ocoli pe cel ce o ținea pe Crawlie. Îi plesni acesteia o palmă înfricoșătoare. Femeia se prăbuși inconștientă la pământ. Cuțitul, pătat de sânge, căzu pe covorul ros și vechi. (Elaine gândi automat: restaurator pentru ea mai

târziu, verifică vertebrele cervicale, nici o hemoragie.)

Pentru prima dată în viață, Elaine funcționă ca un vraci eficient. Îi ajută pe ceilalți să scoată hainele de pe micuța Joan. Trupul delicat, cu sângele purpuriu țâșnind afară imediat de sub cutia toracică, arăta fragil și rănit. Elaine căută în geanta din stânga. Avea un creion chirurgical de scanare. Și-l puse la ochi și privi înăuntru, în sus și în jos de-a lungul rănii. Peritoneul fusese străpuns, ficatul tăiat, pliurile superioare ale intestinului gros perforate în două locuri. Constatând acestea, știu ce trebuia să facă. Îi îndepărtă pe spectatori și se apucă de treabă.

Începu prin a lipi tăieturile de la interior spre exterior, pornind de la ficat. Fiecare atingere a adezivului organic era precedată de pulverizarea fină a unui praf recodificator, menit să sporească capacitatea de regenerare a organului lezat. Căutările, apăsările, lipiturile durară unsprezece minute. Înainte ca ea să termine, Joan se trezise și șoptea:

– Voi muri?

– Nici vorbă, îi răspunse Elaine, numai dacă nu cumva medicamentele pentru oameni îți otrăvesc sângele canin.

– Cine a făcut-o?

– Crawlie.

– De ce? întrebă copila. De ce? E și ea rănită? Unde este?

– Nu-i așa de rănită pe cât are să fie, replică omul-țap Charley-e-iubitul-meu. Dacă trăiește, o aranjăm noi, o vom judeca și condamna la moarte.

– Nu, n-o veți face, spuse Joan. O veți iubi. Trebuie.

Omul-țap privi zăpăcit.

Perplex, se întoarse către Elaine.

– Mai bine uită-te puțin la Crawlie. S-ar putea ca Orson s-o fi omorât cu palma aceea. Știi, e urs.

– Am observat, răspunse Elaine sec. Ce credea oare el, că tipul acela arăta ca un colibri?

Se apropie de corpul lui Crawlie. De îndată ce îi atinse umerii își dădu seama că urma să aibă necazuri. Aspectul exterior era uman, însă musculatura de dedesubt nu. Laboratoarele o lăsaseră pe Crawlie deosebit de puternică, păstrându-i forța și încăpățânarea de bizon pentru cine știe ce interese industriale de-ale lor. Scoase un cerebro-conductor, un cuplaj telepatic cu rază mică de acțiune, folosit doar pentru a observa dacă mintea funcționează. În vreme ce se pregătea să-l așeze pe capul lui Crawlie, fata se trezi brusc la viață, sări în picioare și spuse:

– Nu, n-ai s-o faci! N-ai să mă sondezi tu, ființă umană murdară ce ești!

– Crawlie, stai liniștită.

– Nu-mi ordona tu mie, monstrule!

– Crawlie, e urât să spui una ca asta. Era straniu să auzi o voce atât de autoritară ieșind din gura și gâtul unui copil. Cât era ea de mică, Joan deținea controlul situației.

– Nu-mi pasă ce zic. Cu toții mă urâți.

– Nu-i adevărat, Crawlie.

– Erai un câine și acum ești om. Te-ai născut trădătoare. Câinii au fost dintotdeuna de partea oamenilor. M-ai urât încă dinainte să intri în camera aceea și să te transformi în altceva. Acum ne vei ucide pe toți.

– S-ar putea să murim, Crawlie, dar n-o voi face eu.

– Mă rog, oricum mă urăști. Întotdeauna m-ai urât.

– S-ar putea să nu mă crezi, dar te-am iubit, zise Joan. Erai cea mai frumoasă femeie din întregul coridor.

Crawlie râse. Sunetul îi dădu fiori lui Elaine.

– Să zicem că te-aș crede. Cum aș mai trăi dacă oamenii mă iubesc? Dacă te-aș crede, ar trebui să mă sfâșii în bucăți, să-mi zdrobesc capul de pereți, să– Hohotul de râs se preschimbă în suspin, dar Crawlie reuși să continue să vorbească: Voi sunteți niște lucruri atât de proaste, încât nici nu vă dați seama că sunteți monștri. Nu sunteți oameni. Nu veți fi niciodată. Iar eu sunt asemeni vouă. În schimb sunt suficient de cinstită ca să recunosc aceasta. Suntem gunoaie, nimicuri, lucruri mai ieftine decât mașinile. Ne ascundem sub pământ ca mizeria,

iar când oamenii ne ucid nu varsă lacrimi. Măcar ne ascundeam. Acum apari tu și femeia ta îmblânzită – Crawlie aruncă o privire scurtă spre Elaine – și încerci să schimbi până și asta. Aș încerca să te omor din nou dacă aș putea, mizerabilo, câine ce ești! Ce faci cu trupul acela de copil? Nici nu mai știm cine ești. Poți să ne explici?

Bărbatul-urs se apropiase de Crawlie, neobservat de ea, gata s-o pleznească iarăși dacă s-ar fi repezit la Joan.

Joan se uită fix la el și cu o mișcare a ochilor îi ordonă să nu lovească.

– Sunt obosită, articulă ea. Sunt obosită, Crawlie. Am o mie de ani și nu am împlinit încă cinci. Și acum sunt Elaine și sunt și Vânătorul și Lady Panc Ashash, și cunosc mult mai multe lucruri decât am crezut că voi ști vreodată. Am treabă de făcut, Crawlie, pentru că te iubesc și cred că voi muri curând. Dar vă rog, oameni buni, mai întâi lăsați-mă să mă odihnesc.

Bărbatul-urs stătea în dreapta lui Crawlie. La stânga ei apăruse o femeie-șarpe. Fața îi era frumoasă, omenească, cu excepția limbii subțiri și bifurcate ce intra și ieșea afară ca o flacără muribundă. Avea umeri și șolduri puternice, dar nu avea sâni. Cupele goale ale sutienului îi alunecau pe piept. Aspectul mâinilor lăsa impresia că sunt mai tari decât oțelul. Crawlie vru să se apropie de Joan, însă femeia-șarpe sâsâi.

Era sâsâitul șerpilor de pe Bătrânul Pământ.

O clipă, toți oamenii-animale de pe coridor încetară să respire. O privire pe femeia-șarpe. Ea sâsâi din nou, fixând-o pe Crawlie. În spațiul acela strâmt sunetul era de-a dreptul dezgustător. Elaine observă că Joan se încovrigase ca un cățeluș, Charlie-e-iubitul-meu părea gata să sară douăzeci de metri dintr-o dată, și ea însăși simți impulsul să lovească, să ucidă, să distrugă. Sâsâitul constituia o provocare aruncată tuturor.

Femeia-șarpe privi calmă în jur, pe deplin conștientă de atenția pe care o căpătase.

– Nu vă speriați, oameni dragi. Vedeți, folosesc numele lui Joan pentru noi toți. N-am să-i fac nici un rău lui Crawlie, atâta timp cât nu se atinge de Joan. Dar dacă îi face rău lui Joan, oricine o rănește pe Joan, va avea de-a face cu mine. Știți destul de bine cine sunt. Noi, S-oamenii, deținem o forță redutabilă, o inteligență ascuțită și nu ne temem de nimic. Știți că nu ne putem reproduce. Oamenii trebuie să ne confecționeze unul câte unul, din șerpi obișnuiți. Nu mă înfruntați, dragii mei. Vreau să aflu mai multe despre această nouă iubire adusă de Joan și nimeni nu-i va face vreun rău atâta vreme cât mă aflu aici. Mă auziți? Nimeni. Încercați și veți muri. Cred că aș putea să vă ucid pe toți chiar dacă m-ați ataca împreună. M-ați auzit, oameni? *Lăsați-o în pace pe Joan.* Asta e valabil și pentru tine, blajină femeie umană. Nici de tine nu mă tem.

Tu, de colo, i se adresă ea omului-urs, ia-o pe micuța Joan și du-o într-un pat. Trebuie să se odihnească. Trebuie să aibă liniște un timp. Iar voi, oameni, să faceți liniște, altminteri veți da piept cu mine. Cu mine. Ochii ei negri se plimbară peste ei. Femeia-șarpe porni înainte și mulțimea i se despică în față, de parcă ar fi fost singura ființă reală într-o mare de fantome.

Privirea îi zăbovi un moment asupra lui Elaine. Elaine i-o susținu, dar nu era un lucru ușor. Ochii negri, fără sprâncene sau pleoape, păreau plini de inteligență și lipsiți de emoție. Orson, bărbatul-urs, o urmă ascultător. În brațe o purta pe micuța Joan.

În timp ce trecea pe lângă Elaine, copila se străduia să rămână trează. Șopti:

– Fă-mă mai mare. Te rog, fă-mă mai mare. Chiar acum.

– Nu știu cum... răspunse Elaine.

Copila se luptă să se trezească deplin.

– Voi avea multe de îndeplinit. Treabă... și poate va trebui să mor. Totul va fi în zadar dacă sunt așa de mică. Fă-mă mai mare.

– Dar – protestă din nou Elaine.

– Dacă nu știi, întreab-o pe doamnă.

– Care doamnă?

Femeia-S tăcuse, ascultând conversația. Interveni:

– Lady Panc Ashash, desigur. Cea moartă. Crezi că o altă Lady a Instrumentalității ar face altceva decât să ne ucidă pe toți?

În vreme ce femeia-șarpe și Orson o duceau pe Joan, Charley-e-iubitul-meu veni lângă Elaine și o întrebă:

– Vrei să te duci?

– Unde?

– La Lady Panc Ashash, firește.

– Eu? Acum? rosti Elaine și mai apăsat. Sigur că nu, zise pronunțând fiecare cuvânt de parcă ar fi fost o lege. Drept cine mă iei? Cu câteva ore în urmă nici nu știam că existați. Nu prea știam nici ce înseamnă "moarte". Bănuiam doar că totul se sfârșește după patru sute de ani, în mod normal. Astăzi am trăit ore de primejdie și toată lumea a amenințat pe toată lumea în tot acest timp. Sunt obosită și mi-e somn și sunt murdară și trebuie să am grijă de mine, iar pe deasupra –

Se opri brusc mușcându-și limba. Începuse să spună, iar pe deasupra trupul mi-e epuizat după actul acela de dragoste de vis pe l-am avut cu Vânătorul. Asta nu-l privea pe Charley-e-iubitul-meu: era și-așa destul de țap. Mintea lui căprească n-ar fi înțeles căutși de puțin demnitatea clipei.

Omul-țap rosti foarte blând:

– Tu făurești istoria, Elaine, și atunci când făurești istoria nu poți întotdeauna să te ocupi de lucrurile mărunte. Ești mai fericită și mai importantă decât ai fost vreodată până acum? Da? Nu ești cu totul alta decât persoana care l-a întâlnit pe Balthasar cu numai câteva ore în urmă?

Elaine fu uimită de seriozitatea lui. Încuviință din cap.

– Rămâi obosită și flămândă. Rămâi murdară. Încă puțin. Timpul nu trebuie irosit. Poți să vorbești cu Lady Panc Ashash. Află ce-i de făcut cu micuța Joan. După ce te vei întoarce cu noile instrucțiuni, eu însumi am să am grijă de tine. Tunelul ăsta nu-i un loc atât de rău pe cât pare. Vom avea tot ce-ți dorești în camera lui Englok. Englok a construit-o, cu mult timp în urmă. Mai lucrează puțin, apoi vei putea să mănânci și să te odihnești. Avem de toate aici. Eu sunt cetățeanul unui oraș primitor, dar întâi și-ntâi ajut-o pe Joan. O iubești pe Joan, nu-i așa?

– Ah, sigur că da, recunoscu ea.

– Atunci ajută-ne încă puțin.

Cu moartea? gândi ea. Cu crimă? Încălcând legile? Dar – totul era pentru Joan.

Astfel se făcu că Elaine trecu din nou pragul ușii camuflate, ieși sub cerul liber, revăzu uriașa farfurie a Orașului Superior întinzându-se deasupra Vechiului Oraș de Jos. Discută cu vocea Lady-ei Panc Ashash, și obținu anumite sfaturi, laolaltă cu câteva mesaje. Mai târziu fu în stare să le repete, însă era prea obosită să descifreze adevăratul sens.

Clătinându-se, se întoarse la locul din zid unde credea că se găsește ușa, se rezemă de ea dar nu se întâmplă nimic.

– Mai jos, Elaine, mai jos. Grăbește-te! Când eram eu însămi și eu oboseam, sosi șoapta puternică a Lady-ei Panc Ashash, dar grăbește-te acum!

Elaine se îndepărtă de zid și se uită la el.

O rază de lumină o lovi.

Instrumentalitatea o găsise.

Se aruncă violent asupra zidului.

Ușa se deschise scurt. Mâna puternică și binevenită a lui Charley-e-iubitul-meu o ajută să intre.

– Lumina! Lumina! țipă Elaine. V-am omorât pe toți. M-au văzut.

– Nu încă, zâmbi omul-țap cu surâsul lui șiret. N-oi fi eu prea învățat, dar am o minte destul de ageră.

Apucă cu o mână ușa interioară, îi aruncă o privire lui Elaine cântărind-o din ochi, apoi împinse un robot de înălțimea unui om prin ușă.

– Iată-l că s-a dus, un măturător mare cam cât tine. Fără bănci de memorie. Cu creierul uzat. O motivație simplă. Dacă vor coborî să vadă ce cred ei că au văzut, nu vor găsi decât

asta. Păstrăm o serie dintr-ăștia lângă ușă. Nu ieșim prea des, însă când o facem, e bine să-i avem ca acoperire.

O luă de braț.

– În timp ce mănânci, povestește-mi. Putem s-o facem mai mare...?

– Pe cine?

– Pe Joan, bineînțeles. Joan a noastră. Din această cauză ai ieșit afară.

Elaine fu nevoită să-și inventarieze amintirile să afle ce spusese Lady Panc Ashash despre subiectul respectiv. Își aduse aminte.

– Aveți nevoie de o capsulă. O baie gelatinoasă. Și droguri, fiindcă va durea. Patru ore.

– Minunat, spuse Charley-e-iubitul-meu conducând-o tot mai adânc în tunel.

– Dar la ce bun dacă am distrus totul? întrebă Elaine. Instrumentalitatea m-a văzut intrând. Mă vor urmări. Vă vor ucide pe toți, chiar și pe Joan. Unde-i Vânătorul? N-ar trebui să dorm mai întâi? Își simți buzele grele de oboseală; nu se odihnise și nu mâncase din clipa în care se aventurase pe acea ușiță dintre Strada Watterrocky și Centrul Comercial.

– Ești în siguranță, Elaine, ești în siguranță, o liniști Charley-e-iubitul-meu, cu zâmbetul șiret și foarte cald și cu o voce egală purtând sunetul unei convingeri sincere. În sinea lui, nu credea nici un cuvânt. Considera că se aflau cu toții în pericol, dar n-avea nici un rost s-o înspăimânte pe Elaine. Elaine era singura persoană adevărată de partea lor, în afară de Vânător, care însă era un om ciudat, aproape el însuși un animal, și Lady Panc Ashash, foarte de treabă, dar la urma urmei moartă de mult. Era înspăimântat dar se temea să-i fie frică. Poate erau condamnați cu toții.

Într-un fel, avea dreptate.

7

Lady Arabella Underwood o contactă pe Lady Goroke.

– Ceva mi-a modificat mintea.

Lady Goroke se simți șocată. O întrebă la rândul ei. Cercetează cu o sondă.

– Am încercat. Nimic.

Nimic?

Un șoc în plus pentru Lady Goroke. Dați atunci alarma.

– Ah, nu. Nu, nu, nici vorbă. A fost o insinuare prietenoasă, plăcută. Lady Arabella Underwood, provenind din Vechea Australie de Nord, era destul de formală; totdeauna gândea cuvintele întregi pentru prieteni, chiar și în contact telepatic. Nu transmitea niciodată idei vagi.

Dar este total în afara legii. Faci parte din Instrumentalitate. E o crimă! gândi Lady Goroke.

Drept răspuns primi un chicotit.

Râzi...? întrebă ea.

– Tocmai mi-a venit ideea că un alt lord ar putea fi aici, de la Instrumentalitate. Să mă verifice.

Lady Goroke se arătă foarte corectă și categorică: N-am face una ca asta!

Lady Arabella gândi în sine, fără să transmită. "Nu ți-ai face ție, dragă. Tu ești o mironosiță care dă în floare. Ei îi spuse:

– Atunci s-o lăsăm baltă.

Derutată și îngrijorată Lady Goroke gândi: Bine, fie. Întrerupem?

– În regulă. Întrerupem.

Lady Goroke se încruntă în sinea ei. Lovi cu palma în perete. Centrul Planetar, se concentră ea.

Un bărbat simplu ședea la un pupitru.

– Sunt Lady Goroke, se prezentă ea.

– Desigur, milady, răspunse el.

– Alarmă gradul unu pentru poliție. Doar gradul unu. Până

ce va fi anulată. Clar?

–Clar, milady. Întreaga planetă?

–Da.

–Doriți să furnizați un motiv? Vocea îi era respectuoasă și rutinieră.

–Trebuie?

–Desigur că nu, milady.

–Atunci nici un motiv. Terminat.

El salută și imaginea dispăru de pe perete.

Își concentră mintea la nivelul unei chemări ușoare și limpezi. Instrumentalitatea exclusiv–Instrumentalitate exclusiv. Am ordonat alarma de gradul unu pentru poliție. Motiv, neliniște personală. Îmi cunoașteți vocea. Mă cunoașteți. Goroke.

Departe deasupra orașului, un ornitopter al poliției fâlfâia încet peste străzi.

Robotul fotografia un măturător, cu cea mai elaborată proastă funcționare pe care o văzuse vreodată.

Măturătorul alerga în lungul șoselei cu viteze ilegale, apropiate de trei sute de kilometri pe oră, se oprea cu un hârșâit de plastic pe pietriș și începea să culeagă firele de praf de pe pavaj.

Când ornitopterul ajunse lângă el, măturătorul o luă iarăși din loc, luă două, trei colțuri cu viteză înfricoșătoare, apoi se opri să-și reia munca idioată.

După ce secvența se repetă a treia oară, robotul trase un proiectil de dezactivare, coborî și îl culese cu cleștii ornitopterului.

Îl studie de aproape.

–Creier de pasăre. Model vechi. Creier de pasăre. Bine că nu se mai folosesc astăzi. Obiectul acesta ar fi putut să lovească un Om. În vreme ce eu am fost imprimat pe un șoarece. Un șoarece adevărat, cu mult, mult creier.

Zbură către depozitul de deșeuri cu măturătorul uzat. Acesta, deteriorat dar încă conștient, încerca să culeagă firele de praf de pe brațele de fier ale aparatului de zbor.

Sub ei, Vechiul Oraș dispăru din câmpul vizual cu luminile sale geometrice. Orașul Nou, scăldat în veșnica sa strălucire diafană, ieșea în evidență pe fundalul nopții lui Fomalhaut III. Dincolo de ele, eternul ocean clocotea cu furtunile sale interioare.

Pe scenele din zilele noastre, actorii nu reușesc să valorifice prea bine scena interludiului, unde Joan a fost transformată, într-o singură noapte, dintr-o copilă de cinci ani la înălțimea unei domnișoare de cincisprezece, șaisprezece ani. Mașinăria biologică funcționase bine, deși riscându-i viața. O preschimbase într-o tânără vivace, robustă, fără a-i modifica câtuși de puțin intelectul. Așa ceva e greu de interpretat de orice actriță. Cutiile povestitoare sunt în avantaj. Ele sunt capabile să prezinte aparatul cu tot soiul de perfecționări–lumini intermitente, descărcări electrice, raze misterioase. De fapt, arăta ca o cadă cilindrică plină cu o masă gelatinoasă maronie, în clocot, acoperind-o complet pe Joan.

Între timp, Elaine mânca cu poftă în camerele rezidențiale din Englok. Mâncarea era foarte, foarte veche iar ea, ca vraci, se îndoia de calitățile ei nutritive, totuși îi potolea foamea. Cetățenii Clown Town-ului declaraseră această încăpere "zonă interzisă" pentru ei, din motive pe care Charley-e-iubitul-meu nu era în stare să le explice. El rămăsese pe hol și o instruia ce să facă pentru a găsi de mâncare, pentru a ridica patul din podea, pentru a deschide baia. Totul era de modă veche și nimic nu reacționa la un simplu gând sau la o bătaie din palme.

Se petrecu un lucru curios.

Elaine se spălase pe mâini, mâncase și se pregătea să facă baie. Își scosese majoritatea hainelor, gândindu-se că Charley-e-iubitul-meu e un animal, nu un bărbat, și de aceea nu conta.

Dintr-o dată își dădu seama că nu era așa.

Poate că rămânea subom, dar față de ea era totuși bărbat. Roșind puternic până pe gât, fugi în baie și îi strigă de acolo:

– Pleacă. Voi face o baie, apoi mă voi culca. Trezește-mă dacă trebuie și nu mai devreme.

– Bine, Elaine.

– Și – și –

– Da?

– Mulțumesc, rosti ea. Mulțumesc foarte mult. Știi, niciodată nu am mai spus mulțumesc unui subom.

– E-n regulă, replică Charley-e-iubitul-meu cu un surâs. Majoritatea oamenilor adevărați n-o fac. Somn ușor, dragă Elaine. Când te trezești, fii pregătită pentru fapte mari. Vom lua din cer o stea și vom aprinde mii de lumi cu ea...

– Ce înseamnă asta? întrebă ea scoțând capul de după colțul băii.

– Doar o figură de stil, zise el. Doar ca să îți spun că nu vei avea mult timp. Odihnește-te bine. Nu uita să-ți pui hainele în mașina-guvernantă. Cele din Clown Town sunt toate scoase din uz. Dar cum noi nu am folosit această cameră, a ta ar trebui să funcționeze.

– Care e? întrebă ea.

– Capacul roșu cu mâner auriu. Trebuie doar să-l ridici. În această notă casnică o lăsă să se odihnească, iar el se îndepărtă, plănuind destinul a o sută de miliarde de vieți.

I se spuse că era mijlocul dimineții când ieși din camera lui Englok. Cum altfel să-și dea seama? Coridorul galben și maro, cu vechile și mohorâtele sale lumini galbene, arăta la fel de confuz și plin de miasme ca întotdeauna. Oamenii, în schimb, păreau a se fi schimbat cu toții.

Baby-baby nu mai era cotoroanța-șoarece, ci o femeie cu o remarcabilă forță și multă delicatețe. Crawlie era la fel de primejdioasă ca un inamic uman, fixând-o pe Elaine, cu fața frumoasă albă de ură ascunsă. Charley-e-iubitul-meu era vesel, prietenos și convingător. Avu impresia că reușește să citească expresiile de pe chipurile lui Orson și a femeii-șarpe, în pofida ciudățeniei trăsăturilor lor.

După ce răspunse câtorva politicoase și izolate urări de bun

venit, întrebă:

– Ce se întâmplă acum?

O voce nouă vorbi – un glas pe care-l cunoștea și totuși nu îl cunoștea.

Elaine privi către o nișă din zid.

Lady Panc Ashash! Și cine stătea alături de ea?

Chiar în vreme ce se întreba, Elaine știu răspunsul. Era Joan, mare, cu numai jumătate de cap mai scundă decât Lady Panc Ashash sau decât ea însăși. Era o nouă Joan, puternică, fericită și calmă; totodată însă, în ea o vedea pe micuța și scumpa D' joan.

– Bun venit la revoluția noastră, îi ură Lady Panc Ashash.

– Ce e o revoluție? Credeam că nu puteți pătrunde aici, din cauza protecției mentale.

Lady Panc Ashash ridică un cablu ce atârna în spatele trupului său mecanic.

– M-am împodobit astfel pentru a fi în stare să-mi folosesc corpul. Precauțiile nu ne mai sunt de folos. Cealaltă tabără are în prezent nevoie de precauții. Revoluția reprezintă un mod de a schimba sisteme și oameni. Aceasta e una din ele. Ia-o înainte, Elaine. Pe-aici.

– Spre moarte? Asta vrei să spui?

Lady Panc Ashash râse cu simpatie.

– Doar mă cunoști. Îi cunoști pe acești prieteni ai mei. Știi ce a însemnat viața ta până acum, un vraci inutil într-o lume care nu te vrea. S-ar putea să murim, dar important e ceea ce vom face înainte de a muri. Iat-o pe Joan gata să-și împlinească soarta. Vei conduce până sus, în Orașul Superior. Acolo Joan va prelua conducerea. După aceea vom vedea.

– Adică toți oamenii ăștia merg și ei? Elaine privi spre rândurile de suboameni ce începeau să se așeze pe două șiruri în lungul coridorului. Șirurile se îngroșau acolo unde mamele își țineau copiii de mână sau în brațe. Ici și colo, linia era punctată de indivizi gigantici.

Ei nu însemnau nimic, gândi Elaine; iar eu nu însemnam de

asemenea nimic. Acum vom face cu toții ceva, chiar dacă vom fi exterminați pentru aceasta. "Chiar dacă" nu e bine, socoti ea, "sigur" e cuvântul potrivit. Însă merită dacă Joan reușește să schimbe lumea, fie și puțin, fie și pentru alți oameni.

Joan vorbi. Glasul îi crescuse odată cu trupul, dar era aceeași voce dragă pe care fetița-câine o avusese cu șaisprezece ore în urmă (șaisprezece ani, avea impresia Elaine), când o întâlnise la intrarea tunelului lui Englok.

Joan rosti:

– Dragostea nu e un lucru deosebit, rezervat numai oamenilor.

Dragostea nu e mândrie. Dragostea nu are de fapt un nume. Dragostea e însăși viața, și noi avem viață.

Nu putem învinge luptând. Oamenii ne copleșesc ca număr, armament, aleargă mai repede și zboară mai sus. Dar nu oamenii ne-au creat. Oricine i-a făcut pe oameni, ne-a făcut și pe noi. Știți cu toții asta, dar vom rosti noi oare *numele?*

Un murmur de *nu* și *niciodată* se ridică din mulțime.

– M-ați așteptat. Și eu am așteptat. Poate e vremea să murim, însă vom muri așa cum mureau oamenii la începuturi, înainte ca lucrurile să devină ușoare și crude pentru ei. Ei trăiesc în amorțeală și mor în vis. Nu e un vis frumos și dacă se trezesc vor vedea că și noi suntem oameni. Sunteți cu mine? Ei murmurară da. Mă iubiți? Din nou murmurul aprobator. Ieșim să înfruntăm lumina zilei? Ei izbucniră în urale.

Joan se întoarse către Lady Panc Ashash.

– Este totul așa cum ai dorit și poruncit?

– Da, zise scumpa doamnă moartă cu trupul de robot. Joan prima, să vă conducă. Elaine o va precede, să alunge roboții și suboamenii obișnuiți. Când veți întâlni oameni adevărați, îi veți iubi. Asta-i tot. Îi veți iubi. Dacă vă vor ucide îi veți iubi. Joan vă va arăta cum. Mie nu-mi mai acordați nici o atenție. Gata?

Joan ridică mâna dreaptă și murmură ceva sie însăși. Oamenii își plecară capetele în fața ei, fețe, boturi și râturi de

toate mărimile și culorile. Un copil oarecare mieună într-un delicat falset, departe în spate.

Înainte să preia conducerea procesiunii, Joan se întoarse către mulțime și întrebă:

– Crawlie, unde ești?

– Aici, la mijloc, răspunse o voce limpede, calmă, de departe.

– Mă iubești acum, Crawlie?

– Nu, D'joan. Îmi placi și mai puțin decât atunci când erai un cățeluș. Dar acesta e și poporul meu, așa cum e al tău. Sunt curajoasă. Pot să merg. N-am să vă fac necazuri.

– Crawlie, zise Joan, îi vei iubi pe oameni dacă-i întâlnim?

Toate fețele se răsuciră spre frumoasa fată-bizon. Elaine o vedea departe, în josul coridorului mohorât. Observă că fața ei îi devenise complet albă de emoție. Dacă era furie sau teamă, nu-și putea da seama.

În cele din urmă Crawlie vorbi:

– Nu, nu-i voi iubi pe oameni. Și nu te voi iubi pe tine. Eu am mândria mea.

Încet, încet, ca însăși moartea lângă patul muribundului, Joan îi spuse:

– *Poți* să rămâi deoparte, Crawlie. Poți să rămâi aici. Nu e o șansă prea mare, totuși este o șansă.

Crawlie se uită la ea.

– Ghinion ție, femeie-câine, și ghinion putredei ființei umane de acolo, lângă tine.

Elaine se ridică pe vârfuri să vadă ce se întâmplă. Silueta lui Crawlie dispăru brusc, căzând jos.

Femeia-șarpe își croi drum până în față, ajunse aproape de Joan unde ceilalți o puteau vedea și cântă cu o voce la fel de limpede ca metalul.

– Cântați "biata, biata Crawlie", oameni buni. Cântați "o iubim pe Crawlie", oameni buni. E a murit. Am omorât-o pentru a putea fi cu toții plini de dragoste. Și eu vă iubesc, rosti femeia-S, pe ale cărei trăsături de reptilă nu se descifrau nici

dragostea, nici ura.

Joan urmă îndemnul, aparent convinsă de doamna Panc Ashash.

–O iubim pe Crawlie, oameni buni. Gândiți-vă la ea și apoi să pornim înainte.

Charley-e-iubitul-meu îi dădu un ușor brânci lui Elaine.

–Haide, tu conduci.

Ca prin vis, complet zăpăcită, Elaine preluă conducerea.

Se simți caldă, fericită și vitează când trecu pe lângă Joan cea străină, atât de înaltă și totuși atât de familiară. Joan îi dărui un zâmbet larg și îi șopti:

–Spune-mi că mă descurc bine, femeie-om. Sunt un câine și câinii au trăit un milion de ani pentru a primi laudele omului.

–Procedezi bine, Joan, ai perfectă dreptate! Sunt alături de tine. Mergem? răspunse Elaine.

Joan încuviință, cu ochii umeziți de lacrimi.

Elaine mergea înainte.

Joan și lady Panc Ashash o urmau, câine și femeie moartă ocrotind procesiunea.

Restul suboamenilor veneau în spatele lor, pe două coloane.

La deschiderea ușii secrete, lumina zilei inundă coridorul. Elaine aproape că simțea aerul îmbâcsit strecurându-se afară odată cu ei. Uitându-se pentru ultima dată înapoi în tunel, zări trupul lui Crawlie zăcând părăsit pe podea.

Elaine se întoarse către scări și începu să urce.

Nimeni nu remarcase încă procesiunea.

Elaine auzea cablul Lady-ei Panc Ashash târât pe metalul și piatra treptelor.

Când ajunseră la ușa de sus, Elaine trăi un moment de nehotărâre și de panică. "Asta e viața mea", gândi ea. "Nu am alta. Ce-am făcut? Ah, Vânătorule, Vânătorule, unde ești? Oare m-ai trădat?"

Din spate Joan îi șopti încet:

–Înainte! Înainte. Acesta e un război de iubire. Nu te opri.

Elaine deschise ușa către strada superioară. Drumul era plin de oameni. Trei ornitoptere ale poliției zburau lenește deasupra. Era un număr neobișnuit. Elaine se opri din nou.

–Continuă-ți drumul și ține roboții la distanță, o îndemnă Joan.

Elaine își reluă mersul, iar revoluția începu.

8

Revoluția se întinse pe durata a șase minute și o lungime de o sută doisprezece metri.

Poliția îi survolă imediat după ce suboamenii începură să se scurgă pe ușă.

Primul ornitopter plană ca o pasăre uriașă, articulând cu voce interogativă:

–Identificați-vă! Cine sunteți?

Elaine rosti:

–Pleacă de aici. E un ordin.

–Identifică-te, ceru mașina cu aspect de pasăre, ocolind-o pe Elaine și fixînd-o cu lentilele de la mijlocul aparatului.

–Pleacă, ordonă Elaine. Sunt un om adevărat și îți comand.

Primul ornitopter păru să ia legătura cu celelalte. Împreună își luară zborul în lungul culoarului dintre clădirile înalte.

O sumedenie de oameni se opriseră. Cei mai mulți dintre ei aveau fețele albe, alții exprimau animație și amuzament și oroare la vederea unei asemenea mulțimi de suboameni adunați într-un singur loc.

Vocea lui Joan cântă, în cea mai clară pronunție posibilă a Vechiului Dialect Comun:

–Oameni dragi, suntem oameni. Vă iubim. Vă iubim.

Suboamenii începură să incanteze *iubire, iubire, iubire,* într-un cor ciudat, plin de stridențe și semitonuri. Oamenii adevărați se traseră înapoi. Joan însăși dădu exemplul îmbrățișând o tânără cam de înălțimea ei. Charley-e-iubitul-meu apucă de umeri un bărbat uman și îi strigă:

– Te iubesc, dragul meu prieten! Crede-mă, căci te iubesc. E minunat să te cunosc. Bărbatul fu surprins de contactul fizic, dar și mai surprins de căldura existentă în glasul omului-țap. Rămase locului cu gura căscată, cu trupul relaxat, complet uluit.

Undeva în spate o persoană țipă.

Un ornitopter al poliției se întoarse fâlfâind. Elaine nu-și dădea seama dacă era dintre cele trei pe care le alungase sau un altul nou. Așteptă să se apropie suficient, pentru a-i putea ordona să plece. Pentru întâia oară își puse problema caracterului fizic al pericolului. Era posibil ca mașina poliției să o împuște? Sau să o stropească cu un jet de flăcări? Ori să o ridice în pofida țipetelor ei, ducând-o de acolo cu cleștii de fier într-un loc unde avea să fie drăguță, curată și niciodată ea însăși? "Ah, Vânătorule, Vânătorule, unde ești acum? Oare m-ai uitat? Oare m-ai trădat?"

Suboamenii continuau să tălăzuiască înainte și să se amestece cu oamenii adevărați, agățându-se de ei de veșminte și de mâini și repetând într-un straniu portpuriu de voci:

– Te iubesc. Ah, te rog, te iubesc! Suntem oameni. Suntem frații și surorile voastre...

Femeia-șarpe nu se descurca prea grozav. Cu brațul ei mai tare decât fierul înșfăcase un bărbat. Elaine n-o auzise spunând nimic, însă omul leșinase. Femeia-șarpe îl ținea pe antebrat ca pe un pardesiu și căuta pe altcineva să îl iubească.

Înapoia lui Elaine o voce joasă murmură:

– Va veni curând.

– Cine? o întrebă Elaine pe Lady Panc Ashash, știind perfect de bine la cine se referă dar nedorind s-o admită, în același timp ocupată și cu urmărirea ornitopterului zburător.

– Vânătorul, desigur, îi răspunse robotul cu glasul iubitei doamne moarte. Va veni după tine. Vei fi în siguranță. Eu am ajuns la capătul firului. Ferește-ți privirea, draga mea. Mă vor ucide din nou și mă tem că priveliștea n-o să-ți facă plăcere.

Paisprezece roboți, model biped, mărșăluiră cu fermitate militară în mulțime. Oamenii adevărați căpătară curaj de la această acțiune a lor și unii dintre ei începură să se strecoare prin deschizăturile ușilor. Majoritatea însă erau în continuare atât de uluiți, încât rămaseseră în mijlocul suboamenilor care îi atingeau și le strângeau mâinile, bolborosind iar și iar declarațiile de dragoste cu voci de o evidentă origine animală.

Sergentul-robot tratâ totul cu indiferență. Se apropie de Lady Panc Ashash ca s-o găsească pe Elaine barându-i calea.

– Îți ordon, rosti ea cu tot patosul unui vraci activ, îți *ordon* să părăsești acest loc.

Ochii săi lentilă erau ca niște bile de marmură albastră plutind în lapte. Păreau nehotărâți și slab focalizați în vreme ce o scrutară. Nu-i răspunse, dar o ocoli mai repede decât l-ar fi putut ea opri. Se apropie de iubita și moarta Lady Panc Ashash.

Elaine, consternată, observă că trupul de robot al Lady-ei Panc Ashash arăta mai uman ca niciodată. Sergentul-robot se postă înaintea ei.

Aceasta este scena de care ne amintim cu toții, prima înregistrare autentică a întregii întâmplări.

Sergentul în auriu și negru, privind-o fix pe Lady Panc Ashash cu ochi lăptoși.

Doamna însăși, cu plăcutul și vechiul trup mecanic, ridicând o mână autoritară.

Elaine, derutată, întorcându-se de parcă ar vrea să înșface robotul de brațul drept. Mișcarea capului e atât de rapidă încât părul negru îi flutură în timp ce se răsucește.

Charley-e-iubitul-meu răcnind "Te iubesc, te iubesc, te iubesc!" unui bărbat scund și arătos cu părul cenușiu. Omul înghite în sec și tace.

Toate acestea le cunoaștem.

Apoi urmează incredibilul, căruia acum îi dăm crezare, evenimentul pentru care lumile și aștrii nu se pregătiseră niciodată.

Răzvrătire.

Răzvrătire a roboților.

Nesupunere la lumina zilei.

Cuvintele sunt greu de auzit pe bandă, totuși reușim să le descifrăm. Dispozitivul de înregistrare din ornitopterul poliției a fixat în cadru chipul Lady-ei Panc Ashash. Cititorii de pe buze pot vedea clar cuvintele, ceilalți le disting la a treia sau a patra audiție a benzii.

Doamna ordonă:

– Comanda anulată.

– Nu, tu ești robot, replică sergentul.

– Convinge-te singur. Citește-mi mintea. Sunt un robot. Totodată sunt femeie. Nu ai voie să nu te supui oamenilor. Sunt om. Te iubesc. Mai mult, voi sunteți oameni, gândiți, ne iubim unii pe alții. Încearcă. Încearcă să ataci.

– Nu – nu pot, răspunse sergentul robot, ochii săi lăptoși părând să se rotească de febră. Mă iubești? Vrei să spui că *sunt viu? Exist?*

– Cu dragoste, da, spuse Lady Panc Ashash. Privește-o, îi ceru doamna arătând spre Joan, fiindcă ea v-a adus dragostea.

Robotul privi și încălcă legea. Unitatea lui se uită și ea.

Se întoarse înapoi către doamnă și se înclină:

– Atunci știi ce trebuie să facem, dacă nu ne putem supune ordinelor tale și nu le putem încălca pe ale celorlalți.

– Faceți-o, spuse ea tristă, dar fiți conștienți de ceea ce faceți. Nu evitați de fapt impasul creat de două comenzi contrare. Voi faceți o alegere, voi înșivă. Asta vă face oameni.

Sergentul se răsuci spre unitatea de roboți:

– Ați auzit? Ea spune că suntem *oameni.* Eu o cred. Voi credeți?

– Da, strigară aproape la unison.

Aici înregistrarea ia sfârșit, dar ne putem imagina cum a fost încheiată scena. Elaine se oprește brusc, chiar în spatele sergentului-robot. Ceilalți roboți se găsesc înapoia ei. Charley-e-iubitul-meu tace. Joan își ridica brațele, binecuvântând, cu ochii săi căprui, de câine, plini de milă și de înțelegere.

Oamenii au așternut pe hârtie lucruri pe care nu le putem vedea.

Se pare că sergentul robot a spus:

– Dragostea noastră, oameni buni, și adio. Nu ne supunem și murim. Flutură mâna spre Joan. Nu este sigur dacă a mai rostit sau nu, "Adio, doamna și salvatoarea noastră". Poate această a doua parte a fost compusă de un poet; asupra celei dintâi suntem siguri. Și tot siguri suntem asupra cuvântului ce a urmat, cel în privința căruia toți istoricii și poeții sunt de acord. Se întoarse către oamenii săi și ordonă:

– Autodistrugere.

Paisprezece roboți, sergentul negru-auriu și cei treisprezece soldați albastru-argintii împroșcară instantaneu flăcări albe pe strada din Kalma. Își detonară butoanele de sinucidere, capsule explozive amplasate în capete. Înfăptuiseră ceva fără comandă umană, la ordinul unui alt robot, corpul Lady-ei Panc Ashash, și nici ea nu avea altă autorizație decât cuvântul fetiței-câine Joan, transformată în adult în decursul unei singure nopți.

Paisprezece străfulgerări albe îi determinară pe oameni și suboameni să-și ferească ochii. Un ornitopter special aterizâ în iluminația aceea. Din el coborâră cele două doamne, Arabella Underwood și Goroke. Își ridicară brațele să-și protejeze privirile de strălucirea roboților muribunzi. Nu-l observaseră pe Vânător care, în mod misterios, ajunsese în cadrul unei ferestre deschise deasupra străzii, de unde privea scena cu palmele la ochi, uitându-se printre degete. Oamenii erau încă orbiți când simțiră înfricoșătorul șoc telepatic al minții Lady-ei Goroke evaluând situația. Era dreptul ei, ca membru al Instrumentalității. O parte dintre oameni, dar nu toți, se simțiră ultragiați când mintea lui Joan ieși în întâmpinarea Lady-ei Goroke.

– Eu comand, gândi Lady Goroke, cu mintea deschisă tuturor ființelor.

– Adevărat, dar eu te iubesc, te iubesc, răspunse telepatic

Joan.

Forțele de prim rang se întâlniră.

Dădură piept.

Revoluția se termină. Nimic nu se petrecuse în fapt, însă Joan îi obligase pe oameni să o privească. Ceea ce nu seamănă câtuși de puțin cu poemul despre oameni și suboameni amestecându-se laolaltă. Asta a venit mult mai târziu, chiar după epoca lui C'mell. Poemul e drăguț, dar fundamental greșit, după cum puteți constata și singuri:

Ar trebui să mă întrebi pe mine,
Pe mine și pe mine,
Deoarece eu unul știu –
Căci am trăit
Pe Țărmul dinspre Răsărit.
Bărbații nu mai sunt bărbați,
Femeile nu mai sunt femei,
Iar oamenii nu mai sunt oameni.

Nu există nici un Țărm Răsăritean pe Fomalhaut III; criza dintre oameni și suboameni a apărut mult mai târziu. Revoluția eșuase, în schimb istoria atinsese un nou punct culminant, disputa celor două doamne. Amândouă își lăsaseră mințile deschise din cauza surprizei. Roboți sinucigași și câini plini de dragoste reprezentau lucruri nemaiauzite. Era și așa destul de rău să vezi suboameni călătorind ilegal, însă chestiunile acestea noi – ah!

Distrugeți-i pe toți, spuse Lady Goroke.

– De ce? gândi Lady Arabella Underwood.

Funcționare defectuoasă, replică Lady Goroke.

– Dar nu sunt mașini!

Atunci sunt animale – suboameni. Distrugeți-i! Distrugeți-i!

În clipa aceea sosi răspunsul care a creat epoca noastră. A venit din partea Lady-ei Arabella Underwood și întregul Kalma l-a auzit:

– Poate sunt oameni. Trebuie să fie judecați.

Fata-câine Joan căzu în genunchi.

– Am reușit. Am reușit. Am reușit! Puteți să mă ucideți, oameni buni, dar eu vă iubesc, vă iubesc atât de mult!

Lady Panc Ashash îi șopti lui Elaine:

– Credeam că voi fi deja moartă în acest moment. Cu adevărat moartă, în sfârșit. Iată că nu sunt. Am văzut lumile răsturnându-se, Elaine, iar tu le-ai văzut odată cu mine.

Suboamenii amuțiseră ascultând puternicul dialog telepatic dintre cele două mari doamne.

Soldați adevărați descindeau din cer, cu ornitopterele șuierând în vreme ce se așezau pe sol. Se repeziră la suboameni, începând să-i lege.

Unul din soldați aruncă o privire trupului Lady-ei Panc Ashash. Îl atinse cu bastonul, iar bastonul deveni incandescent. Robotul, golit brusc de căldură, se prăbuși într-un maldăr de fiare.

Elaine păși printre deșeurile reci și bastonul încins. Îl observase pe Vânător.

Nu-l văzu pe soldatul care se apropie de Joan, începu s-o lege, ca să se tragă apoi îndărăt, plângând și bolborosind.

– Dar mă iubește! Mă iubește!

Lordul Femtiosex, aflat la comanda noilor veniți, o legă pe Joan cu sfori, în ciuda vorbelor ei.

Cu asprime îi răspunse:

– Sigur că mă iubești. Ești un cățel bun. Vei muri curând, cățeluș, dar până atunci te vei supune.

– Mă supun, răspunse Joan, dar sunt câine și persoană în același timp. Deschide-ți mintea, omule, și vei simți.

După cât se pare, el și-a deschis mintea și a simțit oceanul de dragoste inundându-l. A fost șocat. Brațul i-a zvâcnit în sus și înapoi, pentru a lovi cu muchia palmei gâtul lui Joan – străvechea metodă de ucidere.

– N-ai s-o faci, transmise Lady Arabella Underwood. Copila va fi judecată cum se cuvine.

El o privi mânios, șefii nu se luptă între ei, milady. Eliberea-

ză-mi brațul.

Lady Arabella îi răspunse telepatic, deschis și public:

–O judecată deci.

De supărare, el încuviință. Nu i-ar fi vorbit sau transmis telepatic, în prezența tuturor acelor oameni.

Un soldat îi aduse în fața lui pe Elaine și pe Vânător.

–Domn și Stăpâne, aceștia sunt oameni, nu suboameni. Dar au gânduri de câini, de pisici, gânduri de țapi și idei de roboți în mințile lor. Doriți să vă uitați?

–De ce să mă uit? replică Lord Femtiosex, care era la fel de blond ca vechile portrete ale lui Baldur, și adeseori la fel de arogant. Lord Limaono trebuie să sosească. Asta înseamnă că suntem toți. Vom ține judecata aici și acum.

Elaine simțea corzile mușcând-o de încheieturile mâinilor; îl auzi pe Vânător murmurându-i cuvinte încurajatoare, cuvinte pe care nu le înțelegea în întregime.

–Nu ne vor ucide, șopti el, deși înainte să se sfârșească ziua ne vom dori s-o fi făcut. Totul se petrece așa cum a spus ea, și–

–Cine e ea? îl întrerupse Elaine.

–Ea? Doamna, firește. Scumpa doamnă moartă Lady Panc Ashash, ce a înfăptuit minuni după propria sa moarte, numai prin tiparul personalității sale din trupul de robot. Cine crezi că mi-a spus ce trebuie să fac? De ce te-am așteptat pe tine să-i aduci măreția lui Joan? De ce crezi că oamenii de jos, din Clown Town, au crescut o D'joan una după alta, nădăjduind că speranța și minunea se vor naște?

–Ai știut? întrebă Elaine. Ai știut... înainte să se întâmple?

–Desigur, nu cu exactitate, dar în mare, răspunse Vânătorul. A trăit sute și sute de ani în computerul acela după moarte. A avut timp pentru miliarde de gânduri. A prevăzut cum se va întâmpla totul, dacă avea să se întâmple, iar eu–

– Liniște, voi oameni! răcni Lord Femtiosex. Neliniștiți animalele cu flecăreala voastră. Liniște ori vă amuțesc eu!

Elaine tăcu.

Lordul Femtiosex le mai aruncă o privire, rușinat că își dezvăluise furia în fața altor persoane. Adăugă calm:

–Procesul e pe cale să înceapă. Cel ordonat de doamna cea înaltă.

9

Cu toții știți cum a fost judecata, așa că nu e nevoie să zăbovim prea mult asupra ei. Există o altă pictură de San Shigonanda, una din perioada lui convențională, care o înfățișează în detaliu.

Strada se umpluse de oameni adevărați, îngrămădiți să vadă ceva ca să le ușureze plictiseala perfecțiunii și a timpului. Cu toții aveau numere sau coduri numerice în loc de nume. Erau arătoși, bine, monoton de fericiți. Arătau chiar aproape identic în frumusețea, sănătatea și plictiseala lor mascată. Fiecare avea un total de patru sute de ani de viață. Nici unul nu știa ce înseamnă războiul, deși alerta soldaților indica o pregătire de sute de ani. Oamenii arătau splendid, dar se simțeau inutili și, fără s-o știe, în adâncul lor disperau. Toate acestea sunt cu claritate redate în pictură și în modul minunat în care San Shigonanda îi grupează în clase amestecate, lăsând lumina albastră a zilei să cadă pe trăsăturile lor regulate și deznădăjduite.

În ceea ce-i privește pe suboameni, artistul realizează veritabile miracole.

Joan e scăldată în lumină. Părul castaniu deschis și ochii căprui de cățeluș denotă blândețe și tandrețe. Ne transmite chiar ideea că noul ei trup este extraordinar de proaspăt și puternic, că e virgină și gata să moară, că nu e decât o fată și totuși complet netemătoare. Dragostea e exprimată de poziția picioarelor ei: stă dreaptă, plină de delicatețe. Dragostea se găsește în mâinile ei: palmele îi sunt deschise către judecători. Dragostea e redată de zâmbetul ei: încrezător.

Iar judecătorii!

Artistul i-a surprins și pe ei admirabil. Lordul Femtiosex, iarăși calm, cu buzele subțiri exprimând o furie continuă împotriva unui univers devenit prea strâmt pentru el. Lordul Limaono, înțelept, de două ori renăscut, încet dar atent ca un șarpe îndărătul ochilor somnolenți și a surâsului molatec. Lady Arabella Underwood, cea mai înaltă ființă omenească de față, cu mândria-i norstriliană și aroganța bogăției, alături de capricioasa sensibilitate a bunăstării, exprimate de felul în care șade, judecându-și colegii judecători în locul prizonierilor. Lady Goroke, în cele din urmă derutată, încruntându-se la un joc al sorții pe care nu îl înțelege. Artistul i-a surprins în mod desăvârșit.

Și mai aveți la dispoziție videogramele, dacă veți intra într-un muzeu. Realitatea nu e tot așa de dramatică precum faimosul tablou, dar are valoarea ei proprie. Vocea lui Joan, moartă de atâtea secole, e încă ciudat de înduioșătoare. Este glasul unui câine cioplit să fie om, dar și vocea unei mari doamne totodată. Imaginea Lady-ei Panc Ashash trebuie s-o fi învățat să se poarte astfel, pe lângă cele învățate de la Elaine și Vânător în anticamera de deasupra Coridorului Galben și Maro al lui Englok.

Cuvintele procesului s-au păstrat și ele. Multe au devenit vestite de-a lungul și de-a latul universului.

În timpul interogatoriului, Joan a spus:

–Dar e de datoria vieții să descopere ceva mai presus decât viața, și să se sacrifice pentru binele superior.

Asupra sentinței, Joan a făcut următorul comentariu:

– Corpul meu este proprietatea voastră, dar iubirea mea, nu. Dragostea îmi aparține, și vă voi iubi mai aprig în vreme ce mă veți ucide.

După ce soldații îl omorâseră pe Charley-e-iubitul-meu și încercau s-o decapiteze pe femeia-S, până ce unuia din ei îi veni ideea să o cristalizeze prin înghețare, Joan rosti:

–Oare ar trebui să vă fim străine, noi, animalele Pământului pe care le-ați luat cu voi printre stele? Am împărțit același soare, aceleași oceane, același cer. Cu toții venim din Manhome. De unde știți că nu v-am fi ajuns din urmă, dacă am fi rămas acasă împreună? Ai mei erau câini. V-au iubit încă înainte să-i dați mamei mele formă umană. Ar trebui să încetez să vă iubesc? Miraculos nu e faptul că ne-ați transformat în oameni. Miraculos este că ne-a trebuit atâta timp ca să înțelegem. Acum suntem ființe omenești, și la fel sunteți voi. Veți regreta ceea ce îmi veți face mie, dar să vă aduceți aminte că eu iubesc și regretul vostru, deoarece lucruri mari și bune vor izvorî din el.

Lordul Limaono întrebă șiret:

–Ce-i acela "miracol"?

Iar cuvintele ei fură:

– Există cunoștințe de pe Pământ pe care încă nu le-ați redescoperit. Numele celui fără de nume[1]. Există secrete ascunse vouă în timp. Numai cei morți și nenăscuți le știu acum: eu sunt și una și alta.

Scena este binecunoscută, totuși n-o vom înțelege niciodată.

Știm ce credeau că fac Lorzii Femtiosex și Limaono. Mențineau ordinea stabilită și înregistrau evenimentele. Mințile umane pot conviețui doar dacă se realizează comunicarea ideilor fundamentale. Nimeni nu a reușit, nici până acum, să descopere o cale de a înregistra direct, cu un instrument, semnalul telepatic. Se obțin frânturi, fragmente scurte și bolborosiri, dar niciodată o redare satisfăcătoare a ceea ce unul dintre cei mari transmite altuia. Cei doi lorzi încercau să introducă în înregistrare toate aspectele menite să atenționeze persoanele neglijente să nu se joace cu viețile suboamenilor. Se străduiau chiar să le explice acestora din urmă regulile și proiectele în virtutea cărora fuseseră transformați din animale,

(1) Foarte probabil o referire la conducătorul telepatic al suboamenilor ascuns în adâncurile Pământului originar (n.ed.)

în cei mai de seamă slujitori ai omului. Ceea ce, ținând cont de evenimentele confuze ale ultimelor ore, ar fi fost dificil de explicat chiar și între doi șefi ai Instrumentalității; pentru publicul obișnuit, era aproape imposibil. Aparițiile din Coridorul Galben și Maro erau cu totul neașteptate, deși Lady Goroke o surprinsese pe D'joan; revolta poliției robot ridica probleme ce trebuiau dezbătute pe întinsul a jumătate de galaxie. Mai mult, fetița-câine făcuse afirmații cu o oarecare validitate verbală. Dacă erau lăsate doar sub formă de cuvinte, lipsite de contextul adecvat, ar fi putut să afecteze creierele pripite sau impresionabile. O idee eronată se răspândește ca un germene mutant. Dacă e cât de cât interesantă, se poate propaga de la o minte la alta jumătate de univers, înainte de a fi oprită. Luați spre exemplu mofturile costisitoare și stupide ale modei care au deranjat omenirea până și în erele celei mai desăvârșite ordini. Astăzi știm că varietatea, flexibilitatea, pericolul și condimentarea cu un pic de ură sunt capabile să facă dragostea și viața să înflorească așa cum niciodată nu au mai înflorit; știm că e mai bine să trăim cu complicațiile a treisprezece mii de limbi arhaice renăscute din trecut, decât cu recea și rigida perfecțiune a Limbii Comune. Cunoaștem o mulțime de lucruri, spre deosebire de Lorzii Femtiosex și Limaono și, înainte de a-i considera proști sau cruzi, trebuie să ne amintim că au trecut secole până ce umanitatea a ajuns în sfârșit să înțeleagă problema suboamenilor și să decidă ce înseamnă "viața" în limitele comunității omenești.

În final, dispunem chiar de mărturia celor doi lorzi. Amândoi au trăit până la vârste înaintate, iar către sfârșitul vieții au fost supărați și îngrijorați să constate că episodul cu D'joan umbrea toate relele ce *nu* se petrecuseră în decursul lungii lor cariere – lucruri nefaste pe care ei reușiseră să le înlăture pentru protecția planetei Fomalhaut III – și s-au întristat văzându-se caracterizați drept bărbați nepăsători și cruzi, când în fond nu erau nici pe departe așa. Dacă și-ar fi dat seama că povestea lui Joan de Fomalhaut III va ajunge ceea ce e azi

– una din marile legende ale omenirii, alături de povestea lui C'mell sau a doamnei care a navigat pe *Soul* – nu numai c-ar fi fost dezamăgiți, dar s-ar și fi supărat în mod justificat pentru nestatornicia omenirii. Rolurile lor sunt clare, fiindcă ei le-au făcut să fie clare. Lordul Femtiosex acceptă responsabilitatea ideii focului; lordul Limaono recunoaște că a contribuit la decizie. Amândoi, după mulți ani, au revăzut înregistrările și sunt de acord că ceva ce Lady Arabella Underwood a spus sau a gândit –

Ceva i-a determinat să procedeze astfel.

Dar chiar folosind benzile pentru a le reîmprospăta și limpezi amintirile, tot nu au reușit să spună ce anume.

S-a ajuns până acolo încât computerele au fost puse să analizeze fiecare cuvânt și intonație din proces, însă nici ele n-au izbutit să indice punctul critic.

Cât despre Lady Arabella – nimeni n-a interogat-o vreodată. N-au îndrăznit. Ea s-a întors în Vechea Australie de Nord, înconjurată de imensa bogăție a drogului santaclara, și nici o planetă nu va accepta să plătească două milioane de credite pe zi pentru privilegiul de a trimite un detectiv să discute cu o sumedenie de țărani norstrilieni simpli, încăpățânați, bogați, care oricum n-ar sta de vorbă cu cineva din afara lumii lor. Norstrilienii pretind taxa respectivă ca să admită orice persoană care nu a fost invitată de ei înșiși; astfel că nu vom ști niciodată ce a spus sau a făcut Lady Arabella Underwood după ce s-a întors acasă. Norstrilienii afirmă că nu doresc să discute chestiunea, și dacă nu vrem să revenim la o durată medie de viață de numai șaptezeci de ani, ar fi mai bine să nu supărăm singura planetă producătoare de stroon.

Iar Lady Goroke – ea, biata femeie, a înnebunit.

A înnebunit pentru o perioadă de câțiva ani.

Nu s-a aflat decât târziu, dar nu s-a putut obține nici o vorbă de la ea. A desfășurat bizarele acțiuni cunoscute astăzi ca stând la originea dinastiei lorzilor Jestocost care, prin străduință și valoare, au dominat Instrumentalitatea vreme de peste două

sute de ani. Dar în problema lui Joan nu a avut nimic de spus.

Procesul constituie, așadar, o scenă asupra căreia știm totul – și nimic.

Credem că ne sunt cunoscute evenimentele fizice din viața lui D'joan cea devenită Joan. Știm că Lady Panc Ashash le șoptea la nesfârșit suboamenilor despre o justiție ce avea să vină. Cunoaștem întreaga viață a nefericitei Elaine și implicarea ei în acest caz. Știm că existau în acele secole ale primilor suboameni numeroase adăposturi ilegale unde aceștia își utilizau inteligența aproape umană, șiretenia animală și darul vorbirii pentru a supraviețui chiar și atunci când omenirea îi declarase în surplus. Coridorul Galben și Maro nu era în nici un caz singurul de acest fel. Cunoaștem până și ce s-a petrecut cu Vânătorul.

Pentru ceilalți – Charley-e-iubitul-meu, Baby-baby, Mabel, femeia-S, Orson și ceilalți – avem înregistrările procesului. Ei nu au fost judecați de nimeni. Au fost uciși de soldați imediat după ce a devenit clar că mărturia lor nu era necesară. Ca martori, ar fi trăit câteva minute suplimentare; ca animale, încălcaseră deja regulamentele.

Ah, știm totul despre clipa aceea, și nimic. Să mori e ușor, cu toate că încercăm s-o ascundem. Acel *cum* al morții reprezintă o chestiune științifică minoră; *timpul* morții constituie o problemă pentru fiecare dintre noi, indiferent că trăiești 400 de ani pe planetele de modă veche, ori pe cele radicale, unde libertatea bolii și a accidentelor a fost reintrodusă; *de ce*-ul morții rămâne încă la fel de șocant pentru noi ca pentru omul preatomic, care își parcela pământul agricol cu trupurile puse în cutii ale morților săi. Acești suboameni au murit cum nici un animal nu o mai făcuse până atunci. Fericiți.

O mamă și-a ridicat copiii ca soldatul să-i ucidă pe toți.

Probabil provenea din genom de șobolan, deoarece avea septupli foarte asemănători între ei.

Banda ne arată imaginea soldatului pregătindu-se.

Femeia-șobolan îl salută cu un zâmbet și-și ridică cei șapte

copii. Sunt mici și blonzi cu bonete roz și albastre, toți cu obrăjei lucioși și ochișori strălucitori.

– Pune-i jos, spuse soldatul. Am să-i omor și pe ei și pe tine. Înregistrarea redă nervozitatea prezentă în vocea lui. Adăugă un cuvânt, ca și cum începuse deja să considere că trebuia să se justifice în fața acelor suboameni. Ordine, rosti el.

– Nu contează dacă-i ții în brațe, soldat. Sunt mama lor. Le va fi mai ușor dacă vor muri lângă mine. Te iubesc, soldatule. Îi iubesc pe toți oamenii. Ești fratele meu, chiar dacă sângele mi-e de șobolan și al tău este uman. Haide, ucide-i, soldat. Nu pot să-ți fac nici un rău. Nu reușești să înțelegi? *Te iubesc, soldatule.* Avem aceeași limbă, aceleași speranțe și temeri, și aceeași moarte. Iată ce ne-a învățat Joan. Moartea nu e rea, soldat. Uneori doar vine într-un moment rău, dar îți vei aminti de mine după ce mă vei fi ucis laolaltă cu copiii mei. Îți vei aminti că te iubesc acum –

Soldatul, observăm de pe înregistrare, nu mai rezistă. Ridică arma ca o bâtă, doboară femeia; copiii se împrăștie pe pământ. Vedem cum călcâiul ghetei sale se ridică să le striveasc că capetele. Auzim sunetul umed al micuților cranii ce se sparg, plânsetele ascuțite și tăiate brusc ale bebelușilor când mor. Mai avem o ultimă imagine a femeii-șobolan. Ea reușește să se ridice din nou după ce al șaptelea ei copilaș este ucis. Întinde mâna soldatului. Fața îi e murdară și învinețită, un firicel de sânge i se scurge pe obrazul stâng. Chiar și acum știm că este un șobolan, un subom, un animal modificat, un nimic. Și totuși, după scurgerea atâtor secole simțim că într-un fel, a devenit mai umană decât noi – că moare omenește și împlinită. Știm că a triumfat asupra morții: noi nu am reușit.

Vedem soldatul privind-o fix, îngrozit, de parcă simpla ei dragoste ar fi fost un dispozitiv ininteligibil cu origine necunoscută.

Pe înregistrare se aud următoarele ei cuvinte:

– Soldat, vă iubesc pe toți –

Arma lui ar fi ucis-o într-o fracțiune de secundă dacă o

utiliza corect. Dar nu a făcut-o. A apucat-o de un capăt și a lovit-o, ca și cum absorbantul termic era o bâtă de lemn, iar el însuși un om primitiv și nu un membru al gărzii de elită din Kalma.

Știm ce urmează după aceea.

Ea cade sub lovituri. Arată cu degetul. Arată drept către Joan, învăluită în flăcări și fum.

Femeia-șobolan țipă o ultimă dată, țipă în lentilele camerei de luat vederi de parcă nu se adresa soldatului, ci întregii omeniri:

–*Pe ea* nu puteți s-o ucideți. Nu puteți ucide dragostea. Te iubesc, soldatule, te iubesc. Nu poți ucide *asta*. Ține minte–

Ultima lovitură i se abate peste față.

Se prăbușește pe pavaj. După cum se vede pe înregistrare, el apasă cu piciorul pe beregata ei. Sare înainte într-un soi de dans ciudat, lăsându-se cu toată greutatea pe gâtul fragil. Se leagănă apăsând piciorul, după care îi vedem chipul în prim plan în obiectivul camerei.

E chipul unui copil plâns, dezorientat de durere și șocat de perspectiva unei suferințe și mai mari.

Voise să-și facă datoria, însă totul ieșise complet pe dos.

Bietul om. Trebuie să fi fost unul dintre primii cetățeni ai noii lumi ce încerca să folosească armele împotriva dragostei. Iubirea reprezintă un ingredient amar și puternic ca să te întâlnești cu ea în focul luptei.

Toți suboamenii au decedat în acest fel. Cei mai mulți au murit zâmbind, rostind "dragoste" sau numele "Joan".

Bărbatul-urs, Orson, a fost păstrat până la final.

A murit foarte ciudat. A murit râzând.

Soldatul își ridică aruncătorul de proiectile și-l îndreptă direct spre fruntea lui Orson. Gloanțele aveau douăzeci și doi de milimetri în diametru și o viteză de ieșire de numai o sută douăzeci și cinci de metri pe secundă. În acest fel reușeau să anihileze roboți recalcitranți sau răufăcători suboameni, fără riscul de a penetra clădirile și de a răni oamenii nevinovați din

interior.

Pe înregistrarea făcută de roboți, Orson arată ca și cum știe foarte bine ce fel de armă e aceea. (Probabil așa era. Suboamenii obișnuiau să trăiască sub amenințarea unei morți violente de la naștere până la eliminarea lor.) Nu exprimă nici o teamă în imaginile pe care le deținem; începe să râdă. Râsul său e cald, generos, relaxat – ca râsul prietenos al unui tată adoptiv descoperind un puști vinovat și stânjenit, care se așteaptă să fie pedepsit, numai că el știe că băiatul nu va primi nici o pedeapsă.

– Trage, omule. Nu mă poți omorî. Sunt în mintea ta. Te iubesc, Joan ne-a învățat. Ascultă-mă, omule. Nu există moarte. Nu pentru dragoste. Ha, ha, ha, biet prieten, nu-ți fie frică de mine. Trage! Tu ești ghinionistul. Tu vei trăi, și-ți vei aduce aminte. Și-ți vei aminti. Îți vei aminti. Eu te-am făcut uman, prietene.

Soldatul îngaimă:

–Ce-ai spus?

– Te salvez, omule. Te transform într-o adevărată ființă umană. Cu puterea lui Joan, puterea dragostei. Săracul de tine! Dă-i drumul și ucide-mă, dacă așteptarea te face să te simți prost. Oricum ai s-o faci.

De astă dată nu vedem chipul soldatului, dar încordarea spatelui și a gâtului trădează zbuciumul interior.

Observăm fața lată a ursului înflorind într-o explozie uriașă de roșu, în vreme ce proiectilele se implântă în ea.

Apoi camera se îndreaptă în altă direcție.

Un băiețel, probabil vulpe, dar foarte bine finisat în formă omenească.

Era mai mare decât un bebeluș, dar nu destul de mare ca ceilalți copii ca să înțeleagă importanța vitală a învățăturii lui Joan.

A fost singurul din grup care s-a comportat ca un subom obișnuit. A rupt-o la fugă.

Era isteț: aleargă printre spectatori, astfel ca militarii să nu

poată utiliza lansatoarele sau bastoanele absorbante asupra lui fără să rănească vreun om. Fugea și sărea și se ferea, luptând pasiv dar cu disperare pentru viață.

În cele din urmă, unul dintre spectatori – un bărbat înalt cu pălărie argintie – îi puse piedică. Băiețelul-vulpe se prăbuși pe pavaj rănindu-și palmele și genunchii. Exact când încearcă să privească în sus să vadă cine se apropie de el, un glonte îl lovește cu precizie în cap. A căzut puțin mai încolo, mort.

Oamenii mor. Știm cum mor. I-am văzut murind timizi și tăcuți în Casele Mortuare. I-am văzut pe alții intrând în camerele celor-patru-sute-de-ani, fără mânere la uși și fără camere de luat vederi înăuntru. Am văzut imagini ale multora murind în dezastre naturale, unde echipajele de roboți au executat înregistrări pentru investigații ulterioare. Moartea nu e neobișnuită și este deosebit de neplăcută.

Dar de această dată, moartea în sine era diferită. Toată spaima de moarte – cu excepția unui singur băiețel-vulpe, prea tânăr ca să înțeleagă și prea vârstnic ca să aștepte moartea în brațele mamei sale – îi părăsise pe suboameni. Întâmpinau moartea din proprie voință, cu dragoste și calm în trup, voce, comportament. Nu conta dacă aveau să trăiască destul pentru a ști ce i se va întâmpla lui Joan: oricum aveau încredere desăvârșită în ea.

Acestea reprezentau cu adevărat o armă nouă, dragostea și moartea cu seninătate.

Crawlie, cu mândria ei, ratase totul.

Anchetatorii au găsit mai târziu corpul lui Crawlie în coridor. A fost posibil să i se reconstituie identitatea și să se afle ce i se întâmplase. Computerul în care imaginea fără trup a Lady-ei Panc Ashash a mai supraviețuit câteva zile după proces, a fost, desigur, descoperit și dezafectat. Nimeni nu s-a gândit atunci să-i înregistreze părerile și ultimele cuvinte. O mulțime de istorici au scrâșnit din dinți din cauza acestui fapt.

Detaliile sunt așadar limpezi. Arhivele păstrează chiar și lungul interogatoriu al lui Elaine, când a fost judecată și

achitată după aceea. Nu știm însă de unde a venit ideea "focului".

Undeva, dincolo de raza de filmare a scanerul-ului, cuvântul trebuie să fi făcut ocolul celor patru șefi ai Instrumentalității care conduceau procesul. Există protestul șefului păsărilor (robot), sau al șefului poliției din Kalma, un adjunct pe nume Fisi.

Înregistrarea îi arată apariția. Pătrunde prin partea dreaptă a scenei, se înclină respectuos către cei patru conducători și ridică brațul drept în tradiționalul semn "vă rog să-mi permiteți să vă întrerup", o răsucire bizară a mâinii ridicate, pe care actorii au găsit foarte greu să o copie atunci când au încercat să cuprindă întreaga poveste a lui Joan și Elaine într-o singură piesă. (De fapt, nu-și dădea seama mai mult decât ceilalți că generațiile următoare aveau să-i studieze cu atâta profunzime gesturile din acel moment. Întregul episod era caracterizat prin grabă și precipitare, în lumina celor cunoscute astăzi.) Lordul Limaono spune:

– Întreruperea nu e permisă. Luăm o decizie.

Șeful păsărilor vorbi oricum.

– Cuvintele mele sunt legate de hotărârea voastră, milady și milord.

– Vorbește atunci, ordonă Lady Goroke, dar fii scurt.

– Închideți videocaptoarele. Distrugeți animalul. Spălați creierele spectatorilor. Provocați-vă amnezie vouă înșivă pentru un ceas. Întreaga întâmplare e periculoasă. Nu sunt decât un supraveghetor al ornitopterelor, dar –

– Am auzit destul, spuse Lordul Femtiosex. Tu stăpânește-ți păsările, iar noi vom conduce lumea. Cum îndrăznești să gândești astfel? Avem responsabilități pe care nici tu nu ți le închipui. Retrage-te.

În imagine, Fisi se trage îndărăt, cu fața posomorâtă. În acea secvență de cadre, o parte dintre spectatori se zăresc plecând. Era ora prânzului și li se făcuse foame; nu aveau idee că urmau să piardă cea mai îngrozitoare atrocitate din istorie,

despre care o mie de mari opere vor scrie.

Femtiosex se apropie de punctul culminant.

– Mai multă cunoaștere constituie răspunsul la problemă. Am auzit de ceva care nu este la fel de rău ca Planeta Shayol, dar care pe o planetă civilizată poate servi foarte bine ca exemplu. Tu, de colo, i se adresă lui Fisi, Șeful Păsărilor, adu benzină și un pulverizator. Imediat.

Joan îl privi cu compasiune și nostalgie, însă nu spuse nimic. Bănuia ce avea el de gând să facă. Ca fată, ca un câine, ura ideea; ca revoluționar o întâmpina ca pe o încoronare a misiunii sale.

Lordul Femtiosex ridică mâna dreaptă. Îndoi degetul mic și inelarul, prinzându-le sub degetul mare. Ceea ce lăsă celelalte două degete întinse drept, semnificând la vremea respectivă "canale secrete, telepatice, fără întârziere". De atunci gestul a fost adoptat de suboameni ca simbol al unității lor politice.

Cei patru lideri intrară într-o stare de transă, împărtășindu-și părerile asupra judecății.

Joan începu să cânte încetișor, protestatar, cu un scâncet canin, melodia simplă pe care suboamenii o intonaseră înainte de a ieși din Coridorul Galben și Maro. Cuvintele nu aveau nimic deosebit, fiind doar repetiții ale mesajului "oameni, dragi oameni, vă iubesc", comunicat de când ajunsese la suprafața orașului. În schimb, felul în care a făcut-o a sfidat peste secole orice tentativă de imitație. Există mii de versuri și cântece, care își spun, într-un fel sau altul *Balada lui Joan*, dar nici unul nu se apropie de patosul sfâșietor al originalului de pe bandă. Interpretarea, ca întreaga ei personalitate, este unică.

Apelul răscolea profund. Până și oamenii adevărați încercară să o asculte, întorcându-și ochii de la șefii imobili ai Instrumentalității la fata cu ochi căprui. Unii dintre ei nu fură în stare, pur și simplu, să suporte incantația. Într-un mod realmente omenesc, uitară de ce se găseau acolo și plecară acasă, complet absenți, să-și mănânce prânzul.

Brusc, Joan se opri.

Cu vocea răsunându-i limpede peste mulțime, strigă:

– Sfârșitul e aproape, oameni buni. Sfârșitul e aproape.

Toate privirile se ațintiră asupra celor doi lorzi și a celor două lady ale Instrumentalității. În urma conferinței telepatice, Lady Arabella Underwood arăta supărată. Lady Goroke avea ochii rătăciți și era mută de durere. Cei doi Lorzi păreau severi și hotărâți.

Lordul Femtiosex fu cel care vorbi:

– Animal, ai fost judecat. Crima ta e gravă. Ai trăit ilegal. Pentru asta pedeapsa o constituie moartea. Ai acționat asupra roboților într-un mod pe care nu îl înțelegem. Pentru această nouă crimă, pedeapsa trebuie să fie mai aspră decât moartea; am propus un tratament ce se aplica pe o planetă a Stelei Violete. De asemenea, ai rostit numeroase lucruri în afara legii și necuviincioase, periclitând siguranța și fericirea omenirii. Pedeapsa în acest caz o constituie reeducarea, dar întrucât asupra ta există deja două condamnări la moarte, nu mai contează. Ai ceva de spus înainte să pronunț sentința?

– Dacă vei aprinde azi o flacără, milord, ea nu se va stinge niciodată din inimile oamenilor. Pe mine mă puteți distruge. Îmi puteți respinge dragostea. Dar n-aveți cum să ucideți bunătatea din voi înșivă, oricât de mult v-ar supăra ea –

– Taci! răcni el. Ți-am permis un apel, nu un discurs. Vei muri prin foc, aici și acum. Ce ai de spus?

– Oameni buni, vă iubesc.

Femtiosex făcu semn către oamenii șefului păsărilor, care aduseseră în stradă, înaintea lui Joan, un butoi și un pulverizator.

– Legați-o de stâlpul acela, ordonă el. Stropiți-o. Dați-i foc. Scanerele de înregistrare sunt focalizate? Dorim ca totul să fie înregistrat și cunoscut. Dacă suboamenii vor mai încerca așa ceva, vor vedea că omenirea stăpânește lumile. Se uită către Joan, iar ochii lui priviră parcă către infinit. Cu o voce neobișnuită rosti: Nu sunt un om rău, fetiță-câine, dar tu ești un

animal dăunător și trebuie să facem din tine un exemplu. Înțelegi?

–Femtiosex, strigă ea, ignorându-i titlul, îmi pare foarte rău pentru tine. Și pe tine te iubesc.

La aceste cuvinte, fața lui se întunecă iar de supărare. Își coborî mâna dreaptă în semn de tăiere.

Fisi îi copie gestul, iar oamenii lui începură să pulverizeze un jet de benzină pe Joan. Două gărzi o înlănțuiseră deja de felinar, folosind un lanț improvizat din cătușe, să se asigure că va rămâne în picioare și în văzul întregii mulțimi adunate.

–Foc, ceru Femtiosex.

Elaine simți alături trupul Vânătorului încordându-se. Părea extrem de tensionat. Cât despre ea însăși, se simțea ca atunci când fusese dezghețată și extrasă din containerul adiabatic unde-și efectuase călătoria de pe Pământ – rău la stomac, dezorientare, emoții zbătându-i-se haotic în trup.

Vânătorul îi șopti:

–Am încercat să intru în mintea ei, să o ajut să moară mai ușor. Altcineva a ajuns înaintea mea. Eu... nu știu cine era.

Elaine privi nemișcată.

Se aducea focul. Brusc atinse benzina, iar Joan se aprinse ca o torță umană.

10

Arderea lui D'joan pe Fomalhaut a durat foarte puțin, dar timpurile n-o vor uita.

Femtiosex luă cea mai crudă dintre hotărâri.

Prin invazie telepatică îi inhibă mintea umană, astfel că numai zona primitivă, canină, rămase în loc.

Joan nu a stat nemișcată, asemeni unei regine martirizate.

Se zbătu împotriva flăcărilor ce o lingeau și se cățărau pe ea. Urlă și scheună ca un câine în suferință, ca un animal al cărui creier – oricât de bun ar fi – nu poate pricepe lipsa de sens a cruzimii omenești.

Rezultatul fu complet contrar față de ce plănuise Lordul Femtiosex.

Mulțimea de oameni se agită înainte, nu din curiozitate, ci din compasiune. Evitaseră zonele largi ale străzii unde zăceau suboamenii uciși, unii scăldați în propriul sânge, alții sfârâmați de brațele roboților, alții transformați în movilițe de cristale înghețate. Păsiră peste morți să privească muribunzii, însă privirea lor nu se datora plictiselii anoste a unor oameni ce nu au niciodată ocazia să vadă un spectacol; era mișcarea unor vietăți, instinctivă și profundă, la vederea unei alte creaturi aflate în pericol și dezastru.

Până și soldatul care îi ținea captivi pe Elaine și Vânător, strângând brațul bărbatului – până și el făcu involuntar câțiva pași înainte. Elaine se trezi în primul rând al spectatorilor, mirosul înțepător, neobișnuit, al benzinei aprinse iritându-i nasul, cu vaietele fetei-câine spărgându-i timpanele pentru a i se înfige în creier. Joan se răsucea și se zvârcolea, încercând să evite flăcările ce o înveleau mai strâns decât îmbrăcămintea. Mirosul a ceva ciudat și îmbolnăvitor ajunse la mulțime. Puțini simțiseră vreodată duhoarea cărnii arse.

Joan se sufocă.

În următoarele secunde de tăcere, Elaine auzi ceva ce nu se așteptase niciodată să audă – plânsetul unor ființe omenești mature. Bărbați și femei stăteau acolo suspinând, fără să-și dea seama de ce.

Femtiosex cuprinse din ochi mulțimea, obsedat de eșecul demonstrației sale. Nu știa că Vânătorul, cu o mie de uciderи în spatele lui, comitea ultragiul citirii gândurilor unui șef al Instrumentalității.

Vânătorul șopti către Elaine:

– Într-un minut voi încerca. Merită ceva mai bun decât asta...

Elaine nu întrebă ce anume. Și ea plângea.

Întreaga masă de oameni deveni conștientă de strigătele unui militar. Le trebuiră câteva secunde ca să-și dezlipească

privirile de la muribunda Joan.

Soldatul era unul obișnuit. Poate era acela care nu fusese în stare s-o lege pe Joan ceva mai înainte, când Lorzii decretaseră să fie luată în custodie.

În prezent striga, dezlănțuit și sălbatic, cu pumnul întins spre Lord Femtiosex.

– Ești un mincinos, un laș, un nebun și te provoc –

Lordul Femtiosex deveni conștient de prezența bărbatului și de ceea ce striga. Ieși din starea sa de profundă concentrare și răspunse, foarte calm pentru un moment atât de fierbinte.

– Ce vrei să spui?

– Acesta-i un spectacol dement. Nu există nici o fată acolo. Nici un foc. Nimic. Ne produci tuturor o halucinație pentru cine știe ce motiv oribil de-al tău și te provoc pentru asta, animalule, nebunule, lașule ce ești.

În situații normale, chiar și un lord trebuie să accepte o provocare sau să rezolve problema printr-o explicație limpede.

Dar nu se aflau deloc într-o situație normală.

Lordul Femtiosex declară:

– Totul este real. Nu înșel pe nimeni.

– Dacă e adevărat, Joan, sunt alături de tine! răcni tânărul soldat. Sări în fața jetului de benzină înainte ca ceilalți militari să-l poată opri, după care se aruncă în foc alături de Joan.

Părul ei arsese, dar trăsăturile încă îi rămăseseră clare. Încetase să mai scheaune. Femtiosex fusese întrerupt. Joan dărui cel mai duios și mai feminin zâmbet soldatului ce începuse să ardă, stând voluntar lângă ea. Apoi se încruntă, de parcă ar fi existat ceva de care trebuia să-și amintească, în ciuda suferinței și a groazei înconjurătoare.

– Acum! șopti Vânătorul. Începu să-l hăituiască pe Lord Femtiosex mai intens decât o făcuse vreodată cu mințile străine, băștinașe, de pe Fomalhaut III.

Mulțimea nu-și dădea seama ce se întâmplase cu Lordul Femtiosex. Devenise dintr-o dată laș? Înnebunise oare? (De fapt, Vânătorul, folosindu-și întreaga forță mentală, îl purta

pentru moment pe Femtiosex într-o escapadă celestă; amândoi deveniseră fiare masculi cu aspect de pasăre, cântând sălbatic după frumoasa femelă ascunsă în peisajul de departe de sub ei.)

Joan era liberă, și știa că este liberă.

Își trimise mesajul. El îi aduse nimicitor înapoi la realitate, atât pe Vânător cât și pe Femtiosex; o inundă pe Elaine; îl făcu până și pe Fisi, șeful păsărilor, să răsufle rar. Chemarea ei fusese așa de puternică, încât după numai o oră întrebări despre ce se întâmplase soseau în Kalma din toate celelalte orașe. Gândise un singur mesaj și nu cuvinte. Dar în vorbe s-ar traduce astfel:

– Dragii mei, voi mă ucideți. Aceasta-mi este soarta. Eu aduc dragoste, și dragostea trebuie să moară ca să trăiască veșnic. Dragostea nu cere nimic, nu face nimic. Iubirea nu gândește. Iubirea înseamnă să te cunoști pe tine, să cunoști toate celelalte ființe și lucruri. Cunoașteți – și bucurați-vă. Mor pentru voi toți acum, dragii mei –

Deschise pentru ultima dată ochii, deschise gura, inspiră flacăra fierbinte și alunecă înainte. Soldatul, care își ținuse firea în vreme ce hainele și corpul îi ardeau, ieși din foc, alergând în flăcări spre unitatea sa. O împușcătură îl opri, iar el se prăbuși la pământ.

Plânsetul oamenilor se auzea pretutindeni. Suboamenii, supuși și legali, stăteau fără rușine printre ei și de asemenea, plângeau.

Lordul Femtiosex se întoarse obosit către colegii săi.

Chipul Lady-ei Goroke era o caricatură sculpturală, înghețată, a tristeții.

Se adresă Lady-ei Arabella Underwood.

– Se pare că am greșit undeva, milady. Rogu-te, preia conducerea.

Lady Arabella se ridică în picioare. Strigă către Fisi.

– Stinge focul.

Privi roată peste mulțime. Trăsăturile ei norstriliene, aspre

și oneste, erau de nepătruns. Elaine se cutremură privind-o, la gândul unei întregi planete locuite de oameni atât de puternici, încăpățânați și deștepți ca ea.

– S-a terminat, rosti Lady Arabella. Oameni, plecați. Roboți, faceți curățenie. Suboameni, înapoi la muncile voastre.

Se uită la Elaine și Vânător.

– Știu cine sunteți și bănuiesc ce ați făcut. Soldați, luați-i de aici.

Corpul lui Joan era carbonizat. Fața nu mai păstra câtuși de puțin aspectul uman; ultima izbucnire a focului îi atinsese nasul și ochii. Sânii ei tineri, feciorelnici, arătau cu o mișcătoare lipsă de rușine că odată fusese tânără și femeie. Acum în schimb era moartă, moartă și atât.

Dacă ar fi fost vorba de un subom, soldații ar fi împins-o într-o cutie. În loc de așa ceva, îi acordară onoruri militare ca unuia dintre camarazii lor, sau ca unui civil important, în vremuri de restriște. Luară o targă, puseră micul trup carbonizat pe ea și îl acoperiră cu propriul lor drapel. Nimeni nu le spusese să procedeze astfel.

În vreme ce soldatul îi conducea pe drumul către Waterrock, unde se aflau locuințele și birourile militarilor, Elaine observă că și el plânsese.

Vru să-l întrebe ce gândește, dar Vânătorul o opri cu o înclinare din cap. Mai târziu îi explică că soldatul ar fi fost pedepsit dacă ar fi discutat cu ei.

Când ajunseră la birouri, descoperiră că Lady Goroke se găsea deja acolo.

Lady Goroke deja acolo... Coșmarul s-a adâncit în zilele ce au urmat. Își controlase supărarea și conducea o anchetă în cazul lui Elaine și al lui D'joan.

Lady Goroke deja acolo... Îi aștepta în timp ce ei dormeau. Imaginea ei, sau poate ea însăși, era mereu prezentă pe durata nesfârșitelor interogatorii. O interesau mai cu seamă întâlnirea întâmplătoare cu doamna moartă Panc Ashash, femeia-vraci Elaine nelalocul ei, și bărbatul neadaptat, Vânătorul.

Lady Goroke deja acolo... Îi întreba totul, dar nu le spunea nimic.

Cu o excepție.

O singură dată izbucni, violent de intimă după interminabile ore de întrebări oficiale:

– Mințile vă vor fi șterse după ce terminăm, așa că n-are nici o importanță câte alte lucruri cunoașteți. Știți că asta m-a rănit pe mine – pe mine! – până în adâncul celor mai profunde convingeri?

Ei clătinară negativ din cap.

– Voi avea un copil și mă întorc pe Manhome ca să-l nasc. Iar codificarea genetică o voi executa eu însămi. Îi voi da numele de Jestocost. Într-una din limbile arhaice, în paruski, numele lui înseamnă "cruzime". Ca să-i aducă mereu aminte de unde provine, și de ce. Iar el, sau fiul său, sau fiul fiului său va readuce dreptatea pe lume, rezolvând chestiunea suboamenilor. Ce părere aveți? Sau mai degrabă, nu vă mai gândiți. Nu vă privește și cu oricum voi proceda așa.

O priviră su simpatie, dar erau prea afectați de problemele propriei lor supraviețuiri ca să-i acorde prea multe sfaturi ori simpatie. Corpul lui Joan fusese pulverizat și risipit în cele patru vânturi, fiindcă Lady Goroke se temuse că suboamenii ar fi făcut din el loc de pelerinaj; ea însăși simțea această dorință, și știa că dacă pe ea o ispitea, atunci suboamenii aveau să fie și mai puternic tentați.

Elaine n-a aflat niciodată ce s-a întâmplat cu trupurile tuturor celorlalți oameni, care se transformaseră, sub conducerea lui Joan, din animale în ființe omenești, participând la procesiunea nebunească și dezlănțuită pornită din Tunelul lui Englock, până în Orașul Superior al Kalmei. Fusese într-adevăr nebunească? Fusese cu adevărat dezlănțuită? Dacă ar fi rămas înăuntru, poate ar mai fi avut de trăit câteva zile, câteva luni sau câțiva ani, însă mai devreme sau mai târziu roboții i-ar fi descoperit, iar ei ar fi fost exterminați, ca niște viermi ce erau. Poate că moartea pe care o aleseseră era mai

bună. Căci Joan spusese "E de datoria vieții să descopere ceva mai presus decât viața, și să se sacrifice pentru binele superior."

În cele din urmă, Lady Goroke îi convocă și le spuse:

–La revedere. E o prostie să vă spun la revedere, când peste o oră n-o să vă mai amintiți nimic nici despre mine și nici despre Joan. V-ați terminat treaba aici. V-am pregătit o muncă adorabilă. Nu veți fi nevoiți să trăiți în oraș. Veți fi supraveghetori ai vremii, cutreierând dealurile și observând toate acele mici schimbări pe care mașinile nu le pot interpreta suficient de repede. Aveți în față o viață pe care s-o petreceți alergând, mâncând pe pajiști și dormind sub cerul liber. Le-am atras atenția tehnicienilor să fie foarte grijulii, deoarece amândoi sunteți teribil de îndrăgostiți unul de celălalt. Când vă vor reconfigura sinapsele, vreau ca această dragoste să vă însoțească mai departe.

Amândoi au îngenuncheat și i-au sărutat mâna. Nu au mai revăzut-o niciodată conștient. Ani mai târziu, au observat uneori un ornitopter de lux survolându-le lent tabăra, în vreme ce o femeie elegantă îi privea pe geam; nu aveau cum să-și aducă aminte că era Lady Goroke, însănătoșită, veghind asupra lor.

Noua viață a fost pentru ei și cea din urmă.

Din Joan și Coridorul Galben și Maro nu a mai rămas nimic.

Amândoi dovedeau multă blândețe față de animale, dar ar fi putut să se comporte așa și fără să fi intrat vreodată în fantasticul joc politic al iubitei doamne moarte Panc Ashash.

Odată s-a petrecut un lucru ciudat. Un subom provenit din elefant lucra într-o vâlcea învecinată, aranjând o splendidă grădină stâncoasă pentru vreo oficialitate importantă a Instrumentalității, care avea să-i arunce o privire fugitivă o dată sau de două ori pe an. Elaine era ocupată să supravegheze vremea, iar Vânătorul uitase că vânase cândva, așa că nici unul dintre ei nu încercă să citească gândurile subomului. Era un individ uriaș, exact la dimensiunile maxime admise – de cinci ori cât

statura obișnuită a unui bărbat. În trecut le zâmbise prietenos.

Într-o seară le-a adus fructe. Ce fructe! Specii rare din alte lumi, pe care niște oameni obișnuiți ca ei nu le-ar fi obținut nici după un an de așteptare pe lista de solicitări. Le surâse cu zâmbetul său larg, timid, de elefant, puse fructele jos și se pregăti să plece greoi.

–Stai un pic, strigă Elaine, de ce ne dai nouă așa ceva? De ce nouă?

–De dragul lui Joan, răspunse bărbatul-elefant.

–Cine e Joan? întrebă Vânătorul.

Omul-elefant îi privi cu înțelegere.

– Nu-i nimic. Voi nu vă amintiți de ea, dar eu îmi aduc aminte.

–Dar ce a făcut Joan? întrebă Elaine.

– V-a iubit. Ne-a iubit pe toți, explică omul-elefant. Se întoarse repede, să nu fie nevoit să spună mai multe. Cu o abilitate incredibilă pentru o persoană atât de grea, escaladă rapid stâncile minunate și abrupte de deasupra lor și dispăru.

–Tare aș vrea să o fi cunoscut, rosti Elaine. Pare să fi fost tare drăguță.

În acel an s-a născut bărbatul care avea să fie cel dintâi Lord Jestocost.

În adâncurile Bătrânului Pământ

Aceasta este ultima povestire scrisă de Smith, și probabil cea mai stranie. În nici o altă parte a istoriei sale viitoare el nu mai face vreo referire la planetele Douglas-Ouyang, și este dificil de judecat care din evenimente sunt "reale" și care "legendare", în această povestire ce explorează unele din rădăcinile Redescoperirii Omului. Menționăm că în rusește, Sto Odin înseamnă o sută unu.

Un câine pentr-o vreme vreau
Și o slujbă temporară ca să beau
Într-un loc ca un mormânt
Într-un loc ca pe Pământ!
(Cântec din Negustătorul de Venin)

1

Au fost odată planetele Douglas-Ouyang, care se roteau în jurul soarelui lor într-un singur mănunchi, purtate veșnic pe aceeași orbită, ca nici o altă planetă cunoscută. Au fost odată nobili sinucigași, jos pe Pământ, bărbați ce își riscau viața – și chiar mai oribil, și le riscau uneori pentru lucruri mai rele decât propriile vieți – pentru principii ale geofizicii neexperimentate nicicând de oamenii adevărați. Au fost odată fete care se îndrăgosteau de asemenea bărbați, oricât de extraordinară și

îngrozitoare le-ar fi fost soarta. A fost odată Instrumentalitatea, cu truda ei neîntreruptă de a-l păstra pe om, om. Și au mai fost cetățenii care mergeau pe bulevarde înainte de Redescoperirea Omului. Cetățenii erau fericiți. Trebuiau să fie fericiți. Dacă se descoperea că sunt triști, erau alinați și drogați și transformați, până ce redeveneau fericiți.

Această povestire se referă la trei dintre aceste personaje: jucătorul, care și-a luat numele de Fiul-Soarelui și a îndrăznit să coboare în Gebiet, unde s-a confruntat cu el însuși înainte de a muri; fata Santuna, ce s-a desăvârșit în mii de feluri înainte să moară; și Lordul Sto Odin, un înțelept foarte înaintat în vârstă, atoateștiutor, dar căruia nici prin gând nu i-ar fi trecut să schimbe ceva.

Muzica este prezentă de-a lungul întregii povestiri. Muzica blândă, dulce, a Guvernului Pământului și a Instrumentalității, dulce ca mierea și la fel de dezgustătoare la sfârșit. Pulsațiile sălbatice, nepermise, ale Gebietului, unde majorității oamenilor le era interzis să pătrundă. Și cel mai rău, fugile nebune și melodiile nepotrivite din Bezirk, locul închis pentru oameni de cincizeci și șase de secole – deschis întâmplător, descoperit și ocupat prin fraudă! Și cu el povestea noastră începe.

2

Lady Ru spusese cu câteva secole în urmă:

– Au ajuns la noi crâmpeie de cunoaștere. La începutul din urmă al omului, chiar înainte de a exista aparate de zbor, înțeleptul Laodz declara: "Apa nu face nimic în afară de a pătrunde pretutindeni. Repaosul găsește drumul." Mai târziu, un bătrân Lord a glăsuit în felul următor: "Există o muzică la baza tuturor lucrurilor. Dansăm în acordurile ei întreaga noastră viață, deși urechile noastre nu aud niciodată muzica ce ne conduce și ne mișcă. Fericirea poate ucide oamenii la fel de ușor ca și umbrele văzute în vis." Mai întâi trebuie să fim oameni și abia apoi avem voie să fim fericiți, altminteri vom

trăi și muri în van.

Lordul Sto Odin a fost mai explicit. El a mărturisit adevărul câtorva prieteni intimi:

– Populația scade pe majoritatea lumilor, inclusiv pe Pământ. Oamenii au copii, dar nu și-i doresc foarte mult. Chiar și eu am fost tată de-al treilea pentru doisprezece copii, tată de-al doilea pentru patru copii și tată dintâi, cred, al multor altora. Am muncit cu pasiune și greșit am confundat această pasiune cu dragostea de viață. Nu sunt unul și același lucru.

Cei mai mulți oameni doresc fericire. Perfect, le-am dat fericire.

Plicticoase și inutile secole de fericire, în care toți nefericiții au fost corectați, ajustați ori uciși. Fericire insuportabilă, dezolantă, fără vreo înțepătură de durere, fără scâncetul furiei, fără clocotul spaimei. Câți dintre noi au încercat vreodată gustul acid și înghețat al vechilor resentimente? Pentru asta trăiau cu adevărat oamenii în Vremurile de demult, pre tinzând că sunt fericiți și de fapt fiind vii prin durere, furie, ură, maliție și speranță! Acei oameni se înmulțeau nebunește. Populau stelele în timp ce visau în secret sau chiar fățiș să se omoare unii pe alții. Creațiile lor priveau crima ori trădarea, sau iubirea vinovată. Astăzi nu mai avem crimă. Nici măcar nu ne gândim la dragoste vinovată. Vă puteți imagina Murkinsul cu rețeaua lui de șosele? Cine mai poate să zboare astăzi undeva fără să vadă rețeaua aceea de autostrăzi enorme? Adevărat, aceste drumuri sunt distruse, dar ele încă dăinuie. Imaginile lor abominanile sunt vizibile de pe Lună. Dar să lăsăm drumurile. Să ne gândim la milioanele de vehicule care alergau pe aceste drumuri, la oamenii plini de lăcomie, furie și ură, năpustindu-se unii pe lângă alții cu motoarele în flăcări. Se spune că numai pe șosele erau omorâte cincizeci de mii de persoane pe an. Așa ceva noi am denumi război. Ce fel de oameni trebuie să fi fost ei, să se grăbească zi și noapte pentru a construi lucruri menite să-i ajute și pe alții să se grăbească tot mai mult! Erau altfel decît noi. Trebuie să fi fost sălbatici,

murdari, liberi. Însetați de viață într-un fel cum noi poate nu untem. Reușim să mergem de o mie de ori mai repede decât u mers ei vreodată, dar cine, în zilele noastre, își mai bate apul să o facă? De ce să mergi? Pretutiindeni e la fel. Excepție ac doar câțiva luptători și tehnicieni. Le zâmbi prietenilor și dăugă: ... și unii Lorzi ai Instrumentalității, asemeni nouă. Mergem motivați de Instrumentalitate. Nu din rațiuni cotidiene omune. Oamenii obișnuiți nu prea au motive să întreprindă eva. Muncesc în slujbele pe care noi le gândim pentru ei, entru a-i menține fericiți, în vreme ce roboții și suboamenii ac adevărata muncă. Ei merg. Ei fac dragoste. Dar niciodată u sunt nefericiți.

–Nu-i adevărat!

Lady Mmona își exprimă dezacordul.

–Viața nu poate fi atât de rea pe câte spui. Noi suntem cei are credem că nu sunt fericiți. *Știm* însă contrariul. Citim irect în creierele lor prin telepatie. Le monitorizăm tiparele moționale cu roboți și scaneri. Nu că nu am dispune de nostre. Mereu există cineva nefericit. Corectăm aceasta de iecare dată. Și din când în când survin accidente grave, impoibil de corectat. Când oamenii ajung foarte nefericiți, strigă și plâng. Uneori nu mai vorbesc și pur și simplu mor, în ciuda oricărui ajutor oferit. Nu poți nega realitatea!

–Ba o neg, spuse Lord Sto Odin.

–Cum? strigă Mmona.

–Susțin că această fericire nu este reală, insistă el.

–Cum poți face asta în fața evidenței? țipă ea. Realitatea *noastră*, pe care noi, cei din Instrumentalitate, am hotărât-o cu mult timp în urmă. Împreună am tras concluziile. Se poate ca noi, Instrumentalitatea, să greșim?

–Da, rosti Lordul Sto Odin.

De această dată întregul grup rămase tăcut.

Sto Odin își reluă pledoaria.

–Luați în considerare *propria* mea evidență. Oamenilor nu le pasă dacă sunt sau nu tați ori mame dintâi. Oricum nu știu

care le sunt copiii. Nimeni nu îndrăznește să se sinucidă. Îi ținem într-o stare de prea mare fericire. Ne străduim însă măcar parțial să facem fericite animalele vorbitoare, pe suboameni, la fel ca pe oameni? Ați auzit ca suboamenii să se sinucidă vreodată?

– Desigur, replică Mmona. Sunt precondiționați să se sinucidă dacă se rănesc prea rău ca să fie reparați cu ușurință, sau dacă dau greș în munca ce le-a fost repartizată.

– Nu m-am referit la asta. S-au sinucis vreodată oare din propriile lor motive și nu din ale noastre?

– Nu, încuviință Lordul Nuru-or, un inteligent și tânăr senior al Instrumentalității. Munca și supraviețuirea îi fac disperat de ocupați.

– Cât trăiește un subom? întrebă Sto Odin, cu blândețe înșelătoare.

– Cine știe? răspunse Nuru-or. O jumătate de an, o sută de ani, poate câteva sute.

– Ce se întâmplă dacă nu muncește? glăsui Lordul Sto Odin, cu un surâs prietenos, viclean.

– Îl ucidem, se auzi Mmona, ori poliția-robot o face pentru noi.

– Și animalul știe?

– Dacă știe că va fi omorât în caz că refuză să muncească? întrebă Mmona. Desigur. Li se spune tuturor același lucru. Muncă sau moarte. Ce legătură are asta cu oamenii?

Lord Nuru-or tăcuse, căzut pe gânduri, iar pe chip i se întipări un zâmbet trist și înțelept. Începuse să ghicească concluzia pătrunzătoare, teribilă, spre care se îndrepta Sto Odin.

Dar Mmona nu înțelesese, așa că insistă:

– Milord, subliniezi că oamenii sunt fericiți. Admiți faptul că nefericirea îi displace. Se pare că vrei să discuți o problemă ce nu are soluție. De ce să te plângi de fericire? Nu constituie cel mai bun lucru pe care Instrumentalitatea îl poate face pentru omenire? Aceasta este misiunea noastră. Vrei să spui că am dat greș?

– Da. Greșim. Lordul Sto Odin privi orb prin cameră ca și cum ar fi fost singur.

Era cel mai bătrân și cel mai înțelept, așa încât ceilalți îl așteptară să vorbească.

Răsuflă adânc și le zâmbi din nou.

– Știți când voi muri?

– Desigur, răspunse Mmona, gândindu-se o jumătate de secundă. Peste șaptezeci și șapte de zile. Dar tu însuți ți-ai fixat sorocul și nu stă în obiceiul nostru, așa cum bine știi, să discutăm probleme intime în adunările Instrumentalității.

– Îmi pare rău, zise Sto Odin, dar nu încalc nici o lege. Demonstrez un lucru. Am jurat să păstrăm neștirbită demnitatea omului. Și totuși, ucidem omenirea cu o fericire liniștitoare, cu știri interzise, cu religii suprimate, care au făcut din istorie un secret oficial. Susțin realitatea faptului că am dat greș și că omenirea, de care am jurat să avem grijă, eșuează. Pierde din vitalitate, din vigoare, din energie, scade numericește. Mai am puțin de trăit. Vreau să încerc să aflu adevărul.

Lord Nuru-or întrebă cu tristă înțelepciune, de parcă ar fi bănuit răspunsul:

– Și unde te vei duce să îl afli?

– Mă voi duce, sună răspunsul lui Sto Odin, în adânc, în Gebiet.

– În Gebiet – o, nu! strigară câțiva. O altă voce adăugă:

– Ești imun.

– Voi renunța la imunitate și mă voi duce, spuse Lordul Sto Odin. Ce i se poate întâmpla unui om care are deja aproape o mie de ani și a hotărât să mai trăiască doar șaptezeci și șapte de zile?

– Nu poți face asta! spuse Mmona. Te-ar putea captura un criminal și duplica apoi, și atunci am fi cu toții în primejdie.

– Când ați auzit ultima dată de criminali printre oameni? întrebă Sto Odin.

– În lumile exterioare sunt destui.

– Chiar și pe Bătrânul Pământ?

Femeia se poticni:

– Nu știu... Trebuie să fi existat și acolo un criminal cândva. Se uită de jur împrejur prin sală. Voi nu știți?

Urmă un moment de tăcere.

Lordul Sto Odin îi privi pe toți. În ochii lui se găsea strălucirea și mândria care făcuseră generații întregi de seniori să încerce să-l convingă să trăiască numai câțiva ani în plus, să-i ajute în munca lor. Fusese de acord, dar în ultimul sfert de an nu mai ținuse cont de ei și-și alesese ziua morții. Procedând astfel nu-și pierduse nici unul din prerogative. Ceilalți dădură înapoi în fața privirii sale, așteptându-i respectuoși hotărârea.

Lordul Sto Odin îl fixă pe Nuru-or și zise:

– Cred că ai ghicit ce am de gând să fac în Gebiet și de ce trebuie să mă duc acolo.

– Gebiet reprezintă un domeniu unde nu se aplică nici o regulă și nici o pedeapsă. Oamenii obișnuiți au voie să facă ce vor acolo, jos, nu ceea ce credem noi că ar trebui să vrea. Din câte am auzit, au inventat lucruri dezgustătoare și fără sens. Dar poate că tu vei înțelege semnificația interioară a acestor lucruri. Poate vei descoperi un remediu plictisitoarei fericiri a omenirii.

– Așa este, încuviință Sto Odin. Și de aceea voi pleca, după ce voi termina pregătirile oficiale de rigoare.

3

Și plecă. Folosi unul dintre cele mai deosebite mijloace de transport văzute vreodată pe Pământ, de vreme ce propriile-i picioare erau prea slabe să-l poarte departe. Având puține zile de trăit, nu voia să piardă timpul punând să i se grefeze picioare noi.

Călători într-o lectică deschisă, purtată de doi legionari romani.

Legionarii erau de fapt roboți, fără urmă de sânge sau țesut viu în ei. Erau modelul cel mai compact și mai dificil de

realizat, întrucât creierul lor trebuia așezat în piept – câteva milioane de lamele cu o stratificare extrem de fină, imprimate cu întreaga experiență de viață a unei persoane importante, folositoare și demult moarte. Erau îmbrăcați ca legionarii, până la cuirase, spade, fustanele, gambiere, sandale și scuturi, pur și simplu deoarece reprezenta fantezia Lordului să meargă dincolo de marginea trecutului istoric în a-și alege însoțitorii. Trupurile lor, în întregime din metal, erau foarte puternice. Erau capabili să dărâme ziduri, să sară peste prăpastii, să strivească orice om sau subom cu degetele numai, sau să își arunce săbiile cu precizia proiectilelor teleghidate.

Legionarul din față, Flavius, fusese șeful secției Paisprezece-B a Instrumentalității, un departament de spionaj atât de secret, încât chiar și printre Lorzi puțini știau cu exactitate de funcția și localizarea sa. El era (sau fusese, de vreme ce în prezent ajunsese o simplă amprentă în creierul unui robot, imprimată când el, omul, se afla pe moarte), directorul cercetărilor istorice pentru întreaga specie umană. Acum era o mașinărie anostă, îndatoritoare, purtând două din mânerele lecticii, până ce stăpânul lui avea să decidă să-i pună mintea în funcțiune înflăcărată și alertă rostind o simplă propoziție în latină, neînțeleasă de nici o altă persoană în viață: *Summa nulla est*.

Legionarul din spate, Livius, fusese un psihiatru devenit general. Câștigase multe bătălii până ce își alesese moartea, oarecum înainte de vreme, deoarece își dăduse seama că războiul nu era decât o luptă pentru a se înfrânge pe sine însuși.

Împreună, și alăturați imenșei capacități cerebrale a Lordului Sto Odin, ei formau o echipă de neînvins.

– Spre Gebiet! comandă Lordul Sto Odin.

– Spre Gebiet! confirmară greoi cei doi, ridicând litiera de suporții de susținere.

– Și apoi Bezirk, adăugă el.

– Spre Bezirk, repetară ei cu voci atone.

Sto Odin simți lectica înclinându-se spre spate, când Livius lăsă cele două mânere pe pământ, veni lângă Sto Odin și-l salută cu palma desfăcută.

– Îmi dați voie să mă activez?

– *Summa nulla est*, zise Lord Sto Odin.

Figura lui Livius căpătă brusc o expresie însuflețită.

– Să nu mergi acolo, stăpâne! Va trebui să renunți la imunitate și să întâmpini tot felul de pericole. Acolo nu este nimic. Nu încă. Într-o zi, acest Hades subteran se va revărsa și va porni o bătălie adevărată împotriva voastră, a oamenilor. Dar nu acum. Sunt niște ființe mizerabile, învolburându-se acolo, departe, în nefericirea lor bizară, făcând dragoste în moduri pe care nici n-ați putea să vi le-nchipuiți –

– N-are nici o importanță ce-mi închipui eu. Spune ce ai de obiectat?

– Nu are rost, stăpâne! Mai ai de trăit doar o fărâmă dintr-un an. Realizează ceva nobil și măreț pentru oameni înainte ca să mori. Ei ne-ar putea opri. Vrem să-ți împărtășim munca înainte să dispari.

– Asta e tot? întrebă Sto Odin.

– Stăpâne, spuse Flavius, m-ai activat și pe mine. Eu spun să mergi înainte. Istoria se toarce din nou acolo jos. Lucrurile s-au dezlănțuit și voi, cei puternici din Instrumentalitate, nici nu bănuiți. Du-te și privește înainte să mori. S-ar putea să nu faci nimic, dar nu sunt de acord cu tovarășul meu. E la fel de periculos ca spațiul, poate, dacă îl vom descoperi vreodată, dar este *interesant*. Iar în această lume, unde totul a fost făcut, unde toate gândurile au fost gândite, este greu să găsești lucruri în stare să umple mintea omului de curiozitate. Sunt mort, precum bine știi, însă chiar și așa; cu acest creier de mașină, simt tentația aventurii, atracția primejdiei, magnetismul necunoscutului. Întâi și-ntâi, acolo se comit crime. Și voi, Lorzii, le treceți cu vederea.

– Am ales să le trecem cu vederea. Nu suntem naivi. Am vrut să vedem ce se va întâmpla, spuse Lord Sto Odin, și

trebuie să le dăm timp acestor oameni înainte de a constata cât de departe pot ajunge lăsați de capul lor.

– Au copii! spuse Flavius agitat.

– Știu.

– S-au conectat la două aparate ilegale de mesaj-instantaneu, strigă Flavius.

Sto Odin rămase netulburat.

– De aceea structura de credit a Pământului a prezentat scurgeri în balanța de comerț.

– Au o bucată de congoheliu! țipă Flavius.

– Congoheliu! strigă la rândul său Sto Odin. Imposibil! E instabil! Ar fi o sinucidere. Ar putea distruge Terra! La ce îl folosesc?

– Creează muzică, răspunse Flavius mai potolit.

– Ce?

– Creează muzică. Cântece. Un zgomot plăcut pe care să dansezi.

Lordul Sto Odin exclamă nestăpânit:

– Duceți-mă imediat acolo. A devenit ridicol! Să ai acolo, jos, o bucată de congoheliu e ca și cum ai folosi planete locuite pentru un joc de dame.

– Stăpâne, se auzi Livius.

– Da?

– Îmi retrag obiecțiile, spuse Livius.

Sto Odin spuse cu gâtul uscat:

– Mulțumesc.

– Mai au ceva acolo jos. Când am vrut să te împiedic să cobori, nu l-am menționat. Ți-ar fi stârnit curiozitatea. Au un zeu.

– Dacă va urma o prelegere de istorie, las-o pe altă dată, răspunse Sto Odin. Culcă-te din nou și poartă-mă jos.

Livius nu se mișcă.

– Ceea ce spun e adevărat.

– Un zeu? Ce numești tu zeu?

– O persoană sau o idee capabilă să pună în mișcare sisteme

culturale întru totul noi.

Lord Sto Odin se aplecă înainte.

– Ești sigur de asta?

– Amândoi suntem, spuseră Flavius și Livius.

– L-am văzut, explică Livius. Acum a zecea parte dintr-un an ne-ai cerut să umblăm liberi treizeci de ore, așa că ne-am pus trupuri de roboți obișnuiți, și, din întâmplare, am ajuns în Gebiet. Când am simțit acțiunea congoheliului, a trebuit să coborâm să vedem ce se petrece. În mod normal, el este folosit pentru a menține stelele la locul lor.

– Nu-i nevoie să mi-o spui. O știu și eu. Era un om?

– Un om, răspunse Flavius, care retrăiește viața lui Akhnaton.

– Cine-i ăsta? întrebă Sto Odin, care știa istorie, dar voia să afle cât de multe știau roboții lui.

– Un rege înalt, cu chip prelung, cu buze subțiri, ce a stăpânit lumea Egiptului cu mult, mult timp înaintea energiei atomice. Akhnaton a inventat pe cei mai buni dintre zeii primitivi. Acest om reproduce viața lui Akhnaton pas cu pas. A creat deja o religie în jurul soarelui. Își bate joc de fericire. Oamenii îl ascultă. Glumesc pe seama Instrumentalității.

Livius adăugă:

– Am văzut-o și pe fata care îl iubește. Era tânără și frumoasă. Și cred că deține ceea ce va determina Instrumentalitatea să o sprijine sau să o distrugă într-o bună zi.

– Amândoi creează muzică cu bucata aceea de congoheliu, zise Flavius. Și acest om, sau zeu – acest nou Akhnaton, oricum ai dori să-l numești, milord – dansa un soi de dans ciudat. Ca un cadavru legat cu frânghii, dansând asemeni unei marionete. Efectul asupra oamenilor din jurul lui întrecea cel mai puternic hipnotism văzut vreodată. Eu sunt robot acum, dar până și pe mine m-a tulburat.

– Dansul are un nume? întrebă Sto Odin.

– Nu-i știu numele, replică Flavius, în schimb am memorat cântecul, de vreme ce am o memorie perfectă. Dorești să-l

auzi?

– Desigur, încuviință Lord Sto Odin.

Flavius ridică un picior, deschise larg brațele într-o poziție neverosimilă și începu să cânte cu o voce subțire, batjocoritoare, de tenor, fascinantă și respingătoare în același timp:

Sus, iubit popor și eu voi urla pentru tine.
Sări, urlă, și eu voi plânge pentru tine.
Plâng fiindcă sunt o salcie plângătoare
Sunt o salcie plângătoare fiindcă plâng.
Plâng fiindcă ziua s-a sfârșit,
Soarele s-a stins
Casă nu mai am,
Tata a murit
De timp ucis.
Eu am ucis timpul.
Lumea e rotundă.
Ziua aleargă,
Norii sunt de plumb,
Stele-au răsărit,
Muntele e flacără,
Ploaia e fierbinte,
Fierbintele e-albastru.
Eu sunt sfârșit.
La fel și voi.
Sus, iubit popor, pentru omul care urlă
Sări, iubit popor, pentru omul care plânge,
Sunt o salcie plângătoare căci te plâng pe tine!

– Destul, porunci Lord Sto Odin.

Flavius salută. Chipul său redeveni politicos și plin de solicitudine. Înainte însă de a apuca mânerele din față ale lecticii, se uită înapoi și rosti un ultim comentariu.

– Versul este skeltonic.

– Nu-mi mai vorbi de istorie. Duceți-mă acolo!

Roboții se supuseră. Curând lectica se legăna confortabil pe

panta anticului oraș părăsit, întins sub Terraport, acel turn miraculos care părea să atingă norii stratocumulus, în albastrul clar al neantului de deasupra omenirii. Sto Odin adormi în ciudatul său vehicul și nu observă că adeseori trecătorii se opreau să-l privească.

Lordul Sto Odin se trezea când și când în locuri ciudate, în vreme ce legionarii îl purtau tot mai departe în adâncurile de dedesubt ale orașului, unde presiunea dulce și călduță, mirosurile grele, făceau ca aerul însuși să-i pară murdar.

– Stați, șopti Lord Sto Odin, iar roboții se opriră.

– Cine sunt eu? îi întrebă.

– Ți-ai anunțat dorința de a muri, stăpâne, peste 77 de zile, dar până atunci numele tău e încă Lord Sto Odin, răspunse Flavius.

– Sunt în viață? întrebă Lordul.

– Da, spuseră amândoi roboții.

– Voi sunteți morți?

– Nu suntem morți. Suntem mașini, intipărite cu mințile unor oameni care au trăit odată. Vrei să ne întoarcem, stăpâne?

– Nu. Nu. Acum îmi amintesc. Sunteți roboți. Livius, generalul psihiatru și Flavius, istoricul secret. Aveți creierul unor oameni și nu sunteți totuși oameni?

– Așa este, milord, încuviință Flavius.

– Atunci cum de sunt *eu* în viață, eu, Sto Odin?

– Ar trebui s-o simțiți singur, domnule, deși mintea bătrânilor lucrează uneori ciudat, spuse Livius.

– Cum pot fi viu? întrebă Sto Odin, privind orașul. Cum pot fi eu în viață, când oamenii care m-au cunoscut sunt morți? S-au risipit prin coridoare ca fumul, ca rămășițele norilor; erau aici, mă iubeau, mă cunoșteau iar în prezent sunt morți. Spre exemplu, soția mea, Eileen. Era frumoasă, un copil cu ochi căprui ieșit din camera de studiu tânără și perfectă. Timpul a atins-o, și ea a dansat în cadența timpului. Trupul i s-a împlinit, ea a îmbătrânit. I-am reparat corpul. Dar până la urmă a

înțepenit în moarte și s-a dus în acel loc spre care mă îndrept și eu. Dacă voi ați murit o dată, ar trebui să-mi puteți spune cum e moartea, încotro pornesc trupurile și mințile și vocile, muzica bărbaților și a femeilor ce trec prin aceste imense coridoare, pe aceste caldarâmuri rezistente ca apoi să dispară pentru totdeauna. Cum reușesc fantomele pasagere asemeni mie și a lor mei, fiecare având numai câteva zeci sau câteva sute de ani de străbătut până ce marile vânturi oarbe ale timpului ne vor spulbera, cum au izbutit aceste stafii să ridice acest oraș puternic, aceste mașini minunate, aceste lumini strălucitoare care nu se sting niciodată? Cum am făcut-o, când ne trecem atât de discret, fiecare dintre noi și toți împreună? Voi știți răspunsul?

Roboții tăcură. Nu fuseseră programați pentru milă. Lord Sto Odin insistă totuși:

– Mă duceți într-un loc barbar, un loc liber, poate un loc primejdios. Și acolo se moare, așa cum toți oamenii mor, așa cum și cu voi muri curând, senin și simplu. Ar fi trebuit să mor cu mult timp în urmă. Am fost oamenii care m-au cunoscut, am fost frații și tovarășii care au avut încredere în mine, am fost femeile care m-au dezmierdat, am fost copiii pe care i-am iubit demult cu atâta înverșunare și tandrețe. Acum s-au dus cu toții. Timpul i-a atins și ei nu au mai fost. Îi văd pe toți cei ce i-am cunoscut cândva alergând pe aceste coridoare, îi văd tineri, ca niște copii, îi văd mândri și înțelepți și plini de treburi, maturi, îi văd bătrâni și încovoiați de vârstă, când timpul i-a băgat în seamă iar ei s-au grăbit să plece. De ce au făcut-o? Cum să mai trăiesc eu? După ce voi muri, voi mai ști că am trăit cândva? Știu că unii dintre prietenii mei au trișat și dorm un somn de gheață, sperând în ceva necunoscut. Eu am avut viață și o știu. Ce e viața? Un pic de joc, un pic de studiu, câteva cuvinte bine alese, puțină dragoste, o urmă de durere, mai multă muncă, amintiri și apoi gunoi, grăbind în sus spre lumina soarelui. Asta-i tot ce am făcut din viață noi, cuceritorii stelelor! Unde sunt prietenii mei? Unde este cel meu, cel de care

am fost atât de sigur odată, când cunoscuții mei erau luați de timp și duși ca zdrențele purtate de furtună spre întuneric și uitare? Spuneți-mi voi. Ar trebui să știți! Sunteți mașini cărora li s-a dat înțelepciune de oameni. Voi trebuie să știți ce valoare avem noi.

– Am fost construiți de oameni, spuse Livius, și avem numai ce ne-au dat oamenii, nimic altceva. Cum să răspundem întrebărilor tale? Ele sunt respinse de mințile noastre, oricât de bune ar fi ele. Noi nu avem dureri, temeri sau furii. Cunoaștem denumirile acestor sentimente, dar nu sentimentele în sine. Îți auzim vorbele, însă nu știm ce dorești să spui cu ele. Încerci să ne arăți cum se simte viața? Dacă așa este, o știm deja. Senzația nu constituie cine știe ce. Și păsările se bucură de viață, la fel și peștii. Doar voi, oamenii, sunteți în stare să vorbiți, să o înnodați în spasme și nedumeriri. Tulburați totul. Țipetele n-au făcut adevărul mai adevărat, cel puțin, nu pentru noi.

– Duceți-mă jos, ceru Sto Odin. Duceți-mă jos, în Gebiet, acolo unde nici un om civilizat nu a pătruns de atâta vreme. Vreau să judec acest loc înainte să mor.

Ei ridicară litiera și-și reluară mersul ușor în josul rampelor uriașe, către secretele calde, vaporoase, ale Pământului însuși. Pietonii umani deveniră mai rari, dar suboamenii, cel mai adesea provenind din gorile sau maimuțe, treceau pe lângă ei, croindu-și drum în sus și trăgând după ei comori ascunse în giulgiuri, comori găsite în depozite necatalogate din trecutul cel mai îndepărtat al Omului. Câteodată se auzea un sunet de zgomot de roți metalice pe străzile de piatră; suboamenii, descărcându-și comorile într-un loc neștiut situat mai sus, ședeau în cărucțe și coborau la vale, asemeni unor grotești imagini de copii umani despre care se spunea că altădată se jucaseră în acest fel.

O comandă, mai curând o șoaptă, îi opri iarăși pe legionari. Flavius se răsuci. Sto Odin îi strigase într-adevăr pe amândoi. Ieșiră dintre suporții de lemn și se așezară înaintea lui.

– S-ar putea să mor, șopti el, iar momentul ar fi complet nepotrivit. Scoateți-mi homunculul-heee!

– Stăpâne, zise Flavius, ne este strict interzis nouă, roboților, să atingem orice homuncul-heee uman, iar dacă atingem totuși vreunul, suntem programați să ne autodistrugem imediat după aceea. Dorești totuși să încercăm? Dacă da, care dintre noi s-o facă? Îți stăm la dispoziție, stăpâne.

4

Întârzie atât de mult să le răspundă, încât roboții începură să se întrebe dacă nu murise în acel aer dens și umed, în apropierea mirosului greu de abur și petrol.

Lordul Sto Odin își ridică în cele din urmă capul și spuse:

– N-am nevoie de ajutor. Puneți-mi numai geanta cu homunculul-heee pe picioare.

– Aceasta? întrebă Flavius, ridicând o mică valijoară maro și mânuind-o cu mare prudență.

Lordul Sto Odin aprobă abia perceptibil din cap și murmură:

– Deschide-o cu atenție. Dar să nu atingi homunculul dacă astea îți sunt ordinele.

Flavius se răsuci să prindă geanta. Era greu de manipulat. Roboții nu simțeau teama, dar erau acordați intelectual pentru a evita pericolul. Flavius descoperi că alternativele se succedau într-un ritm nebun în mintea lui, în timp ce se străduia să deschidă geanta. Sto Odin încercă să-l ajute, însă mâna bătrână, paralizată și slabă, nu izbuti nici să atingă suprafața valijoarei. Flavius munci mai departe, gândindu-se că Gebietul și Bezirkul își aveau primejdiile lor, dar că treaba aceasta cu homunculi se dovedea cel mai riscant lucru căruia îi făcuse față în formă de robot, chiar dacă pe durata vieții mânuise mulți, incluzându-l pe al său propriu. "Homunculii electro-encefalografici și endocrini" reprezentau sub formă de model miniatural starea pacientului pentru care fuseseră con-

cepuți.

Sto Odin le șopti:

– N-avem ce face. Întoarceți-mă cu fața în sus. Dacă mor, duceți-mi trupul înapoi și spuneți oamenilor că mi-am măsurat greșit timpul.

În vreme ce vorbea, geanta se deschise brusc. Înăuntrul ei stătea întinsă o mică formă umană, goală, o copie perfectă a Lordului Sto Odin.

– S-a deschis, stăpâne, strigă Livius din cealaltă parte. Dă-mi voie să-ți călăuzesc mâna spre el, să vezi ce ai de făcut.

Cu toate că roboților le era interzis să atingă homunculi, aveau voie să atingă o persoană cu asentimentul acesteia. Puternicele degete de cupro-plastic ale lui Livius, cu o rezervă de multe tone-forță, împinseră mâinile Lordului Sto Odin înainte, până când ele se opriră pe homuncul. Flavius, rapid, delicat și agil, susținu capul Lordului pe gâtul obosit și bătrân, astfel încât bătrânul Lord să vadă ce făcea cu mâinile.

– Există vreo parte moartă? întrebă Lordul pe homuncul, cu vocea clară pe moment.

Homunculul pâlpâi și două pete negre, opace, apărură pe coapsă și pe fesa dreaptă.

– Rezerve organice? glăsui Lordul, și din nou mașinăria răspunse comenzii. Întregul trup minuscul pâlpâi cu un purpuriu violent, care apoi se stabiliză pe un roz egal.

– Mai am ceva putere în acest trup plin de proteze, spuse Sto Odin celor doi roboți. Revitalizați-mă, vă spun! Revitalizați-mă.

– Ești sigur, stăpâne, că e bine să facem așa ceva aici, unde toți trei suntem singuri într-un tunel adânc? replică Livius. În mai puțin de o jumătate de oră te-am putea duce într-un spital adevărat, unde doctorii să te consulte.

– Am spus, repetă Lord Sto Odin, să mă revitalizați. În acest timp eu voi urmări homunculul.

– Punctul de control se află la locul obișnuit, stăpâne? întrebă Livius.

– Cât să învârtim? întrebă și Flavius.

– La ceafă, desigur. Pielea de deasupra este artificială și se cicatrizează singură. A douăsprezecea parte dintr-o rotație va fi de ajuns. Aveți un cuțit la voi?

Flavius dădu din cap afirmativ. Luă un cuțitaș ascuțit de la cingătoare, pipăi delicat ceafa bătrânului Lord și apoi învârti cuțitul în jos cu o mișcare rapidă și sigură.

– Ați reușit! spuse Sto Odin cu o voce atât de puternică că amândoi roboții se retraseră cu un pas înapoi. Flavius puse cuțitașul la loc, în cingătoare. Sto Odin, aproape paralizat o clipă mai devreme, luă acum singur homunculul-heee în mâini.

– Vedeți, domnilor! strigă el. Sunteți voi roboți, dar mai puteți fi martori, ca să povestiți adevărul mai târziu.

Roboții studiară homunculul pe care Sto Odin îl ținea în fața lui, cu degetele trecute pe sub brațele păpușii medicale.

– Analizați indicatorii, le zise cu voce clară, sonoră. Protezele! strigă spre homuncul-heee.

Micuțul trup își schimbă culoarea din trandafiriu într-un amestec de culori. Ambele picioare trecură într-un albastru închis, vânăt. Picioarele, brațul stâng, unul din ochi, o ureche și calota craniană rămaseră albastre, indicând locul protezelor.

– Durere resimțită, ceru Sto Odin homunculului. Păpușa reveni la culoarea rozalie. Se vedeau toate detaliile, până și organele genitale, unghiile și genele. Nu se zărea nici o urmă a culorii negre, semnificând durerea.

– Durere potențială! strigă Sto Odin. Păpușa pâlpâi. Mare parte din ea trecu pe o culoare închisă, castanie, cu câteva zone de maro intens, mai clare decât restul.

– Colaps potențial – o zi! strigă Sto Odin. Micul trup trecu din nou la culoarea lui firească, trandafirie. Scurte fulgerări apărură la baza creierului, dar nicăieri în altă parte.

– Sunt sănătos, spuse Sto Odin. Pot continua ca în ultimele câteva sute de ani. Lăsați-mă la această capacitate energetică. Voi mai rezista câteva ore, iar dacă nu, pierderea nu-i mare.

Puse homuncului la loc în geantă, o atârnă de mânerul ușii lecticii și porunci legionarilor: Porniți!

Legionarii îl fixară de parcă nu l-ar fi văzut.

Le urmări privirea și văzu că se uitau drept la homuncul. Acesta se înnegrise.

– Ai murit? întrebă Livius, vorbind cu toată răgușeala de care era în stare un robot.

– N-am murit deloc! strigă Sto Odin. Am fost mort o fracțiune de moment, dar acum sunt viu. Ce ați văzut a fost suma durerilor trupului meu viu indicată de homuncul. Focul vieții arde însă în mine. Atenție până pun homuncului la loc... Păpușa străluci puternic într-un vârtej de portocaliu pastelat, în vreme ce Lordul Sto Odin o acoperea.

Roboții priviră în altă parte, ca și când ar fi văzut un diavol sau flăcările unei explozii.

– Către adânc, oameni buni, către adânc! strigă el, adresându-li-se cu apelative false, în timp ce ei se reîntorceau între suporții lecticii, pentru a-l purta tot mai departe în măruntaiele pământului.

5

Avu vise apăsătoare, în timp ce roboții tropăiau în josul unor pasarele fără de sfârșit. Se trezea câte puțin ca să vadă pereții galbeni defilând pe-alături. Își privi mâna uscată și bătrână și i se păru că, în atmosfera aceea, el însuși devenise mai mult reptilă decât om.

– Sunt prins de uscăciunea și monotonia bătrâneții, murmură el, însă vocea îi era slabă și roboții nu îl auziră. Coborau pe o rampă de beton, lungă și fără sens, acoperită cu un strat subțire și vechi de ulei, și erau atenți să nu se poticnească, scăpând prețioasa povară.

Într-un punct ascuns în adânc, pasarela descendentă se bifurcă. În stânga se desfășură într-o arenă uriașă, cu trepte pe care s-ar fi putut așeza mii de spectatori pentru un eveni-

ment ce nu avea să aibă loc niciodată, iar în dreapta continuă cu o cale îngustă, urcând și apoi curbându-se sub niște lumini galbene.

– Opriți! strigă Sto Odin. O vedeți pe ea? Auziți?

– Ce să auzim?

– Bătaia și ritmul congoheliului ridicându-se din Gebiet. Vârtejul și șuvoiul de muzică imposibilă străbătând mile întregi de rocă dură. Fata aceea, pe care o văd deja, așteptând la o ușă ce n-ar fi trebuit deschisă niciodată. Sunetul muzicii stelare, nedestinată urechii omului. Țipă: Nu o auziți? Cadența aceea. Congoheliul, metalul interzis, atât de departe sub pământ? Bum, bum. Bum, bum. Bum. Muzică neînțeleasă de nimeni până acum?

Spuse Flavius:

– Nu aud nimic în afara pulsațiilor aerului din acest coridor și bătăile inimii tale, stăpâne. Și încă ceva, ca o mașinărie, foarte departe de aici.

Sto Odin strigă:

– Exact! Ce numești tu "mașinărie", se aude cumva ca cinci sunete separate, fiecare din ele distinct?

– Nu. Nu, stăpâne. Nu sunt cinci.

– Și tu, Livius, pe vremea când erai om, nu erai un telepat? A mai rămas vreo urmă în robotul care ești acum?

– Nu, stăpâne, n-a mai rămas nimic. Am simțuri bune, și totodată sunt cuplat pe transmisia sub-radio a Instrumentalității. Nimic neobișnuit.

– Nu auzi cinci bătăi? Fiecare notă separată, destul de prelungi, căpătând formă și sens datorită teribilei muzici a congoheliului, închis laolaltă cu noi în această rocă-mult-prea-dură. Nu auzi nimic?

Cei doi roboți modelați după chipul legionarilor romani negară din cap.

– Dar eu o văd prin această piatră. Are sânii ca perele coapte și ochii maroniu închis, ca sâmburii de piersici proaspăt culese. Și mai aud ceea ce cântă ei, cuvintele nepământene și stupide

ale unei pentapole transformată în ceva maiestuos de muzica îngrozitoare a congoheliului. Ascultați cuvintele. Dacă le repet sună stupid, întrucât muzica înspăimântătoare nu le însoțește. Numele ei e Santuna și ea îl privește. Nu-i de mirare că-l privește. E mult mai înalt decât majoritatea oamenilor și reușește să facă dintr-un cântec stupid ceva înfricoșător și straniu.

Zveltul Jim.
Ca un măslin.
Venin.

Iar numele lui este Yebayee, și acum e Fiul-Soarelui. Are chipul prelung și buzele groase ale primului om care a vorbit despre un zeu și numai unul: Akhnaton.

– Akhnaton, faraonul, încuviință Flavius. Acest nume era cunoscut de serviciul meu pe vremea când eram om. Constituia un secret. Unul din primii și cei mai mari dintre regii mai-mult-decât-antici. Îl vezi, stăpâne?

– Îl văd prin această stâncă. Prin această stâncă aud delirul generat de congoheliu. Mă voi duce la el. Lordul Sto Odin coborî din litieră și bătu slab în peretele dur al coridorului. Luminile galbene pâlpâiră. Legionarii nu-i erau de nici un ajutor. Aici se afla ceva pe care săbiile lor ascuțite nu-l puteau străpunge. Personalitatea lor, cândva umană, întipărită în creierele micro-miniaturizate, nu reușea să descâlcească situația mult prea umană a unui bătrân ce visa vise sălbatice, într-un tunel uitat.

Sto Odin se sprijini de perete, respirând anevoie și le spuse cu o voce șuierătoare:

– Astea nu sunt șoapte ca să nu le auziți. Nu descifrați ritmul congoheliului, creându-și din nou muzica nebună? Ascultați cuvintele acestui cântec. O altă pentapolă. Cuvinte stupide, disparate, cărora muzica le dă carne, sânge și măruntaie. Ascultați!

Încearcă. Hai.
Plângi. Trai.
Vai.

Nici pe ăsta nu l-ați auzit?

– Îmi dai voie să folosesc radioul să cer instrucțiuni de la suprafață? întrebă unul din roboți.

– Sfat! Sfat! Ce sfat ne trebuie? Aici *este* Gebietul și după încă o oră de alergare veți fi în inima Bezirkului.

Se sui din nou în litieră și porunci:

– Alergați băieți! Alergați! Nu poate fi mai departe de trei sau patru kilometri în labirintul acesta de piatră. Vă voi conduce eu. Dacă nu-mi veți mai auzi glasul, mă puteți duce înapoi la suprafață, așa încât să mi se facă minunate funeralii și să fiu lansat în spațiu într-un coșciug-rachetă, pe o orbită fără de întoarcere. N-aveți de ce să vă îngrijorați. Voi sunteți mașini, nimic altceva, nu-i așa? Nu-i așa? Vocea îi devenise stridentă spre sfârșit.

Spuse Flavius:

– Nimic altceva.

Spuse Livius:

– Nimic altceva. Și totuși...

– Și totuși ce? ceru să afle Sto Odin.

– Și totuși, răspunse Livius, știu că sunt o mașină și mai știu că am cunoscut sentimentele numai atunci când am fost om viu. Uneori mă întreb dacă voi, oamenii, nu mergeți prea departe. Prea departe în privința noastră, a roboților. Prea departe, poate, și cu suboamenii. Odată lucrurile erau simple, pe vremea când tot ce vorbea era ființă omenească și ce nu vorbea, nu era. S-ar putea să ajungeți în curând la unul din capetele drumului.

– Dacă ai fi spus aceasta sus, capul ți-ar fi luat foc de la mina de magneziu din interior, zise mânios Lordul Sto Odin. Știi că acolo ești supravegheat să nu ai gânduri nepermise.

– O știu prea bine, și mai știu că a trebuit să mor o dată ca

om, ca să exist aici în trup de robot. Moartea nu pare să mă fi durut atunci, așa că, probabil, nu va durea nici a doua oară. Nimic nu mai contează însă după ce am ajuns atât de departe sub Pământ. Când ajungi așa de jos, totul se schimbă. N-am știut niciodată că interiorul lumii poate fi așa de mare și de bolnav.

– Nu contează cât de adânc am coborât, explică lordul arțăgos, ci *unde* ne găsim. Suntem în Gebiet, unde toate legile au fost abrogate, iar mai jos se întinde Bezirkul, unde legi nu au existat niciodată. Duceți-mă repede. Vreau să privesc acest muzician ciudat cu chipul lui Akhnaton și vreau să vorbesc cu fata care îl venerează, cu Santuna. Alergați cu grijă. Puțin mai sus, apoi spre stânga. Dacă adorm, să nu vă temeți. Mergeți înainte. Mă voi trezi singur când vom ajunge în apropierea muzicii congoheliului. Dacă eu o aud acum, de la asemenea distanță, imaginați-vă cum va fi când voi însivă vă veți apropia de ea!

Se lăsă pe spate în scaun. Ei prinseră brațele litierei și începură să alerge în direcția indicată.

6

Roboții alergau de mai bine de o oră, cu unele încetiniri atunci când pașii deveneau nesiguri datorită scurgerilor de la conducte sau drumurilor stricate, când lumina deveni atât de strălucitoare, încât se văzură nevoiți să-și pună ochelarii de soare din tăscuțe; arătau într-adevăr ciudat sub coifurile romane ale unor legionari înarmați până-n dinți. (Era cu atât mai ciudat, desigur, cu cât ochii nu erau deloc ochi; ochii de robot erau ca niște bile de marmură albă plutind în cupe de cerneală scânteietoare, lăsând impresia unei priviri lăptoase, triste.) Își priviră stăpânul, dar acesta nu se clinti, așa că îl apucară de un colț al robei și o răsuciră strâns într-un fel de bandaj, menit să-i protejeze ochii de strălucirea luminii.

Lumina făcea ca lămpile galbene ale culoarului să pălească.

Era ca o aurora boreală comprimată și proiectată prin fundația unui hotel părăsit de multă vreme. Nici unul din roboți nu cunoștea proveniența luminii, dar ea pulsa în ritm pental.

Muzica și luminile deveniră stânjenitoare chiar pentru ei, în timp ce mergeau ori tropăiau în jos, spre centrul lumii. Sistemul de aer condiționat trebuie să fi fost foarte puternic, căci căldura interioară a Pământului nu se făcuse simțită nici măcar la această adâncime. Flavius nu avea idee la câți kilometri dedesubt se găseau. Știa că nu însemna mult ca distanță planetară, însă era foarte departe pentru un drum obișnuit.

Lordul Sto Odin se ridică brusc în litieră. Când cei doi roboți încetinira mersul, le spuse supărat:

–Nu vă opriți! Nu vă opriți. Mă voi ridica singur. Sunt destul de puternic să o fac.

Scoase homunculul-heec și-l studie în lumina spectrelor boreale ce se succedau pe coridoare. Homunculul trecu prin schimbările sale de diagnoze și culori. Lordul fu mulțumit. Cu degetele bătrâne dar sigure duse vârful cuțitului la ceafă, ridicându-și capacitatea vitală la un grad și mai înalt.

Roboții executau ce li se ordonase.

Luminile te zăpăceau. Uneori îngreuiau însuși mersul. Era greu de crezut că zeci, sau sute, poate mii de ființe umane străbătuseră aceste culoare netrecute pe nici o hartă, pentru a descoperi cele mai îndepărtate hotare ale Bezirkului, unde totul era îngăduit. Și totuși, roboții trebuiau să o creadă. Ei înșiși mai fuseseră aici și abia dacă își mai aminteau cum găsiseră drumul atunci.

Iar muzica! Îi lovea mai puternic decât înainte. Venea în ritm de cinci bătăi, nuanțând tonurile pentapolei, versurile de cinci cuvinte compuse de motanul menestrel C'paul secole înainte, pe când cânta la c'obza sa. Forma însăși confirma și întărea spiritul pătrunzător al pisicilor, combinat cu inteligența dureroasă a ființei umane. Nu-i de mirare că oamenii găsiseră drumul într-acolo.

În întreaga istorie, nu există faptă care să nu fi putut fi

împlinită de una din cele trei forțe amare ale spiritului uman – credința religioasă, vanitatea răzbunătoare, sau viciul pur. Aici, de dragul viciului, oamenii descoperiseră adâncul insondabil și îl foloseau în scopuri sălbatice, murdare. Muzica îi chema spre ea.

Era o muzică cu totul specială. Ajungea în două feluri foarte diferite la Sto Odin și la legionarii săi, reverberând spre ei prin roca dură, multiplicându-se în labirintul de coridoare, purtată de aerul întunecat și dens. Lumina de pe holuri era încă galbenă, însă pulsațiile electromagnetice luminoase care păstrau ritmul muzicii o făceau să pară ștearsă. Muzica ținea totul sub control, măsura timpul, chema la ea tot ce era viață. Un cântec pe care cei doi roboți nu-l percepuseră cu atâta intensitate la vizita lor anterioară.

Nici Lordul Sto Odin, în ciuda călătoriilor și a experienței sale, nu-l mai auzise înainte.

Consta din:

Ritm, înfierbântare și simpla repetare a notelor revărsate din congoheliu – metal ce nu fusese creat pentru muzică, materie și antimaterie combinate într-o grilă magnetică fină, pentru a respinge cele mai îndepărtate pericole ale spațiului. Acum, o bucată din acest metal se găsea adânc în trupul Bătrânului Pământ, numărând cadențe stranii. Agitație, ardere și întoarcere a muzicii călărind în stânca vie, acompaniindu-se singură cu ecouri și reverberații. Fluxul și refluxul unui plâns erotic murmurat, oftat prin roca dură.

Sto Odin se trezi și privi tăios înainte, fără să vadă nimic dar simțind totul.

– În curând vom vedea poarta și fata, spuse el.

– De unde știi, omule? Tu, care nu ai fost niciodată pe-aici? vorbi Livius.

– O știu, zise Lordul, pentru că o știu.

– Porți penele imunității.

– Port penele imunității.

– Asta înseamnă că și noi, roboții, suntem liberi în acest Bezirk?

– Cât de liberi vreți, numai să-mi îndepliniți dorințele, răspunse Sto Odin. Altfel vă ucid.

– Dacă mergem mai departe, ne dai voie să cântăm cântecul suboamenilor? Ne-ar scoate din creier această muzică înspăimântătoare. Muzica conține atâtea simțăminte, iar noi nu avem nici unul. Totuși ea ne tulbură, nu știu de ce.

– Contactul meu cu suprafața s-a întrerupt, spuse Livius fără nici o legătură. Și eu simt nevoia să cânt.

– Dați-i drumul, aprobă Lordul Sto Odin. Dar să nu vă opriți, altminteri veți muri.

Roboții își îngemănară vocile în cântec.

Tot rumeg ură.
Sufăr și tac.
Și tot nu scap
De chin și ură.
Va veni al nostru rând.
În muncă piei.
Răsuflu în vânt.
Cu moartea-n gând
Fără femei
Va veni al nostru rând.

Subom sunt
Vin, zdrobesc, dărâm.
Să vezi ce zăngănit
Și tunet când
Va veni al nostru rând.

Deși cântecul avea anticul fior sălbatic al cimpoiului, melodia nu reușea să susțină ritmul provocator al congoheliului ce se abătea acum asupra lor, din toate direcțiile în același timp.

– Frumos cântec de chemare la revoltă, aprecie Lordul Sto Odin sec, dar îl prefer ca muzică acestui zgomot ce își face loc sfâșiind adâncurile lumii. Mergeți mai departe! Nu vă opriți!

Trebuie să lămuresc acest mister înainte să mor.

– Ne este greu să suportăm muzica asta care iese din piatră.

– Ni se pare că e mult mai puternică decât atunci când am fost aici cu câteva luni în urmă. S-ar fi putut schimba? întrebă Flavius.

– *Acesta* este misterul. Îi lăsăm să aibă Gebietul, în afara propriei noastre jurisdicții. Le-am dat Bezirkul, să facă cu el ce le place. Dar acești oameni obișnuiți au creat, ori au întâlnit o putere extraordinară. Au adus lucruri noi în adâncul Pământului. S-ar putea să fim nevoiți toți trei să murim înainte de a rezolva problema...

– Noi nu putem muri așa cum mori tu, spuse Livius. Noi suntem deja roboți, oamenii pe care i-am copiat sunt morți de multă vreme. Vrei să spui că ne vei dezactiva?

– Poate că o voi face, eu sau o altă forță. Ați avea ceva împotrivă?

– Împotrivă? Adică să simțim ceva în legătură cu aceasta? Nu știu, replică Flavius. Obișnuiam să cred că ajung la adevărata, totala cunoaștere când folosești parola *Summa nulla est* și ne aduci la capacitate maximă, însă această muzică are efectul a mii de parole, rostite toate simultan. Începe să-mi pese de viața mea și cred că simt ceea ce tu înțelegi prin cuvântul "teamă".

– Cu mine e la fel, zise Livius. Aceasta nu este o putere despre care știm că ar fi existat înainte pe Pământ. Când eram strateg, cineva mi-a povestit despre pericolele indescriptibile ale planetelor Douglas-Ouyang și acum îmi pare că un astfel de pericol ne pândește aici, în acest tunel. Ceva nepământesc. Ceva nelucrat de mâinile omului. Ceva ce nici un robot nu ar putea decodifica. Ceva sălbatic și foarte puternic, materializat prin intermediul congoheliului. Privește în jur.

Nu era nevoie să o spună. Coridorul însuși devenise un curcubeu viu, pulsatoriu.

Mai dădură un colț și ajunseră...

Cea din urmă limită a tărâmului suferinței.

Sursa muzicii diavolești.

Capătul Bezirkului.

O știau fiindcă muzica îi orbea, luminile îi asurzeau, simțurile se învălmășeau și deveneau confuze. Așa se manifesta apropierea congoheliului.

Exista o ușă imensă, sculptată cu ornamente gotice complexe. Era mult prea înaltă pentru un om. În ușă stătea o singură persoană, cu sânii reliefați de umbre și lumini strălucitoare, revărsate dintr-o singură parte a ușii, prin dreapta.

Dincolo de ușă vedeau un hol imens, a cărui podea de piatră era acoperită cu sute de grămezi mototolite de haine zdrențuite. Erau oameni, zăcând fără cunoștință. Peste ei și printre ei dansa trupul înalt al unui bărbat, ținând ceva scânteietor în mână. Umbla, sărea, se contorsiona în pulsațiile muzicii produse tot de el.

– *Summa nulla est*, rosti Sto Odin. Vreau să vă activați la maximum. Ați atins gradul cel mai înalt?

– Da, milord, răspunseră în cor Livius și Flavius.

– Aveți armele la voi?

– Nu le putem folosi, de vreme ce este împotriva programării noastre, însă le poți folosi tu, stăpâne, spuse Livius.

– Nu sunt sigur, zise Flavius la rândul lui. Nu sunt deloc sigur. Suntem echipați cu arme de suprafață. Această muzică, acest procedeu hipnotic, luminile – cine știe ce efect au avut asupra noastră și a armelor, niciodată destinate să fie folosite atât de departe sub pământ.

– Nu vă temeți, îi liniști Sto Odin. Voi avea eu grijă de tot.

Scoase un cuțitaș.

Abia când lama cuțitului sclipi sub luminile mișcătoare, fata din ușă îi observă pe Lord Sto Odin și pe cei doi tovarăși bizari ai săi.

Îi vorbi, iar vocea ei pluti în aerul greu cu accente de puritate și moarte.

7

– Cine sunteți voi, spuse ea, care îndrăzniți să aduceți arme în cel mai îndepărtat colț al Bezirkului?

– Este doar un cuțitaș, doamnă, replică Lordul Sto Odin, și cu el nu pot face rău nimănui. Sunt un om bătrân și îmi ridic singur gradul de vitalitate.

Se uită nepăsătoare cum el își pune vârful cuțitului la ceafă și cum îl rotește deliberat de trei ori.

Apoi îi fixă din nou și spuse:

– Ești ciudat, milord. Poate că ești periculos pentru mine și prietenii mei.

– Nu sunt periculos pentru nimeni. Roboții îl priviră, surprinși de plinătatea și bogăția vocii sale. Își ridicase într-adevăr vitalitatea foarte sus, dându-și, la acel nivel, nu mai mult de un ceas sau două de viață, în schimb își recăpătase puterea fizică și forța emoțională a tinereții. Se uitară la fată. Luase afirmația lui Sto Odin ca atare, de parcă ar fi fost un canon incontestabil de încredere.

– Port aceste pene, continuă Sto Odin. Știi ce semnifică?

– Observ că ești un Lord al Instrumentalității, dar nu știu ce semnificație au penele...

– Renunțare la imunitate. Oricine poate are voie să mă ucidă sau să mă rănească, fără teamă de pedeapsă. Zâmbi, vag sinistru. Desigur, am dreptul să ripostez și mă pricep să lupt. Sunt Lordul Sto Odin. De ce ești aici, fetițo?

– Îl iubesc pe omul dinăuntru, dacă mai este om.

Se opri și își strânse buzele, încurcată. Era foarte ciudat să vezi acele buze feminine, strânse într-o poticneală de moment a sufletului. Ședea acolo, mai goală ca un prunc, cu chipul machiat provocator, extravagant. Trăia pentru o misiune de dragoste în străfundurile nimicului și ale lui nicăieri și totuși rămânea o fată, o persoană, o ființă capabilă, așa cum dovedise în prezent, de o relație imediată cu un alt interlocutor.

– A fost un om, milord, chiar și după ce s-a întors de pe suprafața Pământului cu bucata aceea de congoheliu. Numai cu câteva săptămâni în urmă, acei oameni dansau și ei. Astăzi nu fac decât să zacă pe jos. Nici măcar nu mor. Eu însămi am ținut bucata de congoheliu în mână și am creat muzică cu el. Acum puterea muzicii îl devorează, iar el dansează fără odihnă. Nu va veni la mine și eu nu îndrăznesc să mă duc înăuntru cu el. Poate că și eu voi sfârși la fel ca ceilalți.

Un crescendo al insuportabilei muzici o determină să tacă. Așteptă să se potolească, în timp ce încăperea din spate străluci spre ei într-un violet vibrant.

După ce muzica congoheliului se mai potoli, Sto Odin spuse:

– De când dansează singur străbătut de această forță stranie?

– De un an. De doi ani. Cine știe?! Am coborât aici și am pierdut noțiunea timpului. Acolo, sus, voi nu ne lăsați să avem ceasuri sau măcar calendare.

– Te-am văzut dansând cu a zecea parte dintr-un an în urmă, o întrerupse Livius.

Le aruncă o privire rapidă, nedumerită.

– Sunteți aceeași roboți care au fost aici mai înainte? Arătați foarte diferit de astă dată. Arătați ca soldați din vremurile de demult. Nu-mi dau seama de ce... Foarte bine, poate că a fost o săptămână, poate că a fost un an.

– Ce faci aici jos? o întrebă blând Sto Odin.

– Tu ce crezi? întrebă ea. De ce vin ceilalți oameni? Am fugit de timpul fără timp, de viața fără viață, de speranța fără speranță pe care voi, Lorzii, o impuneți întregii omeniri la suprafață. Îi lăsați pe roboți și pe suboameni să muncească, însă pe adevărații oameni îi înghețați într-o fericire fără șansă de salvare.

– Am dreptate! strigă Sto Odin. Am dreptate, deși mor pentru asta!

– Nu te înțeleg, rosti fata. Vrei să spui că și tu, un Lord, ai

coborât aici ca să scapi de speranța fără rost ce ne învăluie pe toți?

– Nu, nu, nu, zise el, în timp ce luminile mișcătoare ale muzicii congoheliului desenau neverosimile decorații pe chipul său. Vreau doar să spun că le-am explicat celorlalți seniori că ceva asemănător se petrece cu voi, oamenii obișnuiți de la suprafață. Tu îmi spui exact ce le-am spus eu lor. Cine ești de fapt?

Fata își privi trupul neînveșmântat, de parcă și-ar fi dat seama, pentru prima oară, de goliciunea sa. Sto Odin observă roșeața de pe chipul ei întinzându-se pe gât și pe piept. Zise, foarte încet:

– Nu știi? Niciodată nu punem o astfel de întrebare aici.

– Aveți reguli? întrebă el. Aveți reguli, în Bezirk?

Fața ei se lumină când își dădu seama că el nu intenționase nici o impoprietate. Grăbită, îi explică:

– Nu există nici o regulă. Sunt numai convenții. Cineva mi-a spus-o în clipa când am părăsit lumea obișnuită și am trecut hotarul Gebietului. Bănui că ție nu ți-au spus fiindcă ești un Lord, sau fiindcă s-au ascuns de roboții tăi de luptă.

– N-am întâlnit pe nimeni venind încoace.

– Înseamnă că se ascundeau de tine, milord.

Sto Odin își privi legionarii, să vadă dacă vreunul dintre ei confirmă afirmația, dar nici Flavius, nici Livius nu spuseră nimic.

Se întoarse spre fată.

– N-am vrut să fiu indiscret. Îmi poți spune ce fel de persoană ești? Nu am nevoie de amănunte.

– Când am fost în viață, am fost născută-o-dată, spuse ea. Nu am trăit destul ca să fiu reînnoită. Legionarii și un adjunct al Instrumentalității s-au uitat la mine pentru a-și da seama dacă pot fi educată pentru Instrumentalitate. Creier mai mult decât e necesar, au spus ei, dar fără pic de personalitate. M-am gândit mult la vorbele lor: "Nici un pic de personalitate". Știam că nu sunt în stare să mă sinucid, dar nici nu doream să trăiesc,

așa că mă prefăceam a fi fericită ori de câte ori credeam că un monitor mă examinează, apoi am găsit drumul spre Gebiet. Nu era moarte și nu era nici viață, însă reprezenta salvarea dintr-un amuzament fără sfârșit. Nu am rămas multă vreme aici, jos – arătă înspre Gebietul de deasupra – înainte să îl întâlnesc pe el. Ne-am îndrăgostit curând unul de altul, iar el mi-a zis că Gebietul nu însemna o ameliorare față de suprafață. Mi-a zis că mai coborâse aici, în Bezirk, căutând o moarte-veselă.

– O ce? întrebă Sto Odin nevenindu-i să creadă.

– O moarte-veselă. Acestea erau cuvintele și ideea lui. L-am urmat și ne-am iubit. L-am așteptat când a urcat la suprafață să ia congoheliul. Am crezut că dragostea lui pentru mine îi va scoate din cap moartea-veselă.

– Mi-ai spus tot adevărul? întrebă Sto Odin. Sau e numai varianta ta?

Ea bâlbâi niște proteste, iar el nu mai repetă întrebarea.

Nu spuse nimic, în schimb o privi aspru.

Ea tresări, își mușcă buzele și în cele din urmă spuse foarte clar, acoperind muzica și luminile:

– Încetează! Mă rănești!

Uitându-se inocent la ea, Sto Odin glăsui:

– Nu-ți fac nimic, și continuă să o privească. Avea la ce să se uite. Era o fată de culoarea mierii. Chiar și printre acele lumini și umbre reușea să vadă că nu purta deloc haine. Totodată nu mai avea nici un fir de păr pe trup – nu avea păr pe cap, nici sprâncene, probabil nici gene, deși de la distanța aceea nu putea fi sigur. Își trasase în loc sprâncene aurii sus, pe frunte, ceea ce îi conferea un aer de veșnică mirare batjocoritoare. Gura și-o vopsise în auriu, astfel încât atunci când vorbea, cuvintele se revărsau dintr-un izvor de aur. Partea de sus a pleoapelor și le vopsise tot cu auriu, în schimb părțile de jos erau negru antracit. Efectul general era străin de orice experiență anterioară a omenirii: o durere lubrică ridicată la puterea o mie, veselie rece, veșnic neîmplinită, feminitate în

serviciul unor scopuri distanțate, umanitate fermecată de planete stranii.

El stătea și o privea. Dacă mai poseda ceva uman în ea, nemișcarea lui avea s-o oblige mai devreme sau mai târziu să preia inițiativa. Așa se întâmplă.

Ea vorbi din nou:

– Cine ești? Trăiești prea repede, prea aprig. De ce nu intri să dansezi, ca toți ceilalți? Ea arătă dincolo de ușa deschisă, unde formele zdrențăroase, inconștiente, ale oamenilor zăceau risipite pe podea.

– Tu numești acesta dans? spuse Sto Odin. Eu nu. Există un singur om care dansează. Ceilalți zac pe podea. Dă-mi voie să-ți pun aceeași întrebare. Tu de ce nu dansezi?

– Eu îl vreau pe el, nu dansul. Eu sunt Santuna și el m-a înlănțuit odată cu dragoste umană, simplă, muritoare. Dar cu fiecare zi el devine tot mai mult Fiul-Soarelui, și dansează cu acei oameni întinși la pământ...

– Asta numești tu dans? se răsti iarăși Sto Odin. Scutură din cap și adăugă amar: Eu nu văd nici un dans.

– Nu-l vezi? Chiar nu-l vezi? țipă ea.

El negă din cap, încăpățânat și trist.

Fata se răsuci ca să privească încăperea din spate și geamătul ei puternic, clar, penetrant aproape, sparse ritmul de cinci-bătăi al congoheliului. Țipă:

– Fiul al Soarelui! Fiul al Soarelui, ascultă-mă!

Nici o pauză nu surveni în bătaia picioarelor tropăind repede și mărunt în interiorul cifrei opt, nici o încetinire a degetelor lovind metalul strălucitor din brațele dansatorului.

– Iubitul meu, adoratule, bărbatul meu! strigă ea din nou cu vocea mai ascuțită și mai poruncitoare decât înainte.

În ritmul muzicii și al dansului interveni o întrerupere. Dansatorul se legănă înspre ei cu o perceptibilă încetinire a cadenței. Luminile sălii, poarta cea mare și holul din exterior deveniră mai clare. Sto Odin putea să vadă fata mai bine: într-adevăr nu avea nici un fir de păr pe trup. Reuși să-l vadă

și pe dansator; tânărul era înalt, slab dincolo de obișnuita suferință a unui om, iar în mâinile sale metalul sclipea precum apa reflectând o mie de lumini. Dansatorul vorbi, repede și supărat:

– M-ai strigat. M-ai strigat de mii de ori. Intră dacă vrei, dar nu mă mai striga.

În timp ce vorbea, muzica se stinse complet. Grămezile de pe podea începură să se miște, să geamă, să se trezească.

Santuna se bâlbâi în grabă:

– De această dată n-am fost eu, ci acești oameni. Unul din ei este foarte puternic. Nu-i vede pe dansatori.

Fiul-Soarelui se întoarse spre Lordul Sto Odin.

– Intră atunci și dansează, dacă vrei. Ești deja aici. Poți să și dansezi. Mașinile astea ale tale – arătă spre roboții legionari – oricum nu ar fi în stare să danseze. Dezactivează-i. Dansatorul începu să se răsucească.

– Nu voi dansa, în schimb mi-ar place să-ți văd mișcările, zise Sto Odin cu aparentă blândețe. Tânărul nu-i plăcea deloc – nici fosforescența pielii sale, nici periculosul metal legănat în brațe, nici nepăsarea sinucigașă a mersului său mândru. În orice caz, era prea multă lumină aici, departe sub Pământ, și prea puțină logică în ceea ce se petrecea.

– Omule, ești un iscoditor. Și e foarte urât pentru un bătrân ca tine. Sau vrei doar să fii *bărbat*?

Lordul Sto Odin simți cum îl cuprinde furia.

– Cine ești tu, omule, care îndrăznești să-i spui bărbatului bărbat pe un asemenea ton? Mai ești oare tu încă uman?

– Cine știe? Cui îi pasă? Am înregistrat muzica Universului. Am canalizat toată fericirea posibilă în această încăpere. Sunt generos. O împart cu acești prieteni ai mei. Fiul-Soarelui arătă spre grămezile de zdrențe de pe podea, care începură să se agite în nimicnicia lor, în lipsa muzicii. Cu cât pătrundea cu privirea mai departe în sală, Sto Odin își dădea seama că grămezile de pe podea erau tineri, cel mai adesea bărbați, deși se găseau și câteva fete printe ei. Palizi și slabi, toți păreau

bolnavi.

Sto Odin replică:

– Nu-mi place ceea ce văd. Cred că ar trebui să te prind pe tine și să-ți iau acel metal.

Dansatorul se roti pe călcâiul drept, gata să facă un salt nebun.

Sto Odin păși în cameră pe urmele Fiului-Soarelui.

Acesta execută o întoarcere completă, încât făcu din nou față lui Sto Odin. Îl împinse pe Lord pe ușă afară, obligându-l ferm și irezistibil să facă trei pași înapoi.

– Flavius, ia metalul! Livius, pune mâna pe om! șuieră Sto Odin.

Nici unul din roboți nu se mișcă.

Sto Odin, cu simțurile și vigoarea redate de rotațiile date butonului de vitalitate, păși înainte să pună el însuși mâna pe congoheliu. Făcu un pas, un singur pas, și împietri în ușă, imobil.

Nu se mai simțise așa din clipa în care doctorii îl așezaseră ultima oară într-o mașină chirurgicală, atunci când descoperiseră că o parte a calotei sale craniene dezvoltase un cancer osos datorită radiațiilor cosmice și a bătrâneții. Îi puseseră o proteză, iar pe durata operației rămăsese imobilizat în curele și drogat. De data aceasta nu existau nici curele, nici droguri, însă forțele invocate de Fiul-Soarelui se dovedeau la fel de puternice.

Dansatorul dansa într-o enormă cifră opt, printre trupurile îmbrăcate întinse pe podea. Cânta cântecul pe care Flavius îl fredonase cu mult mai sus, la suprafața Pământului – cântecul despre omul care plânge.

Dar Fiul-Soarelui nu plângea.

Chipul său ascetic, slab, se deformase într-o grimasă grosolană, batjocoritoare. Când cânta despre durere, ceea ce exprima nu era durere, ci batjocură, rânjet, dispreț pentru obișnuita durere omenească. Congoheliul pâlpâia, iar aurora borcală aproape că-l orbea pe Sto Odin. În mijlocul sălii se

găsceau alte două tobe, una cu note înalte, iar cealaltă cu un glas și mai ascuțit.

Congoheliul răsuna: *bum – bum – dum – dum – rum!*

Toba mare, obișnuită, răpăi când Fiul-Soarelui trecu pe lângă ea și o atinse cu degetele: *ritiplin, ritiplin, rataplan, ritiplin!*

Ciudata tobă mică scotea numai două note, și aproape că le croncănea: *kid-nork, kid-nork, kid-nork!*

În timp ce Fiul-Soarelui se îndepărta dansând, Lordul Sto Odin crezu că aude vocea Santúnei strigându-l pe dansator, dar nu reuși să-și întoarcă capul să vadă dacă într-adevăr așa era.

Fiul-Soarelui ședea în fața lui Sto Odin, cu picioarele încă ondulându-i-se înainte și înapoi, cu degetele mari și cu palmele lupând din strălucitorul congoheliu disonanțe hipnotice, chinuitoare.

– Bătrâne, ai încercat să mă tragi pe sfoară. Nu ai reușit.

Lordul Sto Odin încercă să vorbească, dar mușchii gurii și ai gâtului nu reacționau. Se întrebă ce forță era aceasta, capabilă să oprească orice efort neobișnuit, lăsându-i totuși inima să bată, plămânii să respire, creierul (atât cel natural, cât și proteza) să gândească.

Băiatul continuă să danseze. Dansă câțiva pași înapoi, se întoarse și se apropie iarăși de Sto Odin.

– Porți penele imunității. Sunt liber să te ucid. Dacă aș face-o, Lady Mmona și Lord Nuru-or și ceilalți prieteni ai tăi n-ar ști niciodată ce s-a întâmplat.

Dacă Sto Odin și-ar fi putut mișca pleoapele cât de cât, ar fi deschis ochii mirați la auzul faptului că, adânc sub pământ, un dansator superstițios cunoștea afacerile secrete ale Instrumentalității.

– Nu-ți vine să-ți crezi ochilor, deși vezi foarte bine, spuse Fiul-Soarelui mai sobru. Crezi că un nebun a găsit un mod de a face minuni cu o bucată de congoheliu adusă sub pământ. Prost bătrân! Un lunatic nu ar fi reușit să aducă metalul aici

fără ca fragmentul să explodeze, sărind în aer odată cu el. Nici un om nu ar fi izbutit să facă ce am făcut eu. Gândești, dacă jucătorul care și-a luat numele de Fiul-Soarelui nu e om, atunci ce anume este? Ce aduce puterea și muzica soarelui atât de adânc sub pământ? Cine îi face pe nenorociții lumii să viseze într-un somn nebun, fericit, în vreme ce viața li se risipește și se pierde într-o mie de timpuri și de lumi? Cine face astea, dacă nu chiar eu? Nu-i nevoie să întrebi. Pot spune foarte bine ceea ce gândești. Îți voi dansa gândurile pentru tine. Sunt un om foarte de treabă, chiar dacă nu îți plac câtuși de puțin.

Picioarele dansatorului se mișcaseră în același loc în timp ce el vorbea.

Brusc se răsuci, săltând și sărind peste nefericitele forme umane de pe jos.

Trecu pe lângă toba mare și o atinse: *ritiplin, rataplan!*

Mâna stângă atinse ușor toba mică: *kid-nork, kid-nork!*

Ambele mâini apucară congoheliul, de parcă încheieturile puternice voiau să-l sfărâme.

Întreaga încăpere răsună de muzică, străluci într-un fulger pe măsură ce simțurile umane se întrepătrundeau. Lordul Sto Odin simți aerul mângâindu-i pielea ca o unsoare rece, umedă. Fiul-Soarelui deveni transparent și prin el, Lordul desluși un peisaj nepământesc, și care nu avea să fie niciodată pământesc.

–Fluminiscent, luminiscent, incandescent, fluorescent, cânta dansatorul. Astea sunt lumile planetelor Douglas-Ouyang, șapte planete strâns grupate, călătorind toate împreună în jurul unui singur soare. Lumi cu gravitație intensă și perpetue căderi de praf, unde suprafața e transformată de magnetismul veșnic-schimbător, datorat orbitelor eratice! Lumi stranii, unde stelele descriu dansuri mai sălbatice decât orice dans conceput vreodată de om. Planete care împărtășesc o conștiință împreună dar probabil nu și o inteligență, planete care au strigat mereu peste spațiu și timp după tovărășie până ce *eu*, cu jucătorul, am coborât în această cavernă și le-am descoperit.

Acolo unde le-ai lăsat tu, Lord Sto Odin, când ai spus unui robot: "Nu-mi place înfățișarea acestor planete". Așa ai spus, Sto Odin, vorbind unui robot cu mult timp în urmă."Oamenii s-ar putea îmbolnăvi, sau ar putea să înnebunească numai uitându-se la ele", ai spus tu, Sto Odin, cu mult timp în urmă. "Ascunde informația într-un computer uitat de toți", ai ordonat tu, Sto Odin, înainte ca eu să mă fi născut. Dar computerul e cel de colo, cel aflat în colțul din spatele tău, pe care nu te poți întoarce să îl vezi. Am coborât în această încăpere, căutând o moarte-veselă, ceva într-adevăr neobișnuit care să-i zguduie pe neghiobi în clipa în care ar fi auzit că le-am scăpat. Am dansat aici, în întuneric, aproape tot așa cum dansez acum, și am înghițit douăsprezece droguri ca să fiu sălbatic și liber și foarte, foarte receptiv. Computerul acela mi-a vorbit, Sto Odin. Computerul *tău*, nu al meu. Mi-a vorbit, și știi ce mi-a zis?

Trebuie să afli, Sto Odin, căci ești pe moarte. Ți-ai ridicat prea mult vitalitatea ca să te lupți cu mine. Te-am împietrit. Aș fi reușit să fac așa ceva dacă aș fi fost un simplu om? Privește. Devin din nou solid.

Cu un scrâșnet de coarde și de sunete ca un curcubeu, Fiul-Soarelui învârti din nou congoheliul până ce încăperea, atât înăuntru cât și în afară, înflori de lumina miilor de culori și aerul de sub pământ se îmbibă de muzică psihotică, fiindcă nici o minte omenească nu o inventase. Lordul Sto Odin, prizonier al propriului său trup, împreună cu cei doi legionari roboți, înghețați la o jumătate de pas în spate, se întrebă dacă într-adevăr murea degeaba, și se strădui să ghicească dacă dansatorul avea sau nu să îl orbească și să-l asurzească înaintea morții. Congoheliul se roti și îi străluci în față.

Fiul-Soarelui dansa îndărăt, peste trupurile de pe podea, dansa într-o ciudată fugă cadențată de parcă s-ar fi aruncat într-o sălbatică cursă, în vreme ce muzica și pașii îl purtau din nou spre centrul încăperii. Silueta sări într-o poziție ciudată, cu chipul privind atât de mult în jos, încât Fiul-Soarelui și-ar

fi putut studia proprii pași pe podea, cu congoheliul deasupra capului și pe ceafă, cu picioarele ridicate într-o săritură dificilă, cu genunchii sus.

Lordul Sto Odin crezu că o aude pe fată strigând iarăși, dar nu reuși să distingă cuvintele.

Tobele vorbiră: *ritiplin, ritiplin, rataplan!* și apoi *kid-nork, kid-nork, kid-nork!*

Dansatorul deschise gura numai după ce zgomotul se micșoră. Vorbi, iar glasul îi era strident, ciudat, asemeni unei înregistrări proaste puse pe un aparat nepotrivit.

– Ceva vorbește cu tine. Poți vorbi.

Lordul Sto Odin descoperi că buzele și gâtul i se mișcau. Încetișor, pe ascuns, ca un bătrân soldat, își încercă picioarele și degetele: acestea rămâneau în continuare înțepenite. Putea să-și folosească numai vocea. Dădu răspicat expresie evidenței:

– Cine ești tu, *ceva*?

Fiul-Soarelui se uită dintr-o parte la Sto Odin. Stătea drept și calm, dansând o horă sălbatică și agitată care nu-i mișca și restul trupului. Aparent, era nevoie de un soi de dans pentru a păstra legătura între inexplicabila apropiere a planetelor Douglas-Ouyang, bucata de congoheliu, dansatorul mai mult decât uman și trupurile fericit torturate de pe podea. Chipul, chipul însuși era liniștit și aproape trist.

– Mi s-a spus, zise Fiul-Soarelui, să-ți arăt cine sunt.

Dansă în jurul tobelor: *rataplan, rataplan! kid-nork, kid-nork, kid-nork!*

Ridică congoheliul și-l strânse până când din el țâșni un geamăt. Sto Odin era sigur că un sunet atât de sălbatic și disperat precum acela trebuia să răzbată cu certitudine până la suprafața situată la mulți kilometri deasupra. O judecată mai prudentă însă îl asigură că era un gând fantezist, influențat de situația specială în care se găsea el, și că orice sunet destul de puternic pentru a străbate tot acel drum ar fi fost, de asemenea, destul de puternic ca să sfărâme stânca tavanului, prăbușind-o peste ei.

Congoheliul trecu prin culorile spectrului, până se opri la un roșu închis, umed, apropiat de negru.

În acea clipă de liniște Lord Sto Odin își dădu seama că întreaga poveste îi fusese vârâtă în cap fără să-i fie articulată în cuvinte. Adevărata poveste a acelei săli îi pătrunsese pur și simplu în memorie. Cu o clipă în urmă nu știuse nimic despre ea, în clipa următoare simțea că o știa de o viață.

Se simți de asemenea eliberat.

Împleticindu-se, se dădu înapoi trei sau patru pași.

Spre imensa lui ușurare, roboții se întoarseră, eliberați la rândul lor, și-l urmară. Se lăsă apucat de subțiori.

Fața îi fu acoperită deodată de sărutări.

Obrazul lui de plastic simți, slab și stins, atingerea reală și vie a unor buze de femeie. Era ciudata fată – frumoasă, cheală, goală și cu buze aurii – care așteptase și strigase din pragul ușii.

În ciuda oboselii și a neașteptatului șoc informațional, Lordul Sto Odin știu ce avea de zis.

– Fetițo, m-ai strigat.

– Da, milord.

– Ai avut puterea să privești congoheliul și să nu i te supui?

Ea dădu afirmativ din cap, dar nu spuse nimic.

– Voința ți-a fost destul de puternică ca să nu intri în încăperea aceea?

– Nu voința mi-a fost puternică, milord. Îl iubesc pe bărbatul meu de acolo, înăuntru.

– Aștepți de multe luni, fetițo?

– Nu tot timpul. Urc sus, în coridor, când trebuie să mănânc, să beau, să dorm, sau pentru nevoi personale. Acolo am chiar și oglinzi, piepteni, pensete și farduri, să mă fac frumoasă așa cum dorește Fiul-Soarelui să mă vadă.

Lordul Sto Odin privi peste umăr. Muzica era încetă, pulsând de emoții altele decât durerea. Dansatorul executa un dans lung, lent, plin de șerpuiri și întinderi, trecându-și congo-

heliul dintr-o mână în cealaltă.

– Mă auzi, dansatorule? strigă Lord Sto Odin, puterea Instrumentalității alergându-i încă o dată în vine.

Dansatorul nu vorbi, nici nu păru să-și schimbe direcția. Doar toba mică scoase pe neașteptate: *kid-nork, kid-nork.*

– El și chipul din spatele său o vor lăsa pe fată să plece, dacă ea îl uită cu desăvârșire pe el și locul ăsta. Nu-i așa? întrebă Sto Odin pe dansator.

Ritiplin, rataplan, spuse toba mare, care nu mai sunase de când Sto Odin fusese eliberat.

– Dar eu nu vreau să plec, zise fata.

– Știu că nu vrei. Totuși vei pleca ca să-mi faci mie plăcere. Te poți întoarce imediat după ce-mi voi fi terminat treaba. Ea rămase tăcută, așa că el continuă. Unul din roboții mei, Livius, cel copiat după generalul psihiatru, va fugi împreună cu tine, însă îi ordon să uite acest loc și tot ce-i legat de el. *Summa nulla est.* M-ai auzit, Livius? Vei fugi cu această fată și vei uita. Și tu vei alerga și vei uita, Santuna, draga mea, dar peste două zile îți vei aminti destul ca să te întorci, în caz că vei dori, în caz că vei simți nevoia. Dacă nu, te vei duce la Lady Mmona și vei afla de la ea ce ai de făcut pentru restul zilelor care le mai ai de trăit.

– Ai promis, milord, că peste două zile și două nopți mă voi putea întoarce, dacă voi simți nevoia să o fac.

– Acum fugi, copila mea, fugi. Aleargă către suprafață. Livius, poart-o în brațe la nevoie. Dar fugiți! Fugiți! Fugiți! De asta depinde mai mult decât viața ei.

Santuna îl privi grav. Goliciunea ei era inocența. Pleoapele aurii întâmpinară dungile negre când ea clipi, ștergându-și apoi lacrimile jilave.

– Sărută-mă, și voi fugi.

El se aplecă și o sărută.

Fata se întoarse, îl mai privi pentru o ultimă oară pe dansatorul ei iubit, după care porni în fugă cu picioarele ei lungi, pe coridor. Livius o urmă, elastic și neobosit. În douăzeci de minute aveau să atingă limitele superioare ale Gebietului.

– Știi ce fac? îl întrebă Sto Odin pe dansator.

De astă dată, dansatorul și forța dindărătul său nu catadicsiră să răspundă.

Sto Odin spuse:

– Apă. Este apă într-o ploscă, în litieră. Du-mă acolo, Flavius!

Robotul legionar îl purtă pe bătrânul și firavul Sto Odin spre lectică.

8

Lordul Sto Odin recurse apoi la tertipul care a schimbat istoria omenirii pentru multe secole și, procedând în acest fel, aruncă în aer o enormă cavernă din măruntaiele Pământului.

Folosi unul dintre cele mai secrete șiretlicuri ale Instrumentalității.

Tripla-gândire.

Chiar și atunci când li se creau toate condițiile de instruire, foarte puțini dintre inițiați reușeau să gândească triplu. Din fericire pentru umanitate, Lordul Sto Odin se număra printre cei capabili.

Puse în acțiune trei sisteme de gândire. La nivelul superior se purtă rațional, explorând străvechea încăpere; la un nivel inferior al creierului plănui o surpriză de proporții dansatorului cu congoheliu. Iar la cel de al treilea, cel mai de jos nivel, hotărî ce trebuia să facă pe parcursul unei singure clipe și se bizui pe sistemul său nervos autonom să ducă restul la bun sfârșit.

Iată ordinele date de el:

Flavius urma să fie pus pe alertă maximă și pregătit pentru atac.

Computerul trebuia acționat să înregistreze întregul episod, tot ce aflase Sto Odin, și învățat să ia măsuri după ce Lordul nu avea să-i mai acorde nici un ordin. Tiparul acțiunii – cadrul

general al represaliilor – era limpede în mintea lui Sto Odin până la miime de secundă, apoi îi dispăru brusc din vedere.

Muzica se ridică la un urlet.

O lumină albă îl acoperi pe Sto Odin.

– Îmi vrei răul! strigă Fiul-Soarelui din spatele ușii gotice.

– Ți-am vrut răul, recunoscu Sto Odin, dar a fost un gând trecător. N-am făcut nimic. Mă supraveghezi doar.

– Te supraveghez, încuviință dansatorul aspru. *Kid-nork, kid-nork,* făcu toba mică. Să nu ieși din raza mea vizuală. Când ești gata să intri pe ușa mea, strigă-mă, sau gândește-te la asta. Voi veni în întâmpinarea ta și te voi ajuta să intri.

– Prea bine, acceptă Lordul Sto Odin.

Flavius încă îl susținea. Sto Odin se concentră asupra melodiei create de Fiul-Soarelui, un cântec nou, sălbatic, nemaiauzit vreodată în istoria omenirii. Se întrebă dacă l-ar fi putut surprinde pe dansator aruncându-i îndărăt propriul cântec. În același timp, degetele lui pregăteau un al treilea set de acțiuni pe care mintea lui Sto Odin nu mai trebuia să le coordoneze. Mâna lui deschise un capac în pieptul robotului, chiar în dreptul lamelor de control ale creierului. Degetele singure schimbară o serie de legături, programând robotul ca peste un sfert de oră să ucidă orice formă de viață din apropiere, cu excepția transmițătorului comenzii. Flavius nu știa ce i se întâmplase; la rândul său, nici Sto Odin nu băgase de seamă ce făcuse mâna lui.

– Du-mă la vechiul computer, ceru Sto Odin lui Flavius. Vreau să-mi dau seama cât de adevărată poate fi povestea pe care abia am aflat-o. Lordul continuă să se gândească la muzica în stare să-l surprindă până și pe mânuitorul congoheliului.

Ajunse în fața computerului.

Mâna lui, răspunzând comenzii date de tripla-gândire, porni computerul și apăsă butonul de *Înregistrare*. Vechile relee aproape că gemură punându-se în funcțiune.

– Vreau să văd harta, spuse Sto Odin computerului.

Departe în spatele său, dansatorul schimbase pasul cu un tropot rapid, suspicios.

Harta apăru pe computer.

– Minunat, zise Sto Odin.

Întregul labirint deveni distinct. Chiar deasupra lor se afla unul din vechile puțuri antiseismice – un stâlp tubular drept, gol, cu un diametru de două sute de metri, înalt de kilometri. În vârf avea o trapă care nu lăsa să pătrundă noroiul și apa de pe fundul oceanului. La bază, de vreme ce nu exista o altă presiune decât a aerului, fusese acoperit cu un material plastic imitând roca, astfel ca nici un om sau robot care ar fi trecut pe acolo să nu încerce să urce înăuntru.

– Urmărește-mă! strigă Sto Odin dansatorului.

– Te urmăresc, răspunse Fiul-Soarelui, iar în replica lui cântată se simțea un mârâit de perplexitate.

Sto Odin zgâlțâi computerul, degetele mâinii drepte îi alergară pe clape codificând o cerere foarte precisă. Mâna stângă, condiționată de tripla-gândire, codă cu două instrucțiuni simple și clare panoul lateral de urgență.

Râsul Fiului-Soarelui răsună în spate.

– Ceri să-ți fie trimisă o bucată de congoheliu. Oprește-te! Oprește-te, înainte să semnezi cu numele și autoritatea ta de Lord al Instrumentalității. Cererea ta nesemnată nu va face nici un rău. Computerul Central de la suprafață va crede pur și simplu că e vorba de nebunii din Bezirk. Vocea deveni urgentă: Dar de ce mașina ți-a semnalizat "recepționat și executat"?

Lordul Sto Odin minți plat:

– Nu știu. Poate îmi vor trimite o bucată de congoheliu asemănător cu cea pe care o ai tu.

– Minți! țipă dansatorul. Vino aici, la ușă!

Flavius îl conduse pe Sto Odin spre arcada gotică, ridicol de frumoasă.

Dansatorul sărea de pe un picior pe altul. Congoheliul strălucea într-o culoare roșie, mată, de alarmă. Muzica plân-

gea de parcă toată durerea și suspiciunea omenirii fuseseră concentrate într-o nouă fugă de neuitat, asemeni unei armonii delirante, atonale, la cel de-al treilea *Concert Brandenburgic* de Johann Sebastian Bach.

– Sunt aici, rosti Sto Odin cu ușurință.

– Ești pe moarte! strigă dansatorul.

– Am fost pe moarte înainte ca tu să mă fi observat pentru prima oară. Mi-am ridicat gradul de vitalitate la maximum după ce am intrat în Bezirk.

– Intră atunci, îl invită Fiul-Soarelui, și nu vei mai muri niciodată...

Sto Odin prinse marginea ușii și se lăsă să alunece pe podeaua de piatră. Vorbi numai după ce se așeză confortabil:

– Sunt pe moarte, e adevărat. Dar aș prefera să fiu intru. Murind, te voi privi cum dansezi.

– Ce faci? Ce-ai făcut? strigă Fiul-Soarelui. Se opri din dans și porni spre ușă.

– Cercetează-mă, dacă dorești, zise Lordul.

– Te cercetez, însă nu văd nimic altceva în afara dorinței tale de a obține o bucată de congoheliu, ca să dansezi mai bine decât mine.

În acest moment Flavius înnebuni. Fugi la litieră, se aplecă peste ea și apoi se întoarse din nou spre poartă. În fiecare mână avea câte un rulment enorm de oțel masiv.

– Ce e cu robotul ăsta? țipă dansatorul. Îți citesc gândurile, dar nu îi ceri nimic! Folosește buzduganele acelea de oțel ca să spargă barierele –

Deschise gura observând atacul.

Mai rapid decât ar putea urmări ochiul mișcarea, brațul de șaizeci de tone forță al lui Flavius șuieră prin aer în timp ce arunca primul proiectil de oțel direct spre Fiul-Soarelui. Acesta, sau puterea din interiorul său, sări în lături cu agerime de insectă. Bila ară două trupuri zdrențăroase de pe podea. Unul zise un "uuuf!" în vreme ce murea, celălalt nu scoase nici un sunet: capul îi fusese smuls de impact. Înainte ca dansatorul

să vorbească, Flavius aruncă al doilea proiectil.

De data aceasta nimeri în ușă. Forța care îl imobilizase pe Sto Odin și pe roboții săi acționa din nou. Mingea cântă lovind ușa, se opri în aer, apoi șuieră aruncată înapoi spre Flavius.

Proiectilul rată capul robotului, în schimb îi zdrobi complet pieptul. Aici se găsea adevăratul său creier. O licărire de lumină fulgeră în vreme ce robotul se sfârșea, însă chiar pe moarte, Flavius apucă pentru ultima dată mingea de oțel și o aruncă spre Fiul-Soarelui. Robotul înțepeni iar mingea grea, aruncată nebunește, îl izbi pe Lordul Sto Odin în umărul drept. Sto Odin resimți durerea până ce își scoase homunculul-heee și o opri. Apoi își cercetă umărul. Era aproape în întregime sfărâmat. Sângele trupului său organic și fluidul hidraulic din proteze se amestecau într-un șuvoi gros curgând lent, revărsându-i-se pe trup.

Dansatorul aproape că-și uită dansul.

Lordul Sto Odin se întrebă cât de departe ajunsese fata.

Presiunea aerului se schimba.

– Ce se întâmplă cu aerul? De ce te-ai gândit la fată? Ce se-ntâmplă?

– Citește-mă, spuse Lordul.

– Voi dansa să-mi recapăt mai întâi puterile, replică Fiul-Soarelui.

Vreme de câteva minute, dansatorul cu bucata de congoheliu păru că va provoca o avalanșă.

Lordul Sto Odin, pe moarte, închise ochii și descoperi că este odihnitor să mori. Strălucirea și zgomotul lumii din jur rămâneau interesante, însă deveniseră lipsite de importanță.

Congoheliul cu o mie de curcubee schimbătoare și dansatorul său aproape atinseseră transparența, în momentul în care Fiul-Soarelui se întoarse să citească mintea Lordului Sto Odin.

– Nu văd nimic, zise Fiul-Soarelui îngrijorat. Vitalitatea ta este prea sus fixată și vei muri curând. De unde vine tot aerul acesta? Mi se pare că aud un murmur îndepărtat, dar nu tu îl

produci. Robotul tău a înnebunit. Tu nu faci decât să mă privești satisfăcut și să mori. Foarte ciudat. Vrei să mori în legea ta, când ai putea trăi inimaginabile vieți aici, cu noi!

– Așa este, încuviință Lordul Sto Odin. Mor în legea mea. Însă dansează pentru mine, te rog, dansează pentru mine cu bucata de congoheliu, în timp ce eu îți voi spune povestea ta, așa cum tu mi-ai spus-o mie. Va fi o plăcere să închei povestea înainte de a muri.

Dansatorul îl privi șovăitor, începu să danseze, apoi se întoarse înapoi spre el.

– Ești sigur că vrei să mori? Cu puterea a ceea ce tu numești planetele Douglas-Ouyang și pe care eu o primesc chiar aici, cu ajutorul congoheliului, te-ai simți destul de bine cât eu aș dansa, iar de murit ai putea muri oricând dorești. Controlul de vitalitate este mult mai slab în comparație cu forțele pe care le comand. Aș putea chiar să te ajut să treci pragul ușii mele...

– Nu, răspunse Lordul Sto Odin. Dansează numai până ce mor. În legea mea.

9

Astfel lumea se schimbă. Milioane de tone de apă se năpusteau asupra lor.

În câteva minute, Gebietul și Bezirkul urmau să fie înecate, în vreme ce aerul șuiera suflând în sus. Sto Odin observă mulțumit că deasupra dansatorului se afla un canal de aerisire. Nu-și permise să gândească triplu ce avea să se întâmple atunci când materia și antimateria congoheliului se vor scufunda în apa sărată grăbindu-se spre ei. Ceva cam la patruzeci de megatone, presupuse el, cu senzația de oboseală a unui om care a rezolvat o problemă cu mult, mult timp în urmă, și și-o amintește pasager după ce conjunctura respectivă a trecut.

Fiul-Soarelui mima religia dinaintea vârstei spațiului. Cânta imnuri, ridica ochii, mâinile și bucata de congoheliu înspre soare; interpreta clănțănitul dervișilor rotitori, clopotele Templului Omului din Două Bucăți de Lemn și clopotele celorlalte temple ale acelui sfânt ce scăpase timpului, pur și simplu conștientizându-l și păsind în afara sa. Buddha, acesta era oare numele lui? Și continuă cu teribilele blasfemii ce îmbolnăviseră omenirea după prăbușirea Vechii Lumi.

Muzica păstra ritmul.

Luminile de asemenea.

Procesiuni întregi de umbre fantomatice îl urmară pe Fiul-Soarelui, în vreme ce el arăta cum bătrâna omenire descoperise zeii și soarele și apoi alți zei. Exprimă prin pantomimă cel mai vechi mister uman – teama omului de moarte, când de fapt, viața nu o înțelegea niciodată.

Și în timp ce el dansa, Lordul Sto Odin îi repeta propria poveste.

– Ai părăsit suprafața Pământului, Fiul al Soarelui, deoarece oamenii erau nătărăi, stupizi, veseli și plicticoși în mizerabila lor fericire. Ai fugit fiindcă nu suportai să fii o găină în coteț, hrănit aseptic, găzduit în siguranță și înghețat la moarte. Te-ai alăturat celorlalți nenorociți fără astâmpăr care au căutat libertatea în Gebiet. Ai aflat despre drogurile, despre băuturile și țigările lor. Le-ai cunoscut femeile, petrecerile și jocurile. Nu a fost destul. Ai devenit un nobil-sinucigaș, un erou căutând o moarte-veselă capabilă să-ți ștampileze personalitatea. Ai coborât în Bezirk, cel mai uitat și mai dezgustător loc din toate. Nu ai găsit nimic. Doar vechile mașini și coridoarele goale. Ici și colo, câteva mumii și oase. Doar luminile tăcute și murmurul slab al aerului suflând pe coridoare.

– Aud acum apa, zise dansatorul continuând să danseze, apa care inundă. Tu nu o auzi, Lordul meu muribund?

– Dacă aș auzi-o, nu mi-ar păsa. Să reluăm povestea. Ai ajuns în camera aceasta. Ușa ciudată o făcea să pară potrivită pentru o moarte-veselă, așa cum vouă, bieților exilați, vă plăcea să căutați. Numai că nu reprezintă mare lucru să mori fără ca restul oamenilor să știe că ai făcut-o intenționat și cum anume ai făcut-o. Oricum, să urci din nou în Gebiet, unde se

găseau prietenii tăi, nu era ușor, așa că ai adormit lângă computerul acesta.

Noaptea, în timp ce dormeai și visai, computerul ți-a cântat:

Un câine pentr-o vreme vreau
Și o slujbă temporară ca să beau
Într-un loc ca un mormânt
Într-un loc ca pe Pământ!

Când te-ai trezit, ai fost surprins să constați că visaseși un nou gen de muzică. Muzică cu adevărat sălbatică, ce-i făcea pe oameni să se înfioare de delicioasa ei răutate. Iar cu muzica, ai primit o slujbă. Să furi o bucată de congoheliu.

Ai fost un om inteligent, Fiu al Soarelui, înainte să cobori aici. Planetele Douglas-Ouyang te-au capturat și te-au făcut de o mie de ori mai deștept. Tu și prietenii tăi, așa mi-ai istorisit – ori așa mi-a spus prezența din spatele tău, acum un ceas – tu și prietenii tăi ați furat consola unui comunicator subspațial, l-ați fixat pe planetele Douglas-Ouyang și v-ați îmbătat la vederea lor. Iridiscentă, luminiscentă. Cascade curgând invers. Tot felul de imagini asemănătoare.

Și ați obținut congoheliul. Congoheliul este făcut din materie și antimaterie, laminate separat de o grilă magnetică dublă. Cu el, planetele Douglas-Ouyang te-au făcut independent de procesele organice. N-ai mai avut nevoie de mâncare, de odihnă, nici chiar de aer sau de băutură. Planetele Douglas-Ouyang sunt foarte vechi. Te-au folosit ca pe o verigă de legătură. N-am idee ce intenții aveau cu privire la Pământ și omenire. Dacă această poveste se va răspândi, generațiile viitoare te vor numi negustătorul de venin, căci ai folosit fireasca dorință de aventură a omului pentru a prinde în capcană alți oameni, cu hipnoză și cu muzică.

– Aud apa, îl întrerupse Fiul-Soarelui. Chiar aud apa!

– Nu-i nimic, zise Lord Sto Odin, povestea ta este mult mai importantă. Oricum, ce putem face noi în privința ei? Eu mor, într-o baltă de sânge și efluvii. Tu nu ai cum să părăsești

încăperea datorită congoheliului. Lasă-mă să continui. Ori poate că entitatea Douglas-Ouyang, orice ar fi fost ea –

– *Este*, rosti Fiul-Soarelui.

– ... orice ar fi, năzuiește fierbinte o prietenie senzuală. Dansează mai departe, omule, dansează!

Fiul-Soarelui dansă și tobele vorbiră împreună cu el, *rataplan, rataplan! kid-nork, kid-nork, nork!* în vreme ce congoheliul făcea muzica să țipe prin roca dură.

Celălalt sunet persista.

Fiul-Soarelui se opri și se uită.

– Este apă!

– Cine știe?! întrebă Lord Sto Odin.

– Privește, urlă Fiul-Soarelui, ridicând sus bucata de congoheliu. Privește!

Lordul Sto Odin nu avea nevoie să se uite. Știa prea bine că primele tone de apă, grele și încărcate de mâl, soseau spumegând în jos, pe coridor, pătrunzând deja în încăperi.

– Dar ce fac *eu*? țipă vocea Fiului-Soarelui.

Sto Odin simți că nu Fiul-Soarelui vorbea, ci un releu oarecare glăsuind datorită forței planetelor Douglas-Ouyang. O putere care încercase să se împrietenească cu omul, dar care nu găsise persoana și prietenia potrivită.

Fiul-Soarelui se controlă. Picioarele împroșcară dansând. Culorile străluceau în apa ce se ridica. *Ritiplin, tiplin!* zise toba mare. *Kid-nork, kid-nork*, zise toba mică. Bum, bum, dum, dum, rum, zise congoheliul.

Lordul Sto Odin își simți privirea încețoșându-i-se, însă continuă să vadă imaginea arzătoare a sălbaticului dansator.

– E bine să mori așa, gândi el, și muri.

10

Departe sus, pe suprafața planetei, Santuna simți continentul însuși tremurând sub picioarele ei, și văzu spre est orizontul înnegrindu-se, pe măsură ce un vulcan de noroi își arunca

măruntaiele din adâncul oceanului albastru, luminat de soare.

–Una ca asta nu trebuie să se mai întâmple vreodată! rosti ea gândindu-se la Fiul-Soarelui, la congoheliu și la moartea Lordului Sto Odin. Ceva trebuie întreprins, adăugă pentru sine.

Și întreprinse.

În secolele următoare aduse boala, riscul și mizeria înapoi, pentru a mări fericirea omului. Deveni unul din principalii arhitecți ai Redescoperirii Omului, iar în culmea gloriei, fu cunoscută sub numele de Lady Alice More.

Mititucii pisoiași ai Mamei Hitton

O privire oarecum oblică asupra Vechii Australii de Nord, sursă a drogului santaclara sau stroon, o planetă fabulos de bogată și prin urmare foarte bine apărată. Intriga este parțial împrumutată din "Ali Baba și cei patruzeci de hoți"; acțiunea se desfășoară, se pare, cu o generație înaintea epocii descrise în **Norstrilia** – unde Viola Siderea încă se străduiește din greu să-și revină de pe urma escapadei lui Bozart.

Comunicațiile slabe stânjenesc furtul;
comunicațiile bune avantajează furtul;
comunicațiile perfecte opresc furtul.
(Van Braam)

1

Luna se rotea. Femeia veghea. Douăzeci și una de fațete fuseseră lustruite pe ecuatorul satelitului. Funcțiunea ei era să le armeze. Era Mama Hitton, maestrul armurier al Vechii Australii de Nord[1].

Era o blondă veselă, cu față rumenă și de vârstă nedefinită. Ochii îi erau albaștri, pieptul greu, brațele puternice. Părea să fie mamă, însă singurul copil pe care îl avusese vreodată

(1) Old North Australia, sau Norstrilia (n.ed.)

murise cu multe generații în urmă. În prezent ea ținea loc de mamă pentru o planetă și nu pentru o singură persoană. Norstrilienii dormeau liniștiți deoarece știau că ea veghează. Armele își continuau somnul lung și bolnav.

În această noapte privi a două suta oară panoul de avertizare. Panoul era mort. Nu clipea nici o lumină de pericol. Totuși, simțea un dușman acolo, undeva în univers – un dușman așteptând momentul s-o lovească pe ea și lumea ei, să înhațe averea incomensurabilă a norstrilienilor – și pufni cu nerăbdare. *Vino, omulețule*, gândi. *Vino, omulețule, să mori. Nu mă lăsa să aștept.*

Zâmbi singură atunci când își dădu seama de absurditatea gândului.

Îl aștepta.

Iar el nu știa aceasta.

El, jefuitorul, era destul de calm. Se numea Benjacomin Bozart și avea un bun antrenament în arta relaxării.

Nimeni din Sunvale, aici pe Ttiollé, nu bănuia că el se număra printre consilierii Ghildei Hoților, apărută sub lumina stelei cu strălucire violacee. Nimeni nu reușea să deslușească mirosul Violei Siderea în jurul său. "Viola Siderea, spusese Lady Ru, a fost odată cea mai frumoasă dintre lumi, iar astăzi a devenit cea mai coruptă. Oamenii ei erau cândva modele pentru omenire, iar acum sunt hoți, mincinoși și ucigași. Le poți mirosi sufletul de la distanță." Lady Ru murise cu multă vreme în urmă. Fusese foarte respectată, dar greșise. Jefuitorii nu aveau un miros deosebit. El o știa. Nu era mai rău decât un rechin ce dă ocol bancului de pești cod. Legea vieții spune să supraviețuiești, iar el fusese educat să trăiască așa cum trebuia să trăiască – căutându-și prada.

Cum altfel să supraviețuiască? Viola Siderea falimentase de mult timp, atunci când pânzele fotonice dispăruseră din spațiu iar navele cu planoform începuseră să străbată distanțele interstelare. Strămoșii săi fuseseră abandonați să moară pe o planetă uitată de lume. Refuzaseră să moară. Ecologia li se

transformase, iar ei deveniseră prădători ai omului, adaptându-se în timp și genetic pentru scopurile lor mortale. Iar el, jefuitorul, era campionul lumii sale – cel mai bun dintre cei buni.

Era Benjacomin Bozart.

Jurase să jefuiască Vechea Australie de Nord sau să-și dea viața în această tentativă, dar nu avea intenția să moară.

Plaja din Sunvale era caldă și plăcută. Ttiollé era o planetă liberă, de tranzit. Armele lui le reprezentau norocul și el însuși; plănuia să le folosească pe amândouă așa cum se cuvine.

Norstrilienii erau capabili să ucidă.

Tot așa și el.

Deocamdată aici, în acest moment, rămânea un turist fericit pe o plajă minunată. Altădată, în alt loc, ar fi devenit o nevăstuică printre pui, un șoim printre porumbei.

Benjacomin Bozart, hoț și consilier. Nu știa că cineva îl aștepta. Cineva care nu-i cunoștea numele era pregătit să trezească moartea, numai pentru el. El era încă liniștit.

Mama Hitton își pierduse liniștea. Îl simțea vag, totuși nu reușea încă să-l localizeze.

Una dintre armele ei sforăi. Ea o întoarse pe o parte.

La mii de stele distanță, Benjacomin Bozart zâmbea înaintând pe plajă.

2

Benjacomin se purta ca un turist. Chipul bronzat îi era liniștit. Ochii mândri și adânci îi avea calmi. Gura, frumoasă chiar și fără zâmbetul ei fermecător, păstra o urmă de încântare în colțuri. Arăta atrăgător fără să iasă câtuși de puțin în evidență. Mergea cu pași săltăreți și vioi de-a lungul plajei din Sunvale.

Valurile se rostogoleau, cu creste albe, ca talazurile de pe Pământ. Locuitorii din Sunvale se mândreau de felul în care lumea lor semăna cu însăși Manhome. Puțini dintre ei păsiseră

vreodată pe Manhome, în schimb cu toții cunoșteau puțină istorie și cei mai mulți încercau o ușoară anxietate atunci când se gândeau la bătrânul guvern, ce încă deținea puterea politică de-a lungul și de-a latul spațiului. Nu le plăcea vechea Instrumentalitate a Pământului, dar o respectau și se temeau de ea. Valurile le aduceau aminte de fețetele frumoase de pe planeta-mamă; nu doreau să-și amintească de cele mai puțin plăcute.

Acest bărbat amintea de acele părți frumoase ale Terrei. Nu simțeau forța dinlăuntrul său. Oamenii din Sunvale îi surâdeau absenți, în vreme ce el trecea pe lângă ei pe țărm.

Atmosfera era liniștită și peste tot era senin. El își întoarse fața către soare. Închise ochii. Lăsă căldura astrului să-i pătrundă prin pleoape, încălzindu-l cu tihna și atingerea sa dătătoare de speranță.

Benjacomin visa la cel mai mare jaf plănuit vreodată de o minte omenească. Visa să fure o bucată uriașă din averea celei mai bogate lumi colonizate de omenire. Se gândea la ce va fi după ce va aduce, în sfârșit, bogățiile înapoi pe Viola Siderea, locul unde fusese crescut. Benjacomin își întoarse fața de la soare și-i privi leneș pe ceilalți oameni de pe plajă.

Nici un norstrilian nu se afla încă în câmpul său vizual. Era lesne să îi recunoști. Oameni masivi, cu pielea roșie; atleți superbi și totuși, în felul lor, naivi, tineri și foarte duri. Se antrenase pentru acest furt două sute de ani, iar Ghilda Hoților de pe Viola Siderea îi prelungise viața în acest scop. El însuși întruchipa visul propriei planete, o lume săracă, cândva o răscruce a comerțului, acum decăzută pe poziția unui avanpost minor al furtului și spolierii.

Văzu o femeie norstriliană ieșind din hotel și coborând pe plajă. Așteptă, și privi, și visă. Trebuia să pună o întrebare și nici un adult australian nu i-ar fi răspuns.

"Ciudat că le spun australieni chiar și acum, socoti el. Acesta-i vechiul lor nume terestru – oameni bogați, curajoși, aspri. Copii războinici stând pe o jumătate din lume... iar în prezent au ajuns tiranii întregii omeniri. Ei dețin bogăția. Ei

au santaclara, iar ceilalți oameni trăiesc ori mor în funcție de comerțul pe care îl fac cu norstrilienii. Nu însă și eu. Nu poporul meu. Noi suntem lupi față de ceilalți oameni."

Benjacomin aștepta plin de răbdare. Bronzat de razele multor sori, părea de patruzeci de ani, deși avea două sute. Se îmbrăcase normal, după modelul unui om aflat în vacanță. Ar fi putut trece drept un comerciant intercultural, un jucător profesionist, sau asistentul unui director de port stelar. La fel de bine ar fi putut să fie un detectiv în misiune pe rutele comerciale. Nu era nimic din toate astea. Era hoț. Un hoț atât de bun, încât oamenii își încredințau averea în mâinile sale deoarece arăta calm, sigur pe el, cu ochii cenușii și părul blond. Benjacomin aștepta. Femeia se uită la el, o privire fugitivă încărcată de suspiciune.

Ceea ce văzu probabil o calmă. Trecu pe lângă el și strigă mai departe peste dune.

– Haide, Johnny, putem înota aici.

Un băiețel de vreo opt, zece anișori apăru pe vârful dunei, alergând spre mama sa.

Benjacomin se încordă asemeni unei cobre. Ochii i se ascuțiră, pleoapele i se îngustară.

Iată prada. Nici prea tânără, nici prea în vârstă. O victimă prea tânără n-ar fi cunoscut răspunsul; de una prea bătrână nu avea rost să se ocupe. Norstrilienii erau faimoși în luptă; adulții se dovedeau mental și fizic prea puternici pentru un atac deschis.

Benjacomin știa că fiecare hoț care se apropiase de planeta norstrilienilor – încercând să prade lumea de vis a Vechii Australii de Nord – pierduse contactul cu ai săi și dispăruse. Niciodată nu se mai auzise nimic despre el.

Și totuși știa că sute de mii de norstrilieni cunoșteau secretul. Din când în când făceau chiar glume pe seama lui. Auzise aceste glume în tinerețe, iar acum îmbătrânise fără să se apropie vreodată de răspuns. Viața era scumpă. Își trăia deja al treilea timp al existenței sale, iar viețile îi fuseseră cumpărate

cinstit de către semenii lui. Hoți buni cu toții, plătind bani furați cu greu ca să obțină acel medicament capabil să-l mențină în viață pe cel mai mare dintre ei. Lui Benjacomin nu-i plăcea violența. Dar atunci când violența netezea drumul către cel mai important jaf al tuturor timpurilor, era pregătit să recurgă la ea.

Femeia îl privi din nou. Masca de răutate care fulgerase pe chipul său se topi în blândețe; se calmă. Ea îl prinse în acest moment de relaxare. Îl plăcu.

Îi zâmbi și, cu acea ezitare stângace caracteristică norstrilienilor, femeia spuse:

– Aveți grijă de băiatul meu cât intru puțin în apă? Cred că ne-am mai văzut la hotel.

– Nici o problemă, replică el. Îmi face plăcere. Vino aici, puștiule.

Johnny păși pe nisipul scăldat de soare spre propria-i moarte. Intră în raza de acțiune a dușmanului mamei sale.

Numai că mama se răsucise deja cu spatele.

Mâna antrenată a lui Benjacomin Bozart se întinse. Prinse copilul de umăr. Îl întoarse cu fața spre el, obligându-l să se așeze jos. Înainte ca băiețelul să poată striga, Benjacomin înfipse în el acul cu drog al adevărului.

Întâi Johnny reacționă numai la durere, apoi simți în interiorul craniului o lovitură zdravănă ca de ciocan, în momentul în care drogul își făcu efectul.

Benjacomin aruncă o privire spre mare. Mama înota, privind către ei. Nu trăda nici o urmă de îngrijorare. Pentru ea, băiatul părea să se uite la ceva ce-i arăta străinul, într-un mod degajat și simplu.

– Acum, fiule, vorbi Benjacomin, spune-mi în ce constau protecțiile exterioare?

Băiatul nu răspunse.

– Sistemul defensiv exterior, puștiule. În ce constă? repetă Benjacomin întrebarea. Băiatul continuă să tacă.

Un fior similar groazei trecu peste pielea lui Benjacomin Bozart în clipa în care realiză că își riscase securitatea pe această planetă, că riscase însuși planul în schimbul unei șanse de a descoperi secretul norstrilienilor.

Fusese oprit de niște proceduri simpliste. Copilul fusese deja condiționat împotriva unui atac. Orice încercare de a-i smulge cunoștințele ducea la un reflex condiționat de mutenie totală. Pur și simplu, băiatul nu mai putea să vorbească.

Cu părul ud sclipind în soare, mama se întoarse și strigă:

– Totu-i bine, Johnny?

Benjacomin flutură însă mâna spre ea:

– Îi arăt pozele mele, doamnă. Îi plac. Nu vă grăbiți.

Mama șovăi, apoi se întoarse iar în apă îndepărtându-se înot, încet.

Sub influența drogului, Johnny stătea moale, ca un invalid, pe genunchii lui Benjacomin.

Bărbatul zise:

– Johnny, ai să mori și te va durea foarte tare dacă nu-mi spui ce doresc să știu. Băiatul se zbătu fără vlagă în strânsoare. Benjacomin repetă: Te voi face să suferi dacă nu îmi spui ce mă interesează. Care sunt protecțiile exterioare? În ce constă sistemul defensiv?

Copilul se zbătu, iar Benjacomin înțelese că băiatul se lupta să-și înfrângă condiționarea și nu să fugă. Lăsă copilul să-i alunece din brațe, iar băiețelul întinse un deget și începu să scrie pe nisipul jilav. Literele apărură una după alta.

Umbra unui om se lăsă peste ei.

Alertat, gata să se răsucească pentru a ucide sau a alerga, Benjacomin se ghemui pe sol lângă copil:

– Ce rebus simpatic. E bun. Mai arată-mi și altele. Zâmbi spre trecător. Omul era un străin. Îi aruncă o privire curioasă, care deveni rapid indiferentă după ce observă chipul plăcut al lui Benjacomin, jucându-se atât de tandru și amabil cu băiatul.

Degetele încă desenau litere în nisip.

Ghicitoarea apăru în întregime: MITITUCII PISUIAȘI AI MAMEI HITTON.

Femeia se întorcea din apă, mama încărcată de întrebări. Benjacomin își scutură mâneca hainei și scoase un al doilea ac, o otravă superficială identificabilă numai după zile ori săptămâni de muncă în laborator. Îl înfipse drept în creierul băiatului, strecurând acul sub piele la marginea liniei părului. Părul acoperea înțepătura minusculă. Acul incredibil de dur pătrunse pe sub marginea craniului. Copilul era mort.

Crima fusese săvârșită. Benjacomin șterse liniștit secretul din nisip. Femeia se apropie. El o strigă, cu glasul plin de îngrijorare părintească.

–Doamnă, veniți aici, cred că fiul dumneavoastră a leșinat din cauza căldurii.

Îi întinse mamei trupul fiului. Pe chipul ei se întipări teama. Deveni înspăimântată și agitată. Nu știa cum să procedeze mai departe.

Pentru o clipă îngrozitoare îl privi în ochi.

Două sute de ani de instruire își demonstrară eficiența... Femeia nu observă nimic. Ucigașul nu își dezvălui crima. Șoimul se ascunsese sub chip de porumbel, inima era mascată de o față antrenată.

Benjacomin se relaxă cu o încredere profesională. Fusese pregătit să o ucidă și pe ea, deși nu era convins că ar fi putut omorî o femeie norstriliană adultă. Foarte săritor, povățui:

–Stați aici cu el. Fug la hotel după ajutor. Am zburat.

Se întoarse și o luă la fugă. Un îngrijitor îl văzu și alergă în întâmpinarea lui.

–Copilului îi este rău, strigă el. Ajunse lângă mamă la timp pentru a-i surprinde tragedia de pe chip și, odată cu aceasta, ceva mai presus de tragedie: îndoiala.

–Nu îi este rău, șopti ea. E mort.

–Nu se poate. Benjacomin privi atent. Așa se și simțea. Se forță să transpire simpatie prin toți porii, din toți mușchii feței. Imposibil. Am discutat cu el acum un minut. Desenam rebusuri în nisip.

Mama vorbi cu o voce goală, spartă, sunând de parcă nu

avea să mai găsească uzul corect al corzilor vocale, continuând pentru totdeauna cu tonuri plate de durere și regret.

–A murit. Dumneata l-ai văzut murind și cred că l-am văzut la rândul meu. Nu pot spune ce s-a întâmplat. Copilul era plin de santaclara. Avea o mie de ani de trăit, și acum e mort. Cum vă numiți?

Bejacomin răspunse:

–Eldon. Eldon negustorul, doamnă. Vin adeseori aici.

3

– Mititucii pisuiași ai Mamei Hitton. Mititucii pisuiași ai Mamei Hitton.

Fraza stupidă îi răsuna în minte. Cine era Mama Hitton? A cui mamă era? Ce erau *pisuiașii*? Să fi fost o greșeală de ortografie de la "pisoiași"? Pui de pisici?

Omorâse oare un idiot ca să obțină un răspuns de idiot?

Câte zile mai trebuia să rămână acolo cu femeia aceea neîncrezătoare și îngrozită? Câte zile de veghe și de așteptare? Dorea să se întoarcă pe Viola Siderea; să ducă secretul, așa rău cum era, oamenilor săi ca să îl studieze. Cine era Mama Hitton?

Se forță să iasă din încăpere și coborî scările.

Monotonia plăcută a hotelului era de așa natură, încât ceilalți oaspeți îl priviră cu interes. El era bărbatul care supraveghease copilul decedat pe plajă.

O serie de scandalagii, obișnuiți ai holurilor de hotel, închipuiseră povești fantastice cum că el ar fi omorât copilul. Alții le combătuseră, arătând că știau perfect de bine cine este Eldon. Eldon negustorul. Era ridicol.

Oamenii nu se prea schimbaseră, chiar dacă navele cu Go-căpitani în inima lor cutreierau spațiul interstelar, chiar dacă ei colindau pe alte lumi – atunci când aveau bani să-și plătească călătoria – precum frunzele purtate de un vânt lin și jucăuș. Benjacomin se confrunta cu o dilemă tragică. Știa

foarte bine că orice încercare de decodificare a răspunsului ar fi deșteptat imediat dispozitivele de siguranță instalate de norstrilieni.

Vechea Australie de Nord era teribil de bogată. Pretutindeni în univers se știa de faptul că angajau mercenari, spioni, agenți secreți și dispozitive de alarmă.

Până și Manhome – Pământul-Mamă însuși, pe care nici un ban nu îl putea cumpăra – accepta mita drogului de viață lungă. O uncie de santaclara, redusă, cristalizată și denumită "stroon", oferea de la patruzeci la șaizeci de ani de viață. Stroon-ul ajungea pe Pământ cu gramele și kilogramele, însă în Australia de Nord era rafinat cu tona. Cu asemenea comori, norstrilienii posedau o lume inimaginabilă ale cărei resurse depășeau toate limitele stabilite de bani. Puteau cumpăra orice. Plăteau cu viața altor oameni.

Sute de ani alocaseră fonduri secrete serviciilor străine pentru a-și asigura propria securitate.

Benjacomin rămase în hol: "Mititucii pisuiași ai Mamei Hitton."

Memorase întreaga înțelepciune și avere a o mie de lumi, însă nu îndrăznea să întrebe niciunde ce semnificație avea propoziția.

Brusc, se lumină.

La fel ca un om care descoperă un joc bun de jucat, o distracție binevenită pentru a alunga plictiseala, amintirea unui prieten, o mâncare nouă de gustat. Îi venise în minte un gând foarte fericit.

Exista o singură sursă incapabilă să dea alarma. Biblioteca. Cel puțin ar fi verificat lucrurile evidente, simple, să vadă ce anume constituia domeniu public din secretul smuls băiatului muribund.

Propria sa securitate n-ar fi fost pierdută în zadar, viața lui Johnny n-ar fi fost irosită în van dacă descoperea că unul dintre cele patru cuvinte era o cheie. *Mamă* sau *Hitton* sau *mitituci* în sensul său mai special, ori *pisuiași*. Încă mai avea șansa să

ajungă la bogăția Norstriliei.

Se legănă triumfător, răsucindu-se pe călcâiul drept. Se mișcă încet și unduios spre sala de biliard, în spatele căreia se găsea biblioteca. Intră înăuntru.

Hotelul era foarte scump și de modă veche. Existau până și cărți din hârtie, cu legături originale. Benjacomin traversă încăperea. Văzu că aveau *Enciclopedia Galactică* în două sute de volume. Îl luă pe acela însemnat cu "Hi-Hi", îl deschise pe la urmă căutând numele "Hitton" și iată-l. "Hitton, Benjamin – pionier al Vechii Australii de Nord. Se spune că ar fi inițiatorul unei părți a sistemului defensiv. A trăit între 10719 și 17213 A.D." Asta era totul. Benjacomin răsfoi cărțile. Cuvântul "pisuiași" cu acea ortografie specială nu apărea nicăieri, nici în enciclopedie, nici în alte liste păstrate în bibliotecă. Ieși și urcă înapoi în camera sa.

"Mitituci" nu avea nici o semnificație aparte. Probabil constituia o simplă greșeală de scriere a băiatului.

Riscă. Mama, pe jumătate oarbă de zăpăceală și supărare, stătea pe un scaun cu spătar tare pe marginea verandei. Alte femei îi vorbeau. Știau că soțul ei se afla pe drum. Benjacomin se apropie de ea și încercă să o salute. Ea nu îl văzu.

– Eu voi pleca, doamnă. Plec pe următoarea planetă, dar vor fi înapoi în două sau trei săptămâni de timp subiectiv. Iar în caz că veți avea nevoie de mine pentru întrebări ce nu suferă amânare, las adresa poliției de aici.

Benjacomin se îndepărtă de femeia plânsă.

Benjacomin părăsi hotelul. Obținu dreptul la o călătorie cu prioritate.

Poliția blândă din Sunvale nu opuse nici o rezistență la cererea lui bruscă pentru viză de ieșire. În definitiv avea o identitate, propriile fonduri și pe deasupra, nu stătea în obiceiul celor din Sunvale să-și contrazică oaspeții. Benjacomin urcă la bordul vasului, iar în vreme ce înainta spre cabina unde dorea să se odihnească câteva ore, un bărbat păși alături. Un tânăr pieptănat cu cărare pe mijloc, mic de statură, cu ochii

cenușii.

Bărbatul era agentul local al poliției secrete norstriliene.

Benjacomin, deși un hoț așa de instruit cum era el, nu recunoscu totuși polițistul. Nicicând nu-i trecuse prin minte că biblioteca fusese acordată și că termenul de "pisuiași", în această transcriere specific norstriliană, constituia el însuși un semnal de alarmă. Căutarea acelui cuvânt declanșase o alertă minoră. Atinsese firul de declanșare.

Străinul salută din cap. Benjacomin îi răspunse similar.

– Călătoresc, așteptând mereu o nouă deplasare. Nu m-am descurcat prea bine în ultima perioadă. Dumneavoastră cum vă merge?

– Pentru mine nu contează. Eu nu câștig bani; sunt tehnician. Mă cheamă Liverant.

Benjacomin îl măsură din cap până-n picioare. Omul era într-adevăr tehnician. Își strânseră formal mâinile. Liverant rosti:

– Poate ne întâlnim ceva mai târziu la bar. Acum, cred că am să mă odihnesc un pic.

Se întinseră amândoi jos și-și spuseră prea puține în vreme ce planoformul fulgera scurt de-a lungul navei. Fulgerul se stinse. Din cărți și lecții știau că nava sărea înainte în două dimensiuni, pe măsură ce, cumva, furia spațiului alimenta computerele, la rândul lor ținute sub control de Go-căpitanul aflat la comanda vasului.

Cunoșteau aceste lucruri dar nu puteau să le simtă. Tot ce distingeau era zvâcnirea unei dureri ușoare.

Sedativul plutea în aer, pulverizat prin sistemul de ventilație. Amândoi se așteptau să se îmbete puțintel.

Hoțul Benjacomin Bozart fusese pregătit să reziste intoxicării și uimirii. Orice semnal că un telepat ar fi încercat să-i citească mintea ar fi fost întâmpinat cu rezistență animalică, implantată în subconștientul său de-a lungul primilor ani de antrenament. Bozart nu fusese pregătit contra înșelăciunii unui tehnician; nimănui din Ghilda Hoților de pe Viola Sidera nu-i trecuse prin minte că va fi necesar ca proprii oameni să reziste imposturii. Liverant luase deja legătura cu Norstrilia – Norstrilia ai cărei bani străbăteau spațiile interstelare, Norstrilia care avertizase o sută de mii de lumi să nu-i încalce proprietatea.

Liverant începu să trâncănească:

– Tare mi-ar place să merg mai departe cu această navă. Să ajung pe Olympia. Pe Olympia poți cumpăra orice.

– Am auzit și eu de ea, glăsui Bozart. Un soi de planetă bizară, un centru de comerț, dar care nu prea oferă șanse oamenilor de afaceri, nu-i așa?

Liverant râse, iar hohotul său părea fericit și veritabil.

– Comerț? Ei nu fac comerț. Fac schimb. Primesc toate prăzile de pe o mie de lumi și le vând din nou, le schimbă, le vopsesc, le marchează iarăși. Astfel de afaceri fac ei acolo. Oamenii sunt orbi. E o lume stranie și nu trebuie să faci altceva decât să mergi acolo ca să obții tot ce-ți dorești. Omule, continuă Liverant, ce-aș face într-un an petrecut acolo! Toți orbi, cu excepția mea și a câtorva turiști. Iar acolo-s toate lucrușoarele pe care oamenii cred că le-au rătăcit, toate navele naufragiate; coloniile se pierd (curățate în întregime) și bang! totul ajunge pe Olympia.

Olympia nu se prezenta în realitate atât de bine, iar Liverant nu știa de ce trebuia să-l dirijeze pe ucigaș într-acolo. Știa doar că avea o sarcină, iar sarcina îi cerea să-l îndrepte în acea direcție pe infractor.

Cu mulți ani înainte de nașterea oricăruia dintre ei, cuvântul cod fusese inserat în cataloage, în cărți, în ambalaje și chitanțe: *pisuiași* scris eronat. El reprezenta numele de camuflaj al lunii exterioare din sistemul norstrilian de apărare. Utilizarea lui declanșa o alarmă imediată, cu nervi sistemici fierbinți și iuți ca firele incandescente de tungsten.

În momentul în care se pregăteau să meargă la bar să se învioreze, Benjacomin uitase pe jumătate că noua lui cunoștință sugerase Olympia mai degrabă decât alt loc. Trebuia

să se întoarcă pe Viola Siderea pentru a lua creditele necesare zborului către averea și cucerirea Olympiei.

4

Acasă pe planeta natală, Bozart deveni subiectul unei festivități potolite, însă deosebit de sincere, de sărbătorire.

Vârstnicii Ghildei Hoților îl întâmpinară. Îl felicitară.

– Cine altcineva ar fi izbutit să facă ce ai făcut tu, băiete? Ai făcut mișcarea de deschidere dintr-un nou joc de șah. Niciodată nu a mai existat o asemenea mizâ. Avem un nume; avem un animal. Vom încerca numaidecât.

Consiliul hoților consultă propria enciclopedie. Căutară numele "Hitton" și descoperiră referința "pisoiași". Nimeni nu bănui că pista falsă fusese plantată intenționat acolo – de un agent din lumea lor.

Agentul, la rândul său, fusese sedus cu ani în urmă, corupt la mijlocul carierei, forțat într-o cinste temporară, șantajat și expediat acasă. Niciodată în toți acești ani, pe parcursul cărora așteptase un consemn temut – un consemn niciodată bănuit a fi o extensie a serviciilor secrete norstriliene – nu visase că și-ar fi putut achita datoria către lumea de afară atât de simplu. Ei îi trimiseseră doar o pagină pentru a fi adăugată enciclopediei. Omul o adăugă și apoi se întoarse acasă, slăbit și epuizat. Anii de spaimă și de așteptare se dovediră aproape prea greu de îndurat. Bău în prostie, de teamă ca nu cumva să ajungă să se sinucidă. Între timp, paginile rămaseră în ordine, inclusiv cea nouă, ușor modificată pentru ochii colegilor săi. Enciclopedia indica schimbarea ca o eroată obișnuită, deși întregul articol era nou și fals:

> Următorul pasaj constituie o revizie. Datată anul 24 al ediției secunde.
>
> Menționații "pisoiași" ai Norstriliei nu constituie altceva decât mijloace organice de inducere a bolii care, în oi terestre mutante, provoacă virusul rafinabil sub forma drogului santaclara. Cuvântul "pisoiași" a cunoscut o vogă pasageră ca termen desemnând atât boala, cât și posibilitatea ei de eradicare în eventualitatea unui atac exterior. Se presupune că este legat de cariera lui Benjamin Hitton, unul din primii pionieri ai Norstriliei.

Consiliul hoților citi, iar Președintele Consiliului zise:

– Actele tale sunt pregătite. Poți pleca să le încerci. Pe unde vrei să pornești? Prin Neuhamburg?

– Nu, răspunse Benjacomin. M-am gândit la Olympia.

– Olympia e foarte bine, vorbi președintele. Ia-o încetișor. Există doar o posibilitate dintr-o mie să dai greș, dar dacă se întâmplă, va trebui să plătim pentru ea.

Zâmbi strâmb și îi înmână lui Benjacomin o ipotecă în alb asupra tuturor activităților și proprietăților de pe Viola Siderea.

Președintele râse cu un soi de nechezat.

– Ar fi destul de dificil pentru noi dacă te vei împrumuta prea mult pe Olympia, obligându-ne să devenim cinstiți – ca după aceea să pierdem oricum.

– Nici o grijă, spuse Benjacomin. Mă descurc eu.

Există o serie de lumi unde toate visele mor, însă Olympia cu norii ei cubici nu face parte dintre ele. Ochii bărbaților și femeilor de pe Olympia sunt mereu strălucitori, întrucât nu văd nimic.

– Strălucirea reprezenta culoarea durerii atunci când eram în stare să vedem, explică Nachtigall. Dacă ochii îți oferă imagini ce te ofensează, scoateți-i singur, căci răul șade nu în ochi, ci în suflet.

Astfel de discuții erau obișnuite pe Olympia, unde localnicii au orbit cu mult timp în urmă și în prezent se consideră superiori celor văzători. Fire de radar le gâdilă creierele vii; pot percepe radiațiile asemeni hominizilor cu acvarii mititele suspendate la mijlocul feței. Imaginile lor sunt exacte, iar ei pretind precizie. Clădirile li se înalță spre cer în unghiuri

imposibile. Copiii lor orbi fredonează cântece, în vreme ce climatul artificial se schimbă potrivit numerelor, geometric precum un caleidoscop.

Într-acolo plecă Bozart în persoană. Printre orbi, viselor sale le crescură aripi, iar el plăti bani grei în schimbul unor informații nemaivăzute de vreo altă ființă vie.

Acoperită de nori ascuțiți și de un cer apos, Olympia înota pe lângă el asemeni visului unui străin. Nu intenționa să zăbovească aici, deoarece avea un rendezvous cu moartea în spațiul cleios și scânteietor al Norstriliei.

Ajuns pe Olympia, Benjacomin se ocupă de pregătirea atacului Vechii Australii de Nord. În cea de a doua zi a ședерii sale pe planetă, norocul îi surâse. Întâlni un bărbat cu numele Lavender și era convins că mai auzise de el înainte. Nu era un membru al Ghildei sale, ci un pungaș îndrăzneț cu o reputație proastă printre aștri.

Nu-i de mirare că-l găsise pe Lavender. Propria pernă îi relatase povestea lui Lavender de cincisprezece ori în timpul somnului din ultima săptămână. Și, ori de câte ori visa, visa lucruri plantate în mintea lui de contraspionajul norstrilian. Îl învinseseră îndreptându-l mai întâi spre Olympia, iar acum îl pregăteau pentru ceea ce i se cuvenea pe drept. Cruzimea nu caracteriza poliția norstriliană, dar își apărau propria planetă. Și doreau totodată să răzbune moartea unui copil.

Ultima întrevedere pe care Benjacomin o avu cu Lavender ca să încheie afacerea se dovedi dramatică.

Lavender refuză să se angajeze:

–N-am de gând să plec nicăieri. Nu voi ataca și nu voi jefui pe nimeni. Am fost dur, bineînțeles c-am fost. Dar n-am chef să mor, iar tu asta îmi ceri.

– Gândește-te la ce-o să câștigăm. Bogății uriașe. Ascultă ce-ți spun, sunt în joc mai mulți bani decât a văzut vreodată cineva.

Lavender râse:

– Crezi că aud prima oară placa asta? Amândoi suntem

niște escroci. Eu nu fac speculații. Vreau bani peșin pe masă. Eu sunt un luptător și tu un hoț și nu vreau să te întreb ce ai de gând să întreprinzi... dar îmi vreau banii înainte.

–Nu îi am, replică Benjacomin.

Lavender se ridică.

–Atunci n-ar fi trebuit să stăm de vorbă. Căci tăcerea mea te va costa, fie că mă angajezi sau nu.

Negocierile începuseră.

Lavender arăta într-adevăr rău. Era un om blând, obișnuit, ce avusese multă bătaie de cap ca să devină ticălos. Păcatul cere multă muncă, iar efortul depus lasă adesea urme pe chip.

Bozart îl privi fix făcându-l să se așeze iarăși, zâmbind subțire, nici măcar disprețuitor.

–Acoperă-mă cât iau ceva din buzunar, spuse Bozart.

Lavender nu răspunse. Nu scoase nici o armă. Doar degetul mare stâng i se mișcă încet pe marginea mâinii. Benjacomin recunoscu semnul, dar nu tresări.

–Iată, spuse el. Un credit planetar.

Lavender râse:

–Și pe asta am mai auzit-o.

–Ia-l, îl îndemnă Bozart.

Aventurierul luă cartela laminată. Ochii i se rotunjiră.

–Dar e veritabil, respiră el. Este real!

Ridică privirea, infinit mai prietenos.

–Nu am mai văzut niciodată așa ceva. Spune-mi condițiile tale.

În acest timp, olympienii vii și strălucitori treceau încoace și-ncolo pe alături, cu hainele albe și negre într-un contrast dramatic. Modele geometrice incredibile le scânteiau pe mantii și pălării. Cei doi afaceriști îi ignorau pe localnici. Se concentrau la târgul lor.

Benjacomin se simțea destul de sigur. Garantase cu un an de muncă al întregii planete Viola Siderea în schimbul serviciilor complete și nelimitate ale Căpitanului Lavender, fost membru în Patrula Internă a Marinei Imperiale Spațiale. Pre-

dă ipoteca. Garanția de un an fu înscrisă. Chiar și pe Olympia existau mașini de înregistrare capabile să transmită contractul înapoi pe Pământ, validând ipoteca și angajamentul întregii planete a Ghildei Hoților.

"Acesta, medită Lavender, a fost primul pas al răzbunării." După ce ucigașul avea să dispară, poporul lui trebuia să plătească cu cinste și conștiinciozitate. Lavender îl examină pe Benjacomin cu un soi de grijă medicală.

Benjacomin îi interpretă greșit privirea drept prietenie și îi zâmbi cu surâsul său degajat și fermecător. Fericit pe moment, întinse mâna dreaptă să pecetluiască frățește încheierea târgului. Bărbații își strânseră mâinile, dar Bozart nu avea să știe niciodată cu cine dăduse mâna.

5

– Cenușiu pământul, oh. Cenușie iarba, dintr-un orizont într-altul. Nu pe lângă pădurice, dragă amice. Nici un munte, scund sau 'nalt, numai dealuri sure, sure. Ia aminte și privește strălucirea fulgilor de stea.

– Asta e Norstrilia.

– Tot noroiul și mizeria au dispărut – toată munca și așteptarea și durerea.

– Bej-cafenii zac oile pe-o iarbă cenușie și albastră, iar norii înoată pe deasupra, ca niște conducte de metal în jurul lumii.

– Alege-ți oile bolnave, omule, căci boala te plătește. Străinută-mi o planetă, omule; tușește-mi o frântură a nemuririi. Dacă poveste-i locul unde trăiesc spiriduși și elfi, atunci poveste e și locul ăsta.

– Asta-i cartea, băiete.

– De nu ai văzut Norstrilia, atunci nu ai văzut-o. Iar dacă ai vedea-o, nu ți-ai crede ochilor.

– Hărțile o denumesc Vechea Australie de Nord.

Aici, în inima lumii, se întindea ferma ce păzea planeta. Aici era locul lui Hitton.

Turnuri o înconjurau, iar între ele spânzurau cabluri, unele prăbușindu-se amenințător în jos, altele strălucind cu lucirea unui metal neturnat de oamenii Pământului. Între turnuri era teren deschis. Iar pe acest teren se găseau douăsprezece mii de hectare de beton. Radarul scruta până la milimetru netezimea suprafeței betonate, în vreme ce alte raze aruncau fascicule încoace și încolo, pătrunzând până în structura moleculară. Ferma funcționa mai departe. În centrul ei se afla un grup de clădiri. Aici își îndeplinea Katherine Hitton sarcina pe care familia ei o acceptase pentru a-și proteja propria lume.

Nici un microb nu pătrundea înăuntru, nici unul nu ieșea afară. Hrana venea prin transmițătorul de materie. În interior viețuiau animale, a căror viață depindea numai de ea. Dacă ar fi fost să moară pe neașteptate, din neșansă ori atacată de vreunul din animale, autoritățile aveau pregătite facsimile complete ale personalității sale, menite să intruiască noi îngrijitori sub hipnoză.

Era un loc unde vântul cenușiu sufla liber printre dealuri, gonind printre blocurile sure de beton, peste turnurile radar. Luna captivă, fațetată, netezită, era suspendată mereu deasupra. Vântul lovea clădirile, și ele cenușii, ca impactul unei explozii, înainte să ajungă peste terenul betonat din spate și să se piardă printre dealuri.

În exterior, valea nu necesitase mult camuflaj. Arăta ca restul Norstriliei. Betonului i se imprimase o nuanță ușoară ce dădea impresia unui sol natural, sterp și sărac. Aceasta era ferma și aceasta era femeia cu pricina. Împreună formau sistemul defensiv exterior al celei mai bogate lumi cunoscute de om.

Katherine Hitton privi pe fereastră și gândi: "Patruzeci și două de zile până ce voi merge din nou la cumpărături, o zi binevenită când voi asculta în piață ritmul muzicii:

Oh, să merg în zi de târg,
Să-mi văd oamenii veseli și cântând!

Respiră adânc. Îndrăgea dealurile cenușii, deși văzuse multe alte lumi în tinerețe. Se întoarse apoi în clădiri, la animalele și îndatoririle care o așteptau. Ea era unica Mamă Hitton, iar aceștia erau mititucii ei pisuiași.

Se plimbă printre ei. Ea și tatăl ei îi crescuseră din nurci terestre, din cele mai curajoase, mai mici și mai nebune nurci expediate vreodată de pe Manhome. Acestor nurci le dedicaseră viața, pentru a ține la distanță alți prădători ce ar fi putut să tulbure oile pe care creștea stroon-ul. Însă aceste animale se născuseră nebune.

Generații întregi fuseseră selecționate să fie psihotice până la sânge. Trăiau numai ca să moară și mureau ca să supraviețuiască. Aceștia erau pisoiașii Norstriliei. Animale în care groaza, mânia, foamea și sexul se amestecau complet, animale în stare să se mănânce singure sau unele pe altele, să-și devoreze puii, să sfâșie oamenii sau orice altceva organic; animale ce urlau de dorința de-a ucide când iubeau, animale născute pentru a se destesta pe ele însele, cu o ură intensă și lividă, supraviețuind doar pentru că momentele de trezire le petreceau întinse și legate strâns, gheară cu gheară, să nu își cauzeze singure răni, lor sau altora. Mama Hitton le deștepta numai câteva momente într-o viață. Se înmulțeau și ucideau. Nu trezea niciodată mai mult de două simultan.

În după-amiaza aceea se deplasă de la o cușcă la alta. Animalele dormeau duse. Hrana le pătrundea direct în sânge; treceau uneori ani întregi fără să se trezească. Le încrucișa doar când masculii rămâneau pe jumătate adormiți, iar femelele se arătau suficient de agitate cât să-i accepte tratamentul veterinar. Tot ea trebuia să smulgă puii din trupurile mamelor în timpul somnului acestora. Apoi hrănea puii pe durata câtorva săptămâni fericite, până ce firile adulte se instalau în ei, ochii li se înroșeau de nebunie și căldură, iar emoțiile începeau să fie exprimate de țipete subțiri, hidoase, cutremurând clădirile; pe chipurile lor mici și îmblânite ochii se roteau înnebuniți, strălucitori, iar ghearele se strângeau și se desfăceau cu furie.

De astă dată nu trezi nici un animal. În schimb, le strânse mai bine curelele. Înlocui nutrienții, dându-le stimulentul cu efect întârziat menit să-i deștepte brusc, fără toropeala obișnuită de după somn.

La sfîrșit, își administră singură un sedativ puternic, se lăsă pe spate într-un scaun și așteptă chemarea anunțată.

Când șocul avea să sosească, laolaltă cu chemarea, va face ceea ce făcuse de o mie de ori înainte.

Va declanșa un sunet intolerabil în întreg laboratorul.

Sute de nurci mutante se vor trezi, aruncându-se în viață cu foame, cu ură, cu furie și poftă sexuală, întinzând curelele, căutând să se omoare între ele, să-și sfâșie puii, să o ucidă pe ea. Se vor lupta cu oricine și oriunde, făcând tot posibilul să prelungească clipa.

Ea știa toate acestea.

În mijlocul sălii se găsea un tuner. Tunerul constituia un releu direct, empatic, capabil să preia o gamă simplă de comunicații telepatice. În el pătrundeau emoțiile concentrate ale mititucilor pisuiași ai Mamei Hitton.

Furia, ura, foamea, sexul treceau cu mult de limitele tolerabilului, iar apoi erau iarăși amplificate. Intensitatea transmisiei telepatice era mărită imediat după studiou, în turnurile înalte de la marginea munților, sus și dincolo de valea unde se întindea laboratorul. Iar luna Mamei Hitton, preluând-o în rotația sa regulată, crea un câmp învăluitor pretutindeni în jurul planetei.

De pe luna fațetată pleca spre sateliți – în număr de șaisprezece, aparent noduri ale sistemului de control climatic. Aceștia acopereau nu numai spațiul, ci și subspațiul. Norstrilienii se gândiseră la toate.

Semnale scurte de alarmă clipiră pe panoul transmițătorului Mamei Hitton.

Chemarea sosi. Degetul îi amorți pe buton.

Zgomotul urlă.

Nurcile se treziră.

Imediat, camera se umplu de țipete, hârșâituri, șuierături, mârâieli și urlete.

Dincolo de glasurile animalelor se distingea un alt sunet: un scârțâit, un pocnet asemeni grindinei căzând pe un lac înghețat. Erau ghearele sutelor de nurci chinuindu-se să-și croiască drum prin panourile de metal

Mama Hitton auzi un gâlgâit. Una dintre nurci reușise să-și elibereze o labă, începând să-și lucreze propriul gât. Recunoscu sunetul blănii sfârtecate, ruperea arterelor.

Ascultă încetarea acelei voci individuale, dar nu putea fi sigură pe ea. Zgomotul din jur era prea mare. O nurcă mai puțin.

Acolo unde ședea, era parțial protejată de releul telepatic, însă nu total. Deși bătrână, simți dorințe stranii animând-o. Tremură de ură la gândul unor ființe suferind acolo, afară —suferind îngrozitor, întrucât ele nu erau ecranate de protecțiile sistemului norstrilian de comunicații.

Simți pulsația sălbatică a unor pofte demult uitate.

Tânji după lucruri pe care nu credea că și le mai amintește. Trăi spasmele de teamă exprimate de sutele de animale.

Dedesubt, porțiunea lucidă a minții ei întreba: "Cât timp voi mai rezista? Cât anume trebuie să mai îndur? Dumnezeule mare, fii bun cu oamenii Tăi de pe această lume! Fii bun cu biata de mine."

Lumina verde se aprinse.

Apăsă un buton de pe cealaltă parte a scaunului. Gazul șuieră înăuntru. Pierzându-și cunoștința, știu că și pisoiașii ei adormeau în același timp.

Se va trezi însă înaintea lor, și își va relua îndatoririle: să-i consulte pe cei vii, să-l scoată afară pe cel ce-și sfârtecase beregata, pe cei ce muriseră de inimă, rearanjându-i în culcușuri, bandajându-le rănile, menținându-i adormiți și-n viață —adormiți și fericiți—înmulțindu-se, trăind în somn—până ce următoarea chemare îi va deștepta spre a proteja comorile ce-i binecuvântau și blestemau lumea de baștină.

6

Totul se desfășurase conform înțelegerii. Lavender găsise un vas planoform clandestin. Nu era o realizare tocmai insignifiantă, din moment ce navele planoform se autorizau foarte riguros. Obținerea uneia clandestine constituia o treabă pentru care o întreagă planetă de escroci ar fi putut ușor să muncească o viață.

Lavender fusese acoperit de bani—banii lui Benjacomin.

Averea onestă a planetei hoților se epuizase plătind falsuri și datorii, tranzacții imaginare introduse pe calculator pentru nave, cargouri și pasageri aproape de neurmărit în traficul comercial a zece mii de lumi.

—Să plătească, declarase Lavender unuia din confederați, aparent un răufăcător asemeni lui, însă în fapt tot agent norstrilian. Ăștia-s bani buni pentru lucruri rele. Să cheltuiești cât mai mult.

Chiar înainte ca Benjacomin să plece, Lavender trimise un mesaj suplimentar.

Îl expedie direct prin intermediul Go-căpitanului, care în mod obișnuit nu făcea astfel de servicii. Go-căpitanul era un comandant de rețea al flotei norstriliene, dar primise ordine precise să nu arate conform funcției.

Mesajul privea autorizația de planoform—încă douăzeci de tablete de stroon, ce ar fi ipotecat Viola Siderea pentru sute și sute de ani. Căpitanul replică:

—Nu trebuie să-l transmit. Răspunsul e oricum afirmativ.

Benjacomin intră în cabina de comandă. Proceda contrar regulamentului, numai că el închiriase vasul pentru a încălca regulamentele.

Căpitanul îl privi aspru.

—Ești un pasager, ieși afară.

Benjacomin răspunse:

—Ai la bord micul meu yacht. Sunt singur pe vas în afara

oamenilor dumitale.

–Ieși. Voi fi amendat dacă ești descoperit aici.

–Nu contează. Voi plăti eu însumi amenda.

–Zău? rosti iarăși căpitanul. Doar nu ai douăzeci de tablete de stroon. E ridicol. Nimeni nu dispune de atâtea.

Benjacomin râse, gândindu-se la miile de tablete pe care urma să le aibă în curând. Tot ce trebuia să facă era să lase nava planoform în urmă, să lovească o dată, să treacă de pisoi și să se întoarcă.

Puterea și bogăția lui veneau de la faptul că știa că în prezent le putea atinge. Garanția de douăzeci de tablete de stroon față de această planetă reprezenta un preț mic de plătit, dacă aducea un câștig de o mie la unu. Căpitanul continuă:

–Nu merită, pur și simplu nu merită să risc douăzeci de tablete numai ca dumneata să rămâi aici. Dar dacă socotești că secretul pătrunderii în rețeaua norstriliană de comunicații valorează douăzeci și șapte de tablete, ți-l voi spune.

Benjacomin se încordă.

O clipă crezu că va muri. Atâta muncă, atâta pregătire – băiatul ucis pe plajă, miza cărții de credit și în prezent acest adversar neașteptat!

Se hotărî să-l înfrunte.

–Cât anume știi? întrebă Benjacomin.

–Nimic, răspunse căpitanul.

–Ai spus "Norstrilia".

–Într-adevăr.

–Dacă ai pomenit Norstrilia, înseamnă că știi. Cine ți-a spus?

–Unde în altă parte ar căuta cineva bogății infinite? Dacă vei izbândi, douăzeci de tablete vor fi un fleac pentru un om ca dumneata.

–Reprezintă munca de două sute de ani a trei sute de mii de oameni, glăsui Benjacomin cu asprime.

–După ce termini, fiecare va avea cu mult peste douăzeci de tablete.

Benjacomin se gândi iarăși la miile și miile de tablete neprețuite.

–Da, cunosc asta.

–Dacă nu reușești, ai cartea de credit.

–Așa e. Bine, introdu-mă în rețea. Plătesc cele douăzeci și șapte de tablete.

–Dă-mi cartela.

Benjacomin refuză. Era hoț iscusit și era atent la hoție. Apoi se mai gândi o dată. Atinsese punctul culminant al vieții sale. Trebuia să rişte puțin cu cineva.

Trebuia să mizeze cartea de credit.

–O însemn și după aceea ți-o dau înapoi.

Atât de mare era emoția lui Benjacomin, încât nu observă că celălalt introdusese cartela într-un duplicator, că tranzacția fusese înregistrată, că mesajul pornise spre Centrul din Olympia și că pierderea și ipoteca Violei Siderea fuseseră creditate anumitor agenții comerciale de pe Terra pe trei sute de ani de acum încolo.

Benjacomin primi înapoi cartela. Se simțea asemeni unui hoț cinstit.

Dacă murea, cartea de credit se va pierde iar poporul său nu s-ar fi văzut obligat să plătească. Dacă însă reușea, va achita bucățica aceea din propriu-i buzunar.

Se așeză. Go-căpitanul le făcu semn pinliterilor. Nava se avântă.

Se mișcară timp de o jumătate de oră subiectivă, căpitanul purtând pe cap o cască spațială, simțind și ghicind și căutându-și drumul, pas cu pas, spre casă. Trebuia să bâjbâie calea, altminteri Benjacomin ar fi putut să ghicească că se găsește în compania unor agenți dubli.

Căpitanul era însă bine instruit. La fel de bine ca și Benjacomin.

Agent și hoț, călătoriră împreună.

Intrară cu planoformul în rețeaua de comunicații. Benjacomin le strânse mâinile.

– Aveți permisiunea să vă materializați de îndată ce vă chem.

– Baftă, domnule, ură Căpitanul.

– Să fie, replică Benjacomin.

Intră în yacht. Mai puțin de o secundă în spațiul real, suprafața cenușie a Norstriliei acoperi cerul de deasupra. Nava apăru ca un depozit obișnuit ce dispărea în planoform, după care yachtul rămase singur.

Vehiculul coborî.

Coborând, Benjacomin trăi un moment hidos de confuzie și teroare.

Niciodată nu o întâlnise pe femeia de acolo de jos, în schimb ea îl simțea limpede în vreme ce furia amplificată a pisoilor îl lovea. Mintea conștientă i se încovoie sub izbitură. Cu o prelungire a experienței subiective care transformă o secundă sau două în luni de ameteală dureroasă, Benjacomin Bozart fu măturat de valul propriei personalități. Releul lunar expedie mințile înnebunite împotriva sa. Sinapsele creierului i se reformară pentru a conjura ipotetice variante, lucruri îngrozitoare care nu se întâmplaseră niciodată nimănui. Apoi mintea conștientă îi arse datorită suprasarcinii de stress.

Personalitatea subcorticală rezistă ceva mai mult.

Trupul se zbătu câteva minute. Nebun de dorință și de foame, corpul i se arcui în fotoliul pilotului, gura mușcă adânc din propriul său braț. Condusă de poftă, mâna stângă i se încleștă pe față, scoțându-i ochiul stâng. Țipă cu frenezie animalică încercând să se autodevoreze... nu în întregime fără succes.

Copleșitorul mesaj telepatic al mititucilor pisuiași ai Mamei Hitton îi măcina creierul.

Nurcile mutante se treziseră complet.

Sateliții de transmisie otrăviseră întreg spațiul înconjurător cu nebunia selecționată genetic a nurcilor.

Trupul lui Bozart nu supraviețui mult. După câteva minute, arterele erau tăiate, capul i se prăbuși în piept, iar yachtul

derivă neajutorat spre depozitele pe care intenționase să le jefuiască. Poliția norstriliană îl captură mai târziu.

Polițiștii înșiși se simțeau rău. Cu toții aveau fețele albe. Unii vomitaseră. Străbătuseră marginea apărării animale. Trecuseră prin banda telepatică în punctul ei cel mai slab și mai subțire. Fusese suficient ca să-i lovească cu forță.

Nu voiau să știe nimic.

Doreau să uite.

Un polițist mai tânăr privi cadavrul și întrebă:

– Pentru numele lui Dumnezeu, ce poate să aducă un om în halul ăsta?

– Nu și-a ales meseria potrivită, rosti căpitanul de poliție.

Tânărul continuă:

– Ce meserie nepotrivită?

– Meseria nepotrivită a fost să încerce să ne jefuiască, băiete. Suntem apărați, și nu ne interesează cum.

Polițistul cel tânăr, umilit până la limita mânici, păru gata să-și înfrunte superiorul, menținându-și totuși ochii departe de trupul lui Benjacomin Bozart.

Bărbatul mai în vârstă îl liniști:

– E în regulă. Nu i-a luat mult să moară și pe deasupra, acest om l-a ucis pe micuțul Johnny, nu cu multă vreme în urmă.

– Ah, el? Așa de repede?

– L-am adus aici. Ofițerul dădu din cap. L-am lăsat să-și găsească singur moartea. Acesta-i felul nostru de a trăi. Dur, nu-i așa?

Ventilatorul șuiera ușor, încet. Animalele adormiră iarăși. Un jet de aer se revărsă peste Mama Hitton. Releul telepatic funcționa în continuare. Ea își deslușea propriul trup, adăposturile, luna fațetată, sateliții. Dinspre bandit, nici un semn.

Se împletici ridicându-se în picioare. Veșmântul îi era ud de transpirație. Avea nevoie de un duș și de haine curate.

Pe Manhome, Circuitul de Credit Comercial semnaliză ascuțit pentru atenție. Un adjunct al Instrumentalității se

apropie de mașină și întinse mâna.

Mașina lăsă să-i cadă frumos în palmă o carte de credit.

Omul o studie.

–Debitor Viola Siderea, creditor Contingent Terestru, cont norstrilian. Suma: patru sute de milioane mega-ani umani.

Deși era singur, funcționarul fluieră în sala goală:

– Cu toții vom fi oale și ulcele, cu stroon sau fără stroon, până ce vor apuca să plătească asta. Ieși să le spună prietenilor ciudata veste.

Aparatul, neprimind înapoi cartela, confecționă încă un exemplar.

Bulevardul Alpha Ralpha

De această dată suntem martorii începutului Redescoperirii Omului – marea realizare a Lordului Jestocost și a Lady-ei Alice More – cu țelul de a reda umanității libertatea riscului și chiar a morții. Scena de pe bulevardul suspendat este inspirată de un tablou al lui Jean-Auguste Côt, *Furtuna*. Macht este probabil unul din descendenții răi ai lui Vomact, sau poate nu. Iar Abba-dingo, surprinzător, ar putea fi o formă argotică semită pentru "Tatăl minciunilor"...

Eram beți de fericire în acei ani de început. Toată lumea era, și mai cu seamă tinerii. Trăiam primii ani ai Redescoperirii Omului, când Instrumentalitatea a răscolit adânc în tezaur, reconstruind vechile culturi, vechile limbi, și chiar vechile necazuri. Coșmarul perfecțiunii îi condusese pe părinții noștri în pragul sinuciderii. Acum, sub conducerea Lordului Jestocost și a Lady-ei Alice More, străvechile civilizații se ridicau precum mase imense de pământ din mările trecutului.

Eu însumi am fost primul om care a pus o marcă poștală pe o scrisoare, după paisprezece mii de ani. Am dus-o pe Virginia să asculte primul recital de pian. Am urmărit la ochiul-mașină momentul în care în Tasmania a fost împrăștiată holera și i-am văzut pe tasmanieni dansând pe străzi, căci nu mai trebuiau să fie protejați. Pretutindeni lucrurile deveneau interesante. Pretutindeni, bărbați și femei lucrau animați de o voință sălbatică să construiască o lume și mai imperfectă.

Chiar eu am intrat într-un spital și am ieșit din el francez.

Sigur că îmi aduceam aminte de viața dinainte; mi-o aminteam, dar nu mai conta. Virginia era și ea franțuzoaică, iar în fața noastră aveam ani de viață, atârnând ca fructele coapte într-o livadă a unei veri perpetue. Nu aveam idee când vom muri. Înainte, aș fi putut să mă culc gândind, "Guvernul mi-a dăruit patru sute de ani. Peste trei sute șaptezeci și patru de ani vor opri injecțiile cu stroon, iar eu voi muri." Acum știam că orice era posibil. Măsurile de siguranță fuseseră date deoparte. Bolile se răspândeau în voie. Cu puțin noroc, speranță și dragoste puteam să trăiesc o mie de ani. Sau puteam muri chiar mâine. Eram liber.

Gustam fiecare moment al zilei.

Virginia și cu mine am adus primul ziar francez apărut de la căderea Celor Mai Vechi Lumi. Știrile ne încântau, reclamele ni se păreau delicioase. Unele aspecte ale culturii erau dificil de reconstituit. Era greu să vorbești despre feluri de mâncare din care doar denumirile supraviețuiseră, însă homunculii și mașinile, lucrând neobosiți Adâncjos-Adâncjos, mențineau spre suprafața planetei un flux continuu de minunății, suficiente pentru a umple inima oricui de speranță. Știam că totul nu e decât teatru, și totuși nu era. Știam că după ce bolile aveau să omoare numărul statistic corect de oameni, epidemiile vor fi oprite; când rata accidentelor avea să se ridice prea sus, ele se vor opri fără ca noi să cunoaște ce și cum. Știam că peste tot deasupra noastră, veghea Instrumentalitatea. Aveam încredere că Lordul Jestocost și Lady Alice More ne vor trata ca pe niște prieteni și că nu ne vor considera victimele unui joc.

Iat-o, spre exemplu, pe Virginia. Primise numele de Menerima, ceea ce reprezenta sunetul codificat al numărului ei de naștere. Era micuță, puțintel dolofană; scundă, cu capul acoperit de bucle maronii. Ochii îi avea de un căprui atât de intens și de bogat, încât numai lumina soarelui, obligând-o să întredeschidă pleoapele, ajungea pentru a scoate în evidență comorile irișilor săi. O cunoscusem bine, și niciodată nu am cunoscut-o. O văzusem adeseori, dar niciodată nu o văzusem

cu inima până ce ne-am întâlnit în afara spitalului, amândoi francezi.

Am fost încântat să revăd o veche prietenă și am început să vorbesc în Limba Comună, însă cuvintele s-au blocat. Cu cât încercam mai departe să vorbesc, cu atât observam că Menerima nu mai era aceeași, ci altcineva înzestrat cu o antică frumusețe, rară și stranie – cineva care hoinărise din lumile-tezaur ale trecutului în acest prezent târziu. Nu am reușit decât să bâlbâi:

– Ce nume porți acum? Și am spus-o în franceza veche.

Ea îmi răspunse în aceeași limbă:

– Je m'appelle Virginie.

M-am uitat la ea și m-am îndrăgostit. Avea ceva puternic, ceva sălbatic, învăluit și ascuns de gingășia și prospețimea trupului ei feciorelnic. Era ca și cum destinul mi s-ar fi adresat din profunzimea unor anume ochi căprui, ochi care mă măsurau siguri și întrebători, așa cum amândoi cercetam noua lume proaspătă dimprejurul nostru.

– Îmi dai voie? am rostit oferindu-i brațul, așa cum învățasem în orele de hipnopedie. Mi l-a luat și ne-am îndepărtat de spital.

Am fredonat o melodie ce-mi venise în minte odată cu expresiile limbii franceze.

Mă trase ușor de braț și îmi zâmbi:

– Ce e asta? întrebă ea. Sau nici tu nu știi ce este?

Cuvintele îmi veniră dulci și nechemate pe buze și le-am cântat încet, înăbușindu-mi vocea în părul ei ondulat, pe jumătate fredonând, pe jumătate șoptind bine cunoscutul cântec imprimat în creierul meu odată cu toate celelalte lucruri dezgropate de Redescoperirea Omului.

Ea nu era femeia de mine căutată,
Și-am întâlnit-o, și-am avut șansa
S-o aud vorbind limba din Franța
Cu accent din Martinica minunată.

Nu era șic, și nu era bogată.
Și fără să vreau am căzut în transa
Ochilor săi minunați...

Deodată am rămas fără cuvinte.

–Se pare că am uitat restul. Îi spune "Macouba" și vorbește despre o insulă fermecată pe care vechii francezi o denumiseră Martinica.

– Știu unde se află, strigă ea. I se implantaseră aceleași memorii ca și mie. O poți vedea din turnul Terraportului!

Fu o revenire bruscă la lumea cunoscută. Terraportul stătea pe unicul său piedestal, înalt de douăsprezece mile, pe marginea estică a micului continent. În vârful lui, lorzii lucrau printre mașini ce nu mai aveau un înțeles. Acolo soseau navele întorcându-se din stele. Văzusem fotografii cu el, dar nu fusesem niciodată acolo. De fapt, nu cunoșteam pe nimeni care să fi urcat vreodată în Terraport. De ce să fi urcat? Probabil nu am fi fost bineveniți, iar de văzut îl puteam vedea oricând prin intermediul ochiului-mașină. Pentru Menerima – familiara, plictisitor de plăcuta, micuța și draga Menerima – ar fi fost nefiresc să mergem acolo. Asta mă determina să gândesc că în Bătrâna Lume Perfectă lucrurile nu erau chiar atât de clare și directe cum păreau.

Virginia, noua Menerima, încercă să vorbească în Limba Comună, însă renunță și folosi în loc franceza.

–Mătușa mea, zise referindu-se la o doamnă înrudită, căci nimeni nu mai avea mătuși de mii de ani, era o Credincioasă. M-a dus la Abba-dingo. Ca să mă sfințească și să am noroc.

Vechiul meu eu fu puțin șocat; francezul din mine se arătă neliniștit de faptul că această fată făcuse ceva neobișnuit, încă dinainte ca omenirea să se fi întors la neobișnuit. Abba-dingo era un computer demult depășit, situat undeva sus în coloana Terraportului. Homunculii îl considerau zeu, iar din când în când la el veneau și oameni; un lucru obositor și de prost gust.

Sau fusese așa. Până ce toate lucrurile se înnoiseră.

Alungându-mi iritarea din glas, am întrebat:

–Cum a fost?

Râse încet, totuși râsetul ei conținea un fior care mă cutremură. Dacă vechea Menerima avea secrete, de ce era în stare oare Virginia cea nouă? Aproape că am urât soarta care făcuse să mă îndrăgostesc de ea, să consider atingerea mâinii sale pe brațul meu ca o legătură între mine și eternitate.

Îmi zîmbi în loc să răspundă. Drumul de suprafață se afla în reparații, așa că am coborât pe o rampă către nivelul întâi al subteranului; acolo unde mersul pe jos era legal pentru oameni adevărați, hominizi și homunculi.

Nu îmi plăcea atmosfera; niciodată nu mă îndepărtasem la mai mult de douăzeci de minute de locul unde mă născusem. Rampa părea totuși destul de sigură. În acele zile puteai să întâlnești câțiva hominizi, oameni din stele care (deși din rasă pur umană) se transformaseră pentru a se adapta condițiilor dintr-o mie de lumi. În schimb, homunculii erau moralmente respingători, chiar dacă mulți dintre ei arătau ca niște persoane bine făcute. De origine animală, fuseseră crescuți cu chip uman ca să preia sarcinile grele și obositoare ale unor munci inacceptabile pentru un om. Se șoptea că unii dintre ei se împerecheaseră cu oameni, și nu doream ca Virginia mea să fie expusă prezenței unor asemenea creaturi.

Mă ținuse de braț. După ce am coborât panta în culoarul aglomerat, mi-am eliberat încet mâna și am luat-o de după umeri, strângând-o mai tare lângă mine. Era destulă lumină, îndeajuns de puternică ca să se vadă mai bine decât afară, în schimb lumina era ciudată și plină de primejdii. Altădată m-aș fi întors imediat acasă decât să mă expun singur unor astfel de ființe înspăimântătoare. Dar acum, în acest moment, nu suportam să mă despart de iubirea mea nou descoperită. Îmi era teamă că de m-aș fi întors în apartamentul meu din turn, ea s-ar fi putut duce într-al ei. Oricum, faptul de a fi francez punea puțină sare și piper peste pericol.

Oamenii din pasaj arătau totuși destul de banal. Existau

multe mașini ocupate în legea lor, unele cu formă umană, altele fără. Nu am zărit un singur hominid. Alte ființe, pe care le știam că sunt homunculi deoarece ne cedau partea dreaptă a drumului, nu se deosebeau de oamenii de la suprafață. O fată strălucitor de frumoasă îmi aruncă o privire ce îmi displăcu – obraznică, inteligentă, provocatoare până dincolo de orice limită a flirtului. Am bănuit că avea origine canină. Printre homunculi, d'persoanele[1] sunt cele mai apte să-și permită libertăți. Printre ei există chiar un om-câine filozof care a înregistrat odată o bandă argumentând că, din moment ce câinii sunt cei mai vechi aliați ai omului, ei au dreptul să fie mai apropiați lui decât orice altă formă de viață. Atunci când o ascultasem, găsisem amuzant ca un câine să fie crescut cu înfățișarea lui Socrate; aici, la nivelul superior al subteranului, nu mai eram așa de sigur. Ce aș fi făcut dacă unul dintre ei devenea prea insolent? Să-l fi omorât? Asta însemna o încălcare a legii și o discuție cu subcomisarii Instrumentalității.

Virginia nu observase nimic din toate acestea.

Nu-mi răspunsese la întrebare; în schimb mă interoga ea pe mine în privința subteranului. Mai fusesem o singură dată acolo, în copilărie, dar eram flatat să-i aud vocea mirată și răgușită murmurându-mi în ureche.

Atunci avu loc întâmplarea.

La început am crezut că este un bărbat, cu silueta deformată de lumina de pe culoar. Când s-a apropiat, am văzut că nu avusesem dreptate. Trebuie să fi avut umerii lați de cinci picioare. Cicatrici roșii și urâte de pe frunte indicau locul pe unde îi fuseseră scoase coarnele. Era un homuncul, vizibil derivat din material bovin. La drept vorbind, nu știusem niciodată că-i puteau lăsa atât de prost formați.

Și era beat.

După ce s-a apropiat, i-am recepționat telepatic bâzâitul

(1) "d" de la dog – câine în limba engleză (n.ed.)

minții... *nu sunt oameni, nu sunt hominizi și nu sunt nici ca Noi – ce caută aici? Cuvintele pe care le gândesc ei mă derutează.* Niciodată până atunci nu ascultase telepatic în limba franceză.

Lucrurile se prezentau rău. Ca el să vorbească constituia un lucru destul de obișnuit, însă doar câțiva homunculi erau telepați – cei cu sarcini speciale, din Adâncjos-adâncjos, unde instrucțiunile se transmiteau doar telepatic.

Virginia se agață de mine.

Am gândit limpede în Limba Comună: *Suntem oameni adevărați. Trebuie să ne lași să trecem.*

Nu am primit ca răspuns decât un urlet. Nu știu unde sau cu ce se îmbătase, dar nu îmi recepționase mesajul.

I-am urmărit gândurile transformându-i-se în panică, neputință, ură. Apoi se năpusti asupra noastră, parcă dansând, ca și cum ar fi vrut să ne zdrobească.

M-am concentrat și am direcționat spre el un ordin de oprire.

Fără efect.

Copleșit de groază, mi-am dat seama că-i vorbisem în franceză.

Virginia țipă.

Omul-taur ajunse lângă noi.

În ultima clipă coti, trecu orbește pe alături scoțând un urlet care umplu imensul pasaj subteran. Continuă să alerge îndepărtându-se de noi.

Ținând-o încă de braț pe Virginia, m-am răsucit să văd ce-l determinase să ne ocolească.

Ce am văzut era din cale afară de ciudat.

Siluetele noastre zburau departe de noi de-a lungul coridorului, haina mea purpurie fluturând în aer, rochia aurie a Virginei plutind în spate în vreme ce alerga alături de propria mea imagine. Viziunile erau perfecte, iar omul-taur le urmărea.

Am privit uluit în jur. Ni se spusese că nu mai eram apărați.

O fată stătea liniștită lângă perete. Aproape că o confundasem cu o statuie. Ne vorbi:

– Nu te apropia. Sunt o pisică. A fost destul de ușor să-l păcălesc. Ați face bine să vă întoarceți la suprafață.

– Mulțumesc, i-am spus. Mulțumesc. Cum te cheamă?

– Are vreo importanță? replică ea. Nu sunt umană.

Oarecum ofensat, am insistat:

– Am vrut doar să-ți mulțumesc. Adresându-i-mă, am observat că era la fel de frumoasă și de strălucitoare ca o flacără. Avea pielea luminoasă, de culoarea smântânii, iar părul ei – mai delicat decât orice fir de păr uman – prezenta sălbaticul auriu-portocaliu al unei pisici persane.

– Sunt C'mell, răspunse fata, și lucrez la Terraport.

Răspunsul ne opri și pe mine și pe Virginia pe loc. Oamenii-pisică se găseau dedesubtul nostru și puteau fi evitați, însă Terraportul era deasupra și trebuia respectat. Din care lume făcea parte C'mell?

Ea zâmbi, iar surâsul ei era adresat mai degrabă mie decât Virginiei. Conținea o lumea întreagă de promisiuni voluptoase. Știam că nu încerca să-mi facă curte, restul poziției sale dovedea cu prisosință asta. Poate că reprezenta singurul mod în care știa să zâmbească.

– Nu vă faceți griji în legătură cu formalitățile, zise ea. Luați-o pe aici. Îl aud întorcându-se.

M-am răsucit, căutând din ochi omul-taur beat. Nu se vedea.

– Urcați pe aceste scări, ne îndemnă C'mell. Este un pasaj de urgență și vă va conduce direct la suprafață. Am să-l împiedic să vină după voi. Ce vorbeați, era franceză?

– Da, am răspuns. Cum ai reușit să – ?

– Plecați. Îmi pare rău că am întrebat. Grăbiți-vă!

Am intrat pe o ușă mică. O scară în spirală pornea în sus. Nu era de demnitatea noastră de oameni adevărați să folosim scări, dar cu C'mell îndemnându-ne, nu puteam proceda altminteri. Am dat din cap în semn de rămas bun și am tras-o pe

Virginia după mine.

La suprafață ne-am oprit.

Virginia gâfâia.

– Nu-i așa c-a fost oribil?

– Acum suntem în siguranță.

– Nu vorbesc de siguranță, ci de murdăria întâmplării. Imaginează-ți să fii obligat să discuți cu ea!

Virginia spunea că întâlnirea cu C'mell fusese mai rea decât omul-taur. Îmi simți rezerva, deoarece adăugă:

– Lucrul trist e c-ai s-o vezi din nou...

– Ce?! De unde știi?

– Nu știu, zise Virginia. Am ghicit. Dar eu ghicesc foarte, foarte bine. La urma urmelor, am fost la Abba-dingo.

– Te-am rugat, iubito, să-mi povestești ce s-a petrecut acolo.

Scutură tăcută din cap și o porni pe șosea. Nu aveam altceva de făcut decât să o urmez. Asta mă irita puțin.

Am întrebat-o din nou, mai supărat:

– Cum a fost?

Cu demnitate feciorelnică rănită, replică:

– Nimic, nimic. Un urcuș lung. Bătrâna m-a obligat să merg cu ea. Oricum, s-a întâmplat ca mașina să nu vorbească în ziua aceea, așa că am primit permisiunea să coborâm într-un puț și să ne întoarcem pe drumul rulant cu plată. A fost doar o zi irosită.

Vorbise uitându-se drept înainte, nu la mine, ca și cum amintirea nu era foarte plăcută.

Apoi se întoarse cu fața către mine. Ochii ei căprui priviră într-ai mei, de parcă îmi căutau sufletul. (Suflet; un cuvânt pe care-l avem în franceză, fără să existe nimic asemănător cât de cât cu el în Limba Comună.) Se însenină și stărui:

– Hai să nu fim plicticoși în această primă zi. Să fim buni ca noile noastre ființe, Paul. Să facem ceva cu adevărat francez, dacă așa vom fi de-acuma înainte.

– O cafenea, am strigat eu. Avem nevoie de o cafenea. Și știu unde găsim una.

– Unde?

– Două pasaje mai încolo. Unde mașinile ies afară, iar homunculilor li se permite să tragă cu ochiul pe fereastră. Imaginea homunculilor itindu-se la noi mă izbi ca amuzantă, chiar dacă vechiul meu eu nu le acordase mai multă atenție decât ferestrelor, sau meselor. Înainte nu întâlnisem niciodată vreunul, însă știam că nu erau tocmai oameni din moment ce proveneau din animale, dar că aveau aspect uman și erau capabili să vorbească. Era nevoie de un francez ca mine să înțeleagă că puteau fi și urâți, și frumoși, ori pitorești. Mai mult decât pitorești: romantici.

Evident, Virginia gândea la fel, întrucât rosti:

– Dar sunt *nette*, pur și simplu adorabili. Cum se numește cafeneaua?

– Pisica Unsuroasă, i-am răspuns.

Pisica Unsuroasă. De unde era să știu că de aici se va naște coșmarul cu ape adânci și vânturi urlătoare? Cum să bănui că avea vreo legătură cu Bulevardul Alpha Ralpha?

Nici o forță din lume nu ar fi fost în stare să mă împingă într-acolo dac-aș fi știut.

Alți proaspeți francezi ajunseseră la cafenea înaintea noastră.

Un chelner cu mustață mare, cafenie, ne luă comanda. L-am privit cu atenție să văd dacă era un homuncul autorizat să lucreze printre oameni datorită serviciilor sale indispensabile; dar nu era. Era o simplă mașinărie, deși în voce îi răsuna amabilitatea tipic pariziană, deși proiectanții îi prevăzuseră până și ticul nervos de a-și aranja mustața cu dosul mâinii, iar imediat sub linia părului, deasupra sprâncenelor, îl făcuseră să transpire ușor.

– Mamselle? M'sieu? Bere? Cafea? Vin roșu vom avea luna viitoare. Soarele va străluci de la o oră și un sfert la o oră jumătate. La fără douăzeci va ploua timp de cinci minute, așa încât veți avea posibilitatea să vă bucurați de aceste umbrele. Sunt originar din Alsacia. Îmi puteți vorbi în franceză sau germană.

– Mi-e indiferent, spuse Virginia. Hotărăște tu, Paul.

– Bere, te rog, am cerut. Bere blondă pentru amândoi.

– Desigur, M'sieu, încuviință chelnerul.

Plecă, fluturându-și larg șervetul de pe braț.

Virginia întredeschise ochii către soare și glăsui:

– Mi-ar plăcea să plouă. N-am văzut niciodată o ploaie adevărată.

– Ai răbdare, iubito.

Se întoarse sobră către mine.

– Ce înseamnă "germană", Paul?

– O altă limbă, o altă cultură. Am citit că vor fi readuși la viață anul viitor. Dar ce, nu îți place să fii franțuzoaică?

– Ba îmi place, răspunse ea. Mult mai mult decât să fiu un număr. Însă Paul... Se opri, cu ochii încețoșați de perplexitate.

– Da?

– Paul, spuse, iar rostirea numelui meu părea un strigăt de speranță din adâncul minții ei, dincolo de noul și de vechiul eu, dincolo chiar de invențiile lorzilor ce ne modelaseră. Am luat-o de mînă.

I-am vorbit:

– Poți să-mi spui ce ai pe suflet, iubita mea.

– Paul, repetă aproape plângând. Paul, de ce totul se întâmplă atât de repede? Asta-i prima noastră zi și deja simțim amândoi că s-ar putea să petrecem restul vieții împreună. Ceva legat de căsătorie, orice ar fi aceasta, așteaptă de la noi să găsim un preot și nu înțeleg, Paul. Paul, Paul, de ce totul se întâmplă așa de iute? Vreau să te iubesc, te iubesc. Dar nu vreau să fiu pusă să te iubesc. Vreau să fie eul meu adevărat, exclamă ea în vreme ce lacrimile îi șiroiau pe obraji, chiar dacă vocea reușea încă să și-o controleze.

În acel moment am spus ceea ce nu trebuia să spun.

– Să nu-ți faci griji, iubito. Sunt sigur că Lorzii Instrumentalității au programat totul cum se cuvine.

La auzul vorbelor mele izbucni în hohote, puternice și

sfâșietoare. Nu mai văzusem niciodată înainte un adult plângând. Era straniu și înspăimântător.

Un bărbat de la masa alăturată se apropie și rămase în picioare lângă noi, dar nu m-am sinchisit să mă uit la el.

–Iubito, am spus eu rezonabil, ne descurcăm noi...

–Paul, lasă-mă să te părăsesc ca să fiu a ta. Lasă-mă să plec câteva zile, câteva săptămâni sau câțiva ani. Apoi, dacă... dacă... dacă mă întorc, vei ști că sunt eu și nu un program controlat de o mașină. Pentru numele lui Dumnezeu, Paul... pentru numele lui Dumnezeu! Cu un alt ton grăi: Ce e Dumnezeu, Paul? Ne-au dat cuvintele ca să vorbim, dar nu știu ce înseamnă ele.

Omul de lângă mine interveni:

–Te pot conduce la Dumnezeu.

–Cine ești? l-am întrebat. Și cine ți-a cerut să te bagi? Nu constituia genul de limbaj pe care-l folosisem vreodată când vorbeam Limba Comună – odată cu noua limbă ne construiseră și un nou temperament.

Străinul rămase la fel de politicos; și el era francez, în schimb își păstra mai bine cumpătul.

– Mă numesc Maximilien Macht și cândva am fost un Credincios, răspunse el.

Ochii Virginiei se luminară. Își șterse neatentă fața, continuând să îl fixeze pe străin. Bărbatul era înalt, slab, ars de soare. (Cum de reușise să se bronzeze așa de repede?) Avea părul roșcat și o mustață asemănătoare cu cea a chelnerului-robot.

–Ai întrebat de Dumnezeu, Mamselle, continuă străinul. Dumnezeu se găsește acolo unde a fost dintotdeauna: în jurul nostru, lângă noi, înlăuntrul nostru.

Vorbea ciudat pentru un bărbat care arăta a fi om de lume. M-am ridicat în picioare să îi spun la revedere. Virginia ghici ce intenționam să fac și interveni:

–Ce frumos din partea ta, Paul. Oferă-i domnului un scaun.

Vocea îi suna caldă.

Chelnerul-robot se întoarse cu două pahare conice de sticlă. Înăuntru se afla un fluid auriu, cu un guler de spumă deasupra. Nu mai văzusem și nu mai auzisem de bere până atunci, totuși știam exact ce gust trebuia să aibă. Am pus niște bani imaginari pe tavă, am primit un rest imaginar și i-am plătit chelnerului un bacșiș imaginar. Instrumentalitatea nu găsise încă modalitatea de a confecționa bani diferiți pentru toate noile culturi, și desigur, nu puteai să utilizezi bani adevărați pentru a plăti consumația. Mâncarea și băutura sunt gratuite.

Robotul își șterse mustața, își tamponă sprâncenele asudate cu șervetul (în carouri albe și roșii), apoi privi întrebător spre Monsieur Macht.

–M'sieu, rămâneți aici?

–Într-adevăr, zise Macht.

–Să vă servesc ceva?

–De ce nu? întrebă Macht. Dacă acești oameni drăguți îmi permit.

–Foarte bine, spuse robotul răsucindu-și mustața. Dispăru în ungherele întunecate ale barului.

În tot acest timp Virginia nu își dezlipise ochii de la Macht.

–Ești un Credincios? întrebă ea. Mai ești încă Credincios, după ce ai fost făcut francez asemeni nouă? De unde știi că ești tu? De ce îl iubesc pe Paul? Oare lorzii și aparatele lor controlează totul în noi? Eu vreau să fiu eu însămi. Știi cumva cum să fiu *eu*?

– Nu cum să fiu dumneata, Mamselle, onoarea ar fi prea mare, răspunse Macht. Învăț însă să-mi descopăr propria personalitate. Vedeți, adăugă el întorcându-se spre mine, sunt francez de două săptămâni și știu cât din mine e original, și cât anume a fost adăugat de acest proces de redare a limbilor și pericolului.

Chelnerul reveni cu un pahar mic. Stătea pe un picior, așa că arăta ca o miniatură răutăcioasă a Terraportului. Fluidul dinăuntru era alb ca laptele.

Macht ridică paharul înspre noi:

– În sănătatea voastră!

Virginia îl privea fix de parcă i-ar fi venit din nou să plângă. După ce eu și cu el am sorbit câte o înghițitură, ea își suflă nasul în batistă și o puse deoparte. Pentru prima dată vedeam pe cineva interpretând rolul de a-și sufla nasul, însă părea să se potrivească cu noua noastră civilizație.

Macht ne zâmbi amândurora, ca și cum voia să înceapă un discurs. Soarele se ivi pe cer, exact la timpul anunțat. Razele sale îi confereau un halou, făcându-l să semene cu un diavol ori un sfânt.

Totuși Virginia vorbi prima:

– Ai fost acolo?

Macht ridică puțin din sprâncene, se încruntă și spuse foarte încet:

– Da.

– Ți-a vorbit? insistă ea.

– Da. Chipul îi era sumbru și nițel încurcat.

– Ce ți-a spus?

Drept răspuns, el își scutură capul, arătând astfel că existau lucruri care nu trebuiau niciodată menționate în public.

Am vrut să-i întrerup, să aflu despre ce era vorba.

Virginia continuă fără să mă bage în seamă:

– Dar a spus ceva?

– Da, replică Macht.

– Ceva important?

– Mamselle, să nu discutăm despre acest subiect.

– Trebuie, strigă ea. E vorba de viață și de moarte. Își strângea mâinile atât de puternic, încât încheieturile se înălbiseră. Berea stătea în fața ei neatinsă, încălzindu-se la soare.

– Bine, încuviință Macht, întreabă-mă atunci... dar nu garantez că voi răspunde.

Nu am mai reușit să mă stăpânesc:

– Despre ce vorbiți?

Virginia mă privi cu dispreț, însă era disprețul unei îndrăgostite, nu răceala distantă a trecutului.

– Te rog, Paul, nu ai cum să înțelegi. Așteaptă puțin. Ce ți-a spus, M'sieu Macht?

– Că eu, Maximilien Macht, voi trăi sau voi muri împreună cu o fată cu părul castaniu și logodită. Surâse strâmb. Nici nu știu ce înseamnă "logodită".

– Vom afla, spuse Virginia. Când ți-a zis aceasta?

– Cine să îi spună? am strigat la ei. Pentru Dumnezeu, despre ce vorbiți?

Macht se uită la mine și zise pe un ton scăzut:

– Abba-dingo. Iar ei îi răspunse: Săptămâna trecută.

Virginia păli.

– Așadar funcționează. Funcționează! Dragă Paul, mie nu mi-a spus nimic. În schimb mătușii mele i-a zis ceva ce nu am putut să uit niciodată!

I-am apucat brațul ferm, dar cu tandrețe și am încercat să o privesc în ochi. Ea se feri de mine. Am întrebat-o:

– Ce a spus?

– Paul și Virginia.

– Și ce-i cu asta?

Abia o mai recunoșteam. Buzele îi erau încordate și strânse. Nu era supărată. Era cu totul altceva, mai grav. Tensiunea o copleșea. Presupun că nici așa ceva nu mai existase de mii de ani.

– Paul, înțelege un singur lucru dacă poți. Mașina i-a dat acelei femei numele nostre – acum doisprezece ani!

Macht se ridică atât de brusc încât scaunul căzu pe spate, iar chelnerul se grăbi spre noi.

– Asta hotărăște lucrurile, declară el. Mergem înapoi cu toții.

– Unde? am întrebat.

– La Abba-dingo.

– Dar de ce acum? am rostit eu, în vreme ce Virginia întreba simultan:

– Oare va vorbi?

– Întotdeauna vorbește dacă o iei pe partea nordică, răspun-

se Macht.

–Cum ajungem acolo? continuă Virginia.

Macht se înnegură.

–Există o singură cale. Bulevardul Alpha Ralpha.

Virginia se ridică. La fel și eu.

Apoi, ridicându-mă, mi-am adus aminte de Bulevardul Alpha Ralpha. Era o stradă în ruină atârnând pe cer, neclară ca o dâră de vapori. Cândva constituise o autostradă de procesiune, pe care coborau cuceritorii și pe care se urca tributul. Acum era însă distrus, pierdut printre nori, închis omenirii de o sută de secole.

–Îl știu, am glăsuit. Este distrus.

Macht nu zise nimic, ci se uită la mine ca la un nechemat...

Virginia, foarte tăcută și foarte albă de încordare, rosti:

–Să mergem.

–Dar de ce? am intervenit. De ce?

–Prostule, dacă nu avem un Dumnezeu, cel puțin dispunem de-o mașină. Acesta-i singurul lucru din lume ori din afara ei pe care Instrumentalitatea nu îl înțelege. Poate că prevestește viitorul. Poate că-i o ne-mașină. Cu siguranță vine dintr-un alt timp. Nu pricepi, iubitule? Dacă spune că suntem noi, atunci suntem *noi*.

–Și dacă nu spune așa?

–Atunci nu suntem. Chipul îi devenise îndurerat.

–Cum adică?

– Atunci, continuă ea, înseamnă că suntem niște jucării, niște păpuși, marionete controlate de seniori. Tu nu ești tu, iar eu nu sunt eu. Dacă însă Abba-dingo, care cunoștea numele de Virginia și Paul cu doisprezece ani înainte să se întâmple, dacă Abba-dingo întărește că suntem noi, nu îmi pasă dacă-i mașină prezicătoare, zeu ori diavol sau mai știu eu ce. Nu îmi pasă, căci am să cunosc adevărul.

Ce puteam să îi răspund? Macht o luase înainte, ea îl urmă, iar eu am pășit al treilea în șir. El ieși de pe terasa însorită a Pisicii Unsuroase; imediat după ce am plecat, o ploaie măruntă

a început să cadă. Chelnerul, arătând pentru o clipă a fi ceea ce era cu adevărat, o mașină, privi drept înainte. Am traversat marginea pasajului și am coborât spre drumul expres.

Când am ieșit afară, ne-am trezit într-o regiune cu case frumoase. Toate dărăpănate. Arborii își înfipseseră crengile în clădiri. Florile se împrăștiaseră în grădini, pe ușile deschise, strălucind în camerele fără acoperișuri. Cine avea nevoie de case în aer liber, de vreme ce populația Pământului scăzuse într-atât că orașele deveniseră comodități golite de viață?

La un moment dat mi s-a părut că văd o familie de homunculi cu copii, cercetându-ne în timp ce ne târâiam picioarele de-a lungul drumului acoperit de prundiș. Dar poate că fețele zărite la marginea caselor nu au fost decât fantasme.

Macht tăcea.

Virginia și cu mine ne țineam de mână, mergând alături de el. Bizara excursie mi-ar fi produs o mare fericire dacă mâna nu i-ar fi fost încordată. Din când în când își mușca buza de jos. Știam că pentru ea conta foarte mult – pornise într-un pelerinaj. (Pelerinajul semnifica în vechime o călătorie spre un loc de mare putere, foarte bun pentru suflet și trup.) Nu mă deranja să merg cu ei. De fapt, nici n-ar fi reușit să mă împiedice să-i însoțesc, odată ce Macht și cu ea hotărâseră să plece de la cafenea. Însă nu trebuia să iau în serios toată povestea. Nu-i așa?

Ce dorea Macht?

Cine era Macht? Ce gânduri învățase creierul lui să gândească în numai două săptămâni? Cum ne-o luase înainte într-o lume nouă de primejdie și aventură? Nu aveam încredere în el. Pentru prima dată în viață mă simțeam singur. Mereu, întotdeauna înainte, nu trebuia decât să mă gândesc la Instrumentalitate și un protector înarmat până în dinți își făcea apariția în mintea mea. Apărați telepatic împotriva oricăror pericole, tămăduiți de orice răni, străbăteam cele o sută patruzeci și șase de mii nouăzeci și șapte de zile alocate. În prezent lucrurile stăteau altfel. Nu-l cunoșteam pe acest băr-

bat și totuși pe el mă bizuiam, și nu pe forțele ce ne ocrotiseră și ne protejaseră.

Din drumul desfundat am intrat într-un bulevard imens. Caldarâmul era așa de neted și intact, încât nimic nu creștea pe el, cu excepția locurilor unde vântul și praful depozitaseră aiurea palme de pământ.

Macht se opri.

– Iată-l, spuse el. Bulevardul Alpha Ralpha.

Am tăcut și am privit șoseaua uitatelor Imperii.

La stânga, bulevardul dispărea într-o curbă lină. Ducea mult mai departe de nordul orașului unde crescusem. Știam că acolo se găsea un alt oraș, însă îi uitasem numele. De ce să mi-l fi amintit? Cu siguranță arăta identic cu al meu.

Dar la dreapta –

La dreapta bulevardul se înălța brusc în rampă. Dispărea în nori. Chiar lângă linia norilor dezastrul se dezvăluia puțin. Nu vedeam clar, dar mi se păreă că întregul bulevard fusese retezat de niște forțe inimaginabile. Undeva dincolo de nori se afla Abba-dingo, locul unde toate întrebările primeau răspuns.

Ori cel puțin așa se credea.

Virginia se cuibări lângă mine.

– Să ne întoarcem, am propus. Noi suntem orășeni. Nu cunoaștem nimic despre ruine.

– Veți reuși dacă vreți cu adevărat, zise Macht. Am vrut să vă fac numai o favoare.

Amândoi am privit-o pe Virginia.

Se uită spre mine în sus cu ochii căprui. În ei am citit o rugăminte mai veche decât femeia sau bărbatul, mai veche decât specia umană. Am ghicit ce voia să spună înainte să vorbească. Urma să spună că *trebuia* să meargă mai departe.

Macht apăsa absent sub picior niște pietre.

În cele din urmă, Virginia rosti:

– Paul. Nu caut primejdia doar de dragul ei. Dar să știi că am gândit cu adevărat ce am spus acolo mai devreme. Nu există o posibilitate să ni se fi *ordonat* să ne iubim? Ce fel de

viață ar fi aceea în care fericirea noastră, noi înșine, am depinde de un fir într-o mașină sau de o voce artificială ce ni se adresează când dormim și învățăm franceza? Poate va fi amuzant să ne întoarcem în lumea veche. Presupun că este. Știu că mi-ai oferit un fel de fericire pe care înainte nici măcar nu-l bănuisem. Dacă suntem cu adevărat noi, atunci avem ceva minunat și trebuie să cunoaștem asta. Dar dacă nu-i așa... Izbucni în lacrimi.

Am vrut să spun, "Dacă nu-i așa, cel puțin va părea că e", însă chipul rău prevestitor și îmbufnat al lui Macht mă privea peste umărul Virginiei în vreme ce o trăgeam spre mine. Nu mai era nimic de zis.

Am strâns-o în brațe.

De sub picioarele lui Macht se prelinse o dâră de sânge. Praful o înghiți cu repeziciune.

– Macht, am exclamat. Ești rănit?

Virginia se întoarse și ea.

Macht ridică sprâncenele spre mine și zise fără îngrijorare:

– Nu. De ce?

– Sângele de la picioarele tale.

Privi în jos.

– Ah! Asta? Nu-i nimic, rosti el. Ouăle unui soi de ne-pasăre care nici măcar nu zboară.

– Oprește-te! am strigat telepatic folosind Limba Comună. Nici nu am încercat să gândesc în franceza nou însușită.

Făcu surprins un pas înapoi.

De nu știu unde veni mesajul: *mulțumesc mulțumesc bunmare întoarceteacasăterog mulțumesc bunmare pleacă omrău omrău omrău...* Undeva un animal sau o pasăre mă avertiza în privința lui Macht. Am gândit un *mulțumesc* indiferent și mi-am îndreptat atenția asupra lui Macht.

Ne-am privit fix unul pe altul. Așa cerea cealaltă cultură? Eram bărbați în acest moment? Oare libertatea include întotdeauna îndoiala, teama, ura?

Omul îmi displăcea total. Denumirile unor crime uitate îmi

veniră în minte: *asasinare, omucidere, răpire, nebunie, viol, tâlhărie...*

Nu cunoscusem nici unul din aceste lucruri și totuși le simțeam pe toate.

Mi se adresă cu glas egal. Amândoi fuseserăm prudenți în a ne feri gândurile să fie citite telepatic, astfel încât singurele mijloace de comunicare le reprezentau empatia și franceza.

– E ideea ta, zise el foarte fals, ori cel puțin a doamnei tale...

– Să fi pătruns deja minciuna în lume, încât să mergem printre nori fără motiv? am exclamat.

– Există un motiv, spuse Macht.

Am împins-o ușor pe Virginia într-o parte și mi-am acoperit așa de strâns mintea, încât simțeam anti-telepatia ca pe o migrenă.

– Macht, am rostit auzind mârâitul animalic din propria-mi voce, spune de ce ne-ai adus aici sau te omor.

Nu bătu în retragere. Mă înfruntă, gata de luptă. Zise:

– Să mă omori? Adică să devin mort? Dar cuvintele lui nu erau convingătoare. Nici unul dintre noi doi nu știa să se lupte, totuși el se pregăti de apărare iar eu de atac.

Sub scutul mental mi se strecură gândul unui animal: *ombun ombun ial de gât el-aaah fără-aer el-aaah ca ouăle strivite...*

Am urmat sfatul fără să mă întreb de unde vine. A fost simplu. Am înaintat către Macht, am întins mâinile în jurul gâtului său și am strâns. Încercă să mi le dea la o parte, apoi să mă lovească cu picioarele. Tot ce-am făcut a fost să rămân agățat de gâtul lui. Dacă aș fi fost un lord sau un Go-căpitan, poate c-aș fi știut cum să mă bat. Nu știam însă nici eu și nici el.

Lupta s-a sfârșit cu o greutate bruscă atârnându-mi în mâini.

Surprins, i-am dat drumul.

Macht își pierduse cunoștința. Să fi însemnat asta că era *mort*?

Nu putea să fie, deoarece se ridică. Virginia fugi la el.

Bărbatul își frecă gâtul și zise cu voce răgușită:

– Nu trebuia să faci așa ceva.

Dintr-o dată am prins curaj.

– Spune-mi, am scuipat spre el, spune-mi de ce ai vrut să venim aici, altminteri am s-o fac din nou.

Macht rânji fără vlagă. Își sprijini capul de brațul Virginiei.

– De teamă, răspunse. Teamă.

– Teamă? Cunoșteam cuvântul – *peur* – dar nu și semnificația. Era oare neliniște sau panică ca la animale?

Gândisem cu mintea descoperită; el îmi transmise în loc de replică, *da*.

– Dar de ce îți place? am întrebat.

E delicioasă, gândi el. *Mă îmbolnăvește, mă înfioară, mă face să mă simt viu. Este ca un medicament puternic, aproape la fel de bun ca stroon-ul. Am mai fost acolo înainte. Sus de tot mi-a fost tare teamă. Era minunat, bine și rău în același timp. Am trăit o mie de ani într-un singur ceas. Am vrut mai mult, dar m-am gândit că va fi încă și mai palpitant împreună cu alți oameni.*

– Acum te voi omorî, am spus în franceză. Ești foarte – foarte... Am fost nevoit să caut cuvântul. Ești foarte rău.

– Nu, îmi ceru Virginia. Lasă-l să vorbească.

Tipul gândi spre mine, fără să se mai deranjeze cu vorbe: *Asta e ceea ce Lorzii Instrumentalității nu ne-au permis niciodată să avem. Teamă. Realitate. Ne-am născut în indiferență și murim în vis. Chiar și suboamenii, animalele au mai multă viață decât noi. Mașinilor nu le este frică. Asta suntem noi. Mașini care cred că sunt oameni. Iar acum am fost eliberați.*

Observă marginea de furie roșie și proaspătă din mintea mea, așa că schimbă subiectul. *Nu v-am mințit. Acesta-i drumul către Abba-dingo. Am fost acolo. Vorbește. De pe această parte vorbește întotdeauna.*

– Funcționează, țipă Virginia. Vezi că și el o zice. Funcționează! Spune adevărul. Oh, Paul, să mergem mai departe!

– Bine, am aprobat, vom merge.

L-am ajutat să se ridice. Arăta încurcat, ca un om ce dezvăluise ceva de care se rușina.

Am pășit pe suprafața indestructibilului bulevard. Era comod pentru picioare.

În adâncul minții mele, animalul ori păsăruica nevăzută își îngăimă gândurile: *ombun ombun omoară-l ia apă ia apă...*

Nu i-am acordat atenție și am pornit cu ea și cu el înainte, cu Virginia între noi. Nu i-am dat atenție.

Ce mult îmi doresc să o fi făcut!

Am mers multă vreme.

Procesul era nou pentru noi. Exista ceva extraordinar în faptul că nimeni nu ne proteja, că aerul era liber, mișcându-se fără ajutorul dispozitivelor climatice. Am văzut multe păsări, iar când le-am transmis gândurile mele le-am descoperit creierele surprinse și opace; erau păsări naturale, de felul cărora nu mai văzusem niciodată până atunci. Virginia mă întrebă cum se numesc, iar eu le-am dat furios toate denumirile de păsări învățate în franceză, fără să știu dacă istoricește erau sau nu corecte.

Maximilien Macht se înveseli și el, și chiar ne cântă un cântec, puțin fals, cum că noi am fi ales drumul cel bun iar el pe cel rău, dar că totuși va ajunge în Scoția înaintea noastră. Cam fără de noimă, în schimb ritmul era plăcut. Ori de câte ori se distanța de Virginia și de mine, născoceam variații la "Macouba" și îi șopteam cântat versurile în urechea ei frumoasă:

Ea nu era femeia de mine căutată,
Și-am întâlnit-o, și-am avut șansa
S-o aud vorbind limba din Franța
Cu accent din Martinica minunată.

Eram fericiți în aventură și libertate, până ce ni s-a făcut foame. Atunci au început necazurile.

Virginia se apropie de un stâlp-felinar, îl lovi încetișor cu palma și ceru:

– Dă-mi de mâncare. Stâlpul ar fi trebuit fie să se deschidă,

servindu-ne un prânz, fie să ne spună unde, pe o rază de câteva sute metri, puteam găsi de mâncare. Nu făcu nimic din toate acestea. Nu făcu nimic. Probabil era stricat.

Din acest moment ne-am făcut un joc din a lovi toate felinarele.

Bulevardul Alpha Ralpha se ridicase cu aproape jumătate de kilometru deasupra peisajului înconjurător. Păsările sălbatice zburau sub noi. Pe caldarâm se găseau mai puțin praf și pete de verdeață. Imensul drum, fără piloni dedesubtul său, se curba asemeni unei panglici aruncate printre nori.

Obosisem tot lovind stâlpii și nu primisem nici de mâncare, nici apă.

Virginia deveni iritată:

– Nu are rost să ne întoarcem. Mâncarea e și mai departe în direcția cealaltă. Măcar dacă ai fi luat ceva la tine.

De unde să mă fi gândit să iau mâncare? Cine ia vreodată mâncare cu el? De ce să o porți la tine, când se găsește pretutindeni? Iubita mea nu judeca, însă era iubita mea, iar imperfecțiunile dulci ale temperamentului ei mă determinau să o iubesc încă și mai mult.

Macht continuă să bată în stâlpi, în parte pentru a nu fi antrenat în cearta noastră, și obținu un rezultat neașteptat.

L-am văzut întinzându-se să dea stâlpului unui felinar mai mare obișnuita și prudenta lovitură – iar în clipa următoare țipă ca un câine și începu să alunece în sus cu mare viteză. L-am auzit strigând ceva, însă nu am reușit să-i deslușesc cuvintele înainte ca el să se piardă printre norii din față.

Virginia se uită la mine.

– Mai vrei să te întorci? Macht s-a dus. Am putea spune că am obosit.

– Vorbești serios?

– Bineînțeles, dragă.

Am râs, puțin supărat. Insistase să venim, iar acum era gata să renunțe și să se întoarcă, doar pentru a-mi face mie plăcere.

– Lasă, am spus. Nu poate fi prea departe. Să mergem

înainte.

– Paul... Stătea aproape de mine. Ochii ei căprui erau tulburați, de parcă încercau să pătrundă până în adâncul minții mele. Am gândit spre ea: *Vrei să vorbim în acest mod?*

– Nu, răspunse ea în franceză. Vreau să rostesc lucrurile unul după altul. Paul, vreau cu adevărat să ajung la Abba-dingo. Trebuie să merg. Este cea mai puternică dorință a vieții mele. Și în același timp nu doresc să merg. Ceva nu e bine acolo sus. Prefer să te am în condițiile nepotrivite, decât să nu te am deloc. Cine știe ce se va întâmpla?

Intrigat, am întrebat-o:

– Simți "teama" aceea de care pomenea Macht?

– Oh, nu, Paul, deloc. Acest simțământ nu este excitant. Parcă s-a rupt ceva într-o mașinărie –

– Ascultă! am întrerupt-o.

De undeva de departe, dintre nori, veni un sunet ca tânguitul unui animal. Se auzeau și cuvinte. Trebuie să fi fost Macht. Mi s-a părut că aud "aveți grijă". Când l-am căutat cu mintea, distanțele se rotiră și am amețit.

– Să mergem, iubito, am spus.

– Da, Paul, încuviință ea, iar în glas avea un amestec de nepătruns de fericire, resemnare și disperare...

Înainte să pornim, am privit-o cu atenție. *Era* fetița mea. Cerul se îngălbenise, iar luminile încă nu se aprinseseră. În văzduhul galben și bogat, buclele ei castanii erau tivite cu auriu, ochii căprui se apropiau de negrul irișilor, fața ei tânără și bântuită de destin părea mai expresivă decât orice alt chip omenesc pe care-l mai văzusem vreodată.

– *Ești* a mea, i-am zis.

– Da, Paul. Îmi răspunse și apoi îmi zâmbi fericită. *Tu* ai spus-o! Asta o face să fie de două ori mai plăcută.

O pasăre de pe balustradă ne scrută fix, după care își luă zborul. Poate că nu era de acord cu nonsensurile omenești, așa că se lăsă să cadă în aerul întunecat. Am văzut-o oprindu-se undeva jos, departe, plutind alene pe aripi.

– Nu suntem liberi ca păsările, iubito, dar suntem mai liberi decât au fost oamenii într-o sută de veacuri, i-am declarat Virginiei.

Drept răspuns îmi luă brațul, surâzându-mi:

– Iar acum, am adăugat, să-l urmăm pe Macht. Pune-ți brațele în jurul meu și strânge-mă tare. Am să încerc să lovesc stâlpul acela. Dacă nu primim masa, măcar poate obținem o călătorie gratuită.

I-am simțit îmbrățișarea și am lovit stâlpul.

Care dintre ei? O clipă mai târziu, felinarele treceau pe lângă noi ca într-o ceață. Suprafața de sub picioarele noastre părea solidă, însă ne mișcam foarte rapid. Nici în pasajele subterane de serviciu nu mai văzusem o stradă așa de rapidă. Rochia Virginiei flutura puternic, încât scotea sunete ca pocnetul din degete. Într-o clipă am intrat în nori și imediat am și ieșit din ei.

O altă lume ne înconjură. Norii se întindeau dedesubt și deasupra. Ici-colo, printre ei răzbătea câte o pată de cer albastru. Mișcarea era lină. Vechii ingineri proiectaseră cu multă ingeniozitate drumul. Urcam sus, sus, sus, fără să ametim.

Alt nor.

Apoi lucrurile se petrecură așa de iute, că relatarea lor durează mult mai mult decât evenimentul în sine.

Ceva întunecat se năpusti asupra mea de undeva din față. O lovitură violentă mă izbi în piept. Doar ceva mai târziu mi-am dat seama că brațul lui Macht încerca să mă apuce înainte să mă prăbușesc peste margine. Pe urmă am intrat într-un alt nor. Înainte să apuc să-i vorbesc Virginiei, o a doua lovitură mă izbi. Durerea a fost îngrozitoare. Nu mai simțisem așa ceva în toată viața mea. Dintr-o cauză sau alta, Virginia se rostogolise peste și dincolo de mine. Mă trăgea de mâini.

Am încercat să-i spun să se oprească deoarece mă durea, dar nu puteam să respir. Decât să mă cert, am căutat să-i fac pe plac. M-am luptat să mă apropii de ea. Abia atunci mi-am

dat seama că nu aveam nimic sub tălpi – nici pod, nici cale mobilă, nimic.

Mă aflam pe marginea bulevardului, capătul retezat al părții superioare. Dedesubt nu se găsea nimic în afara câtorva cabluri răsucite și, departe jos, o panglică subțire ce era fie un râu, fie un drum.

Sărisem orbește peste prăpastie și căzusem suficient de departe cât să izbesc cu pieptul marginea de sus a șoselei.

Durerea nu conta.

Doctorul-robot avea să apară într-o clipă să mă repare.

O singură privire aruncată Virginiei îmi reaminti că nu exista nici un doctor-robot, nici lume, nici Instrumentalitate, nimic altceva decât vânt și durere. Ea plângea. Îmi trebui un minut ca să înțeleg ce spunea.

– Eu am făcut-o, eu am făcut-o, iubitule, ești mort?

Nici unul dintre noi doi nu era sigur ce înseamnă "mort", căci oamenii dispăreau pentru totdeauna când le sosea sorocul, totuși știam că reprezenta încetarea vieții. Am încercat să-i spun că trăiesc, dar ea se agita deasupra mea, trăgându-mă mai departe de pe marginea prăpastiei.

M-am ridicat sprijinit de mâini. Ea îngenunche alături și-mi acoperi fața cu sărutări.

În cele din urmă am reușit să îngaim:

– Unde-i Macht?

Ea privi în spate.

– Nu-l văd.

Am încercat să arunc și eu o privire. Ca să nu mă lase să mă mișc, ea îmi zise:

– Stai liniștit. Mă voi uita eu încă o dată.

Curajoasă, merse spre marginea retezată a bulevardului. Se uită pe deasupra golului la partea de jos a drumului, străpungând cu privirea norii care treceau purtați de vânt pe lângă noi la fel de repede ca fumul absorbit de un ventilator. Apoi strigă:

– Îl văd. Ce caraghios arată. Ca o insectă dintr-un muzeu.

Se târăște pe cabluri.

Ridicându-mă cu greu în genunchi și în mâini, m-am apropiat de ea să privesc și eu. El era, un punct deplasându-se pe o ață, cu păsările rotindu-se sub el. Părea foarte primejdios ce făcea. Probabil că așa simțea întreaga "teamă" de care avea nevoie ca să fie fericit. Nu doream această "teamă", orice ar fi fost ea. Voiam hrană, apă și un doctor-robot.

Aici nu se găsea nimic din lucrurile acestea.

M-am luptat să mă ridic în picioare. Virginia încercă să mă ajute, dar mă ridicasem deja înainte ca ea să poată face altceva decât să-mi atingă mâneca.

– Să mergem mai departe.

– Mai departe? întrebă ea.

– Spre Abba-dingo. Poate că acolo sus sunt și mașini prietenoase. Aici nu-i decât frig și vânt, iar luminile nu s-au aprins încă.

Ea se încruntă mirată:

– Dar Macht...?

– Îi vor lua ore până va ajunge aici. Ne putem întoarce.

Se supuse.

Încă o dată ne-am dus în partea stângă a bulevardului. I-am zis să mă prindă de mijloc, în vreme ce loveam stâlpii, unul câte unul. Cu siguranță trebuia să existe un dispozitiv de reactivare pentru trecători.

La a patra încercare a funcționat.

Încă o dată vântul ne biciui veșmintele în timp ce alergam în sus pe Bulevardul Alpha Ralpha.

Era cât pe ce să cădem în momentul când strada a cotit la stânga. Mi-am recăpătat echilibrul numai ca s-o simt virând în cealaltă parte.

Și apoi ne-am oprit.

Acesta era Abba-dingo.

O șosea acoperită de obiecte albe – gratii, bare și bile sferice imperfecte de mărimea capului meu.

Virginia stătea tăcută lângă mine.

De mărimea capului meu? Am lovit cu piciorul unul din obiecte și atunci am știut, am știut exact ce anume erau. Erau oameni. Părțile din interior. Nu mai văzusem niciodată așa ceva. Iar aceea, de pe pământ, trebuia să fi fost cândva o mână. Sute de asemenea obiecte se întindeau de-a lungul drumului.

– Vino, Virginia, am rostit păstrându-mi vocea calmă și ascunzându-mi gândurile.

Mă urmă fără să spună nimic. Era curioasă în privința obiectelor de pe șosea, dar nu părea să le fi recunoscut.

Eu unul priveam zidul.

În cele din urmă le-am găsit – ușițele lui Abba-dingo.

Pe una scria METEOROLOGIC. Nu era în Limbă Comună și nici în franceză, însă semăna așa de mult că am știut că are legătură cu mișcarea aerului. Am pus mâna pe panoul ușii. Panoul deveni translucid și pe el apăru o inscripție antică. Numere ce nu însemnau nimic, cuvinte fără semnificație, și apoi:

Prognoză: taifun.

Franceza mea nu mă învățase ce însemna "prognoză", în schimb "taifun" era limpede o perturbație atmosferică majoră. Am socotit, *lasă mașinile de climă să se-ngrijească de problemă.* Nu ne privea câtuși de puțin pe noi.

– Nu ne ajută cu nimic.

– Ce vrea să însemne? întrebă ea.

– Că aerul va fi perturbat.

– A, răspunse ea. Nu ne privește pe noi, nu-i așa?

– Bineînțeles că nu.

Am încercat următorul panou, pe care scria HRANĂ. Când am atins ușița, s-a auzit un scârțâit dureros în interiorul zidului, de parcă întreg turnul se răsucise. Ușa se deschise puțintel și dinăuntru ieși un miros oribil. Apoi se închise la loc.

A treia ușă oferea AJUTOR, iar când am atins-o nu s-a întâmplat nimic. Probabil constituia un soi de colector de taxe din vremurile străvechi. Nu dezvăluise nimic la atingerea mea. A patra ușă era mai mare și parțial deschisă în partea de jos.

Sus, denumirea ușii proclama PREZICERI. Destul de clar, de această dată, pentru cei ce cunoșteau franceza veche. Denumirea din partea de jos suna mai misterios: INTRODUCEȚI AICI HÂRTIA, și nu reușeam să-i ghicesc semnificația.

Am încercat telepatic. Nu se întâmplă nimic. Vântul șuiera pe lângă noi. Unele din bucățile și bețele de calciu se rostogoleau pe caldarâm. Am mai încercat o dată, căutând cu toată forța amprenta unor gânduri demult dispărute. Un țipăt îmi pătrunse în minte, un țipăt subțire și prelung ce nu părea deloc omenesc. Atâta tot.

Probabil că m-a tulburat. Nu simțisem "teamă", dar eram îngrijorat pentru Virginia.

Ea privea fix pământul.

– Paul, aceea nu-i o haină de om, acolo jos printre lucrurile acelea ciudate?

Văzusem odată o radiografie într-un muzeu, așa că mi-am dat seama că haina acoperea materialul ce asigurase cândva structura internă a unui om. Nu avea nici o minge în vârf, așa încât eram sigur că e *mort*. Cum de se petrecuse așa ceva în vremurile de demult? De ce o permisese Instrumentalitatea? Pe de altă parte, Instrumentalitatea interzisese întotdeauna această parte a turnului. Poate că violatorii își primiseră pedeapsa într-un mod pe care nu îl bănuiam.

– Uite, Paul, rosti Virginia. Mâna îmi încape înăuntru.

Înainte să am timp să o opresc, își puse mâna în fanta deschisă unde scria INTRODUCEȚI AICI HÂRTIA.

Țipă.

Mâna îi fusese prinsă.

Am încercat să i-o scot, fără să reușesc. Începu să gâfâie de durere. Brusc, mâna îi fu eliberată.

Cuvinte clare îi fuseseră săpate în piele. Mi-am rupt haina și i-am învelit palma.

În vreme ce plângea lângă mine, i-am scos bandajul. În acest fel, ea reuși să observe cuvintele de pe piele.

Ele spuneau, într-o franceză limpede: *Îl vei iubi pe Paul*

întreaga viață.

Virginia mă lăsă să-i bandajez palma cu o fâșie ruptă din haină, apoi își ridică obrazul să o sărut.

–A meritat, șopti ea, a meritat efortul, Paul. Să vedem dacă reșim să coborâm. Acum știu.

Am sărutat-o iarăși și i-am spus, liniștitor:

–Așadar știi, nu-i așa?

–Desigur, îmi zâmbi ea printre lacrimi. Instrumentalitatea nu ar fi putut aranja asta. Ce mașină deșteaptă! Este un zeu sau un diavol, Paul?

Nu studiasem încă acele cuvinte, așa că am bătut-o ușurel pe umăr în loc să-i răspund. Ne-am întors ca să plecăm.

În ultima clipă mi-am dat seama că eu nu încercasem ușa cu PREZICERI.

–Așteaptă un moment, iubito. Dă-mi voie să rup o bucată din bandaj.

Așteptă răbdătoare. Am rupt o bucată cât palma, apoi am ridicat una din unitățile ex-umane de pe jos. Ar fi putut să fie un antebraț. M-am întors să împing pânza în orificiu, dar când am ajuns la ușă, o pasăre enormă stătea acolo.

Am împins-o la o parte cu mâna, iar ea croncăni. Părea chiar să mă amenințe cu țipetele și cu ciocul ascuțit. N-am reușit să o urnesc din loc.

Am încercat telepatic. *Sunt un om adevărat. Pleacă!*

Mintea confuză a păsării îmi răspunse numai *nu-nu-nu-nu-nu!*

Atunci am lovit-o puternic cu pumnul, încât a căzut jos. Se ridică dintre bucățile albe de pe caldarâm, desfăcu aripile și se lăsă purtată de vânt.

Am împins înăuntru bucata de pânză, am numărat în gând până la douăzeci și apoi am scos-o afară.

Cuvintele se vedeau limpede, dar nu însemnau nimic: *O vei iubi pe Virginia încă douăzeci și unu de minute.*

Glasul ei fericit, liniștit de prezicere însă nesigur datorită durerii provocate de inscripție, se auzi de departe:

–Ce spune, iubitule?

Am lăsat intenționat ca vântul să-mi zboare bucata de pânză. Ea flutură îndepărtându-se ca o pasăre. Virginia o văzu ridicându-se în aer.

–Oh, strigă dezamăgită. Am pierdut-o! Ce scria?

–La fel ca la tine.

–Dar cu ce cuvinte, Paul? Ce spunea?

Cu dragoste, cu strângere de inimă și probabil cu puțină "teamă", am mințit-o și i-am murmurat:

–Spunea, "Paul o va iubi întotdeauna pe Virginia."

Zâmbi radioasă către mine. Silueta ei plinuță stătea hotărâtă și fericită în bătaia vântului. Redevenise iarăși drăguța și dolofana Menerima pe care o remarcasem în bloc când eram copii. Și era mai mult decât atât. Era noua mea dragoste, în nou descoperita noastră lume. Era mademoiselle a mea din Martinica. Mesajul era stupid. Observasem încă de la compartimentul pentru hrană că mașina se defectase.

–Aici nu există nici mâncare și nici apă, am spus eu. De fapt, lângă balustradă se găsea o baltă de apă, dar înăuntru se găseau elemente structurale umane și nu aveam nici un chef să beau din ea.

Virginia era așa de fericită încât, în ciuda mâinii rănite, a lipsei de apă și de hrană, mergea cu putere și optimism.

Am gândit în sinea mea: *Douăzeci și unu de minute. Au trecut circa șase ore. Dacă rămânem aici, vom avea de înfruntat primejdii necunoscute.*

Am mers hotărâți împreună în josul Bulevardului Alpha Ralpha. Fuseserăm la Abba-dingo și eram încă "vii". Nu credeam să fiu "mort", dar termenii fuseseră lipsiți de sens atâta timp, încât era dificil să îi gândești.

Panta era abruptă, obligându-ne să sărim precum caii. Vântul ne biciuia fețele cu o forță incredibilă. Acesta era vânt cu adevărat, totuși cuvântul *răsuflătoare* l-am căutat numai după ce totul s-a sfârșit.

În nici un moment nu am văzut în întregime turnul – doar

zidul lângă care ne depusese vechiul drum mobil. Restul turnului era ascuns de norii fluturând ca niște zdrențe, în vreme ce atingeau materialul său dur.

Cerul devenise roșu într-o parte și galben murdar în cealaltă.

Picături mari de apă începură să ne lovească.

– Aparatele climatice sunt defecte, i-am strigat Virginiei.

Ea încercă să-mi răspundă, dar vântul îi răpi cuvintele. Am repetat ce spusesem despre mașinile climatice. A încuviințat bucuroasă și caldă, chiar dacă în prezent vântul îi ciufulea părul, iar picăturile de apă care cădeau de sus îi pătau rochia aurie precum flacăra. Nu avea importanță. Se lipi de brațul meu. Chipul ei fericit îmi zâmbea în vreme ce coboram, atenți la înclinarea rampei. Ochii ei căprui erau plini de încredere și viață. Mă observă privind-o și mă sărută pe umăr, fără să încetinească pasul. Era iubita mea pentru totdeauna, și știa aceasta.

Apa de deasupra, despre care mai târziu am aflat că se numește de fapt "ploaie", cădea într-o cantitate tot mai mare. Pe neașteptate conținu și păsări. O vietate mare bătu viguros din aripi împotriva vântului șuierător, reușind să rămână în fața mea, deși viteza aerului depășea multe leghe[1] pe oră. Țipă înaintea mea și apoi fu dusă de vânt. Curând o altă pasăre mă lovi. Am privit în jos spre ea, însă și aceasta fu luată de curentul de aer. Tot ce-am obținut a fost un ecou telepatic al minții ei goale și strălucitoare: *nu-nu-nu-nu!*

Ce mai e acum? am gândit. Sfatul unei păsări nu cântărește prea greu.

Virginia mă apucă de braț și se opri.

M-am oprit la rândul meu.

Marginea ruptă a Bulevardului Alpha Ralpha se găsea drept în față. Nori galbeni, respingători, înotau prin prăpastie

(1) Unitate de măsură pentru lungime, egală cu 4,44 km (n.ed.)

asemeni unor pești otrăvitori porniți cu un scop inexplicabil.

Virginia striga.

Nu reușeam să o aud, așa că m-am aplecat spre ea. Buzele ei aproape mi-au atins urechea.

– Unde-i Macht? strigă ea.

Am condus-o cu atenție pe partea stângă a drumului, acolo unde balustrada ne oferea o oarecare protecție împotriva aerului înnebunit și a apei curgând laolaltă cu el. Nici unul din noi nu reușea să răzbată prea departe cu privirea. Am făcut-o să îngenuncheze. M-am așezat alături de ea. Cascada de apă se scurgea pe spatele nostru. Lumina din jur se preschimbase într-un galben întunecat și murdar.

Încă mai puteam vedea, dar nu bine.

Doream să rămân la adăpostul parapetului, însă ea mă înghiontea. Voia să facem ceva pentru Macht. Ce s-ar fi putut face, îmi depășea imaginația. Dacă descoperise un adăpost, se afla în siguranță, dar dacă încă se mai afla pe cablurile acelea dezgolite, vântul avea să-l zboare repede și nu va mai fi nici un Maximilien Macht. Va fi "mort", iar părțile sale interne se vor înălbi urdeva pe pământ.

Virginia insistă.

Ne-am târât până la margine.

O pasăre se repezi glonț țintindu-mi fața. Am tresărit. O aripă mă atinse și mă înțepă ca flacăra. Nu știam că putea să aibă penele atât de rezistente. Am socotit că toate păsările acelea aveau mecanismele cerebrale dereglate, de vreme ce-i loveau pe trecătorii de pe Alpha Ralpha. Nu așa te comporți cu oamenii adevărați.

În cele din urmă am ajuns pe muchie, târându-ne pe burtă. Am încercat să-mi înfig unghiile de la mâna stângă în materialul rezistent al parapetului, dar acesta era neted, cu excepția câtorva caneluri ornamentale. Mâna dreaptă o țineam în jurul Virginiei. Îmi era greu să înaintez așa, deoarece trupul încă îmi era deteriorat de la lovitura suferită în timpul urcușului. Simțindu-mi ezitarea, Virginia se aplecă înainte.

Nu vedeam nimic.

Întunericul domnea în jur.

Vântul și apa ne izbeau ca niște pumni.

Rochia ei se smucea ca un câine îngrijorat de purtarea stăpânului. Am vrut să o trag înapoi la adăpostul balustradei, unde puteam aștepta ca perturbarea atmosferică să se sfârșească.

Brusc, lumina străluci în jurul nostru. Era electricitate sălbatică, căreia cei vechi îi spuneau *trăznet*. Mai târziu am descoperit că apare frecvent în zonele situate dincolo de controlul mașinilor climatice.

Lumina orbitoare și scurtă ne dezvălui un chip alb holbându-se la noi. Atârna pe cablurile aflate imediat dedesubt. Gura îi era deschisă, deci probabil striga ceva. Niciodată n-am să știu dacă expresia feței sale arăta "frică" ori o mare fericire. Era plină de excitare. Lumina strălucitoare se stinse și am crezut că aud ecoul unei chemări. I-am atins mintea telepatic și înăuntru nu se afla nimic. Doar o pasăre opacă și încăpățânată gândind înapoi spre mine: *nu-nu-nu-nu-nu!*

Virginia se încordă în brațele mele. Se zbătu. Am țipat la ea în franceză. Nu m-a auzit.

Apoi am strigat-o cu mintea.

Altcineva mai era acolo.

Gândurile Virginiei mă orbiră, plină de repulsie, *Fata-pisică. Mă atinge!*

Se răsuci. Brațul drept îmi rămase brusc gol. Am zărit sclipirea rochiei aurii căzând peste margine, deși lumina era slabă. Am ajuns-o cu gândul și i-am prins strigătul:

– Paul, Paul, te iubesc. Paul... ajută-mă!

Gândurile se stinseră pe măsură ce trupul se prăbuși.

Acel altcineva era C'mell, fata întâlnită mai devreme în coridorul subteran.

Am venit să vă ajut pe amândoi, nu că păsărilor le-ar fi păsat și de ea, gândi spre mine.

Ce legătură au păsările cu asta?

Le-ai salvat. Le-ai salvat puii atunci când omul cu părul roșu îi omora. Cu toții am fost îngrijorați cu privire la ce veți face voi, oamenii adevărați, după ce veți fi liberi. Am aflat. Unii dintre voi sunteți răi și ucideți alte forme de viață. Alții sunteți buni și protejați viața.

La asta se reducea oare tot *binele* și *răul?*

Poate că nu ar fi trebuit să-mi slăbesc vigilența. Oamenii nu sunt obligați să înțeleagă lupta, spre deosebire de homunculi. Ei cresc în mijlocul luptei și trăiesc cu necazurile. C'mell, așa fată-pisică cum era, mă surprinse cu un pumn puternic în bărbie. Nu avea alt anestezic la îndemână și singurul mod – pisică sau nu – să mă poarte peste cabluri prin "taifun" era să fiu inconștient și relaxat.

M-am trezit în propria mea cameră. Mă simțeam chiar foarte bine. Doctorul-robot se afla acolo. Spuse:

– Ai suferit un șoc. Am contactat deja un subcomisar al Instrumentalității și am primit permisiunea să-ți șterg memoria ultimei zile, dacă dorești.

Avea o expresie plăcută.

Unde era vântul gonind? Aerul căzând ca piatra în jurul nostru? Apa curgând acolo unde mașinile climatice nu o țineau sub control? Unde era rochia aurie și chipul înfometat de teamă al lui Maximilien Macht?

Am gândit aceste lucruri, însă doctorul-robot, nefiind telepat, nu le recepționă. L-am privit fix.

– Unde, am strigat, unde e dragostea mea adevărată?

Roboții nu pot să pufnească, totuși acesta încercă să o facă.

– Fata-pisică, cea goală și cu părul în văpăi? S-a dus să-și pună niște haine.

M-am uitat la el.

Mintea lui mică și încurcată de mașină își clocea propriile gânduri murdare:

– Trebuie să vă spun, domnule, că voi, "oamenii liberi", vă schimbați într-adevăr foarte repede.

Să mă cert cu o mașină? Nu merita să-i răspund.

Dar cealaltă mașină? Douăzeci și unu de minute. Cum de se întâmplase? De unde știuse? Nu doream să mă cert nici cu ea. Trebuie să fi fost un aparat foarte puternic, uitat probabil din timpurile războaielor de demult. Nu aveam nici o intenție să descopăr adevărul. Unii ar numi-o Dumnezeu. Eu nu îi spun în nici un fel. Nu am nevoie de "teamă" și nu îmi propun să mă întorc niciodată pe Bulevardul Alpha Ralpha.

Dar ah, ascultă, inimă a mea! – cum să mai intru vreodată în cafeneaua aceea?

C'mell intră înăuntru iar doctorul-robot părăsi încăperea.

Balada pierdutei C'mell

"Inspirată oarecum de câteva scene magice și conspiraționale din **Romanța celor trei regate**, o lucrare din secolul al paisprezecelea de Lo Kuan-chung", după propriile mărturisiri ale lui Smith. C'mell însăși a primit numele de la pisica Melanie, una din felinele din locuința autorului. Atât ea, cât și Lordul Jestocost, figurează mai târziu în evenimentele descrise în romanul **Norstrilia**.

Ea era o fată-fetișcană iar ei erau oameni adevărați, lorzii creației, însă ea și-a folosit inteligența împotriva lor și a câștigat. Nu s-a mai întâmplat niciodată înainte și cu siguranță nu se va mai întâmpla, dar într-adevăr a câștigat. Nu era nici măcar de origine umană. Provenea din pisică, chiar dacă forma exterioară îi era umană, ceea ce explică prezența C-ului în fața numelui său. Tatăl ei se numea C'mackintosh[1], iar pe ea o chema C'mell. Și a câștigat partida în fața Lorzilor legitim întruniți ai Instrumentalității.

Toate s-au petrecut în Terraport, cea mai mare din construcții, cel mai mic dintre orașe, ridicându-se la douăzeci și cinci de kilometri înălțime pe marginea vestică a Micii Mări de pe Pământ.

Jestocost își avea biroul lângă cea de a patra valvă.

(1) Așa cum s-a mai explicat, numele suboamenilor lui Smith este precedat de inițiala tipului de animal din care provin. În acest caz, pisică ("cat" în limba engleză) (n.ed.)

Lui Jestocost îi plăcea strălucirea soarelui de dimineață, în timp ce Lorzii ceilalți nu o agreau, așa încât nu avea dificultăți în a-și păstra biroul și apartamentele alese. Biroul principal măsura nouăzeci de metri în lungime și era înalt și lat de douăzeci. Dincolo de el se găsea "a patra valvă", întinsă pe aproape o mie de hectare. Avea formă elicoidală, asemănătoare unui melc gigantic. Apartamentul lui Jestocost, oricât de mare ar fi fost el, nu constituia decât un cuib în învelișul exterior al Terraportului. Terraport ședea ca un pahar de vin enorm, pornind din magmă și atingând straturile de sus ale atmosferei.

Turnul fusese construit pe durata celui mai intens interval de avânt tehnologic uman. Cu toate că oamenii avuseseră rachete atomice încă de la începuturile istoriei consecutive, ei le folosiseră în continuare pe cele chimice ca să încarce vehiculele interplanetare ionice și nucleare, ori pentru a asambla navele fotonice cu pânze utilizate în călătorii interstelare. Prea nerăbdători ca să transporte lucrurile unul câte unul sus în cer, au construit o rachetă de un miliard de tone, doar ca să constate că ea distrugea orice suprafață de teren unde ateriza. Daimoni – ființe de origine terestră, întoarse de undeva de dincolo de stele – îi ajutaseră s-o construiască rezistentă la intemperii și orice tensiuni mecanice, inoxidabilă, pe scurt, s-o facă fără moarte. Apoi poporul Daimoni plecase și nu se mai întorsese niciodată.

Adesea Jestocost își privea apartamentul roată, întrebându-se cum era atunci când gazele incandescente, reduse la surdina unei șoapte, se năpusteau din valvă în propria sa cameră și în alte șaizeci și patru asemeni ei. În prezent, peretele din spate era din lemn masiv, iar valva însăși constituia o grotă imensă și goală unde trăiau câteva sălbăticiuni. Nimeni nu avea nevoie de atâta spațiu. Camerele era utile, însă valva nu folosea la nimic. Navele planoform fluturau dinspre stele, aterizau pe Terraport conform uzanțelor legale, dar nu produceau deloc zgomot și cu siguranță nu eliminau gaze incandescente.

Jestocost privi norii înalți departe dedesubtul lui, și vorbi de unul singur.

– O zi frumoasă, aer sănătos, nici un necaz. Mai bine să mănânc.

De multe ori Jestocost își vorbea în acest fel. Era singuratic și aproape un excentric. Ca membru de frunte al consiliului umanității avea probleme, dar nu erau probleme personale. Deasupra patului avea atârnat un Rembrandt – singurul Rembrandt cunoscut în lume, tot așa cum el era probabil singurul capabil să aprecieze un Rembrandt. Peretele din spate era decorat de tapiseriile unui imperiu uitat. În fiecare dimineață, soarele monta pentru el un grandios spectacol, estompând, luminând și amestecând culorile, încât mai că-și închipuia acele zile vechi de ceartă, crimă și dramă reîntoarse pe Pământ. Avea o copie după Shakespeare, una după Colegrove și două pagini din cartea Ecleziaștilor, încuiate într-o cutie lângă pat. Doar patruzeci și două de persoane din Univers erau capabile să citească Engleza Veche și el se număra printre ele. Îi plăcea vinul, făcut de roboții săi în propriile sale vii de pe coasta Apuseană. Pe scurt, era un bărbat care-și ordonase viața confortabil, egoist și bine pe latura personală, astfel încât să-și ofere imparțial și cu generozitate talentul laturii oficiale.

Trezindu-se în dimineața aceea, habar n-avea ce fată frumoasă urma să se îndrăgostească iremediabil de el – că va descoperi, după mai bine de o sută de ani de experiență în guvernare, un alt guvern pe Terra, la fel de puternic și aproape la fel de vârstnic ca al său – și că se va lansa de bună voie într-o conspirație primejdioasă, în scopul unei cauze pe care o înțelegea pe jumătate numai. Timpul îndurător îi ascundea toate aceste lucruri, așa că, deșteptându-se, singura lui întrebare fu dacă să bea sau nu un pahar de vin alb la masa de dimineață. Își făcuse un principiu ca în cea de a o sută șaptezeci și treia

zi a anului să mănânce ouă. Reprezentau o delicatețe rară și nu dorea să se răsfețe mâncând prea multe, dar nici să se priveze și să uite un asemenea meniu. Străbătu încăperea în lung și-n lat, murmurând:

– Vin alb? Vin alb?

C'mell intra în viața lui, dar el nu știa. Ea era sortită să câștige, însă acest lucru nici ea nu-l cunoștea.

Încă de pe vremea Redescoperirii Omului, care adusese înapoi guvernele, banii, ziarele, limbile naționale, bolile și moartea accidentală, existase problema suboamenilor – oameni ce nu erau umani, ci aveau doar înfățișare omenească, provenind din animale. Puteau să vorbească, să cânte, să citească și să scrie, să iubească și să moară, însă nu erau apărați de legile umane, ce îi defineau simplu ca "homunculi", conferindu-le un statut legal apropiat de al roboților și animalelor. Oamenii adevărați din alte lumi erau întotdeauna denumiți "hominizi".

Majoritatea suboamenilor își vedeau de treburi, acceptându-și statutul de semi-sclavi fără să cârtească. Unii deveniseră celebri – C'mackintosh fusese prima ființă terestră care reușise o săritură de o mie de metri în condițiile gravitației normale. Fotografia lui se răspândise pe o mie de lumi. Fiica sa, C'mell, era o fată-fetișcană, câștigându-și existența din serviciul de escortă a ființelor umane și a hominizilor din lumile exterioare, făcându-i să se simtă ca acasă odată întorși pe Pământ. Avea privilegiul să lucreze în Terraport, și datoria să lucreze din greu pentru o slujbă prost plătită. Ființele omenești și hominizii trăiau de atâta timp într-o societate îmbelșugată, încât nu mai știau ce însemna să fii sărac. Iar Lorzii Instrumentalității decretaseră că suboamenii – provenind din genom animal – trebuiau să trăiască sub legile economice ale Lumii Antice: să dispună de proprii lor bani ca să-și plătească chiria, hrana, obiectele personale și educația copiilor. Când dădeau faliment, intrau la Azilul Săracilor unde erau uciși fără dureri, prin gazare.

Era evident că omenirea, odată ce-și rezolvase propriile chestiuni de bază, nu era încă pregătită să permită animalelor Pământului, indiferent cât de mult s-ar fi schimbat ele între timp, să-și asume o egalitate totală cu omul.

Lordul Jestocost, al șaptelea purtător al numelui, se opunea acestei politici. Era un bărbat care iubea prea puțin, era netemător, eliberat de ambiție și devotat muncii sale; câteodată însă, patima puterii este la fel de adâncă și răscolitoare ca patima iubirii. Două sute de ani de credință în dreptatea sa și în eroarea celorlalți născuseră în Jestocost o dorință furioasă de a rezolva lucrurile așa cum considera el de cuviință.

Jestocost se număra printre puținii oameni adevărați care credeau în drepturile homunculilor. Părerea lui era că omenirea nu avea niciodată să-și corecteze vechile greșeli, câtă vreme suboamenii nu dispuneau de propriile instrumente ale puterii – arme, conspirație, avere și, mai presus de toate, o organizare suficient de bună ca să sfideze omul. Nu-i era teamă de revoltă, dar era însetat de dreptate cu un dor obsesiv, precumpănind asupra tuturor celorlalte considerații.

Când Lorzii Instrumentalității aflară că printre suboameni circulă zvon de răscoală, îl lăsară în seama poliției-robot să-l curme.

Jestocost nu procedă așa.

Își înființă propria poliție, folosind în acest scop chiar suboameni și sperând să recruteze dușmani care să înțeleagă că el reprezenta un adversar prietenos, și astfel, în timp, să poată intra în contact cu liderii acestora.

Dacă acești conducători existau, atunci erau foarte isteți. Cine ar fi bănuit că o fată-fetișcană precum C'mell era vârful de lance al unei rețele de agenți ce pătrunsese până chiar în Terraport? Dacă existau, trebuiau să fie foarte, foarte precauți. Monitoarele telepatice, atât robotice cât și umane, țineau sub observație toate lungimile de undă-gând, prelevând mos-

tre la întâmplare. Astfel, nici măcar computerele nu afișau nimic mai semnificativ decât cantități neverosimile de fericire în minți care nu aveau motive obiective să fie fericite.

Moartea tatălui ei, cel mai faimos atlet-pisică ridicat din rândurile suboamenilor, îi oferi lui Jestocost primul indiciu important.

Participă el însuși la funeralii, unde trupul fu împachetat într-o rachetă de gheață și lansat în spațiu. Îndoliații se amestecară cu cei veniți din curiozitate. Sportul este internațional, inter-rasial, universal, inter-specii. Se găseau acolo hominizi: oameni adevărați, sută la sută umani, arătând ciudat și oribil deoarece strămoșii lor suferiseră modificări corporale pentru a se adapta condițiilor de viață dintr-o mie de lumi.

Erau acolo suboameni, "homunculi" de origine animală, majoritatea în haine de lucru, și păreau mai umani decât ființele omenești din lumile exterioare. Nici unuia nu i se îngăduia să supraviețuiască dacă avea mai puțin de jumătate din statura unui om, sau mai mult de șase ori înălțimea lui. Cu toți trebuiau să aibă trăsături umane și voci acceptabile. Pedeapsa pentru eșec în învățământul lor elementar o constituia moartea. Jestocost privi mulțimea și se întrebă în sine: "Am stabilit pentru acești oameni standardele celei mai dure supraviețuiri și le-am dăruit cel mai puternic stimulent, viața însăși, ca o condiție a progresului absolut. Cât de nebuni suntem închipuindu-ne că nu ne vor depăși!" Oamenii adevărați din procesiune nu păreau să-i împărtășească gândurile. Își făceau loc lovind autoritar cu bastoanele, chiar dacă participau la înmormântarea unui subom, iar oamenii-urs, oamenii-taur, oamenii-pisică și toți ceilalți se trăgeau în lături imediat, bolborosindu-și scuzele.

C'mell ședea lângă sicriul de gheață al tatălui ei.

Jestocost nu numai că o privea; și era plăcut să o privești. Comise un act indecent pentru un cetățean obișnuit, dar perfect legal pentru unul din Lorzii Instrumentalității; îi sondă creierul.

Și atunci descoperi ceva la care nu se aștepta.

În vreme ce sicriul se îndepărta, ea țipă adânc:

–Ee-telly-kelly, ajută-mă! Ajută-mă!

Gândise fonetic și nu scriptic, astfel că el nu obținuse decât sunetul simplu pe care să-și bazeze cercetarea.

Jestocost nu devenise un Lord al Instrumentalității fără să-și dovedească îndrăzneala. Mintea-i funcționa rapid, prea rapid ca să fie extrem de profundă. Gândea pe baza simțurilor și nu a logicii. Hotărî să câștige prietenia fetei.

Decise să aștepte o ocazie favorabilă, apoi se răzgândi în privința momentului.

În timp ce ea se întorcea acasă de la înmormântare, se strecură în cercul ei de prieteni, suboameni ce încercau să o protejeze de condoleanțele entuziaștilor sportului, prost educați însă de fapt cu intenții frumoase.

Ea îl recunoscu și-i arătă respectul cuvenit.

–Milord, nu mă așteptam să fiți aici. L-ați cunoscut pe tatăl meu?

El încuviință grav din cap și-i adresă, cu voce tare, cuvinte sonore de consolare și compasiune, cuvinte care provocară un murmur de aprobare atât printre oameni, cât și printre suboameni.

În schimb, cu mâna stângă atârnând moale lângă corp, făcea fără oprire semnul *alarmă! alarmă!* folosit de personalul Terraportului – o bătaie repetată între degetul mare și inelar – atunci când doreau să se avertizeze între ei fără să alarmeze pasagerii aflați în tranzit.

Fata era așa de mâhnită, încât aproape că strică totul. În vreme ce el încă-și rostea discursul de camuflaj, ea strigă cu voce limpede și tare:

–Vă referiți la *mine*?

Iar el continuă:

–... și mă refer la tine, C'mell, să fii cea mai merituoasă dintre purtătorii numelui tatălui tău. *Tu* ești cea spre care ne

îndreptăm atenția în acest moment de îndurerare. *La cine altcineva să mă refer decât la tine* când afirm că el, C'mackintosh, n-a făcut niciodată lucrurile pe jumătate, și că a murit tânăr, victimă a conștiinciozității sale? La revedere, C'mell. Mă voi întoarce la biroul meu.

Ea sosi la patruzeci de minute după el.

O privi drept în față, studiind-o.

– Asta e o zi importantă în viața ta.

– Da, milord, o zi tristă.

– Nu mă refer la moartea și înmormântarea tatălui tău, spuse el. Vorbesc de viitorul spre care trebuie să privim cu toții. În această clipă, este vorba despre tine și despre mine.

Ea făcu ochii mari. Nu-și închipuise vreodată că el era un astfel de bărbat. Era una din oficialitățile ce se mișcau nestingherite în Terraport, deseori întâmpinând vizitatori importanți din lumile exterioare, alteori supraveghind biroul de protocol. Ea făcea parte din echipa de primire, atunci când era nevoie de o fată-fetișcană să tempereze un oaspete nemulțumit, sau să întârzie izbucnirea unei certi. Asemeni gheișelor vechii Japonii, avea o profesiune onorabilă; nu era o fată ușuratecă, ci o gazdă profesionistă în ale flirtului. Se uită fix la Lordul Jestocost. Bărbatul nu-și plecă privirile ca și cum ar fi vrut să spună ceva personal și deplasat. Dar, gândi ea, cu bărbații nu poți să fii niciodată sigură.

– Îi cunoști pe bărbați, rosti el, cedându-i inițiativa.

– Cred că da, răspunse C'mell. Avea o expresie ciudată întipărită pe chip. Începu să-i ofere zâmbetul nr. 3 (extrem de adeziv) pe care-l învățase în școala de fete-fetișcane. Dându-și seama că nu se potrivea cu situația, se străduí să-i surâdă normal. Se simți de parcă s-ar fi strâmbat la el.

– Privește-mă, îi ceru el, și vezi dacă te poți încrede în mine. Voi lua în mâinile mele viețile noastre, ale amândurora.

Ea se uită. Ce chestiune inimaginabilă era în stare să-l apropie pe el, un Lord al Instrumentalității, de ea, o fată

subom? Nu aveau nimic în comun. Niciodată nu aveau să aibă.

Totuși, se uită la el.

– Vreau să ajut suboamenii.

Aceasta o făcu să clipească. Era un avans grosolan, urmat de obicei de o trecere la obiect la fel de grosolană. Însă fața lui era luminată de seriozitate. Ea așteptă.

– Poporul vostru nu are nici măcar puterea politică să discute cu noi. Nu voi trăda specia umană, însă sunt gata să ofer părții voastre un avantaj. Dacă veți ști să negociați cu noi, cu timpul tuturor formelor de viață le va fi mai bine.

C'mell coborî ochii în podea, iar părul ei roșu era moale ca blana unei pisici persane. Capul ei părea scăldat în flăcări. Ochii îi erau umani, doar că aveau capacitatea să reflecte lumina care cădea pe ei; irișii aveau verdele intens al vechilor pisici. Când se uită la el, ridicându-și ochii din podea, privirea ei avu forța unei lovituri.

– Ce doriți de la mine?

O privi fix la rândul lui.

– Uită-te la mine. Privește-mi fața. Ești sigură, *sigură*, că nu vreau nimic de la tine personal?

Păru uimită.

– Ce altceva să vreți de la mine decât lucruri personale? Sunt o fată-fetișcană. Sunt o persoană fără nici o importanță și nu am multă educație. Dumneavoastră, domnule, știți mai multe decât voi cunoaște eu vreodată.

– Posibil, încuviință el.

Ea încetă să se mai considere o fată-fetișcană, și în loc se simți asemeni unui cetățean. Sentimentul o stânjeni.

– Cine, începu el cu un glas foarte solemn, este conducătorul vostru?

– Comisarul Teadrinker[1], milord. El se ocupă de toți vizita-

(1) Băutor de ceai, în limba engleză (n.ed.)

torii. Îl privi cu atenție pe Jestocost, dar el nu arăta ca și cum s-ar fi ținut de glume.

Bărbatul se încruntă puțin.

–Nu la el mă refer. Comisarul face parte din propriul meu personal. Cine este conducătorul vostru printre suboameni?

–Tatăl meu era, dar a murit.

Jestocost rosti:

–Iartă-mă. Ia loc, te rog. Însă nici la el nu mă refeream.

Era atât de obosită, încât se așeză pe scaun cu o voluptate inocentă ce ar fi stricat ziua oricărui bărbat normal. Era îmbrăcată în haine de fată-fetișcană, destul de apropiate de moda zilei ca să pară modeste atunci când stătea în picioare. Conform profesiei, erau totuși astfel croite încât să devină surprinzător de provocatoare când se așeza – nu dezgoleau îndeajuns ca să șocheze, însă se despicau și se aranjau, oferind un stimul vizual mult mai puternic decât era de așteptat.

–Trebuie să-ți cer să-ți închei un pic hainele, spuse Jestocost cu voce schimbată. Sunt bărbat, chiar dacă sunt și o persoană oficială, iar această întrevedere este prea importantă pentru noi ca să ne lăsăm furați de altceva.

Tonul lui o sperie oarecum. Nu intenționase să arate provocator. Având în vedere înmormântarea tatălui ei, nu avusese nici cea mai mică intenție; hainele respective erau singurele pe care le avea.

El îi citi pe față toate acestea.

Neînduplecat, continuă să vorbească:

–Tânără domnișoară, te-am întrebat despre conducătorul vostru. L-ai numit pe șeful vostru și pe tatăl tău. Eu vreau numele conducătorului.

–Nu înțeleg, se bâlbâi ea aproape venindu-i să plângă. Nu înțeleg.

Trebuie să risc, gândi el. Își folosi securea mentală, implântând cuvintele aproape ca pe niște săbii de oțel în chipul ei.

–Cine... spuse el încet și înghețat, este... Ee... telly... kelly?

Fața fetei fusese palidă de mâhnire. De astă dată deveni albă. Se zbătu să-i scape. Ochii ei străluceau ca două flăcări gemene.

Ochii ei... ca două flăcări gemene.

(Nici o fată subom, socoti Jestocost clătinându-se, nu e în stare să mă hipnotizeze pe mine.)

Ochii ei... erau două flăcări reci.

Camera se topi în jurul lui. Fata dispăru. Ochii ei se preschimbară într-un singur foc alb, rece.

În mijlocul acestui foc se ridica silueta unui bărbat. Avea aripi în loc de brațe, dar de la articulația acestora îi creșteau mâini omenești. Fața îi era clară, albă, rece ca marmura unei statui antice; ochii îi erau opaci și alburii.

–Eu sunt E-telekeli. Vei avea încredere în mine. Poți să-i vorbești fiicei mele, C'mell.

Imaginea dispăru.

Jestocost o văzu pe fată privind fix, stând stângace pe scaun și uitându-se prin el fără să-l vadă. Era gata să glumească pe seama capacității ei de hipnoză când observă că ea se afla încă în transă, chiar și după ce el fusese eliberat. Încremenise, iar hainele i se desfăcuseră iarăși în calculata lor dezordine. Efectul nu îl mai stimulă; era patetic dincolo de exprimarea cuvintelor, ca și cum copil frumos ar fi suferit un accident. Îi vorbi.

Îi vorbi, fără să se aștepte cu adevărat la un răspuns.

–Cine ești? o întrebă, verificându-i starea de hipnoză.

–Sunt cel al cărui nume nu e rostit niciodată, spuse fata cu o șoaptă aspră. Sunt cel al cărui secret tu l-ai pătruns. Mi-am imprimat imaginea și numele în creierul tău.

Jestocost nu obișnuia să argumenteze cu asemenea năluci. Luă repede o hotărâre.

– Dacă-mi deschid mintea, o vei cerceta în timp ce te supraveghez? Ești destul de bun ca să faci asta?

–Sunt foarte bun, șuieră vocea din gura fetei.

C'mell se ridică și-și puse mâinile pe umerii lui. Îl privi în

ochi. El se uită la ea la rândul său. El însuși un telepat puternic, Jestocost nu fu pregătit pentru enormul voltaj telepatic izvorît din ea.

Cercetează-mi mintea, ordonă el, dar numai în ceea ce privește chestiunea suboamenilor.

Văd, gândi creierul din spatele lui C'mell.

Înțelegi ce vreau să fac pentru suboameni?

Jestocost auzi respirația greoaie a fetei în vreme ce creierul ei servea drept releu de transmisie. Se străduí să rămână calm pentru a-și da seama ce parte a minții îi era cercetată. Foarte bine până acum, gândi pentru sine. O asemenea inteligență chiar aici, pe Pământ – și noi, Lorzii, să nu știm nimic!

Fata chicoti sec.

Jestocost gândi spre celălalt. Iartă-mă. Continuă.

Planul acesta al tău – transmise mintea străină – îmi dai voie să citesc mai mult din el?

Asta e tot.

Ah, spuse mintea necunoscută, vrei să gândesc eu pentru tine. Poți să-mi dai cheile din Bancă și Clopot ce privesc soarta suboamenilor?

Vei avea cheile informaționale dacă reușesc să le obțin, gândi Jestocost, dar nu cheile de control și nici comutatorul principal al Clopotului.

Destul de corect, transmise celălalt creier; și ce trebuie să plătesc în schimb?

Să mă susții în politica mea în fața Instrumentalității. Să-i determini pe suboameni să fie rezonabili, atunci când va veni vremea negocierilor. Să păstrezi onoarea și credința în toate înțelegerile ulterioare. Cum să obțin însă cheile? Mi-ar trebui un an numai să le depistez.

Permite-i fetei să se uite o singură dată, gândi străinul, iar eu voi fi în spatele ei. Cinstit?

Cinstit, încuviință Jestocost.

Deconectăm? întrebă mintea.

Cum vom lua iarăși contact? gândi la rându-i Jestocost.

Ca și acum. Prin intermediul lui C'mell. Să nu-mi rostești niciodată numele. Dacă se poate, nici să nu-l gândești. Deconectăm?

Deconectăm! răspunse Jestocost.

Fata, care îl îmbrățișase pe după umeri, îi coborî capul și îl sărută fierbinte. El nu mai atinsese niciodată o subpersoană și niciând nu-i trecuse prin minte că va săruta vreuna. Era plăcut, totuși îi desprinse brațele de după gât, o învârti pe jumătate și o lăsă să se sprijine de el.

– Tată! oftă ea fericită.

Brusc se încordă, îl privi în față și țâșni spre ușă.

– Jestocost! țipă ea. Lord Jestocost! Ce caut eu aici?

– Datoria ta s-a încheiat, fata mea. Ai permisiunea să pleci.

Ea se împletici înapoi în încăpere.

– Mi se face rău, șopti. Vomită pe podea.

Bărbatul apăsă butonul de chemare a robotului de serviciu, iar bătând din palme comandă o cafea.

Ea se destinse și începură să vorbească despre speranțele lui referitoare la suboameni. Rămase o oră. Când plecă, aveau deja un plan. Nici unul din ei nu-l menționase pe E-telekeli, nici unul nu-și formulase cu voce tare intențiile. Dacă monitoarele ar fi ascultat, n-ar fi descoperit o singură propoziție sau frază suspectă.

După ce fata plecă, Jestocost privi afară pe fereastră. Departe dedesubt zări nori, și știu că în lumea de sub el era amurg. Plănuia să-i ajute pe suboameni și întâlnise forțe despre care structurile umanității nu avea cunoștință și nici bănuială. Avea mai multă dreptate decât crezuse. Trebuia să meargă mai departe.

Și ca aliat – însăși C'mell!

Existase vreodată un diplomat mai ciudat în istoria omenirii?

În mai puțin de o săptămână hotărâră ce for face. Aveau să atace în Consiliul Lorzilor Instrumentalității, chiar la centrul

cerebral. Riscul era mare, dar întreaga operațiune urma să se termine în doar câteva minute, dacă se efectua chiar în Clopot.

Era genul de lucru care-l pasiona pe Jestocost.

Nu știa că ea îl privea cu două fațete diferite ale minții sale. Pe de o parte, C'mell era, din toată inima, un partener de conspirație, complet dăruită țelurilor revoluționare pe care și le însușiseră amândoi. Cealaltă parte a ei – era feminină.

Feminitatea ei era mai puternică decât cea a oricărei femei hominid. Cunoștea valoarea zâmbetului ei exersat, a părului ei roșu, splendid întreținut, cu firul extraordinar de moale, a siluetei mlădioase și tinere, cu sânii tari și șoldurile persuasive. Cunoștea până la ultimul milimetru efectul provocat de picioarele ei asupra bărbaților hominizi. Iar oamenii adevărați aveau puține secrete pentru C'mell. Bărbații se trădau prin dorințele lor irealizabile, femeile prin geloziile nereținute. Însă îi cunoștea pe oameni mai bine decât oricine datorită simplului fapt că ea nu era ființă omenească. Trebuia să învețe imitând, iar procesul era conștient. O mie de lucruri mărunte pe care femeile obișnuite le luau de-a gata, sau se gândeau la ele o dată în viață, ea le analiza și studia profund. Era o fată prin profesie; prin asimilare devenise umană; genetic, era o pisică iscoditoare, iar în prezent se îndrăgostise de Jestocost, conștientă de realitatea lumii.

Dar nici ea nu realiza faptul că povestea ei de dragoste se va transforma uneori în zvon, va fi amplificată în legendă, sublimată în romanță. Habar n-avea de balada lui C'mell, ce va începe cu versuri devenite mult mai târziu faimoase:

Răsplata și-o primi privind candid,
Căci ascunsese Clopotul din zid.
În schimb se îndrăgosti de-un hominid.
Unde-i azi chipul ei fără de rid?

Toate acestea se ascundeau în viitor și nu știa.

Ea își cunoștea doar propriul trecut.

Își aducea aminte de prințul din afara Pământului care își

odihnise capul în poala ei și spusese, sorbind din cupa cu mot în chip de rămas bun:

–Ca să vezi, C'mell, nu ești nici măcar o persoană adevărată și totuși ești cea mai inteligentă ființă pe care am întâlnit-o în acest loc. Știi că planeta mea a sărăcit ca să-mi plătească mie drumul până aici? Și ce-am obținut de la ei? Nimic, nimic, de o mie de ori nimic. Însă tu, ah! Dacă ai fi în fruntea guvernului Terrei, aș fi primit ceea ce îi trebuie poporului meu, iar lumea asta ar fi fost la rândul ei mai bogată. Manhome, îi zic ei. Manhome, pe naiba! Singura persoană inteligentă de pe ea e o pisică.

Îi mângâie glezna cu degetele. Ea nu se mișcă. Făcea parte din protocolul ospitalității, iar ea dispunea de metodele ei ca să se asigure că nu se ajungea prea departe. Poliția Pământului o supraveghea; pentru ei, ea nu reprezenta decât o facilitate menținută pentru vizitatori, ceva asemănător unui fotoliu moale pe holurile Terraportului, sau o fântână cu apă acidă de băut, pentru acei străini ce nu tolerau apa insipidă a Pământului. Nu se așteptau ca ea să aibă sentimente sau să se implice emoțional. Dacă ar fi cauzat vreun incident, ar fi pedepsit-o aspru, așa cum deseori pedepseau animale și suboameni, ori (după o scurtă audiere fără drept de apel) ar fi distrus-o, după cum legea și obiceiul îi încurajau s-o facă.

Sărutase o mie de bărbați, poate o mie și cinci sute. Îi făcuse să se simtă bine veniți și îi convinsese să-i încredințeze secretele și plângerile atunci când plecau. Era un mod de viață, obositor emoțional, dar foarte stimulent din punct de vedere intelectual. Uneori îi venea să râdă uitându-se la femeile umane, cu nasurile ridicate în vânt și cu aerele lor de mândrie, dându-și seama că știa mai multe despre bărbații lor decât aveau ele să știe vreodată.

Mai demult, o polițistă îi citise raportul cu privire la doi coloniști de pe Noul Marte. C'mell fusese însărcinată cu supravegherea lor de foarte aproape. După ce femeia terminase de citit, o privise pe C'mell, iar chipul i se deformase de gelozie

și furie afectată:

–Pisică, îți spui. Pisică! Ești un porc, ești o cățea, un animal! Poate lucrezi tu pentru Pământ, dar nu care cumva să-ți treacă vreodată prin minte ideea că ești la fel de bună ca o persoană. Cred că e o crimă din partea Instrumentalității să lase monștri ca tine să întâmpine ființe umane din exterior! N-am cum să mă opun. Dar Clopotul să te ajute, fetițo, dacă vei atinge vreodată un bărbat adevărat! Dacă te apropii măcar de unul! Dacă încerci vreo șmecherie! Mă auzi?

– Da, doamnă, răspunsese C'mell, iar în sinea ei gândise, "Biata femeie nici nu știe să-și aleagă hainele ori să se pieptene. Nu-i de mirare că urăște pe oricine reușește să arate drăguț."

Poate că polițista considerase că furia goală avea s-o șocheze pe C'mell. Nu se întâmplase așa. Suboamenii erau obișnuiți cu ura, și goală ea nu era mai rea decât gătită cu politețe și servită cu otravă. Trebuiau să trăiască cu ea.

Însă acum, totul se schimbase.

Se îndrăgostise de Jestocost.

Oare el o iubea?

Imposibil. Nu, nu imposibil. Ilegal, improbabil, indecent – da, toate acestea, dar nu imposibil. Cu siguranță simțise ceva din dragostea ei.

Dacă simțea, el nu lăsa să se vadă nici un semn.

Oamenii și suboamenii se îndrăgostiseră de multe ori înainte. Suboamenii erau întotdeauna distruși, iar oamenilor adevărați li se ștergeau amintirile. Existau legi împotriva acestui gen de fapte. Savanții umani îi creaseră pe suboameni, îi înzestraseră cu abilități pe care oamenii adevărați nu le aveau (săritura de cincizeci de metri, telepatia la două mile adâncime, omul-țestoasă așteptând o mie de ani lângă ieșirea de urgență, omul-vacă păzind o ușă fără de răsplată), și multora le dăduseră chiar formă umană. Era mai ușor așa. Ochiul omenesc, mâna cu cinci degete, statura umană – toate erau convenabile din rațiuni inginerești. Construindu-și creațiile de aceeași mărime cu ei, mai mult sau mai puțin, oamenii de

știință eliminau necesitatea a două, trei ori și mai multe seturi de mobilier. Trupul omenesc era destul de bun pentru toți.

Uitaseră în schimb de inima umană.

Iar în prezent C'mell se îndrăgostise de un bărbat, de un bărbat suficient de bătrân că să fie bunicul tatălui ei.

Nu simțea totuși deloc că-i era ca o fiică. Își amintea că și cu tatăl ei avusese o camaraderie simplă, o afecțiune inocentă și totală, ce masca faptul că el era considerabil mai pisică decât ea. Între ei se întindea un vid dureros de cuvinte nerostite – lucruri care nu puteau fi spuse de nici unul dintre ei, lucruri probabil imposibil de spus vreodată. Erau așa de aproape unul de celălalt, încât n-aveau cum să se apropie mai mult. Realitatea genera o distanță imensă, sfâșietoare, dar de necuprins. Tatăl îi murise, iar în prezent bărbatul ei adevărat se găsea aici, cu toată bunătatea lui –

– Asta e, șopti ea pentru sine. Bunătatea pe care nici unul din trecători nu a arătat-o vreodată cu adevărat. Cu toată profunzimea pe care bieții mei suboameni niciodată nu o au. Nu că nu ar exista în ei. Dar ei se nasc ca niște gunoaie, sunt tratați ca niște gunoaie, aruncați ca niște gunoaie când murim. Cum ar putea vreunul din bărbații poporului meu să dea dovadă de bunătate? În bunătate există o anumită maiestate. E latura cea mai frumoasă a omului, iar el are oceane întregi din ea. Cât de ciudat, ciudat, ciudat, că nu și-a dăruit niciodată dragostea unei femei adevărate.

Se opri, înghețată.

Apoi se consolă singură și continuă să își șoptească:

– Sau dacă a făcut-o, a trecut atât de mult timp încât nu mai contează. Mă are pe mine. Oare o știe?

Lordul Jestocost știa și nu știa. Era obișnuit să se bucure de loialitatea oamenilor, deoarece era loial și cinstit în munca de fiecare zi. Cunoștea până și loialitatea obsesivă, căutând forme fizice de exprimare, venită mai ales din partea femeilor, copiilor și a suboamenilor. Îi făcuse întotdeauna față înainte. Miza

pe faptul că ea era o fată extraordinar de inteligentă și că, fiind o fată-fetișcană angajată în personalul de primire al poliției din Terraport, învățase să-și stăpânească sentimentele personale.

– Înseamnă că ne-am născut într-o epocă greșită, socoti el, dacă întâlnind cea mai frumoasă și cea mai inteligentă femeie, sunt nevoit să pun totuși treburile pe primul plan. Însă relațiile acestea dintre oameni și suboameni sunt delicate. Delicate, da. Nu trebuie să lăsăm să se amestece în ele sentimente personale.

Așa gândea el. Poate că avea dreptate.

Dacă cel fără de nume, pe care nu îndrăznea să și-l amintească, ordona un atac direct asupra Clopotului, merita să-și sacrifice viețile. Emoțiile lor n-aveau ce să caute aici. Doar Clopotul conta, dreptatea, reîntoarcerea umanității spre progres. El nu avea importanță, întrucât își sfârșise cea mai mare parte a muncii. C'mell nu avea importanță, căci eșecul ar fi lăsat-o pentru totdeauna în tovărășia unor suboameni simpli. Clopotul însă conta.

Prețul pentru ceea ce se pregătea să întreprindă era mare, dar întreaga operațiune urma să se termine în doar câteva minute dacă se efectua în Clopot.

Clopotul, firește, nu era un Clopot. Era o machetă tridimensională de situație, de trei ori mai înaltă ca un om. Se găsea amplasat un etaj mai jos sub sala de consiliu, și în mare avea într-devăr forma unui clopot antic. Masa de consiliu a Lorzilor Instrumentalității avea tăiat un orificiu circular în ea, astfel că seniorii aveau posibilitatea să-l consulte ori de câte ori unul din ei îl acționa manual sau telepatic, în vederea analizei unei situații oarecare. Sub Clopot, ascunsă de podea, se afla Banca de memorii și chei a întregului sistem. Duplicate existau în treizeci de locuri diferite de pe Pământ. Alte două erau ascunse în spațiul interstelar, unul alături de nava aurie de nouăzeci de milioane de mile lungime, rămasă de pe vremea Războiului cu Raumsog, celălalt camuflat ca asteroid.

Majoritatea Lorzilor nu se aflau pe Pământ, plecați fiind în misiuni ale Instrumentalității.

În afară de Jestocost, doar trei erau prezenți – Lady Johanna Gnade, Lordul Issan Olascoaga și Lordul William Not-from-here[1]. (Familia Not-from-here era o importantă familie norstriliană ce emigrase înapoi pe Pământ cu multe generații în urmă.)

E-telekeli îi împărtăși lui Jestocost schema unui plan.

Urma s-o cheme pe C'mell în sala de consiliu.

Solicitarea trebuia să fie serioasă.

Trebuiau să evite condamnarea ei la moarte printr-o procedură automată, dacă releele se declanșau.

Înăuntru, C'mell avea să intre într-o transă parțială.

Apoi el trebuia să solicite situațiile din Clopot pe care E-telekeli dorea să le analizeze. O singură chemare va fi suficientă. E-telekeli își asuma responsabilitatea depistării lor. Tot el le va distrage celorlalți seniori atenția.

La prima vedere, totul era simplu.

Complicațiile puteau apare pe parcurs.

Planul părea șubred, însă Jestocost nu mai putea face în prezent nimic. Începu să-și blesteme imprudența de a se fi lăsat antrenat în această intrigă datorită pasiunilor politice. Era prea târziu ca să se mai retragă onorabil; și apoi, își dăduse cuvântul; C'mell îi plăcea – ca ființă, nu ca fată-fetișcană – iar el n-ar fi suportat s-o vadă marcată de dezamăgire pentru restul vieții. Știa cât de mult țineau suboamenii la propria lor identitate și statut.

Cu inima grea dar mintea trează, intră în sala de consiliu. O fată-câine, una dintre mesagerii obișnuiți pe care o observase luni de-a rândul înaintea ușii, îi înmână notele scrise.

Se întrebă cum aveau să-l contacteze C'mell și E-telekeli odată ce intra în sala înțesată de dispozitive de interceptie

(1) Nu-de-aici, în limba engleză (n.ed.)

telepatică.

Se așeză obosit la masă –

Și aproape că sări din scaun.

Conspiratorii falsificaseră însuși procesul verbal, iar primul punct de pe ordinea de zi proclama: "Mărturia lui C'mell, fiica lui C'mackintosh, origine (pură) felină, lot nr. 1138. Subiectul: conspirație privind exportul de material homuncular. Referință: planeta De Prinsensmacht."

Lady Joanna Gnade apăsase deja comenzile pentru planeta respectivă. Locuitorii ei, de origine terestră, erau extraordinar de puternici, însă făcuseră tot posibilul să-și păstreze înfățișarea terestră. Una din personalitățile lor cele mai de seamă se afla în acel moment pe Pământ. Purta titlul de Prinț al Amurgului (Prins van de Schemering) și se găsea într-o dublă misiune diplomatică și de comerț.

Jestocost întârziase, așa că fata fu adusă înăuntru în vreme ce el citea hârtiile.

Lordul Not-from-here îl întrebă pe Jestocost dacă nu dorea să conducă ședința.

– Rogu-vă, domn și învățat, să-mi susțineți propunerea ca de această dată Lord Issan să prezideze.

Președinția reprezenta o formalitate, dar Jestocost ar fi văzut mai bine Clopotul și Banca dacă nu trebuia să conducă întrunirea.

C'mell purta uniformă de prizonier. Pe ea, hainele arătau bine. El nu o văzuse niciodată îmbrăcată altfel decât ca fată-fetișcană. Tunica de prizonier, albastru deschis, o făcea să arate foarte tânără, foarte umană, foarte blândă și speriată. Doar cascada părului și mlădierea trupului, stând drept și nemișcat, îi trădau originea felină.

Lordul Issan o întrebă:

– Ai depus mărturie. Repetă-ți declarația.

– Acest om, spuse ea și indică fotografia Prințului Amurgului, a cerut să meargă într-un loc unde se torturează copii

umani pentru distracție.

– Cum?! strigară cei trei Lorzi împreună.

– Ce loc? întrebă Lady Johanna, care pleda din tot sufletul pentru bunătate.

– Este proprietatea unui bărbat ce seamănă cu acest domn, răspunse C'mell indicându-l pe Jestocost. Repede, ca nimeni să nu aibă timp să o oprească, dar cu timiditate, astfel încât să nu fie bănuită, ocoli masa și-l atinse pe Jestocost pe umăr. Pe el îl trecu un fior la stabilirea legăturii telepatice și auzi un ciripit de pasăre în creier. Înțelese atunci că E-telekeli se afla în contact cu ea.

– Proprietarul are cu circa trei kilograme mai puțin decât domnul acesta, este cu cinci centimetri mai scund și are părul roșu. Locul se găsește la colțul dintre Cold Sunset[1] și Terraport, de-a lungul bulevardului și dedesubt. Suboameni, unii din ei de proastă reputație, locuiesc în acel cartier.

Clopotul deveni albicios, fulgerând sute de imagini ale răufăcătorilor subumani din zona respectivă. Jestocost se simți privind obiectul alburiu cu o concentrare nedorită.

Clopotul se limpezi.

Înfățișa imaginea estompată a unei camere unde copiii interpretau diferite personaje de Halloween.

Lady Johanna izbucni în râs:

– Nu sunt oameni. Sunt roboți. E doar o piesă veche și plictisitoare.

– Apoi, adăugă C'mell, a vrut un dolar și un șiling ca să îi ia acasă. Bani adevărați. Un robot a descoperit câteva bucăți.

– Ce sunt aștia? întrebă Lordul Issan.

– Bani vechi – banii adevărați ai bătrânei Americi și Australii, strigă Lordul William. Am câteva copii, dar în afara muzeului de stat nu mai există originale. Era un numismat frenetic și pasionat.

(1) Apusul Rece, în engleză (n.ed.)

– Robotul le-a găsit într-o veche ascunzătoare, chiar sub Terraport.

Lordul William aproape că țipă spre Clopot:

– Cercetează toate ascunzătorile și adu-mi banii aceia.

Clopotul se înnoră. Căutând cartierul rău famat prezentase fiecare punct polițienesc din sectorul nord-vestic al turnului. Acum explora toate posturile de sub turn, și derulă amețitor mii de combinații înainte să se fixeze asupra unui vechi atelier. Un robot șlefuia piese circulare de metal.

Când Lordul William observă operațiunea, se înfurie.

– Aduceți-l aici, țipă el. Vreau eu însumi să le cumpăr.

– Bine, încuviință Lordul Issan. E puțin cam neregulamentar, dar fie.

Aparatul afișă cheia de căutare și direcționă robotul către ascensor.

Lordul Issan declară în final:

– Nu avem cine știe ce caz.

C'mell se înfioră. Era o actriță bună.

– Apoi mi-a cerut să-i aduc un ou de homuncul. Unul de tip E[1], derivat din păsări, pentru a-l lua cu el.

Issan puse în funcțiune sistemul de detecție.

– Poate, mai zise C'mell, cineva l-a pus deja într-un dispozitiv de transfer.

Clopotul și Banca cercetară cu mare viteză sistemele de transfer. Jestocost își simți nervii încordați la maxim. Nici un om n-ar fi fost capabil să memoreze miile de desene derulate în Clopot prea rapid pentru ochiul uman, însă creierul care citea ecranul prin intermediul său nu era omenesc. Era posibil chiar să fie conectat la un computer propriu. Jestocost socoti că era nedemn pentru un Lord al Instrumentalității să fie folosit ca un periscop uman.

(1) Probabil inițiala de la "eagle", vultur în limba engleză (n.ed.)

Mașina se opaciză.

– Ai mințit, strigă Lordul Issan. Nu există nici o dovadă.

– Poate totuși străinul a încercat, aprecie Lady Johanna.

– Urmăriți-l, spuse și Lordul William. Dacă vrea să fure monede vechi, atunci e în stare de orice.

Lady Johanna se răsuci spre C'mell.

– Ești o prostuță. Ne-ai făcut să pierdem timpul și ne-ai ținut din alte afaceri interlumi mai serioase.

– Dar *este* o problemă între lumi diferite, scânci C'mell.

Lăsă palma să-i alunece de pe umărul lui Jestocost, unde și-o ținuse în tot acest răstimp. Releul fizic de contact se întrerupse, iar odată cu el legătura telepatică.

– Noi hotărâm asta, spuse Lordul Issan.

Lady Johanna adăugă:

– Puteai să fii pedepsită.

Lordul Jestocost nu zise nimic, însă se simțea încălzit de fericire. Dacă E-telekeli era pe jumătate atât de bun pe cât părea, suboamenii obținuseră o listă a punctelor de control și a căilor de evacuare, listă care avea să-i ajute să se ascundă mai ușor de capricioasele sentințe de condamnare la moarte pronunțate de autoritățile terestre.

În noaptea aceea pe coridoare se cântă.

Suboamenii izbucneau în râs, aparent fără motiv.

C'mell dansă în seara aceea un dans sălbatic de pisică pentru următorul client sosit de pe stațiile spațiale. Când ajunse acasă, îngenunche înaintea tabloului părintelui ei, C'mackintosh și îi mulțumi lui E-telekeli pentru ceea ce făcuse Jestocost.

Dar povestea a devenit cunoscută câteva generații mai târziu, după ce Lordul Jestocost și-a câștigat renumele de campion al suboamenilor și după ce autoritățile, în continuare fără să fie conștiente de existența lui E-telekeli, au acceptat reprezentanții aleși ai suboamenilor ca negociatori pentru condiții mai bune de viață. C'mell murise de multă vreme.

Avusese o viață lungă și plină.

A devenit bucătar-șef când bătrânețea nu i-a mai permis să facă pe fata-fetișcană. Mâncărurile ei erau renumite. Odată, Jestocost i-a vizitat restaurantul. La sfârșitul mesei a întrebat-o:

– Printre suboameni circulă o poezioară caraghioasă. Nici o ființă umană nu o știe în afară de mine.

– Nu-mi plac poeziile, răspunse ea.

– I se spune "Răsplata ei".

C'mell roși toată, până la baza decolteului încăpătoarei sale bluze. Se rotunjise mult cu timpul. Conducerea restaurantului contribuise la aceasta.

– Ah, poezioara aceea! exclamă ea. E prostească.

– Spune că ai fi fost îndrăgostită de un hominid.

– Nu, răspunse ea. N-am fost. Ochii ei verzi, la fel de frumoși ca întotdeauna, priviră adânc într-ai lui. Jestocost se simți stânjenit. Situația devenea prea intimă. Îi plăceau relațiile politice, dar lucrurile personale îl deranjau.

Lumina din cameră varie, iar ochii ei de pisică străluciră către el. Era exact fata fermecată cu păr aprins, pe care o cunoscuse altădată.

– Nu am fost îndrăgostită. Nu i-aș zice tocmai așa...

Însă inima ei striga: *Tu erai acela, tu, tu, tu.*

– Dar versurile susțin că era un hominid, insistă Jestocost. N-a fost vorba de acel Prins van de Schemering?

– Cine? întrebă C'mell cu voce calmă, însă toate emoțiile ei țipau: *Iubitule, nu vei ști oare niciodată?*

– Bărbatul acela puternic.

– Ah, el. Uitasem.

Jestocost se ridică de la masă.

– Ai avut o viață frumoasă, C'mell. Ai fost cetățean, femeie politică, conducător. Mai știi oare câți copii ai avut?

– Șaptezeci și trei, îi aruncă ea în replică. Chiar dacă suntem multipli, nu înseamnă că nu îi cunoaștem.

Voioșia îl părăsi. Fața îi era gravă, vocea blândă:

– N-am vrut să te supăr, C'mell.

N-a știut niciodată că după ce el a plecat, ea s-a întors în bucătărie și a plâns. Pe Jestocost îl iubise deznădăjduit încă de pe vremea când fuseseră camarazi, cu mulți ani în urmă.

Chiar și după ce ea a murit, la frumoasa vârstă de o sută și trei ani, el a continuat s-o vadă pe coridoarele și puțurile din Terraport. Multe din stră-strănepoatele ei îi semănau și câteva îmbrățișaseră profesiunea de fată-fetișcană cu un uriaș succes.

Nu mai erau pe jumătate sclavi. Deveniseră cetățeni (categorie aparte), aveau legitimații care le protejau bunurile, identitatea și drepturile. Jestocost le era naș tuturor, și de multe ori se simțea stingherit să observe creaturi dintre cele mai senzuale din întreg universul aruncându-i bezele în joacă. Tot ce dorise el era împlinirea pasiunile sale politice, nu a celor personale. Întotdeauna fusese îndrăgostit, îndrăgostit nebunește –

De dreptate.

În cele din urmă, îi veni și lui sorocul. Știa că moare și nu îi părea rău. Avusese o soție, cu sute de ani în urmă, o iubise, copiii lor deveniseră adulți.

Acum, la sfârșit, voia să afle ceva, și îl chemă pe cel fără de nume (sau pe succesorul său), departe sub pământ. Îl strigă cu mintea până ce gândul deveni aproape un țipăt.

Ți-am ajutat poporul.

– Da, sosi răspunsul pe cea mai ușoară șoaptă, direct în creierul său.

Sunt pe moarte. Trebuie să știu. M-a iubit vreodată?

– A continuat să trăiască fără tine, așa de mult te-a iubit ea. Te-a lăsat să pleci pentru binele tău, nu pentru al ei. Te-a iubit cu adevărat. Mai presus de viață, mai presus de timp. De aceea nu vă veți despărți niciodată.

Nu ne vom despărți niciodată?

– Nu, nu în memoria omului, răspunse vocea, și apoi amuți.

Jestocost își lăsă capul pe pernă și așteptă ca ziua să se sfârșească.

ANDRIEȘ C. LUCIAN
Nr 2183
Biblioteca Personală

O planetă numită Shayol

Cordwainer Smith își mărturisește recunoștința față de Dante pentru această lucrare, care repovestește porțiuni din **Infernul** scriitorului italian în formă de science fiction – dar cu o întorsătură specifică lui Smith. Acțiunea se pare că se desfășoară după cea din **Norstrilia**, întrucât în roman exilul pe Shayol este încă folosit ca amenințare. La finalul acestei culegeri, ca și la începutul ei, apare din nou un membru al familiei Vomact – și îl întâlnim iarăși pe Suzdal. Asupra originii Go-căpitanului Alvarez însă, Smith nu a mai apucat să arunce nici o rază de lumină...

1

Era o diferență foarte mare între tratamentele pe care Mercer le îndurase pe crucișător și pe satelit. Pe crucișător, îngrijitorii făceau glume când îi aduceau mâncarea.

– Să tipi tare și cu nădejde, râsese un steward cu față de șoarece, și vom ști că ești tu, când vor transmite sunetele pedepselor, de ziua Împăratului.

Celălalt steward, cel gras, își trecuse vârful limbii umede și roșii peste buzele subțiri și spusese o dată:

– Bagă-ți mințile în cap, omule. Dacă o să te doară incontinuu, tot trupul o să-ți moară. Trebuie să se-ntâmple și ceva drăguț când iei chestia aia, cum îi zice? Poate o să te transformi în femeie. Sau poți o să devii doi oameni la un loc. Ascultă, frățioare, dacă e ceva a naibii de vesel, dă-mi de știre...

Mercer nu răspunsese. Era și așa prea nenorocit ca să mai ia seama la aiurelile unor ticăloși.

Pe satelit fu altfel. Cadrele medicale erau îndemânatice și impersonale. Îi scoaseră imediat cătușele. Îi luară hainele de prizonier, lăsându-le pe crucișător. Când se îmbarcă, gol, pe satelit, îl priviră de parcă era o plantă rară sau un trup pe masa de operație. Aproape că erau blânzi cu atingerile mâinilor lor iscusite. Nu îl tratau ca pe un criminal, ci ca pe un specimen.

Bărbați și femei, învești mântați în halatele lor medicale, îl priveau ca și cum ar fi fost deja mort.

Încercă să vorbească. Un bărbat, mai vârstnic și mai autoritar decât ceilalți, spuse ferm și clar:

– Nu-ți face griji. Am să-ți vorbesc chiar eu îndată. Acum parcurgem preliminariile, prin care îți testăm condiția fizică. Întoarce-te, te rog.

Mercer se conformă. O infirmieră îi șterse spatele cu un antiseptic foarte puternic.

– Te va ustura, dar nu-i nimic grav ori dureros, zise unul din tehnicieni. Determinăm rezistența diferitelor straturi de piele.

Mercer, sâcâit de acest ton impersonal, vorbi deîndată ce o înțepătură mică îl arse deasupra celei de a șasea vertebre lombare.

– Nu știți cine sunt?

– Bineînțeles că știm, răspunse un glas de femeie. Avem totul trecut în fișă. Medicul-șef va vorbi mai târziu despre crima ta, dacă asta dorești. Acum stai liniștit. Facem un test al pielii și te vei simți mult mai bine dacă nu ne obligi să-l prelungim.

Dar pentru a fi cinstită, adăugă încă o propoziție:

– Și în plus vom obține rezultate mai exacte.

Nu irosiseră nici o clipă ca să treacă la treabă.

El îi urmărea dintr-o parte. Nimic nu îi arăta să fie demonii cu chip uman din anticamerele iadului. Nimic nu indica că acesta ar fi fost satelitul lui Shayol, cel mai îndepărtat și mai cumplit loc de pedeapsă și rușine. Arătau ca niște medici din viața sa, înainte de a-și săvârși crima fără de nume.

Trecură de la o operațiune de rutină la alta. O femeie cu o mască chirurgicală pe față indică o masă albă.

– Urcă aici, te rog.

Nimeni nu i se mai adresase cu "te rog" lui Mercer din clipa în care gărzile îl capturaseră la marginea palatului. Se pregătea să-i dea ascultare, când văzu cătușele căptușite de la capătul mesei. Se opri.

– Haide, te rog, ceru ea. Doi sau trei dintre ceilalți se opriră să-i privească.

Al doilea "te rog" îl zgudui. Trebuia să vorbească. Aceștia erau oameni, iar el era iarăși o persoană. Își simți vocea crescând, devenind aproape stridentă în întrebarea:

– Vă rog, doamnă, spuneți-mi, începe pedeapsa?

– Aici nu aplicăm nici o pedeapsă, răspunse femeia. Acesta este satelitul. Urcă pe masă. Te vom supune primului tratament de întărire a pielii înainte să discuți cu medicul-șef. Atunci îi vei putea povesti despre crima dumitale...

– Îmi cunoașteți crima? întrebă el, aproape bucuros.

– Bineînțeles că nu, dar se consideră că toți oamenii care vin aici au comis câte o fărădelege, replică ea. Cel puțin cineva așa crede, altminteri ei nu ar mai fi aici. Majoritatea vor să vorbească despre crimele lor. Dar nu mă ține de vorbă. Eu sunt un specialist în piele, iar acolo jos, pe Shayol, vei avea nevoie de cea mai bună treabă pe care o putem face noi pentru tine. Și acum urcă pe masă. Iar când vei fi gata să stai de vorbă cu medicul-șef, vei avea și altele să-i povestești, în afară de crimă.

Se supuse.

O altă persoană mascată, probabil o fată, îi luă mâinile cu degetele ei reci și delicate și i le potrivi în cătușe, într-un mod pe care nu-l mai simțise înainte. Crezuse că a făcut cunoștință cu toate mașinile de interogare ale imperiului, dar asta nu semăna cu nici una din ele.

Asistenta făcu un pas înapoi.

– Totul e gata, Doamnă și Medic.

– Ce preferi? întrebă tehnicianul dermatolog. O durere mare, sau câteva ore de inconștiență?

– De ce aș vrea să sufăr? spuse Mercer.

– Unele specimene preferă asta când ajung aici, continuă tehnicianul. Bănui că depinde de ceea ce au suferit înainte. Înțeleg că nu ți s-au aplicat deci visele-pedeapsă.

– Nu, răspunse Mercer. Pe astea le-am ratat. Deși nu credeam că mi-a scăpat vreuna, adăugă în gând.

Își aminti ultimul proces, stând legat și conectat în boxa martorilor. Sala fusese înaltă și întunecoasă. O lumină albastră, strălucitoare, răzbătea dinspre geamul judecătorilor, pălăriile lor o parodie fantastică a mitrelor episcopale de demult. Judecătorii vorbeau, dar el nu îi putea auzi. O clipă ecranul de izolare căzuse, iar el îl auzi pe unul din ei rostind, "Uitați-vă la fața aceea albă, diabolică. Un astfel de om e vinovat de toate infracțiunile posibile. Votez pentru Pedeapsa Capitală." "Nu planeta Shayol?" întrebase a doua voce. "Ținutul dromozoa", spusese al treilea glas. "Asta îl va învăța minte", întărise prima voce. Unul dintre inginerii judiciari observase atunci că prizonierul asculta ilegal. Sonorul se întrerupsese. Mercer crezuse că trecuse prin tot ceea ce inteligența și cruzimea omului puteau să născocească.

Femeia asta îi spusese însă că scăpase de pedeapsa visului. Existau oare în univers alții care să sufere mai mult decât el? Jos, pe Shayol, se găseau mulți oameni. Nimeni nu se mai întorsese.

Avea să fie unul dintre ei; se vor lăuda oare cu ce făcuseră înainte de a fi trimiși acolo?

– Tu l-ai cerut, zise femeia specialist. Este un anestezic obișnuit. Să nu intri în panică când te vei trezi. Pielea îți va fi îngroșată și întărită din punct de vedere chimic și biologic.

– Doare?

– Bineînțeles că doare, răspunse ea. Dar scoateți ideea asta din cap. Noi nu te pedepsim. Durerea pe care o simți aici e una obișnuită, de spital. Oricui i se poate întâmpla, dacă

trebuie să sufere intervenții chirurgicale importante. Pedeapsa, dacă așa vrei să-i spui, se află jos, pe Shayol. Datoria noastră ne cere doar să ne asigurăm că vei supraviețui după debarcare. Într-un fel, noi îți salvăm viața din timp. Dacă dorești, poți să ne fii recunoscător. Până una-alta te vei scuti singur de multe necazuri dacă vei înțelege că terminațiile tale nervoase vor reacționa la schimbările survenite în piele. La trezire să te aștepți la mult disconfort. Dar te vom ajuta să depășești momentul. Trase o pârghie uriașă, iar Mercer își pierdu cunoștința.

Revenindu-și, se trezi într-o cameră obișnuită de spital, dar nu-și dădu seama de aceasta. Se simțea ca și cum ar fi fost cufundat în foc. Își ridică mâna să vadă dacă arde. Arăta așa cum arătase întotdeauna, doar că era puțin roșie și umflată. Încercă să se răsucească în pat. Usturimea devenită îngrozitoare îl opri la jumătatea mișcării. Gemu fără să vrea.

Se auzi o voce:

– Ești pregătit pentru calmant.

Era o asistentă.

– Ține capul într-un loc și am să-ți dau o jumătate de măsură de plăcere. Pielea nu te va mai supăra, zise fata.

Îi așeză pe cap o cască moale. Părea să fie de metal, și totuși parcă era mătase.

El își înfipse unghiile în palme ca să nu se zvârcolească în pat.

– Țipă dacă vrei, spuse ea. Mulți o fac. Va dura un minut sau două până ce casca va găsi în creier lobul potrivit.

Ea se îndreptă spre unul din colțurile încăperii și făcu ceva ce el nu reuși să vadă.

Se auzi pocnetul unui comutator.

Usturimea nu îi dispăru din piele. Continua să o simtă, dar brusc, nu mai conta. Mintea îi era plină de o voluptate delicioasă ce palpita în afară, părând să pulseze de-a lungul nervilor. Vizitase palatele plăcerii, însă niciodată nu mai trăise așa ceva până acum.

Vru să-i mulțumească fetei și se răsuci în pat să o vadă. Își simți întreg trupul strălucitor de durere, dar durerea se găsea undeva departe. Iar plăcerea ce-i zvâcnea alergând din cap în josul coloanei vertebrale, apoi prin nervi, era atât de intensă, încât durerea se amesteca în ea doar ca un semnal îndepărtat și fără însemnătate.

Ea stătea nemișcată în colț.

– Mulțumesc, soră, spuse el.

Ea nu răspunse.

O privi mai atent, deși era dificil să privească când enorma plăcere îi pulsa în trup asemeni unei simfonii scrisă din mesaje nervoase. Își concentră ochii asupra ei și observă că și ea purta o cască metalică și moale pe cap.

Ridică degetul spre ea.

Fata se înroși toată, până la gât.

Vorbi visătoare:

– Pari să fii un om drăguț. Nu cred că ai să mă spui...

El schiță ceea ce considera să fie un zâmbet prietenos, dar cu durerea din piele și cu plăcerea pleznindu-i în cap, nu avea habar de expresia reală a trăsăturilor sale.

– E împotriva legii, spuse el. E cu totul împotriva legii, însă e plăcut.

– Cum altfel crezi că am rezista? îl întrebă sora. Voi, specimenele, veniți aici vorbind ca niște oameni obișnuiți și apoi sunteți coborâți pe Shayol. Lucruri groaznice se petrec cu voi pe Shayol. După care stația de suprafață ne trimite părți din voi, mereu și mereu mai multe. S-ar putea să-ți văd capul de zece ori, înghețat și pregătit pentru tăiere, înainte să-mi sfârșesc cei doi ani de ședere. Voi, prizonierii, ar trebui să știți cât suferim, gemu ea încet, doza de plăcere ținând-o încă relaxată și fericită. Ar trebui să muriți deîndată ce ajungeți jos și să nu ne mai chinuiți cu chinurile voastre. Știi, vă auzim țipetele. Vocile voastre rămân umane chiar și după ce Shayol a pus stăpânire pe voi. De ce faceți asta, domnule Specimen? chicoti ea isterică. Ne răniți sufletele în felul acesta. Nu-i de mirare

că o fată ca mine ajunge să aibă nevoie de un stimulent din când în când. E ca-ntr-un vis și nu-mi pasă că trebuie să te ajut să te pregătești pentru Shayol. Se poticni spre patul lui. Scoate-mi casca, vrei? Nu mai am suficientă voință să-mi ridic mâinile.

Mercer își văzu mâna tremurând în vreme ce îi atingea casca.

Degetele sale atinseră părul moale de sub cască al fetei. Încercând să-și strecoare degetul mare pe sub marginea căștii ca să o scoată, înțelese că ea era cea mai frumoasă fată pe care o atinsese vreodată. Simți că o iubea dintotdeauna, și că o va iubi mereu. Îi scoase casca. Ea rămase dreaptă, clătinându-se puțin înainte să găsească un scaun unde să își dea drumul. Închise ochii și respiră adânc.

– Doar o clipă, rosti ea cu glas normal. Îmi revin imediat. Singurele momente când reușesc să obțin o cască sunt acelea când unuia din voi i se administrează o doză pentru a depăși suferințele produse de piele.

Se întoarse spre oglinda din cameră ca să își aranjeze părul. Vorbind cu spatele la el, ea zise:

– Sper că nu am pomenit nimic despre lumea de la parter.

Mercer încă mai avea casca pe cap. O iubea pe această fată frumoasă care i-o pusese. Îi venea să plângă la gândul că ea încercase aceeași plăcere pe care el încă o trăia. Pentru nimic în lume nu ar fi spus ceva care să-i rănească sentimentele. Era convins că ea dorea să audă că nu vorbise nimic despre parter – probabil termenul curent folosit pentru a desemna suprafața planetei Shayol – așa că o asigură cu căldură:

– Nu ai spus nimic. Absolut nimic.

Ea se apropie de pat, se aplecă și îl sărută pe buze. Sărutul era la fel de îndepărtat ca și durerea. Nu simți nimic; pulsația desfătătoarei Niagare de plăcere din capul lui nu lăsa loc altor senzații. Dar îi plăcu prietenia gestului. Un ungher sănătos al minții îi șoptea nemilos că săruta pentru ultima oară o femeie, însă nu părea să mai aibă vreo importanță.

Cu degete îndemânatice, ea îi aranjă mai bine casca.

– Așa. Ești un tip dulce. Am să mă prefac că uit și am să ți-o las până la venirea doctorului.

Cu un zâmbet larg, îi strânse cu mâna umărul.

Ieși grăbită din încăpere.

Albul fustei sale scânteie plăcut în vreme ce ieșea din cameră. Mercer văzu că avea într-adevăr picioare frumoase.

Era drăguță, dar casca... ah, acum doar casca mai conta! Închise ochii și o lăsă mai departe să-i stimuleze centrii nervoși ai plăcerii. Durerea din piele persista, însă nu conta mai mult decât scaunul din colț. Durerea era doar ceva care întâmplător se găsea în aceeași cameră cu el.

O atingere fermă pe braț îl determină să deschidă ochii.

Bărbatul mai în vârstă, cu înfățișare autoritară, stătea în picioare lângă pat, privindu-l cu un zâmbet interogator.

– Iar a făcut-o, rosti bătrânul.

Mercer își scutură capul, încercând să arate că tânăra asistentă nu făcuse nimic rău.

– Sunt doctorul Vomact și am să-ți scot casca, zise bătrânul. Vei simți iarăși durerea, însă nu cred că va fi la fel de rău. Îți vom mai da casca de câteva ori cât rămâi aici.

Cu un gest rapid și hotărât smulse casca de pe capul lui Mercer.

Mercer aproape că se îndoi din mijloc datorită afluxului de foc din piele. Începu să țipe și apoi observă că doctorul Vomact îl studia calm.

Mercer gâfâi:

– Acum... e mai ușor.

– Știam că va fi, confirmă doctorul. A trebuit să-ți scot casca ca să stăm de vorbă. Ai câteva alegeri de făcut.

– Da, doctore, murmură Mercer.

– Ai săvârșit o crimă gravă și urmează să fii coborât pe Shayol.

– Da, încuviință Mercer.

– Vrei să-mi vorbești despre crima ta?

Mercer se gândi la zidurile albe ale palatului scăldate de un soare veşnic, la mieunatul moale al micilor făpturi atunci când le atinsese. Îşi încordă braţele, picioarele, spatele şi fălcile.

– Nu, răspunse. Nu vreau să vorbesc. Este o crimă fără nume. Împotriva Familiei Imperiale...

– Bine, admise doctorul, este o atitudine sănătoasă. Fapta aparţine trecutului. În faţă ai viitorul. Revenind la chestiunile noastre, îţi pot distruge mintea înainte să cobori – dacă doreşti.

– E împotriva legii, rosti Mercer.

Doctorul Vomact zâmbi deschis şi confidenţial:

– Bineînţeles că da. O mulţime de lucruri sunt împotriva legilor umane. Există însă şi legi ale ştiinţei. Jos, pe Shayol, trupul tău va servi ştiinţei. Pentru mine nu contează dacă acest corp are mintea lui Mercer sau pe cea a unui crustaceu neevoluat. Trebuie să las suficient din creier ca să coordoneze mai departe funcţionarea corpului, dar îmi stă în putinţă să-ţi şterg trecutul şi să ofer astfel trupului tău o şansă mai bună să fie fericit. Ai de ales, Mercer. Vrei sau nu?

Mercer clătină din cap.

– Nu ştiu.

– Risc oferindu-ţi această posibilitate, explică doctorul Vomact. În locul tău, eu aş accepta. E destul de rău acolo jos.

Mercer privi chipul plin şi luminos. Nu avea încredere în zâmbetul lui amabil. Poate că reprezenta o şmecherie pentru a-i mări pedeapsa. Cruzimea Împăratului era proverbială. Iată, spre exemplu, ce-i făcuse văduvei predecesorului său, Lady Da. Era mai tânără decât el şi totuşi o trimisese într-un loc mai groaznic decât moartea. Dacă fusese condamnat să meargă pe Shayol, de ce se amesteca doctorul acesta? Poate chiar doctorul fusese condiţionat şi nu ştia ce anume propune.

Doctorul Vomact citi răspunsul pe chipul lui Mercer.

– Bine. Refuzi. Vrei să-ţi iei mintea jos cu tine. Mie mi-e egal. Nu te am pe conştiinţă. Bănui că vei refuza şi următoarea mea ofertă. Doreşti să îţi scot ochii înainte? Te vei simţi mult

mai bine fără vedere. *Ştiu* asta, de la vocile pe care le înregistrăm pentru difuzarea avertismentelor. Pot să-ţi cauterizez nervii optici, încât să nu mai existe posibilitatea să mai vezi vreodată.

Mercer se zvârcoli în pat. Durerea incandescentă se transformase într-o mâncărime generală, dar amărăciunea din sufletul său era mai mare decât ea.

– Mă refuzi şi de astă dată? întrebă doctorul.

– Cred că da, zise Mercer.

– Atunci tot ce am de făcut e să te pregătesc. Dacă vrei, îţi mai pot lăsa o vreme casca.

Mercer insistă:

– Înainte să mi-o pun, vreţi să-mi spuneţi ce se întâmplă acolo jos?

– Doar o parte, acceptă doctorul. Există un asistent. Este un bărbat, dar nu-i o fiinţă umană. E un homuncul croit din material bovin. E inteligent şi foarte conştiincios. Voi, specimenele, sunteţi lăsaţi pe planetă. Dţomozoa constituie o formă neobişnuită de viaţă pe Shayol. După ce coloniile se stabilesc în trupurile voastre, B'dikkat – adică asistentul – le taie sub anestezie şi le trimite sus aici. Noi congelăm culturile de ţesuturi, care sunt compatibile cu aproape orice fel de formă de viaţă bazată pe oxigen. Jumătate din materialul chirurgical al Universului provine din altoii expediaţi de aici. Shayol reprezintă un loc foarte sănătos în ceea ce priveşte supravieţuirea. Nu vei muri.

– Vreţi să spuneţi că sunt pedepsit perpetuu, glăsui Mercer.

– Nu am spus aşa ceva, protestă doctorul Vomact. Sau dacă am spus-o, am greşit. Nu vei muri repede. Nu ştiu cât anume vei trăi acolo. Să-ţi aduci aminte însă că, oricât de mult ai suferi, mostrele trimise de B'dikkat vor ajuta mii de oameni, în toate lumile locuite. Acum puneţi casca.

– Mai degrabă aş discuta, rosti Mercer. S-ar putea să fie ultima mea ocazie.

Doctorul îl privi într-un mod ciudat.

– Dacă ești în stare să suporți durerea, atunci dă-i drumul și vorbește.

– Voi putea să mă sinucid, acolo jos?

– N-am idee, răspunse doctorul. Nu s-a întâmplat niciodată. Iar dacă te iei după voci, ai crede că vor s-o facă.

– S-a întors cineva de pe Shayol?

– Nu din clipa în care accesul a fost interzis, în urmă cu patru sute de ani.

– Voi avea posibilitatea să vorbesc cu alți oameni?

– Da.

– Cine mă pedepsește acolo?

– Nimeni, nebunule, strigă Vomact. Nu este o pedeapsă. Oamenilor nu le place pe Shayol, și cred că-i mai bine să obții deținuți decât voluntari. Însă acolo nu e nimeni împotriva ta.

– Fără gardieni? întrebă Mercer cu un scâncet în glas.

– Nici gardieni, nici reguli, nici interdicții. Doar Shayol și B'dikkat care să te îngrijească. Încă mai ții la creierul și ochii tăi?

– Le păstrez, hotărî Mercer. Dacă am ajuns până aici, atunci voi merge până la capătul drumului.

– Atunci lasă-mă să-ți pun casca pentru o a doua doză, spuse doctorul Vomact.

Doctorul potrivi aparatul la fel de ușor și delicat ca și sora; era mai rapid. Nu lăsă să-i scape nici un semn că intenționa să-l folosească și el. Afluxul de plăcere păru o intoxicație sălbatică. Pielea în flăcări se topi în depărtare. Doctorul se afla aproape în spațiu, dar persoana lui nu mai conta. Lui Mercer nu-i mai era teamă de Shayol. Pulsațiile de fericire din creier se dovedeau prea intense ca să mai lase loc pentru frică și durere.

Doctorul Vomact întinse mâna.

Mercer se întrebă de ce, apoi realiză că omul acela minunat și blând ce-i oferise casca dorea să-i strângă mâna. Ridică brațul. Mâna era grea, dar fericită.

Își strânseră mâinile. Ce ciudat, socoti Mercer, să simtă strângerea mâinilor dincolo de dublul nivel al plăcerii cerebrale și al durerii din piele.

– La revedere, domnule Mercer, spuse doctorul. La revedere și noapte bună...

2

Satelitul era un loc ospitalier. Cele câteva sute de ore ce urmară părură un vis lung și straniu.

De încă două ori reuși sora cea tânără să se furișeze în dormitorul lui și să împartă împreună plăcerile căștii. Făcu băi menite să-i întărească întregul corp. Sub efectul unui puternic anestezic local i se scoaseră dinții și în loc i se puseră lame de oțel. Suferi iradieri sub lumini orbitoare care-i potoliră durerea dermală. La mâini și la picioare i se aplicau tratamente speciale pentru unghii. Treptat, ele i se transformară în veritabile gheare; într-o noapte se surprinse frecându-le de patul de aluminiu și văzu că lăsaseră urme adânci în metal.

Mintea nu i se limpezi niciodată pe de-a-ntregul.

Uneori avea impresia că se află acasă cu mama lui, că era din nou copil și suferea. Alteori, sub influența căștii, râdea la gândul că oamenii erau trimiși în acest loc pentru pedeapsă, când totul se dovedea atât de distractiv. Nu existau procese, nici anchete, nici judecători. Mâncarea era bună, dar nu se prea gândea la ea; casca era mai importantă. Chiar și treaz, nu reușea să se smulgă pe deplin din vise.

În cele din urmă, cu casca pe cap, îl așezară într-o capsulă adiabatică – o rachetă cu un singur loc ce putea fi lăsată să cadă de pe satelit până pe planetă. Era complet închis înăuntru, cu excepția feței.

Doctorul Vomact păru să înoate în cameră.

– Ești puternic, Mercer, strigă doctorul, ești foarte puternic! Mă auzi?

Mercer încuviință din cap.

– Îți dorim noroc, Mercer. Orice s-ar întâmpla, amintește-ți

că ajuți alți oameni.

–Am voie să iau casca cu mine? întrebă Mercer.

Drept răspuns, doctorul Vomact îi scoase el însuși aparatul. Doi bărbați închiseră capacul capsulei, lăsându-l în întuneric total. Mintea începu să i se limpezească și intră în panică din cauza învelișului metalic.

Se auzi un bubuit de tunet și simți gustul de sânge.

Următorul lucru de care Mercer își dădu seama fu o cameră răcoroasă, mult mai rece decât dormitoarele și sălile de operație de pe satelit. Cineva îl așeza ușurel pe o masă.

Deschise ochii.

Un chip enorm, de patru ori mai mare decât orice față omenească, se aplecase peste el. Ochi căprui imenși, blânzi ca cei ai unei vite, se mișcau încoace și încolo cercetând învelișul lui Mercer. Fața aparținea unui bărbat arătos de vârstă medie, proaspăt bărbierit, cu părul castaniu închis, buze senzuale și pline dezvelind într-un surâs niște dinți gigantici, galbeni dar sănătoși. Omul observă că Mercer deschisese ochii și vorbi cu un muget profund și prietenos.

–Sunt prietenul tău cel mai bun. Mă numesc B'dikkat, însă nu-i nevoie să îmi spui așa. Spune-mi Prietene și te voi ajuta întotdeauna.

–Mă doare, articulă Mercer.

–Sigur că te doare. Te doare peste tot. A fost o cădere lungă, zise B'dikkat.

–Poți să-mi dai casca? imploră Mercer. Nu era o întrebare, ci o cerere. Mercer simțea că tot echilibrul său interior depindea de asta.

B'dikkat râse:

–Nu am nici o cască aici. Le-aș fi folosit chiar eu, ori așa cred ei. Am altceva, mai bun. Nu-ți fie teamă, prietene, am eu grijă de tine.

Mercer îl privi cu îndoială. Dacă ea îi adusese fericire pe satelit, atunci trebuia cel puțin o stimulare electrică a creierului pentru a acoperi orice chinuri ar fi oferit suprafața lui

Shayol.

Râsetul lui B'dikkat umplu încăperea ca o pernă spartă.

–Ai auzit vreodată de condamină?

–Nu, răspunse Mercer.

–Este un narcotic atât de puternic, încât farmacopeea nu are voie să-l menționeze.

–Ai așa ceva? întrebă Mercer plin de speranță.

–Ceva mai bun. Am super-condamină. I se spune așa după orașul New French unde a fost descoperită. Chimiștii i-au mai agățat la coadă o moleculă de hidrogen. Asta a însemnat o adevărată lovitură. Dacă ai lua-o în starea ta actuală, ai muri în trei minute, însă aceste trei minute ți-ar pare zece mii de ani de fericire. B'dikkat își roti semnificativ ochii cafenii de vită și își linse buzele groase și roșii cu o limbă enormă.

–Atunci ce rost are?

–*Tu* vei putea să o iei, spuse B'dikkat. Vei putea să o iei după ce vei fi expus la dromozoa, în afara stației. Vei trăi toate efectele bune și nici unul din cele dăunătoare. Vrei să vezi ceva?

Ce alt răspuns decât "da", gândi Mercer amar; își închipuie oare că aștept o invitație la ceai?

–Uită-te pe fereastră, îl îndemnă B'dikkat, și zi-mi ce vezi.

Atmosfera era limpede. Solul era sterp, galben-roșcat cu fâșii verzi în locurile unde creșteau licheni și arbuști pitici, vizibil chinuiți de un vânt puternic și uscat. Un peisaj monoton. La două-trei sute de metri depărtare se afla o turmă de obiecte rozalii ce păreau vii, dar Mercer nu le distingea suficient de bine ca să le poată descrie. Mai departe, în extrema dreaptă a câmpului său vizual se găsea statuia unui enorm picior uman, de înălțimea unei clădiri de șase etaje. Mercer nu vedea ce se afla în continuarea piciorului.

–Văd un picior mare, spuse el, dar...

–Dar ce? insistă B'dikkat asemeni unui uriaș copil care ascunde deznodământul unei glume numai de el știute. Așa mare cum era, ar fi părut un pitic pe lângă oricare din degetele

giganticului picior.

– Dar nu poate fi un picior adevărat, continuă Mercer.

– Ba da, zise B'dikkat. Este Go-căpitanul Alvarez, omul care a descoperit planeta. După șase sute de ani se ține încă bine. Desigur, în prezent în cea mai mare parte este dromozotic, dar cred că mai păstrează o fărâmă de conștiință omenească. Știi ce fac?

– Ce? întrebă Mercer.

– Îi dau șase centimetri cubi de super-condamină iar el fornăie. Fornăituri fericite și reale. Un străin ar crede că este un vulcan. Asta face super-condamina. Și tu o vei primi din belșug. Ești un om foarte, foarte norocos, Mercer. Mă ai pe mine ca prieten, și acul meu ca tratament. Eu fac treaba, iar tu vei fi cel ce se distrează. Nu-i o surpriză plăcută?

Mercer gândi, Minți! Minți! De unde vin răcnetele pe care le auzim cu toții ca avertisment în Ziua Pedepsei? De ce s-a oferit doctorul să-mi distrugă creierul și să-mi scoată ochii?

Omul-vită îl urmări întristat, cu o expresie de durere întipărită pe față.

– Nu mă crezi, zise foarte supărat.

– Nu e tocmai așa, răspunse Mercer într-o încercare de sinceritate, dar cred că ai lăsat deoparte anumite lucruri.

– Nu mare lucru, reluă B'dikkat. Vei sări în sus când te va atinge dromozoa. Te va deranja să vezi cum îți cresc părți noi – inimi, rinichi, mâini. Am avut un tip căruia i-au crescut treizeci și opt de mâini într-o singură ședință. I le-am tăiat pe toate, le-am înghețat și le-am expediat sus. Eu îi îngrijesc pe toți. Poate că o vreme ai să țipi. Dar amintește-ți să mă chemi, iar eu voi avea pregătită pentru tine cea mai grozavă desfătare din Univers. Și acum, spune, vrei niște ouă prăjite? Eu unul nu mănânc ouă, însă la majoritatea oamenilor adevărați le plac.

– Ouă? întrebă Mercer. Ce legătură au ouăle?

– Nu prea au. E doar un mod de a vă servi pe voi, oamenii. Să ai ceva în stomac înainte să ieși afară. Ai suporta mai ușor

prima zi.

Mercer, neîncrezător, îl urmări pe uriaș luând două ouă prețioase dintr-un frigider, spărgându-le cu măiestrie într-o tigaie mică și punând tigaia în câmpul inductor din centrul mesei pe care se trezise el.

– Prieten, nu? rânji B'dikkat. Ai să vezi că sunt un bun prieten. Când vei fi afară, să-ți aduci aminte.

O oră mai târziu, Mercer ieși în exterior.

Ciudat de împăcat cu sine însuși, se opri în prag. B'dikkat îl împinse frățește, dându-i un ghiont destul de ușor ca să-l interpreteze ca o încurajare.

– Nu mă face să-mi pun costumul de plumb, prietene. Mercer observase un costum de mărimea unei capsule dintr-o navă spațială, atârnat de un perete din camera alăturată. După ce închid ușa aceasta, cea cu exteriorul se va deschide imediat. Trebuie pur și simplu să ieși afară.

– Dar ce se va întâmpla? întrebă Mercer, spaima răscolindu-i măruntaiele și încercând să-l apuce de gâtlej dinăuntru.

– Nu începe iar, făcu B'dikkat. Timp de o oră ocolise întrebările lui Mercer privitoare la exterior. O hartă? B'dikkat râsese la acest gând. Hrană? Îi spusese să nu își facă griji. Alți oameni? Vor fi acolo. Arme? Pentru ce? replicase B'dikkat. Iarăși și iarăși, colosul insistase că era prietenul lui Mercer. Ce avea să i se întâmple? Același lucru ce li se întâmplase celorlalți.

Mercer păși afară.

Nu se întâmplă nimic. Ziua era răcoroasă. Vântul îi mângâia ușor pielea întărită.

Mercer privi cercetător în jur.

Spre dreapta, trupul muntos al căpitanului Alvarez acoperea o bună parte din priveliște. Mercer nu avea deloc intenția să meargă într-acolo. Privi înapoi spre mica clădire. B'dikkat nu se uita pe fereastră.

Porni încet drept înainte.

Văzu o scânteiere pe pământ, nu mai strălucitoare decât

sclipirea soarelui pe un ciob de sticlă. Mercer simți o înțepătură în coapsă, de parcă ar fi fost împuns ușor cu un instrument ascuțit. Frecă locul cu palma.

Apoi cerul se năruí peste el.

O durere – ceva mai mult decât o durere, o pulsație vie – îi alergă din șold până în talpa piciorului drept. Pulsația ajunse la piept, tăindu-i respirația. Se prăbuși și solul îl lovi. Nimic de pe spitalul-satelit nu semăna cu asta. Zăcea sub cerul liber, străduindu-se să nu respire, dar totuși respira. La fiecare răsuflare, durerea îi zvâcnea în torace. Se întinse pe spate, holbându-se la soare. În cele din urmă observă că soarele era alb-violet.

N-avea sens nici să se gândească să strige. Glasul îi pierise. Cârcei de durere se răsuceau în el. Deoarece nu reușea să-și oprească respirația, se concentra să inspire într-un mod care să-i producă o durere cât mai mică. Răsuflările întretăiate necesitau prea mult efort. Înghițiturile mici de aer îl dureau cel mai puțin.

Deșertul din jur era pustiu. Nu era în stare să întoarcă capul să privească stația. Asta să fie? gândi. O veșnicie în starea respectivă constituia pedeapsa lui Shayol?

Se auziră voci alături.

Două chipuri de un roz grotesc priveau în jos spre el. Ar fi putut fi umanoide. Bărbatul arăta destul de normal, exceptând faptul că avea două nasuri unul lângă altul. În schimb, femeia era o caricatură incredibilă. Pe fiecare obraz îi crescuse câte un sân, iar un mănunchi de degete goale de copil îi atârna fără vlagă pe frunte.

– Ce frumusețe! vorbi femeia. Un nou venit.

– Să mergem, zise bărbatul.

Îl ridicară în picioare. Nu avea destulă putere ca să se împotrivească. Când încercă să le vorbească, un croncănit strident ca țipătul unei păsări urâte îi ieși din gură.

Îl mișcară cu eficacitate. Observă că era târât către turma de lucruri rozalii.

Pe măsură ce se apropiau, văzu că erau oameni. Mai bine zis că fuseseră cândva oameni. Un bărbat cu cioc de flamingo își ciugulea propriul trup. O femeie stătea întinsă pe pământ; avea un singur cap, dar pe lângă ceea ce părea a fi corpul ei inițial, îi crescuse un trup gol de băiat perpendicular pe gât, într-o parte. Trupul de băiat, curat, nou, paralitic și neputincios, nu făcea alte mișcări decât să respire superficial. Mercer privi în jur. Singurul din grup ce purta îmbrăcăminte era un individ care își ținea paltonul pe o parte. Mercer se uită fix la el, realizând în final că bărbatul avea două – nu trei oare? – stomacuri crescute în afara abdomenului. Haina le susținea. Peretele peritoneal transparent părea fragil.

– Unul nou! spuse femeia care-l capturase. Ea și omul cu două nasuri îl așezară jos.

Grupul stătea împrăștiat pe sol.

Mercer rămase năucit printre ei.

O voce de bătrân grăi:

– Mă tem că ne vor da curând de mâncare.

– Ah, nu! E prea devreme. Nu din nou! răsunară proteste.

Vocea bătrânului continuă:

– Priviți lângă degetul mare al muntelui!

Murmurul dezolat al grupului îi confirmă presupunerea.

Mercer încercă să întrebe despre ce era vorba, dar nu reuși să scoată decât un croncănit.

O femeie – era oare o femeie? – se târî înspre el pe mâini și genunchi. Pe lângă mâinile normale, era acoperită de brațe pe tot trunchiul, până la jumătatea coapselor. Unele păreau bătrâne și ofilite, alte erau proaspete și roz ca degetele de copil de pe fața primei creaturi. Femeia strigă la el, deși nu era nevoie să strige:

– Vine dromozoa. De această dată doare. După ce te vei obișnui cu locul, vei putea însă să sapi...

Indică grupul de movile încercuind turma de oameni.

– Ei s-au îngropat înăuntru, zise ea.

Mercer croncăni din nou.

– Nu-ți face griji, rosti femeia acoperită de mâini, icnind când fulgerul de lumină o atinse.

Luminile îl atinseră și pe Mercer. Durerea fu ca la cel dintâi contact, dar mai pătrunzătoare. Mercer își simți ochii mărindu-i-se în timp ce straniile senzații din trup îl conduceau spre o concluzie indubitabilă: aceste lumini, aceste lucruri, indiferent ce ar fi fost ele, îl hrăneau și îl întremau.

Inteligența lor, dacă posedau așa ceva, nu era omenească, în schimb motivele păreau limpezi. Printre junghiurile de durere, simțea cum îi umplu stomacul, cum îi pompează apă în sânge, îi scot lichidele din rinichi și vezică, îi masează inima și acționează plămânii în locul lui.

Tot ce făceau era bine intenționat și cu un scop generos.

Și fiecare acțiune provoca durere.

Brusc, ca înălțarea unui nor de insecte, dispărură. Mercer deveni conștient de un zgomot undeva afară – o cascadă stridentă, descreierată. Vru să se uite în jur. Sunetul se opri.

El însuși țipase. Scosese urletele amenințătoare ale unui psihopat, ale unui bețiv îngrozit, ale unui animal înnebunit.

Când se opri, înțelese că vocea îi revenise.

Un bărbat, gol ca și ceilalți, se apropie de el. Din cap îi ieșea un fel de țeapă. Pielea se vindecase în jurul ei pe ambele părți.

– Salut, prietene, rosti bărbatul cu țeapa.

– Salut, articulă Mercer. Era un lucru absurd de banal să fie rostit într-un asemenea loc.

– Nu te poți sinucide, vorbi omul cu țeapa în cap.

– Ba poți, interveni femeia cu multitudinea de mâini.

Mercer descoperi că durerea încetase.

– Ce se întâmplă cu mine?

– Îți crește ceva, răspunse omul cu țeapa. Întotdeauna ne implantează părți noi. După un timp, B'dikkat vine și le taie aproape pe toate, cu excepția celor care mai trebuie să crească puțin. Ca la ea, adăugă el arătând cu capul spre femeia cu trupul de băiat crescut din gât.

– Și asta-i tot? se miră Mercer. Junghiurile pentru părțile noi și înțepăturile la vremea mesei?

– Nu, replică bărbatul. Uneori consideră că ne este frig și ne umplu măruntaiele cu foc. Sau cred că ne este cald și ne îngheață nerv cu nerv.

Femeia cu trupul de băiat strigă:

– Iar alteori consideră că suntem nefericiți, așa că ne forțează să fim fericiți. Eu cred că asta-i cea mai rea din toate.

Mercer bâlbâi:

– Voi, oamenii vreau să spun, sunteți singura turmă?

Omul cu țeapa tuși în loc să râdă.

– Turmă! Asta-i amuzant! Pământu-i plin de oameni. Cei mai mulți trăiesc îngropați. Noi suntem cei care încă mai putem vorbi. Stăm laolaltă să ne ținem companie. Așa avem mai des de-a face cu B'dikkat.

Mercer începu să pună o altă întrebare, dar simți că puterile îl părăsiseră. Era prea mult pentru o zi.

Solul se balansa ca o corabie pe apă. Cerul se întunecă. Avu senzația că cineva îl prinde în cădere. Se simți culcat pe pământ, apoi, ca prin minune, adormi.

3

În decurs de o săptămână reuși să cunoască bine întregul grup. Cu toții erau distrați. Nici unul dintre ei nu avea idee când trebuia să fulgere dromozoa și să le mai adauge o parte. Mercer nu mai fu înțepat, însă incizia primită imediat după ieșirea din stație se întârea. Omul cu țeapa o studie atunci când Mercer își desfăcu modest cureaua, coborându-și pantalonii pentru a le arăta rana.

– Ai un cap, zise el. Un cap întreg de copil. Cei de sus vor fi încântați să-l primească după ce B'dikkat îl va tăia.

Grupul încercă să îi ordoneze chiar și viața socială. Îi făcură cunoștință cu fata "turmei". Îi crescuse trup peste trup, bazinul transformându-i-se în umeri, iar bazinul de dedesubt din nou preschimbându-se în umeri, până ajunsese înaltă cât cinci

oameni la un loc. Fața îi era neîntinată. Încercă să fie prietenoasă cu Mercer.

Fu atât de șocat să o vadă, că se îngropă singur în pământul moale, uscat și sfărâmicios, și i se păru că rămăsese acolo o sută de ani. Mai târziu descoperi că stătuse îngropat mai puțin de o zi. Când ieși la lumină, fata cu multe trupuri îl aștepta.

– Nu trebuia să ieși doar pentru mine, zise ea.

Mercer se scutură de praf.

Privi împrejur. Soarele violet apunea, iar cerul era dungat de nuanțe aprinse de albastru și urme de asfințit portocaliu.

Privi iarăși spre ea.

– Nu am ieșit pentru tine. Nu are nici un rost să stai ascuns acolo, așteptând momentul următor.

– Vreau să-ți arăt ceva. Fata arătă spre o movilă joasă. Sapă aici.

Mercer se uită la ea. Părea prietenoasă. Ridică din umeri și atacă pământul cu ghearele sale puternice. Cu pielea rezistentă și cu unghiile de oțel de la capătul degetelor îi venea ușor să sape ca un câine. Solul sărea în aer sub mâinile sale ocupate. Ceva roz apăru jos în groapă. Continuă cu mai multă băgare de seamă.

Știa ce anume era.

Avea dreptate. Era un om adormit. Pe o parte a trupului, în ordine, îi crescuseră brațe suplimentare. Cealaltă parte a corpului părea normală.

Mercer se răsuci către fata cu mai multe trupuri, ghemuită alături.

– E ceea ce cred, nu?

– Da, confirmă ea. Doctorul Vomact i-a ars creierul și i-a scos ochii.

Mercer se așeză din nou jos și o privi.

– Tu mi-ai cerut s-o fac. Acum spune-mi de ce.

– Ca să vezi. Să știi. Să gândești.

– Doar pentru asta? întrebă Mercer.

Pe față o străbătu un fior. De-a lungul întregii serii de trupuri, sânii i se unduiră. Mercer se întrebă cum reușea să respire. Nu o compătimea; nu compătimea pe nimeni altcineva decât pe sine însuși. După ce spasmul trecu, ea îi zâmbi apologetic.

– Tocmai mi-au mai implantat o parte.

Mercer încuviință cu îndârjire.

– Ce anume acum? O mână? Mi se pare că ai destule.

– A, astea, zise ea privindu-și torsurile. I-am promis lui B'dikkat că le las să crească. El e *bun*. Însă omul acela, străine. Uită-te la omul pe care tocmai l-ai dezgropat. Cine se află într-o situație mai bună? El sau noi?

Mercer o fixă.

– Pentru asta m-ai pus să sap?

– Da.

– Te aștepți să îți răspund?

– Nu, rosti ea. Nu acum.

– Cine ești? întrebă Mercer.

– Așa ceva nu se întreabă aici. Nu are nici o importanță. Dar pentru că ești nou, am să-ți spun. Cândva am fost Lady Da – mama vitregă a Împăratului.

– Dumneata! exclamă el.

Ea zâmbi cu tristețe.

– Ești încă prea nou, de aceea crezi că are importanță! Am însă ceva mai semnificativ să îți spun. Se opri și își mușcă buzele.

– Ce? o grăbi el. Spune-mi înainte să primesc o nouă lovitură, căci după aceea nu voi mai fi în stare să gândesc și să vorbesc o bună bucată de vreme. Spune-mi acum.

Ea își apropie fața de a lui. Avea încă un chip minunat, chiar și în portocaliul muribund al soarelui violet aflat la asfințit.

– Oamenii nu trăiesc veșnic.

– Da, încuviință el. Știu asta.

– *Să o crezi*, ordonă Lady Da.

Luminile scânteiară departe de-a lungul câmpiei întunecate. Spuse ea:

–Sapă, sapă pentru noapte. Poate nu te vor găsi.

Mercer începu să sape. Aruncă o privire asupra bărbatului pe care îl dezgropase. Trupul lipsit de creier, cu mișcări lente ca ale unei stele de mare, își croia drum înapoi în sol.

Cinci sau șapte zile mai tîrziu, turma fu agitată de strigăte.

Mercer făcuse cunoștință cu un om-jumătate, cu partea inferioară a trupului dispărută și ale cărui viscere erau menținute în loc de ceea ce părea a fi un sac de plastic. Omul -jumătate îl învățase să stea nemișcat în așteptarea atacului dromozoa, cu misiunea lor inexorabilă de a face bine.

Omul-jumătate îi spusese:

–Nu te poți lupta cu ele. Pe Alvarez l-au făcut mare cât un munte, așa că nu se clintește niciodată. Pe noi încearcă să ne facă fericiți. Ne hrănesc, ne curăță și ne fac traiul mai plăcut. Stai nemișcat. Nu-ți face griji din cauza țipetelor. Toți strigăm.

–Când primim drogului? întrebase Mercer.

–Când vine B'dikkat.

B'dikkat veni în ziua aceea împingând înainte un soi de sanie cu roți. Tălpicele o purtau peste movile, roțile aderau pe suprafața solului.

Înainte să sosească, turma se dezlănțuise deja. Pretutindeni, oamenii îi dezgropau pe cei adormiți. Când B'dikkat ajunse la locul de așteptare, turma dezgropase un număr dublu de indivizi față de cât erau ei; trupuri roz și adormite, bărbați și femei, tineri și bătrâni. Cei adormiți nu arătau nici mai bine, nici mai rău decât cei treji.

– Grăbește-te, îl îndemnă Lady Da. Nu dă nimănui doza până nu suntem gata cu toții.

B'dikkat purta costumul său greu, de plumb.

Ridică un braț în semn de salut prietenesc, ca un tată întors acasă cu daruri pentru copii. Grupul se adună în jurul lui, dar fără să se înghesuie.

B'dikkat întinse mâna spre sanie. Înăuntru se găsea o sticlă în hamuri pe care o aruncă pe după umăr. Desfăcu încuietorile de la curele. Din sticlă ieșea un tub. Ceva mai jos pe tub era

o pompă de presiune, iar la capătul lui strălucea un ac hipodermic.

Când termină, B'dikkat le făcu semn să se apropie. Ei înaintară radiind de fericire. El păși printre rândurile lor către fata cu trupul de băiat crescându-i din gât. Vocea sa mecanică bubui din difuzorul poziționat în vârful costumului.

–Bună fată. Bună, bună fată. Ai să primești un cadou mare de tot.

Vârî acul hipodermic așa de adânc, încât Mercer avu răgazul să vadă o bulă de aer călătorind de la pompă spre sticlă.

Apoi se întoarse către ceilalți, tunând din când în când câte un cuvînt, mișcându-se cu grație și viteză neverosimile în mijlocul grupului de oameni. Acul licărea în timp ce le administra hipodermicele sub presiune. Oamenii se culcau la pământ, ca și cum ar fi fost pe jumătate adormiți.

Îl recunoscu pe Mercer.

–Salut, prietene. Iată, acum poți să beneficiezi de distracție. În stație te-ar fi ucis. Ai ceva pentru mine?

Mercer se poticni, fără să știe la ce se referea B'dikkat, dar omul cu două nasuri răspunse pentru el.

–Cred că are un cap drăguț de copil, însă nu-i suficient de dezvoltat ca să îl tai.

Mercer nu își dădu seama că acul îi atinsese brațul.

B'dikkat se răsucise către următorul grup de oameni când super-condamina îl izbi pe Mercer.

Încercă să fugă după B'dikkat, să strângă în brațe costumul de plumb, să îi spună lui B'dikkat că-l iubește. Se împletici și căzu, dar nu se lovi.

Fata cu multe trupuri stătea întinsă lângă el. Mercer îi vorbi:

–Nu-i așa că-i minunat? Ești frumoasă, frumoasă, frumoasă. Sunt așa de fericit că mă găsesc aici.

Femeia acoperită de mâini în creștere veni să se așeze alături. Radia căldură și un sentiment minunat de camaraderie. Mercer socoti că arăta foarte distinsă și fermecătoare. Se zbătu să-și scoată hainele. Făcea dovadă de prostie și snobism

să poarte îmbrăcăminte atunci când nici unul din oamenii aceștia simpatici nu purtau.

Cele două femei bolborosiră către el.

Un colț al minții îl asigura că nu spuseseră nimic, exprimau doar euforia unui drog atât de puternic încât fusese interzis de întreg Universul cunoscut. Cu cea mai mare parte a creierului se simțea fericit. Se întrebă cum de putea să aibă cineva asemenea noroc ca să viziteze o planetă încântătoare ca aceasta. Încercă să i-o spună și lui Lady Da, dar cuvintele nu ieșiră exact cum trebuie.

Un junghi dureros îl lovi în abdomen. Drogul căuta durerea și o înghiți. Era ca și casca din spital, numai că de o mie de ori mai bun. Durerea dispăruse, deși la început fusese paralizantă.

Se străduí să rămână atent. Își concentră gândurile și se adresă celor două femei, stând cu trupuri nude, rozalii, alături în deșert:

– A fost o mușcătură reușită. Poate îmi va crește încă un cap. Asta l-ar bucura pe B'dikkat!

Lady Da își forță trupul în poziție verticală. Zise:

– Și eu sunt puternică. Pot să vorbesc. Ține minte, omule, ține minte. Oamenii nu trăiesc veșnic. Și noi putem muri, putem muri ca niște oameni adevărați. Cred atât de fierbinte în moarte!

Mercer îi zâmbi fericit.

– Bineînțeles că da. Dar nu-i așa că e plăcut...

Dintr-o dată își simți buzele îngroșate și mintea încețoșată. Era complet treaz, însă nu simțea deloc nevoia să facă ceva anume. În acest loc minunat, printre toți acești tovarăși atrăgători și prietenoși, se așeză și zâmbi.

B'dikkat își steriliza cuțitele.

Mercer se întrebă cât durase efectul super-condaminei. Îndurase efectele dromozoa fără țipete și fără să se miște. Agonia nervilor și mâncărimea pielii reprezentau fenomene ce se petreceau undeva în apropiere, dar care nu aveau nici o semnificație. Își analiză propriul corp cu un interes îndepărtat,

întâmplător. Lady Da și femeia acoperită cu mâini ședeau alături de el. După un timp, omul-jumătate se târî spre grup cu brațele sale puternice. Odată ajuns, clipi somnoros și cu prietenie către ei, apoi căzu din nou în amorțeala tihnită din care ieșise mai devreme. Din când în când Mercer văzu soarele ridicându-se, își închise ochii pentru puțină vreme, ca să-i deschidă sub strălucirea stelelor. Timpul nu mai avea sens. Dromozoa îl hrănea în stilul lor misterios; drogul îi anula nevoile ciclurilor obișnuite ale organismului.

În cele din urmă remarcă revenirea durerii interne.

Durerile în sine nu se schimbaseră, ci el.

Descoperise tot ce se putea petrece pe suprafața lui Shayol. Își amintea toate evenimentele din perioada sa fericită. Înainte le observase, de astă dată le trăia.

Încercă să o întrebe pe Lady Da cât anume durase efectul drogului și cât trebuiau să aștepte până la o nouă administrare. Ea îi surâse cu o bucurie blândă și distantă; aparent, busturile ei multiple întinse pe sol posedau o capacitate mai mare de a reține drogul decât propriul lui trup. Îi vroia numai binele, însă nu era în stare să vorbească articulat.

Omul-jumătate zăcea pe pământ, cu arterele pulsându-i simpatic îndărătul filmului semi-transparent ce îi proteja cavitatea abdominală.

Mercer îl strânse de umeri.

Omul-jumătate se trezi, îl recunoscu pe Mercer și îi întoarse un rânjet sănătos și amețit de somn.

– "Mneața bună și ție, băiete". Asta-i dintr-o piesă. Ai văzut vreodată o piesă?

– Vrei să spui un obiect dintr-un joc?

– Nu, zise omul-jumătate. Un soi de ochi-mecanic, unde rolurile sunt jucate de oameni adevărați.

– N-am văzut niciodată, dar eu...

– Dar tu vrei să mă întrebi când se reîntoarce B'dikkat cu injecția.

– Da, recunoscu Mercer, puțin rușinat de propria-i transpa-

rență.

– Curând, răspunse omul. De aceea mă gândesc la piese. Știm cu toții ce se va întâmpla. Știm ce vor face momâile (indică spre movilele unde se aflau ghemuiți inșii decorticați) și știm ce întrebări vor pune noii-veniți. Însă niciodată nu cunoaștem cât anume va dura sceneta.

– Ce-i aia o scenetă? întrebă Mercer. Așa se numește acul?

Omul-jumătate râse aproape realmente amuzat.

– Nu, nu, nu. Ai numai lucruri nemaipomenite în cap. Sceneta este doar o parte dintr-o piesă. Vreau să spun că știm ordinea în care se desfășoară lucrurile, în schimb nu avem ceasuri și nimeni nu se preocupă să numere zilele sau să întocmească un calendar, iar cum aici nu prea avem o climă anumită, nimeni nu știe cât durează fiecare lucru în parte. Durerea pare scurtă, iar plăcerea lungă. Înclin să cred că fiecare din ele durează circa două săptămâni terestre.

Mercer nu avea idee ce însemna o "săptămână terestră", căci nu fusese un om citit înaintea arestării, și din momentul respectiv nu mai reuși să scoată nimic altceva de la omul-jumătate. Omul-jumătate primi un implant dromozootic, se înroși și strigă fără noimă la Mercer:

– Scoate-l, prostule! Scoate-l de pe mine!

În vreme ce Mercer îl privea neputincios, bărbatul se răsuci pe o parte, întorcându-i un spate roz plin de praf, și plânse răgușit și încet pentru sine.

Nici Mercer nu izbuti să aprecieze intervalul de timp până ce B'dikkat sosi din nou. Putea să fie de câteva zile. Putea să fie de câteva luni.

Încă o dată B'dikkat se plimbă printre ei asemeni unui părinte; încă o dată ei se adunară asemeni unor copii. De data aceasta, B'dikkat zâmbi mulțumit la căpșorul crescut din coapsa lui Mercer – un cap de copil adormit, acoperit cu păr moale pe creștet și cu niște sprâncene nostime deasupra ochilor închiși. Mercer primi injecția de extaz.

Când B'dikkat îi tăie capul de pe coapsă, Mercer simți

cuțitul scrâșnind pe cartilagiul ce lega capul de propriul lui trup. Observă grimasa de pe chipul copilului, simți scânteierea îndepărtată și rece a unei dureri neînsemnate, în timp ce B'dikkat tampona rana cu un antiseptic coroziv care opri sângele pe loc.

Data următoare îi crescură pe piept două picioare.

Apoi veni rândul unui alt cap, alături de al său.

Sau asta să se fi întâmplat după torsul și picioarele fetiței, continuând de la brâu în jos, ce-i crescuseră într-o parte?

Uitase ordinea.

Nu ținea socoteala timpului.

Lady Da îi zâmbea adeseori, dar în acest loc nu exista dragoste. Își pierduse busturile suplimentare. Între operații era o femeie drăguță, cu un corp frumos; însă cel mai plăcut lucru din relația lor era șoapta ei, repetată de mii de ori, cu speranță și cu surâsul pe buze: "Oamenii nu trăiesc veșnic."

Ea găsea acest lucru extraordinar de reconfortant, chiar dacă Mercer nu-l înțelegea întrutotul.

În acest fel se desfășurau evenimentele; victimele își schimbau înfățișarea și soseau altele noi. Uneori B'dikkat îi lua pe cei noi, odihnindu-se în somnul fără de sfârșit al creierelor lor arse, într-o mașină de teren pentru a-i transporta în alte turme. Când erau pătrunse de dromozoa, trupurile din mașină se zbăteau și țipau fără cuvinte omenești.

În cele din urmă, Mercer reuși să-l urmărească pe B'dikkat până la ușa stației. Fu nevoit să lupte cu extazul super-condaminei ca s-o facă. Doar amintirea durerii anterioare, a tulburării și perplexității îl asiguraseră că, dacă nu-l întreba pe B'dikkat acum, cât el, Mercer, era fericit, răspunsul nu-i va mai fi disponibil atunci când va avea nevoie de el. Înfruntând însăși plăcerea, îl implorâ pe B'dikkat să verifice registrele și să-i spună de cât timp se afla pe planetă.

B'dikkat acceptă cu greutate, dar nu ieși afară. Vorbi în difuzor, glasul lui gigantic tună peste câmpia goală, iar turma rozalie de oameni se agitară ușor în fericirea lor, întrebându-se

ce anume dorea prietenul lor, B'dikkat, să le spună. Când acesta vorbi, ei îi socotiră cuvintele foarte profunde, deși nici unul dintre ei nu le înțelegea, dat fiind că reprezentau pur și simplu intervalul de timp petrecut de Mercer pe Shayol.

– Ani standard, optzeci și patru de ani, șapte luni, trei zile, două ore, unsprezece minute și jumătate. Noroc, amice!

Mercer se răsuci.

Ungherul secret al creierului său, acel colț ce rămăsese sănătos în ciuda fericirii și a durerii, îl determina să-și pună întrebări în privința lui B'dikkat. Ce îl convinsese pe omul-vită să rămână pe Shayol? Ce îl făcea fericit fără super-condamină? Să fi fost B'dikkat sclavul nebun al propriei îndatoriri, sau era un om nutrind speranța întoarcerii pe planeta lui într-o bună zi, înconjurat de o familie de omuleți-vită asemănători lui? În ciuda stării de fericire, Mercer plânse puțin soarta stranie a lui B'dikkat. Propria soartă el unul și-o acceptase.

Își aminti ultima dată când mâncase – ouă adevărate dintr-o tigaie adevărată. Dromozoa îl ținea în viață, dar nu știa prin ce mijloace anume.

Se clătină înapoi spre grup. Lady Da, goală pe câmpul prăfuit, flutură o mână ospitalieră și îi indică un loc liber alături de ea. În jurul lor se găseau kilometri pătrați de spațiu neocupat, dar aceasta nu-l făcu să aprecieze mai puțin amabilitatea gestului ei.

4

Anii, dacă erau ani, treceau unul după altul. Suprafața lui Shayol nu se schimba.

Uneori, sunetele clocotinde ale unor gheizere răzbăteau slab de-a'latul câmpiei până la turma de oameni; cei ce puteau vorbi declarau că era respirație Căpitanului Alvarez. Existau nopți și zile, dar pământul nu rodea, anotimpurile nu se succedau și nici generațiile de oameni. Timpul se oprise în loc pentru acești oameni, iar doza de plăcere se amesteca într-atât

cu șocul și durerea provocată de dromozoa, încât cuvintele lui Lady Da căpătau un înțeles foarte vag:

"Oamenii nu trăiesc veșnic."

Afirmația ei constituia o speranță și nu un adevăr în care puteau să creadă. Nu se pricepeau să urmărească mersul stelelor, nu se strigau pe nume, nu colectau experiența fiecăruia pentru înțelepciunea tuturor. Pentru ei nu exista nici un vis de evadare. Deși observau demodatele rachete cu propulsie chimică ridicându-se de pe sol de lângă stația lui B'dikkat, nu-și făceau planuri să se ascundă printre culturile congelate de carne transmutată.

Cu mult în urmă, un alt prizonier, nu din acest grup, încercase să scrie o scrisoare. Inscripția lui era pe o piatră. Mercer o citise, la fel și alți câțiva, dar nici unul dintre ei nu știa cine anume o scrisese. Și nici nu îi interesa.

Scrisoarea, scrijelită pe stâncă, reprezenta un mesaj către casă. Începutul încă se mai deslușea:

"Cândva eram asemeni vouă, pășeam afară pe fereastră la sfârșitul zilei, lăsându-mă purtat de vânt spre locul unde locuiam. Cândva, asemeni vouă, aveam un cap, două mâini, zece degete. Partea dinainte a capului meu se numea față și eram în stare să vorbesc cu ajutorul ei. Acum nu mai pot decât să scriu, și numai când durerile mă lasă. Cândva, asemeni vouă, mâncam, beam, aveam un nume. Nu-mi amintesc ce nume purtam. Voi puteți sta în picioare, voi, cei ce primiți aceste rânduri. Eu nici măcar asta nu pot să mai fac. Aștept doar luminile să-mi introducă hrana în corp, moleculă după moleculă, și să o scoată apoi din nou. Să nu credeți însă că sunt pedepsit. Acest loc nu e o pedeapsă. Este cu totul altceva."

În turma rozalie, nimeni nu decisese vreodată ce era acest "altceva".

Curiozitatea pierise din ei cu multă vreme în urmă.

Apoi veni ziua puilor de om.

Sosi într-o vreme – nu o oră, nu un an anume, ci o perioadă intermediară – când Lady Da și Mercer ședeau în liniștea

extazului provocat de super-condamină. Nu aveau nimic să-și spună unul altuia; drogul vorbea în locul lor.

Un urlet neplăcut dinspre cabina lui B'dikkat îi făcu să tresară ușor.

Ei doi și încă câțiva priviră spre difuzorul stației.

Lady Da se forță să vorbească, deși importanța problemei nu trecea de pragul cuvintelor.

– Cred, rosti ea, că odată numeam asta Alarma de Război.

Se prăbușiră iarăși în bucuria lor.

Un bărbat cu două capete rudimentare crescute lângă capul lui se târî spre ei. Toate cele trei capete păreau foarte fericite, iar Mercer îl socoti încântător să se prezinte cu o asemenea înfățișare bizară. Sub văpaia pulsatorie a super-condaminei, Mercer regretă că nu profitase de timpul când mintea îi era limpede ca să-l întrebe cine fusese înainte. El le răspunse însă fără să fie întrebat. Forțându-și pleoapele să stea deschise numai printr-un efort de voință, le aruncă Lady-ei Da și lui Mercer umbra unui salut militar:

– Suzdal, Doamnă și Domnule, fost comandant de crucișător. S-a sunat alarma. Raportez că nu... nu sunt... foarte pregătit de luptă.

Adormi din nou.

Hotărârea blândă a Lady-ei Da îl determină să deschidă iarăși ochii.

– Comandante, de ce sună aici? De ce ai venit la noi?

– Dumneavoastră, doamnă, și domnul cu urechi se pare că gândiți cel mai bine în grupul nostru. Poate că aveți de dat ordine.

Mercer privi în jur după domnul cu urechi. Era chiar el. În momentul respectiv, fața îi era aproape de tot umbrită de o cultură de urechi mici și proaspete. Nu le acorda însă atenție, așteptându-l pe B'dikkat să le taie la timpul potrivit, iar dromozoa să îi dea altceva.

Zgomotul dinspre stație crescu în intensitate, aproape asurzindu-i.

În turmă, mulți se foiră.

Unii deschiseră ochii, priviră împrejur, murmurară: "E un zgomot", apoi recăzură în moleșeala fericită a super-condaminei.

Ușa stației se deschise.

B'dikkat năvăli afară *fără costum*. Niciodată nu îl văzuseră ieșind fără costumul protector de metal.

Alergă spre ei, privi nebun în jur, îi recunoscu pe Lady Da și pe Mercer, îi ridică pe amândoi, câte unul sub fiecare braț și fugi cu ei înapoi în stație. Îi azvârli pe ușa dublă. Ei aterizară în zgomot groaznic de oase lovite, părându-li-se de-a dreptul amuzant să lovească podeaua atât de puternic. Podeaua îi vărsă în cameră. Câteva clipe mai târziu apăru și B'dikkat.

Strigă la ei:

– Voi sunteți oameni, sau ați fost; îi înțelegeți pe oameni. Eu doar le dau ascultare. Dar de astă dată nu am să ascult. Priviți!

Jos zăceau patru copilași umani. Doi dintre cei mai mici păreau să fie gemeni, având în jur de doi ani. Mai era o fetiță de cinci ani și un băiețel de circa șapte. Cu toții aveau pleoapele închise. Cu toții aveau linii roșii în jurul tâmplelor, iar părul ras indica faptul că li se distruseseră creierele.

B'dikkat, nepăsător la dromozoa, stătea lângă Lady Da și Mercer strigând:

– Voi sunteți oameni adevărați. Eu sunt o vită. Îmi fac datoria, dar ea nu include așa ceva. Aceștia sunt *copii*.

Ungherul treaz al minții lui Mercer înregistră uimire și neîncredere. Era greu să păstreze emoția, deoarece supercondamina îi spăla conștiința ca un val imens, făcând totul să pară frumos. Lobii frontali, pătrunși de drog, îi spuneau: "Ce minunat să avem copii cu noi!" Însă interiorul intact al creierului său, păstrând onoarea pe care o cunoscuse înainte de Shayol, îi șopti: "Aceasta este o crimă mai cumplită decât oricare alta comisă de noi! *Și Imperiul a comis-o.*"

– Ce-ai făcut? întrebă Lady Da. Ce putem face noi?

– Am încercat să chem satelitul. Când au înțeles despre ce vorbesc, au întrerupt legătura. La urma urmelor, eu nu sunt om. Medicul-șef mi-a ordonat să-mi fac treaba.

– Doctorul Vomact? întrebă Mercer.

– Vomact? reluă B'dikkat. A murit de bătrânețe cu o sută de ani în urmă. Nu, un alt doctor a întrerupt legătura. Eu nu am sentimente umane, dar m-am născut pe Pământ, din sânge pământean! Emoții veritabile de vită! *Asta* nu pot tolera.

– Ce-ai făcut?

B'dikkat își ridică ochii spre fereastră. Chipul îi era luminat de o hotărâre care, dincolo chiar de efectele drogului ce îi făcea să îl iubească, îi conferea imaginea de părinte al acestei lumi – responsabil, onorabil, altruist.

Zâmbi.

– Cred că mă vor omorî. Dar am dat Alerta Galactică – *toate navele încoace*.

Lady Da, stând jos pe podea, exclamă:

– Dar ea se dă numai în cazul invadatorilor! E o alarmă falsă. Se adună și se ridică în picioare. Poți să tai lucrurile astea de pe mine, chiar acum, în caz că vor sosi oameni aici? Și adu-mi o rochie. Ai ceva în stare să neutralizeze efectul super-condaminei?

– Asta și voiam! strigă B'dikkat. Nu am să accept copiii. Preluați conducerea.

Atunci și acolo o ciopli până o aduse la proporțiile unui om obișnuit.

Antisepticul coroziv se înălță ca fumul în aerul stației. Mo-țăind din când în când, Mercer socoti totul plăcut și dramatic. Apoi îl simți pe B'dikkat cioplindu-l și pe el. B'dikkat trase un sertar lung, lung de tot și vârî mostrele înăuntru; după frigul din încăpere, probabil era un compartiment frigorific.

Îi sprijini pe amândoi de perete.

– M-am gândit, rosti el. Nu există antidot pentru super-condamină. Cine să aibă nevoie de el? Dar vă pot face injecțiile intravenoase din capsula mea de salvare. Se presupune c-ar aduce o persoană în simțiri, orice i s-ar fi întâmplat acelei persoane în spațiu.

De pe acoperișul stației se auzi un bâzâit. B'dikkat deschise cu pumnul o fereastră, scoase capul pe geam și privi în sus.

– Intrați, strigă.

Urmă zgomotul înfundat al asolizării unei nave. Ușile zbârnâiră. Mercer se întrebă, mirat, ce oameni aveau curajul să pășească pe Shayol. După ce intrară, văzu că nu erau oameni; erau Roboți de Cercetare, în stare să călătorească la viteze pe care oamenii nu le suportau. Unul din ei purta insigna de inspector.

– Unde sunt invadatorii?

– Nu e nici un – începu B'dikkat.

Lady Da, imperială în alura ei, deși complet dezbrăcată, vorbi cu o voce limpede:

– Sunt o fostă împărăteasă, Lady Da. Mă cunoști?

– Nu, Doamnă, răspunse robotul inspector. Arăta stânjenit atât cât putea să arate un robot. Drogul îl determină pe Mercer să considere că ar fi fost plăcut că aibă roboți drept companie, afară pe suprafața lui Shayol.

– Declar momentul ca fiind de Urgență Maximă, în limbajul vechi. Mă înțelegeți? Fă-mi legătura cu Instrumentalitatea.

– Nu putem – zise inspectorul.

– Dar puteți întreba, continuă Lady Da.

Inspectorul se supuse.

Lady Da se întoarse spre B'dikkat.

– Injectează-ne acum, pe mine și pe Mercer. Apoi du-ne afară, ca dromozoa să ne vindece cicatricele. Adu-ne înăuntru imediat ce se stabilește legătura. Învelește-ne cu pânză dacă nu ai haine. Mercer va suporta durerea.

– Da, încuviință B'dikkat ferindu-și ochii de cei patru copii și de pleoapele lor stinse.

Injecția ardea cum nici un alt foc nu mai arsese; trebuie să fi fost capabilă să lupte cu super-condamina. B'dikkat îi scoase afară pe fereastră, ca să economisească timp. Dromozoa,

simțindu-le nevoia, fulgeră deasupra lor. De această dată super-condamina avea un adversar să i se opună.

Mercer nu țipă, ci se lipi de perete și plânse zece mii de ani; în timp real, probabil nu fuseseră decât câteva ore.

Roboții de Cercetare fotografiau. Dromozoa scânteia și asupra lor, uneori în roiuri întregi, dar nu se întâmpla nimic.

Mercer auzi vocea comunicatorului dinăuntru chemându-l cu putere pe B'dikkat.

–Satelitul Medical cheamă Shayol. B'dikkat, intră în emisie!

Era clar că el nu răspundea.

Strigăte vagi se auzeau și din celălalt comunicator, cel adus de roboții oficiali în cameră. Mercer era convins că ochiul-mașină fusese pus în funcțiune, și că oamenii celorlalte lumi vedeau pentru prima dată suprafața lui Shayol.

B'dikkat intră pe ușă. Smulsese hărțile de navigație din capsula de salvare. Cu ele îi înveli pe amândoi.

Mercer o observă pe Lady Da făcând câteva schimbări minore în aranjamentul veșmântului, și brusc arătă asemeni unei persoane importante.

Intrară din nou în stație.

B'dikkat șopti, copleșit parcă de evenimente:

–Instrumentalitatea a fost contactată, iar unul din Lorzi vă va vorbi numaidecât.

Mercer nu avea nimic de făcut, așa că rămase într-un colț al încăperii, în așteptare. Lady Da, cu pielea vindecată, stătea palidă și nervoasă pe mijlocul podelei.

Camera se umplu cu un fum inodor, intangibil. Fumul luă forma unui nor. Comunicatorul intrase în funcțiune.

O siluetă umană își făcu apariția.

O femeie, îmbrăcată într-o uniformă cu o croială severă, îi făcu față lui Lady Da.

–Aceasta e Shayol. Sunteți Lady Da. M-ați chemat.

Lady Da arătă spre copiii întinși pe podea.

–Așa ceva nu trebuie să se întâmple, zise ea. Aici este un loc de pedeapsă convenit între Instrumentalitate și Imperiu.

Nimeni nu a spus niciodată nimic despre copii.

Femeia de pe ecran privi în jos la copii.

–Dar e opera unor minți bolnave! strigă ea.

O privi acuzator pe Lady Da.

–Sunteți din sânge imperial?

–Am fost împărăteasă, doamnă, replică Lady Da.

–Și ați permis acest lucru!

–Să permit? exclamă Lady Da. Eu nu am nimic de-a face cu asta. Ochii i se măriră. Eu însămi sunt aici prizonieră. Nu înțelegeți?

Femeia-imagine plesni scurt:

–Nu, nu înțeleg.

–Eu, reluă Lady Da, reprezint un specimen. Priviți turma de afară. De acolo am venit acum câteva ore.

–Reglează-mă, ceru femeia-imagine lui B'dikkat. Vreau să văd turma.

Trupul ei, vertical, se avântă prin zid într-un arc fulgerător și se opri drept în mijlocul grupului.

Lady Da și Mercer o urmăriră cu privirea. Văzură cum însăși imaginea își pierde din rigiditate și demnitate. Femeia mișcă un braț să fie adusă înapoi în stație. B'dikkat se conformă.

– Vă datorez scuze, rosti imaginea. Sunt Lady Johanna Gnade, unul dintre Lorzii Instrumentalității.

Mercer se înclină, își pierdu echilibrul și trebui să se ridice de pe podea. Lady Da acceptă prezentarea cu o înclinare regală a capului.

Cele două femei se priviră.

–Veți investiga, iar după aceea, vă rog să ne omorâți, vorbi Lady Da. Ați auzit de drog?

–Să nu îi rostiți numele, strigă B'dikkat, nu îl pomeniți în comunicator. Contituie un secret al Instrumentalității!

–Eu sunt Instrumentalitatea, pronunță Lady Johanna. Suferiți de durere? Nu credeam să mai fiți vreunul în viață. Auzisem despre băncile de organe de pe planeta voastră izo-

lată, însă gândeam că roboții au grijă de anumite părți umane și că trimit grefe noi cu rachetele. Mai sunt și alți oameni cu voi? Cine vă are în grijă? Cine a făcut asta copiilor?

B'dikkat păși înaintea imaginii. Nu se înclină.

– Eu sunt aici responsabil.

– Dar tu ești un subom! strigă Lady Johanna. Ești o vacă!

– Un taur, Doamnă. Familia mea este congelată jos, chiar pe Pământ, iar cu o mie de ani de serviciu le voi răscumpăra libertatea lor și pe a mea. Cât despre celelalte întrebări, Doamnă: eu mă ocup de tot. Dromozoa nu prea are efect asupra mea, deși din vreme în vreme mai trebuie să-mi tai câte o bucată. Pe acestea le arunc. Nu intră în banca de organe. Cunoașteți secretul acestui loc?

Lady Johanna discută cu cineva din spatele ei în altă lume. Apoi îl privi pe B'dikkat și ordonă:

– Nu rosti numele drogului și nu vorbi prea mult despre el. Spune-mi restul.

– Avem, urmă B'dikkat ceremonios, o mie trei sute douăzeci și unu de oameni pe care ne putem bizui pentru furnizarea de organe după implantarea lor de către dromozoa. Mai există încă circa șapte sute, inclusiv Go-căpitanul Alvarez, atât de profund asimilați de planetă, încât nu are rost să-i mai tăiem. Imperiul a stabilit acest spațiu ca loc al maximei pedepse. În schimb, Instrumentalitatea a dat ordine secrete ca *medicamentul*, accentuă el cuvântul referindu-se la super-condamină, să fie administrat în așa fel ca pedeapsa să fie contracarată. Imperiul aduce condamnații. Instrumentalitatea distribuie materialul chirurgical.

Lady Johanna ridică mâna dreaptă într-un gest de tăcere și compasiune. Privi roată în cameră. Ochii i se întoarseră pe Lady Da. Poate că bănuia ce efort făcea Lady Da să se țină dreaptă în ciuda celor două droguri, super-condamina și injecția din capsula de salvare, ce se înfruntau în venele ei.

– Voi, oameni, vă puteți odihni. Vă asigur că se va face tot posibilul pentru voi. Imperiul a dispărut. Acordul Fundamental prin care Instrumentalitatea a cedat Imperiul cu o mie de ani în urmă a fost anulat. Nu știam de soarta voastră. Am fi aflat în timp, și regret că nu am aflat mai repede. Există ceva ce putem să facem pentru voi numaidecât?

– Timp avem cu toții, declară Lady Da. Probabil nu vom fi niciodată în stare să plecăm de pe Shayol, datorită roiului dromozoa și a *medicamentului*. Primul poate fi periculos, al doilea nu trebuia să fie niciodată cunoscut.

Lady Johanna Gnade privi în cameră. Când ochii i se opriră asupra lui B'dikkat, acesta căzu în genunchi ridicându-și brațele enorme în implorare.

– Ce dorești? întrebă ea.

– Aceștia, răspunse B'dikkat indicând copiii mutilați. Ordonați să se termine cu copiii. Opriți-o acum! Îi comandă cu un țipăt final, iar ea îi acceptă ordinul. Și Doamnă... se opri timid.

– Da? Continuă.

– Doamnă, eu nu sunt în stare să ucid. Nu îmi stă în fire. Să muncesc, să ajut, însă nu să omor. Ce să fac cu ei? Arătă spre cele patru trupușoare de pe podea.

– Păstrează-i, răspunse ea. Pur și simplu, păstrează-i.

– Nu-i posibil, protestă el. De pe această planetă nu ai cum să scapi cu viață. Nu am hrană pentru ei în stație. Vor muri în câteva ore. Iar guvernelor, adăugă el înțelept, le trebuie mult timp ca să ia măsuri.

– Nu le poți injecta *medicamentul*?

– Nu, i-ar ucide dacă aș face-o înainte ca dromozoa să le fortifice procesele vitale.

Lady Johanna Gnade umplu încăperea cu un hohot răsunător de râs, foarte asemănător cu plânsul.

– Nebuni ce sunteți, și nebună ce sunt eu însămi! Dacă super-condamina are efect numai după dromozoa, atunci care mai e rostul secretului?

B'dikkat se ridică în picioare, jignit. Se încruntă, însă nu găsi cuvinte cu ajutorul cărora să se explice.

Lady Da, ex-împărăteasa unui imperiu prăbușit, se adresă

celeilalte doamne cu ceremonie și cu forță:

– Scoateți-i afară, astfel să fie atinși de dromozoa. Vor fi atinși. Îi va durea. Puneți-l pe B'dikkat să le dea drogul imediat ce consideră de cuviință. Vă rog să mă scuzați, doamnă...

Mercer trebui să o prindă în brațe.

– Cu toții ați suferit destul, spuse Lady Johanna. O navă de război cu trupe puternic înarmate este în drum spre satelit. Va ridica personalul medical și va afla cine a comis această crimă asupra copiilor.

Mercer îndrăzni să vorbească.

– Îl veți pedepsi pe doctorul vinovat?

– *Tu* vorbești de pedeapsă, strigă ea. Tu!

– Așa e drept. Eu am fost pedepsit atunci când am greșit. De ce nu ar fi și el?

– Pedeapsă – pedeapsă! Îl vom vindeca pe acel medic. Și dacă putem, vă vom vindeca și pe voi.

Mercer începu să plângă. Se gândi la oceanele de fericire pe care i le oferise super-condamina, dând uitării durerea hidoasă și deformitățile provocate de Shayol. Nu vor mai fi alte injecții? Nu își putea închipui cum ar fi viața altundeva decât pe Shayol. Să nu îl mai vadă pe tandrul, părintescul B'dikkat cu cuțitele lui?

Își ridică fața brăzdată de lacrimi către Lady Johanna Gnade și reuși să scoată câteva cuvinte:

– Doamnă, cu toții suntem bolnavi în acest loc. Nu cred că dorim să plecăm.

Ea își întoarse fața, cuprinsă de milă nesfârșită. Următoarele vorbe i le adresă lui B'dikkat:

– Ești înțelept și bun, chiar dacă nu ești ființă omenească. Dă-le tot drogul pe care îl suportă. Instrumentalitatea va hotărî ce-i de făcut cu voi toți. Vă voi supraveghea planeta cu roboți-soldați. Roboții vor fi în siguranță, omule-vită?

Lui B'dikkat nu îi plăcea numele cu care ea îl striga, dar nu se supără.

– Roboții nu vor păți nimic, Doamnă, însă dromozoa se va agita dacă nu reușește să-i hrănească și să-i vindece. Trimiteți cât mai puțini. Nu știm cum trăiesc sau mor dromozoa.

– Cât mai puțini, murmură ea. Ridică o mână comandând unui tehnician aflat la o distanță inimaginabilă. Fumul inodor o învălui iar imaginea dispăru.

O voce stridentă și veselă se făcu auzită:

– V-am reparat fereastra, spuse robotul inspector.

B'dikkat îi mulțumi absent. Îi ajută pe Mercer și pe Lady Da să treacă pragul. Afară, dromozoa îi înțepă fără întârziere. Nu conta.

B'dikkat apăru la rândul lui, purtându-i pe cei patru copii în giganticele și delicatele sale mâini. Întinse trupurile moi lângă clădire. Le privi cum se zbat la atacul dromozoa. Mercer și Lady Da observară că ochii lui căprui de vită erau încercuiți de roșu și că obrajii lui uriași erau uzi de lacrimi.

Ore sau secole.

Cine să le mai deosebească?

Turma reveni la viața sa obișnuită, cu diferența că intervalul dintre injecții era mult mai scurt. Fostul comandant Suzdal refuză injecția din clipa în care află vestea. Ori de câte ori reușea să meargă, îi urma pe roboții de cercetare în vreme ce aceștia fotografiau, luau mostre de sol și numărau corpurile. Erau interesați îndeosebi de muntele Go-căpitanului Alvarez, nesiguri dacă acesta mai conținea sau nu urme de viață organică. Muntele părea să reacționeze la super-condamină, în schimb nu descoperiseră nici sânge, nici puls. Umiditatea, declanșată de dromozoa, părea să fi înlocuit procesele organice.

5

Și apoi, devreme într-o dimineață, cerul se deschise.

Navă după navă aterizară. Apărură oameni, purtând haine.

Dromozoa îi ignoră pe noii veniți. Mercer, aflat într-o stare de extaz deplin, încercă încurcat să descopere misterul, până

ce realiză că navele erau burdușite de comunicatoare: "oamenii" erau fie roboți, fie imaginile unor persoane din alte locuri.

Roboții adunară rapid turma la un loc. Folosindu-se de roabe, aduseră sutele de oameni fără creier în juru! zonei de asolizare.

Mercer auzi o voce cunoscută. Era Lady Johanna Gnade.

– Ridică-mă sus, ordonă ea.

Imaginea ei se ridică și se mări, până ce păru să atingă un sfert din înălțimea lui Alvarez. Vocea ei prinse volum.

– Treziți-i pe toți, comandă ea.

Roboții se mișcară printre ei, pulverizând un gaz dezgustător și dulce în același timp. Mercer își simți mintea limpezindu-se. Super-condamina încă mai opera în nervii și venele sale, însă aria corticală fusese eliberată de efectul ei. Gândea clar.

– Vă aduc, strigă vocea plină de compasiune a giganticei Lady Johanna, decizia Instrumentalității în privința planetei Shayol.

Punctul unu: rezervele chirurgicale vor fi menținute iar dromozoa nu va fi atinsă. Porțiuni din corpurile umane vor fi lăsate aici să crească, iar grefele vor fi colectate de roboți. Nici om și nici homuncul nu va mai trăi aici.

Punctul doi: subomul B'dikkat, de origine bovină, va fi răsplătit și trimis imediat pe Pământ. Va primi o plată dublă pentru cei o mie de ani de serviciu.

Vocea lui B'dikkat aproape că o egală pe a ei, chiar și fără amplificare. Își strigă protestul:

– Milady, milady!

Ea privi în jos spre trupul enorm care ajungea până la poalele propriului ei veșmânt și întrebă foarte neprotocolar:

– Ce dorești?

– Lăsați-mă să-mi termin întâi munca, strigă el ca să fie auzit de toată lumea. Lăsați-mă să termin îngrijirea acestor oameni.

Specimenele cu creier ascultau atente. Cele lipsite de minte încercau să se îngroape înapoi în pământul moale al planetei, folosindu-și în acest scop ghearele puternice. Ori de câte ori

vreunul începea să dispară, roboții îl prindeau de unul din membre și-l trăgeau afară.

Punctul trei: toți cei cu creiere irecuperabile vor suferi cefaloctomii. Trupurile vor fi lăsate aici. Capetele vor fi luate și distruse într-un mod cât mai blând posibil, probabil cu ajutorul unei supradoze de super-condamină.

– O ultimă zguduială, murmură Comandantul Suzdal lângă Mercer. Așa e drept.

– Punctul patru: copiii au fost identificați ca ultimii moștenitori ai Imperiului. Un funcționar mult prea zelos i-a trimis aici pentru a-i împiedica să trădeze după ce aveau să crească mari. Medicul s-a supus ordinelor fără să pună întrebări. Atât medicul cât și înaltul funcționar au fost vindecați, iar memoria evenimentului le-a fost ștearsă, astfel ca nici unul din ei să nu se rușineze sau să fie chinuit de remușcări pentru fapta comisă.

– Nu-i cinstit, strigă omul-jumătate. Ar trebui să fie pedepsiți asemeni nouă!

Lady Johanna Gnade îi aruncă o privire.

– S-a sfârșit cu pedepsele. Vă vom da tot ce doriți, dar nu și durerea altora. Continui.

Punctul cinci: întrucât nici unul din voi nu dorește să-și reia viața dinainte de Shayol, vă vom muta pe o altă planetă din apropiere. Este similară cu Shayol, însă mult mai frumoasă. Pe ea nu există dromozoa.

În acel moment, o rumoare străbătu mulțimea. Țipau, plângeau, blestemau, implorau. Cu toții doreau injecția, iar dacă trebuiau să rămână pe Shayol ca s-o primească, atunci ei doreau să rămână.

– Punctul șase, rosti imaginea uriașă a doamnei, acoperindu-le bâlbâiala cu vocea ei uriașă, însă feminină. Nu veți dispune de super-condamină pe noua voastră planetă, întrucât fără dromozoa v-ar ucide. În schimb vor fi căști. *Amintiți-vă de căști. Ne vom strădui să vă vindecăm și să facem iarăși oameni din voi. Iar dacă renunțați, nu vă vom forța. Căștile sunt foarte puternice; cu tratament medical veți fi în stare să*

trăiți cu ele încă mulți ani.

Peste grup se lăsă tăcerea. În diverse moduri, cu toții încercau să compare căștile electrice ce le stimulaseră centrii plăcerii din creier cu drogul care îi scufundase de mii de ori în extaz. Murmurul lor suna a acceptare.

– Aveți întrebări? spuse Lady Johanna.

– Când primim căștile? se auziră mai multe glasuri. Erau destul de umani ca să râdă de propria nerăbdare.

– Curând, sosi răspunsul. Foarte curând.

– Foarte curând, repetă ca un ecou B'dikkat, asigurându-și pacienții chiar dacă nu mai conducea el mersul evenimentelor.

– Întrebare, strigă Lady Da.

– Doamnă...? zise Lady Johanna, acordându-i fostei împărătese respectul cuvenit.

– Căsătoriile vor fi permise?

Lady Johanna o privi uluită.

– Nu știu. Zâmbi: Nu cunosc vreun motiv pentru care să nu fie...

– Îl cer pe acest bărbat, pe Mercer, rosti Lady Da. Atunci când drogurile erau mai puternice iar durerea mai intensă, el se străduia întotdeauna să gândească. Mi-l dați?

Mercer socoti procedura arbitrară, însă era așa de fericit încât nu zise nimic. Lady Johanna îl examină cu atenție, apoi încuviință. Ridică mâna într-un gest de binecuvântare și rămas bun.

Roboții începură să împartă turma rozalie în două grupuri. Într-unul din ele aveau să se rostească șoapte, într-o navă pornită spre o lume nouă, despre probleme și stiluri noi de viață. Celălalt grup, oricât de adânc ar fi încercat membrii săi să se înfunde în pământ, fu adunat ca să primească ultimele onoruri pe care omenirea le putea aduce umanității lor.

B'dikkat, părăsindu-i pe toți ceilalți, își luă sticla și traversă câmpia pentru a-i oferi muntelui-om Alvarez o porție specială de desfătare.

ANDRIEȘ C. LUCIAN
Nr 2183
Biblioteca Personală

Cuprins

Diagramă temporală 6
Alexandru Mironov – Un pseudonim: Cordwainer Smith 9
Bruce Gillespie – Cordwainer Smith: cinci introduceri 13
Scanerii trăiesc degeaba 33
Doamna care a navigat pe *Soul* 75
Jocul Șobolanului și al Dragonului 104
Arderea creierului 121
Crima și gloria Comandantului Suzdal 133
Aurie era nava - ah! ah! ah! 153
Doamna moartă din Clown Town 163
În adâncurile Bătrânului Pământ 256
Mititucii pisoiași ai Mamei Hitton 307
Bulevardul Alpha Ralpha 335
Balada pierdutei C'mell 371
O planetă numită Shayol 396

Bon de comandă

Numele: _____

Adresa: _____

Localitatea: _____ *Tel.* _____

Judeţul: _____ *Codul:* _____

Vă rugăm să completaţi talonul cu majuscule.
Expedierea talonului se va face pe adresa:
Editura Multistar S.A., O.P. 3, C.P. 81, cod 5600
Piatra Neamţ, judeţul Neamţ

Tipărit sub cd. 5053/94
la Imprimeria "Bacovia"
Str. Mioriţei, nr. 27, Bacău

Cordwainer Smith este pseudonimul literar al doctorului în ştiinţe politice Paul Myron Linebarger, cunoscător a şapte limbi, expert în civilizaţiile Orientului Îndepărtat, militar de carieră, autoritate în războiul psihologic, profesor la Universitatea americană "John Hopkins", şi totodată unul dintre cei mai originali autori de science fiction ai tuturor timpurilor.

"Smith este un vizitator dintr-o oarecare perioadă îndepărtată a viitorului, trăind printre noi poate ca un exilat al epocii sale, ori poate ca turist."

Robert Silverberg

Lorzii Instrumentalităţii

Pentru prima dată în limba română, o frescă a viitorului cum puţine a reuşit să creeze science fictionul, de o frumuseţe inegalabilă şi o stranietate aparte. Descoperiţi-o pe C'mell, fata cu părul de foc şi silueta ideală, faceţi cunoştinţă cu Magno Taliano, vestit Go-căpitan al spaţiului, ascultaţi povestea crimei şi a gloriei comandantului Suzdal, omul condamnat la ceva mai cumplit decât moartea... Întâlniţi-i pe cei mai puternici seniori ai Universului – ***Lorzii Instrumentalităţii!***

ISBN 973-9136-11-1 Lei 1950